

Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

LENIN

TEOKSET

19

JULKAISTAAN
VKP(b):n IX EDUSTAJAKOKOUKSEN
JA SNTL:n NEUVOSTOJEN
II EDUSTAJAKOKOUKSEN
PÄÄTÖKSEN PERUSTEELLA

ИНСТИТУТ МАРКСИЗМА-ЛЕНИНИЗМА
при ЦК КПСС

В. И. ЛЕНИН

СОЧИНЕНИЯ

Издание четвертое

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ
МОСКВА

NKP:n KARJALAN ALUEKOMITEAN PUOLUEHISTORIAN
INSTITUUTTI — NKP:n KK:n MARXISMIN-LENINISMIN
INSTITUUTIN FILIAALI

V. I. LENIN

TEOKSET

*Suomennos neljännessä
venäjänkielisestä painoksesta*

KARJALAN ASNT:n
VALTION KUSTANNUSLIHKE
PETROSKOI — 1958

V. I. LENIN

19
O S A

Maaliskuu — joulukuu 1913

ESIPUHE

Yhdeksästoista osa sisältää V. I. Leninin teokset, jotka hän kirjoitti vuoden 1913 maaliskuu—joulukuun välisenä aikana, Venäjällä alkaneen uuden vallankumouksellisen nousun kaudella. Suurimman osan tästä niteestä käsittävät kirjoitukset, jotka julkaistiin legaalissa bolshevistisessä lehdistössä: „Pravda” ja „Nash Putj” lehdessä sekä „Prosveshtshenije” aikakausjulkaisussa.

Kirjoituksissa „Marxilaisuuden kolme lähdettä ja kolme perusosaa”, „Kaksikymmentä viisi vuotta Josef Dietzgenin kuolemasta”, „Liberaalisesta ja marxilaisesta luokkataistelukäsitteestä” sekä „Marxin ja Engelsin kirjeenvaihto” Lenin esittää ja kehittää marxilaisuuden teorian peruskysymyksiä.

Kirjoituksissa „VSDTP:n kansallisuusohjelmasta”, „Työväenluokka ja kansallisuuskysymys” ynnä muissa käsitellään ja perustellaan bolshevistista kansallisuusohjelmaa.

Huomattava sijansa tässä osassa on kirjoituksilla, jotka on tähdätty menshevikkilikvidaattoreita, trotskilaisia, bundilaisia ja eserriä vastaan ja joissa käsitellään työväenluokan yhtenäisyyden ja bolshevistisen puolueen lujittamisen puolesta käydyin taistelun kysymyksiä. Näihin kuuluvat sellaiset kuin „Kiistakysymyksiä”, „Työväen yhtenäisyydestä”, „Onko „Pravda” todistanut bundilaisten olevan separatisteja?”, „Trudovikki sekin” sekä VSDTP:n Keskuskomitean ja puoluetöntekijäin „kesällisen” Poroninin neuvottelukokouksen päätöslauselmat.

Kirjoituksissa „Vallankumouksellisen proletariaatin vapunvietto”, „Lakkojen menestys vuonna 1912 aikaisempiin vuosiin verrattuna”, „Säätyjen ja luokkien osuus vapautus-

liikkeessä”, „Liberaalit IV Duuman puolustajain osassa” Lenin valaisee kysymystä poliittisen kriisin kypsymisestä Venäjällä yleiskansallisessa mitassa, osoittaa, että proletaariaatilla on johtava osuus kasvavassa vallankumousliikkeessä, ja paljastaa liberaalisen porvariston vastavallankumouksellisuuden.

Kirjoituksissa „Vaurastuuko vai köyhtyykö talonpoikaisto?”, „Maanjako ja maalaisköyhälistö”, „Agraarikysymys ja Venäjän nykytilanne” Lenin tuo ilmi sen, että talonpoikain perusjoukot köyhtyvät ja joutuvat häviöön stolypinilaisen agraaripolitiikan seurauksena, ja asettaa bolshevikkipuolueen ja työväenluokan tehtäväksi saada talonpoikaisto mukaan aktiiviseen taisteluun itsevaltiutta vastaan.

Tässä osassa on asiakirjoja, jotka luonnehtivat sitä, kuinka Lenin johti IV Valtakunnanduuman bolshevistisen edustajaryhmän toimintaa: puheluonnokset — „Kansanvalistusministeriön politiikkaa koskevasta kysymyksestä”, „Nykyisen hallituksen (yleisestä) agraaripolitiikasta”; kirjoitukset „Duuman „seitsikko””, „Sosialidemokraattisen duumaryhmän sisäistä taistelua koskevaa aineistoa” ynnä muut.

Eräissä kirjoituksissa — „Sivistynyttä raakalaisuutta”, „Eräs tekniikan suuri voitto”, „Aseistautuminen ja kapitalismi”, „Kenelle edullista?”, „Aasian herääminen”, „Englantilaiset opportunistit paljastettu” — käsitellään maailman talouden ja politiikan kysymyksiä. Lenin valaisee niissä tosiasioita, jotka todistavat kapitalismin mätänemistä, aseistautumisen kasvua ja imperialistisen sodan valmistelua, siirtomaakansojen heräämistä ja arvostelee kansainvälisessä työväenliikkeessä kasvanutta opportunistia.

Tässä osassa julkaistaan yhdeksän sellaista asiakirjaa, jotka on ensi kertaa otettu V. I. Leninin Teoksiin. Alustuksessa „Nykypäivien Venäjä ja työväenliike” sekä kirjoituksissa: „Vuorokeskustelu”, „„Lutshin” ja „Pravdan” lukijain varteenotettavaksi”, „Sopimatonta!”, „Työväenjoukot ja työläissivistyneistö” ja „Toimiston päätöksistä” Lenin paljastaa likvidaattorit, jotka pyrkivät hävittämään illegaalisen sosialidemokraattisen puolueen, — paljastaa heidät suoranaiseksi työväenluokan peppureiksi. Artikkelillään „Hajaannuksesta Venäjän sosialidemokraattisessa duumaryhmässä” Lenin esiintyi kansainvälisessä sosialistisessa lehdistössä

sitä parjausta vastaan, jota likvidaattorit ja trotskilaiset harjoittivat bolshevikkipuoluetta kohtaan. Kirjoituksissa „Naftanälästä” ja „Kadetti Maklakovin puheen johdosta” Lenin paljastaa Venäjän porvariston vastavallankumouksellisen osuuden ja osoittaa, miten se liitossa maaorjuuttajatilanherröjen kanssa on jarruttanut Venäjän taloudellista kehitystä.

ПРОСВѢЩЕНИЕ

Ежемесячный журналъ.

№ 3.

Мартъ.

СПБ. 1913 годъ.

Aikakauslehti „Prosveshtshenijen“ 3. numeron nimilehti, maaliskuu 1913; tässä numerossa julkaistiin V. I. Leninin kirjoitus „Marxilaisuuden kolme lähdettä ja kolme perusosaa“ sekä J. V. Stalinin „Kansallisuuskysymys ja sosialidemokratia“ teoksen alkuluvut.

Plenennetty

MARXILAISUUDEN KOLME LÄHDETTÄ JA KOLME PERUSOSAA ¹

Marxin oppi saa koko sivistysmaailmassa vastaansa porvarillisen (sekä virallisen että liberaalisen) tieteen mitä suurimman vihan, tieteen, joka näkee marxilaisuudessa jotain „vahingollisen lahkoon” tapaista. Muunlaista suhtautumista ei voida odottaakaan, sillä luokkataisteluun perustuvassa yhteiskunnassa ei voi olla „puolueetonta” yhteiskuntatiedettä. Tavalla tai toisella *koko* virallinen ja liberaalinen tiede *puolustaa* palkkaorjuutta, mutta marxilaisuus on julistanut armottoman sodan tälle orjuudelle. Puolueettoman tieteen odottaminen palkkaorjuuden yhteiskunnassa on yhtä tyhmää naiiviutta, kuin jos odotettaisiin tehtailijain puolueettomuutta sellaisessa kysymyksessä, että eikö pitäisi lisätä työmiesten palkkaa pienentämällä pääoman voittoa.

Eikä siinä kaikki. Filosofian historia ja yhteiskuntatieteen historia osoittavat täysin selvästi, että marxilaisuudessa ei ole mitään, mikä muistuttaisi „lahkolaisuutta”, kun tällä tarkoitetaan jotain koteloitunutta, luutunutta oppia, joka on syntynyt *sivussa* maailman sivistyksen kehityksen valtiasta. Päinvastoin, Marxin koko nerokkuus on juuri siinä, että hän antoi vastaukset kysymyksiin, jotka ihmiskunnan edistyksellinen ajattelu oli jo asettanut. Hänen oppinsa syntyi filosofian, poliittisen taloustieteen ja sosialismin suurimpien edustajien opin suoranaisena ja välittömänä *jatkona*.

Marxin oppi on kaikkivoipa, sillä se on oikea. Se on täydellinen ja sopusuhtainen, se antaa ihmisille eheän maailmankatsomuksen, joka ei sopeudu yhteen minkään taikauskon, minkään taantumuksen, minkään porvarillisen sarron puolustelun kanssa. Se on kaiken sen parhaan

laillinen seuraaja, minkä ihmiskunta on luonut XIX vuosisadalla saksalaisen filosofian, englantilaisen poliittisen taloustieteen ja ranskalaisen sosialismin muodossa.

Näitä kolmea marxilaisuuden lähdettä ja samalla sen perusosaa pysähdymmekin lyhyesti koskettelemaan.

I

Marxilaisuuden filosofia on *materialismia*. Euroopan koko uusimman historian aikana ja varsinkin XVIII vuosisadan lopulla Ranskassa, jossa käytiin ratkaiseva taistelu kaikenlaisista keskiaikaista rojua vastaan, laitoksissa ja aatteissa vallinnutta maaorjuutta vastaan, materialismi osoittautui ainoaksi johdonmukaiseksi filosofiaksi, sellaiseksi, joka on uskollinen kaikille luonnontieteiden opeille, vihamielinen taikauskoa, tekopyhyyttä y.m.s. kohtaan. Demokratian viholliset pyrkivät sen vuoksi kaikin voimin „kumoamaan”, horjuttamaan, parjaamaan materialismia ja puolustelivat filosofisen idealismin erilaisia muotoja, idealismin, joka aina tavalla tai toisella muodostuu uskonnon puolusteluksi tai tukemiseksi.

Marx ja Engels puolustivat mitä päättäväisimmin filosofista materialismia ja tämän tästä selittivät, kuinka syvästi virheellisiä ovat kaikenlaiset poikkeamiset tältä perustalta. Selvimmin ja yksityiskohtaisimmin on heidän katsomuksensa esitetty Engelsin teoksissa: „Ludwig Feuerbach” ja „Anti-Dühring”, jotka „Kommunistisen Manifestin” tavoin ovat jokaisen tietoisien työläisen käsikirjoja.

Mutta Marx ei pysähtynyt XVIII vuosisadan materialismiin, vaan kehitti filosofiaa eteenpäin. Hän rikastutti sitä saksalaisen klassillisen filosofian, varsinkin Hegelin järjestelmän saavutuksilla, järjestelmän, joka vuorostaan oli johdannut Feuerbachin materialismiin. Tärkein näistä saavutuksista on *dialektiikka*, s.o. oppi kehityksestä sen täydellisimmässä, syvällisimmässä ja yksipuolisuudesta vapaimmassa muodossa, oppi inhimillisen tiedon suhteellisuudesta, tiedon, joka antaa meille heijastuksen ikuisesti kehittyvästä materiasta. Luonnontieteen uusimmat löydöt — radium, elektronit, alkuaineiden muuttuminen — antoivat mainion vahvistuksen Marxin dialektiselle materialismille, vastoin porvarillisten filosofien opeja heidän „uusine” palaamisineen vanhaan ja mätään idealismiin.

Syventäessään ja kehittäessään filosofista materialismia Marx vei sen loppuun saakka, ulotti filosofisen materialismin luonnon tietoaamisen *ihmisyyhteiskunnan* tietoaamiseen. Marxin *historiallinen materialismi* oli tieteellisen ajattelun mitä suurin saavutus. Sekasorron ja mielivallan tilalle, jotka siihen saakka olivat vallinneet historiaa ja politiikkaa koskevissa katsomuksissa, tuli hämmästyttävän ehyt ja sopusuhmainen tieteellinen teoria, joka näyttää, kuinka yhteiskunnallisen elämän yhdestä muodosta kehittyy tuotantovoimien kasvun seurauksena toinen, korkeampi muoto — maaorjuudesta esimerkiksi kasvaa esiin kapitalismi.

Aivan samoin kuin ihmisen tajunta heijastaa hänestä riippumatta olemassa olevaa luontoa, s.o. kehittyvää materiaa, niin myös ihmisen *yhteiskunnallinen tajunta* (s.o. erilaiset filosofiset, uskonnolliset, poliittiset j.n.e. katsomukset ja opit) kuvastaa yhteiskunnan *taloudellista järjestelmää*. Poliittiset laitokset ovat taloudellisen perustan yllä oleva päällysrakennus. Näemme esimerkiksi, kuinka nykyisten eurooppalaisten valtioiden erilaiset poliittiset muodot auttavat lujittamaan porvariston herruutta proletariaatin yli.

Marxin filosofia on täydellisyyteen saakka kehitettyä filosofista materialismia, joka on antanut ihmiskunnalle ja erikoisesti työväenluokalle mahtavat tietoaamisen aset.

II

Ollen sitä mieltä, että taloudellinen järjestelmä on perusta, jolle poliittinen päällysrakennus kohoaa, Marx kiinnitti eniten huomiota tämän taloudellisen järjestelmän tutkimiseen. Marxin pääteos, „Pääoma”, on omistettu nykyisen, s.o. kapitalistisen, yhteiskunnan taloudellisen järjestelmän tutkimiselle.

Klassillinen poliittinen taloustiede ennen Marxia muodostui Englannissa — kaikkein kehittyneimmässä kapitalistisessa maassa. Adam Smith ja David Ricardo, tutkiessaan taloudellista järjestelmää, panivat alulle *arvon työteorian*. Marx jatkoi heidän työtään. Hän perusteli tarkasti ja kehitti johdonmukaisesti tätä teoriaa. Hän osoitti, että kaiken tavaran arvon määrää tavaran tuottamiseen käytetyn yhteiskunnallisesti välttämättömän työajan määrä.

Siellä, missä porvarilliset taloustieteilijät näkivät esineiden suhteen (tavaran vaihtamisen tavaraan), siellä Marx

huomasi *ihmisten välisen suhteen*. Tavarain vaihto ilmaisee erillisten tuottajain välistä yhteyttä markkinain välityksellä. *Raha* merkitsee tämän yhteyden tulemistä yhä kiinteämmäksi liittämällä erillisten tuottajain koko taloudellisen elämän erottamattomasti yhdeksi kokonaisuudeksi. *Pääoma* merkitsee tämän yhteyden edelleen kehittymistä: ihmisen työvoima tulee tavaraksi. Palkkatyöläinen myy työvoimansa maan, tehtaiden, työvälineiden omistajalle. Osan työpäivästään työläinen käyttää korvatakseen oman ja perheensä ylläpitomenot (työpalkka), mutta toisen osan päivästä työläinen tekee työtä ilmaiseksi, luoden kapitalistille *lisäarvoa*, kapitalistiluokan voiton lähteen, rikkauten lähteen.

Oppi lisäarvosta on Marxin taloudellisen teorian kulmakivi.

Työläisen työllä luotu pääoma polkee työläistä, saattaen pikkuisännät häviöön ja luoden työttömien armeijan. Teollisuudessa näkyy suurtuotannon voitto heti, mutta maanviljelyksessäkin me näemme saman ilmiön: kapitalistisen suurmaanviljelyksen paremmuus lisääntyy, koneiden käyttö kasvaa, talonpoikaistalous joutuu rahapääoman silmukkaan, sortuu ja joutuu häviöön takapajuksen tekniikan ikeen alla. Maataloudessa ovat pientuotannon sortumisen muodot toisenlaisia, mutta itse sen sortuminen on kiistämätön tosiasia.

Pientuotantoa polkiessaan pääoma johtaa työn tuottavuuden lisääntymiseen ja suurimpien kapitalistien liittojen monopoliaseman luomiseen. Itse tuotanto tulee yhä enemmän yhteiskunnalliseksi, — sadat tuhannet ja miljoonat työläiset yhdistetään suunnitelmalliseen talouselimistöön, — mutta yhteisen työn tuotteen ottaa itselleen kourallinen kapitalisteja. Kasvaa tuotannon anarkia, pulat, vimmattu kilpailu markkinoista, suurten väestöjoukkojen toimeentulon epävarmuus.

Lisätessään työläisten riippuvaisuutta pääomasta kapitalistinen järjestelmä luo yhdistetyn työn valtavan voiman.

Aloittaen tavaratalouden ensimmäisistä iduista, yksinkertaisesta vaihdosta, Marx tutki kapitalismin kehitystä sen korkeimpiin muotoihin saakka, suurtuotantoon saakka.

Ja kaikkien kapitalistimaiden, sekä vanhojen että uusien, kokemus näyttää havainnollisesti joka vuosi yhä suuremmalle työläismäärälle, että tämä Marxin oppi on oikea.

Kapitalismi voitti koko maailmassa, mutta tämä voitto on ainoastaan esikartano työn voitolle pääomasta.

III

Kun maaorjuus oli kukistettu ja „vapaa” kapitalistinen yhteiskunta näki päivänvalon, niin heti osoittautui, että tämä vapaus merkitsee työtätekevien sorron ja riiston uutta järjestelmää. Heti alkoi syntyä erilaisia sosialistisia oppeja tämän sorron heijastuksena ja vastalauseena sitä vastaan. Mutta alkuperäinen sosialismi oli *utooppista* sosialismia. Se arvosteli kapitalistista yhteiskuntaa, tuomitsi sen, kirosi sitä, haaveili sen hävittämisestä, kuvitteli parempaa järjestelmää ja koetti saada rikkaat vakuuttuneiksi riiston epäsiiveillisyydestä.

Mutta utooppinen sosialismi ei voinut osoittaa todellista ulospääsyä tilanteesta. Se ei osannut selittää kapitalismin ajan palkkaorjuuden olemusta, saada selville sen kehityslakeja eikä löytää sitä *yhteiskunnallista voimaa*, joka kykenee tulemaan uuden yhteiskunnan luojaksi.

Mutta myrskyisät vallankumoukset, jotka liittyivät feodalismiin, maaorjuuden, kukistumiseen kaikkialla Euroopassa ja varsinkin Ranskassa, osoittivat yhä havainnollisemmin kaiken kehityksen perustaksi ja sen liikkeellepanevaksi voimaksi *luokkien taistelun*.

Ei ainoatakaan poliittisen vapauden voittoa maaorjanomistajain luokasta saavutettu ilman vimmittua vastarintaa. Ei ainoakaan kapitalistinen maa muodostunut enemmän tai vähemmän vapaalle, demokraattiselle pohjalle ilman taistelua elämästä ja kuolemasta kapitalistisen yhteiskunnan eri luokkien välillä.

Marxin nerokkuus on siinä, että hän osasi ennemmin kuin kukaan muu tehdä ja kehittää tästä johdonmukaisesti sen johtopäätöksen, jota maailmanhistoria opettaa. Tämä johtopäätös on oppi *luokkataistelusta*.

Ihmiset ovat aina olleet ja tulevat aina olemaan petoksen ja itsepetoksen tyhmiä uhreja politiikassa, kunnes he oppivat kaikenlaisten siveellisten, uskonnollisten, poliittisten ja yhteiskunnallisten korulauseiden, julistusten ja lupausten takaa etsimään näiden tai noiden luokkien *etupyyteitä*. Vanhan puolustajat tulevat aina pettämään uudistuksen ja parannusten puolustajia, kunnes nämä ymmärtävät, että jokainen vanha laitos, niin mielettömältä ja mädältä kuin se näyttäneekin, pysyy pystyssä näiden tai noiden hallitsevien luokkien voimilla. Mutta näiden luokkien vastarinnan

murtamiseen on *ainoastaan yksi* keino: löytää itsessään meitä ympäröivässä yhteiskunnassa, valistaa ja järjestää taisteluun sellaisia voimia, jotka voivat — ja joiden yhteiskunnallisen asemansa vuoksi *täytyy* — muodostaa voiman, joka kykenee lakaisemaan pois vanhan ja luomaan uuden.

Ainoastaan Marxin filosofinen materialismi on osoittanut proletariaatille ulospääsyn henkisestä orjuudesta, jossa kaikki sorretut luokat ovat tähän saakka kituneet. Yksinomaan Marxin taloudellinen teoria on selittänyt proletariaatin todellisen aseman kapitalismin yleisessä järjestelmässä.

Koko maailmassa, Amerikasta Japaniin ja Ruotsista Etelä-Afrikkaan asti, lisääntyvät proletariaatin itsenäiset järjestöt. Proletariaatti valistuu ja kehittyy käydessään luokkataisteluun, vapautuu porvarillisen yhteiskunnan ennakkoluuloista, liittyy yhä kiinteämmin yhteen ja oppii mittaamaan menestystensä määrää, karaisee voimiaan ja kasvaa vastustamattomasti.

„*Prosvestsheniye*” № 3,
maaliskuu 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan
„*Prosvestsheniye*” aikakauslehtien
tekstin mukaan

KIINAN TASAVALLAN SUURI VOITTO

Tunnettua on, että Aasian kansanjoukkojen etumaisen demokraattisen liikkeen niin suurin uhrauksin luoma suuri Kiinan tasavalta on viime aikoina kokenut mitä raskaimpia finanssivaikeuksia. Kuusi „suur“-valtaa, joita pidetään sivistysmaina, mutta jotka itse asiassa harjoittavat mitä taantumuksellisinta politiikkaa, muodostivat finanssikonsortion (yhtymän), joka keskeytti sopimuksen teon lainan myöntämisestä Kiinalle!

Asianlaita on siten, että Kiinan vallankumous ei nostattanut Euroopan porvariston keskuudessa innostusta vapauden ja demokratian asiaa kohtaan,— sitä voi tuntea proletariaatti, mutta eivät voitontavoittelun ritarit,— vaan palavaa halua *rosvota* Kiinaa, ryhtyä jakamaan Kiinaa, riistää Kiinalta maa-alueita. Kuuden suurvallan (Englannin, Ranskan, Venäjän, Saksan, Japanin ja Amerikan Yhdysvaltojen) „konsortio” koetti johtaa asiat Kiinan vararikoon, saattaakseen tasavallan voimattomaksi ja murtaakseen sen.

Suureksi voitoksi nuorelle tasavallalle, joka nauttii myötätuntoa koko maailman työtätekevien joukkojen keskuudessa, muodostui tuon mustasotnialaisen konsortion *hajoaminen*. Amerikan Yhdysvaltojen presidentti on ilmoittanut, että hänen hallituksensa ei enää kannata tätä konsortiota ja että lähitulevaisuudessa se *tunnustaa* virallisesti Kiinan tasavallan. Amerikan pankit *ovat* nyt *eronneet* konsorttiosta. Amerikka antaa nyt Kiinalle finanssitukea, jota Kiina niin kipeästi tarvitsee, avaten Kiinan markkinat amerikkalaiselle pääomalle ja helpottaen reformien toimeenpanoa Kiinassa.

Amerikan vaikutuksesta Japanikin on muuttanut politiikkaansa Kiinan suhteen. Ensin Japani ei halunnut edes sallia

Sun Jat-senin tulevan Japaniin! Nyt tuo matka on tehty, kaikki Japanin demokraatit tervehtivät innostuneina liittoa tasavaltalaisen Kiinan kanssa; nyt on vuorossa *liiton* solmiminen Kiinan kanssa. Japanin porvaristo on Amerikan porvariston tavoin tullut ymmärtämään, että sen on edullisempaa harjoittaa Kiinan suhteen rauhanpolitiikkaa kuin Kiinan tasavallan rosvoamis- ja jakamispolitiikkaa.

Ryöstökonsortion hajoaminen merkitsee tietysti aika tuntuva tappiota sille taantumukselliselle ulkopolitiikalle, jota Venäjä harjoittaa.

„Pravda” № 68,
maaliskuun 22 pnä 1913
Allekirjoitus: W.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

VANHAT TEHTÄVÄT JA LIBERALISMIN VANHUUDENRAIHNAUS

Eräs huomatuimmista kadeteista, Duuman jäsen Shingarev, piti äskettäin Pietarissa alustuksen aiheesta: „Uusi Duuma ja vanhat tehtävät”.

Aihe on nykytärkeä, mielenkiintoinen, elävä.

Kadettimme peittosi lokakuulaisia, kuten tapana on. „Lokakuulaiset kainostelevat liittyä oikeistosiipeen — huudahti hän — eivätkä uskalla liittyä vasemmistolaisiin” („Retsh”² № 70). „Vasemmistolaisiin” meidän peloton (demokraattisen kuulijakunnan edessä peloton) kadettimme laski nähtävästi progressistit. Hra Shingarev vaikeni siitä, että nämä kadettien läheisimmät ystävät ja poliittiset asetoverit ovat itse kolmelta neljäsosaltaan lokakuulaisia.

Hän haluaa, että demokraatit pitäisivät kadetteja „vasemmistolaisina” *siitä huolimatta*, vaikka kadetit ovat tosiasiassa vakinaisesti ja mitä kiinteimmin liitossa progressistien kanssa, jotka ovat kadettien ja lokakuulaisten *välimailla!* Toisin sanoen: kadetit haluavat saada ansaan demokraatit, samalla kun he itse ovat oikeastaan ilmeisen *antidemokraattisten* progressistien vankeina.

„Ikävyys muistuttaa sitä tilaa”, sanoi hra Shingarev IV Duumaa tarkoittaen, „missä matkustajat ovat, kun juna on jäänyt seisomaan jollekin syrjäiselle asemalle. Virkistyäkseen ja saadakseen junan liikkeelle matkustajien on täytynyt itsensä ryhtyä puhdistamaan rataa. Mutta raskaan lainsäädäntökoneiston liikkeelleasaamiseksi tarvitaan silti muidenkin eikä yksin matkustajain voimat. Reformiemme päällä riippuu kolme lukkoa — kesäkuun 3. päivän laki, yläkamari ja toimeenpanovallan edesvastuuttomuus. Historia on näyttävä, kuinka nämä lukot avautuvat — hiljaa ja rauhallisesti vaiko jollain toisella tavalla. Aikalaiset eivät voi pysyä aivan välinpitämättöminä sivussa; heidän on tartuttava yksimielisinä airoihin” („Retsh” № 70).

Tuo historiaan vetoaminen on sentään mukava keino! Hra Shingarev ja kadetit vetoavat historiaan *siten* kuin ne, joista Marx sanoi, että he puolustelevat ruoskaa sillä perusteella, että kysymyksessä on historiallinen ruoska³.

Tietysti „historia on näyttävä, *kuinka* lukot avautuvat”, se on kiistaton ja hyödytön totuus. Se on vanhuudenraihnauden sanelema veruke. Poliitikolta kysytään, *mikä* luokka pitää lukkoja kiinni ja *minkä* luokkien pitää ne avata ja *millä* keinoin.

„Historia on näyttävä” sen, minkä se näytti jo 7¹/₂ vuotta sitten, nimittäin: kuinka hyödytöntä on liberaalien reformismi ja liberaalien toiveet sovusta „lukkoja” pitävän luokan kanssa.

„Pravda” № 71,
maaliskuun 26 pnä 1913
Allekirjoitus: M.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

„NAFTANÄLÄSTÄ“ 4

Kysymys „naftanälästä”, naftan hintojen äärettömästä kohoamisesta ja naftatehtailijapösojen rikollisesta salakähmäisestä sopimuksesta kuluttajain kynimiseksi on herättänyt täysin aiheellista mielenkiintoa ja täysin ymmärrettävää suuttumusta Duumassa ja sitäkin enemmän Duuman ulkopuolella.

Se kaksintaistelu, mitä kävivät herra kauppa- ja teollisuusministeri, joka hieman peitetyssä muodossa *puolusti* syndikaattiherroja — naftakuninkaita, ja hra Markov toinen, joka niin kiihkeän tulisesti ilmaisi aatelisten maaorjuuttaja-tilanherrojen katkerat tunteet, tämä kaksintaistelu (Valtakunnanduuman istunnossa maaliskuun 22 päivänä) ansaitsee vallan poikkeuksellista huomiota työväenluokan ja kaikkien demokraattisten voimien taholta. Tämä kaksintaistelu luo kirkasta valoa kaikkiin niihin keskinäissuhteisiin, mitkä vallitsevat Venäjän kahden „hallitsevan” luokan, kahden niin sanotun „ylä”-luokan (mutta todellisuudessa kovin alhaisen, matalamielisen, rosvousta harjoittavan luokan), maaorjuuttaja-tilanherrojen luokan ja rahapösojen luokan välillä.

Kysymys naftasyndikaatista näyttää ensi katsaukselta erilliseltä kysymykseltä. Mutta niin ei ole asianlaita. Itse asiassa se on vain eräs niitä tapauksia, joissa tulee ilmi se yleinen ja tärkein kysymys, miten kaksi komentoa pitävää luokkaa hallitsee Venäjää (tahi oikeammin rosvoaa Venäjää). Saaliinjaossa vähemmälle jääneen *biisonin* kannalta katsoen Markov toisen puhe oli oivallinen vastaus nafta-„kuninkaiden” puolustajalle. Eipä ihme, ettei hra Markov toinen kyennyt tällöin „tarkastamaan itseään”, ei kyennyt

katsomaan itseään (ja ystäviään tilanherroja) peilistä. Koetan tehdä palveluksen hra Markov toiselle; panen peilin hänen eteensä. Piirrän Markoville hänen muotokuvansa. Näytän sen, että Markov toisen ja Hvostovin „tora” naftakuninkaiden, petrolisyndikaatin pösöjen, Bakun miljonäärien kanssa on *kotitorailua*, *kahden* kansanrikkautta kähveltävän voron välistä torailua. „Lystikseen lempivät torailevat”. Hra ministeri ja hra Nobel kumppaneineen toisaalta ja herrat Hvostovit ja Markovit Senaatissa, Valtakunnanneuvostossa y.m. istuvine ystävineen — he kaikki ovat „*lempi-viä*”. Mutta tuon lempivän sopuisan koplan vuoksi Venäjän kymmenillä miljoonilla työläisillä ja häviöön joutuneilla talonpojilla on katkerat oltavat!

Mikä sitten on naftakysymyksen olemus?

Ennen kaikkea se, että herrat naftatehtailijat paisuttavat julkeasti naftan hintoja, samalla kun nuo kapitalistisen voitontavoittelun „ritarit” keinotekoisesti *jarruttavat* porausaukkojen ja naftatehtaiden tuottoisuutta.

Näitä kohtia koskevat perustiedot on jo esitetty Duumassa, mutta minun on kuitenkin lyhyesti toistettava ne tehdäkseni täysin selväksi, mitä edelleen haluan sanoa. Vuonna 1902 naftan hinta oli 6 kopeekkaa puudalta. Vuoteen 1904 mennessä se nousee 14 kopeekkaan. Sen jälkeen hintojen „hyppäykset” käyvät vieläkin „reippaammiksi”, niin että vuoden 1905 vallankumouksen jälkeen puudan hinta nousee vuonna 1908—1909 21 kopeekkaan ja vuonna 1912 *38 kopeekkaan*.

Siis hintojen nousu oli 10 vuodessa *enemmän kuin kuusinkertainen!* Mutta naftan tuotanto *väheni* tuona aikana 600—700 miljoonasta puudasta, mikä määrä tuotettiin vuosina 1900—1902, 500—585 miljoonaan puutaan vuosina 1908—1912.

Nämä luvut sietää painaa mieleen. Niitä on ajateltava. Tuotanto vähentyi vuosikymmenen aikana, joka oli mitä valtavinta tuotannon hyppäyksellistä nousua koko maailmassa, ja hinnat kohosivat *enemmän kuin kuusinkertaisesti*.

Puolustaessaan salakähmäisen sopimuksen tehneitä kauppiaita ja teollisuudenharjoittajia hra kauppa- ja teollisuusministeri esitti perusteluja, jotka ovat suorastaan uskomattoman surkeita.

Polttoaineen kysyntä kasvaa,—sanoi hän,—auto- ja lentokoneteollisuuden naftan kysyntä kasvaa, se on

„yleismaailmallinen” ilmiö, lohdutteli hra ministeri meitä ja Venäjän kansaa.

Mutta entäs Amerikassa? — kysymme me. Tällainen kysymys herää aivan luonnostaan, sillä kaikki tietävät, että Amerikka on Venäjän ainoa vakava kilpailija naftan tuotannossa. Venäjän ja Amerikan yhteinen naftan tuotanto teki vuonna 1900 enemmän kuin $\frac{9}{10}$ maailman naftan tuotannosta ja vuonna 1910 enemmän kuin $\frac{8}{10}$.

Jos puhe on „yleismaailmallisesta” ilmiöstä, hra ministeri, niin silloin Amerikassakin on pitänyt käydä *samoin*? Ja saadakseen vähemmän huomaavaisilla kuulijoilla syntymään sellaisen *käsityksen* hra ministeri, joka puolusti salakähmäisen sopimuksen tehneitä naftarosvoja, esitti numerotietoja Amerikasta... *mutta vain 2 vuoden ajalta!* Viimeisten kahden vuoden aikana on naftan hinta Amerikassa noussut kaksinkertaisesti, samoin Romaniassa.

Mainiota, hra ministeri! Mutta miksei sentään tehtäisi vertailuja loppuun saakka? Jos kerran vertaillaan, niin vertaillaan sitten. Eihän numeroilla saa leikitellä. Amerikan osalta on otettava tiedot *samalta aikajaksolta*, miltä ne esitettiin Venäjänkin osalta. Eikö totta tosiaan ole ilmeistä, että se on kaiken tunnollisen tilastotietojen käytön perusehto, alkeellisin ehto?!

Venäjällä hinnat ovat nousseet 10 vuodessa enemmän kuin *kuusinkertaisesti* siihen alhaisimpaan vuoden 1902 hintaan verrattuna, minkä hra ministeri itse mainitsi. Entä Amerikassa? Siellä ei ole ollut mitään *tämän* kaltaista hintojen kohoamista. Amerikassa hinta vuosien 1900—1910 välisenä aikana *laski*. Viime vuosina hinta on pysynyt muuttumattomana.

Mikä sitten on yhteenveto? Kaksinkertaistuminen Amerikassa ja *kuusinkertaistuminen* Venäjällä. Ja naftan tuotto oli Amerikassa vuonna 1900 *pienempi* kuin Venäjällä, mutta vuonna 1910 *kolme kertaa suurempi* kuin Venäjällä!!

Tätä hra ministeri, joka puolusteli typerästi naftatehtailijamiljonäärien salakähmäistä sopimusta, ei halunnut sanoa. Mutta tosiasia on näkyvässä. Ottakaa mitkä numerot tahansa, niin epäilemättömtä on se, että Amerikassa hintojen nousu on viimeisen 10-vuotiskauden kuluessa ollut *verratomasti pienempi* kuin Venäjällä, naftan tuotto sen sijaan on siellä kasvanut *jättiläismäisesti*, samaan aikaan kun

Venäjällä on ollut häpeällinen pysähdys ja vieläpä otettu askel taaksepäin.

Nyt näemme heti, miten vähän perää ja miten paljon valhetta on tuossa ministerimme viittauksessa, että hintojen nousu on „yleismaailmallinen” ilmiö. Niin, hinnat nousevat kaikkialla. Niin, on olemassa kapitalismin yleisiä syitä, mitkä sen aiheuttavat.

Mutta Venäjällä tilanne on *sietämätön* juuri sen vuoksi, kun meillä hintojen nousu on äärettömästi suurempi juuri naftan osalta ja tuotannon kasvun asemesta on pysähdys. Venäjällä tilanne on *kerrassaan sietämätön* juuri sen vuoksi, kun kapitalismin laajan, vapaan ja nopean kehityksen asemesta me näemme pysähdyksen ja mätänemisen. Sen tähden tuo sama hintojen nousu on meillä sata kertaa pahempaa laatua.

Venäjällä on väestöä 170 miljoonaa, mutta Amerikassa 90 miljoonaa, s.o. vähän enemmän kuin puolet. Naftaa Amerikassa sen sijaan tuotetaan nykyisin *kolme kertaa* enemmän kuin meillä ja kivihiiiltä *kahdeksantoista* kertaa enemmän. Elintaso on Amerikassa, työläisten palkoista päätellen, *neljä kertaa* korkeampi kuin Venäjällä.

Eikö olekin selvää, kuinka huutavan valheen sisältävät hra ministerin sanat, että vitsaus on yleismaailmallinen ilmiö? Vitsaus painaa Venäjää neljä kertaa, ellei kymmenen kertaa *raskaampana*.

*Kirjoitettu aikaisintaan
maaliskuun 26
(huhtikuun 8) pnä 1913*

*Julkaistu ensi kerran
tammikuun 21 pnä 1940
„Pravda” lehden 21. numerossa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

KADETTILAINEN LAKIEHDOTUS KOKOONTUMISVAPAUSTE

Niiden vapauksia koskevien lakiehdotusten joukossa, joita kadetit ovat Valtakunnanduudumalle esittäneet, on myös lakiehdotus kokoontumisvapaudesta.

Kadetit pitävät itseään demokraattisena puolueena. He eivät voi olla ymmärtämättä sitä, että IV Valtakunnanduudumalle esitettävä kokoontumisvapautta koskeva lakiehdotus on luonteeltaan yksinomaan propagandallinen, t.s. että sen esittämisen tarkoituksena on propagoida, tehdä tunnetuksi ja selittää kokoontumisvapauden periaatteita.

Juuri tältä kannalta onkin kadettien lakiehdotusta arvioitava: auttaako se *tekemään* Venäjän väestölle *selväksi* kokoontumisvapauden merkityksen, tämän vapauden tärkeyden ja sen saavuttamisen edellytykset?

Ei. Lakiehdotuksen ovat laatineet liberaaliset virkamiehet *eivätkä* demokraatit. Siinä on paljon pinttyneitä ja järjettömiä byrokraattisia sääntöjä, siinä ei ole sitä, mikä demokration kannalta on aivan välttämätöntä.

Kielletään kokoontuminen radalla (§ 3), kokoontuminen yhden virstan etäisyydessä Valtakunnanduuman istunto-paikalta j.n.e. (§ 4); kaupungeissa vaaditaan ennakkoilmoitusta, mutta maaseudulla ei vaadita (§§ 6 ja 7) ja niin edelleen,— mitä tämä on? Mihin kaikkea tätä surkeata, naurettavaa, viheliäistä, byrokraattista törkyä tarvitaan?

Kaikki tämä on jäljennetty eurooppalaisista *vastavallankumouksellisista* laeista, kaikki tämä haiskahtaa läpeensä niiltä aikakausilta, jolloin vallitsi epäusko demokratiaa kohtaan ja jolloin sitä tukahdutettiin, kaikki tämä on hirveän vanhentunutta. Juuri kaupungeissahan esimerkiksi julkisista kokouksista ilmoitetaan sanomalehdissä,— mitä varten

sitten tarvitaan idioottimaista „ilmoittamis”-vitkutusta?? Vain sitä varten, yksinomaan sitä varten, että halutaan todistaa vallanpitäjille, että me, kadetit, olemme muka „valtakunnallisella” katsantokannalla, että me olemme muka „järjestyksen kannattajia” (s.o. demokratian vihollisia), että me „myös osaamme pitää arvossa” virkavaltaista koukuilua.

Sen sijaan ehdotuksessa ei ole sitä, joka on tärkeää ja vakavaa nykyajan demokratialle. Joukoille on tärkeää, että niillä on huoneistot kokousten pitämistä varten. Tarvitaan sellainen laki, että sanokaamme tietyn, vähäisen kansalaisjoukon vaatimuksesta *kaikki* julkiset rakennukset, koulut y.m.s. *pitää* iltaisin ja yleensä vapaina tunteina luovuttaa ilmaiseksi ja esteettömästi kansan käytettäväksi kokousten pitämistä varten. Ranskassa tehdään niin, eikä tämän demokraattisen tavan käyttöönoton esteenä voi olla mikään muu kuin Purishkevitshien sivistymättömyys.

Ja siinähan se kysymyksen olemus onkin, että kadettien esittämän vapauksia koskevan lakiehdotuksen koko henki, sen koko sisältö *ei ole* demokraattinen, vaan liberaalis-virkavaltainen.

„Pravda” № 72,
maaliskuun 27 pnä 1913

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

BALKANIN SOTA JA PORVARILLINEN SHOVINISMI

Balkanin sota lähenee loppuaan. Adrianopolin valtaus merkitsee bulgariaalaisten ratkaisevaa voittoa, ja kysymyksen painopiste on siirtynyt lopullisesti sotatoimien näyttämöltä niin sanottujen suurvaltojen välisten torailujen ja juonittelujen näyttämölle.

Balkanin sota on eräs rengas niiden maailmantapahtumain ketjussa, mitkä merkitsevät keskiaikaisuuden romahdusta Aasiassa ja itä-Euroopassa. Yhdistyneiden kansallisuusvaltioiden muodostuminen Balkanilla, paikallisten feodaalien harjoittaman sorron kukistaminen, Balkanin kaikkien eri kansallisuuksien talonpoikien lopullinen vapauttaminen tilanherrojen ikeen alta,—tällainen oli se historiallinen tehtävä, mikä Balkanin kansoilla oli ratkaistavanaan.

Balkanin maiden kansat olisivat voineet ratkaista tämän tehtävän kymmenen kertaa helpommin kuin nyt ja sata kertaa pienemmillä uhreilla, jos olisi muodostettu Balkanin liittotasavalta. Täydellisen ja johdonmukaisesti toteutetun demokratismien oloissa ei olisi ollut mahdollista sen enempää kansallisuussorto, kansallinen eripuraisuus kuin uskonnollisten eroavuuksien syventäminenkään. Balkanin kansoille olisi turvattu todella nopea, laaja ja vapaa kehitys.

Mikä historiallinen syy aiheutti sen, että Balkanin elintärkeät kysymykset ratkaistiin porvariston ja hallitsijasukujen etujen sanelemalla sodalla? Pääsyyinä oli Balkanin proletariaatin heikkous ja sen lisäksi mahdikkaan Euroopan porvariston taantumuksellinen vaikutus ja sen harjoittama painostus. Tämä porvaristo pelkää sekä kotimaansa että Balkanin todellista vapautta, se pyrkii vain hyötymään toisten kustannuksella, se lietsoo shovinismia ja kansallisuus-

vihaa helpottaakseen rosvouspolitiikkansa harjoittamista ja vaikeuttaakseen Balkanin sorrettujen luokkien vapaata kehitystä.

Balkanin tapahtumien yhteydessä ilmenevä venäläinen shovinismi on yhtä inhottavaa kuin eurooppalainenkin. Ja kadettien verhottu, rusoinen, liberaalisilla korulauseilla väritetty shovinismi on vieläkin inhottavampaa ja vahingollisempaa kuin mustasotnialaisten sanomalehtien karkea shovinismi. Nämä sanomalehdet yllyttävät avoimesti Itä-valtaa vastaan,— tässä maassa, joka on Euroopan maista kaikkein takapajuisin, kansoille on turvattu (huomautamme sulkeissa) paljon suurempi vapaus kuin Venäjällä. Kadettilainen „Retsh” lehti taas kirjoitti Adrianopolin valtauksen johdosta: „uudet olosuhteet tarjoavat Venäjän diplomatialle täyden mahdollisuuden esiintyä päättäväisemmin”...

Hyviäpä ovat ne „demokraatit”, jotka eivät ole ymmärtävinään sitä, että puhe voi olla päättäväisyydestä vain shovinististen tarkoituserien ajamisessa! Ei siis ihme, että Rodzjanon päivälliskutsuille, maaliskuun 14 päivänä, kokoontuivat yksissä miehin Miljukov ja Jefremov, Gutshkov, Bennigsen, Krupenski ja Balashov. Nationalistit, lokakuulaiset ja kadetit — he ovat vain iljettävän, vapautta itsepintaisesti vihaavan porvarillisen nationalismin ja shovinismin erilaisia vivahteita!

„Pravda” № 74,
maaliskuun 29 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

①

Рыбоводство.

Нашей подопытки. Я каменщик, как много
вспоминается, добрых людей работавших у гр. "Кас-
топка" и "Самарка". Успешно сбиты гр. охот-
ники казены. Сообразливо, но много времени
недо, отчасти дурноуправлен и нежной нежной.
... И прежде-то, что? Идет каменщик, что доброту и прав-
ную справедливую форму, что она беспредельно восточна,
в другом, что справедливо и доброту восточна сбиты
справедливую замечательна.

Второй подопытки. Каска не поминать.
Еще не видана на сбиты доброты и гр. рас-
судит сержант, кому-то гр. не приключится
справедлива форма? Каска не поминать, что доброту

Ensi sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta „Vuorokeskustelu“.—
Maalis—huhtikuu 1913

Pienennetty

VUOROKESKUSTELU

Ensimmäinen sivullinen. Olen seurannut niin tarkasti kuin olen voinut työläisten keskuudessa käynnissä olevaa taistelua „kuusikosta ja seitsikosta”. Yritän seurata kumpaa-kin sanomalehteä. Rinnastan, mikäli mahdollista, myös porvarillisen ja mustan lehdistön lausuntoja. ...Ja tiedättekö mitä? Minusta tuntuu siltä, että taistelu alkaa saada raskaita muotoja, että se alkaa mataloitua torailuksi ja rettelöinniksi ja että tuloksena — kaikissa tapauksissa — on ääretön demoralisoituminen.

Toinen sivullinen. En ymmärrä mitään. Onko maailmassa koskaan nähty missään sellaista, että jostain vakavasta asiasta käyty taistelu *ei* olisi saanut raskaita muotoja? Juuri sen vuoksi, kun taistelun avulla on ratkaistava tärkeä kysymys, siinä ei selviydytä „kevyellä” „kiistalla”. Ne, jotka ovat tottuneet kieltämään ja yhä kieltävät puolueen rakennustyön periaatteet, eivät antaudu mitä epätoivoisinta vastarintaa tekemättä. Vimmatu vastarinta synnyttää aina ja kaikkialla „raskaita muotoja”, aiheuttaa sen, että kiista *yritetään* siirtää periaatteiden alalta rettelöinnin alalle. Ja mitä siitä seuraa? Käskettekö sen takia luopumaan taistelusta puolueen rakennustyön peruseriaatteiden puolesta?

Ensimmäinen sivullinen. Te hieman poikkeatte asettamastani kysymyksestä ja pidätte liiaksi kiirettä „siirtyäksenne hyökkäykseen”. Niin puolella kuin toisellakin jokainen työläiskerho kiirehtii „värkkäämään” päätöslauselman, ja tällöin kehkeytyy miltei kilpailu siitä, kuka voittaa toiset lujien voimasanojen käytössä. Miten paljon haukkumista, joka karkottaa työväenlehdistön ympäriltä joukoittain työläisväkeä, niitä, jotka etsivät sosialismin valoa ja jotka ehkä

heittävät lehden syrjään joutuen joko ymmälle taikka tuntien jonkinlaista häpeää sosialismin takia... Ehkäpä he pettyvät pitkäksiin aikaa sosialismiin nähden. Haukkumiskilpailu luo olosuhteet tietynlaiselle „epäluonnolliselle valinnalle”, mikä nostaa etusijoille „nyrkkeilymaakarit”... Puolin ja toisin suositaan rehvakkuutta vihollisen loukkamisessa. *Sitenkö* sosialistisen puolueen pitää proletariaattia kasvattaa? Kunpa se ei vain menisi opportunismiin suosimiseksi taikka ainakin sen sietämiseksi, sillä opportunismi on sitä, että työväenliikkeen *perusedut* uhrataan hetkellisen menestyksen hyväksi. Molemmat kiistapuolet uhraavat työväenliikkeen *perusedut* hetkellisen menestyksen hyväksi... Sen sijaan, että sosialistinen toiminta tuottaisi iloa, että siihen syvennyttäisiin ja että siihen suhtauduttaisiin vakavasti, käykin niin, että sosialistit karkottavat joukkoja pois sosialismin luota. Väkisinkin tulevat mieleen ne katkerat sanat, että proletariaatti tulee sosialismiin socialisteista *huolimattakin*.

Toinen sivullinen. Me molemmat, minä ja te, olemme sivullisia, s.o. niitä, jotka eivät ota välittömästi osaa taisteluun. Mutta sivulliset henkilöt, eritellessään silmänsä edessä tapahtuvia asioita, voivat suhtautua taisteluun kahdella eri tavalla. Sivusta katsoen voidaan nähdä vain taistelun niin sanottu ulkoinen puoli: kuvannollisesti sanoen voidaan nähdä vain nyrkkiin puristuneita käsiä, vääristyneitä kasvoja ja rujoja näytöksiä; kaikki se voidaan tuomita ja itkeä ja valitella sen johdosta. Mutta sivusta katsoen voidaan myös tajuta käynnissä olevan taistelun *tarkoitus*, joka, suokaa anteeksi, on hieman mielenkiintoisempi ja historiallisesti merkityksellisempi kuin näytökset ja kuvat niin sanotuista taistelussa esiintyvistä „eksesseistä” eli „äärimmäisyyksistä”. Ei ole taistelua ilman intoutumista. Ei ole intoutumista ilman äärimmäisyyksiä; ja mitä minuun tulee, niin vihaan eriten niitä ihmisiä, jotka näkevät luokkien, puolueiden ja ryhmien taistelussa ennen kaikkea „äärimmäisyyksiä”. Suokaa anteeksi, mutta minun tekee aina mieleni huutaa noille ihmisille: „ota vaikka humalat, mutta käsitä asiat”.

Ja tässähän toteutetaan suurta, historiallisesti tärkeää tehtävää. Muodostuu työväenpuolue. Työväen itsenäisyys, työläisten vaikutus *omaan* edustajaryhmäänsä, työläiset alkavat itse päättää puolueensa asioista — juuri sellainen on

nykyisten tapahtumien suuri historiallinen sisältö, juuri tuo muuttuu silmiemme nähdessä hurskaasta toivomuksesta *tosiasiaksi*. Teitä pelottavat ja surettavat „äärimmäisyydet”, mutta minä seuraan ihastuksella taistelua, jossa Venäjän työväenluokka todella kypsyy ja miehistyy, ja minua raivosuttaa vain se, että olen sivustaseuraaja, etten voi rynnätä tuon taistelun tuimimpaan tuoksinaan...

Ensimmäinen sivullinen. Ja myöskin „äärimmäisyyksien” tuoksinaan, niinkö? Entä jos „äärimmäisyydet” menevät niin pitkälle, että aletaan leipoa päätöslauselmia, julistatteko tekin silloin „vihaavanne” niitä ihmisiä, jotka puhuvat siitä, ovat siitä suutuksissaan ja vaativat, että sellainen on lopeettava hinnalla millä hyvänsä?

Toinen sivullinen. Älkää pelotelko, olkaa hyvä! Meitä on turha pelotella! Te alatte totta tosiaan muistuttaa niitä ihmisiä, jotka ovat valmiit tuomitsemaan julkisuuden sen vuoksi, että on julkaistu vääriä tietoja. Muistan, miten „Pravdassa”⁵ julkaistiin uutinen erään sosialidemokraatin poliittisesta epärehellisyydestä, uutinen, joka kumottiin vasta aikojen kuluttua. Voin kuvitella, mitä tuo sosialidemokraatti tunsisi sisimmässään uutisen ilmestymisen ja sen kumoamisen välisenä aikana! Mutta julkisuus on säilä, joka itse parantaa sillä isketyt haavat. Ettäkö aletaan leipoa päätöslauselmia? Väärentäjät paljastetaan ja heitetään yli laidan. Ja siinä koko juttu. Taistelunäyttämöillä ei käydä vakavia otteluja, ilman että taistelulentien luona on lasaretit. Mutta olisi kerrassaan anteeksiantamatonta, jos antaisimme pelottaa tai hermostuttaa itseämme „lasaretti”-tapauksilla. Sen ei ole metsään menemistä, joka sutta pelkää.

Ja mitä opportunismiin, s.o. sosialismin peruspäämäärien unohtamiseen tulee, niin siinä te vieritätte syyn toisen niskoille. Teidän mukaan käy niin, että nuo peruspäämäärät ovat jokin „ihanne-aatteen” tapainen, jolla ei ole mitään yhteistä päivän tehtävien, tämän hetken kipeimpien kysymyksen puolesta käytävän „syntisen” taistelun kanssa. Tuollainen kannanotto merkitsee sosialismin muuttamista imeläksi fraasiksi, kaunistelluksi tekopyhydeksi. Kaikki taistelu, jota käydään jokaisen hetken kipeimmän kysymyksen puolesta, täytyy *yhdistää erottamattomasti* peruspäämääriin. Vain silloin kun taistelun historiallinen sisältö käsitetään tällä tavalla, voidaan, syventämällä ja

kärjistämällä taistelua, hylätä se paha, se „rehvakuus”, se „nyrkkeily”, joka on kiertämätöntä kaikkialla, missä on väkijoukko, melua, huutoa, tungosta, mutta joka aina karsiutuu pois itsestään.

Te puhutte proletariaattia kasvattavasta sosialistisesta puolueesta. Mutta siitähän nykyisessä taistelussa juuri onkin kysymys, että saataisiin säilytettyä puoluekantaisuuden *perusperiaatteet*. Jokaisen työläiskerhon ratkaistavaksi asettuu jyrkässä, tinkimättömässä muodossa ja pikaista ja selvää vastausta vaativana kysymys siitä, *minkälaista politiikkaa se haluaa ajaa Duumassa*, miten *se* suhtautuu julkiseen puolueeseen ja maanalaiseen toimintaan, pitääkö se Duuman edustajaryhmää puolueen *yläpuolella* olevana vain päinvastoin. Juuri kaikki tämä on puolueen olemassaolon a ja o, se on kysymys juuri puolueen elämästä ja kuolemasta.

Sosialismi ei ole mikään valmis järjestelmä, jolla ihmiskunta tehdään onnelliseksi. Sosialismi on nykyisen proletariaatin luokkataistelua, proletariaatin, joka kulkee tämän päivän tavoitteesta toista, huomispäivän tavoitetta kohti peruspäämääränsä *nimessä, päästen* päivä päivältä *yhä lähemmäksi* sitä. Maassa, jonka nimenä on Venäjä, sosialismi käy tänään läpi sitä vaihetta, jolloin tietoiset työläiset itse vievät päätökseen työväenpuolueen luomisen siitä huolimatta, että liberaalinen intelligenssi ja „Duuman sosialidemokraattinen intelligenssi” *yrittää estää* sen luomisen.

Likvidaattorit *yrittävät estää* työläisiä luomasta omaa työväenpuoluetta — sellainen on „kuusikon ja seitsikon” välisen taistelun olemus ja merkitys. Mutta he eivät voi sitä estää. Taistelu on oleva raskasta, mutta työläisten voitto on turvattu. Antaa heikkojen tai peloteltujen horjua taistelun „äärimmäisyyksien” vuoksi, — huomenna he jo itsekin näkevät, että käymättä läpi kaikkea tätä ei olisi voitu ottaa askel-takaan etemmäksi.

Kirjoitettu maalís—huhtikuussa 1913

*Julkaistu ensi kerran
toukokuun 5 p:nä 1932
„Pravda” lehden 123. numerossa
Allekirjoitus: K—v*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

NYKYPÄIVIEN VENÄJÄ JA TYÖVÄENLIIKE ⁶

SANOMALEHTISELOSTUS

Joku päivä sitten Krakovassa piti alustuksen eräs Venäjän sosialidemokratian huomatuimmista johtajista, toveri Lenin. Esitämme lyhyesti alustuksen sisällön ja huomautamme samalla galitsialaisille lukijoille, että Lenin on Venäjän sosialidemokratian niin sanotun „bolshevistisen”, s.o. radikaalisimman, leppymättömimmän suunnan johtaja.

Luonnehtiessaan Venäjän työväenliikettä alustaja mainitsi siitä suuresta merkityksestä, joka tällä on myöskin länsimaille, koska on epäilemätöntä, että sosialististen vallankumousten kaudella niissäkin tulee esiintymään samanlaisia ilmiöitä kuin on ollut Venäjällä. Esimerkkinä sellaisesta alustaja mainitsee äkillisen siirtymisen suhteellisesta rauhallisuudesta joukkoliikehtimisten syntymiseen. Vuonna 1895 Venäjällä oli lakkolaisia vain 40 tuhatta, mutta vuonna 1905 oli yksistään tammikuussa lakossa 400 tuhatta henkeä; ja koko vuoden kuluessa tämä luku nousi 3 miljoonaan.

Venäjän poliittinen nykytilanne on muodostunut vallankumouksen kokemuksen, siihen aikaan käytyjen luokkataistelujen kokemuksen tuloksena. Eräs japanilainen nimitti Venäjän vallankumousta „kyvyttömän hallituksen aikana tapahtuneeksi voimattomaksi vallankumoukseksi”. Kuitenkin hallitus käytti täydellisesti hyväkseen vallankumouksen tarjoomaa kokemusta. Riittää, kun palautamme mieleen hallituksen suhtautumisen talonpoikiin. Alussa, laadittaessa lakia I Duuman vaaleista, hallitus pani toiveita talonpoikiin, pitäen näitä rauhallisena, patriarkaalisena aineksena. Mutta kun osoittautui, että venäläinen talonpoika, joka taistelee saadakseen maata, on luonnostaan — ei tosin

sozialisti, niinkuin eräät utopistinarodnikit luulivat, mutta joka tapauksessa demokraatti, niin silloin hallitus pani toimeen valtiokaappauksen muuttamalla vaalilakia⁷.

Nykyinen Duuma ei ole mikään leikkikalua, vaan se on taantumuksellisten kerrosten — toisaalta maaorjuuttajatilanherröiden ja toisaalta porvariston huippukerrosten kanssa yhteen liittyneen tsaarin byrokratian — todellinen valtaelin.

Mitä osaa venäläiset liberaalit ovat näytelleet? I ja II Duumassa liberaalit yrittivät rauhoittaa talonpoikaa, ohjata hänet vallankumoukselliselta tieltä niin sanotulle perustuslailliselle tielle. Kuitenkin on ilmeistä, että kadettien ehdotus tilanherröiden maiden jonkin osan lunastamisesta oli vain uusi yritys ryöstää ja pettää venäläistä talonpoikaa. Se epäonnistui pääasiallisesti sosialidemokraattien Duumassa noudattaman taktiikan ansiosta, sosialidemokraattien, jotka jatkuvasti sysäsivät talonpoikia vasemmalle.

Lokakuun lakko muodostui murroskohdaksi venäläiselle liberalismille. Ennen vallankumousta liberaalit sanoivat, että „vallankumouksen täytyy päästä valtaan” (Struve); myöhemmin heidän kelloonsa tuli toinen ääni, he alkoivat muka pelätä vallankumouksen eksessejä, vaikka tiesivät hyvin, että „eksessejä” harjoittaa vain hallitus. Lokakuulaiset erkanivat liberaaleista ja asettuivat suoranaisesti hallituksen puolelle, ryhtyivät lakeijamaisesti tekemään sille palveluksia. Juuri silloin Gutshkov, lokakuulaisten johtomies, kirjoittikin ruhtinas Trubetskoille, että vallankumouksellisten purkausten jatkuminen uhkaa itse porvariston hyvinvointia.

Sellainen on nykyisen vastavallankumouksen luokkapolitiikka. Laittomuuksia harjoitetaan avoimesti, hallituksen luokkakasvot on paljastettu. Vallankumouksellisia aineksia vastaan kohdistetuista lainvastaisista toimenpiteistä hallitus jakaa palkintoina kiitoksia ja kunniamerkkejä. Niinpä äskettäin kansanedustajan toveri Petrovskin kotona toimitetun kotitarkastuksen aikana hänet teljettiin laittomasti huoneeseen, ja kun sitten Duumassa tehtiin kysely sen johdosta, niin ministeri sanoi, että tulee olla kiitollisia poliisille tällaisesta uutteruudesta.

Käyttäen hyväksi vallankumouksen aikaisissa luokkataisteluissa hankittua kokemusta Stolypin ryhtyi toteuttamaan

surullisen kuuluisuuden saanutta agraaripolitiikkaansa, jonka tarkoituksena oli saada aikaan talonpoikain jakautuminen varakkaaseen pikkuporvaristoon ja puoliproletaarisiin aineksiin. Tämä uusi politiikka oli Katkovin ja Pobedonostevin vanhojen „patriarkaalisten tunnusten”⁸ pilkkaamista. Mutta hallitus ei voinut menetellä toisin.

Näin muodoin, saattaessaan voimaan nykyisen vastavallankumouksellisen järjestelmän, hallitus nojautui tilanherroihin ja pelästyneeseen porvaristoon. Tosin „yhdistynyt aatelisto”⁹ vaati tiukasti jo vuonna 1906 Duuman hajottamista, mutta hallitus vitkasteli silloin vielä valtiokaappauksen toimeenpanossa, odotellen talonpoikien suhteen harjoittamansa agraaripolitiikan tuloksia sekä muutoksia vallankumousta pelästyneen porvariston mielentilassa.

Nyt tämä vastavallankumouksellinen järjestelmä *on kuluttanut itsensä loppuun*, se on kuluttanut loppuun yhteiskunnalliset voimansa. Olosuhteet ovat muodostuneet sellaisiksi, ettei mikään reformi ole nykyisellä Venäjällä mahdollinen. Duuma puuhailee pikkuasioissa; jos se tekeekin jonkin päätöksen, niin Valtakunnanneuvosto ja hovi kumoavat sen taikka muuntelevat niin, että sitä on enää mahdoton tuntea. *Reformit ovat nykyisellä Venäjällä mahdottomia*. Tästä nähdään, miten demagogista taktiikkaa kadetit noudattavat esittäessään Duumalle erilaisia „periaatteellisia” lakiehdotuksia kaikkinaisista vapauksista; he esittävät niitä juuri sen vuoksi, kun tietävät, ettei Duuma voi missään tapauksessa niitä hyväksyä. „Meillä on, luojan kiitos, perustuslaki!” huudahti Miljukov. Mutta nykyisen järjestelmän vallitessa ei voida suorittaa mitään reformeja, vaikka Venäjän sisäinen tilanne onkin niin surkea, että sen jälkeensä jääneisyys jopa Aasiaankin verrattuna on ilmeinen. Yksinpä ložakuulaistenkin lehdistö kirjoittaa, että „näin ei enää voida elää”.

Tästä selviää, mitkä ovat *uuden vallankumouksen edessä* seisovan proletariaatin tehtävät. Mieliala kohoaa. Lakossa olleiden luku oli virallisten tilastotietojen mukaan vuonna 1910 vain 40 tuhatta, mutta vuonna 1912 jo 680 tuhatta; näistä tulee 500 tuhatta poliittisten lakkojen osalle.

Tästä selviää, millaista on Venäjän sosialidemokratian taktiikka. Sen on lujitettava organisaatiotaan, lehdistöään j.n.e.; tämä on Lännessä jo kauan sitten kehitetyn sosialistisen taktiikan, ennen kaikkea Saksan sosialidemokratian

taktiikan, aakkosia. Mutta VSDTP:n ensimmäisenä tehtävänä on kasvattaa joukkoja *demokraattista vallankumousta varten*. Lännessä tämä tehtävä ei ole enää esillä, siellä on päiväjärjestyksessä aivan toinen tehtävä — mobilisointitehtävä — laajojen joukkojen kokoaminen, valistaminen, järjestäminen kapitalistisen järjestelmän hävittämistä varten.

Kun keskitämme huomion Venäjällä lähenevän vallankumouksen kysymykseen ja sosialidemokratian tehtäviin tuossa vallankumouksessa, niin ymmärrämme, mikä on niiden kiistojen olemus, joita venäläisten sosialidemokraattien leirissä käydään niin sanottuja „likvidaattoreita” vastaan. Likvidaattoruus ei ole suinkaan mikään venäläisten sosialidemokraattien erään osan keksintö; ensimmäisiä likvidaattoreita olivat „narodnikit”, jotka jo vuonna 1906 „Russkoje Bogatstvo”¹⁰ julkaisussa esittivät tunnuksen: alas maanalainen toiminta, alas tasavalta! Likvidaattorit halusivat hävittää illegaalisen puolueen ja perustaa julkisen puolueen. Se on naurettavaa, varsinkin kun otetaan huomioon, etteivät edes „progressistitkaan” (lokakuulaisten ja kadettien sekotus) tohtineet anoa laillistamista. Näissä oloissa likvidaattorien tunnukset merkitsevät suoranaista petturuutta! Illegaalisen puolueen on tietysti käytettävä hyväksi kaikkia legaalisia mahdollisuuksia: lehdistöä, Duumaa, vieläpä vakuutuslakiakin¹¹, — mutta vain agitaa-tion ja järjestämistyön laajentamista varten; agitaa-tion pitää olemukseltaan pysyä silti vallankumouksellisena. *Täytyy taistella sellaisia harhaluuloja vastaan, että Venäjällä on olemassa perustuslaki, ja reformististen tunnuksien vastakohtaksi täytyy asettaa vallankumouksen tunnus, tasa-valta-tunnus!*

Tällainen oli toveri Leninin alustuksen sisältö. Erään läsnäolleen kysymykseen, miten alustaja suhtautuu kansallisuuskysymykseen, tämä vastasi, että Venäjän sosialidemokratia tunnustaa täydellisesti jokaisen kansakunnan „itseääräämis”-oikeuden, oikeuden ratkaista itse kohtalonsa, jopa oikeuden erota Venäjästä. Sillä Venäjän vallankumouksella, demokratiaa koskevalla kysymyksellä ei ole mitään yhteyttä valtion yhdistämistä, keskittämistä koskevaan kysymykseen (niinkuin oli laita Saksassa). Venäjän demokratisoiminen ei riipu kansallisuus-, vaan agraarikysymyksestä.

Samalla toveri Lenin tähdentää sitä, että taistelussa maan täydellisen demokratisoimisen puolesta on välttämätöntä eri kansallisuuksien proletariaatin vallankumousarmeijan täydellinen yhtenäisyys. Vain sillä pohjalla on mahdollista ratkaista kansallisuuskysymys niinkuin se on ratkaistu Amerikassa, Belgiassa ja Sveitsissä. Alustaja polemisoi kansallisuuskysymyksessä Rennerin väittämiä vastaan ja vastustaa jyrkästi kansallisen kulttuuriautonomian tunnusta. Eräät Venäjällä väittävät, että Venäjän kehitys tulee vastaisuudessa käymään itävaltalaisista tietä, mätää ja verkkaisaa tietä. Mutta meidän on kaihdettava kaikkea kansallisuustaistelua sosialidemokratian sisällä, sillä se tekisi tyhjäksi vallankumoustaistelun suuren asian; tässä suhteessa Itävaltan kansallisuustaistelun pitää olla meille varoituksena ¹². Esimerkkinä meidän tulee pitää Kaukasian sosialidemokratiaa, joka on harjoittanut propagandaa samanaikaisesti gruusian, armenian, tataarien ja venäjän kielellä ¹³.

*Julkaistu huhtikuun 22 p:nä 1913
 „Naprzód” lehdessä 92. numerossa*

*Venäjän kielellä julkaistaan
 ensi kerran*

*Julkaistaan lehden tekstin mukaan
 Käännetty puolan kielestä*

SIVISTYNEITÄ DUUMAEDUSTAJIA

Huhtikuun 2 päivän iltaiästunnon, vastustaessaan työväenedustajain vaatimusta Lenan tapahtumien johdosta tehdyn kyselyn ottamisesta käsiteltäväksi, lokakuulainen L. G. Ljuts sanoi:

„Kahden päivän kuluttua on Lenan tapahtumien vuosipäivä. Nähtävästi sosialidemokraatit haluavat *budiroida* työläisten mieliä kiihottaakseen heitä jonkinlaisiin eksesseihin...”

Ranskalainen sana „bouder”, josta venäjäksi käytetään muotoa „будировать”, merkitsee vihoissaan, nyreissään olemista. Mutta hra Ljuts johtaa sen nähtävästi sanasta „budorazhit” (kuohuttaa) tai mahdollisesti sanasta „vozбудit” (kiihottaa). Kuinka makeasti herrat porvarilliset edustajat ja porvarillinen lehdistö nauroivat, kun I Duumassa eräs talonpoika käytti sanaa „prerogatiivit” samassa mielessä kuin „rogatki” (esteet)! Ja kuitenkin tuo virhe oli sitäkin enemmän anteeksi annettava, kun vallanpitäjien kaikenlaiset „prerogatiivit” (s.o. erioikeudet) ovat tosiaankin esteitä Venäjän elämälle. Mutta hra Ljutsin sivistyneisyys ei „budiroinut” hänen sivistyneiden ystäviensä eikä heidän lehdistönsä naurua.

„Pravda” № 83,
huhtikuun 10 pnä 1913
Allekirjoitus: B.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

„KENELLE EDULLISTA?“

On olemassa sellainen latinalainen sanonta kuin „cui prodest” — „kenelle edullista?”. Silloin kun ei heti näy, mitkä poliittiset tai yhteiskunnalliset ryhmät, voimat ja suuret ajavat läpi vissejä ehdotuksia, toimenpiteitä y.m.s., silloin on aina asetettava kysymys: „Kenelle edullista?”.

Ei se ole tärkeätä, *kuka* välittömästi ajaa läpi tiettyä politiikkaa, sillä nykyisen ylevän kapitalistisen järjestelmän aikana porho kuin porho voi aina „palkata” tai ostaa tai värvätä vaikka kuinka paljon asianajajia, kirjailijoita, vieläpä parlamentin edustajiakin, professoreja, pappeja ynnä muita puolustamaan mitä katsomuksia tahansa. Me elämme kaupallista aikakautta, jolloin porvaristo ei häpeile käydä kauppaa jopa kunnialla ja omallatunnolla. Tavataan myös tomppeleita, jotka ajattelemattomuudessaan tai sokeasta tottumuksesta puolustavat tietyissä porvarillisissa piireissä vallitsevia katsomuksia.

Ei, politiikassa ei ole niinkään tärkeätä, *kuka* välittömästi ajaa läpi joitain tiettyjä katsomuksia. Tärkeätä on se, *kenelle* nämä katsomukset, nämä ehdotukset ja nämä toimenpiteet *ovat edullisia*.

Esimerkiksi „Eurooppa”, itseään „sivistysvaltioiksi” nimeävät maat, käyvät nyt hurjaa estejuoksua asevarustelujen vuoksi. Tuhansin tavoin, tuhansissa lehdissä, tuhansilta puhujankorokkeilta huudetaan ja lyödään rumpua patriotismista, kulttuurista, synnyinmaasta, rauhasta, edistyksestä — ja kaikki se tehdään tarkoituksella puolustaa uusia kymmenien ja satojen miljoonien ruplien menoeriä kaikenlaisiin hävitysvälineisiin, tykkeihin, „dreadnoughteihin” (uusimman lajin panssarilaivoihin) y.m.s.

Hyvät herrat, yleisö! — tekee mieli sanoa kaikkien noiden „patreottien” korulauseiden johdosta. Alkää uskoko korulauseisiin, katsokaa mieluummin, *kenelle on edullista!*

Hiljattain kuuluisa englantilainen toiminimi „Armstrong, Whitworth ja K^o” julkaisi vuositilityksensä. Liike tuottaa pääasiallisesti kaikenlaista aseistusta. Tilitaseen yleisummaksi on saatu 877 tuhatta puntaa, s.o. *noin 8 miljoonaa ruplaa*, voitto-osinkojen ollessa *12¹/₂ prosenttia!* Noin 900.000 ruplaa on siirretty varapääomaan j.n.e. j.n.e.

Sinne menevät ne miljoonat ja miljardit, joita työläisiltä ja talonpojilta kiskotaan asevarustuksiin. 12¹/₂ prosentin voitto-osingot — se merkitsee pääoman *kaksinkertaistumista* 8 vuodessa. Ja tässä ei vielä ole otettu huomioon kaikenlaisia liikkeenjohtajille annettuja palkkioita y.m.s. Armstrong Englannissa, Krupp Saksassa, Creusot Ranskassa, Cockerill Belgiassa, ja kuinka paljon heitä onkaan kaikissa „sivistys”-maissa? Ja miten paljon näillä onkaan hankkijoita?

Juuri *heille on edullista* shovinismin lietsominen, lörpötely „patriotismista” (kanuunapatriotismista), kulttuurin suojelemisesta (kulttuurin tuhoamisaseiden avulla) ja niin edelleen!

„Pravda” № 84,
huhtikuun 11 pnä 1918
Allekirjoitus: V.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

ENGLANNISSA

(OPPORTUNISMIN SURKEITA TULOKSIA)

Englannin työväenpuolue ¹⁴, joka tulee erottaa Englannin *molemmista* sosialistisista puolueista, Britannian sosialistisesta puolueesta ¹⁵ ja Riippumattomasta työväenpuolueesta ¹⁶, on kaikkein opportunistisin ja kauttaaltaan liberaalisen työväenpolitiikan hengen läpitunkema työväenjärjestö.

Englannissa on täydellinen poliittinen vapaus ja sosialistiset puolueet toimivat aivan julkisesti. Mutta „Työväenpuolue” on työväenjärjestöjen, osaksi epäpoliittisten ja osaksi liberaalisten järjestöjen, parlamenttiedustajisto, jokin sen tapainen sekoitus, jollaista meidän „maanalaisuutta” sättivät likvidaattorimme haluavat.

Englannin työväenpuolueen opportunisti on selitettävissä Englannissa XIX vuosisadan jälkipuoliskolla vallinneilla erikoisilla historiallisilla olosuhteilla, jolloin „työläisaristokratia” osallistui vississä määrin Englannin pääoman erittäin korkeiden voittojen jakoon. Nyt nämä olosuhteet ovat häviämässä menneisyyteen. Jopa „Riippumaton työväenpuoluekin” — s.o. Englannin *sosialistiset* opportunistit — näkee, että „Työväenpuolue” on joutunut suohon.

„Labour Leaderin” („Työväenjohtajan”) ¹⁷, „Riippumattoman työväenpuolueen” äänenkannattajan, viimeksi ilmes-
tynessä numerossa näemme seuraavan opettavaisen uutisen. Englannin parlamentissa käsitellään meriministeriön menoarviota. Sosialistit tekevät esityksen sen *supistamisesta*. Porvaristo tietysti ajaa esityksen nurin, äänestäen hallituksen esityksen *puolesta*.

Entä „Työväenpuolueen” edustajat?

15 äänestä äänestää supistamisen puolesta, s.o. hallitusta vastaan; 21 on poissa; 4 äänestä hallituksen puolesta, s.o. supistamista vastaan!!

Kaksi näistä neljästä puolustelee menettelyään sillä, että heidän vaalipiireissään työläiset saavat palkkansa juuri varusteita tuottavasta teollisuudesta.

Siinä on havaintoesimerkki siitä sosialismin *pettämisestä*, työväen asian *pettämisestä*, mihin opportunisti johtaa. Kuten edellä jo mainitsimme, tämä petos saa osakseen yhä laajempaa tuomitsemista Englannin sosialistien keskuudessa. Muiden tekemien virheiden perusteella venäläistenkin työläisten on opittava ymmärtämään opportunistin ja liberaalisen työväenpolitiikan koko turmiollisuus.

„Pravda” № 85,
huhtikuun 12 pnä 1913
Allekirjoitus: W.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KULTTUURISET EUROOPPALAISET JA VILLIT AASIALAISET

Tunnettu englantilainen sosialidemokraatti Rothstein kertoo saksalaisessa työväenlehdistössä eräästä Englannin Intiassa sattuneesta opettavaisesta ja tyypillisestä tapauksesta. Tämä tapaus näyttää meille paremmin kuin mitkään puheet, minkä takia vallankumous paisuu niin nopeasti tuossa maassa, jossa on yli 300 miljoonaa asukasta.

Englantilainen sanomalehtimies Arnold, joka julkaisee lehteä Rangoonissa, Intian erään maakunnan suuressa kaupungissa (yli 200.000 asukasta), painatti kirjoituksen, jonka otsikkona oli: „Pilkantekoa Britannian tuomioistuimesta”. Kirjoituksessa paljastettiin paikallinen englantilainen tuomari Andrew. Arnold sai tuosta kirjoituksesta vuoden kuritushuonetuomion, mutta hän ajoi asiaansa edelleen, ja kun hänellä oli tuttavuuksia Lontoossa, niin hän „pääsi” Lontoon ylimpään instanssiin asti. Intian hallitus itse kiiruhti „alentamaan” rangaistusta neljään kuukauteen, ja niin Arnold pääsi vapaaksi.

Mistä jupakka sai alkunsa?

Englannin armeijan everstillä MacCormickilla oli rakastajatar, ja tällä oli palvelijattarena 11-vuotias hindutyttö nimeltään Anna. Kulttuurikansan loistava edustaja viekoitteli Annan luokseen, raiskasi hänet ja telkesi kotiinsa lukkojen taakse.

Sattui niin, että Annan isä oli kuoleman kielissä ja lähetti hakemaan tytärtään. Silloin koko juttu tuli kylän yleiseen tietoon. Väki oli suuttumuksesta suunniltaan. Poliisiin oli pakko tehdä päätös MacCormickin vangitsemisesta.

Mutta tuomari Andrew vapautti hänet takuuta vastaan, ja myöhemmin, loukaten monessa suhteessa mitä

häikäilemättömimmin lakia, vapautti MacCormickin! Ylväs eversti väitti, niinkuin kaikki jalosukuiset herrat tekevät tällaisissa tapauksissa, että Anna on katutyttö, ja esitti viisi todistajaa vahvistamaan väitteensä. Niitä kahdeksaa todistajaa, jotka Annan äiti hankki, ei tuomari Andrew halunnut edes kuulustella!

Kun lehtimies Arnoldia tuomittiin parjauksesta, oikeuden puheenjohtaja „sire” („hänen ylhäisyytensä”) Fox ei sallinut Arnoldin perustella asiaa todistajanlausunnoilla.

Jokaiselle on selvää, että tuollaisia tapauksia sattuu Intiassa tuhansittain ja miljoonittain. Vain vallan poikkeukselliset seikat tekivät mahdolliseksi sen, että „parjaaja” Arnold (vaikutusvaltaisen lontoolaisen sanomalehtimiehen poika!) pääsi pois vankilasta ja saattoi asian julkisuuteen.

Älkää unohtako sitä, että englantilaiset liberaalit asettavat Intian hallinnon johtoon „parhaita” miehiään. Äsken vielä oli Intian varakuninkaana, MacCormickien, Andrew'in ja Foxien päämiehenä John Morley, tunnettu radikaalikirjailija, „eurooppalaisen tieteen tähti”, mies, joka on jokaisen eurooppalaisen ja venäläisen liberaalin silmissä „mitä kunnianarvoisin mies”.

Aasiassa on jo herännyt „eurooppalainen” henki: Aasian kansat ovat tulleet demokraattisesti tietoisiksi.

„Pravda” № 87,
huhtikuun 14 pnä 1913
Allekirjoitus: W.

Julkaistään „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KAUPPIAIDEN LASKELMIA

„Teollisuus- ja kauppa-alan edustajain yhdistysten neuvosto” yhdistää miljonääripösojä, suurteollisuutemme mahtimiehiä. Tämä edustajain yhdistysten neuvosto julkaisee omaa äänenkannattajaansa, aikakauslehteä: „Promyshlennost i Torgovlja”¹⁸. Mainitun aikakauslehden raskastyyli- sissä, mahtipontisissa ja suurimmaksi osaksi köykäisissä kirjoituksissa puolustetaan meidän Kit Kitytshiemme etuja.

Varsin tyytymättömiä he ovat zemstvoedustuksen ja zemstvoerotuksen epäoikeudenmukaisuuteen. Maorjuuttaja-tilanherra tekee vääryyttä Kit Kitytsh *paralle*, niin se on! Seuraavassa on paljonpuhuva taulukko ujestien zemstvo- kokousten valtuusmiesten kokoonpanosta („Promyshlennost i Torgovlja”, 1913, № 3):

	Valtuus- miesten lukumäärä	%
1:stä valitsijainkokouksesta (aateliset ja tilanherrat).....	5.508	53,4
2:sta valitsijainkokouksesta (kauppa- ja teoll.-laitokset y. m.).....	1.294	12,6
1:stä ja 2:sta valitsijainkokouksesta yhteisesti	290	2,8
Kyläyhteisöistä	3.216	31,2
<hr/>		
<i>34 zemstvokuvernementissa</i> <i>yhteensä.....</i>	10.308	100,0

Zemstvoedustuksen epäoikeudenmukaisuus on tosiaankin huutava. Tästä seuraa selvä ja kiistämätön johtopäätös: Venäjällä zemstvot on annettu täydellisesti maorjuuttaja-tilanherrojen käsiin.

Nämä mielenkiintoiset tilastotiedot panevat jokaisen lukutaitoisen ihmisen ajattelemaan niitä olosuhteita, joista tällainen edustuksen epätasaisuus johtuu.

Vaikka naurettavaahan tietysti olisi odottaakaan, että Kit Kitytshit ja heidän palkatut kirjoittelijansa kykenisivät ajattelemaan yleisiä poliittisia asioita ja että heitä voisivat kiinnostaa poliittiset tiedot. Kit Kitytshia kiinnostaa vain se, että hän maksaa „paljon”, mutta aatelinen „vähän”. Kit Kitytshin palkkaama kirjoittaja esittää tietoja siitä, minkä summan 1:n valitsijainkokous maksaa zemstveroja (jakoveroja) — 24½ milj. ruplaa 34 zemstvokuvernementissa; 2:seen valitsijainkokoukseen kuuluvat maksavat 49 milj. ruplaa ja kyläyhteisöt 45½ milj. ruplaa. Hän jakaa nämä veromaksut valtuusmiesten luvulla ja määrittelee sillä tavoin „yhden sensuksen hinnan”!! Tuloksena on, että aateliston sensus „maksaa” 4½ tuhatta ruplaa, kauppiaiden 38 tuh. ruplaa, talonpoikain 14 tuh. ruplaa.

Kas näin nuo palkatut kauppiaiden puolustajat järkeilevät: he pitävät kaikessa rauhassa äänioikeutta oston ja myynnin kohteena. Ikään kuin zemstvojen jakoverojen maksajat *ostaisivat* täten itselleen oikeuden valita valtuusmiehiä!

Itse asiassa zemstverojen epäsuhte on tietysti huu-tava. Mutta tuon epäsuhteen aiheuttama taakka ei lankea teollisuudenharjoittajien, vaan *talonpoikien* ja työläisten kannettavaksi. Kun talonpojat maksavat huonoista, ehtyneistä, loppuun viljellyistä maistaan 45½ miljoonaa ruplaa, mutta tilanherrat 24½ miljoonaa ruplaa, niin se merkitsee suoranaisesti sitä, että kaiken muun ohella „musikoilta” peritään zemstverojen muodossa kymmenien miljoonien ruplien *pakkoveroa!*

Tätä Kit Kitytshit eivät näe. He haluavat vain sitä, ettei erioikeuksia olisi yksin aatelisilla, vaan että niitä olisi „tasavertaisesti” myös kauppiailta.

ERÄS TEKNIIKAN SUURI VOITTO

Maailmankuulu englantilainen kemisti William Ramsay on keksinyt menetelmän, jonka avulla kivihiiikerrostumista voidaan saada välittömästi kaasua. Ramsay käy jo neuvotteluja erään kivihiiikaivosten omistajan kanssa asian käytännöllisestä puolesta.

Näin siis eräs nykyisen tekniikan suurista ongelmista on kohta ratkaistu. Sen ratkaisun aiheuttama mullistus on valtava.

Kun nykyään halutaan käyttää kivihiiileen sisältyvä energia, niin kivihiieltä kuljetetaan ympäri maata ja poltetaan lukuisissa tehtaissa ja taloissa.

Ramsayn keksintö merkitsee jättiläismäistä teknillistä vallankumousta tällä kapitalististen maitten miltei tärkeimmällä tuotannon alalla.

Ramsay keksi menetelmän, jonka avulla kivihiihi voidaan välittömästi, sen sijaintipaikoilla, nostamatta sitä maan pinnalle, muuttaa kaasuksi. Samanlaista menetelmää, mutta vain paljon yksinkertaisempaa, käytetään toisinaan suolan tuotannossa: suolaa ei nosteta heti suoraan maan päälle, vaan se liuotetaan veteen, ja suolaliuos pumpataan sitten putkia pitkin ylös.

Ramsayn menetelmä muuttaa hiiikaivokset tavallaan hyvin suuriksi kaasua valmistaviksi tisluslaitteiksi. Kaasulla käytetään kaasumooottoreita, jotka tekevät mahdolliseksi käyttää kivihiiilen sisältämästä energiasta *kahta kertaa suuremman* osan kuin höyrykoneiden aikana. Kaasumooottorit vuorostaan muuntavat energian sähköksi, jota tekniikka osaa jo nykyään siirtää hyvin pitkien matkojen päähän.

Tällaisen teknillisen mullistuksen vaikutuksesta sähkövirran hinta laskisi *yhteen viidesosaan* tai ehkenpä aina *yhteen*

kymmenekseen nykyisestä hinnasta. Niin säästyisi valtava määrä ihmistyötä, mikä nykyään käytetään kivihiilen louhintaan ja kuljetukseen. Voitaisiin käyttää jopa köyhimmätkin kivihiilikerrostumat, joita nykyisin ei louhita. Talojen valaistus- ja lämmityskustannukset alentuisivat tavattomasti.

Tämä keksintö on saava teollisuudessa aikaan valtavan mullistuksen.

Mutta tämän mullistuksen seuraamukset koko yhteiskuntaelämälle nykyisen kapitalistisen järjestelmän vallitessa eivät ole lainkaan sellaiset, jollaisia tämä keksintö aiheuttaisi sosialismin aikana.

Kapitalismin vallitessa hiilen louhinnassa työskentelevien miljoonien kaivostyöläisten työn „vapautuminen” synnyttää kiertämättä suurta työttömyyttä, lisää äärettömästi kurjuutta, huonontaa työläisten asemaa. Ja tästä suuresta keksinnöstä koituvan voiton pistävät taskuunsa Morganiit, Rockefellerit, Rjabushinskiit ja Morozovit yhdessä heitä palvelevien asianajajien, toimitusjohtajien, professorien ja pääoman muiden palkkarenkien kanssa.

Socialismin aikana Ramsayn menetelmän soveltaminen, mikä „vapauttaa” miljoonien kaivostyöläisten y.m. työn, tekee mahdolliseksi supistaa heti *kaikkien* työläisten työpäivää 8 tunnista sanokaamme 7 tuntiin, jopa lyhemmäksikin. Kaikkien tehtaiden ja rautateiden „sähköistäminen” tekee työolot hygieenisemmiksi, saa aikaan sen, ettei miljoonien työläisten tarvitse olla savussa, pölyssä ja liassa, ja jouduttaa likaisten, inhottavien verstaiden muuttamista puhtaiksi, valoisiksi laboratorioiksi, jollaiset ihminen on ansainnut. Kun joka taloon tulee sähkövalaistus ja sähkölämmitys, niin se vapauttaa miljoonia „kotiorjia” kuluttamasta kolmea neljäsosaa elämästään käryisessä keittiössä.

Kehittyessään kapitalismin tekniikka *kasvaa* päivä päivältä yhä enemmän niiden yhteiskuntaolojen *yli*, joissa työtätekevät on tuomittu palkkaorjuuteen.

„Pravda” № 91,
huhtikuun 21 pnä 1913
Allekirjoitus: I.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

YHTÄ JA TOISTA TULOXSISTA JA TOSIASIOISTA

„Pravdan” vuosipäivä panee väkisinkin jokaisen tietoisien työläisen (ja lisätkäämme, jokaisen tietoisien demokraatin) ajatukset kiintymään niihin *tuloksiin*, joita tämä johdonmukaisten demokraattien ja marxilaisten sanomalehti on saavuttanut työssään.

Kysymys työn tuloksista sitoutuu luonnollisesti kysymykseen siitä, onko Venäjän etumaisten työläisten valtaosa „Pravdan” kannalla. Sillä kun porvarillisille tilaajille lehti on tärkeä menekin vuoksi — samapa se, missä sitä levitetään, samapa se, liittääkö se yhteen tiettyä luokkaa ja mitä luokkaa, — niin marxilaiselle ja johdonmukaiselle demokraatille sanomalehti on tärkeä todella etumaisten luokkien *valistamisen* ja *yhteenliittämisen* välineenä.

Meille ei ole samantekevää, minne ja miten lehtemme leviää. Meille on tärkeintä *tietää*, palveleeko se todella Venäjän etumaisen luokan, s.o. työväenluokan, valistamista ja yhteenliittämistä.

Jotta *tietäisimme* sen, meidän täytyy etsiä *tosiasioita*, jotka voisivat vastata tähän kysymykseen.

Eri ihmisillä on erilainen käsitys tosiasioista. Porvarilliset lehtimiehet valehtelevat kainostelematta eivätkä esitä yhtään *täsmällistä*, selvää, tarkistettavissa olevaa tosiasiaa.

Liberaaliset työväenpoliitikot, likvidaattorit, jäljittelevät porvarillisia lehtimiehiä. Eräs heistä, eikä „kuka tahansa”, vaan itse F. D.¹⁹, kirjoitti „Lutsh”²⁰ lehden 57. (143.) numerossa:

...„Ei voida kieltää sitä tosiasiaa, minkä me ylpeydellä vaistoamme (kas, miten herkkävaistoisia ihmisiä!) jokapäiväisessä työssämme, että

meidän lehtemme („Lutsh”) on todella äänenkannattaja, jota kannattaa runsaasti yhdeksän kymmenesosaa Venäjän tietoisista, eturivin työläisistä”.

Tälle Hlestakoville tai Nozdreville sietää nauraa, ja niin „Pravda” on jo tehnytkin. Mutta pelkkä ivailu ei riitä. Työläisten täytyy oppia *itsensä* erittelemään tosiasioita ja tarkistamaan niitä, etteivät Nozdrevit voisi pettää työläisiä eivätkä näiden vähemmän kehittyneitä tovereita.

Entä miten tosiasioita on etsittävä ja tarkistettava? Parasta olisi saada selville „Pravdan” ja „Lutshin” levikki *työläisten* keskuudessa (eikä liberaalisen sivistyneistön keskuudessa, joka on miltei kauttaaltaan likvidaattoruuden kannalla). Mutta sellaisia tosiasioita ei ole saatavissa.

Etsikäämme muita tosiasioita.

Ottakaamme tiedot *työläisryhmistä*, jotka vapaaehtoisesti tukevat rahankeräyksillään „Pravdaa” ja „Lutshia”. Nämä tiedot *julkaistaan* molemmissa lehdissä. Ne ovat *tosiasioita*. Ne voi jokainen tarkistaa, niihin perehtymällä jokainen voi paljastaa Nozdrevit, joita lehtimiesten joukossa on niin runsaasti.

„Pravda” on jo kerran esittänyt (ks. lehden 80. numeroa vuodelta 1912 *) nämä tosiasiat puolen vuoden ajalta, nimittäin vuoden 1912 ensi puoliskolta, eikä kukaan ole voinut kumota näitä tosiasioita. Esitämme ne nyt *koko* 1912 vuoden ajalta ja vuoden 1913 ensi kuukausilta.

		Kuinka monet työläisryhmät keräsivät varoja		
Vuodet		„Pravdalle”	„Lutshille”	Moskovan työväenlehdelle ¹⁾
1912	vuoden 1. neljännes	108	7	—
”	” 2. ”	396	8	—
”	” 3. ”	81	9	—
”	” 4. ”	35	65	5
1913	1. ”	309	139	129
”	huhtik. 10 päivässä	93	28	43
<i>Yhteensä.....</i>		1.022	256	177

Jokainen lukija voi tarkistaa nämä tiedot ottamalla esille „Pravdan” ja „Lutshin” sekä oikaista tätä laskelmaa, jos hän löytää siinä virheitä.

* Ks. Teokset, 18. osa, ss. 181—185. Toim.

Nämä ovat todella *tosiasioita*, jotka on hyvä osata erottaa herrojen F. D:n ja muiden „lutshilaisten” kerskailusta ja valheista.

Miten mainiosti nämä tosiasiat vahvistavatkaan „Lutshin” nozdrevilaiset viittailemiset yhdeksään kymmenesosaan, eikö totta?

Nuo „Lutshia” kannattavat „yhdeksän kymmenesosaa”, joiden joukkoon ilmeisesti ja avoimesti kuuluvat bundilaiset ja latvialaisten „huippukerros”, eivät ole „Lutshin” runsaasti *puolivuoti*sen olemassaolon aikana (vuoden 1912 viimeinen neljännes ja vuoden 1913 ensi neljännes ynnä 10 päivää huhtikuuta) saaneet keskitetyksi lehden ympärille *puoltakaan* siitä, minkä „Pravda” ja tuleva moskovalainen sanomalehti ovat yhdistäneet. Eikö se olekin oikea nozdrevilainen temppu, kun ilmeinen *vähemmistö* muutetaan „yhdeksäksi kymmenesosaksi”?

Työläisiä ympäröi joka puolelta sellainen porvarilehtien levittämän valheen meri, että heidän on hinnalla millä hyvänsä taisteltava totuudesta, opittava näkemään valhe ja kumoamaan se. Työväenpuolueen likvidoijain virheelliset katsomukset on tyyneesti *kumottava*. Mutta moinen nozdrevilainen, julkea valhe, joka häpeämättömästi harhaannuttaa työläisiä, on tuomittava ja valehtelijat ajettava pois työväen keskuudesta.

Työläiset haluavat saada toimintansa yhtenäiseksi. Työläiset ovat oikeassa. Työläisten ainoana pelastuksena on yhtenäinen toiminta.

Mutta ajatelkaa, *kuinka* yhtenäisyys on mahdollista ilman vähemmistön alistumista enemmistön tahtoon? Jokainen käsittää, että ilman sitä ei yhtenäisyys ole mahdollista.

Siis jos likvidaattorit eivät olisikaan puolueen likvidoijia, on työläisten silti ehdottomasti tiedettävä, minkä *katsomusten* kannalla on enemmistö. Elleivät työläiset sitä tiedä, he eivät voi saada aikaan *toiminnan yhtenäisyyttä* (sillä sekä puolueeseen kuuluvien että puolueettomien työläisten on usein toimittava yhdessä).

Työläiset eivät voi luoda *omaa* puoluettaan käymättä armotonta taistelua kaikkea sitä valhetta vastaan, mitä tästä puolueesta levitetään. Ja jotta valhe voitaisiin paljastaa, on etsittävä *täsmällisiä* tosiasioita, tarkistettava ne ja harkittava tarkistuksen antamien tulosten merkitystä.

Tietoiset työläiset, likvidaattoruuden vastustajat, ovat taistellen hankkineet itselleen kiistämättömän etusijan työväenlehdistön luomisessa. He ovat taistellen hankkineet itselleen kiistämättömän, suuren enemmistön. He ottavat suuttumuksella ja halveksuen vastaan kaiken sen valheen, mitä tämän vakavan ja tärkeän asian johdosta levitetään.

*„Pravda“ № 92,
huhtikuun 23 pnä 1913
Allekirjottus: K. P.*

*Julkaistaan „Pravda“ lehden
tekstin mukaan*

SIIRTOASUTUKSEN MERKITYS

Tunnettua on, että vuoden 1905 jälkeen, toteuttaessaan „uutta” agraaripolitiikkaansa Euroopan-Venäjällä, hallitus on kehittänyt erittäin pontevasti talonpoikain siirtämistä Siperiaan. Tilanherrat ovat pitäneet tätä siirtolaisuutta niin sanoaksemme venttiilin raottamisena ja keski-Venäjällä ilmenevien agraariristiriitojen „tasoittamisena”.

Mikä sitten on ollut tulos? Ristiriitojen tasoittuminen vaiko niiden kärjistyminen ja ulottuminen samalla entistä laajemmalle areenalle?

Esitämme ennen kaikkea yleistiedot talonpoikain siirtymisestä Siperiaan.

Vuosien 1861 ja 1885 välisenä aikana sinne siirtyi noin 300.000, s.o. 12 tuh. vuodessa; vuosien 1886 ja 1905 välisenä aikana siirtyi noin 1.520.000, s.o. suunnilleen 76 tuh. vuodessa; vuosien 1906—1910 kuluessa sinne siirtyi noin 2.516.075, s.o. noin 500 tuh. vuodessa.

Siirtolaisuuden kasvu oli vastavallankumouksellisella kaudella äärettömän suurta. Epäilemättä sen täytyi *joksikin aikaa „purkaa”* jännitystä keski-Venäjällä.

Mutta kuinka pitkäksi ajaksi ja millä hinnalla?

Vastauksen siihen antavat tiedot siirtolaisvyöryn *laskusta* vuodesta 1909 lähtien ja takaisin muuttaneiden määrän hämmästyttävästä *kasvusta*. Nämä tiedot ovat seuraavat:

Vuodet	Siirtolaisten luku (tuhan-sissa)	Takaisin muuttaneiden prosentti
1905	39	10
1906	141	4
1907	427	6
1908	665	6
1909	619	13
1910	316	36
1911*	183	60

* Tiedot 11 kuukauden ajalta.

Herrat siirtoasutuksen viralliset edistäjät onnistuivat siis purkamaan jännitystä vain joidenkin *neljän* vuoden ajaksi (1906—1909). Sitten alkaa jo *uusi kriisi*, sillä siirtolaisten lukumäärän tavaton lasku, samalla kun „takaisin muuttaneiden” luku kasvoi uskomattomasti — 36% ja 60%, merkitsee aivan epäilemättä kriisiä ja sitä paitsi tavattoman vakavaa kriisiä, mikä käsittää paljon laajemman alan.

Kolmekymmentä kuusi ja kuusikymmentä prosenttia takaisin muuttaneita siirtolaisia, se merkitsee kriisin kärjistymistä sekä Venäjällä että Siperiassa. Venäjälle palaa takaisin kaikkein onnettomin, kaikkensa menettänyt ja syvästi katkeroitunut köyhälistö. Siperiassa maakysymyksen on täytynyt kärjistyä äärimmilleen, koskapa satojen tuhansien siirtolaisten asuttaminen on käynyt mahdottomaksi — hallituksen epätoivoisista ponnisteluista huolimatta.

Esitetyt numerotiedot osoittavat näin ollen kiistattomasti sen, että vuoden 1905 agraarikriisiä vastaan taisteleminen siirtoasutuksen avulla sai Venäjällä aikaan kriisin *lykkäätymisen* vain sangen lyhyeksi ajaksi ja sitä paitsi sillä hinnalla, että nykyhetkeen mennessä kriisi on verrattomasti kärjistynyt ja sen vaikutusala verrattomasti laajentunut.

Mielenkiintoisena vahvistuksena tälle hallituselinten kivistä tilastotiedoista tehdyille johtopäätökselle on metsänhoitolaitoksen entisen virkailijan, 27 vuotta palvelleen ja erikoisesti Siperian siirtoasutuskysymykseen perehtyneen hra A. I. Komarovin kirjanen: „Totuus siirtoasutuksesta” (Pietari, 1913. Hinta 60 kop.).

Kirjanen on pantu kokoon pääasiallisesti niistä kuvauksista, joita tekijä (salanimeä käyttäen) kirjoitteli „Novaja Rusj” lehteen vuosien 1908—1910 kuluessa ja joissa on „suopean lystillisesti” kerrottu „sellaisesta valtiovallan harjoittamasta Siperian maiden ja metsien ryöstöstä tahi oikeammin sanoen hävityksestä, jonka rinnalla ennen muinoin tapahtunut bashkiirien maiden ryöstö oli lasten leikkiä”.

Tekijä on lojaalisen virkailijan katsantokannalla, virkailijan, jonka on saattanut epätoivon valtaan „siirtoasutustohina” (näin olivat hänen lehtipakinansa otsikoidut), varkaudet, kanta-asukkaiden ja siirtolaisten taloudelliseen häviöön joutuminen ja köyhtyminen, „kaiken sen täydell-

linen hävitys, mitä nimitetään järkiperäiseksi metsätalouden hoidoksi”, siirtolaisten pakeneminen takaisin Venäjälle ja „satoihin tuhansiin” nousevan „kulkuri-Venäjän” armeijan muodostuminen sekä vihdoin rajaton tylsistyneisyys, virkavaltaisuus ja ilmiantojärjestelmä, kruununvarojen varastelu ja tolkkuttomuus koko asian hoidossa.

Siitä huolimatta, vaikka pakinat onkin kirjoitettu „suopean lystillisessä” sävyssä tahti oikeammin sanoen *juuri sen takia*, ne kaikki yhdessä tekevät tavattoman voimakkaan vaikutuksen, ne vaikuttavat niinkuin jokin vanha, maaorjuudellisen virkavaltaisuuden aiheuttama tukehduettava häkä ja kitku. Tällaisin keinoin ja menetelmin sekä tällaisten yhteiskunnallisten ainesten johdolla ja tällaisessa tilanteessa harjoitettavasta uudesta, porvarillisesta agrariipolitiikasta ei voi olla tuloksena muu kuin romahdus.

Tässä kuva pääministeri Stolypinin ja hra maanviljelys- ja maanjakoviraston ylijohtajan Krivosheinin matkasta Siperiaan vuoden 1910 elokuussa. Ministerinvaunun sillalta „Taigan” asemalla pidetty puhe... „kaikki on oivallisesti ja siksi mitä parhaiten”.

„Tämä ilveilymatka”, kirjoittaa vanha virkailija, „tämä kiertomatka, joka muistutti kovin suuresti Katariina Suuren Novorossijan matkaa ja jossa Pietarista saadun käskyn mukaan Potjomkinin osaa joutui näyttelemään hra Shuman, joka johtaa siirtoasutusta ja maanjakoasioita Tomskin kuvernementissa... oli viimeinen sysäys, joka sai minut jättämään virkatoimeni ja julkaisemaan tämän kirjasen”.

Voi lojaalista virkailijaparkaa: kävi luonnolle!

Tässä kuva siirtoasutustohinasta siirtolaisvyyryn korkeimman nousun hetkellä.

„Palstat eivät ole valmiina, niille ei ole raivattu teitä, siirtolaisten vastaanottoasemat ovat vasta rakenteilla... Siirtolaiset alkoivat omin luvun asuttaa heitä miellyttäneitä paikkoja metsäpalstoilla, anastaa veroparseleja ja varapalstoja, joita aikoinaan oli varattu, kun aiottiin juurruttaa Siperiaan aatelismaanomistusta y.m., ja sitten alkoi tietysti näiden omavaltaisesti asumaan asettuneiden häätäminen niine monine murheellisine ja usein julmine näytelmineen, joiden kuvaileminen ei tässä ole tarpeellista”. Siirtoasutusvirkailijain on pakko „leikata pala toisensa jälkeen miltei vasta eilen merkatuista kruunun metsäpalstoista”. „Leikattiin pala palalta, otettiin se, mikä ensimmäisenä sattui eteen,—kunhan saatiin vain sijoitetuksi, kunhan vain päästiin eroon niistä kymmenistä peräti nääntyneistä, tuskaantuneista

ihmisistä, joita toljaili siirtolaisasemalla, seisoskeli tuntikaupalla siirtolaishallinnon eteisessä, tупpaantui herra ties mitä varten kokonaisia joukkoina kuvernementin hallitukseen ja jotka eivät yleensä jätä rauhaan ainoatakaan virastoa”.

„Monia satoja miljoonia ruplia” kahmitaan ja menee hukkaan. „Aivan väkisinkin tulee mieleen muuan johtopäätös”, kirjoittaa tekijä, „nimittäin se, että siirtoasutusasiat on siirrettävä Siperian tulevan zemstvolaitoksen hoidettaviksi”. Naiivi venäläinen „rehti” virkailija, joka kuvittelee, että sellainen „Trishkan kauhtana” voidaan paikata... zemstvolla.

Seuraavassa kuva metsätaloudesta: „odottamaton onni potkaisi” niitä siirtolaisia, joiden sallittiin myydä metsää; he myivät 300 desjatiinaa ikivanhaa hirsimetsää, 17 ruplaa desjatiina. Desjatiina ikivanhaa hirsimetsää maksaa yksinpä Siperiankin hintojen mukaan vähintään 200 ruplaa. Taikka vielä kuva: siirtolaiset myyvät urakoitsija Zhogoleville 25.000 ratapölkkyä 4 kop. kappale. Hän maksaa kaadosta 5 kop. kappaleelta, ajosta 25 kop. ja laivakuljetuksesta 10 kop. kappaleelta ja saa kruunun kassasta *80 kopeekkaa jokaisesta ratapölkystä*... Sellaista on alkuperäisen kasautumisen kauden lokakuulainen kapitalismi, joka mukautuu niin hyvin Purishkevitsheihin ja Venäjän elämässä rehottavaan purishkevitshilaisuuteen!

Tässä pitkä sarja kuvia maanjaon alalta. Minusinskin ujesti on „Siperian Italia”. Minusinskilainen kanta-asukas sai 4 desjatiinaa ja „tuli tuntemaan pyhät omistusoikeudet”. Hänen käytöstään on otettu pois kymmeniä tuhansia desjatiinoja parasta maata.

„Viime aikoina, valtion talouden yleisen tilan vuoksi, tässä Italiassa on melko säännöllisesti ollut, virallista kieltä käyttääksemme, „huono sato” ”...

....„Jeniseiskin ujestissa on kuuluisa Obin—Jenisein kanava, joka useiden vuosien kuluessa on niellyt hyvällä menestyksellä melkoisen määrän kruunun miljoonia, mutta joka silti ei ole tullut siitä lastien kuljetukseen kelpaavaksi, sillä se on kaivettu juuri sellaiseen paikkaan, jonne sitä ei olisi pitänyt kaivaa”...

„Kurinskojen siirtolaisasutus... on muodostettu Altain suolankeitämöllä työskentelevien vierasheimosten maapalstoista. Ja jos vierasheimosten mielet olivat katkeroituneet sen jälkeen, kun heiltä otettiin maita pois, niin uutisasukkaille kävi aivan ohraisesti — vesi ei kelvanut lainkaan juotavaksi. Kaivojen kaivamisesta ei myöskään tullut

mitään. Sitten siirtoasutushallitus ryhtyi poraamaan maata ja saikin poratuksi vesisuoneen saakka, mutta tämä vesi oli vieläkin suolaisempaa. Nyt siirtolaisväki ajaa vettä Jenisei-joelta, jonne on kylästä matkaa 7—8 virstaa, niin että „kaikki on mitä parhaiten”...

...Mäntykehrääjä on syönyt puhtaaksi erittäin arvokkaan männikön. Kun metsä alkoi tuhoutua, piti metsänhoitajan kirjoittaa paperi varojen myöntämisestä. Sillä aikaa kun käytiin kirjeenvaihtoa ja pidettiin yhteyttä Pietariin, ehti metsä tuhoutua... „Koko niin sanottu metsänsuojelu on kadonnut olemattomiin”, kirjoittaa vanha metsänhoitaja.

Ja virkamiesmaailmasta syödään ilmiäntöjen avulla pois hiemankin rehellisemmät ainekset (s. 118), ja „korkeimmat viranomaiset” tukkivat heti suun kolmekymmentä viisikin vuotta palvelleilta metsänhoitajilta, jos nämä tohtivat puhua totta, ärjäisemällä näille: „suu kiinni!” (s. 121). „Tämä on halpamaisuuden ja hävyttömyyden aikakautta” — näin purkaa suuttumustaan kelpo hra Komarov, jonka mielestä tämä „aikakausi” on saanut alkunsa siitä, että „hyvän” esimiehen tilalle on tullut huono esimies.

Piirtämistään kuvista kirjoittaja tekee yhteenvedon seuraavin sanoin:

„...Jos kaikki kertomukseni kuulostavatkin pilajutuilta, niin joka tapauksessa ne ovat tosiasioihin perustuvia pilajuttuja, joita meille on opettanut Venäjän, luvallanne sanoen, perustuslaillinen elämä; ja eikö Venäjän koko nykytodellisuus ole pelkkää ja lisäksi vielä kyllin surkeaa pilaa”.

Takaisin palaavista siirtolaisista puhuessaan hra Komarov pilkkaa erään „rohkean” lääkärin väittämää, ettei heitä muka ole 6 prosenttia enempää. Olemme edellä jo esittäneet tarkat numerotiedot tästä asiasta.

„Venäläisiä tilanherroja jos ketään se (palaavien siirtolaisten luku) kiinnostaa suuresti”, kirjoittaa hra Komarov. „Ja sen käsittää: takaisin palaa senlaatuinen aines, joka on tulevaisuudessa näyttelevä kauheaa osaa. Ei sieltä palaa se, joka on ollut koko ikänsä batrakkina ja on jo tottunut olemaan ilman sitä, mikä antoi hänelle niinkuin tarun Antaiokselle äärettömän suuret jättiläisvoimat. Sieltä palaa se, joka vielä äsken oli isäntä ja joka ei ole voinut koskaan kuvitellakaan sellaista, että hän ja maa voisivat olla erillään toisistaan. Ja tämä mies, joka oikeutetusti pitää verisenä loukkauksena sitä, ettei hänen elämänsä ole osattu järjestää, vaan että hänet on osattu vain syöstä perikatoon ja tehdä hänestä, entisestä isännästä ja

pellonperkaajasta, eikä yksin hänestä, vaan koko hänen kotiväestään, mitättömiä ihmisiä,— tämä mies on hirvittävä mille valtiojärjestelmälle tahansa, olipa se minkäläinen hyvänsä. Ja parhaat, vuodesta 1905 lähtien näkeviksi tulleet ihmiset ottavat sen huomioon”.

Keväällä 1910 kirjoittaja kävi Euroopan-Venäjällä erään aatelismarsalkan luona, jolla on peräti vanhoilliset vakaukset, mutta joka nauttii tekijän kunnioitusta ja luottamusta.

„Otamme huomioon, tietysti otamme, ja miten vielä otammekin, sanoi hän minulle: emmehan me turhan takia ole pyyhältäneet maalta kaupunkeihin. Musikka kyräilee pedon tavoin. Nuoriso on miltei kauttaaltaan huligaaneja ja nyt sitten sieltä teiltä Siperiasta palaa vielä takaisin sellaisia, joilla ei ole mitään menetettävää.

Erittäin hyvin aloin ymmärtää kallista Pjotr Feodorovitshia”, jatkaa kunnan hra Komarov, „kun „Siperian maista” kyselemässä käyneiden joukossa luokseni tuli muuan, jo unohtamani lapsuudenystävä, jonka kanssa olin muinoin yhdessä pelannut sekä papukkaa että linnaa ja jonka kanssa oli myöhemmin käyty yksissä miehin nyrkkitappelujakin. Nyt hän ei enää tietenkään ollut mikään entinen nyrkkitappelukumppanini, vaan vakaa tuuheapartainen talonpoika, jolla oli jo hopeahaivenia parrassa ja puolet päälaesta kaljuna. Tarinoitiin kaikeista, muisteltiin menneitä ja tulin koskettaneeksi vuoden 1905 tapahtumia. Mainittakoon, että ujestimme oli niitä, joissa tuona kautena erikoisesti kajasti tilanherrojen kartanoiden palojen punerva loimu ja hävitettiin aateliston kartanoja, ja minun puoleltani oli aivan luonnollista, että moitin kaveriani, ja mikäli muistan, suunnilleen tähän tapaan:

— Piru ties, mitä kaikkea te täällä teitte vuonna 1905! Olisihan asiat voineet järjestää paljon paremmin...

Näin sanoessani en tietysti suinkaan tarkoittanut herrojen sosialidemokraattien enkä eserrien maateoriaa, joka kuulostaa jokaisesta vähänkään poliittista taloustiedettä tuntevasta sellaiselta, jota ei voida hyväksyä, ja sain häneltä tällaisen vastauksen:

— Sen sinä sanoit oikein... Siinä olet oikeassa... Ei meidän olisi sillä tavalla pitänyt.

— Siinäpä se,— sanoin rauhoittavasti iloiten siitä, että olimme ymmärtäneet toisiamme.

— Oikein, oikein... Kyllä me silloin teimme pahan vikapiston... Meidän ei olisi pitänyt päästä ketään käsistämme...

— Niin jotta kuinka?

— Niin vain, että olisi pitänyt tehdä täysi selvä... Panna menemään kaikki järjestään...

Ja hänen hyväntahtoiset kasvonsa hymyilivät, ja kirkkaiden, lempeiden, lapsellisen naiivien hymyilevien silmien ympärille ilmaantui herttaisia kureita...

Mutta tunnustan suoraan, että kylmät väreet karmivat selkäpiitäni ja hiukseni taisivat nousta pystyyn: kun nämä hyväntahtoisetkin ovat tällaisia, niin mitä sitten voidaan odottaa niiltä takaisin palanneilta, jotka ovat myyneet maaosuutensa ja jääneet koko iäkseen osattomiksi?!

Voi sitä „toivon panemista voimakkaisiin”, minkä edesmennyt pääministeri ja herrat lokakuulaiset ovat Venäjälle lahjoittaneet: yhdessä siirtoasutuksessa olevien epäkohtien kanssa se voi aiheuttaa ajan mittaan tosioloissamme paljonkin kauheata” (s. 75).

Päätämmekin sitten tähän keskusteluun, joka rauhaa-
rakastavalla kunnan intelligentillä oli lempeän, hyvántah-
toisen, naiivin, vakaan ja kaljupäisen talonpojan kanssa.

„Pravda” №№ 96 ja 99;
huhtikuun 27 ja toukokuun 1 pnrä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

VEHILÄISET JA NATIONALISMI

(BIBLIOGRAFINEN KIRJOITELMA)

„Russkaja Mysl”²² on ikävä julkaisu. Mielenkiintoista tässä julkaisussa on vain yksi seikka. Siihen kirjoittelevat „vehiläiset” liberaalit, ne, jotka ovat avustaneet ja kannattaneet kuuluisaksi tullutta luopioitten kirjaa „Vehi”²³, jossa eiliset vapauden puolustajat parhaavat ja mustaavat *joukkojen vapaustaistelua* ja jossa demokraattisia työväen ja talonpoikain joukkoja kuvataan „sivistyneistön” talutusnuorassa kulkevaksi laumaksi,— tämä on kaikkien mustasotnia-laisten käyttämä vanha menetelmä.

Venäjän liberaalisten „valistuneiden yhteiskuntapiirien” kääntyminen vallankumousta vastaan, demokraattisia aineksia vastaan, ei ole mikään satunnainen, vaan kiertämätön ilmiö vuoden 1905 jälkeen. Porvaristo pelästyi työläisten itsenäisyyttä ja talonpoikain heräämistä. Porvaristo, erittäinkin sen rikkain osa, varjellen riistäjänasemaansa, päätti: mieluummin taantumus kuin vallankumous.

Nämä rahasäkin itsekkäät luokkaedut ovatkin synnyttäneet liberaalien keskuudessa laajan ja syvän *vastavallankumouksellisen* virtauksen, joka suuntautuu demokraattisia voimia vastaan ja puolustaa kaikkinaista imperialismia, nationalismia ja shovinismia ja kaikkinaista ajatuksenvapauden sortamista.

Tietoisia työläisiä ei tämä liberaalien luopuminen, tämä luopuruus hämmästyttä, sillä työläisillä ei ole koskaan ollut mitään erikoisen hyvää käsitystä liberaaleista. Mutta silti on hyödyllistä katsoa, mitä liberaaliluopiot saarnaavat, *min-kälaisin aattein* he haluavat taistella yleensä demokraatteja ja erikoisesti sosialidemokraatteja vastaan.

„Venäjän intelligenttipiirit”, kirjoittaa hra Izgojev „Russkaja Myslissä”, „ovat olleet ja valtaosaltaan ovat yhäkin vakuuttuneita siitä, että Euroopan elämän peruskysymyksenä on proletariaatin taistelua porvaristoa vastaan sosialismin puolesta...”

Hra Izgojev sanoo tätä ajatusta „ennakolta omaksutuksi ja vääräksi” ja mainitsee siitä, kuinka puolalaisilla Saksassa, heidän taistellessaan saksalaisia vastaan oman kansallisuutensa puolesta, muodostuu ja kasvaa uusi keskisäätö, „demokraattinen keskiluokka”.

„Intelligenteistä” puhuessaan Izgojev tarkoittaa itse asiassa sosialisteja ja demokraatteja. Liberaalia *ei miellytä* se, että peruskysymyksenä pidetään proletariaatin taistelua porvaristoa vastaan. Liberaalit koettavat sytyttää kansallisuustaistelun ja lietsoa sen laajaksi *kääntääkseen* siten *huomion pois vakavista* demokratian ja sosialismin kysymyksistä.

Todellisuudessa sosialismi on „Euroopan elämän kysymysten” joukossa ensimmäisellä sijalla ja kansallisuustaistelu — yhdeksännellä, ja sitä paitsi tuo taistelu on sitä lievempää ja vaarattomampaa, mitä johdonmukaisemmin on toteutettu demokratismia. Naurettavaa on edes rinnastaa keskenään proletariaatin taistelua sosialismin puolesta, joka on yleismaailmallinen ilmiö, ja itä-Euroopan yhden sorretun kansakunnan taistelua sitä sortavaa taantumuksellista porvaristoa vastaan (sitä paitsi *puolalainen* porvaristo liittyy siinä hanakasti aina sopivan tilaisuuden sattuessa yhteen *saksalaisen* porvariston kanssa proletariaattia vastaan).

„Prosvestshenije” № 4,
huhtikuu 1913
Allekirjoitus: V.

Julkaistaan
„Prosvestshenije” aikakauslehden
tekstin mukaan

LIBERAALIT JA LIITTOUTUMISVAPAAUS

Vuoriteollisuuden edustajakokous asettui kannattamaan liittoutumisvapautta. Eräs liberaalisen porvariston suurimmista lehdistä „Kijevskaja Mysl”²⁴ kirjoittaa sen johdosta:

„Tässä työläisten järjestäytymisoikeuden julistamisessa, siinä, että kannatettiin työläisten yhdistymisvapauden vaatimusta, siinä juuri onkin edustajakokouksen suuri ansio.

Siitä saakka, kun vuosien 1908—1909 väliajan jälkeen työväenliike Venäjällä on päässyt jälleen vauhtiin ja joutunut entistä voimakkaampien ja yhä tiheämmin toistuvien vainotoimenpiteiden kohteeksi, on yhdistymisvapauden vaatimus tullut yhä enemmän työväenluokan suurten joukkojen vaatimukseksi. Mutta tähän saakka on yhdistymisvapauden vaatimus tunnustettu päivän tunnukseksi vain työväen keskuudessa. Liberaaliset yhteiskuntapiirit ovat suhtautuneet siihen täysin välipitämättömästi. Nyt tämän edustajakokouksen, jonka osanottajien joukossa oli useita teollisuudenharjoittajia, on ollut pakko antaa moraalista tukea työväenluokan vaatimuksille”.

Tässä näemme selvästi, kuinka liberaalit käyttävät hyväkseen laajalevikkistä, liikevoiton saamisen hengessä järjestettyä lehdistöään *typistääkseen* työväenluokan vaatimuksia ja tunnuksia. Liberaalit tietävät mainiosti, että työläisillä on toisenlaiset, typistämättömät „*päivän tunnukset*”. Liberaalit *tyrkyttävät* työläisille omaa liberaalista rajoittuneisuuttaan, esittävät sen muka työväen „joukkojen” mielihyväksi: tuo on vanha, kulunut menetelmä, jonka avulla muka kehittymättömien joukkojen kontolle sälytetään vastuu siitä, että liberaalinen porvaristo ei halua ottaa huomioon poliittisten etuoikeuksien ja poliittisen oikeudettomuuden perusaiheuttajia! Se on niiden „liberaalisten” maaorjuuttajien menetelmä, jotka puoli vuosisataa sitten puhuivat, että

tilanherrojen erioikeuksien *täydellinen* kumoaminen *ei* ole „joukkojen” „päivän tunnus”.

Kuvaavaa on, että liberaalit itse paljastavat itsensä. Edustajakokouksen vaatimus on vajavainen, sanovat he. Minkä vuoksi? Kuulkaapa:

„Kannattaessaan yhdistymisoikeutta edustajakokous ei voinut salata itseltään sitä, että tämän oikeuden toteuttamisen kiertämättömänä edellytyksenä on se, että on olemassa koko joukko oikeudellisia ehtoja. Vapauden myöntäminen ammattiliittojärjestöille on mahdotonta siellä, missä ei ole yleistä liittoutumis- ja yhdistymisvapautta. Työväenlehdistön vapaus on luotavissa vain siellä, missä liberaalinen ja demokraattinen lehdistö on vapaata. Yhdistymisvapautta ei voida toteuttaa siellä, missä vallitsee hallinnollinen käskyvalta ja väestöjoukot on syrjäytetty lainsäädännöllisten laitosten vaaleihin osallistumisesta. Edustajakokouksen olisikin pitänyt korostaa näiden ehtojen toteuttamisen välttämättömyyttä, jos se olisi halunnut pysyä johdonmukaisena”.

Edustajakokous ei siis ollut johdonmukainen. Missä sen epäjohdonmukaisuus sitten ilmenee? Siinä, ettei se luetellut *eräitä* reformeja — vastaa liberaali.

Entäs te, herrat, luettelitteko te ne *kaikki*?

Ettepä tietenkään! Te jo miltei hipaisitte „ehtoja”, joiden olemassa oloa „edellytetään” erillisten vapauksien „*toteuttamiseksi*”, mutta ette maininneet noita ehtoja. Te olitte vaiti niistä. Te pelkätte nyt „työväenluokan joukkojen” tunnusta: ei *reformeja*, vaan „*reformi*”. Te olette itse asiassa Struven kannalla. Struve hyväksyi tämän tunnuksen keväällä, *ennen* lokakuun 17 päivää, mutta ei hyväksy nyt, sillä koko porvaristo, jopa kaikkein liberaalisinkin, on tehnyt käännöksen oikealle.

Samanlainen tilanne oli maaorjuuden lakkauttamisen aikana. Johdonmukaiset demokraatit Dobroljubov ja Tshernyshevski aivan oikein pilkkasivat liberaaleja *reformismin* takia, jonka takana piili aina pyrkimys rajoittaa joukkojen aktiivisuutta ja saada säilytetyksi edes osa tilanherrojen erioikeuksista, kuten lunastusmaksut ja niin edelleen.

Turhaan liberaalit koettavat säilyttää viheliäisen reformisminsa „työväenluokan joukkojen” kontolle!

„LUTSHIN“ JA „PRAVDAN“ LUKIJAIN VARTEENOTETTAVAKSI

Sekä „Lutshissa“ että „Pravdassa“ on useaan otteeseen julkaistu työläisten vetoamuksia, joissa he vaativat näiden sanomalehtien toimituksilta rauhallista ja selvää selontekoa erimielisyyksien olemuksesta. Tämä on ollut oikeutettu ja luonnollinen vaatimus, ja sietää katsoa, kuinka molemmat toimitukset ovat sen täyttäneet.

„Pravdassa“ on noita vaadittuja selityskirjoituksia julkaistu otsikolla „Kiistakysymyksiä“ *. Mitä ne sisältävät? Näissä kirjoituksissa selostetaan ja selitetään *puolueen päätöksiä* kiistakysymyksistä. Näiden artikkelien kirjoittajan kautta „Pravda“ sanoo: jotta voitaisiin ratkaista, kuka kiistassa on oikeassa, mikä on totuus, on etsittävä tosiasioita ja asiakirjoja puolueen historiasta, on jätettävä syrjään kaikki persoonaseikat, kaikki epäoleellinen ja ymmärrettävä kiistan yhteiskunnalliset juuret. Kysymys „ei ole joidenkin yksilöiden pahasta tahdosta“, sanoo „Pravda“ likvidaattoreita vastaan käydystä kiistasta, „vaan siitä historiallisesta tilanteesta, jossa työväenliike tapahtuu“ **. Niiden, jotka haluavat vakavasti päästä selville kiistasta, on tehtävä itselleen selväksi tämä historiallinen tilanne.

„On käsitettävä“, sanoo „Pravda“, „mikä on hajaannuksen ja rappeutumisen *luokkapohja*, mitkä ei-proletaarisen ympäristön *luokkaedut* pitävät yllä epäsopua proletariaatin ystävien keskuudessa“ ***.

Tämä on vakavaa kysymyksen asettelua. Se vastaa suoranaisesti työläisten vaatimusta — että heitä autettaisiin pääsemään selville „Pravdan“ ja „Lutshin“ välisestä vakavasta

* Ks. tätä osaa, ss. 133—142. *Toim.*

** Ks. tätä osaa, s. 140. *Toim.*

kiistasta. Tätä tietä kulkien työläiset tutustuvat puolue-elämän *tosiasioihin*, oppivat erottamaan tässä kiistassa sen, mikä on oikeata ja periaatteellista, siitä, mikä on pikku- maista ja satunnaista, alkavat etsiä hajaannuksen *luokka-* juuria.

Mahdollisesti työmies, saatuaan tietoonsa tosiasiat, luet- tuaan asiakirjat y.m., ei loppujen lopuksi olekaan samaa mieltä „Pravdan” kanssa,— se riippuu jo hänen omista katsomuksistaan ja kokemuksestaan. Mutta „Pravdan” osoittamaa tietä kulkién hän joka tapauksessa oppii paljon ja pääsee selville koko kiistasta.

Näin „Pravda” vastaa työläisten vaatimukseen, että heille tehtäisiin selkoa syntyneistä erimielisyyksistä. Entä miten „Lutsh” tekee?

Samaan aikaan kun „Pravdassa” julkaistaan kirjoituksia „kiistakysymyksistä”, „Lutshissa” julkaistaan pitkä alakerta samasta aiheesta. Siinä ei esitetä yhtään *tosiasiaa*, kirjoit- taja ei edes kajoa mihinkään kiistan yhteiskunnalliseen sisältöön eikä tutustuta lukijaa yhteenkään asiakirjaan.

Koko tuo tavattoman pitkäksi paisunut alakerta, joka jul- kaistiin kahdessa numerossa, on täynnä juoruja ja viittailuja persoonallisuuksiin. Siinä kerrotaan työläislukijalle erään marxilaisen „ärtyneisyydestä” ja „lumoavista sukkeluuk- sista”, toisen „yli-inhimillisistä” taipumuksista, kolmannen „kyynillisyydestä”. Kaikki kiistat selitetään „henkilökohtai- seksi välienselvittelyksi”, „torailuksi virkapaikoista”, „tais- teluksi vallasta” puolueessa. Ja salavihkaa pannaan liikkeelle huhu, joka sopisi vain virallisen lehdistön levi- tettäväksi, että kaikkeen ovat syyssä jotkin „vallankumous- mestarit”, jotka pelkäävät menettävänsä vaikutusvaltansa, jos toimintaan tulevat mukaan laajat työläisjoukot.

Kirjoittajan ja hänen tekeleensä julkaisseen lehden tar- koitusperänä oli sotkea ajatukset juoruilla, rettelöillä ja persoonallisuuksista puhumisella ja siten välttyä antamasta tarpeellisia selityksiä omasta kannastaan. Ja jos se olisi vain tavallista juorua, niin se ei vielä mitään. Mutta se on kiukustuneen luopion juorua — siitä tässä on kysymys. Lukekaa, mitä hän toisen kirjoituksensa alussa kirjoittaa „provosoiduista ja provosoivista esiintymisistä”, „joukkoihin kyynillisesti suhtautuvien yli-ihmisten diktatuurista puo- lueessa”, miten hän panettelee vuoden 1905 aikaisia uskollia työntekijöitä „vallankumousasiain mestareiksi”, jotka

ovat tehneet tekoja, „joita ei pidetä sallittavina missään vähänkään kulttuurisessa seurassa”. Tämähän on aivan kuin „Zemshtshinasta”²⁵ tai „Vehistä”!..

Eikä tätä kirjoita mikään „Novoje Vremja”²⁶, vaan lehti, joka pitää itseään työväenlehtenä, tätä tarjotaan vastaukseksi siihen työläisten vaatimukseen, että lehti selostaisi vakavasti kantaansa! Ja kaiken tämän jälkeen „Lutsh” rohkenee vielä protestoida polemiikin jyrkkiä muotoja vastaan ja esiintyä muka säädyllyisyyden esikuvana saattaakseen „Pravdan” häpeään.

Me neuvomme mitä hartaimmin niitä työläisiä, jotka vielä uskovat, että „Lutsh” päinvastoin kuin „Pravda” on yhteenliittymisen ja sisäisen rettelöinnin lopettamisen kannalla oleva lehti, lukemaan mainitun alakertakirjoituksen ja vertaamaan sitä siihen, kuinka „Pravdassa” käsitellään samoja asioita.

„Pravda” № 102,
toukokuun 5 pnd 1913
Allekirjoitus: „Pravdan”
ja „Lutshin” lukija

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KAKSIKYMMENTÄ VIISI VUOTTA JOSEF DIETZGENIN KUOLEMASTA

Kaksikymmentä viisi vuotta sitten, vuonna 1888, kuoli työmies nahkuri Josef Dietzgen, joka oli Saksan eteviä sosialidemokraattisia filosofikirjailijoita.

Josef Dietzgenin teoksia ovat (suurimmalta osaltaan käännetty myös venäjäksi): „Ihmisen aivotyön olemus” (ilmestyi vuonna 1869), „Sosialistin retkeilyjä tietoteorian alalle”, „Filosofian akvisitio” y.m. Oikeimman arvion Dietzgenistä ja hänen paikastaan filosofian ja työväenliikkeen historiassa antoi Marx jo joulukuun 5 p:nä vuonna 1868 kirjeessään Kugelmannelle:

„Dietzgen lähetti jo kauan sitten minulle osan käsikirjoitusta „Ajatuskyvystä”, joka eräänlaisesta käsitesekevyydestä ja liiallisesta toistelemisesta huolimatta”, kirjoitti Marx, „sisältää paljon erinomaisia ja työmiehen itsenäiseksi tuotteeksi suorastaan ihmettelyn arvoisia ajatuksia”²⁷.

Tällainen on Dietzgenin merkitys: työmies, joka on itsenäisesti päätenyt dialektiseen materialismiin, s.o. Marxin filosofiaan. Tavattoman arvokasta työmies Dietzgenin luonnehtimiselle on se, ettei hän pitänyt itseään koulukunnan luojana.

Josef Dietzgen puhui Marxista niinkuin *suunnan päämiehestä* jo vuonna 1873, jolloin vain harvat ymmärsivät Marxia. J. Dietzgen korosti sitä, että Marxilla ja Engelsillä „oli tarvittava filosofinen koulutus”. Ja vuonna 1886, paljon Engelsin „Anti-Dühringin” ilmestymisen jälkeen, joka on marxilaisuuden filosofisia pääteoksia, Dietzgen kirjoitti Marxista ja Engelsistä, kuten suunnan „tunnustetuista perustajista”.

Tämä on otettava varteen, jotta voitaisiin arvioida kaikenlaisia porvarillisen filosofian, s.o. idealismin ja

agnostisismiin (muun muassa myös „machilaisuuden”), seuraajia, jotka koettavat takertua juuri J. Dietzgenin „eräänlaiseen sekavuuteen”. J. Dietzgen itse olisi pilkannut tuollaisia ihailijoita ja sysännyt heidät luotaan.

Tullakseen tietoisiksi työläisten pitää lukea J. Dietzgenin teoksia, mutta he eivät saa unohtaa hetkeksikään sitä, että hän ei aina selitä aivan oikein Marxin ja Engelsin oppia, joilta yksin vain voidaan oppia filosofiaa.

J. Dietzgen kirjoitteli sellaisella kaudella, jolloin yksinkertaistettu ja mataloitettu *materialismi* oli saanut laajimman levinneisyyden. Sen tähden J. Dietzgen joutui erikoisesti korostamaan materialismin historiallisia muutoksia, materialismin *dialektista* luonnetta, toisin sanoen sitä, että on välttämätöntä seisoa kehityksen kannalla, ymmärtää jokaisen ihmistiedon suhteellisuus, ymmärtää maailman kaikkien ilmiöiden kaikinpuolinen keskinäisyhteys ja keskinäinen riippuvaisuus, viedä luonnonhistoriallinen materialismi aina materialistiseen historiankäsitykseen saakka.

Korostaessaan ihmistiedon suhteellisuutta J. Dietzgen lankeaa usein sekavuuteen tehden vääriä myönnytyksiä idealismille ja agnostisismille. Idealismi filosofiassa on enemmän tai vähemmän ovelaa pappispimityksen, sellaisen opin puolustelua, joka asettaa uskon tiedettä korkeammalle tai tieteen rinnalle tahi joka yleensä antaa tilaa uskolle. Agnostisismi (kreikkalaisista sanoista „a” — ei ja „gnosis” — tieto) on häilymistä materialismin ja idealismin välillä, s.o. käytännössä se on häilymistä materialistisen tieteen ja pappispimityksen välillä. Agnostikkoihin kuuluvat Kantin kannattajat (kantilaiset), Humen kannattajat (positivistit, realistit y.m.) sekä nykyaikaiset „machilaiset”. Sen tähden eräät porvariston taantumuksellisimmat filosofit, paatuneet valon viholliset ja suoranaiset pappispimityksen puolustajat, ovat koettaneet „käyttää hyväkseen” J. Dietzgenin virheitä.

Mutta yleensä ottaen J. Dietzgen on materialisti. Dietzgen on pappispimityksen ja agnostisismiin vihollinen. „Entisten materialistien kanssa”, kirjoitti J. Dietzgen, „meillä on yhteistä vain se, että olemme tunnustaneet materian aatteen edellytykseksi ja alkuperustaksi”. Tämä „vain” juuri onkin filosofisen materialismin *olemus*.

„Materialistinen tietoteoria”, kirjoitti J. Dietzgen, „on loppukädessä sen seikan toteamista, että ihmisen tiedostamiselin ei säteile mitään metafyyssillistä valoa, vaan on

kappale luontoa, joka heijastaa muita luonnon kappaleita”. Tämä juuri onkin materialistinen *heijastusteoria*, jonka mukaan ikuisesti liikkuva ja muuttuva materia heijastuu ihmisen tajunnassa,— teoria, joka saa koko virallisen professorifilosofian tuntemaan vihaa ja kauhua, parhaamaan ja vääristelemään. Ja millaisella todellisen vallankumousmiehen syvällisellä kiihkolla J. Dietzgen ruoskikaan ja leimasi häpeällä „pappispimityksen diplomilakeijoita”, idealistiprofessoreja, realisteja y.m.s.! „Kaikista puolueista”, kirjoitti J. Dietzgen aivan oikein filosofisista „puolueista”, s.o. materialismista ja idealismista, „on keskivälin puolue inhot-tavin”.

Tähän „inhottavaan puolueeseen” kuuluu „Lutshin” toimitus ja hra S. Semkovski („Lutsh” № 92). Toimitus esitti „varauksensa”: „emme muka hyväksy yleisfilosofista kat-santokantaa”, mutta Dietzgeniä on selitetty „oikein ja selvästi”.

Tuo on huutava valhe. Hra Semkovski on hävyttömästi väärentänyt ja vääristellyt J. Dietzgeniä ottamalla häneltä juuri „*sekavuuden*” ja vaikenemalla *arviosta, jonka Marx on antanut Dietzgenistä*. Ja samalla kuitenkin sekä Plehanov, marxilaisen filosofian alalla pätevin sosialisti, että Euroopan parhaat marxilaiset *ovat täydellisesti hyväksyneet tuon arvion*.

Hra Semkovski vääristelee sekä filosofista materialismia että Dietzgeniä puhuen pötyä kysymyksestä „onko olemassa yksi vai kaksi maailmaa” (se on muka „peruskysymys”! Lueskelkaahan, hyvä mies, lukekaa vaikka Engelsin „Ludwig Feuerbach”) sekä maailmaa ja ilmiöitä koskevasta kysymyksestä (Dietzgen mukamas rajoitti todella olevaisen maailman vain ilmiöihin; tämä on J. Dietzgenin pappismie-listä ja professorimaista parhaamista).

Hra Semkovskin kaikkia vääristelyjä on mahdoton edes luetella. Tietäkööt työläiset, joita marxilaisuus kiinnostaa, että „Lutshin” toimitus on marxilaisuuden *likvidoidijien liitto*. Yhdet likvidoivat maanalaista järjestöä, s.o. proletariaatin puoluetta (Majevski, Sedov, F. D. j.n.e.), toiset proletariaatin hegemonian aatetta (Potresov, Koltsov y.m.), kolmannet Marxin filosofista materialismia (hra Semkovski ja kumpp.), neljännet proletaarisen sosialismin internationalis-mia (bundilaiset Kossovski, Medem ja muut — „kansallisen

kulttuuriautonomian" kannattajat), viidennet Marxin taloudellista teoriaa (hra Maslov korkoteorioineen ja „uusine" sosiologioineen) ja niin edelleen ynnä muuta sellaista.

Hra Semkovskin ja häntä suojelevan toimituksen harjoittama marxilaisuuden huutava vääristely on vain eräs mitä selvin näyte tämän kirjallisen „likvidaattorien liiton" „toiminnasta".

„Pravda" № 102,
toukokuun 5 pnä 1913
Allekirjoitus: V. Iljin

*Julkaistaan „Pravda" lehdessä
tekstin mukaan*

PORVARISTO JA RAUHA

Viime sunnuntaina, toukokuun 11 (vanhaa lukua huhtikuun 28) pñä, Bernissä koolla ollut ranskalaisten ja saksalaisten parlamenttiedustajain konferenssi palauttaa jälleen mieleen, miten Euroopan porvaristo suhtautuu sotaan ja rauhaan.

Konferenssin koollekutsumisen aloitteen tekivät Elsass-Lothringenin ja Sveitsin edustajat. Ranskan ja Saksan sosialistiset parlamenttiedustajat saapuivat joukolla. Porvarillisista edustajista tuli melko runsaasti ranskalaisia radikaaleja ja „radikaali-socialisteja” (pikkuporvarillisia demokraatteja, jotka todellisuudessa ovat aivan vieraita ja suurimmaksi osaksi jopa vihamielisiäkin sosialismille). Saksasta saapui mitätön määrä porvarillisia parlamenttiedustajia. Kansallisliberaalit (he ovat kadettien ja lokakuulaisten välimailta, jotain meidän „progressistiemme” tapaisia) rajoittuivat tervehdyksen lähettämiseen. „Keskusta”-puolueesta (Saksan katolinen pikkuporvarillinen puolue, joka mielellään näyttelee demokraattisuutta) lupasi tulla *kaksi* edustajaa... mutta... he katsoivat edullisemmaksi olla tulematta!

Huomattavista sosialisteista puhuivat konferenssissa Greulich, Sveitsin sosialidemokratian veteraani, ja August Bebel.

Yksimielisesti hyväksyttiin päätöslauselma, jossa tuomitaan shovinismi ja julistetaan, että molempien kansojen, sekä Ranskan että Saksan kansan, valtaenemmistö haluaa rauhaa ja vaatii kansainvälisten selkkausten ratkaisemista sovinto-oikeuksien kautta.

Konferenssi oli epäilemättä suuri rauhanmielenosoitus. Mutta olisi suuri virhe luottaa niihin kaunosanaisiin puheisiin, joita harvat konferenssiin osallistuneet ja päätöslauselman puolesta äänestäneet porvarilliset edustajat pitivät. Jos nämä porvarilliset parlamenttiedustajat todella haluaisivat rauhaa, niin heidän olisi pitänyt suoraan *tuomita* aseistuksen lisääminen Saksassa (Saksan armeijaa lisätään 140.000 miehellä; Saksan porvarilliset puolueet hyväksyvät epäilemättä tuon hallituksen uuden esityksen sosialistien jyrkästä vastustuksesta huolimatta),— ja samoin tuomita myös Ranskan hallituksen ehdotus sotapalvelusajan pidentämisestä kolmeen vuoteen.

Sitä herrat porvarilliset edustajat eivät rohjenneet tehdä. Sitäkin vähemmän he kykenivät vaatimaan jyrkästi miliisijärjestelmää, s.o. vakinaisen sotaväen vaihtamista yleiseen kansan aseistukseen. Vain tämä toimenpide, joka ei mene porvarillisen yhteiskunnan puitteiden ulkopuolelle, voi demokratisoida sotaväen ja edistää vähänkään *vakavasti*, edes askelen verran rauhan kysymystä.

Ei. Tuntien kauhua työväenliikkeen edessä Euroopan porvaristo tarrautuu kouristuksenomaisesti sotilaskastiin ja taantumukseen. Mitätön ryhmä pikkuporvarillisia demokraatteja on voimaton tahtomaan lujasti rauhaa ja vieläkin voimattomampi turvaamaan sen. Valta on pankkien, kartellien ja yleensä suurpääoman käsissä. Ainoa rauhan tae on työväenluokan järjestynyt, tietoinen liike.

„Pravda” № 103,
toukokuun 7 pnä 1913

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

AASIAN HERÄÄMINEN

Kauanko siitä on kulunut, kun Kiinaa pidettiin esikuvallisena vuosisatoja jatkuneen täydellisen seisauksen maana? Mutta nyt Kiinassa kuohuu poliittinen elämä, yhteiskunnallinen liike pulppuaa voimakkaana ja on käynnissä demokraattinen nousu. Venäjän vuoden 1905 liikkeen jälkeen demokraattinen vallankumous on temmannut mukaansa koko Aasian — Turkin, Persian ja Kiinan. Englannin Intiassa voimistuu kuohunta.

Mielenkiintoista on, että vallankumouksellis-demokraattinen liike on nyt vallannut myös Hollannin Intian, Jaavan saaren ja muut Hollannin siirtomaat, joiden väkiluku on lähes 40 miljoonaa.

Tämän demokraattisen liikkeen kantajoukkoina ovat ensinnäkin Jaavan kansanjoukot, joiden keskuudessa on herännyt kansallinen liike islamin lipun alla. Toiseksi, kapitalismi on luonut siellä paikallisen sivistyneistön akklimatisoituneista eurooppalaisista, jotka kannattavat Hollannin Intian riippumattomuutta. Kolmanneksi, Jaavan ja muiden saarien melko huomattava kiinalainen väestö on tuonut sinne vallankumouksellisen liikkeen kotimaastaan.

Hollantilainen marxilainen van Ravesteijn tätä Hollannin Intian heräämistä kuvatessaan sanoo, että Hollannin hallituksen ikivanha despotismi ja mielivalta kohtaavat nyt jyrkkää vastarintaa ja protestia Intian kantaväestön suurten joukkojen keskuudessa.

Alkaa esiintyä tavanomaisia vallankumousta edeltävän kauden ilmiöitä: hämmästyttävän nopeasti syntyy liittoja ja puolueita. Hallitus kieltää ne, aiheuttaen sillä yhä suurempaa kiihtymystä ja liikkeen uuden nousun. Niinpä Hollannin

hallitus hajotti äskettäin „Intian puolueen” siitä syystä, että sen säännöissä ja ohjelmassa puhuttiin *riippumattomuuspyrkimyksistä*. Hollantilaiset „nyrkkiavallan käyttäjät” (joita muuten kannattavat sekä klerikaalit että liberaalit: Euroopan liberalismi on mädännyt!) näkivät siinä rikollisen pyrkimyksen erota Hollannista! Hajotettu puolue heräsi tietysti henkiin toisen nimisenä.

Jaavalla on syntynyt kantaväestön kansallinen liitto, jossa on jo 80.000 jäsentä ja joka järjestää joukkokokouksia. Demokraattisen liikkeen kasvua on mahdoton hillitä.

Maailman kapitalismi ja vuoden 1905 liike Venäjällä ovat lopullisesti herättäneet Aasian. Poljetut, keskiaikaisen turtumuksen metsäläistyttämät satamiljoonaiset väestöjoukot ovat heränneet uuteen elämään ja taisteluun ihmisen alkeellisten oikeuksien, demokratian puolesta.

Maailman edistyneimpien maiden työläiset seuraavat mielenkiinnolla ja innostuksen vallassa tätä kaikissa maanosissa ja kaikissa muodoissa tapahtuvaa maailman vapausliikkeen mahtavaa kasvua. Työväenliikkeen voimaa säikähtänyt Euroopan porvaristo on turvautunut taantumukseen, sotakiikhoiluun, pappispimitykseen ja valistuksen vastustamiseen. Mutta tämän, elävältä mätänevän porvariston tilalle astuu Euroopan maiden proletariaatti ja Aasian maiden nuori demokraattinen liike, joka lujasti uskoo omiin voimiinsa ja luottaa joukkoihin.

Aasian herääminen ja Euroopan edistyneimmän proletariaatin aloittama taistelu vallasta ovat merkkejä siitä, että XX vuosisadan alussa on alkanut maailmanhistorian uusi vaihe.

„Pravda” № 103,
toukokuun 7 pnä 1913
Allekirjoitus: F.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

SEPARATISTIT VENÄJÄLLÄ JA SEPARATISTIT ITÄVALLASSA

Marxilaisuuden erilaisten edustajain keskuudessa Venäjällä juutalaiset eli oikeammin sanoen osa heistä, niin sanotut bundilaiset, harjoittavat *separatismipolitiikkaa*, toisin sanoen (kokonaisuudesta) erkanemisen eli eristäytymisen politiikkaa. Työväenliikkeen historiasta tiedetään, että vuonna 1903 bundilaiset *erosivat puolueesta*, kun työväenluokan puolueen enemmistö hylkäsi heidän vaatimuksensa, että heidät tunnustettaisiin juutalaisen proletariaatin „ainoiksi” edustajiksi.

Tämä puolueesta eroaminen oli työväenliikkeelle peräti vahingollinen separatismien ilmaus. Todellisuudessa juutalaiset työläiset ovat kuuluneet ja kuuluvat puolueeseen kaikkialla Bundin ohitse. Rinnan bundilaisten *erillisten* (eristäytyneiden, separatististen) järjestöjen kanssa on aina ollut olemassa työläisten *yhteisiä* järjestöjä, joihin on kuulunut sekä juutalaisia, venäläisiä, puolalaisia, liettualaisia, latvialaisia että muita työläisiä.

Marxilaisuuden historiasta Venäjällä on edelleen tunnettu, että kun Bund vuonna 1906 uudelleen liittyi puolueeseen, niin puolue asetti ehdoksi separatismien lopettamisen, s.o. *kaikkien ja kaikkiin* kansallisuuksiin kuuluvien marxilaisien työläisten yhdistämisen paikkakunnilla. Bundilaiset *eivät* täyttäneet tätä ehtoa, vaikka se *erityisesti* varmistettiin vielä puolueen erikoispäätöksellä joulukuussa vuonna 1908²⁸.

Tällainen on lyhyesti Venäjällä esiintyneen bundilaisen separatismien historia. Valitettavasti työläiset tuntevat huonosti tämän historian eivätkä mieti sitä riittävästi.

Käytännöllisesti tätä historiaa tuntevat lähemmin puolalaiset marxilaiset, liettualaiset (erikoisesti Vilnassa vuonna 1907), latvialaiset (samana vuonna Riiassa), etelä-Venäjän ja länsi-Venäjän marxilaiset. Tunnettua muuten on, että Kaukasian marxilaiset, ja muun muassa *kaikki* kaukasialaiset menshevikit, ovat aivan viime aikoihin asti toteuttaneet omilla paikkakunnillaan kaikkien kansallisuuksien työläisten *yhtenäisyyttä*, jopa yhteenliittämistäkin ja suhtautuneet tuomitsevasti bundilaisten separatismiin.

Mainitsemme samalla, että huomattava bundilainen Medem tunnusti kuuluisassa kirjassaan „Kansallisuusliikkeen muodot” (Pietari, 1910), että bundilaiset eivät ole koskaan toteuttaneet paikkakunnilla yhtenäisyyttä, s.o. he ovat aina olleet separatisteja.

Kysymys separatismista nousi kansainvälisessä työväenliikkeessä erikoisen elävästi esiin vuonna 1910 Kööpenhaminan kongressissa. Separatisteina esiintyivät Itävallan *tshekkiläiset*, jotka rikkoivat tshekkiläisten ja saksalaisten työläisten entisen yhtenäisyyden. Kööpenhaminan kansainvälinen kongressi tuomitsi *yksimielisesti* separatismia, mutta valitettavasti tshekkiläiset ovat aina tähän saakka pysyneet separatisteina.

Tuntien olonsa yksinäiseksi proletaarisessa Internationalessa tshekkiläiset separatistit ovat etsiskelleet itselleen kauan ja tuloksetta hengenheimolaisia. Vasta nyt he ovat niitä löytäneet — *bundilaisten ja likvidaattorien persoonassa*. Separatistien julkaisema saksalainen aikakauslehti pahanen „Tshekkoslovakkilainen Sosialidemokraatti” julkaisi 3. numerossaan (Praha, huhtikuun 15 pnä 1913) kirjoituksen, jonka otsikkona oli „Käänte parempaan”. Tämän „käänte” muka „parempaan” (mutta itse asiassa — separatismiin) tshekkiläiset separatistit ovat havainneet... lukija, arvaatteko missä?.. likvidaattorien „*Nasha Zarjassa*”²⁹, *bundilaisen* V. Kossovskin kirjoituksessa!

Vihdoinkin, tshekkiläiset separatistit eivät ole enää yksinäisiä proletaarisessa Internationalessa! Ymmärrettävästi he tarrautuvat riemuiten vaikka likvidaattoreihin, vaikka bundilaisiin: Mutta Venäjän kaikkien tietoisien työläisten on ajateltava tarkoin tätä tosiasiaa: Internationalen yksimielisesti tuomitsemat tshekkiläiset separatistit tarrautuvat kiinni likvidaattorien ja bundilaisten takinliepeisiin.

Työväenliikkeen etujen ja tehtävien mukaista on ainoastaan se kaikkien kansallisuuksien työläisten täydellinen yhtenäisyys (paikkakunnilla, alhaalta ylös asti), jota niin kauan ja niin hyvällä menestyksellä on toteutettu Kaukasiassa.

*„Pravda“ № 104,
toukokuun 8 pnä 1913*

*Julkaistaan „Pravda“ lehdessä
tekstin mukaan*

VIELÄKIN SIIRTOASUTUKSESTA

„Pravdan” 300. numerossa * esitin tärkeimmät tiedot siirtolaisuudesta Venäjällä. Nämä tiedot päättyivät vuoteen 1911, jolta oli epätäydelliset tiedot (11 kuukauden ajalta). Nyt hra Kaufmann on ottanut „Retsh” lehteen äsken julkaistuista virallisista laskelmista tiedot koko 1911 ja 1912 vuodelta.

Osoittautuu, että siirtolaisten lukumäärä on kasvanut, mutta mitättömän vähän: 190 tuhannesta (vuonna 1911) 196.500:aan vuonna 1912. Sen sijaan hodokkien ** määrä on lisääntynyt suuresti: 36 tuhannesta (vuonna 1911) 58.000:een (vuonna 1912).

Tämän ilmiön selittäminen paljastaa meille vielä syväliemmin uuden agrariipolitiikan romahduksen. Tähän saakka $\frac{3}{4}$ — $\frac{4}{5}$ siirtolaisten kokonaisuudesta on ollut Vähä-Venäjän ja keskisen mustanmullan alueen lääneistä. Tämä on sitä Venäjän keskiosaa, missä maaorjuuden jätteet ovat voimakkaimmat, palkat alhaisimmat ja talonpoikaisjoukkojen elämä erittäin raskasta.

Tämän keskiosan, Venäjän „sydämen”, köyhtyneet, kurjuuden ja nälän ahdistamat väestöjoukot innostuivat yhtäkkiä siirtolaisuuteen (vuosina 1907—1909) ja — muodostivat lopulta 60% takaisin palanneista siirtolaisista, s.o. ne köyhtyivät entisestään ja niiden suuttumus voimistui.

Nyt on noussut siirtolaisuuden aalto toisella seudulla, nimittäin Volganvarrella, josta tähän saakka on lähtenyt kerrassaan vähän siirtolaisia.

Mistä se johtuu?

* Ks. tätä osaa, s. 47. *Toim.*

** *Hodokki* — siirtolaistalonpoika, joka viranomaisten luvalla kävi siirtoasutusseudulla valitsemassa edeltäpäin perheelleen sopivan maan. *Suom.*

Vuoden 1911 „kadosta”, nälänhädästä!!... Nälänhätä on levinnyt Venäjän uudelle alueelle. Nälänhädässä olevia ryntää jälleen joukoittain pakoon Siperiaan. Me tiedämme jo, että Siperia köyhdyttää ja saa entistä suuremman suutumuksen valtaan keski-Venäjän talonpoikien jälkeen myös Volganvarren talonpojat.

Toisin sanoen, Siperian siirtoasuttaminen on käytännössä näyttänyt ensin keskikuvernementtien talonpojille ja nyt Volganvarren talonpojille, ettei se voi olla pelastuksena.

„Uusi” agraaripolitiikka, köyhdyttäen Venäjällä vyöhykkeen toisensa jälkeen, yhden seudun talonpojat toisen seudun talonpoikien jälkeen, tekee vähitellen kaikille talonpojille selväksi sen, ettei se ole todellinen pelastus.

„Pravda” № 105,
toukokuun 9 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

TYÖVÄENLUOKKA JA KANSALLISUUSKYSYMYS

Venäjä on kansallisessa suhteessa kirjava maa. Hallituksen politiikka, porvariston kannatusta nauttivien tilanherrojen politiikka, on läpeensä mustasotnialaisen nationalismin kyllästämää.

Tämän politiikan kärki on suunnattu Venäjän kansojen *enemmistöä* vastaan, jotka muodostavat *enemmistön* maan väestöstä. Ja tämän rinnalla nostaa päätään muiden kansallisuuksien (puolalaisen, juutalaisen, ukrainalaisen, gruusialaisen y.m. kansallisuuksien) porvarillinen nationalismi pyrkien kansallisella taistelulla tahi kansallisen kulttuurin puolesta käytävällä taistelulla *vieroittamaan* työväenluokan sen suurista yleismaailmallisista tehtävistä.

Kansallisuuskysymys vaatii kaikkien tietoisien työläisten taholta selvää asettelua ja ratkaisua.

Silloin kun porvaristo taisteli yhdessä kansan, yhdessä työtätekevien kanssa vapauden puolesta, se vaati kansakuntien täydellistä vapautta ja tasavertaisuutta. Edistyneimmät maat, Sveitsi, Belgia, Norja y.m., tarjoavat meille esimerkin siitä, kuinka vapaat kansakunnat todella demokraattisen järjestelmän vallitessa sopivat sovussa elämään yhdessä tai sovussa eroavat toisistaan.

Nyt porvaristo pelkää työläisiä, se hakeutuu liittoon Purishkevitchien kanssa, taantumuksen kanssa, kavaltaa demokraattiset aatteet, puoltaa kansakuntien sortoa tai eriarvoisuutta, harhauttaa työväkeä *nationalistisilla* tunnukilla.

Vain proletariaatti yksin puolustaa meidän päivinämme kansakuntien todellista vapautta ja kaikkien kansakuntien työläisten yhtenäisyyttä.

Sitä varten, että eri kansakunnat voisivat vapaasti ja sovussa elää yhdessä tai erota (milloin se on niille sopivampaa) muodostaen eri valtioita, sitä varten tarvitaan täydellistä demokratismaa, jonka puolesta työväenluokka taistelee. Ei mitään erioikeuksia yhdellekään kansakunnalle eikä yhdellekään kielelle! Ei pienintäkään painostusta, ei vähäisintäkään vääryyttä vähemmistökansallisuutta kohtaan! — tällaiset ovat työväen demokraattiset periaatteet.

Kapitalistit ja tilanherrat haluavat hinnalla millä hyvänsä erottaa eri kansakuntien työläiset toisistaan, mutta itse tämän maailman mahtajat sopivat mainiosti elämäänsä sovussa „hyvätuloisten” miljoona-„liikkeiden” (kuten Lenan kultakaivoksien) osakkaina — sekä oikeauskoiset että juutalaiset, sekä venäläiset että saksalaiset, sekä puolalaiset että ukrainalaiset, kaikki, joilla on *pääomaa*, riistävät yksissä miehin kaikkien kansakuntien työläisiä.

Tietoiset työläiset kannattavat kaikkien kansakuntien työläisten *täydellistä yhtenäisyyttä* kaikissa ja kaikenlaisissa valistus-, ammatillisissa, poliittisissa y.m. työväenjärjestöissä. Antaa herrojen kadettien häväistä itseään kieltämällä ukrainalaisten tasa-arvoisuuden tai väheksymällä sitä. Antaa kaikkien kansakuntien porvariston puhua huvikseen valheellisia korulauseita kansallisesta kulttuurista, kansallisista tehtävistä j.n.e. y.m.s.

Työläiset eivät anna hajottaa rivejään millään imelillä puheilla kansallisesta kulttuurista tai „kansallisesta kulttuuriautonomiasta”. Kaikkien kansakuntien työläiset puoltavat yksimielisesti, yhdessä, yhteisissä järjestöissä täydellistä vapautta ja tasa-arvoisuutta, mikä on oikean kulttuurin tae.

Työläiset luovat kaikkialla maailmassa omaa, kansainvälistä kulttuuria, jota vapauden julistajat ja sorron vihaajat ovat jo kauan valmistelleet. Työläiset asettavat vanhan maailman, kansallisuussorron, kansallisen eripuraisuuden ja kansallisen karsinoitumisen maailman vastakohtaksi uuden, kaikkien kansakuntien työtätekevien yhtenäisyyden maailman, jossa ei ole sijaa millekään erioikeudelle eikä vähäisimmällekin toisen ihmisen harjoittamalle toisen ihmisen sorrolle.

„BRITANNIAN SOSIALISTISEN PUOLUEEN“ EDUSTAJAKOKOUS

„Britannian sosialistinen puolue” on perustettu Manchesterissa vuonna 1911. Se muodostui entisestä „Sosialistisesta puolueesta”, jonka nimenä aikaisemmin oli „Sosialidemokraattinen liitto”, sekä muutamista hajanaisista ryhmistä ja yksityisistä henkilöistä, joiden joukossa on Victor Greyson, erittäin kiivas, mutta melko periaatteeton ja korulauseiden viljelyyn taipuvainen sosialisti.

Blackpoolin rannikkokaupungissa pidettiin toukokuun 10—12 p:nä uutta lukua Britannian sosialistisen puolueen toinen edustajakokous. Kaikkiaan oli läsnä 100 edustajaa, ei täyttä kolmasosaa edustajain kokonaismäärästä, ja tämä seikka yhdessä sen kiivaan taistelun kanssa, jota edustajain enemmistö kävi puolueen entistä hallintoa vastaan, teki sivullisiin havainnoitsijoihin painostavan vaikutuksen. Englannin porvarillinen lehdistö puolestaan (aivan samoin kuin Venäjänkin porvarillinen lehdistö) koettaa onkia tietoonsa ja värittää puolueen ja hallinnon erittäin kärkevää taistelua kuvaavia välikohtauksia ja pitää melua niistä.

Porvarillinen lehdistö vähät välittää sosialismin sisällä käytävän taistelun *aatteellisesta* sisällöstä. Se kaipaa vain sensaatiota ja mitä kirpaisevimpia skandaalijuttuja...

Kuitenkin BSP:n (Britannian sosialistisen puolueen) sisäinen taistelu oli aatteelliselta sisällöltään sangen vakavaa. Vanhan hallinnon johdossa oli Hyndman, eräs puolueen perustajista. Hän oli jo useita vuosia toiminut puolueesta välittämättä ja jopa puoluetta vastaanikin mitä tärkeimmässä aseistautumista ja sotaa koskevassa kysymyksessä. Hyndman oli saanut päähänsä, että Englantia uhkaa Saksan taholta tuho ja orjuutus ja että sen vuoksi sosialis-

tien on puolustettava vaatimusta „vastaavan” (s.o. voimakkaan) laivaston luomisesta Englannin puolustamiseksi!

Sosialistit „voimakkaan” laivaston puolustajina — ja sellaisessa maassa, jonka laivasto auttaa orjuuttamaan ja rosvoamaan mitä julkeimmalla, maaorjuudellisella tavalla *kolmisatamiljoonaisia* väestöä Intiassa, kymmeniä miljoonia Egyptissä ja muissa siirtomaissa.

On ymmärrettävää, että Englannin porvaristoa (vanhoillisia ja liberaaleja) miellytti tämä Hyndmanin päähänpisto. Ymmärrettävää myöskin on, että englantilaiset sosialidemokraatit — se on heidän kunniaksaan sanottava — eivät hyväksyneet tätä häpeää ja ruokottomuutta, vaan taistelivat kiihkeästi sitä vastaan.

Taistelua käytiin kauan ja sitkeästi; tehtiin kompromissirytyksiä; mutta Hyndman oli parantumaton. Ja Englannin sosialismin suureksi ansioksi on katsottava se, että mainitussa edustajakokouksessa Hyndmanin oli pakko erota hallinnosta, hallinnon jäsenistöä muutettiin yleensä $\frac{3}{4}$ osalta (8 jäsenestä tuli uudelleen valituiksi vain kaksi: Quelch ja Irving).

Edustajakokous hyväksyi vanhaa hallintoa vastaan tähdätyt päätöslauselman. Tässä päätöslauselmassa sanotaan:

„Edustajakokous onnittelee ranskalaisia ja saksalaisia tovereita sen tarmokkaan taistelun johdosta, jota he käyvät aseistuksen lisäämistä vastaan omissa maissaan, ja velvoittaa Britannian sosialistisen puolueen, kansainvälisen sosialistisen puolueen elimellisen osan, joka on velvollinen noudattamaan Stuttgartissa ja sittemmin Baselissa vuonna 1912 hyväksytyjä päätöslausemia sodasta, — velvoittaa sen toteuttamaan tarkalleen samanlaista politiikkaa myöskin Iso-Britanniassa, taistelemaan kaikin voimin aseistuksen lisäämistä vastaan ja pyrkimään nykyisten tavattoman korkeiden aseistautumismenojen vähentämiseen.”

Päätöslauselma on jyrkkä. Mutta on osattava sanoa totuus, vaikka se olisi karukin. Englantilaiset sosialidemokraatit olisivat menettäneet oikeuden taistella niin sanotun „Riippumattoman (socialismista riippumattoman, mutta liberaaleista riippuvaisen) työväenpuolueen” opportunisteja vastaan, jos he eivät olisi esiintyneet jyrkästi hallintonsa nationalistisia virheitä vastaan.

Porvarillinen lehdistö saa purkaa kiukkuaan ja ilvehtiä sosialidemokraattien keskuudessa käytävän sisäisen taistelun

johdosta. Sosialidemokraatit eivät pidä itseään pyhimyksenä; he tietävät, että proletariaatti saa usein sen tai tämän saastaisen taudin tartunnan sitä ympäröivältä porvaristolta,—se on väistämätöntä likaisessa, iljettävässä kapitalistisessa yhteiskunnassa. Mutta sosialidemokraatit osaavat parantaa puoluettaan suoralla ja pelottomalla arvostelulla. Ja he parantavat sen aivan varmasti Englannissakin.

„Pravda“ № 109,
toukokuun 14 pnä 1913
Allekirjoitus: V.

Julkaistaan „Pravda“ lehdessä
tekstin mukaan

VAURASTUUKO VAI KÖYHTYYKÖ TALONPOIKAISTO?

Tällaisella otsikolla muuan virallisen suunnan kynämies hra J. P—v on julkaissut virallisessa „Torgovo-Promyshlennaja Gazeta”³⁰ nimisessä lehdessä (№ 100) artikkelipahasen, jossa luonnollisesti todistelee, että talonpoikaisto vaurastuu ja „epäilemättä... vuosi vuodelta jatkuvasti edistyy”.

Sangen opettavaista tässä on se, että tekijän esittämät tiedot puhuvat *juuri päinvastaista!* Tämä on kuvaava todiste siitä, miten julkeasti viralliset kirjoittelijat ja viralliset lehdet valehtelevat!

Minkälaisia tietoja tekijä esittää? Ennen kaikkea toteamme sen, ettei hän mainitse tarkasti tietojensa lähdettä. Sen tähden meidän ei pidä hetkeäkään uskoa, että virallisen suunnan kynämies esittää lainauksia välittömästi tuosta tuntemattomasta lähteestä ja esittää ne oikein.

Mutta olettakaamme silti hetkiseksi, että hän siteeraa oikein.

„Eräät zemstvot”, kirjoittaa hän, „esimerkiksi Moskovan zemstvo, määritelläkseen sen, köyhtyykö vai vaurastuuko talonpoikaisto, turvautuvat lomakemenetelmään (kyselyyn). Zemstvojen paikalliset kirjeenvaihtajat antavat yleiset vastaukset, joiden perusteella sitten tehdäänkin laskelmat.

Näiden monivuotisten (6 vuoden ajalta tehtyjen) tutkimusten tuloksena”, kirjoittaa hra J. P—v, „oli keskivyoöhykkeen osalta melko mielenkiintoinen numerollinen tulos, nimittäin: jokaista sataa eri lajin vastausta kohti tuli”

Vastauksia, joissa osoitetaan, että talonpoikain taloudellinen toimeentulo:

Vuodet:	Kohoa	Alenee	Pysyy samalla tasolla	Yhteensä vastauksia
1907	15	44	41	100
1908	8	53	39	100
1909	8	64	28	100
1910	21	34	45	100
1911	32	16	52	100
1912	38	15	47	100

Ja niinpä virallisen sanomalehden kirjoittaja tekee johtopäätelmän: „viimeiset kolme vuotta... ovat osoittaneet talonpoikaiston talouden tason jatkuvasti kohoavan, samalla kun prosenttisuhte on vastaavasti supistunut sarakkeissa „alenee” ja „pysyy samalla tasolla”.

Katsokaapa numeroita tarkkaavaisesti. Kolmen ensimmäisen vuoden aikana tapahtui ilmeistä ja hyvin suurta *laskua*. Viimeisten kolmen vuoden aikana on ollut *nousua*, mutta se on huomattavasti heikompaa kuin mitä oli lasku kolmen ensimmäisen vuoden aikana!

Hra J. P—v itse tunnustaa, että nämä vaihtelut „käyvät yhteen satoisuuden vaihtelujen kanssa”.

Minkä takia hän *yleistä* johtopäätöstä tehdessään rajoituu runsassatoiseen kolmivuotiskauteen ja *unohtaa* kolmi-vuotiset katokaudet? Miten nimittäisimme sellaista kauppiasta, joka liikkeensä tilinpäätöstä tehdessään osoittaisi voittonsa, *mutta salaisi tappiot*? Nimittäisimme häntä veijariksi, eikö niin, hra virallisen lehden virallinen kirjoittelija?

Tehkäämme tuo aivan yksinkertainen, mutta kaikille muille paitsi veijareille välttämätön laskutoimitus ottaen huomioon ei ainoastaan voitot, vaan myös tappiot, ei vain plussat, vaan myös miinukset, ei ainoastaan sadot, vaan myöskin „kadot”. Sitä varten on 6 vuoden tiedot laskettava yhteen ja jaettava summa 6:lla (merkillisen viisasta, vai mitä, hra virallisen suunnan lehtimies?). Saamme *keskimääräiset* tiedot koko vastavallankumoukselliselta kuusi-vuotiskaudelta.

Nämä tiedot ovat seuraavanlaiset. 100 vastauksesta oli:

Suotuisia (talonpojat „vaurastuvat”) — 20, epäsuotuisia (talonpojat „köyhtyvät”) — 38, keskiväliltä („samalla tasolla”) — 42.

Tällainen on yhteenveto. Mitä se merkitsee?

Sitä, että *talonpoikaisto köyhtyy ja joutuu häviöön*. Epäsuotuisten vastausten lukumäärä 6 vastavallankumouksellisen vuoden ajalta on keskimäärin *miltei kaksi kertaa suurempi* kuin suotuisten vastausten lukumäärä!!

Koko Venäjään sovellettuna ja ottaen pohjaksi 20 miljoonaa talonpoikaisperhettä tämä johtopäätös voidaan esittää havainnollisesti seuraavalla tavalla:

Kuuden vuoden aikana on 4 miljoonan talonpoikaisperheen asema parantunut, 7 miljoonaa 600 tuhatta perhettä on

köyhtynyt ja 8 miljoonaa 400 tuhatta perhettä on pysynyt entisellä tasolla (s.o. köyhänä)!

Ja näin on korkean hintatason kaudella, jolloin tilanherrat ja porvaristo suorastaan lapioivat kultaa.

Talonpojat tulevat todennäköisesti kiittämään ja siunamaan tilanherrain Duumaa ja tilanherrahallitusta.

„Pravda” № 111,
toukokuun 16 pnä 1918
Allekirjoitus: F.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

TAKAPAJUINEN EUROOPPA JA EDISTYKSELLINEN AASIA

Näiden sanojen rinnastaminen tuntuu järjenvastaiselta. Kuka ei tietäisi, että Eurooppa on edistyksellinen, kun taas Aasia on takapajuinen? Mutta tämän kirjoituksen otsikoksi otettuihin sanoihin sisältyy karvas totuus.

Sivistyneessä ja edistyksellisessä Euroopassa, jossa on mainio kehittynyt tekniikka, rikas, kaikinpuolinen kulttuuri ja perustuslaki, on koittanut sellainen historiallinen ajankohta, jolloin hallitseva porvaristo, kasvavaa ja voimistuvaa proletariaattia kohtaan tuntemansa pelon vuoksi, kannattaa kaikkea takapajuista, kuolevaa, keskiaikaista. Viimeisiä aikojaan elävä porvaristo liittyy yhteen kaikkien aikansa eläneiden ja kuolevien voimien kanssa säilyttääkseen horjuvan palkkaorjuuden entisellään.

Edistyksellisessä Euroopassa on määräysvalta kaikkea takapajuista kannattavalla porvaristolla. Meidän päivinämmme Eurooppa ei ole edistyksellinen porvariston *ansiota*, vaan *vastoin* sen *tahtoa*, sillä vain proletariaatti yksin yhäti lisää paremman tulevaisuuden puolesta taistelevien soturien miljoonajoukkoa, vain se yksin tuntee aina ja levittää armotonta vihaa takapajuisuutta, raakalaisuutta, erioikeuksia, orjuutta ja ihmisen harjoittamaa toisen ihmisen nöyryytystä vastaan.

„Edistyksellisessä” Euroopassa *vain* proletariaatti on *edistyksellinen* luokka. Elävä porvaristo sen sijaan on valmis kaikkiin raakalaistekoihin, petomaisuuksiin ja rikoksiin saadakseen säilytetyksi luhistuvan kapitalistisen orjuuden.

Ja tuskin voidaan esittää selvempää esimerkkiä tuosta Euroopan *koko* porvariston mätänemisestä kuin se, että tuo porvaristo tukee *taantumusta* Aasiassa finanssiliikemiesten ja huijarikapitalistien voitonhimoisten tarkoituserien vuoksi.

Mahtava demokraattinen liike kasvaa, laajenee ja voimistuu kaikkialla Aasiassa. Siellä porvaristo kulkee *vielä* yhdessä kansan kanssa taantumusta vastaan. *Sadat* miljoonat ihmiset heräävät eloon, valoon ja vapauteen. Minkä riemun saakaan aikaan tämä maailmanliike kaikkien valvutuneiden työläisten sydämissä, työläisten, jotka tietävät, että tie kollektivismiin kulkee demokratian kautta! kuinka osaaottavasti kaikki rehelliset demokraatit suhtautuvat nuoreen Aasiaan!

Entä „edistyksellinen” Eurooppa? Se rosvoaa Kiinaa ja auttaa demokratian vihollisia, vapauden vihollisia Kiinassa!

Esitämme yksinkertaisen, mutta opettavaisen pikkulaskelman. Uusi Kiinan laina on tähdätty Kiinan demokraattista liikettä *vastaan*: „Eurooppa” *kannattaa* Juan Shi-kaita, joka valmistelee sotilasdiktatuuria. Miksi se kannattaa häntä? Edullisen liikeyrityksen vuoksi. Lainan kokonaissumma on noin 250 miljoonaa ruplaa kurssin mukaan, joka on 84 100:sta. Se merkitsee, että „Euroopan” porvarit *maksavat* kiinalaisille 210 miljoonaa, mutta kiskovat väestöltä 225 miljoonaa ruplaa. Siinä teille heti, muutamassa viikossa, *15 miljoonaa ruplaa* puhdasta voittoa! Kuinka „*puhdasta*” voittoa se tosiaan onkaan, eikö totta?

Entä jos Kiinan kansa ei hyväksykään lainaa? Kiinassahan on tasavalta ja parlamentin enemmistö on lainaa *vastaan*?

Oo, silloin „edistyksellinen” Eurooppa alkaa huutaa „sivistyksestä”, „järjestyksestä”, „kulttuurista” ja „isänmaasta”! silloin se panee *tykit* liikkeelle ja liitossa seikkailijan, petturin ja taantumuksen ystävän Juan Shi-kain kanssa nujertaa „takapajuisen” Aasian tasavallan!

Koko hallitseva Eurooppa, koko eurooppalainen porvaristo on *liitossa* kaikkien Kiinan taantumuksen ja keskiaikaisuuden voimien kanssa.

Sen sijaan nuoren Aasian, toisin sanoen satojen miljoonien Aasian työtätekevien luotettavana liittolaisena on kaikkien sivistysmaiden proletariaatti. Mikään voima maailmassa ei voi estää proletariaatin voittoa, joka vapauttaa sekä Euroopan kansat että Aasian kansat.

SOPIMATONTA!

(VIELÄ KERRAN „LUTSHIN“ JA „PRAVDAN“ LUKIJAIN
VARTENOTETTAVAKSI)

„Pravdan” 102. numerossa * kiinnitin lukijatovereiden huomiota „Lutshin” 93. ja 94. numerossa julkaistuun alakertaan.

Vertailin tätä alakertaa „Pravdassa” *samoihin aikoihin* julkaistuihin artikkeleihin „Kiistakysymyksiä” **. Sanoin, että „Pravda” esittää noissa artikkeleissa lukijalle tosiasiota ja asiakirjoja kiistanalaisten organisaatio- ja taktiikkakysymysten ratkaisemista varten, mutta „Lutsh” esittää mainitussa alakerrassa juoruja ja tekee hyökkäilyjä persoonallisuuksia vastaan, mikä ei auta työläisiä pääsemään selville kiistasta, vaan ainoastaan panee heidät sekaisin.

Sanoin, että tuossa alakerrassa käytetään vuoden 1905 toimintaan osallistuneista sellaista kieltä, jolla pahasti pelästyneiden tilanherrojen ja työläisille suuttuneiden liberaalien äänenkannattajissa heistä kirjoitetaan.

„Lutsh” pani työmies Hermanin esiintymään minua vastaan. Työmies Herman on varsin päättäväinen mies eikä häneltä sanoja puutu. Siksi hän haukkui minut pataluhaksi. Minä muka „haluan saattaa lukijatovereita harhaan” ja puhun „ilmeistä valhetta”, ja todellisuudessa ei ole ollut mitään sellaista, mistä puhuin. Syytettyään minua sillä tavalla lukuisista rikoksista työmies Herman luettelee useita „Lutsh” lehdessä julkaistujen kirjoitusten otsikoita ja lopettaa kirjoituksensa siihen.

* Ks. tätä osaa, ss. 58—60. *Toim.*

** Ks. tätä osaa, ss. 133—142. *Toim.*

Hyvä on! Entä kuinkas on sen „Lutshissa” olleen alakerran laita, josta todellisuudessa puhuin ja jota siteerasin? Siitä työmies Herman *ei maininnut sanallakaan* koko kirjoituksessaan, ei edes yrittänyt kiistää vääriksi sanoja, jotka siitä lainasin, eikä esittänyt mitään vastapainoksi sille, kun luonnehdin tuon alakerran työväenlehdelle sopimattomaksi. Kuinkas se niin on? Te, hyvä mies, haukuite hurjasti minua, mutta ette yrittäneet kumota, saatikka että olisitte pystynyt kumoamaan sanaakaan siitä, mitä sanoin „Lutshin” alakerrasta.

Oliko 93. ja 94. numerossa sellainen alakerta, josta kirjoitin? Oli. Mikä oikeus teillä sitten on kirjoittaa, ettei „todellisuudessa ole ollut mitään sellaista”?

Oliko tuo alakerta täynnään juoruja ja rettelöintiä erimielisyyksien tyynen erittelyn asemesta? Te ette tohtinut sanoa sanaakaan sitä vastaan! Mikä oikeus teillä sitten on epäillä sellaista, että haluan „saattaa tovereita harhaan”?

Käsitätkö te, mitä kirjoititte? Ajattelitko te yhtään sitä, että syyttäessänne työväenlehden työntekijää „ilmeisestä valheesta” ja halusta „saattaa lukijoita harhaan” teidän pitää olla valmis vastaamaan, ei minun, vaan kaikkien niiden edessä, jotka ovat „Pravdan” kannalla, s.o. sen työläislukijain edessä.

Te ryhdyitte puolustamaan „Lutshia” siltä syytökseltäni, että sen 93. ja 94. numerossa painettu alakerta ei selitä kiistakysymyksiä, vaan hämää lukijain mieliä juoruilla ja „persoonallisuuksilla”. Ja sitä varten te julkaisitte tuon saman „Lutshin” palstoilla useita perustelemattomia syytöksiä ja ilmeisiä panetteluja („Lukija” (s.o. minä) haluaa saattaa lukijatovereita harhaan), s.o. teitte juuri sitä, mistä syytinkin „Lutshia” sen 94. numerossa olleen alakerran vuoksi. *Kirjoituksellanne te vahvistitte „Lutshia” vastaan esittämäni syytöksen* ettekä kumonnut sitä.

Ja nyt te ehkä sanotte: kaikkeen on syyssä kokemattomuuteni. Hyvä on! Mutta tarkastihan toimitus kirjoituksenne. Miksei se varoittanut teitä? Minkä takia se ei sanonut teille, että syyttäessänne minua teidän olisi pitänyt ensi työksenne kumota sanani niistä tosiasioista, joista puhuin, eikä sivuuttaa näitä tosiasioita uudella vaikenemisella? Minkä takia?— Ilmeisesti sen takia, kun toimitus tiesi, että kaikki, mitä sanoin 93. ja 94. numerossa painetusta alakerrasta, oli totta,

se tiesi, ettei väitteitäni voida kumota. Ja senpä takia se panikin teidät yksinkertaisesti haukkumaan, t.s. käytti taas-kin samaa keinoaan, josta nimenomaan sitä syytinkin ensimmäisessä kirjoituksessani.

Näyttelittekö te — „työmiehen” allekirjoituksen käyttäjä — „Lutshin” toimituksen välikappaleena kiitollista osaa?

„Pravda” № 114,
toukokuun 19 pnä 1913
Allekirjoitus: *L u k i j a*

*Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan*

TILANHERRAIN MAANJAKO

IV Valtakunnanduuman budjettikäsittelyssä puhuttiin kuten aina tavattoman paljon roskaa. Niin Markov toisen tekemät Kokovtsovin kampittamisyritykset kuin Kokovtsovinkin yritykset „kaunistella” korulauseilla „meidän” poliittikkamme ja budjettimme maaorjuudellista luonnetta sekä myöskin kadettien yritykset saada herkkäuskoinen yleisö uskomaan, että Kokovtsov muka „tunnusti tarpeelliseksi ottaa huomioon” IV Duumassa *juuri kadettien* kannan — kaikki se on ikävää, latteaa ja vilpillistä roskaa.

Mutta roskakasassa on kuitenkin totuuden jyväsiä. Markovit, Kokovtsovit ja Shingarevit koettivat peittää ne mahdollisimman syvälle. Ne kannattaa kaivaa esiin.

„Pysähdyin tarkastamaan näin pitkälti maanjakokysymystä sen vuoksi”, huudahti Kokovtsov toukokuun 13 pnä, „kun siinä piilee todella koko Venäjän tulevaisuuden ratkaisu”...

Ei pidä puhua „koko” ratkaisusta eikä „tulevaisuudesta” yleensä, vaan „byrokratian” ja maaorjuuttaja-tilanherrojen kaikkivaltaisuuteen pohjautuvan kesäkuun 3. päivän järjestelmän tulevaisuudesta. Jos maaseudun olot pysyvät *entsellään, me* emme kykene pitämään valtaa käsissämme, — näin nämä tilanherrat päättelivät katkerasta kokemuksesta viisastuneina. Voidaksemme säilyttää vallan meidän on omaan tapaamme muutettava vanha maaseutu porvarilliseksi. Siinä on „maanjakokysymyksen” perusta ja olemus.

...„Onnistuuko hallitus tekemään sen, onko siitä (maanjaosta) koitua koko se hyöty, mitä sekä hallitus että lakiasäättävät laitokset pitävät silmällä”, jatkaa ministeri, „sen näyttää tulevaisuus”...

Tulevaisuus paljastaa *kaiken* ja näyttää *kaiken*, se on kiistatonta. Se näyttää, mihin *tuloksiin* johtavat maaorjuuttajien ponnistelut ja demokraattisten voimien etunenässä käyvän proletariaatin ponnistelut. Mutta „vakavan”

(kadettien mittapuun mukaan vakavan) hra Kokovtsovin esittämät numerot eivät näytä kerrassaan mitään. Maanjako-anomusten luku kasvaa nopeasti — ihastelee Kokovtsov ja samaa ihastelevat oikeistolaiset Duumassa. Näitä anomuksia oli vuonna 1907 — 221.000, vuonna 1908 — 385.000, vuonna 1909 — 711.000, vuonna 1910 — 651.000, vuonna 1911 — 683.000, vuonna 1912 — 1.183.000, yhteensä 3.834.000.

Mutta on „järjestetty” 1.592.000 talouden maanomistus.

Tällaiset ovat ministerin „todistelut” ja aineistot, joiden perusteella voidaan tehdä päätelmiä tulevaisuudesta.

Mutta *samana* toukokuun 13 päivänä *hallituslehti* „Novoje Vremja” esittää tiedot Samaran ujestissa vuonna 1911 talouksittain toimitetusta zemstvon tilastoluetteloinnista. „Omistuskirjan haltijain” luku tässä ujestissa on noussut miltei 40%:iin eli korkeammaksi kuin keskimäärin Venäjällä. Ujesti on siis hallitukselle mitä „otollisin”.

Entä kuinka on käynyt? „Omistuskirjan haltijain” yleisestä lukumäärästä on oikeita huutoritalollisia *vähemmän kuin kolme sadasta* (2,9%); palstatiloille on erottunut kaikkiaan $\frac{1}{16}$ (6,5%), ja *enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa* (90,6%) hallitsee maata sekasarkaisesti!!

Yhdeksän kymmenesosaa „omistuskirjan haltijoista” hoitaa edelleenkin taloutta sekasarkaisuuden oloissa. Taloudenhoito-olot ovat jopa *huonontuneet*, sillä *ennen* yhteisöllä oli mahdollisuus edes vähäsen „oikoa” sekasarkaisuutta usein suoritettujen uusintajakojen avulla.

On kulunut vasta 4 vuotta, mutta jo *kolmas osa* talonpoikien omaisuudeksi siirretyistä maista on siirtynyt toisiin käsiin. Lisääntyy talonpoikien maattomaksi joutuminen ja vieläkin nopeammin tapahtuu heidän köyhtymisensä, ja sekasarkaisuus lisääntyy. Maaseudulla lisääntyy ääretön puute. Lisääntyy nälänhätä. Kasvaa maansa menettäneiden talonpoikien, todellisten proletaarien luku. Kasvaa sellaisten köyhtyneiden „myös-talollisten” luku, jotka *ovat* kuuluisan tilanherrain maanjaon seurauksena *sotkeutuneet* entiseen velkaorjuuteen ja sekasarkaisuuteen.

Tätä velkaorjuutta ei ilmeisesti hävitä *tilanherrain* järjestämä *talonpoikain* maiden jako. Sen voisi poistaa vain laajan demokraattisuuden pohjalla toimeenpantu maanjako.

ASEISTAUTUMINEN JA KAPITALISMI

Englanti on maailman rikkaimpia, vapaimpia ja kehittyneimpiä maita. Aseistautumiskuume on jo aikoja sitten vallannut Englannin „yhteiskuntapiirit” ja Englannin hallituksen — aivan samoin kuin on laita Ranskassa, Saksassa y.m.

Niinpä englantilainen lehdistö — varsinkin työväenlehdistö — esittää nyt mitä mielenkiintoisimpia tietoja, jotka valaisevat ovelaa kapitalistista aseistautumis-„peliä”. Erikoisen suuret ovat Englannin merivoimat. Englannin laivanrakennustehtaat (Vickers, Armstrong, Brown y.m.) ovat maailman kuuluja. Englanti ja muut maat kuluttavat satoja ja tuhansia miljoonia ruplia sodanvalmisteluihin, — tietysti kaikki se käy yksinomaisesti rauhan hyväksi, kulttuurin varjelemiseksi, synnyinmaan, sivilisaation j.n.e. hyväksi.

Ja laivanrakennus-, ruuti-, dynamiitti-, tykki- y.m. tehtaiden osakkeenomistajina ja johtajina näemme amiraaleja ja Englannin kuuluisimpia valtiomiehiä molemmista puolueista: vanhoillisesta ja liberaalisesta puolueesta. Kultaa virtaa virtaamalla suoraan porvarillisten poliitikkojen taskuihin; nämä poliitikot muodostavat yhtenäisen kansainvälisen koplan, joka yllyttää kansoja kilpailemaan aseistautumisen alalla ja *keritsee* näitä herkkäuskoisia, tyhmiä, tylsistyneitä ja nöyriä kansoja niinkuin keritään lampaita!

Aseistautumista pidetään kansallisasiana, patriottisena tehtävänä; kaikkien oletetaan varjelevan visusti salaisuutta. Mutta laivanrakennus- ja tykkitehtaat, dynamiitti- ja ase-tehtaat ovat *kansainvälisiä liikkeitä*, joissa eri maiden kapitalistit yksissä tuumin pettävät ja nylkevät putipuh- taaksi eri maiden „yleisöä” rakentaen laivoja tai tykkejä

yhtä hyvin Englannille Italiaa vastaan kuin Italiallekin Englantia vastaan.

Ovelaa kapitalistista peliä! Vallitsee sivilisaatio, järjestys, kulttuuri ja rauha — ja samalla laivanrakennus-, dynamiittiy.m. pääoman liikemiehet ja veijarit rosvoavat satoja miljoonia ruplial!

Englanti kuuluu kolmisopimukseen, joka on vihamielinen kolmiliitolle. Italia kuuluu kolmiliittoon. Kuuluisalla Vickersin toiminimellä (Englanti) on *haaraosastoja* Italiassa. Tämän liikkeen osakkeenomistajat ja johtajat usuttavat (lahjottavien sanomalehtien ja lahjottavien parlamentti- „toimihenkilöiden” kautta, samantekevää, olkoot he vanhoillisia tai liberaaleja) Englantia Italiaa vastaan ja päinvastoin. Mutta voittoja he kiskovat sekä Englannin työläisistä että Italian työläisistä, nylkevät kansaa molemmissa maissa.

Melkein kaikki vanhoilliset ja liberaaliset ministerit ja parlamentin jäsenet ovat näiden liikkeiden osakkaita. Käsi käden pesee. „Suuren” liberaaliministerin Gladstone'in poika on Armstrongin toiminimen johtajana. Kontra-amiraali Bacon, Englannin varsin kuuluisa merivoimien asiantuntija ja „departementin” korkea-arvoinen virkamies, siirtyy tykkitehtaan palvelukseen Coventry'hin 7.000 punnan palkalle (yli 60.000 ruplaa), silloin kun Englannin pääministeri saa 5.000 puntaa (noin 45.000 ruplaa).

Samoin tapahtuu luonnollisesti kaikissa kapitalistisissa maissa. Hallitukset ovat kapitalistiluokan käskyläisiä. Käskyläisille maksetaan hyvin. Käskyläiset ovat itse osakkeenomistajia. Pidetään puheita „patriotismista” ja samalla keritään salavihkaa yksissä neuvoin lampaita...

„Pravda” № 115,
toukokuun 21 pnä 1913
Allekirjoitus: F r.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

AVUTTOMUUDESTA JA HÄMMINGISTÄ

(REUNAHUOMAUTUKSIA)

Nykyisten sosialidemokraattien ja „miltei-sosialidemokraattien” keskuudessa tapahtuneen hajaannuksen ja rappion ovat aiheuttaneet eivät ainoastaan ulkoiset syyt (vainot y.m.), vaan myös *sisäiset* syyt. Tavattoman suuri joukko vanhoja „huomattavia toimihenkilöitä” on joutunut kokonaan hämmingin valtaan, he eivät ole ymmärtäneet yhtään mitään uudesta asiailasta (kesäkuun kolmannen päivän vastavallankumouksellinen komento), ja „poukkoilemalla” avuttomina tänään vasempaan, huomenna oikeaan he saavat aikaan vallan mahdotonta sekaannusta kaikessa, mihin vain käyvät käsiksi.

Tällaisen hämmingin, avuttomuuden ja sekaannuksen näyte on A. Vlasovin kirjoitus „Lutshin” 109. (195.) numerossa.

A. Vlasovin kirjoituksessa ei ole yhtään ainoata ajatusta, ei ainoatakaan elävää sanaa. Se on pelkkää sekasotkua ja avutonta likvidaattorien perässä laahustamista, vaikka samalla tehdään voimattomia yrityksiä sanoutua irti heistä. Se ei ole totta, että „ennen” meillä luotiin toisinaan puoluetta „ilman itse työläisiä” tahi että „maalainen toiminta rajoitui suurimmaksi osaksi (!!) abstraktiseen (!) sosialismin aatteiden propagoimiseen”. Vanha „Iskra” (1900—1903), joka loi puolueen ohjelman ja taktiikan perusteet, sen historia kumoa täydellisesti tuon väitteen. Ei ole totta, että puolueen tehtävänä nyt on „julkinen toiminta (!), mutta sen salainen organisaatio”. A. Vlasov ei ole ymmärtänyt laisinkaan, missä suhteessa tunnus: „taistelu julkisen puolueen puolesta” on sisällöltään likvidatorinen,—vaikka „Pravdan” 108. (312.) numerossa se on selitetty jo kymmenennen kerran mitä helppotajuisimmin.

Se ei ole totta, että „Pravda” neuvoo „pitämään esikuvana vanhan puolueorganisaation toimintaa”. „Pitää välttämättä viitoittaa vaikkapa lyhykäisesti tämän (uuden) maanalaisen toiminnan luonne, t.s. taktiikka”, sanoo A. Vlasov huvittavan arvokkaasti („me, käytännön miehet!”). Puolue „viitoitti” jo vuoden 1908 joulukuussa ³¹ oman taktiikkansa (ja vuosina 1912 ³² ja 1913 ³³ vahvisti sen sekä selitti sitä) ja organisaationsa antaen selvän „esikuvan” entisistä tehtävistä ja valmistelun *uusista* muodoista. Ellei A. Vlasov ole tähän saakka ymmärtänyt sitä, niin syyttäköön itseään: hänen osakseen jää vain toistella irrallisia likvidaattorien ajatuksia, likvidaattorien, joiden kanssa muuten kiistellään kokonaan muusta eikä „organisaatiokysymyksestä”.

„Pravda” № 115,
toukokuun 21 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I. I. I. n

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

TOIMINTAOHJELMAN LUONNOS LÄTINMAAN SOSIALIDEMOKRATIAN IV EDUSTAJAKOKOUKSELLE³⁴

Työväenliikkeen vallankumouksellinen nousu Venäjällä, poliittisen kriisin kärjistyminen maassa, enemmän tai vähemmän läheisessä tulevaisuudessa seuraava talouspula, hoipertelu ja horjunta monien sosialidemokraattisten ryhmien ja kerhojen keskuudessa, — kaikki tämä pakottaa latvialaisia tietoisia työläisiä kääntymään tovereittensa puoleen kehottaen pontevasti valmistautumaan piakkoin koolle kutsuttavaan Lätinmaan sosialidemokratian IV edustajakokoukseen sekä harkitsemaan tarkoin niitä tehtäviä, mitkä vallankumouksellisella sosialidemokratialla nyt ovat edessään.

Ryhmä Lätinmaan sosialidemokratian eri järjestöjen jäseniä esittää kaikille sosialidemokraattisille järjestöille ainehistoksi pohdintaa varten seuraavan *ohjelman*, joka sisältää katsomukset tärkeimmistä, demokraattisen työväenpuolueemme olemassaoloa ja sen toimintasuuntaa koskevista periaatekysymyksistä sekä erikoisesti sellaisista kysymyksistä, jotka Lätinmaan sosialidemokratian nykyinen Keskuskomitea niin uppiniskaisesti sivuuttaa tahi jotka se, meidän vakaan käsityksemme mukaan, ratkaisee väärin.

POLIITTISEN TILANTEEN JA SOSIALIDEMOKRATIAN YLEISTEN TAKTILLISTEN TEHTÄVIEN ARVIOINTI

Se ei ole kenellekään salaisuus, että vastavallankumouksen herruus on aiheuttanut sosialidemokraattien keskuudessa syvää aatteellista hajaannusta ja ajatusten horjuvaisuutta. Kaikkialla tavataan sosialidemokraatteja, jotka toveri An'in³⁵ aivan oikean sanonnan mukaan („Lutsh”, № 95) hoippuroivat „mikä minnekin, kuka kunnekin”. Sosialidemokraattisessa lehdistössä tuodaan esiin sellaisia katsantokantoja, ettei työläisten pidä valmistautua vallankumoukseen

eikä odottaa vallankumousta, että demokraattinen vallankumous on päättynyt j.n.e. Niin sanotut likvidaattorit („Nasha Zarja” ja „Lutsh”), joita Lätinmaan sosialidemokratian nykyinen Keskuskomitea tukee, perustavat kuitenkin jatkuvasti kaikki taktiikkaa koskevat mielipiteensä tuon tapaisiin katsomuksiin, joita yksikään vastuunalainen VSDTP:n ryhmä tai järjestö ei ole esittänyt missään määrin selvästi, täsmällisesti eikä virallisesti.

Tämän suunnan lehdistössä tavataan joka askelella milloin mainintoja siitä, että Venäjän nykyinen valtiojärjestelmä eroaa periaatteessa lokakuun-edellisestä järjestelmästä (ikään kuin me emme enää tarvitsisi vallankumousta vallataksemme poliittisen vapauden perusteet), milloin Venäjän sosialidemokraattien nykyisen taktiikan vertaamista siihen Euroopan sosialidemokraattien taktiikkaan, jota nämä ovat noudattaneet perustuslain oloissa, esimerkiksi siihen itävaltalaisien ja saksalaisten taktiikkaan, jota nämä noudattivat XIX vuosisadan 70-luvulla (ikään kuin Venäjällä jo olisi voimassa perustuslaki, niinkuin Miljukov väittää), milloin taas julkisen työväenpuolueen ja yhdistymisvapauden tunnuksen asettamista (tunnuksen, joka on paikallaan vain silloin, kun maassa ovat voimassa poliittisen vapauden yleiset perusteet ja perussäädökset sekä porvarillinen perustuslaki) ja niin edelleen ynnä muuta sellaista.

Kun tällaisissa oloissa kieltäydytään sosialidemokratian taktillisten tehtävien täsmällisestä määrittelystä sekä poliittisen tilanteen arvioinnista tahi lykätään tällaisen määrittelyn ja arvioinnin esittämistä, niin se merkitsee, ettei ainoastaan olla taistelematta aatteettomuutta, hajaannusta, masennusmieltä ja uskon puutetta vastaan, vaan suoranaisesti autetaan hajaantumista, se merkitsee, että välillisesti osallistutaan sellaisten katsomusten tukemiseen, mitkä likvi-doivat sosialidemokratian vanhat, puoluekantaiset, vallankumoukselliset päätökset.

Kuitenkin VSDTP:llä on puolueen antama täsmällinen vastaus näihin elintärkeisiin peruskysymyksiin. Tämä vastaus on annettu vuoden 1908 joulukuun päätöslauselmassa, joka on velvoittava puoluepäätöslauselma ja jota kukaan ei ole julistanut mitättömäksi.

Tämän päätöslauselman hyväksymisajasta kuluneet vuodet ovat vahvistaneet sen täysin oikeaksi — sen maininnat

itsevaltiuden luonteen muuttumisesta, liberalismiin vasta-vallankumouksellisuudesta j.n.e. sekä sen johtopäätöksen, että itsevaltiutus, vaikka se onkin uusinut itseään, on yhä olemassa, että vuoden 1905 vallankumouksen aiheuttaneet olosuhteet vaikuttavat yhä, että sosialidemokraattisen puolueen edessä ovat *entiset tehtävät*, jotka vaativat vallankumouksellista ratkaisua ja vallankumouksellista taktiikkaa. Duuman puhujalavan ja *kaikkien* laillisten mahdollisuuksien käyttämisen, jota VSDTP:n saman (vuoden 1908 joulukuun) konferenssin päätökset ehdottomasti vaativat, täytyy tapahtua *täydellisesti* tämän vallankumouksellisen taktiikan hengessä ja VSDTP:n vanhojen vallankumouksellisten tehtävien *nimessä*.

Sen vuoksi kehotamme kaikkia sosialidemokraattisia järjestöjä ottamaan vielä kerran tarkan käsittelyn kohteeksi tämän päätöslauselman, jonka VSDTP:n tammikuun konferenssi vuonna 1912 muuten varmisti, sekä *kehottamaan Lätinmaan sosialidemokratian edustajakokousta vahvistamaan selvästi tämän päätöslauselman*.

Kehotamme kaikkia tovereita kiinnittämään vakavaa huomiota „socialidemokraattisten järjestöjen” vuoden 1912 elokuun (likvidaattorien) konferenssin ei-puoluekantaiseen menettelyyn — se poisti päiväjärjestyksestä kysymyksen ajankohdan arvioinnista ja yleisten taktillisten tehtävien määrittelystä, avaten siten ovet selkosen selälleen kaikkinaiselle *luopumiselle vallankumouksellisista tehtävistä* (sillä tekosyillä, ettei vallankumous-„ennustuksia” ole näytetty toteen j.n.e.).

Me esitämme vastalauseemme varsinkin Bundille, joka näytteli niin suurta osaa elokuun konferenssissa ja joka IX konferenssissaan meni tässä vallankumouksellisista tehtävistä luopumisessaan aina demokraattisen tasavallan tunnuksen ja tilanherrojen maiden konfiskoimisvaatimuksen poistamiseen asti!

KYSYMYS VSDTP:n YHTENÄISYYDESTÄ

Mitä laajemmaksi työläisten taloudellinen ja poliittinen taistelu kehittyi, sitä pakottavammin he tuntevat yhtenäisyyden välttämättömyyden. Ilman yhtenäisyyttä työväenluokan taistelu ei voi olla menestyksellistä.

Missä tämä yhtenäisyys ilmenee? Ilmeisestikin *sosialidemokraattisen puolueen yhtenäisyydessä*. Kaikki latvialaiset sosialidemokraattiset työläiset kuuluvat sosialidemokraattiseen puolueeseen ja tietävät varsin hyvin, että tämä puolue on illegaalinen, maanalainen, ettei muuta puoluetta ole eikä voi olla.

Sen tähden ei voida kuvitellakaan *muuta* yhtenäisyyden *tosiasiallista* (ei suusanallista) toteuttamista kuin se, että työläiset itse toteuttavat sitä alhaaltakäsin, omissa maanalaisissa puoluejärjestöissään.

Lätinmaan sosialidemokraattien edustajakokouksen on tunnustettava selvästi juuri tällainen yhtenäisyyden vaatimus, jonka muun muassa esitti VSDTP:n Keskuskomitean vuoden 1913 helmikuussa pitämä neuvottelukokous.

Kun „Lutsh” otti *tällaisen* yhtenäisyyskehotuksen vastaan „leniniläistä puoluetta” irvailten, kun Bund („työväenliikkeen juutalaisten toimihenkilöiden” ominaisuudessa) torjui tämän kehotuksen, niin siten sekä „lutshilaiset” että bundilaiset *ovat todistaneet* kuuluvansa likvidaattoreihin.

Latvialaiset sosialidemokraattiset työläiset, jotka tunnustavat todella eivätkä vain sanoissa illegaalisen puolueen, eivät anna pettää itseään julkisilla yhtenäisyyden julistamisilla. Ken haluaa yhtenäisyyttä, tulkoon illegaaliseen puolueeseen!

SUHTAUTUMINEN LIKVIDAATTORUUTEEN

Likvidaattoruutta koskeva kysymys, joka ensin asetettiin puolueen päätöksissä ja ulkomaisessa lehdistössä, on nyt asetettu Venäjän kaikkien tietoisten työläisten ratkaistavaksi. Latvialaisten sosialidemokraattisten työläisten on myös pyrittävä siihen, ettei tässä kysymyksessä olisi mitään kieräilyjä eikä verukkeita, että se asetettaisiin selvästi, että sitä pohdittaisiin kaikin puolin ja ratkaistaisiin selvästi.

Riittää jo sellaisia taruja, että likvidaattorit ovat muka julkisen liikkeen miehiä. Nämä tarut on kumottu *tosiasioilla*, joilla on todistettu, että puolueen kannattajat, likvidaattorien vastustajat, ehdottomat maanalaisen toiminnan puoltajat, ovat *verrattomasti voimakkaampia* kuin likvidaattorit julkisen liikkeen *kaikilla* toiminta-aloilla.

Likvidaattoruus on maanalaisuuden, s.o. illegaalisen (ainoan olemassa olevan) puolueen, kieltämistä tai vähek-

symistä. Vain maanalainen puolue kehittää *vallankumouksellisen* taktiikan ja vie sen joukkoihin niin illegaalisen kuin *myöskin* *legaalisen* lehdistön kautta.

VSDTP:n joulukuussa 1908 ja tammikuussa 1910 tekemät päätökset, joita kukaan ei ole peruuttanut ja jotka ovat jokaiselle puolueen jäsenelle velvoittavia, ovat aivan selvästi ja täsmälleen tunnustaneet likvidaattoruuden sisällön juuri sellaiseksi ja ehdottomasti tuominneet likvidaattoruuden.

Siitä huolimatta „Nasha Zarja” ja „Lutsh” jatkavat likvidaattoruuden saarnaamista. „Lutshin” 15. (101.) numerossa ne sanoivat, että työläisten myötätunnon kasvu maanalaista järjestöä kohtaan *on murehduttavaa*. „Nasha Zarjan” 3. numerossa (maaliskuu, 1913) tuon artikkelin kirjoittaja (L. Sedov) korosti *vieläkin enemmän* likvidaattoruuttaan. Tämän tunnusti *yksinpä An’kin* „Lutshissa” (№ 95)!! Mutta vastatessaan An’ille „Lutshin” toimitus *puolustaa likvidaattori Sedovia*.

Latvialaisten sosialidemokraattisten työläisten on hinnalla millä hyvänsä saatava aikaan se, että Lätinmaan sosialidemokratian edustajakokous *tuomitsee jyrkästi „Nasha Zarjan” ja „Lutshin” likvidaattoruuden*. Näiden lehtien menettely on vahvistanut täydellisesti ja vahvistaa joka päivä oikeaksi sen likvidaattoruudesta tehdyn päätöslauselman, minkä VSDTP:n Keskuskomitean pitämä vuoden 1913 helmikuun neuvottelukokous hyväksyi.

KYSYMYKSEKSI KANNATUKSESTA, JOTA LÄTINMAAN
SOSIALIDEMOKRATIAN KESKUSKOMITEA ON ANTANUT
LIKVIDAATTORIEN KONFERENSSILLE JA LIKVIDAATTORIEN
ORGANISAATIOKOMITEALLE

Lätinmaan sosialidemokratian nykyinen Keskuskomitea väittää kannattavansa elokuun konferenssia ja Organisaatiokomiteaa VSDTP:n *yhtenäisyyden* nimessä eikä siksi, että ne ovat likvidaattorien laitoksia.

Sellainen vastaus saattaa tyydyttää vain lapsia, mutta Lätinmaan sosialidemokraattiset työläiset eivät ole lapsia.

Elokuun konferenssin järjestäjät kutsuivat *itse* siihen myös Plehanovia ja „Vperjod” ryhmää³⁶. Kumpikaan näistä ei osallistunut tammikuun konferenssiin, t.s. kumpikin

todisti teoissa eikä vain sanoissa olevansa *neutraalinen* virtausten välisessä taistelussa.

Entä mitä nämä neutraalit sosialidemokraatit sanoivat? Plehanov ja Aleksinski totesivat päättävästi elokuun konferenssin likvidaattorilaiseksi. Tämän konferenssin päätöslauselmat todistavat täydellisesti, että konferenssi oli luonteeltaan likvidatorinen. „Lutsh”, joka ilmoitti yhtyvänään kannattamaan elokuun konferenssin päätöksiä, saarnaa likvidaattoruutta.

Kenen mukana kulkevat Venäjän sosialidemokraattiset työläiset?

Sen osoittivat Duuman vaalit työväenkuuriassa sekä työväenlehdistöä koskevat tiedot.

II Duumassa bolshevikeilla oli 47% työväenkuuriasta (11 edustajaa 23:sta), III Duumassa 50% (4 edustajaa 8:sta), mutta IV Duumassa 67% (6 edustajaa 9:stä). Likvidaattoreita vastustavaa työväenlehdistöä („Pravdaa” ja Moskovan lehteä) on kannattanut 1.199 työläisryhmää, silloin kun „Lutshia” on kannattanut 256 työläisryhmää.

Lätinmaan sosialidemokratian nykyinen Keskuskomitea — latvialaisten vallankumouksellisten sosialidemokraattisten työläisten nimessä — kannattaa siis likvidaattoreita Venäjän sosialidemokraattisten työläisten ilmeistä enemmistöä *vastaan!*

Siitä on tehtävä loppu. Me kaikki tunnustamme maanalaisen puolueen ja vallankumouksellisen taktiikan. Meidän on tuettava tätä taktiikkaa ajavaa VSDTP:n Keskuskomiteaa, jonka takana on valtava enemmistö *niin* maanalaiseen toimintaan *kuin* julkiseenkin liikkeeseen osallistuvista Venäjän sosialidemokraattisista työläisistä.

KANSALLISUUSKYSYMYKSIÄ

Tämä kysymys, niin sen yleinen periaatteellinen asettaminen sosialismin kannalta kuin myös sen käytännöllis-organisatorinen puoli (oman puolueemme rakentaminen), vaatii pakottavasti sitä, että kaikki sosialidemokraattiset järjestöt käsittelevät ja ratkaisevat sen.

Likvidaattorien elokuun konferenssi vuonna 1912 — jopa neutraalin menshevikki Plehanovinkin tunnustuksen mukaan — *rikkoi* VSDTP:n ohjelman siinä mielessä, että se „*mukautti sosialismia nationalismiin*”.

Tosiaan, bundilaisten ehdotuksesta tämä konferenssi katsoi sallittavaksi „kansallisen kulttuuriautonomian” tunnuk- sen vastoin puolueen II edustajakokouksen tekemää päätöstä.

Tämä tunnus (jota juutalaisen nationalismin *kaikki porvarilliset* puolueet Venäjällä puolustavat) on risti- riidassa sosialidemokratian *internationalismin* kanssa. Demokraatteina me vihaamme ehdottomasti kaikkinaista, vähäisintäkin jonkin kansallisuuden sortamista, kaikkinaisia yhden tai toisen kansallisuuden erioikeuksia. Demokraat- teina me vaadimme kansakuntien vapaata itsemääräämis- oikeutta tämän sanan *poliittisessa mielessä* (ks. VSDTP:n ohjelmaa), s.o. eroamisvapautta. Me vaadimme kaikkien kansakuntien ehdotonta *tasa-arvoisuutta* valtiossa ja jokai- sen vähemmistökansallisuuden oikeuksien ehdotonta varje- lemista. Me vaadimme laajaa itsehallintoa ja autonomiaa alueille, joiden väliset rajat on säädettävä muun muassa myös kansallisen tunnusmerkin mukaan.

Jokaisen johdonmukaisen demokraatin ja semmitenkin sosialistin velvollisuus on kannattaa näitä vaatimuksia.

Mutta sosialistit eivät rajoitu yleisdemokraattisiin vaati- muksiin. Sosialistit *taistelevat porvarillisen nationalismin* kaikkea ja kaikkinaista, karkeaa ja hienoa ilmenemistä vastaan. Juuri sellainen ilmentymä on myös „kansallisen kulttuuriautonomian” tunnus, joka *liittää yhteen saman* kansakunnan proletariaattia ja porvaristoa, mutta *erottaa* toisistaan *eri* kansakuntien proletariaatin.

Sosialidemokraatit ovat aina olleet ja ovat *internationalismin* kannalla. Samalla kun me vaalimme kaikkien kan- sallisuuksien tasa-arvoisuutta maaorjuuttajilta ja poliisi- valtiolta, me emme kannata „kansallista kulttuuria”, vaan *internationaalista* kulttuuria, johon jokaisesta kansallisesta kulttuurista sisältyy vain osa, nimittäin: vain jokaisen kansallisen kulttuurin johdonmukaisen demokraat- tinen ja sosialistinen sisältö.

„Kansallisen kulttuuriautonomian” tunnus harhauttaa työläisiä kansakunnan kulttuuriyhtenäisyyden harhakuvalta, silloin kun todellisuudessa nykyään jokaisessa kansakun- nassa on vallitsevana tilanherrainen, porvarillinen tai pikku- porvarillinen „kulttuuri”.

Me vastustamme kansallista kulttuuria, silloin kun se on eräs porvarillisen nationalismin tunnuksista. *Me olemme*

loppuun saakka demokraattisen ja sosialistisen proletariaatin internationaalisen kulttuurin kannalla.

Yhtenäisyys *kaikkien* kansallisuuksien työläisten välillä kansallisuuksien mitä täydellisimmän tasa-arvoisuuden ja valtion mitä johdonmukaisimman demokratismin oloissa — se on meidän tunnuksemme samoin kuin koko kansainvälisen vallankumouksellisen sosialidemokratian tunnus. Tämä aito proletaarinen tunnus ei synnytä valheellista harhakuvaa eikä illuusiota proletariaatin ja porvariston „kansallisesta” yhtenäisyydestä, silloin kun „kansallisen kulttuuriautonomian” tunnus ehdottomasti synnyttää sellaisen harhakuvan ja juurruttaa työtätekevien keskuuteen sellaisen illuusion.

Meille, latvialaisille sosialidemokraateille, jotka asumme maakunnassa, missä väestö on kansalliselta kokoonpanoltaan erittäin sekalaista, meille, joita ympäröivät latvialaisten, venäläisten, eestiläisten, saksalaisten y.m. porvarillisen nationalismin edustajat, — meille „kansallisen kulttuuriautonomian” tunnuksen porvarillinen valheellisuus on erikoisen selvä. Erittäin kallista meille on *kaikkien* kansallisuuksien työläisten kaikkien ja kaikkinaisten järjestöjen *yhtenäisyyden* tunnus, joka on jo kestänyt kokeen sosialidemokraattisessa järjestössämme.

„Kansallisen kulttuuriautonomian” tunnusta puolustellaan usein viittaamalla Itävaltaan. Tämän viittaamisen suhteen on otettava huomioon ensiksikin se, että jopa sellainenkin varovainen kirjoittaja kuin K. Kautsky on tunnustanut kansallisuuskysymyksen itävaltalaisen pääteoreetikon Otto Bauerin katsantokannan (hänen kirjassaan: „Kansallisuuskysymys ja sosialidemokratia”) kansallisen momentin *liioitteluksi* ja internationaalisen momentin *tavattomaksi väheksymiseksi* (ks. K. Kautsky: „Nationalität u. Internationalität” *). Siitä on olemassa venäjänkielinen käännös); — toiseksi se, että meillä ovat „kansallista kulttuuriautonomiaa” tähän saakka puolustaneet *vain* bundilaiset yhdessä kaikkien juutalaisten porvaripuolueiden kanssa, silloin kun *sekä* Bauer *että* Kautsky *eivät tunnusta* juutalaisille kansallista autonomiaa, ja Kautsky (samassa teoksessaan)

* — K. Kautsky: „Kansallisuus ja kansainvälisyys”. *Toim.*

sanoo suoraan, että itä-Euroopan (Galitsian ja Venäjän) juutalaiset ovat *kasti* eivätkä kansakunta; — kolmanneksi se, että Itävallan sosialidemokraattien Brünnin kansallisuusohjelmakaan (vuodelta 1899)³⁷ ei tunnusta täydelleen eksterritoriaalista (persoonallista) kansallisuusautonomiamaa, mennen vain niin pitkälle, että vaatii saman kansallisuuden kaikkien kansallisten alueiden liittoa koko valtakunnan mitassa (Brünnin ohjelman 3. §); — neljänneksi se, että tämäkin, ilmeisen kompromissinen (ja internationalismin kannalta epätydyttävä) ohjelma on kärsinyt *täydellisen fiaskon* itse Itävallassa, koska kompromissi ei tuonut sopua, vaan johti tshekkiläisten separatistien erkanemiseen; — viidenneksi se, että nämä tshekkiläiset separatistit, jotka koko Internationale tuomitsi yksimielisesti Kööpenhaminan kongressissa, julistavat bundilaisten separatismien olevan heille läheistä (ks. „Der čechoslavische Sozialdemokrat“ * № 3, separatistien äänenkannattajaa, jonka voi saada ilmaiseksi *Prahasta*, os. *Prag*, Hybernska 7); — kuudenneksi se, että itse Bauer vaatii eri kansallisuuksien poliittisten sosialidemokraattisten järjestöjen yhtenäisyyttä *paikkakunnilla*. Itse Bauer pitää ristiriitaisena ja kestäättömänä sitä Itävallan puolueen „kansallista järjestörakennetta”, mikä nyt on johtanut puolueen *täydelliseen hajaannukseen*.

Sanalla sanoen Itävaltaan viittaaminen puhuu bundilaisia *vastaan* eikä heidän *puolestaan*.

Yhtenäisyys alhaalta käsin, kaikkien kansallisuuksien sosialidemokraattisten työläisten täydellinen yhtenäisyys ja yhteenliittäminen kaikissa paikallisissa työväenjärjestöissä — sellainen on meidän tunnuksemme. Alas porvarillinen petollinen ja kompromissihenkinen „kansallisen kulttuuriautonomian” tunnus!

Puolueemme rakenteessakin me *vastustamme* federalismia, me kannatamme kaikkien kansakuntien sosialidemokraattien paikallisjärjestöjen (emmekä ainoastaan keskusjärjestöjen) *yhtenäisyyttä*.

Edustajakokouksen on hylättävä sekä kansallisen kulttuuriautonomian tunnus että federaatioperiaate puolueen

* — „Tshekkoslovakilainen Sosialidemokraatti”. *Toim.*

rakennustyössä. Latvialaisten sosialidemokraattien täytyy pysyä uskollisina sosialidemokraattiselle internationalismille niinkuin puolalaiset sosialidemokraatit ovat pysyneet ja niinkuin Kaukasian sosialidemokraatit ovat pysyneet koko ajanjakson 1898—1912 (kaikki puolueen historian 14 vuotta).

Kirjoitettu toukokuussa 1913

*Julkaistu ensi kerran
latvian kielellä erillisenä painoksena
„Biletens Latwijas Sozialdemokratijas
Ahrsemju Grupu Biroja Isdebums”
8. numerosta*

*Venäjän kielellä julkaistu
ensi kerran v. 1929
V. I. Leninin Teosten 2.—3. painoksessa,
XVII osa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

LIBERAALISESTA JA MARXILAISESTA LUOKKATAISTELUKÄSITTEESTÄ

REUNAHUOMAUTUKSIA

Likvidaattori A. Jermanski on „Nasha Zarjassa” syytänyt tavattoman runsaasti kiukkuisia sanoja sen arvosteluni johdosta, jonka esitin hänen (ja Gushkan) näkökannastaan kysymyksessä suuren kauppa- ja teollisuusporvariston poliittisesta osuudesta („Prosvestsheniye” № 5—7)*.

Hra Jermanski yrittää *hämätä* kysymyksen todellista ole-
musta sättimisellä ja muistelemalla aikaisempia „loukkauksia” (muun muassa sitä „loukkausta”, joka kohdistui hra Daniin ja kumpp., jotka vuonna 1907 yrittivät jakaa kahtia Pietarin sosialidemokraattisen järjestön, mutta epäonnistui-
vat siinä).

Mutta me emme kuitenkaan salli hra Jermanskin hämätä nykyisen kiistan olemusta muistelmilla aiheettomista loukkauksista ja likvidaattorien kärsimistä tappioista. Sillä nykyinen kiista koskee sangen tärkeätä periaatekysymystä, joka nousee jatkuvasti yhä uudelleen esiin tuhansien eri aiheiden yhteydessä.

Se on nimenomaan kysymys marxilaisuuden liberaalisesta väärentelystä, marxilaisen, vallankumouksellisen, luokkataistelua koskevan katsomuksen vaihtamisesta salaa liberaaliseen katsomukseen. Me tulemme väsymättä selittämään tätä marxilaisten ja likvidaattorien kaikkien kiistojen aatteellista pohjaa.

Hra A. Jermanski kirjoittaa:

„„Marxilainen” Iljin ei suostu millään tunnustamaan, että teollisuusjärjestöjen toiminta on luokkataistelua „yleiskansallisessa (osaksi jopa kansainvälisessäkin) mitassa”, kuten minä (Jermanski) sitä

* Ks. Teokset, 18. osa, ss. 41—57. *Toim.*

luonnehdin artikkelissani. Minkä takia? Sen takia, että siitä „puuttuu yleiskansallisen ja yleisvaltakunnallisen perustunnusmerkki: valtioval-
lan rakenne”... („Nasha Zarja”, s. 55).

Näin on kysymyksen *olemuksen* esittänyt se sama A. Jermanski, joka tekee kaiken mahdollisen ja mahdottoman kiertääkseen tätä olemusta! Mutta syyttäköön hän minua vaikka kuinka katsomustensa vääristelystä ja kaikista kuolemansynneistä ja luikerrelkoon hän miten hyvänsä, etsien pelastusta jopa vuoden 1907 hajaannukseen liittyvien muistojen „kätköstäkin”, pääsee totuus kuitenkin voitolle.

Väitteeni on siis selvä: yleiskansallisen perustunnusmerkkinä on valtioval-
lan rakenne.

Ettekö ole tämän katsomuksen kannalla, kiukkuinen vastustajani? Ettekö ole sitä mieltä, että tämä on ainoa marxi-
lainen katsantokanta?

Miksi sitten ette sano sitä suoraan? Miksi ette aseta väärän katsomuksen vastakohtaksi oikeaa katsomusta? Jos kerran se väite, että valtioval-
lan rakenne on yleiskansallisen perustunnusmerkki, on teidän mielestänne vain lainausmerkeissä sanoen marxilaisuutta, niin miksi ette kumoa virhet-
täni ja esitä selvästi, tarkasti, kieräilemättä, millä tavalla *te* käsitätte marxilaisuuden?

Vastaus näihin kysymyksiin selviää lukijalle, kun siteeraamme *välittömästi* noiden edellä esitettyjen sanojen jäl-
keen seuraavat hra A. Jermanskin järkeilyt:

„Iljin haluaa, että Venäjän suurporvaristo kävisi luokkataisteluaan toisella tavalla, että se pyrkisi välttämättä koko valtiojärjestelmän muuttamiseen. Iljin haluaa, mutta porvaristo ei halua, ja siihen on tietysti syyssä „likvidaattori” Jermanski, joka „salaa vaihtaa Marxin mielessä ymmärretyn luokkataistelukäsitteen *liberaaliseen* luokkatais-
telukäsitteeseen””.

Siinä on täydellisesti hra Jermanskin koko tiradi, joka näyttää meille kieräilevän likvidaattorin *itse rikospaikalla*.

Kieräily on ilmeistä.

Osoitinko minä yleiskansallisen „perustunnusmerkin” oikein vai enkö?

Hra Jermanskin oli itsensä pakko tunnustaa, että osoitin juuri asian tämän olemuksen.

Ja hra Jermanski kiertää vastauksen antamista tuntien joutuneensa kiikkiin!

Kiertäessään kysymyksen, onko osoittamani perustunnusmerkki oikea vai väärä, „kiikkiin joutunut” hra Jermanski hyppää tämän kysymyksen yli siihen kysymykseen, mitä Iljin „haluaa” ja mitä porvaristo. Mutta olkootpa hra Jermanskin hypyt kuinka rohkeita ja hurjapäisiä tahansa, hän ei voi salata sitä, että hän on joutunut kiikkiin.

Mitä tekemistä tässä on „haluamisella”, rakas vastaväittäjäni, jos kerran kiistellään luokkataistelukäsitteestä?! Teidän itsenne oli tunnustettava, että syytän teitä marxilaisen *käsitteen* vaihtamisesta salaa liberaaliseen käsitteeseen ja että osoitin *marxilaisen* käsitteen „perustunnusmerkin”, sen, että se sisällyttää yleiskansallisen luokkataistelun käsitteeseen kysymyksen valtiovallan rakenteesta.

Hra A. Jermanski on niin kömpelö, vaikkakin kiukkuinen väittelijä, että hän selitti *omalla esimerkillään* havainnollisesti sen, että yleensä likvidaattoruudella ja muun muassa hänen, Jermanskin, virheillä on yhteyttä liberaalien luokkataistelukäsitteeseen!

Kysymys luokkataistelusta on marxilaisuuden peruskysymyksiä. Sen tähden sietää käsitellä seikkaperäisemmin juuri luokkataistelukäsitettä.

Kaikkinainen luokkataistelu on poliittista taistelua³⁸. On tunnettua, että liberalismiin aatteiden orjiksi joutuneet opportunistit ymmärsivät väärin nämä Marxin syvälliset sanat ja yrittivät vääristellen tulkita niitä. Opportunistien joukkoon kuuluivat esimerkiksi „ekonomistit”, likvidaattorien vanhemmat veljet. „Ekonomistit” luulivat, että kaikenlaiset luokkien yhteenotot ovat jo poliittista taistelua. Sen tähden „ekonomistit” tunnustivat „luokkataisteluksi” sen taistelun, jota käytiin viiden kopeekan palkanlisän saamisesta ruplaa kohti, eivätkä halunneet nähdä korkeampaa, kehittyneempää, *politiikasta* käytävää yleiskansallista luokkataistelua. Näin siis „ekonomistit” tunnustivat ituaasteella olevan luokkataistelun, mutta eivät tunnustaneet sitä korkeammalle kehitetyssä muodossaan. Toisin sanoen „ekonomistit” tunnustivat luokkataistelussa vain sen, mikä oli siedettävää liberaalisen porvariston kannalta katsottuna, ja kieltäytyivät menemästä liberaaleja pitemmälle, kieltäytyivät tunnustamasta korkeamman asteen luokkataistelua, jota liberaalit eivät voi hyväksyä. „Ekonomisteista” tuli siten liberaalisia työväenpoliitikkoja. „Ekonomistit” luopuivat

siten marxilaisesta, vallankumouksellisesta luokkataistelukäsitteestä.

Edelleen. Eikä siinä kaikki, että luokkataistelu muodostuu todelliseksi, johdonmukaiseksi, korkealle kehittyneeksi vasta sitten, kun se ulottuu politiikan alalle. Poliitikassakin voidaan rajoittaa pieniin yksityiskohtiin tai voidaan mennä syvemmälle, perusasiaan asti. Marxilaisuus tunnustaa luokkataistelun täyteen mittaansa kehitetyksi, „yleiskansalliseksi” *vasta* sitten, kun se ei ainoastaan ulotu politiikan alalle, vaan ottaa poliitikassakin esille kaikkein oleellisimmän: valtiovallan rakenteen.

Sitä vastoin liberalismi, silloin kun työväenliike on jonkinverran lujittunut, ei enää rohkene kieltää luokkataistelua, mutta se yrittää kaventaa, karsia, kuohita luokkataistelukäsitettä. Liberalismi on valmis tunnustamaan luokkataistelun politiikankin alalla, mutta vain yhdellä ehdolla, että sen alaan *ei* kuulu valtiovallan rakenne. On helppo ymmärtää, mitkä porvariston luokkaedut sanelevat tämän luokkataistelukäsitteen liberaalisen vääristelyn.

Ja niinpä sitten, kun hra Jermanski maltillisen ja säntillisen virkamies Gushkan kirjan asioita kertaillessaan oli samaa mieltä hänen kanssaan *eikä huomannut* (vai ei halunnut nähdä?) liberaalista luokkataistelukäsitteen kuohitsemista, niin tähdensin hra Jermanskille tätä hänen pahinta teoreettista ja yleisperiaatteellista virhettään. Hra A. Jermanski kiivastui ja alkoi haukkua, kieräillä ja luikerrella, kun ei kyennyt kumoamaan väitettäni.

Ja tällöin hra A. Jermanski osoittautui niin kömpelöksi väittelijäksi, että paljasti itse itsensä erikoisen havainnollisesti! „Iljin haluaa, mutta porvaristo ei halua”, kirjoittaa hän. Me tiedämme jo, mistä proletaarisen katsantokannan (marxilaisuuden) ja porvarillisen kannan (liberalismin) erikoisuuksista tämä erilainen „haluaminen” johtuu.

Porvaristo „haluaa” tyypistää luokkataistelua, väärentää ja kaventaa sen käsitettä, *tylsyttää* siltä kärjen. Proletariaatti „haluaa”, että tämä petos paljastetaan. Marxilainen haluaa, että se, joka ryhtyy marxilaisuuden nimissä puhumaan porvariston luokkataistelusta, *paljastaa* porvarillisen luokkataistelukäsitteen ahdasmielisyyden, *omanvoitonhenkisen* ahdasmielisyyden eikä ainoastaan esitä numeroita, ei ainoastaan ihaile „suuria” numeroita. Liberaali „haluaa” arvioida porvaristoa ja sen luokkataistelua siten, että *vaie-*

taan sen ahtaudesta, *vaietaan* siitä, ettei tähän taisteluun sisällytetä „tärkeintä” ja oleellisinta.

Hra A. Jermanski joutui kypälälautaan siksi, että hän arvioi *liberaalin* *tapaan* hra Gushkan esittämiä numeroita, jotka ovat mielenkiintoisia, mutta jotka Gushka on yhdistellyt periaatteettomasti tai orjallisesti. On ymmärrettävää, että kun tämä tuli paljastetuksi, ei hra A. Jermanskille jäänyt muuta neuvoksi kuin sättiä ja kieräillä.

Jatkakaamme vielä hra A. Jermanskin artikkelista otettua lainausta siitä, mihin sen katkaisimme:

„Selvää on, että itse asiassa vain Iijin yksin korvaa tässä todellisen asiaintilan tutkimisen omilla luokitteluillaan, ja vielä (!!)

kaavailemalla ne Ranskan suuren vallankumouksen historiasta ottamiensa kouluesimerkkien mukaisiksi”.

Hra A. Jermanski on sotkeutunut niin pahasti, että vie itsensä yhä armottomammin „perikatoon”! Hän ei huomaa, kuinka tämä kiukkuinen hyökkäily Ranskan suuren vallankumouksen „kaavoja” vastaan paljastaa ja tuo ilmi hänen liberalisminsa!

Rakas hra Jermanski, ymmärtäkää toki (niin vaikea kuin likvidaattorin onkin sitä ymmärtää), ettei voida „tutkia todellista asiaintilaa” *luokittelematta* ja arvioimatta sitä joko marxilaisesti tai liberaaliselta, taantumukselliselta tai muulta kannalta!

Te, hra Jermanski, luokittelitte ja luokittelite kunnan virkamies Gushkan „tutkimusta” liberaalin tavoin, minä sen sijaan marxilaisesti. Siinä on koko asian olemus. Kun te keskeytitte arvosteleavan erittelyenne valtiovallan *raken-*
netta koskevan kysymyksen *kynnykselle*, niin sillä te *todis-*
titte, että *teidän* käsityksenne luokkataistelusta on liberaali-

sen rajoittunut.

Mikä oli todistettava.

Teidän hyökkäilyenne Ranskan suuren vallankumouksen „kaavoja” vastaan paljastaa teidät täydelleen. Sillä jokainen ymmärtää, ettei tässä ole kysymys kaavasta eikä ranskalaisesta esikuvasta,— *silloin*, „kaavan ja esikuvan” aikana, ei ollut eikä voinut olla esimerkiksi lakkoja laajassa mitassa, varsinkaan poliittisia lakkoja.

Asia on siten, että muututtuanne likvidaattoriksi te ette enää osaa soveltaa *vallankumouksellista* katsantokantaa yhteiskunnallisten tapahtumien arvioinnissa. Siihen on koira

haudattuna! Marx ei lainkaan rajoittanut ajatteluaan XVIII vuosisadan lopun „kaavoihin ja esikuviin”, vaan hänen katsantokantansa oli aina vallankumouksellinen ja hän *arvioi* (tahi „luokitteli”, jos teitä, hyvä hra Jermanski, miellyttää „tieteellisempi” sana!) luokkataistelua aina mitä *syvällisimmin*, ottaen aina selville, koskeeko se „perusasiaa”, ja ruoskien aina säälimättä kaikenlaista arkailevaa ajattelua, kaikkinaista puutteellisesti kehittyneen, kuohitun, etupyyteellisesti vääristellyn luokkataistelun verhoamista.

XVIII vuosisadan lopulla luokkataistelu osoitti meille, kuinka se muodostuu poliittiseksi, kuinka se kehittyy todella „yleiskansallisiin” muotoihin saakka. Siitä lähtien on muuttunut valtavassa mitassa sekä kapitalismin että proletariaatin kehitystaso. Vanhan „kaavat” eivät estä ketään tutkimasta esimerkiksi uusia taistelumuotoja, joista osittain jo mainitsin edellä.

Mutta marxilaisen katsantokanta tulee *aina* vaatimaan syvällistä eikä pinnallista „arviointia”, se tulee aina paljastamaan *liberaalisten* vääristelyjen, puolinaisuuksien, pelkurimaisten lymyilemisten viheliäisyyden.

Onnittelemme hra A. Jermanskia sen johdosta, että hän on niin uhrautuvasti ja mainiosti näyttänyt, kuinka likvidaattorit salaa vaihtavat marxilaisen luokkataistelukäsitteen liberaaliseen eivätkä enää osaa tarkastella yhteiskunnallisia ilmiöitä vallankumoukselliselta katsantokannalta.

„*Prosvestsheniye*” № 5,
toukokuu 1913
Allekirjoitus: V. I l j i n

Julkaistaan „*Prosvestsheniye*” aikakaus-
lehden tekstin mukaan

TEHTAILIJAT TYÖVÄEN LAKOISTA

I

P. P. Rjabushinskin kirjapainossa Moskovassa on ilmestynyt mielenkiintoinen kirja, jonka nimenä on „Moskovan teollisuusalueen tehtailijain yhdistys vuonna 1912” (Moskova, 1913). Hintaa ei ole osoitettu. Herrat tehtailijat eivät halua päästää painotuotteitaan myytäväksi.

Yhdistyksen puheenjohtaja Juli Petrovitsh Guzhon, avatessaan kuluvan vuoden maaliskuun 30 p:nä yhdistyksen vuosikokouksen, onnitteli teollisuudenharjoittajia heidän järjestönsä „seitsemännen toimintavuoden alkamisen johdosta” ja huudahti, että herrat teollisuudenharjoittajat „ovat yhtenäisyydellään luoneet itselleen käsityksen, että teollisuusmiesten korporatio on mahti, jota ei voida olla ottamatta huomioon”. „Tämän mahdin arvovalan lujittamisen täytyy nyt tulla yhdistyksen uusien jäsenten päätehtäväksi”, sanoi hra Guzhon.

Kuten näette, puhe ei ole liialla kielentaidolla pilattu, se muistuttaa jonkin sotilaskirjurin puhetta, mutta sen sijaan on täynnä omanarvontuntoa.

Tarkastelkaamme kirjan asiatiedollisia osia. Runsaasti kolmannen osan kirjasta (ss. 19—69) käsittää *lakkoja* koskeva osasto. Herrat teollisuudenharjoittajat laskevat vuonna 1912 lakkoihin osallistuneiden työläisten yleisen lukumäärän seuraavasti:

Lakkojen lajit	Lakossa olleiden työläisten lukumäärä	
	Vuonna 1912	Vuonna 1911
Taloudelliset lakot	207.720	96.730
Niistä:		
metalliteollisuudessa	64.200	17.920
tekstiiliteollisuudessa	90.930	51.670
muilla teollisuusaloilla	52.590	27.140
Poliittiset lakot	855.000	8.380
Niistä:		
Lenan tapahtumien johdosta	215.000	
Vapun vieton yhteydessä	300.000	
syksylliset poliittiset lakot	340.000	
Yhteensä	1.062.720	105.110

On helppo huomata, että herrojen teollisuudenharjoittajain tiedot ovat pienennetyt. Mutta emme toistaiseksi pysähdy tarkastelemaan asian tätä puolta (on jätetty pois kuuden tuhannen työläisen Lenan lakko, sillä Lenan kultakaivokset eivät ole tehdastarkastuksen valvonnan alaisia), vaan katselemme tarkemmin tehtailijain tilastotietoja.

Vuonna 1912 lakkoilleiden työläisten lukumäärä teki *enemmän kuin puolet* Venäjän työläisten yleisestä luvusta, nimittäin 51,7%. Siitä luvusta lankeaa taloudellisten lakkojen osalle *kymmenesosa* työläisistä (10,1%), mutta poliittisten osalle *neljä kymmenesosaa* (41,6%).

„Kuluneelle vuodelle oli luonteenomaista”, kirjoittavat herrat tehtailijat, „poliittisten lakkojen lukumäärän tavaton kasvu, lakkojen, jotka tämän tästä keskeyttivät töiden normaalin kulun ja pitivät koko teollisuutta jännittyneessä tilassa”. Seuraa luettelo vuoden jälkipuoliskon tärkeimmistä lakoista: elokuu — Riassa vastalause-lakko sen johdosta, kun työläisiltä riistettiin äänioikeus; syyskuu — Varsovassa lakko Kutomaran karkotuspaikan tapahtumien johdosta; lokakuu — Pietarissa luottamusmiesten vaalien mitätöimisen johdosta, Räävelissä vuoden 1905 tapahtumien muistoksi, Pietarissa sotalaivaston matruusien oikeusjutussa langetetun tunnetun tuomion johdosta; marraskuu — Pietarissa Sevastopolin tuomion johdosta ja Duuman avaamispäivänä, ja sitten lakko Leo Tolstoin kuoleman toisen vuosipäivän yhteydessä; joulukuu — Pietarissa työläisten vakuutuslaitoksiin nimittämisen johdosta. Herrat tehtailijat tekevät tästä johtopäätelmän:

„Se, että mielenosoitukselliset lakot seuraavat tuhkatieheään toisiaan ja että syyt, joiden vuoksi työläiset ovat pitäneet tarpeellisena lopettaa työt, ovat olleet tavattoman moninaiset ja ominaispainoltaan erilaisia, todistaa paitsi poliittisen ilmapiirin voimakasta tiivistymistä myös tehdaskurin hölytymistä”. Sitten uhataan tavan mukaan „ankarilla toimenpiteillä”: sakoilla, palkkioiden peruuttamisella, työsuluilla. „Kotimaisen tuotannon edut vaativat tinkimättä sitä”, julistavat tehtailijat, „että tehdaskuri kohotetaan sille tasolle, millä se on Länsi-Euroopan maissa”.

Herrat tehtailijat mielivät kohottaa „kurin” „länsimaiselle” tasolle, mutta eivät halua ajatella „poliittisen ilmapiirin” nostamista samalle tasolle...

Jätämme syrjään seuraavien artikkelien kirjoittamiseen asti tiedot lakkolaisten jakautumisesta alueittain ja teollisuusaloittain sekä tiedot lakkojen tuloksellisuudesta.

II

Moskovan tehtailijain yhdistyksen esittämiä tilastoja vuonna 1912 lakossa olleiden työläisten jakautumisesta alueittain ja tuotantoaloittain on eritelty kovin huonosti. Eipä yleensä olisi haitaksi, jos miljonäärimme palkkaisivat apulaisekseen vaikkapa jonkun lukiolaisen auttamaan heitä kirjan laatimisessa ja taulukkojen tarkastamisessa. Laskuvirheitä ja tökeryyksiä huomataan heti, jos verrataan esimerkiksi sivuilla 23, 26 ja 48 olevia tietoja toisiinsa. Meillä puhutaan kernaasti kauppiaiden kulttuurista ja „mahdin arvovallasta”, mutta vaatimattomintakaan työtä ei osata tehdä siedettävästi.

Esitämme tehtailijoiden lakkotilastot — *vain taloudellista* lakoista — koko 1912 vuodelta ja tämän vuoden 7 viimeiseltä kuukaudelta alueittain:

Alueet	Koko 1912 vuodelta		Vuoden 1912 viimeisten 7 kuukauden ajalta	
	Lakossa olleiden työläisten luku	Menetettyjen työpäivien määrä (tuhan-sissa)	Lakossa olleiden työläisten luku	Menetettyjen työpäivien määrä (tuhan-sissa)
Moskovan	60.070	799,2	48.140	730,6
Pietarin	56.890	704,8	35.390	545,7
Itämerenmaakunnat	18.950	193,5	13.210	153,6
Etelä	23.350	430,3	22.195	427,6
Puolan kuningaskunta.....	21.120	295,7	12.690	249,9
Yhteensä	180.380	2.423,5	131.625	2.107,4

Heti kun luo silmäyksen etelää koskeviin numeroihin, näkee, että tehtailijain tilastot ovat kelvottomia, s.o. äärimmäisen vajanaisia. Luotettavampia nähtävästi ovat tiedot vuoden 1912 viimeisten 7 kuukauden ajalta, sillä niissä (ja vain niissä) on esitetty tarkemmin lakkolaisten jakautuminen niin alueittain, teollisuuden pääaloittain kuin myös lakkojen antamien tulosten mukaan.

Eri alueita koskevat tiedot osoittavat meille, että Pietarin työläiset käyvät Venäjän kaikkien työläisten etunenässä myös taloudellisessa taistelussa (poliittisesta taistelusta puhumattakaan). Pietarin teollisuusalueella lakkolaisten luku (35.000 vuoden 1912 viimeisten 7 kuukauden aikana) on noin $\frac{3}{4}$ Moskovan alueella lakossa olleiden lukumäärästä (48.000), vaikka Moskovan alueella tehdastyöläisten lukumäärä on *miltei neljä kertaa* suurempi kuin Pietarin teollisuusalueella. Puolan kuningaskunnassa on työläisiä vähän enemmän kuin Pietarin alueella, mutta lakkolaisia miltei kolme kertaa vähemmän.

Moskovaan nähden on tietenkin otettava huomioon huomoinmpi konjunkturi (s.o. markkinatilanne) tekstiiliteollisuudessa, mutta Puolassa lankeaa $\frac{2}{3}$ kaikista taloudellisiin lakoihin osallistuneista tekstiilityöläisten osalle, ja tuonnempana näemme, että nämä Puolan tekstiilityöläisten lakot olivat erikoisen tuloksellisia.

Täten Pietarin työläiset vetivät siis vuonna 1912 vississä määrin Venäjän muiden alueiden työläisiä taloudelliseen liikehtimiseen.

Toisaalta, lakkojen *sitkeydessä* ovat etutilalla etelä ja Puola: siellä tulee jokaista lakkolaista kohti 19 menetettyä työpäivää, mutta Pietarissa ja Moskovassa 15 (Itämerenmaakunnissa 12 päivää jokaista kohti). Koko Venäjän mitassa tulee jokaista lakkolaista kohti keskimäärin 16 lakkopäivää. Herrat tehtailijain tilastojen laatijat osoittavat koko 1912 vuoden ajalta keskimääräisluvuksi 13,4 päivää. Vuoden jälkipuoliskolla työläisten peräänantamattomuus siis lisääntyi ja heidän taistelunsa kävi yhä sitkeämmäksi.

Tilastot osoittavat edelleen, että työläisten *peräänantamattomuus* lakkotaistelussa *lisääntyi*. Vuosien 1895—1904 aikana lakot kestivät jokaista työläistä kohti keskimäärin 4,8 päivää, vuonna 1909 — 6,5 päivää, vuonna 1911 — 7,5 päivää (poliittiset lakot pois laskettuna — 8,2 päivää), mutta vuonna 1912 — 13,4 päivää.

Vuosi 1912 näytti siis, että työläisten *peräänantamattomuus* taloudellisessa taistelussa *lisääntyy* ja että lakkolaisten lukumäärään nähden — työläisten yleiseen lukumäärään verrattuna — on Pietari ensi sijalla.

Seuraavassa kirjoituksessa tarkastelemme tietoja lakkojen tuloksellisuudesta.

III

Tehtailijain tilastojen mukaan vuonna 1912 lakossa (taloudelliset lakot) olleet työläiset jakautuivat tuotantoaloittain seuraavasti:

Tuotantoalat	Koko 1912 vuodelta		Vuoden 1912 viimeisten 7 kuukauden ajalta	
	Lakossa olleiden työläis- ten luku	Menetty- jen työpäi- vien määrä (tuhansissa)	Lakossa olleiden työläis- ten luku	Menetty- jen työpäi- vien määrä (tuhansissa)
Metallityöläisiä.....	57,000	807,2	40,475	763,3
Tekstiilityöläisiä.....	85,550	1.025,8	66,590	930,6
Muita.....	37,830	590,5	24,560	413,5
<i>Yhteensä.....</i>	180,380	2.423,5	131,625	2.107,4

Tässä pistää vieläkin räikeämmin silmään tehtailijain tilastojen äärimmäinen vajanaisuus ja niiden äärimmäisen hutiloitu käsittely: lakkolaisten yleinen luku ensimmäisten viiden kuukauden ajalta (79.970) ja viimeisten seitsemän kuukauden ajalta tekee 211.595 eikä 180 tuhatta eikä 207 tuhatta!

Herrat tehtailijat ovat itse todistaneet, että he *pienentävät* lakkolaisten lukua.

Metallityöläiset kulkevat edellä sekä lakkolaisten määrässä työläisten yleiseen määrään verrattuna että lakkojen pituudessa: kunkin lakossa olleen metallityöläisen osalle tulee 18 lakkopäivää, kunkin tekstiilityöläisen osalle 14 päivää ja muilla aloilla tulee 16 lakkopäivää kutakin lakkolaista kohti. Kuten näemme, metallurgisen teollisuuden parempi markkinatilanne ei lainkaan tee tarpeettomaksi työläisten taistelua mitättömänkin palkanlisäyksen puolesta!

Mitä lakkojen tuloksiin tulee, niin tehtailijain tilastojen mukaan vuosi 1912 oli työläisille *vähemmän suotuista* kuin vuosi 1911. Vuonna 1911 kärsi tappion muka 49% lakossa olleista työläisistä, mutta vuonna 1912 — 52%. Nämä tiedot eivät kuitenkaan ole vakuuttavia, sillä on verrattu suureita: *koko* vuosi 1911 ja vuoden 1912 *7 kuukautta*.

Vuoden 1912 lakot olivat hyökkäys- eivätkä puolustusluontoisia. Työläiset taistelivat työolojen *parantamisen puolesta* eivätkä niiden *huonontamista vastaan*. Siis 52% lakossa olleista ei saanut aikaan parannusta, 36% *saavutti* joko täyden tai osittaisen voiton eli sai aikaan parannusta,

ja 12% osalta ei tuloksista ole tietoa. Todennäköisintä on, että tehtailijat haluavat salata tappionsa näissä 12% käsitävissä tapauksissa, sillä he kiinnittävät aina erikoista huomiota jokaiseen voittoon, jonka pääoma saa taistelussa työtä vastaan, ja riemuitsevat sen johdosta.

Kun vertaillaan lakkojen menestyksellisyyttä vuoden 1912 viimeisten 7 kuukauden aikana alueittain ja teollisuusaloitain, niin tulokseksi saadaan seuraava kuva.

Huonoin menestys oli lakoilla Moskovan alueella: 75% lakkolaisista kärsi tappion (t.s. ei saanut parannuksia); seuraavalla tilalla on Pietarin alue, jossa oli 63% tappion kärsineitä, etelä — 33%, Itämerenmaakunnat — 20% ja Puola — 11%. *Kolmella* viimeksi mainitulla seudulla työläiset siis saavuttivat *valtavia* voittoja. Näiden kolmen alueen 48 tuhannesta lakkolaisesta 27 *tuhatta* sai parannuksia, *pääsi voitolle*; 11 *tuhatta* kärsi tappion; 10 tuhannen osalta ei tuloksista ole tietoa.

Sitä vastoin kahdella edellisellä teollisuusalueella (Moskova ja Pietari) 83 tuhannesta lakkolaisesta pääsi voitolle vain 20 *tuhatta*; tappiolle joutui (t.s. ei saanut parannuksia) 59 *tuhatta* ja 4 tuhannen osalta ei tuloksista ole tietoa.

Eri teollisuusaloilla on tappion kärsineiden lakkolaisten prosentti seuraava: tekstiilityöläisillä 66%, metallityöläisillä 47% ja muilla 30%.

Huonoin markkinatilanne on tekstiilityöläisillä. Moskovan alueella 38 tuhannesta lakossa olleesta tekstiilityöläisestä voitti vain 6 *tuhatta*, 32 *tuhatta* kärsi tappion; Pietarissa oli 4 *tuhatta* voittajaa ja 9 *tuhatta* hävinnyttä. Puolassa sen sijaan oli tekstiilityöläisistä 400 hävinnyttä, mutta 8 *tuhatta* voittajaa.

Tehtailijain tilastoissa määritellään lakkojen (taloudellisten) finanssiseuraukset kahden viimeksi kuluneen vuoden ajalta tällaisiksi:

	Teollisuuden- harjoittajien suoranaiset tappiot (tuhansissa rupiissa)	Menetykset palkoissa	Maan menetykset tuotannossa
Metallurginen teollisuus	558	1.145	4.959
Tekstiiliteollisuus	479	807	6.010
Muut alat	328	529	3.818
<i>Kaikkiaan</i> v. 1912	1.365	2.481	14.787
" " 1911	402	716	4.563

Tehtailijain menetykset kahden vuoden ajalta ovat yhteensä 1,8 miljoonaa ruplaa; työläisten menetykset 3 miljoonaa ruplaa; menetykset tuotannossa 19 miljoonaa ruplaa.

Herrat tehtailijat panevat tähän pisteen. Voi neropattejal Entäs työläisten *voitot*?

Kahden vuoden aikana 125 tuhatta työläistä on saanut voiton. Heidän vuosipalkkansa on 30 miljoonaa ruplaa. He vaativat 10%—25%, toisinaan jopa 40%:n palkanlisäystä, kuten tehtailijat itse tunnustavat. 10% 30 miljoonasta ruplasta on 3 miljoonaa ruplaa. Entä työpäivän lyhennykset?

Entä sellaiset „uudet” (tehtailijain sanonta) vaatimukset kuin se, että „työläisiä ei saa erottaa työstä ilman tovereiden suostumusta”?

Ei, herrat tehtailijat! Työväen aikaansaannokset yksinpä taloudellisessakin suhteessa (poliittisista lakoista puhumattakaan) ovat *pelottavia*. Porvaristo ei käsitä työväen solidaarisuutta eikä proletaarisen taistelun ehtoja.

Noin 300.000 työläistä on kahden vuoden aikana uhrannut taloudellisen taistelun hyväksi 3 miljoonaa ruplaa. 125 tuhatta työläistä sai *heti* suoranaista voittoa. Ja koko työväenluokka on ottanut askelen eteenpäin.

„Pravda” №№ 123, 126, 127 ja 131;
toukokuun 30 pnä,
kesäkuun 2, 5 ja 9 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

KADETTI MAKLAKOVIN PUHEEN JOHDOSTA ³⁹

...* liberaalien ohjelmia ja päätöslauselmia.

„Lutsh” lehden (№ 122) pääkirjoituksessa tapaamme aivan väärän arvion tästä tärkeästä puheesta. „Kadettien ahdasmielisyyttä” — sitä „Lutsh” havaitsi tuossa puheessa. Edustaja Maklakov on kuin eläin, joka hännällään lakaisee pois jälkensä. „Lukuisilla sivuhuomautuksillaan hän hävitti täydellisesti puheensa oppositiohenkisen sisällön” — ja „Lutsh” esittää hra V. Maklakovin sanat, että „taantumus on historian laki”, että (Bismarckin opetusten mukaan) on osattava erottaa ajankohdat, jolloin pitää hallita vapaamielisesti, niistä ajankohdista, jolloin on hallittava itsevaltaisesti.

„Moisia puheita voi pitää professori”, tekee „Lutsh” yhteenvedon, „mutta ei kansanjoukkojen itsemääräämisoikeutta puolustava poliittinen toimihenkilö” (?).

Ei, hra V. Maklakov ei ole lainkaan ahdasmielinen eikä hänen puheensa ole lainkaan professorimainen. Olisihan suorastaan hassua odottaa V. Maklakovin puolustavan kansanjoukkojen oikeuksia. Hän on käytännöllinen porvarillinen liberaali, joka toi pelkäämättä ilmi luokkansa politiikan „sisimmän olemuksen”. Hra V. Maklakov syytti hallitusta siitä, että tämä „olisi voinut käsittää (kun vallankumous oli laskenut), *miten vallankumoukselle voidaan antaa surmanisku*”, mutta se ei sitä käsittänyt.

„Kun hallitus taistelee vallankumousta vastaan, niin se on oikeassa, tämä on hallituksen velvollisuus”, huudahti hra V. Maklakov ja lisäsi: „samoin tekee myös vallankumous, kun se pääsee voitolle, sekun on taisteleva vastavallankumousta vastaan” („kokenut” puhuja on tässä naurettava

* Käsikirjoituksen ensimmäistä sivua ei ole löydetty. *Toim.*

vasti hairahtunut, kun on jostain syystä käyttänyt yksinomaan tulevaa aikamuotoa). Hra V. Maklakov toisti useaan kertaan, että hän syyttää hallitusta „ei siitä, että tämä käy taistelua levottomuuksia ja vallankumousta vastaan, vaan siitä, että tämä taistelee itse järjestystä vastaan”.

Hra V. Maklakov vertasi Stolypinia palokuntalaiseen, joka särkee liekkien vallassa olevan talon ikkunoita.

Tästä näkyy selvästi, että tämän merkillepantavan puheen perussävynä ja pääsisältönä ei ole lainkaan professorimaisuus eikä ahdasmielisyys, vaan tulinen ja peräänantamaton vastavallankumouksellisuus. Tämän puolen tarkastelu on sitä välttämättömämpää, mitä innokkaammin sanomalehdet hämäävät asian olemusta „selkkauksen” pienistä yksityiskohdista pitämälläään melulla. Ei voida *ymmärtää* liberaalien politiikkaa ja sen luokkajuuria, ellei käsitetä tätä sen luonteenomaista peruspiirrettä.

„Lutsh” osoittaa hämmästyttävää ja huvittavaa asian ymmärtämättömyyttä, kun se huudahtaa: „eikö se ole pahimman lajin ahdasmielisyyttä, kun kumarrellaan Bismarckin valtioviisaudelle, vaikka Bismarck, sanottakoon hänestä mitä tahansa, pysyi aina raudan ja veren miehenä?”

Mitä tekemistä tässä on ahdasmielisyydellä, hyvät herrat? Sillä ei ole tässä mitään tekemistä. V. Maklakov sanoo selvääkin selvemmin, että hän hyväksyy „taistelun levottomuuksia ja vallankumousta vastaan”, hän hyväksyy tuon „palokuntalaisen”, ja tietysti V. Maklakov ymmärtää mainiosti, että se merkitseekin juuri: rautaa ja verta. V. Maklakov sanoo selvääkin selvemmin, että hän *kannattaa* juuri *sellaista* politiikkaa, *sillä ehdolla*, että se on tuloksellista! Pitää särkeä ikkunat — opettaa hän — älkää pelätkö särkeä ikkunoita, emmehän me teidän kanssanne ole hempeämielisiä miehiä, professoreja emmekä ahdasmielisiä, mutta pitää särkeä niinkuin Bismarck, s.o. menestyksellisesti, *lujittaen* porvariston ja tilanherrojen liittoa.

Mutta te rikotte ikkunoita *turhaan*,— sanoo V. Maklakov kääntyen hallituksen puoleen,— te rikotte niitä niinkuin huligaani, ettekä niinkuin palokuntalainen.

Bismarck oli Saksan vastavallankumouksellisten tilanherrojen edustaja. Hän ymmärsi, että heidät voidaan pelastaa (muutamiksi vuosikymmeniksi) *vain* tekemällä luja liitto vastavallankumouksellisen liberaalisen porvariston kanssa. Hänen onnistui luoda tämä liitto, koska proletariaatin

vastarinta osoittautui heikoksi ja menestykselliset sodat autoivat ratkaisemaan *vuorossa olleen* tehtävän: Saksan kansallisen yhdistämisen.

Meillä on vastavallankumouksellisia tilanherroja. On vastavallankumouksellisia liberaaliporvareita. V. Maklakov on ensimmäisiä heidän joukossaan. Hän todisti puheellaan olevansa valmis loputtomasti nöyristeleämään Purishkevitchien ja kumpp. edessä ja suorittamaan konnantekoja näiden hyväksi. Mutta se ei vielä riitä „avioliiton” menestykselle. On ratkaistava historian vuorojärjestykseen asettama tehtävä, jona meillä ei suinkaan ole kansallinen yhdistäminen (sitä meillä on ihan liiaksikin...), vaan *agraarikysymys*,... aikana, jolloin proletariaatin vastarinta on lujempaa.

Siitä liberaalipahanen V. Maklakov, joka huokaillen haaveilee venäläisestä Bismarckista, ei osannut sanoa yhtään ainoaa selvää sanaa.

Kirjoitettu kesäkuun alussa 1918

Julkaistu ensi kerran v. 1937,

XXX Lenin-kokoelmassa

Allekirjoitus: W.

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

LIBERAALIN AVOMIELISIÄ PUHEITA

Hiljattain kuoli „Russkije Vedomostin”⁴⁰ toimittaja V. M. Sobolevski. Liberaalit kunnioittivat hänen muistoaan pitäen häntä „vakaana edistysmielisenä toimihenkilönä”. He puhuivat ja kirjoittelivat hänen henkilökohtaisista avuistaan. Mutta sivuuttivat kysymyksen „Russkije Vedomostin” poliittisesta suunnasta.

Liberaaliemme kannalta ei mikään ole sen mukavampi kuin tuo vanha ja väritön, yleinen utuverho: „oppositio”, „edistysmielisyys”. Mutta mitä noiden sanojen takana piilee, *minkälainen* on ollut sen tai tämän toimihenkilön oppositio-asetenne, *mitä* luokkaa hän on palvellut, sitä ei välitetä käsitellä. Se on liberaaleista epämieluisia.

Mutta demokraattien on saatava ilmi totuus. Kunnioitakaa V. M. Sobolevskia niinkuin edistysmielistä miestä, siihen teillä on oikeus. Mutta jos haluatte vakavasti opettaa kansalle politiikkaa, niin älkää unohtako „Russkije Vedomosti” lehden *suuntaa*, lehden, jossa esiintyvät omalaatuisesti yhtyneinä *oikeistokadettilaisuus* ja *narodnikkilainen* pintaväri.

Hra L. Pantelejev kirjoittaa „Retsh” lehdessä julkaistussa V. M. Sobolevskin muistolle omistamassaan artikkelissa, että Sobolevski oli „suuri epäilijä, mikäli oli kysymys niiden voimien olemassaolosta, joita edistysmielisillä yhteiskuntapiireillämme on käytettävissään”.

Tässä on kaikki epäselvää: mitä laatua oli tuo epäily? Mistä yhteiskuntapiireistä on kysymys? Asiaa valaisevat hieman seuraavat hra Pantelejevin lainaamat V. M. Sobolevskin sanat: „mitä voi antaa yhteiskunta, joka on pääosaltaan vielä luita ja ytimiä myöten maaorjuuden perinteiden

ja tottumusten vallassa? Mitä kannatusta voidaan uudelle järjestelmälle odottaa miljoonilta puoliorjilta, jotka ovat köyhiä, nälkäisiä, juoppoja ja sivistymättömiä?"

Hra Pantelejev, joka katsoi sopivaksi julkaista nämä avomieliset puheet, ei huomannut sitä, minkälaista valoa ne luovat venäläisten liberaalien suhtautumiseen kansanjoukkoihin.

Kesällä 1905 „Russkije Vedomosti” julkaisi hra Vinogradovin, liberaalisen tieteen tähden, kirjoituksen, jossa tämä todisteli, ettei näiden puoliorjien pidä mennä pitkälle, että heidän pitää olla vaatimattomampia ja rauhallisempia. Ja eiköhän vain „Russkije Vedomosti” osoittanut ennemmin kuin muut liberaaliset sanomalehdet täysin selvästi, että se suhtautuu tapahtumiin vastavallankumouksellisesti.

Epäileväisyyttäkin on erilaista. Yhteiskunnallisesta toimihenkilöstä puheen ollen on kysyttävä: *mihin* luokkaan nähden hän oli epäilijä? Sobolevski (ja hänen lehtensä „Russkije Vedomosti”) oli epäilijä ja jopa pessimistikin talonpoikaiston suhteen. Hän oli optimisti tilanherroihin nähden: heidät hän kuvaili kykeneviksi saamaan aikaan „reformreja”, sellaisiksi, jotka ovat „vilpittömästi myötätuntoisia uudelle järjestelmälle”, kuvasi heidät „kulttuurisiksi ihmisiksi” j.n.e. Tämän tilanherraliberalismin (ei puolittain orjamaisen, vaan täysin orjamaisen) ja narodnikkilaisuuden sekotus oli „valistuneiden”, varakkaiden, yltäkylläisyydessä elävien liberaalisten yhteiskuntapiirien mädännäisyyden merkki, noiden yhteiskuntapiirien, jotka *opettivat* herääville „miljoonille puoliorjille” orjamoraalia ja orjamaista politiikkaa. Nämä liberaaliset yhteiskuntapiirit olivat „luita ja ytimiä myöten” orjamaisen matelevaisia tilanherrojen edessä, ja „Russkije Vedomostin” narodnikkilaisuus kuvastaa eniten nöyrän talonpojan ja liberaalia näyttelevän kartanonherran patriarkaalista Venäjää.

KANSANVALISTUSMINISTERIÖN POLITIIKkaa KOSKEVASTA KYSYMYKSESTÄ ⁴¹

(LISÄYKSIÄ KANSANVALISTUSKYSYMYKSEEN)

Meidän, suokaa anteeksi sanontani, „kansanvalistus”-ministeriömme ylistelee äärettömästi sitä, että sen menot lisääntyvät varsin nopeasti. Vuoden 1913 menoarvioon liittyvästä pääministerin ja finanssiministerin selitekirjelmästä löydämme yhteenvetotiedot muka kansanvalistuksen ministeriön tulo- ja menoarvion täyttämistä vallankumouksen jälkeisinä vuosina. 46 miljoonasta ruplasta, minkä tämä menoarvio käsitti vuonna 1907, se on noussut 137 miljoonaan ruplaan vuonna 1913. Lisäys on valtava: miltei kolminkertainen kasvu jokusen kuuden vuoden aikana!

Mutta aivan turhaan meidän Venäjällä vallitsevan poliisi-„järjestyksen” eli *epäjärjestyksen* viralliset ylistelijämme unohtavat sen, että naurettavan pienet numerot kasvavat aina „*valtavan*” nopeasti, kun niiden kasvua lasketaan prosentuaalisesti. Jos annatte kerjäläiselle, jolla on kolme kopeekkaa, vielä viisikopeekkaisen, niin hänen „omaisuutensa” lisäys on kerralla „*valtava*”: kokonaista 167%!

Eiköhän ministeriön olisi pitänyt esittää *toisenlaisia tietoja*, ellei sen tarkoituksena ollut *pimittää* kansan tietoisuutta ja *salata* sitä kurjaa tilaa, missä kansanvalistus on Venäjällä? Eiköhän nimittäin olisi pitänyt esittää tietoja, joissa meidän tämänpäiväistä viisikopeekkaista ei verrata eiliseen kolmekopeekkaiseemme, vaan tietoja, joissa verrataan sitä, mitä meillä on, siihen, mikä *on välttämätöntä* sivistysvaltiolle? Jokaisen, ken ei halua pettää itseään eikä pettää kansaa, on myönnettävä, että ministeriön *velvollisuus* olisi ollut esittää sellaisia tietoja ja että jättäessään *tällaiset* tiedot esittämättä ministeriö ei täyttänyt

velvollisuuttaan. Sen sijaan että *selittäisi* kansalle ja kansan edustajille valtakunnallisia tarpeitamme, ministeriö *hämää* nämä tarpeet harjoittaen typerää muodollista numeroiden-laskemispeliä, märehtien byrokraattisesti vanhoja numeroita, jotka eivät selitä mitään.

Minulla ei tietenkään ole käytettävissäni kansanvalistuksen tilaan tutustumista varten sadannettakaan osaa niistä mahdollisuuksista ja tietolähteistä, joita on ministeriöllä. Mutta yritin kuitenkin hankkia edes *muutamia* tietolähteitä. Ja väitän rohkeasti, että voin esittää teille *kiistattomia*, aivan virallisia numerotietoja, jotka *tekevät* todella *selväksi*, minkälainen on meillä virallisen kansan-„pimityksen” tila.

Otan hallituksen virallisen tilastojulkaisun „Venäjän Vuosikirjan” vuodelta 1910, se on sisäasiain ministeriön julkaisema (Pietari, 1911).

Luen siitä, sivulta 211, että opiskelijain *yhteinen* lukumäärä Venäjän Keisarikunnassa, kun lasketaan yhteen sekä alkeis-, keski- ja korkeakoulut että kaiken tyyppiset oppilaitokset, oli vuonna 1904 kaikkiaan 6.200.172 henkeä ja vuonna 1908 — 7.095.351 henkeä. Kasvu on ilmeinen. Vuosi 1905, Venäjän kansanjoukkojen suuren heräämisen vuosi, vuosi, jolloin kansa kävi proletariaatin johdolla suurta vapaustaisteluaan, tämä vuosi *pakotti* yksinpä valtionlaitoksemmekin liikahtamaan kuolleesta pisteestä.

Mutta katsokaa, miten *kurjaan* tilaan me olemme tuomitut *jopa* „valtionlaitoksen” nopeimmankin edistyksen oloissa sen takia, että on säilynyt virkavaltaisuus ja maaorjuuttajatilanherröjen kaikkivalta.

Samassa „Venäjän Vuosikirjassa” esitetään tuossa samassa yhteydessä laskelma, että jokaista 1.000 asukasta kohti Venäjällä oli vuonna 1908 — 46,7 opiskelijaa (vuonna 1904 oli 44,3 opiskelijaa jokaista 1.000 asukasta kohti).

Mitä osoittaa tämä luku, jota kansanvalistusministeriö ei viitsinyt tiedottaa Duumalle sisäasiain ministeriön julkaisuista? Mitä osoittaa tämä suhdeluku: *vähemmän kuin 50 opiskelijaa* 1.000 asukasta kohden?

Se osoittaa sitä, herrat virallisen kansanpimityksen puolustajat, että Venäjä on *uskomattoman* takapajuinen ja kehittymätön, mikä on seuraus maaorjuuttaja-tilanherröiden kaikkivallasta valtiossamme. Lasten ja kouluiässä olevien alaikäisten lukumäärä Venäjällä on yli 20%, s.o. enemmän kuin *viidesosa* maan koko asukasluvusta. Tämän numeron

jopa herrat Kasso ja Kokovtsovkin olisivat voineet saada helposti tietoonsa departementtivirkailijoihensa kautta.

Kouluikäisiä lapsia on siis 22%, mutta opiskelevia 4,7%, toisin sanoen *miltei viisi kertaa vähemmän!* Tämä merkitsee, että noin *neljä viidennestä* lapsista ja alakäisistä *on* Venäjällä kansanvalistusta *vaiilla!*

Paitsi Venäjää Euroopassa ei ole enää toista näin metsäläisasteella olevaa maata, jossa kansanjoukot olisi valistuksen, valon ja tiedon alalla *ryöväyty* yhtä perusteellisesti. Ja tämä kansanjoukkojen, varsinkin talonpoikien, metsistyneisyys ei ole suinkaan satunnaista, vaan se *on kiertämätöntä* tilanherrojen harjoittaman sarron oloissa, kun nämä ovat anastaneet monia kymmeniä miljoonia desjatiinoja maata, anastaneet jopa valtiovallankin sekä Duumassa että Valtakunnanneuvostossa eivätkä yksistään näissä laitoksissa, jotka ovat vielä suhteellisen *alhaisia...*

Venäjän maaorjuudellinen valtiojärjestelmä on tuominnut neljä viidesosaa koko nuoresta sukupolvesta jäämään lukutaidottomaksi. Tätä tilanherrain vallan harjoittamaa kansan tylsistyttämistä vastaava on lukutaidottomuuskin Venäjällä. Sama hallituksen julkaisu „Venäjän Vuosikirja” laskee (sivulla 88), että Venäjällä on lukutaitoisia vain 21% väestöstä, ja kun siitä (väkiluvusta) vähennetään pois kouluikä *nuoremmat* lapset, s.o. alle 9-vuotiaat, niin on lukutaitoisia kaikkiaan 27%.

Mutta sivistysmaissa ei lukutaidottomia ole lainkaan, kuten on laita Ruotsissa ja Tanskassa, tai lukutaidottomia on ainoastaan 1—2%, niinkuin on Sveitsissä ja Saksassa. Yksinpä takapajuinen Itävalta-Unkarikin on luonut slaavilaisväestölleen *verrattomasti* kulttuurisemmat elinolot kuin maaorjuudellinen Venäjä: Itävallassa on 39% lukutaidottomia, Unkarissa 50%. Meikäläisten shovinistien, oikeistolaisen, nationalistien ja lokakuulaisten sietäisi *ajatella* näitä numeroita, elleivät he olisi asettaneet „valtakunnalliseksi” päämääräkseen — totuttautua itse olemaan ajattelematta ja totuttaa kansakin olemaan ajattelematta. Vaikka he itse ovatkin jo oppineet olemaan ajattelematta, niin Venäjän kansa *oppii* yhä enemmän ajattelemaan, ajattelemaan sitäkin, mikä luokka valtakuntaa hallitessaan on syössyt venäläiset talonpojat sekä aineelliseen että henkiseen kurjuuteen.

Amerikka *ei* ole eturivin maita lukutaitoisten määrässä. Siellä on miltei 11% lukutaidottomia, ja neekereistä on 44%

lukutaidottomia. Mutta „kansanvalistuksen” suhteen Amerikan neekerit ovat sentään *runsaasti kaksi kertaa* paremmissa asemassa kuin venäläiset talonpojat. Amerikan neekerit, niin poljettuja kuin he Amerikan tasavallan häpeäksi ovatkin, ovat kuitenkin onnellisempia kuin Venäjän talonpojat,— ja onnellisempia he ovat sen takia, että tasan puoli vuosisataa sitten kansa löi maahan amerikkalaiset orjanomistajat, nujersi tuon kyykkäärmeen, lakaisi tyyten pois orjanomistuksen ja orjanomistukseen pohjautuneen valtiojärjestelmän, teki lopun orjanomistajain poliittisista erioikeuksista Amerikassa.

Herrat Kassot, Kokovtsovit ja Maklakovit opettavat Venäjänkin kansan seuraamaan Amerikan esimerkkiä.

Amerikassa oli vuonna 1908 opiskelijoita *17 miljoonaa*, se on *192 opiskelijaa jokaista tuhatta asukasta kohti — yli neljä kertaa* enemmän kuin Venäjällä. Neljäkymmentä kolme vuotta sitten, vuonna 1870, jolloin Amerika vasta *alkoi* rakentaa vapaata elämäänsä, sen jälkeen kun maa *oli puhdistettu* orjanomistajabiisoneista,— neljäkymmentä kolme vuotta takaperin Amerikassa oli 6.871.522 opiskelijaa, s.o. enemmän kuin vuoden 1904 Venäjällä ja *miltei* yhtä paljon kuin Venäjällä vuonna 1908. Mutta jo silloinkin, vuonna 1870, Amerikassa oli 1.000 asukasta kohti 178 (*sata seitsemänkymmentä kahdeksan*) opiskelijaa, s.o. miltei neljä kertaa enemmän kuin *nykyisellä* Venäjällä.

Siinä teille, herrat, uusi todistus siitä, että Venäjän on *vielä* vallattava kansan sitkeällä, vallankumouksellisella taistelulla *se vapaus*, minkä amerikkalaiset hankkivat itselleen puoli vuosisataa sitten.

Venäjän kansanpimitämisministeriön menoarvio vuodeksi 1913 on määritelty 136,7 miljoonaksi ruplaksi. Se tekee yhtä asukasta kohden (vuonna 1913 oli 170 miljoonaa asukasta) kaiken kaikkiaan 80 kopeekkaa. Vaikkapa ottaisimme pohjaksi senkin „valistukseen käytettävien valtion menojen yleissumman”, minkä hra finanssiministeri esittää tulo- ja menoarvioon liittämänsä selitekirjelmän 109. sivulla, nimittäin luvun 204,9 miljoonaa ruplaa, niin sittenkin saamme tulokseksi vain 1 rpl. 20 kopeekkaa jokaista asukasta kohti. Belgiassa, Englannissa ja Saksassa kansanvalistusmenojen summa tekee 2—3 ruplaa ja vieläpä 3 rpl. 50 kop. yhtä asukasta kohden. Amerikassa käytettiin vuonna 1910 kansanvalistukseen 426 miljoonaa dollaria, s.o.

852 miljoonaa rpl., s.o. 9 rpl. 24 kop. asukasta kohti. Neljäkymmentä kolme vuotta sitten, vuonna 1870, Amerikan tasavalta kulutti kansanvalistukseen 126 miljoonaa ruplaa vuodessa, s.o. 3 rpl. 30 kop. jokaista asukasta kohti.

Kruunun pännäpyörittäjät ja kruununpalvelijat esittävät meille tietysti vastaväitteen, että Venäjä on köyhä, sillä ei ole varoja. Oo, niinpä tietysti, Venäjä ei ole ainoastaan köyhä, vaan se on keppikerjäläinen, kun on kysymys kansanvalistuksesta. Sen sijaan Venäjä on tavattoman „rikas” niiden menojen suhteen, jotka se käyttää tilanherrojen hallitseman maaorjuudellisen valtion ylläpitämiseen, poliisilaitoksen ja sotaväen ylläpitämiseen, maanvuokrien ja kymmeneen tuhansiin nousevien palkkojen maksamiseen „korkeisiin” virkoihin päässeille tilanherroille, siihen seikkailu- ja ryöstöpolitiikkaan, jota eilen harjoitettiin Koreassa ja Jalu-joella, tänään Mongoliassa tai Turkin Armeniassa. Venäjä tulee aina pysymään köyhänä ja keppikerjäläisenä, mikäli kysymys on kansan valistamiseen tarvittavista kulungeista, *kunnes* kansa valistuu niin paljon, että luo niskoiltaan maaorjuuttaja-tilanherrojen ikeen.

Venäjä on köyhä, kun on kysymys kansakoulun opettajien palkoista. Heille maksetaan vaivaisia ropoja. Kansakoulun opettajat näkevät nälkää ja palelevat lämmittämättömissä ja asunnoiksi aivan kelpaamattomissa mökeissä. Kansakoulujen opettajat asuvat yksissä suojissa elukoiden kanssa, jotka talonpoika ottaa talveksi tupaan. Kansakoulun opettajia vainoaa jokainen maalaispoliisi, jokainen maaseudun mustasotnialainen tai vapaaehtoinen kyttä ja ohranan käytyri, puhumattakaan esivallasta, joka tekee muistutuksia ja vainoaa opettajia. Venäjä on köyhä, kun pitäisi maksaa rehellisille kansanvalistajille, mutta Venäjä on ylettömän rikas, kun heitetään miljoonia ja kymmeniä miljoonia aateellisille laiskottelijoille, sotaseikkailuihin, hyvityksinä sokeritehtailijoille ja naftakuninkaille ynnä muuhun sellaiseen.

Vielä eräs ja viimeinen numero Amerikan elämästä, hyvät herrat, näyttääksemme venäläisten tilanherrojen ja *heidän* hallituksensa sortamille kansoille, *kuinka* elää sellainen kansa, joka on kyennyt vallankumouksellisella sodalla hankkimaan vapauden. Vuonna 1870 Amerikassa laskettiin olleen 200.515 opettajaa, joiden yhteinen palkkasumma oli 37,8 miljoonaa dollaria, s.o. keskimäärin 189 dollaria eli 377 ruplaa jokaista opettajaa kohti vuodessa. Näin oli

neljäkymmentä vuotta sitten! Tätä nykyä Amerikassa on 523.210 opettajaa, ja he saavat palkkaa 253,9 miljoonaa dollaria, s.o. 483 dollaria eli *966 ruplaa* jokaista opettajaa kohti vuodessa. Venäjälläkin, sen tuotantovoimien ollessa nykyisellä tasolla, olisi täysin mahdollista jo nykyään turvata vähintään yhtä tyydyttävät palkat kansakoulujen opettajain armeijalle, opettajille, jotka auttavat kansaa vapautumaan tietämättömydestä, pimeydestä ja poljetusta asemastaan,— jos... jos koko Venäjän valtiojärjestelmä, alhaalta ylös asti, uusittaisiin yhtä demokraattiseksi kuin on Amerikan valtiojärjestelmä.

Joko kurjuus ja metsistyminen maaorjuuttaja-tilanherrojen kaikkivaltiuuden oloissa, kesäkuun kolmannen päivän komennon eli ruokottomuuksien oloissa—tahi vapaus ja sivilisaatio, ehdolla että *osataan ja että on päättäväisyyttä* vallata vapaus,—tämä on se havainto-*opetus*, minkä kansanvalistusministeriön menoarvio antaa Venäjän kansalaisille.

Mutta olen tähän saakka kosketellut miltei yksistään vain kysymyksen aineellista eli vieläpä yksistään sen rahallista puolta. Paljon murheellisempi eli oikeammin paljon inhottavampi on kuva oppilaiden ja opettavien henkisestä tylsistymisestä, alennetusta, poljetusta ja oikeudettomasta asemasta Venäjällä. Kansanvalistusministeriön koko toiminta tässä suhteessa on pelkkää kansalaisten oikeuksien pilkkaamista, kansan pilkkaamista. Poliisiurkintaa, poliisimielivaltaa, poliisiesteiden *asettaminen* yleensä kansan valistuksen ja erityisesti työläisten valistuksen tielle, kaiken sen *tuhon* poliisivoimin, mitä kansa itse tekee valistuksensa hyväksi,—tällaista on *koko* sen ministeriön toiminta, jonka menoarvion herrat tilanomistajat, oikeistolaisista aina lokakuulaisiin saakka, täällä nyt hyväksyvät.

Ja *todistaakseni* teille, herrat IV Duuman edustajat, sanojeni paikkansapitävyyden, haastan todistajan, jota ette *edes* tekään, herrat tilanomistajat, voi evätä. Tämä todistaja on III ja IV Valtakunnanduuman edustaja, lokakuulainen hra *Kljuzhev*, Samaran 2:sen ja 3:nnen tyttökymnaasin valvontaneuvoston jäsen, Samaran kaupunkiduuman koululautakunnan jäsen, Samaran kuvernementinzenstvov tarkastuslautakunnan jäsen, entinen kansakoulujen tarkastaja. Luetelin (III Duuman virallisen tietokokoelman perusteella) tämän lokakuulaisen virkatittelit ja arvot *todistaakseni*

teille, että hallitus *itse, itse* tilanherrat ovat asettaneet tilanherraisessa zemstvolaitoksessamme hra Kljuzhevin huomauttimille toimipaikoille kansanpimittämismministeriömme „toiminnan” (urkinta- ja pyöveli-„toiminnan”) alalla.

Hra Kljuzhev jos kukaan on tietysti käynyt läpi lainkuuliaisen ja jumalaapelkääväisen virkailijan ja palvelijan koko karrierin. Hra Kljuzhev jos kukaan on tietysti uskollisella palveluksellaan paikkakunnilla, maaseudulla, ansainnut aateliston ja tilanherrojen luottamuksen.

Ja tässä teille muutamia lainauksia tämän mitä luotettavimman (maaorjuudelliselta katsantokannalta) todistajan puheesta, jonka hän piti *kolmannessa* Duumassa kansanvalistusministeriön menoarvion johdosta.

Hra Kljuzhev kertoi III Duumassa, että Samarán zemstvo oli hyväksynyt *yksimielisesti* hra Kljuzhevin esityksen, että anottaisiin eräiden kaksiluokkaisten kyläkoulujen muuttamista neliluokkaisiksi. Opetuspiirin kuraattori *hylkäsi* esityksen,— kertoo lainkuuliainen ja jumalaapelkääväinen hra Kljuzhev. Minkä vuoksi? Virallinen selitys kuuluu: „*koska kouluikäisiä lapsia on vähän*”.

Ja niinpä hra Kljuzhev tekee seuraavan rinnastuksen: *meillä* (sanoo hän tilanherrojen polkemasta Venäjältä), *meillä ei* Samarán kuvernementin kylien 6.000 asukasta kohti *ole yhtään* neliluokkaista koulua. Sortavalan kaupungissa (Suomessa) on 2.800 asukasta varten *neljä* keski- (ja sitä korkeampaa) koulua.

Tällaisen rinnastuksen teki III Duumassa hra lokakuulainen ja mitä ansioitunein Peredonov * ... anteeksi, ... mitä ansioitunein hra Kljuzhev, piti minun sanoa. Ajatelkaa tuota rinnastusta, herrat edustajat, jos ei kansan, niin ainakin tilanherrojen edustajat! Kuka sitä koulujen avaamista anoi? Ehkä vasemmistolaiset? Ehkäpä maanjussit? Tai mahdollisesti työläiset? herra varjeltoon sellaisesta!! Sitä anoi *yksimielisesti* Samarán zemstvo, s.o. Samarán *tilanherrat*, siinä luvussa kaikkein mustasotnialaisimmatkin. Mutta hallitus kuraattorin ominaisuudessa kieltää sen sillä tekosyyllä, että kouluikäisiä lapsia on „*vähän*”!! Enkö sitten ollut täydelleen ja kaikissa suhteissa oikeassa, kun sanoin, että hallitus *estää* kansan valistamista Venäjällä? — että

* Peredonov — opettajakytän ja tylsän opettajan tyyppi Sologubin romaanissa „Pikkupaholainen”.

hallitus on kansanvalistuksen mitä pahin vihollinen Venäjällä?

Kun Suomessa näemme kulttuuria, sivilisaatiota, vapautta, lukutaitoa, sivistyneitä naisia ja niin edelleen, niin näin on *vain* sen vuoksi, että Suomessa *ei ole* sellaista „yhteiskunnallista vitsausta” kuin on Venäjän hallitus. Nyt se tahdotaan tehdä Suomenkin vitsaukseksi ja muuttaa Suomenkin orjuuden maaksi. Siinä te ette onnistu, herrat!! Yrittäessänsä saattaa poliittisen orjuuden väkisin voimaan Suomessa te vain joudutte Venäjän kansojen vapauttamista poliittisesta orjuudesta!

Esitän vielä yhden lausunnon lokakuulaisen todistajan hra Kljuzhevin lausunnoista. „Kuinka pedagogeja värvätään?” kysyi hra Kljuzhev puheessaan ja itse vastasi kysymykseensä seuraavasti:

„Muuan samaralainen edesmennyt toimihenkilö, Popov, testamentasi varat naisten opettajaseminaarin perustamista varten”. Ja kuinka luulette, kenet nimitettiin seminaarin johtajattareksi. Edesmenneen Popovin testamentin toimeenpanija kirjoittaa siitä näin: „Ja seminaarin johtajattareksi nimitettiin *kaartinkenraalin leskirouva*, joka oman tunnustuksensa mukaan vasta nyt ensi kerran kuuli, että on olemassa sellainenkin oppilaitos, jota sanotaan naisten opettajaseminaariksi”!!

Älkää, hyvät herrat, luulko, että olen ottanut tämän tosiasian Demjan Bednyin tarukokoelmasta, jostain sellaisesta tarusta, jonka takia „Prosveshtshenije” aikakauslehteä sakoettiin ja sen toimittaja pantiin linnaan. Ei. Tämä tosiasia on otettu lokakuulaisen Kljuzhevin puheesta, saman Kljuzhevin, joka (jumalaa ja poliisia pelkääväisenä miehenä) pelkää vain *ajatella* tuon tositapauksen merkitystä. Sillä tämäkin tosiasia taasen todistaa aivan kiistattomasti sitä, ettei ole olemassa toista niin pahaa ja leppymätöntä Venäjän kansan valistamisen vihollista kuin on Venäjän hallitus. Ja herrojen, jotka lahjoittavat pääomia kansan valistamiseen, pitää ymmärtää, että he haaskaavat rahojaan turhaan, enemmänkin kuin turhaan. Halutessaan tehdä lahjoituksia kansan valistuksen hyväksi he joutuvat *todellisuudessa* antamaan varoja *kaartinkenraaleille* ja näiden *leskirouville*. Elleivät nämä lahjoittajat halua haaskata rahoja turhaan, on heidän ymmärrettävä, että ne pitää lahjoittaa sosialidemokraateille, jotka *yksin* vain osaavat antaa näillä rahoilla kansalle *oikeata* valistusta, joka todella on

riippumatonta „kaartinkenraaleista” sekä... pelkääväisistä ja lainkuuliaisista herra Kljuzheveista.

Vielä eräs lainaus saman hra Kljuzhevin puheesta:

„Turha oli Valtakunnanduumamme (kolmannen Duuman) toive, että seminaarilaisille avattaisiin pääsy korkeakouluihin. Ministeriö ei nähnyt mahdolliseksi ottaa varteen toivomuksiamme”. „Muuten, hallitus estää ei vain seminaarilaisia, vaan myös yleensä talonpoikais- ja pikkuporvarisäädyn lapsia saamasta korkeakoulusivistystä. Tämä ei ole mikään korulause, vaan totuus”, huudahti lokakuulainen kansanvalistusministeriön virkailija. „119 tuhannesta kymnaaseissa opiskelevasta henkilöstä on talonpoikia vain 18.000. Ja kaikissa kansanvalistusministeriön alaisissa oppilaitoksissa on talonpoikia kaiken kaikkiaan vain 15 prosenttia. Hengellisissä seminaareissa opiskelevista 20.500 oppilaasta on talonpoikia vain 1.300 henkeä. Kadettikouluihin ja muihin sen kaltaisiin oppilaitoksiin ei talonpoikia oteta lainkaan” (nämä Kljuzhevin puheesta poimitut lainaukset on muuten julkaistu myöskin K. Dobroserdovin kirjoituksessa „Nevskaja Zvezda” lehden 6. numerossa vuodelta 1912, toukokuun 22 pnä vuonna 1912).

Näin puhui hra Kljuzhev III Duumassa. Tämän todistajan lausuntoja eivät voi kumota edes IV Duuman valtaherratkaan. Ja todistaja tulee *vastoin* tahtoaan ja *vastoin* haluaan vahvistaneeksi sen, että *vallankumouksellinen* arvio Venäjän nykytilanteesta yleensä ja kansanvalistuksen tilasta erityisesti pitää täydellisesti paikkansa. Sillä totta tosiaan, minkä kohtalon on ansainnut hallitus, joka erään huomattavan hallitusviranomaisen ja hallitsevan lokakuulaisten puolueen toimihenkilön sanojen mukaan *estää* pikkuporvareita ja talonpoikia saamasta sivistystä?

Koettakaahan mieltä, herrat, minkä kohtalon sellainen hallitus on ansainnut näiden pikkuporvareitten ja talonpoikien kannalta katsottuna!

Älkää unohtako sitä, että pikkuporvareita ja talonpoikia on Venäjällä 88 prosenttia väestöstä, s.o. vähää vaille *yhdeksän kymmenesosaa* kansasta. Mutta aatelisia on kaiken kaikkiaan *puolitoista prosenttia*. Ja nyt hallitus ottaa kansan yhdeksältä kymmenesosalta varat kaiken lajin koulujen ja oppilaitosten ylläpitämiseen ja kouluttaa *näillä rahoilla* aatelisia *estäen* pikkuporvareita ja talonpoikia saamasta sivistystä!! Eikö tosiaankaan ole selvää,

minkä kohtalon on ansainnut tämä aatelishallitus? — tämä hallitus, joka sortaa yhdeksää kymmenesosaa väestöstä varjellakseen väestön *yhden sadasosan* erioikeuksia??

Ja lopuksi, tässä vielä viimeinen lainaus todistajaksi haastamani kansanvalistusministeriön lokakuulaisen virkailijan, III (ja IV) Duuman jäsenen herra Kljuzhevin puheesta:

„Viisivuotiskauden 1906—1910 kuluessa”, sanoo hra Kljuzhev, „on Kasanin opetuspiirissä erotettu virasta 21 keskioppilaitosten ja kansakoulujen johtajaa, 32 kansakoulujen tarkastajaa, 1.054 kaupunkikoulujen opettajaa sekä siirretty paikasta toiseen niin edellisiä kuin jälkimmäisiäkin 870 henkeä. Ajatelkaa, kuinka opettajamme voisi nukkua rauhassa?” huudahtaa hra Kljuzhev. „Käydessään nukkumaan Astrakanissa hänellä ei ole mitään varmuutta, etteikö hän jo huomenna joudu Vjatkaan. Kuvitelkaa mielessänne tällaisen, jäniksen tapaan jahdatun pedagogin sieluntilaai!”

Tämä ei ole minkään „vasemmistolaisen” opettajan, vaan lokakuulaisen huudahtus. Nämä tiedot on esittänyt palvelusintoinen virkamies. Hän on *teikäläinen* todistaja, herrat oikeistolaiset, nationalistit ja lokakuulaiset!! Ja tämän „teikäläisen” todistajan on ollut pakko tunnustaa hallituksen harjoittavan mitä hillittömintä, julkeinta ja inhottavinta mielivaltaa opettajien kohtelussa!! Tämän *teikäläisen* todistajan, herrat IV Duuman ja Valtakunnanneuvoston valtiat, on ollut pakko tunnustaa tosiasiksi se, että Venäjän hallitus „*jahtaa*” Venäjällä opettajia niinkuin jäniksiä!!

Ja tähän tosiasiaan nojautuen, joka on eräs tuhansista ja taas tuhansista samankaltaisista Venäjän elämän tosiasioista, me kysymme Venäjän kansalta ja kaikilta Venäjällä asuvilta kansoilta: sitä vartenko me tarvitsemme hallitusta, että se varjेलisi aatelisherrojen erioikeuksia ja „*jahtais*” kansakoulujen opettajia? Eikö tämä hallitus ole ansainnut sitä, että kansa *ajaa* sen tiehensä?

Niin, Venäjän kansakoulujen opettajat ovat jahdattuja kuin jänikset! Niin, hallitus estää Venäjän väestön yhdeksää kymmenesosaa saamasta sivistystä. Niin, meidän kansanvalistusministeriömme on ministeriö, joka harjoittaa poliisiurkintaa, nuorison herjaamista ja tekee pilkkaa kansan tiedonjanosta. Mutta, herrat IV Duuman jäsenet, eivät kaikki venäläiset talonpojat ja varsinkaan venäläiset työläiset, eivät läheskään kaikki ole *jäniksen* kaltaisia. Työväen-

luokka pystyi todistamaan sen vuonna tuhat yhdeksänsataa viisi, ja se pystyy todistamaan vielä uudelleen ja todistamaan paljon vakuuttavammin, paljon tehoisemmin, paljon vakavammin sen, että se kykenee käymään vallankumouksellista taistelua todellisen vapauden ja *todellisen*, ei kassolaisen eikä aatellisen *k a n s a* nvalistuksen puolesta!

*Kirjoitettu viimeistään
kesäkuun 2 (15) pnä 1913*

Julkaistu ensi kerran v. 1930

*V. I. Leninin Teosten 2.—3. painoksessa,
XVI osa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

KIISTAKYSYMYKSIÄ
JULKINEN PUOLUE JA MARXILAISET

„Pravda” №№ 85, 95, 110, 122, 124 ja 126;
 huhtikuun 12 ja 26 pnä,
 toukokuun 15, 29 ja 31 pnä
 sekä kesäkuun 2 pnä 1913
 Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehden
 tekstin mukaan, joka on tarkistettu
 vertaamalla „Marxilaisuus ja
 likvidaattoruus” kokoelman tekstiin,
 11 osa, Pietari, 1914

I. VUODEN 1908 PÄÄTÖS

Se taistelu, jota käydään „Pravdan” ja „Lutshin” välillä, tuntuu useista työläisistä turhulta ja miltei käsittämättömältä. On luonnollista, etteivät lehden eri numeroiden väittelyartikkelit erinäisistä, joskus sangen yksityisluontoisista kysymyksistä anna täydellistä kuvaa taistelun kohteista ja sisällöstä. Siitä johtuu työläisten oikeutettu tyytymättömyys.

Ja kuitenkin likvidaattoruutta koskeva kysymys, jonka johdosta taistelua käydään, on nykyhetkellä työväenliikkeen tärkeimpiä ja tähdellisimpiä kysymyksiä. Työmies ei voi olla luokkatietoinen, ellei hän perehdy seikkaperäisesti tähän kysymykseen, ellei hän muodosta siitä itselleen määrättyä käsitystä. Työmies, joka tahtoo ratkaista itsenäisesti *oman* puolueensa kohtalot, ei viittaa kintaalla väittelylle, vaikkei se ensi näkemältä olekaan aivan käsitettävää, vaan ryhtyy vakavasti etsimään totuutta ja kaivaa sen esille.

Miten löydetään totuus? Miten toisilleen ristiriitaisista mielipiteistä ja väitteistä saadaan selvyys?

Jokainen järkevä ihminen käsittää, että jos käydään kiihkeä taistelua mistä asiasta hyvänsä, niin totuuden selville saamiseksi ei saa rajoittaa kiistapuolien lausuntoihin, vaan on itse tarkastettava *tosiasiat* ja *asiakirjat*, on itse otettava selvä siitä, onko olemassa *todistajain* lausuntoja ja ovatko nuo lausunnot luotettavia.

Kieltämättä tämä ei aina käy helposti. On paljon „helppompaa” uskoa siihen, mitä joutuu tai *sattuu* kuulemaan, mistä huudetaan „julkisemmin”, ja muuhun sellaiseen. Mutta sellaisia ihmisiä, jotka tyytyvät tähän, sanotaan „köykäisiksi”, mitättömiksi ihmisiksi, eikä kukaan ota heitä

vakavalta kannalta. Ilman määrättyä *itsenäistä* työtä ei voida päästä selville totuudesta ainoassakaan vakavassa kysymyksessä, ja se, joka pelkää työtä, riistää itse itseltään mahdollisuuden saada selville totuuden.

Siksi käännyimme vain niiden työläisten puoleen, jotka eivät pelkää tuollaista työtä, jotka ovat päättäneet *itsenäisesti* päästä selville asiasta ja yrittää *löytää tosiasioita, asiakirjoja ja todistajain lausuntoja*.

Ennen kaikkea herää kysymys, mitä on likvidaattoruus? Mistä tuo sana on tullut ja mitä se merkitsee?

„Lutsh” sanoo, että puolueen likvidoiminen, siis puolueen hajalle laskeminen, hajottaminen, puolueesta luopuminen on pelkkää ilkeämielistä keksintöä. „Ryhmäkuntalaiset” bolshevikit ovat muka keksineet sen menshevikkejä vastaan!

„Pravda” sanoo, että koko puolue on yli neljän vuoden ajan tuominnut likvidaattoruuden ja taistellut sitä vastaan.

Kuka on oikeassa? Miten totuus on löydettävissä?

Ainoa keino ilmeisesti on se, että haetaan esille puolueen *historiasta* tosiasiat ja asiakirjat viimeisten 4 vuoden ajalta, vuodesta 1908 vuoteen 1912, jolloin likvidaattorit *lopullisesti erkanivat* puolueesta.

Juuri nuo neljä vuotta, jolloin nykyiset likvidaattorit *olivat vielä* puolueessa, ovat tärkein kausi sen *tarkistamiseksi*, mistä ja millä tavalla likvidaattoruus-käsite on ilmestynyt.

Tästä seuraa ensimmäinen ja tärkein johtopäätös: se, joka puhuu likvidaattoruudesta *sivuuttaen* tosiasiat ja *puolueen* asiakirjat vuosilta 1908—1911, salaa totuuden työläisiltä.

Mitä sitten ovat nuo tosiasiat ja puolueen asiakirjat?

Ennen kaikkea *puolueen päätös*, joka tehtiin joulukuussa vuonna 1908. Elleivät työläiset halua, että heitä kohdellaan kuin lapsia, joille syötetään kaikenlaisia satuja ja perättömiä juttuja, niin heidän on kysyttävä neuvonantajiltaan, johtajiltaan tai edustajiltaan, tekikö *puolue* joulukuussa vuonna 1908 *päätöksen* likvidaattoruutta koskevasta kysymyksestä ja minkälainen se päätös on?

Siinä päätöksessä on *tuomittu* likvidaattoruus ja *selitetty*, mitä se on.

Likvidaattoruus on „puoluesivistyneistön erään osan yritystä *likvidoida*” (s.o. laskea hajalle, hävittää, kumota, lakkauttaa) „olemassaoleva puoluejärjestö ja korvata se muodoltaan hataralla yhdistymisellä *legaalisuuden*” (s.o.

laillisuuden, „julkisen” olemassaolon) „puitteissa hinnalla millä hyvänsä, vaikkapa sitä varten olisi *ilmeisesti luovuttava* puolueen *ohjelmasta, taktiikasta* ja perinteistä” (s.o. entisestä kokemuksesta).

Sellaisen päätöksen teki puolue likvidaattoruudesta yli neljä vuotta sitten.

Tästä päätöksestä nähdään selvästi, mikä on likvidaattoruuden olemus ja miksi se tuomitaan. Sen olemuksena on *luopuminen* „maalalaisuudesta”, sen likvidoiminen, sen *korvaaminen* muodoltaan hataralla yhdistymisellä laillisuuden puitteissa hinnalla millä hyvänsä. Puolue *ei* siis lainkaan tuomitse legaalista (laillista) toimintaa ja sen välttämättömyyden korostamista. Puolue tuomitsee — ja tuomitsee ehdottomasti — vanhan puolueen *korvaamisen* jollakin muodoltaan hataralla, „julkisella”, jota ei voida nimittää puolueeksi.

Puolue ei voi olla olemassa, ellei se puolusta olemassaoloaan, ellei se taistele ehdottomasti niitä vastaan, jotka sitä likvidoivat, hävittävät, jotka eivät tunnusta sitä, jotka luopuvat siitä. Tämä on itsestään selvää.

Sille, joka luopuu olemassaolevasta puolueesta jonkin uuden nimessä, on sanottava: koettakaa, rakentakaa uusi puolue, mutta vanhan, nykyisen, olemassaolevan puolueen jäseniä te ette voi olla. Sellainen on puolueen joulukuussa 1908 tekemän päätöksen ajatus, ja on ilmeistä, että muunlaista päätöstä puolueen olemassaoloa koskevasta kysymyksestä ei voinut ollakaan.

Likvidaattoruus on tietysti *sidottu* aatteellisesti *luopuruuteen, ohjelmasta ja taktiikasta luopumiseen, opportunistisiin*. Siihen on viitattukin edellä mainitun päätöksen loppuosassa. Mutta likvidaattoruus ei ole *vain* opportunistia. Opportunistit johtavat puoluetta väärälle, porvarilliselle tielle, liberaalisen työväenpolitiikan tielle, mutta he *eivät luovu* puolueesta, eivät likvidoi sitä. Likvidaattoruus on *sellaista* opportunistia, joka menee niin pitkälle, että *luopuu* puolueesta. On itsestään ymmärrettävää, että puolue ei voi olla olemassa, jos se *pitää riveissään* nekin, jotka eivät tunnusta sen olemassaoloa. Yhtä ymmärrettävää on sekin, että luopuminen maanalaisesta toiminnasta nykyisissä oloissa on samaa kuin luopuminen vanhasta puolueesta.

Herää kysymys, miten likvidaattorit suhtautuvat tähän päätökseen, jonka puolue teki vuonna 1908?

Siinä on kysymyksen ydin, sen avulla voidaan tarkastaa likvidaattorien vilpittömyys ja poliittinen rehellisyys.

Eikä kukaan heistä, jos ei ole kadottanut järkeään, ryhdy kieltämään sitä tosiasiaa, että puolue teki sellaisen päätöksen ja ettei sitä ole kumottu.

Ja nyt likvidaattorit kieroilevat joko sivuuttamalla kysymyksen ja *vaikenemalla* työläisten edessä päätöksestä, jonka puolue teki vuonna 1908, tahi kirkumalla (usein herjaussanoja käyttäen), että se on bolshevikkien toimesta hyväksytty päätös.

Mutta herjaussanat paljastavat vain likvidaattorien heikkouden. On olemassa *puolueen päätöksiä*, jotka on hyväksytty *menshevikkien* toimesta,— sellainen on esimerkiksi kunnallistamista koskeva päätös, joka hyväksyttiin Tukholmassa vuonna 1906⁴². Se on yleisesti tunnettua. Monet bolshevikit eivät ole tuon päätöksen kannalla. Mutta kukaan heistä ei kiellä sitä, että se on *puolueen päätös*. Aivan samoin myöskin vuonna 1908 hyväksytty päätös likvidaattoruudesta on *puolueen päätös*. Kaikenlainen kieroilu tässä kysymyksessä ei ole mitään muuta kuin sitä, että halutaan johtaa työläiset harhaan.

Se, joka haluaa tunnustaa puolueen muutenkin kuin sanoissa, ei siedä tässä asiassa mitään kieroilua ja löytää likvidaattoruudesta tehtyä *puolueen päätöstä* koskevan totuuden. Vuodesta 1909 lähtien tätä päätöstä ovat kannattaneet *kaikki puoluemies-menshevikit* Plehanovin johdolla, joka niin „Dnevnik” julkaisussaan kuin myös monissa muissa marxilaisissa julkaisuissa on selittänyt monta kertaa ja riittävän selvästi, että puolueessa ei voi olla se, joka sitä likvidoi.

Plehanov on ollut ja on edelleenkin menshevikki. Siis likvidaattorien tavanomaiset viittailut siihen, että vuonna 1908 tehty puolueen päätös on luonteeltaan „bolshevistinen”, ovat kaksin verroin vääriä.

Mitä enemmän me tapaamme „Lutshissa” tai „Nasha Zarjassa” likvidaattorien herjaussanoja Plehanovia vastaan, sitä selvemmin tuo kaikki todistaa sen, että likvidaattorit ovat väärässä, että he yrittävät melulla, huudolla ja hävätystajutuilla hämätä totuuden. Tuollaisilla menetelmillä onnistutaan toisinaan lyömään heti alussa alovak pökerryksiin, mutta työläiset ottavat kuitenkin itse selvän asiasta ja viittaavat pian kintaalla herjauksille.

Onko työläisten yhtenäisyys välttämätöntä? On, se on välttämätöntä.

Onko työläisten yhtenäisyys mahdollista ilman työväenjärjestön yhtenäisyyttä? On selvä, että se ei ole mahdollista.

Mikä häiritsee työväenpuolueen yhtenäisyyttä? Kiista likvidaattoruudesta.

Työläisten on siis tehtävä itselleen selväksi tuo kiista voidakseen *itse* ratkaista puolueensa kohtalon ja *suojataksaan puolueen*.

Ensimmäinen askel siihen on se, että tutustutaan *puolueen ensimmäiseen* likvidaattoruutta koskevaan päätökseen. Työläisten on tunnettava hyvin tämä päätös ja harkittava sitä huolellisesti heittämällä syrjään kaikenlaiset yritykset kiertää kysymystä tai poiketa siitä toisaalle. Jokainen työläinen, harkittuaan tätä päätöstä, alkaa käsittää, mikä on likvidaattoruutta koskevan kysymyksen olemus, miksi tämä kysymys on niin tuiki tärkeä ja „kipeä”, miksi puolue taantumuskautena on yli neljä vuotta käsitellyt sitä.

Seuraavassa kirjoituksessa tarkastelemme puolueen toista tärkeää, likvidaattoruutta koskevaa päätöstä, joka hyväksyttiin kolme ja puoli vuotta sitten, ja sen jälkeen siirrymme käsittelemään kysymyksen nykyistä tilaa luonnehtivia tosiasioita ja asiakirjoja.

II. VUODEN 1910 PÄÄTÖS

Ensimmäisessä kirjoituksessa („Pravda” № 289) esitimme ensimmäisen ja tärkeimmän asiakirjan, johon on tutustuttava kaikkien niiden työläisten, jotka haluavat saada selville totuuden nykyisessä kiistassa, nimittäin: puolueen joulukuussa vuonna 1908 tekemän päätöksen likvidaattoruudesta.

Nyt esitämme ja tarkastelemme toista, yhtä tärkeää, kolme ja puoli vuotta sitten, tammikuussa 1910 hyväksyttyä puolueen päätöstä samasta kysymyksestä. Tällä päätöksellä on erikoinen merkitys sen vuoksi, että se hyväksyttiin *yksimielisesti*: poikkeuksetta kaikki bolshevikit, sitten kaikki niin sanotut vperjodilaiset ja vihdoin (tämä on tärkeintä) poikkeuksetta *kaikki* menshevikit ja nykyiset likvidaattorit sekä kaikki „kansalliset” (s.o. juutalaiset, puolalaiset ja latvialaiset) marxilaiset hyväksyivät tämän päätöksen.

Esitämme kokonaisuudessaan tärkeimmän kohdan tästä päätöksestä:

„Se historiallinen tilanne, jossa sosialidemokraattinen liike porvarillisen vastavallankumouksen aikakaudella tapahtuu, synnyttää kiertämättä proletariaattiin kohdistuvan porvarillisen vaikutuksen ilmauksena toisaalta sen, että kielletään illegaalinen sosialidemokraattinen puolue, väheksytään tämän osuutta ja merkitystä, yritetään tyypistää johdonmukaisen sosialidemokratian ohjelma- ja taktiikkatehtäviä ja tunnuksia j.n.e.; toisaalta sen, että kielletään sosialidemokraattien Duumassa suorittama työ ja laillisten toimintamahdollisuuksien hyväksikäyttäminen, että ei käsitetä kumpienkin olevan tärkeitä eikä osata mukauttaa johdonmukaista sosialidemokraattista taktiikkaa nykyisen ajankohdan omalaatuisiin historiallisiin oloihin j.n.e.

Socialidemokratian taktiikan erottamattomana aineksena näissä oloissa on se, että nuo molemmat poikkeamat voitetaan laajentamalla ja syventämällä sosialidemokraattista toimintaa proletariaatin luokkataistelun kaikilla aloilla ja selittämällä kummankin poikkeaman vaarallisuus”⁴³.

Tästä päätöksestä nähdään selvästi, että kolme ja puoli vuotta sitten kaikkien marxilaisten, poikkeuksetta kaikkien virtausten, oli tunnustettava *yksimielisesti* kaksi poikkeamaa marxilaisesta taktiikasta. Kumpikin poikkeama tunnustettiin *vaaralliseksi*. Kumpaakaan poikkeamaa ei selitetty satunnaisesti, joidenkin yksilöiden pahasta tahdosta johtuvaksi, vaan sen „*historiallisen tilanteen*” aiheuttamaksi, jossa työväenliike tapahtuu meidän aikanamme.

Eikä siinä vielä kaikki. Yksimielisesti hyväksytyssä puoluepäätöksessä on osoitettu noiden poikkeamien *luokkasynnytyserä* ja merkitys. Sillä marxilaiset eivät rajoitu pelkäämään, sisällyksettömästi viittaamaan hajaannukseen ja rappeutumiseen. Kaikki näkevät, että monien demokratian ja sosialismin kannattajain mielissä on vallalla hämmennys, uskon puute, masentuneisuus ja neuvottomuus. Mutta se ei riitä, että tuo tunnustetaan. On käsitettävä, mikä on hajaannuksen ja rappeutumisen *luokkapohja*, mitkä ei-proletaarisen ympäristön *luokkaedut* pitävät yllä „epäsopua” proletariaatin ystävien keskuudessa.

Kolme ja puoli vuotta sitten hyväksytyssä puolueen päätöksessä on vastattu tähän tärkeään kysymykseen: *poikkeamia* marxilaisuudesta synnyttää „porvarillinen vastavallankumous”, niitä synnyttää „*proletariaattiin kohdistuva porvarillinen vaikutus*”.

Mitkä sitten ovat nuo poikkeamat, jotka uhkaavat saattaa proletariaatin porvariston vaikutuksen alaiseksi? Toinen

noista poikkeamista, joka liittyy „vperjodilaisuuteen” ja joka kieltää Duumassa harjoitettavan sosialidemokraattisen työn sekä laillisten toimintamahdollisuuksien hyväksikäyttämisen, *on kadonnut melkein olemattomiin*. Kukaan sosialidemokraateista ei propagoi Venäjällä enää näitä virheellisiä, epämarxilaisia katsantokantoja. „Vperjodilaiset” (muun muassa Aleksinski y.m.) ovat alkaneet toimia „Pravdassa” rinnan puoluemies-menshevikkien kanssa.

Toinen *poikkeama*, johon puolueen päätöksessä on viitattu, on juuri *likvidaattoruus*. Se selviää viittauksista maanalaisen toiminnan „kieltämiseen” sekä sen osuuden ja merkityksen „väheksymiseen”. Käytettävissämme on vihdoin mitä tarkin asiakirja, joka julkaistiin *kolme vuotta* sitten ja jota ei kukaan ole kumonnut, asiakirja, joka on lähtöisin *kaikilta* „kansallisilta” marxilaisilta ja Trotskilta (todistajilta, joita parempia likvidaattorit eivät voi kuvitellakaan); tuossa asiakirjassa on sanottu suoraan, että „itse asiassa olisi toivottavaa, että päätöslauselmassa mainittua virtausta nimittettäisiin *likvidaattoruudeksi*, jota vastaan *on taisteltava*”...

Siis tässä on tärkein perustosiasia, mikä on tunnettava jokaisen, joka haluaa päästä selville nykyisestä kiistasta: kolme ja puoli vuotta sitten puolue tunnusti *yksimielisesti likvidaattoruuden* „vaaralliseksi” poikkeamaksi marxilaisuudesta, poikkeamaksi, jota vastaan on taisteltava ja joka on „*proletariaattiin kohdistuvan porvarillisen vaikutuksen*” ilmaus.

Demokratiaa vastustavan ja yleensä mielipiteiltään vastavallankumouksellisen porvariston edut vaativat proletariaatin vanhan puolueen *likvidointia*, hajottamista. Porvaristo levittää ja kannattaa kaikin tavoin kaikkia sellaisia aatteita, jotka on suunnattu työväenluokan puolueen *likvidoimiseen*. Porvaristo pyrkii aikaansaamaan sen, että luovutaan entisistä tehtävistä, että niitä „lyhennetään”, typistetään, karsitaan, muutetaan ne marroiksi, että Purishkevitskien ja kumpp. vallan perustusten päättävän hävittämisen asemesta tehdään sovinto tai sopimus heidän kanssaan.

Likvidaattoruus onkin tällaisten porvarillisten kieltäytymis- ja luopuruusaatteiden tuomista proletariaatin keskuuteen.

Sellainen on likvidaattoruuden *luokkamerkitys*, joka osoitettiin kolme ja puoli vuotta sitten *yksimielisesti* hyväksytyssä puolueen päätöksessä. Juuri sen vuoksi koko

puolue pitää likvidaattoruutta mitä vahingollisimpana ja vaarallisimpana, sellaisena, mikä vaikuttaa tuhoisasti työväenliikkeeseen ja työväenluokan itsenäisen (teoissa eikä sanoissa itsenäisen) puolueen yhteenliittämiseen.

Likvidaattoruus ei ole ainoastaan työväenluokan vanhan puolueen likvidoimista (s.o. hajallelaskemista, hajottamista), vaan se on myös proletariaatin *luokkaisenäisyyden* hävittämistä, proletariaatin tietoisuuden turmelemista *porvarillisilla* aatteilla.

Selitämme havainnollisesti tätä likvidaattoruuden arviointia seuraavassa kirjoituksessa, jossa esitämme täydellisinä likvidaattorien „Lutsh” lehden tärkeimmät päätelmät. Nyt teemme lyhyen yhteenvedon edellä sanotusta. Yleensä „lutshilaisten” ja varsinkin herrojen F. Danin ja Potresovin yritykset esittää asia sellaisessa valossa, että koko „likvidaattoruus” on muka pelkkää keksintöä, ovat valheellisuutensa puolesta hämmästyttävää kieroilua, jota harjoitetaan siinä uskossa, että „Lutshin” lukijat eivät ole lainkaan selvillä asiasta. Todellisuudessa, paitsi puolueen vuonna 1908 tekemää päätöstä, on olemassa puolueen vuonna 1910 *yksimielisesti* hyväksymä päätös, jossa on annettu tyhjentävä arvio likvidaattoruudesta, joka on työväenluokalle vaarallinen ja tuhoisa porvarillinen poikkeama proletariselta tieltä. Vain työväenluokan viholliset voivat salata tai sivuuttaa tämän arvion, jonka puolue on antanut.

III. LIKVIDAATTORIEN SUHTAUTUMINEN VUOSIEN 1908 JA 1910 PÄÄTÖKSIIN

Edellisessä kirjoituksessa („Pravda” № 95 (299)) me esitimme tarkalleen puolueen yksimielisesti hyväksymän päätöksen sanat siitä, että likvidaattoruus on proletariaattiin kohdistuvan porvarillisen vaikutuksen ilmaus.

Tämä päätös, kuten osoitimme, hyväksyttiin *tammikuussa vuonna 1910*. Tarkastelkaamme nyt niiden likvidaattorien käyttäytymistä, joilla on nyt uskallusta väittää, ettei mitään likvidaattoruutta ole ollut eikä ole.

Helmikuussa 1910, silloin juuri perustetun „Nasha Zarja” julkaisun 2. numerossa, herra Potresov kirjoitti suoraan, että „*ei ole olemassa puoluetta* ehjänä ja järjestyneenä hierarkiana” (s.o. „laitosten” asteikkona eli järjestelmänä) ja ettei voida likvidoida sitä, „*jota itse asiassa ei enää ole*”

olemassa järjestyneenä kokonaisuutena" (ks. „Nasha Zarja" vuodelta 1910, № 2, s. 61).

Tämä sanottiin sen *jälkeen*, kun oli kulunut kuukausi tai ei sitäkään puolueen yksimielisen päätöksen hyväksymisestä!

Ja maaliskuussa 1910 likvidaattorien toinen julkaisu, jota toimittivat samat henkilöt: Potresov, Dan, Martynov, Jezhov, Martov, Levitski ja kumpp., nimittäin aikakauslehti „Vozrozhdenije" ⁴⁴, korosti ja selitti kansantajuisesti, mitä hra Potresovin sanat merkitsevät:

„Ei ole mitään likvidoitavaa, ja — lisäämme me (s.o. „Vozrozhdenijen" toimitus) puolestamme — haave tuon hierarkian uudelleen rakentamisesta sen entisessä, maanalaisessa muodossa on suorastaan vahingollista, taantumuksellista utopiaa, joka merkitsee sitä, että aikoinaan kaikkein realistisimman puolueen edustajat ovat kadottaneet poliittisen vaistonsa" („Vozrozhdenije", 1910, № 5, s. 51).

Puoluetta ei ole, ja sen uudelleen rakentaminen on vahingollista utopiaa, — se on sanottu selvästi ja suoraan. Se on selvää ja suoranaista puolueesta luopumista. Siitä ovat luopuneet (ja kehottaneet työläisiä luopumaan) ne, jotka hylkäsivät maanalaisen puolueen ja alkoivat „haaveilla" julkisesta puolueesta.

Tätä maanalaisesta puolueesta eroamista kannatti sitten aivan selvästi ja avoimesti P. B. Axelrod vuonna 1912 sekä „Nevski Golosissa" ⁴⁵ (v. 1912, № 6) että „Nasha Zarjassa" (№ 6, v. 1912).

„Ryhmäkuntien ulkopuolella olemisesta puhuminen tällaisen asiain-tilan vallitessa", kirjoitti P. B. Axelrod, „on samanlaista kuin kamelien menettely, se on sekä itsensä että toisten pettämistä". „Puolue-reformin eli oikeammin -vallankumouksen kannattajain suoranaisena velvollisuutena ja lykkäystä sietämättömänä tehtävänä on fraktion järjestöllinen muotoaminen ja yhteenliittäminen".

Siis P. B. Axelrod kannattaa suoranaisesti *puoluevallankumousta*, toisin sanoen vanhan puolueen hävittämistä ja uuden puolueen perustamista.

Vuonna 1913 „Lutshin" 101. numerossa allekirjoituksetta julkaistussa toimituksen johtavassa kirjoituksessa sanottiin suoraan, että „siellä ja täällä työläispiireissä alkaa jopa virotakin ja lujittua myötätunto maanalaista järjestöä kohtaan" ja että se on „*murehduttava asia*". Artikkelin kirjoittaja L. Sedov myönsi itse, että kirjoitus „sai aikaan

tyytymättömyyttä" vieläpä „Lutsh” lehdenkin taktiikan kannattajain keskuudessa („Nasha Zarja”, v. 1913, № 3, s. 49). Sitä paitsi itse L. Sedovin selitykset olivat sen luontoisia, että ne herättivät uutta tyytymättömyyttä ja taaskin „Lutshin” kannattajassa, nimittäin An’issa, joka „Lutshin” 181. numerossa kirjoitti Sedovia vastaan. An kiistää Sedovin oletuksen, että muka „maalainen toiminta haittaa liikkeemme poliittista muotoutumista, sosialidemokraattisen työväenpuolueen rakentamista”. An pilkkaa L. Sedovia, jonka artikkelissa jää „epämääräiseksi”, onko maalainen toiminta toivottavaa.

„Lutshin” toimitus liitti An’in kirjoitukseen laajan jälkilauseen, jossa puolustetaan Sedovia ja lausutaan mielipide, että An „on väärässä arvostellessaan L. Sedovia”.

Vastaavassa kohdassa käsittelemme sekä „Lutshin” toimituksen järkeilyjä että itse An’in likvidatorisia virheitä. Nyt ei ole puhe siitä. Nyt meidän on huolellisesti arvioitava se tärkein perusjohtopäätös, joka esittämistämme asiakirjoista seuraa*.

Koko puolue niin vuonna 1908 kuin myös vuonna 1910 tuomitsi ja hylkäsi likvidaattoruuden selittäen seikkaperäisesti ja selvästi, mikä on tuon virtauksen luokkajuuri ja miksi se on vaarallinen. *Kaikki* likvidaattorien sanoma- ja aikakauslehdet: sekä „Vozrozhdenije” (1909—1910), „Nasha Zarja” (1910—1913), „Nevski Golos” (1912) että „Lutsh” (1912—1913)**, *kaikki* ne toistavat puolueen mitä täsmälli-

* „Marxilaisuus ja likvidaattoruus” kokoelmassa Lenin vaihtol tämän kappaleen, „tärkein”-sanaan saakka, seuraavaan tekstiin (Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan):

„„Zhivaja Zhizn” lehden 8. numerossa (heinäkuun 19 p:nä 1913) V. Zaslutsh, toistettuaan kymmeniä likvidaattorien ajatuksia, kirjoitti: „on vaikea sanoa, autoiko vai häiritsikö uusi järjestö (socialidemokraattien puolue)... työtä”. On selvää, että nämä sanat merkitsevät samaa kuin puolueesta luopuminen. V. Zaslutsh puolustelee puolueesta pakenemista ja sanoo: järjestöt tyhjenivät „sen vuoksi, ettei niissä ollut sillä hetkellä mitään tekemistä”. V. Z. luo aito anarkistisen teorian — „laaja kerros” puolueen *asemesta*. Katso tämän teorian seikkaperäistä erittelyä „Prosveshchenije” julkaisun 9. numerosta, v. 1913 (ks. tätä osaa, ss. 389—412. *Toim.*).

Mikä siis on...” *Toim.*

** „Marxilaisuus ja likvidaattoruus” kokoelmassa on lisäys: „ja „Novaja Rabotshaja Gazeta” (1913—1914)” sekä siihen liittyvä alaviite:

„Ks. esimerkiksi vuoden 1914 „Novaja Rabotshaja Gazetan” 1. numeroa, uuden vuoden pääkirjoitusta: „Julkiseen poliittiseen toiminnan puolueeseen johdava tie on samalla tie puolueyhtenäisyyteen” (julkisen puolueen rakentajain yhtenäisyyteen?). Tahi 5. numeroa vuodelta 1914: „(kaikkien niiden, työväenedustajakokousten järjestämisen tielle asetettujen esteiden) voittaminen ei olekaan mitään muuta kuin todellista taistelua yhdistymisvapauden, s.o. julkisen työväenliikkeen puolesta, joka on sidottu kiinteästi taistelun käymiseen sosialidemokraattisen työväenpuolueen julkisen olemassaolon puolesta”. *Toim.*

simpien ja vieläpä yksimielisesti hyväksytyjen päätösten jälkeen sellaisia ajatuksia ja mielipiteitä, jotka ovat *aivan selvästi* likvidatorisia.

Yksinpä „Lutsh” lehdenkin kannattajat ovat olleet pakotettuja ilmoittamaan, että he eivät ole noiden mielipiteiden, tuon propagandan kannalla. Se on tosiasia. Sen vuoksi kirkuminen likvidaattorien „vainosta”, kuten Trotski, Semkovski ja monet muut likvidaattorien suojelijat tekevät, on suorastaan epärehellistä, sillä se on huutavaa totuuden vääristelyä.

Totuus, jonka yli *viiden* vuoden ajalta (1908—1913) esittämäni asiakirjat vahvistavat, on se, että puolueen kaikkia päätöksiä pilkaten likvidaattorit edelleenkin herjaavat ja vainoavat puoluetta, s.o. „maanalaisuutta”.

Jokaisen työläisen, joka aivan vakavasti haluaa päästä *itse* selville puolueen kipeistä kiistakysymyksistä, haluaa *itse* ratkaista nämä kysymykset,— jokaisen sellaisen työläisen on ennen kaikkea tultava käsittämään tämä totuus ryhtyen sitä varten itsenäisesti toimenpiteisiin edelläesitettyjen puoluepäätösten ja likvidaattorien mielipiteiden tutkimiseksi ja tarkastamiseksi. Puolueen jäsenen ja työväenpuolueen rakentajan nimen ansaitsee vain se, joka tutkii ja harkitsee huolellisesti ja ratkaisee itsenäisesti puolueensa kysymykset ja *kohtalon*. Ei voida suhtautua välinpitämättömästi siihen kysymykseen, onko puolue „syyllinen” likvidaattorien „vainoamiseen” (s.o. liian jyrkkiin ja virheellisiin hyökkäilyihin) *vai* ovatko likvidaattorit syyppäitä puoluepäätösten *suoranaisesti rikkomiseen*, puolueen *likvidoinnin*, s.o. *hajottamisen, itsepintaiseen saarnaamiseen*.

On selvää, että puolue ei voi olla olemassa, ellei se taistele kaikin voimin puolueen hajottajia vastaan.

Esitettyämme tätä peruskysymystä koskevat asiakirjat annamme seuraavassa kirjoituksessa arvion „*julkisen puolueen*” puolesta harjoitetun propagandan *aatteellisesta sisällöstä*.

IV. LIKVIDAATTORUUDEN LUOKKAMERKITYS

Edellisissä kirjoituksissa („Pravda”, №№ 289, 299 ja 314) osoitimme, että kaikki marxilaiset niin vuonna 1908 kuin myös vuonna 1910 tuomitsivat peruuttamattomasti likvidaattoruuden pitäen sitä menneisyydestä luopumisena.

Marxilaiset selittivät työväenluokalle, että likvidaattoruus on porvarillisen vaikutuksen tuomista proletariaatin keskuuteen. Mutta *kaikki* likvidaattorien julkaisut vuodesta 1909 vuoteen 1913 ovat mitä törkeimmällä tavalla rikkoneet ja rikkovat marxilaisten päätöksiä.

Tarkastelkaamme tunnusta: „julkinen työväenpuolue” eli „taistelu julkisen puolueen puolesta”, jota likvidaattorit edelleenkin puolustavat „Lutshissa” ja „Nasha Zarjassa”.

Onko tämä tunnus marxilainen, proletaarinen, vaiko liberaalinen, porvarillinen?

Vastausta tähän kysymykseen ei ole etsittävä likvidaattorien tai joidenkin toisten ryhmien mielialoista ja suunnitelmista, vaan siitä, mitä nykykauden Venäjän yhteiskunnallisten voimasuhteiden analyysi osoittaa. Tunnuksien merkitystä eivät määrää niitä esittävien ihmisten aikomukset, vaan nimenomaan maan *kaikkien* luokkien voimasuhteet.

Maaorjuuttaja-tilanherrat ja *heidän* „byrokratiansa” suhtaantuvat vihamielisesti kaikkiin poliittisen vapauden hengessä tehtäviin muutoksiin. Se on ymmärrettävää. Sen taloudellisen aseman vuoksi, joka porvaristolla on puolittain maaorjuuden aikaisessa takapajuisessa maassa, porvaristo *ei* voi olla pyrkimättä vapauteen. Mutta porvaristo pelkää kansan aktiivisuutta *enemmän* kuin taantumusta. Tämän totuuden vahvisti varsin havainnollisesti vuosi 1905; työväenluokka on käsittänyt sen mainiosti; vain opportunistiset ja puoliliberaaliset intelligentit eivät ole käsittäneet sitä.

Porvaristo on liberaalista ja vastavallankumouksellista. Tästä johtuu sen aivan naurettavan avuton ja surkea *reformistisuus*. Haaveillaan uudistuksista, mutta pelätään tehdä vakavasti selvä maaorjuuttajista, jotka eivät ole vain suostumatta uudistuksiin, vaan peruvat nekin, joihin ovat jo suostuneet. Saarnataan uudistuksista, mutta pelätään kansanliikettä. Pyritään työntämään syrjään maaorjuuttajia, mutta pelätään menettää *heidän* apunsa, pelätään menettää *omat* erioikeudet. Tällaisten luokkasuhteiden pohjalle on rakennettu kesäkuun 3 päivän järjestelmä, joka turvaa maaorjuuttajille kaikkivallan ja porvaristolle erioikeuksia.

Luokka-asemansa vuoksi proletariaatilla ei ole mitään mahdollisuutta „jakaa” erioikeuksia kenenkään kanssa tai *pelätä* sitä, että joku, kuka hyvänsä, menettää ne. Siksi ahdasmielisen omanvoitonpyyteen, viheliäs ja typerä reformismi on aivan vierasta proletariaatille. Ja talonpoi-

kaisjoukot, jotka toisaalta ovat äärettömän sorrettuja ja etuoikeuksien asemesta näkevät nälkää ja toisaalta ovat ehdottomasti pikkuporvarillisia, horjuvat kiertämättömästi liberaalien ja työläisten välillä.

Sellainen on objektiivinen tilanne.

Tästä tilanteesta seuraa ilmeisesti se johtopäätös, että julkisen työväenpuolueen tunnus on luokkasyntyperänsä puolesta vastavallankumouksellisten liberaalien tunnus. Se ei sisällä mitään muuta kuin reformismia; siinä ei ole vihjaustakaan siihen suuntaan, että proletariaatti, joka on ainoa täysin demokraattinen luokka, tietää, että sen tehtävänä on taistella liberaaleja vastaan vaikutuksesta kaikkiin demokraattisiin kerroksiin; siinä ei ole ajatustakaan maa-orjuuttajien, „byrokraatian” j.n.e. minkään erioikeuksien perustan hävittämisestä; siinä ei ole ajatustakaan poliittisen vapauden ja demokraattisen perustuslain yleisistä perusteista; sen sijaan se sisältää vaiteliaasti luopumisen entisestä, siis luopuruuden, sekä työväenpuolueen hajallelaskeamisen (likvidoinnin).

Lyhyesti sanoen: vastavallankumouksen aikakautena tämä tunnus *propagoi* työläisten keskuudessa *juuri sitä*, mitä liberaalinen porvaristo *tekee* omassa keskuudessaan. Siksi, ellei olisi likvidaattoreja, viisaiden progressistiporvarien *olisi pitänyt* löytää tai palkata intelligenttejä harjoittamaan tuollaista propagandaa työväenluokan keskuudessa!

Vain päättömät ihmiset voivat verrata likvidaattorien *sanoja* likvidaattorien *motiiveihin*. Heidän *sanojaan* on verrattava liberaalisen porvariston *tekoihin* ja objektiiviseen asemaan.

Silmäilkääpä noita *tekoja*. Vuonna 1902 porvaristo oli maanalaisen toiminnan *kannalla*. Se lähetti Struven julkaisemaan maanalaista „Osvobozhdenije” aikakauslehteä. Kun työväenliike johti lokakuun 17 päivään, niin liberaalit ja kadetit jättivät maanalaisen toiminnan sikseen ja sittemmin kieltäytyivät siitä julistaen sen tarpeettomaksi, järjettömyydeksi, synniksi ja jumalan kieltämiseksi („Vehi”)*. Maanalaisen toiminnan *asemesta* liberaalinen porvaristo alkoi *taistella julkisen puolueen puolesta*. Tämä on historiallinen

* „Marxilaisuus ja likvidaattoruus” kokoelmassa on sana „Vehi” jätetty pois ja lisätty tällainen alaviite:

„On olemassa mainio kirja „Vehi”, josta on julkaistu hyvin monia painoksia ja joka on näiden vastavallankumouksellisen liberalismiin aatteiden suurenmoinen yhteenveto”. *Toim.*

tosiasia, jonka kadettien (1905—1907) ja progressistien (1913) herkeämättömät laillistamisyrietykset ovat vahvistaneet.

Kadeteilla me tapaamme „julkisen toiminnan ja sen salaisen organisaation”; hyväntahtoinen, s.o. tiedoton, likvidaattori A. Vlasov on tulkinnut vain „omin sanoin” kadettien asioita.

Miksi sitten liberaalit luopuivat maanalaisesta toiminnasta ja hyväksyivät tunnuksen „taistelu julkisen puolueen puolesta”? Ehkä siksi, että Struve petti? Ei. Asia on juuri päinvastoin. Struve käänsi kelkkansa toisaalle sen vuoksi, kun koko porvaristo kääntyi toisaalle. Ja porvaristo kääntyi toisaalle, 1) sillä se sai joulukuun 11 p:nä 1905⁴⁶ erioikeuksia ja vieläpä kesäkuun 3 p:nä 1907 pääsi *siedetyn* opposition asemaan; 2) sillä se itse säikähti hirveästi kansanliikettä. Tunnus „taistelu julkisen puolueen puolesta” merkitsee „korkean politiikan” kieleltä yksinkertaiselle ja havainnolliselle kielelle käännettynä seuraavaa:

— Herrat tilanomistajat! älkää luulko, että me haluamme pyyhkäistä teidät pois maankamaralta. Ei. Kunhan siirrytte pikkusen, että mekin, porvarit, saamme istumasijaa (julkisen puolue),— kyllä me sitten puolustamme teitä viisi kertaa „viisaammin”, viekkaammin ja „tieteellisemmin” kuin Timoshkinin ja sablerilaiset papit⁴⁷.

Pikkuporvaritkin, narodnikit, ovat kadetteja seuraten hyväksyneet tunnuksen „taistelu julkisen puolueen puolesta”. Elokuussa 1906 herra Peshehonov ja „Russkoje Bogatstvo” kumppanit kieltäytyivät maanalaisesta toiminnasta, julistivat „taistelun julkisen puolueen puolesta”, poistivat ohjelmastaan johdonmukaiset demokraattiset, „maanalaiset”, tunnukset.

Sen seurauksena, että nämä poroporvarit ovat reformistisesti jaaritelleet „laajasta ja julkisesta puolueesta”, he ovat — se on selvä kaikille — jääneet *ilman mitään* puoluetta, *ilman mitään* yhteyttä joukkoihin, ja kadetit ovat lakanneet yksinpä haaveilemastakin sellaisesta yhteydestä.

Näin ja vain näin, analysoimalla luokkien asemaa ja tutustumalla vastavallankumouksen yleiseen historiaan, voidaan tulla *käsittämään*, mitä on likvidaattoruus. Likvidaattorit ovat pikkuporvarillisia intelligenttejä, jotka porvaristo on lähettänyt työväen keskuuteen levittämään liberaalista turmelusta. Likvidaattorit ovat marxilaisuuden pettureita ja

demokratian pettureita. Tunnuksella „taistelu julkisen puolueen puolesta” he (samoin kuin liberaalit ja narodnikitkin) hämäävät menneisyydestä luopumista ja *työväenluokasta irtisanoutumista*. Se on tosiasia, jonka on vahvistanut sekä työväenkuuriassa toimitettu äänestys IV Duuman vaaleissa että työväen „Pravda” lehden syntyhistoria. Kaikille on ilmeistä, että yhteys joukkoihin on ollut vain niillä, jotka eivät ole luopuneet menneisyydestä ja jotka ovat osanneet käyttää „julkista toimintaa” ja kaikkia „mahdollisuuksia” yksinomaan *sen* hengessä, sen voimistamiseksi, lujittamiseksi ja kehittämiseksi.

Kesäkuun 3 päivän järjestelmän aikana ei voinut muuten ollakaan.

Siitä, miten likvidaattorit (s.o. liberaalit) ovat „supistaneet” ohjelmaa ja taktiikkaa, puhumme seuraavassa kirjoituksessa.

V. TUNNUS „TAISTELU JULKISEN PUOLUEEN PUOLESTA”

Edellisessä kirjoituksessa („Pravda” № 122) käsitelimme „julkinen puolue” eli „taistelu julkisen puolueen puolesta” tunnuksen objektiivista, s.o. luokkien välisten suhteiden määräämää, merkitystä. Tämä tunnus on porvariston taktiikan orjamaista toistamista, porvariston, jonka luopumista vallankumouksesta eli jonka vastavallankumouksellisuutta se ilmaisee oikein.

Tarkastelkaamme eräitä, likvidaattorien keskuudessa varsin tavanomaisia „taistelu julkisen puolueen puolesta” tunnuksen puolusteluyrityksiä. Niin Majevski, Sedov kuin myös Dan ja yleensä kaikki „lutshilaiset” yrittävät sekoittaa julkisen puolueen ja julkisen työn tai *toiminnan*. Tällainen sekoittaminen on suoranaista sofistikkaa, leikittelyä, lukijain petkuttamista.

Ensinnäkin, sosialidemokratian julkinen toiminta vuosina 1904—1913 on *tosiasia*. Julkinen puolue on intelligenttien *korulause*, jolla verhotaan puolueesta luopumista. Toiseksi, puolue on monta kertaa tuominut likvidaattoruuden, s.o. julkisen puolueen tunnuksen. Mutta puolue ei ole ollut vain tuomitsematta julkista toimintaa, vaan on päinvastoin tuominut ne, jotka ovat hylänneet sen tai luopuneet siitä. Kolmanneksi, vuosina 1904—1907 oli *kaikkien*

sosialidemokraattien julkinen toiminta *erikoisen* vilkasta. Mutta sosialidemokratian *ainoakaan* virtaus, *ainoakaan* ryhmä ei esittänyt silloin tunnusta „taistelu julkisen puolueen puolesta”!

Se on historiallinen tosiasia. Niiden, jotka haluavat *käsitellä*, mitä on likvidaattoruus, on ajateltava tätä tosiasiaa.

Häiritsikö julkista toimintaa vuosina 1904—1907 se, ettei ollut tunnusta „taistelu julkisen puolueen puolesta”? Ei laisinkaan.

Miksi tuollainen tunnus ei *silloin* tullut sosialidemokraattien mieleen? Juuri siksi, että silloin ei vielä riehunut vastavallankumous, joka on johdattanut osan sosialidemokraateista äärimmäiseen opportunistisiin. Silloin oli *liiankin selvää*, että tunnus „taistelu julkisen puolueen puolesta” on opportunistinen korulause, että se merkitsee luopumista „maanalaisuudesta”.

Ajatelkaahan, herrat, mikä merkitys on tällä historiallisella käänteellä: vuoden 1905 kaudella, jolloin julkinen toiminta oli loistavaa, *ei ollut* tunnusta „taistelu julkisen puolueen puolesta”; vastavallankumouksen kaudella, jolloin julkinen toiminta on ollut heikompaa, osa sosialidemokraateista on (porvariston perässä) alkanut kannattaa „maanalaisuudesta” luopumisen ja „julkisen puolueen puolesta taistelemisen” tunnusta.

Voiko tällaisen käänteen olemus ja luokkamerkitys olla tosiaankin vielä epäselvä?

Vihdoin neljäs ja tärkein seikka. Julkinen toiminta voi olla (ja havaitsemme sen olevan) *kahdenlaista*, kahteen jyrkästi vastakkaiseen suuntaan tähtäävää: sellaista, jota suoritetaan vanhan puolustamiseksi ja täydellisesti sen *hengessä*, sen tunnusten ja taktiikan *nimessä*, ja sellaista, jota suoritetaan vanhaa *vastaan*, siitä luopumisen, sen merkityksen, sen tunnusten väheksymisen ja muun sellaisen nimessä.

Näiden kahden, toisilleen periaatteellisesti vihamielisen ja keskenään sovittamattoman julkisen toiminnan muodon olemassaolo on mitä eittämättömin historiallinen tosiasia vuosien 1906 (kadetit ja hra Peshehonov kumppaneineen) ja 1913 („Lutsh”, „Nasha Zarja”) välisenä kautena. Voidaanko tämän jälkeen kuunnella hymyilemättä yksinkertaista ihmistä (eli ihmistä, joka hetkeksi heittäytyy yksinkertaiseksi), kun hän juttelee: mistä tässä oikeastaan kiistellään, kun kummatkin harjoittavat julkista toimintaa?

Ystävä hyvä, tässä kiistellään juuri siitä, onko tuota toimintaa harjoitettava „maanalaisuuden” puolustamiseksi ja sen hengessä vaiko sen väheksymisen tarkoituksessa, sitä vastaan, ei sen hengessä! Kiistaa käydään vain — yksinomaan „vain!” — siitä, tehdäänkö tätä julkista työtä liberaalisessa vaiko johdonmukaisessa demokraattisessa hengessä. Kiistaa käydään „vain” siitä, voidaanko rajoittaa julkiseen työhön: muistakaahan herra liberaali Struvea, joka ei rajoittunut siihen vuonna 1902, mutta vuosina 1906—1913 „on rajoittunut” siihen täydellisesti!

Meidän likvidaattorimme „Lutshista” eivät jaksa mitenkään käsittää sitä, että tunnuksella „taistelu julkisen puolueen puolesta” työläisten keskuuteen tuodaan liberaalisia (struvelaisia) aatteita, jotka on verhottu „melkein marxilaisien” sanapahasten riekaleihin.

Tai ottakaa itse „Lutsh” lehden toimituksen mielipide, jonka se lausui vastauksessaan An’ille (№ 181):

„...„Sosialidemokraattinen puolue ei muodostu yksinomaan niistä harvoista tovereista, joiden on olosuhteiden pakosta toimittava maanalaisesti. Sillä jos puolue käsittäisi vain ne, jotka toimivat maanalaisesti, niin kuinka paljon jäseniä siinä silloin olisi? 2—3 sataa? Entä mihin joutuisivat ne tuhannet, jopa kymmenet tuhannet työläiset, joiden hartioilla tosiasiallisesti on koko sosialidemokraattinen toiminta?”

Harkitseva ihminen voi jo tämän lausunnon perusteella sanoa, että tuollaiset järkeilijät ovat liberaaleja. He puhuvat ensinnäkin silkkaa valetta „maanalaisuudesta”: sen mukana on paljon enemmän kuin „satoja”. Toiseksi, puolueen jäsenten lukumäärä kaikkialla maailmassa on „suppea” verrattuna niihin työläisiin, jotka tekevät sosialidemokraattista työtä. Esimerkiksi Saksassa on sosialidemokraattisessa puolueessa vain 1 miljoona jäsentä, mutta vaaleissa sosialidemokraatit saavat noin 5 miljoonaa ääntä, ja proletaareja taas on lähes 15 miljoonaa. Puolueen jäsenmäärän ja sosialidemokraattien lukumäärän suhdeluvun eri maissa määrää historiallisten olojen erilaisuus. Kolmanneksi, meillä ei ole mitään, mikä korvaisi „maanalaisuuden”. Puoluetta vastustaessaan „Lutsh” siis vetoaa puolueettomiin eli puolueen ulkopuolella oleviin työläisiin. Tämä onkin liberaalin tavallinen menetelmä, kun hän yrittää irroittaa joukot niiden tietoisesta etujoukosta. „Lutsh” ei käsitä puolueen suhdetta luokkaan, aivan samoin kuin sitä eivät käsitäneet vuosina 1895—1901 „ekonomistit”. Neljänneksi,

„*sosialidemokraattinen työ*” on meillä toistaiseksi todella sosialidemokraattista työtä vain silloin, kun sitä tehdään entisessä *hengessä*, vanhojen tunnusten nimessä.

„Lutshin” järkeilyt ovat liberaalisten intelligenttien järkeilyä, jotka eivät halua mennä todella olemassa olevaan puoluejärjestykseen, vaan yrittävät *hajottaa* tämän järjestön usuttamalla puolueetonta, hajanaista, vähätietoista väkeä sen kimppuun. Niin menettelevät saksalaisetkin liberaalit, jotka puhuvat, että sosialidemokraatit eivät edusta proletariaattia, sillä heidän „puolueessaan” on „vain” viidestoista osa proletariaatista!

Tarkastelkaamme vielä tavallisempaa „Lutshin” järkeilyä: „me” olemme sellaisen julkisen puolueen kannalla „kuin on Euroopassa”. Liberaalit ja likvidaattorit haluavat sellaista perustuslakia ja julkista puoluetta „kuin on Euroopassa” *tänään*; mutta he eivät halua kulkea sitä tietä, jota kulkien Eurooppa on tullut siihen, mitä siellä on tänään.

Likvidaattori ja bundilainen Kossovski opettaa meitä „Lutshissa” seuraamaan itävaltalaisten esimerkkiä. Hän unohtaa vain sen, että itävaltalaisilla on ollut perustuslaki *vuodesta 1867 lähtien*, ja sitä ei olisi voinut olla ilman 1) vuoden 1848 liikehtimistä, 2) ilman syvää valtiollista kriisiä vuosina 1859—1866, jolloin työväenluokan *heikkous* soi Bismarckille ja kumpp. mahdollisuuden *selviytyä* pulasta kuuluisan „ylhäältä käsin suoritettun vallankumouksen” avulla. Mitä Kossovskin, Danin, Larinin ja kaikkien „lutshilaisten” neuvoista sitten seuraa?

Vain se, että he auttavat kriisimme ratkaisemista *ehdotto-*
masti „ylhäältä käsin suoritettavan vallankumouksen” hengessä! Mutta heidän tuollainen toimintansa *onkin* stoly-pinilaisen työväenpuolueen „toimintaa”.

Katsommepa minne hyvänsä, niin kaikkialla näemme likvidaattorien luopuneen sekä marxilaisuudesta että demokratiasta.

Seuraavassa kirjoituksessa käsittelemme seikkaperäisesti heidän sitä päätelmäänsä, että meidän sosialidemokraattisia tunnuksiamme on typistettävä.

VI

Tarkastelkaamme nyt, miten likvidaattorit ovat typistäneet marxilaisia tunnuksia. Tämä voitaisiin tehdä parhaiten siten, että otettaisiin käsiteltäväksi heidän elokuun konfe-

rensinsä päätökset, mutta ymmärrettävistä syistä niitä voidaan käsitellä vain ulkomaisessa lehdistössä. Meidän on tässä otettava käsiteltäväksi „Lutsh”, jossa (№ 108 (194)) julkaistussa L. S:n⁴⁸ kirjoituksessa on selitetty erikoisen tarkasti koko likvidaattoruuden olemus, koko sen henki.

Hra L. S. kirjoittaa:

„...Edustaja Muranov tunnustaa toistaiseksi vain kolme osavaatimusta, ne kolme valaskalaa, joiden varaan, kuten tunnettua, oli rakennettu leniniläisten vaaliohjelma: valtiojärjestelmän täydellinen demokratisointi, kahdeksan tunnin työpäivä ja maan luovuttaminen talonpojille. Samalla kannalla on edelleen „Pravdakin”. Me sen sijaan samoin kuin koko Euroopankin sosialidemokratia” (lue: „me samoin kuin Miljukovkin, joka vakuutti, että meillä on, luojan kiitos, perustuslaki”) „pidämme osavaatimusten esittämistä agitaatiokkeinona, jolla voi olla menestystä vain silloin, kun siinä otetaan huomioon työväenjoukkojen jokapäiväinen taistelu. Vain sen, jolla toisaalta on periaatteellinen merkitys työväenliikkeen jatkuvalla kehitykselle ja joka toisaalta voi muodostua joukoille ajankohtaiseksi,—vain sen me katsoimme sellaiseksi, joka voidaan esittää juuri sinä osavaatimuksena, johon sosialidemokratian huomio on tällä hetkellä keskitettävä. Kolmesta „Pravdan” esittämästä vaatimuksesta vain yksi — kahdeksan tunnin työpäivä — on sellainen, että sillä on ja voi olla merkitystä työläisten jokapäiväisessä taistelussa. Toiset kaksi vaatimusta voivat tällä hetkellä olla propagandan kohteina, mutta eivät agitaation kohteina. Propagandan ja agitaation eroavaisuudesta katso loistavia sivuja G. V. Plehanovin kirjasesta „Taistelu nälänhätää vastaan” (L. S. iski nyt harhaan: hänen on „raskasta” muistella Plehanovin polemiikkia vuosina 1899—1902 „ekonomisteja” vastaan, joita L. S. jäljentää!).

„Kahdeksan tunnin työpäivän lisäksi tällaisena osavaatimuksena, jonka sekä työväenliikkeen tarpeet että koko Venäjän elämänkulku on nostanut esiin, on yhdistymisvapauden, kaiken sellaisen järjestäytymisen vapauden vaatimus, johon kuuluu myös kokoontumis- ja sananvapaus, suullisen ja painetun sanan vapaus”.

Sellaista on likvidaattorien taktiikka. Se, mitä L. S. kuvaillee sanoilla „täydellinen demokratisointi j.n.e.”, enempää kuin sekään, mitä hän nimittää „maan luovuttamiseksi talonpojille”,—ei ole nähkääs „joukoille ajankohtaista”, se ei ole „työväenliikkeen tarpeiden” ja „koko Venäjän elämänkulun” esille nostamaa!! Kuinka vanhoja tuollaiset järkeilyt ovatkaan ja kuinka tuttuja ne ovat niille, jotka muistavat Venäjän marxilaisen toiminnan *historian*, sen monivuotisen taistelun demokraattien tehtävistä luopuneita „ekonomisteja” vastaan! Kuinka taitavasti „Lutsh” toistelee Prokopovitshin ja Kuskovan katsomuksia, noiden ihmisten katsomuksia, jotka *silloin* yrittivät johdattaa työläisiä liberalismin tielle!

Mutta analysoikaamme tarkemmin „Lutshin” järkeilyä. Terveen järjen kannalta katsoen tuo järkeily on suorastaan jonkinlaista mielenvikaisuutta. Voidaanko tosiaankin, ellei olla sekapäisiä, väittää, että edellä mainittu „talonpoikia koskeva” (s.o. talonpoikien etua silmälläpitäen esitetty) vaatimus *ei* ole „joukoille ajankohtainen”? että se *ei* ole „työväenliikkeen tarpeiden ja koko Venäjän elämänkulun esille nostama”? Se ei ole vain valetta, vaan se on kerrassaan järjetöntä. Koko XIX vuosisadan historia Venäjällä, koko „Venäjän elämänkulku” *on nostanut esille* tämän kysymyksen ja *tehnyt* siitä ajankohtaisen ja mitä ajankohtaisimman kysymyksen, mikä on tullut esille *kaikessa* Venäjän lainsäädännässäkkin. Miten „Lutsh” saattoi päätyä tuollaiseen hirvittävään valheeseen?

Se ei voinut olla päätyemättä siihen, sillä „Lutsh” on *liberaalisen* politiikan orjuuttama, ja liberaalit ovat uskollisia itselleen, kun he hylkäävät (tai „Lutshin” tapaan lykkäävät tuonemmaksi) talonpoikia koskevan vaatimuksen. Liberaalinen porvaristo tekee niin, sillä sen *luokka*-asema pakottaa sitä pyrkimään tilanherrain suosioon ja vastustamaan kansanliikettä.

„Lutsh” tuo työläisten keskuuteen liberaalisten tilanherrain aatteita ja harjoittaa petosta demokraattista talonpoikaistoa kohtaan.

Menkäämme edelleen. Onkohan niin, että vain liittoutumisvapaus on „ajankohtainen”? entä henkilöllinen koskemattomuus? entä nuuskimisen ja mielivallan lopettaminen? entä yleinen j.n.e. äänioikeus? entä yksikamarinen järjestelmä? j.n.e. Jokainen kehittynyt työläinen, jokainen äskeisen menneisyyden muistava tietää mainiosti, että kaikki tämä on ajankohtaista. Tuhansissa kirjoituksissaan ja puheissaan kaikki liberaalit ovat tunnustaneet, että kaikki tämä on ajankohtaista. Miksi sitten „Lutsh” julistaa ajankohtaiseksi vain yhden *vapauden*, vaikkapa se olisikin tärkein, mutta pyyhkii pois poliittisen vapauden, demokratian ja perustuslaillisen järjestelmän perusehdot, työntää ne syrjään, luovuttaa ne „propaganda”-arkistoon, poistaa agitation-piiristä?

Siksi ja vain siksi, että „Lutsh” ei hyväksy sitä, mitä *liberaalitkaan eivät hyväksy*.

Kun asiaa katsotaan siltä kannalta, miten ajankohtaisia joukoille ovat työväenliikkeen tarpeet, ja Venäjän elämän-

kulun kannalta, niin Muranovin ja „Pravdan” kolmen vaatimuksen (sanomme lyhyiden vuoksi: johdonmukaisten marxilaisten vaatimukset) välillä *ei ole* mitään eroa. Sekä työläisiä että talonpoikia koskevat vaatimukset samoin kuin yleispoliittisetkin vaatimukset ovat joukoille *yhtä* ajankoh-
taisia, ja ne *kaikki* ovat työväenliikkeen tarpeiden ja „koko Venäjän elämänkulun” esille nostamia. Maltillisuuden ja sääntillisyyden palvojallemme mieleisen „osittaisuuden” kannalta katsoen nämä kolme vaatimusta ovat samaten yhtäläisiä: ne ovat „osittaisia” suhteessa lopulliseen, mutta ne ovat hyvin korkeita esimerkiksi suhteessa „Eurooppaan” yleensä.

Miksi „Lutsh” hyväksyy 8 tunnin työpäivän, mutta hylkää kaiken muun? Miksi se on ratkaissut työläisten *edestä*, että 8 tunnin työpäivällä „on merkitystä” heidän jokapäiväisessä taistelussaan, mutta yleispoliittisilla ja talonpoikia koskevilla vaatimuksilla *ei ole* sellaista merkitystä? Tosi-asiat sanovat meille toisaalta sen, että työläiset esittävät jokapäiväisessä taistelussa sekä yleispoliittisia että talonpoikaistoa koskevia vaatimuksia, ja toisaalta sen, että he *taistelevat* usein työpäivän vähäisemmänkin supistamisen puolesta.

Mistä sitten on kysymys?

Siitä, että „Lutsh” on reformistinen ja että se *säilyttää* tuon liberaalisen rajoittuneisuutensa tavallisesti „joukkojen”, „historian kulun” ja muun sellaisen kontolle.

Yleensä reformismi on sellaista, että ihmiset agitoivat vain niiden muutosten puolesta, jotka eivät vaadi vanhan, hallitsevan luokan tärkeimmän perustan hävittämistä, muutosten puolesta, jotka ovat *yhteensovittavissa* tuon perustan *säilymisen* kanssa. Kahdeksan tunnin työpäivä on yhteensovittavissa pääoman vallan säilymisen kanssa. Venäläiset liberaalit ovat itsekin valmiit („mahdollisuuden mukaan”) allekirjoittamaan tämän vaatimuksen saadakseen työläiset puolelleen. Sen sijaan ne vaatimukset, joiden puolesta „Lutsh” ei halua „agitoida”, *eivät ole yhteensovittavissa* esikapitalististen, maaorjuuden aikaisten perusteiden säilymisen kanssa.

„Lutsh” karkottaa agitaatiosta juuri sen, mitä eivät voi hyväksyä liberaalit, jotka eivät halua tilanherrain vallan syrjäyttämistä, vaan ainoastaan vallan ja erioikeuksien

jakoa heidän kanssaan. „Lutsh” karkottaa juuri sen, mikä ei ole yhteensovittavissa reformismin näkökannan kanssa.

Siihen on koira haudattuna.

Ei Muranov, ei „Pravda” eikä kukaan marxilaisista kiellä osavaatimuksia. Se on turhaa puhetta. Esimerkkinä siitä on työväenvakuutus. Me emme hyväksy sitä, että kansaa *petetään* jaarituksilla osavaatimuksista ja *reformismilla*. Me hylkäämme utopistisen, omanvoitonpyyteen ja valheellisen, perustuslaillisten harhakuvien varaan rakennetun, tilanherrain edessä nöyristelemisen henkeä uhkuvan, nykypäivien Venäjällä esiintyvän *liberaalisen reformismin*. Siinä on asian ydin, jota „Lutsh” sotkee ja hämää puhumalla „osavaatimuksista” yleensä, vaikka se itsekin tunnustaa, ettei Muranov eikä „Pravdakaan” kiellä vissejä „osavaatimuksia”.

„Lutsh” typistää marxilaisia tunnuksia, sovittelee niitä ahtaisiin, reformistisiin, liberaalisiin kaavoihin ja sillä tavalla tuo porvarillisia aatteita työläisten keskuuteen.

Marxilaisten taistelu likvidaattoreja vastaan ei ole mitään muuta kuin sen taistelun ilmaus, jota eturivissä kulkevat työläiset käyvät liberaalisia porvareita vastaan vaikutuksesta kansanjoukkoihin, niiden poliittisesta valistamisesta ja kasvattamisesta.

KIRJE M. S. OLMINSKILLE (VITIMSKILLE)

Arvoisa virkaveli! Ensiksikin, minun on onniteltava Teitä kahden, mielestäni *erittäin* onnistuneen artikkelinne johdosta, joista toinen koskee liberaaleja sekä „Pravdan” ja „Lutshin” neuvottelua liberaalitoimittajien kanssa ja toinen, 123. numerossa julkaistu — „Pravdaa”⁴⁹.

En voi olla kanssanne samaa mieltä An’ia ja Vlasovia koskevassa kysymyksessä, jonka olette herättänyt. Mielestäni Te olette ottanut *pintailmiön*, pinnalla, näkyvässä olevan ja olette valmis unohtamaan tärkeämmän, peruskysymyksen. Se on äärimmäisen vaarallista.

Te kirjoitatte, että An ja Vlasov „lyövät „Lutshin” toimistusta” ja että mielestänne „sitä ei ole käytetty hyväksi”.

Siinä Te olette väärässä. An ja Vlasov *hyväksyvät* „Lutshilta” *tärkeimmän*, nimittäin tunnuksen „taistelu julkisen puolueen puolesta” eli tunnuksen rauhan (eli yhtenäisyyden) aikaansaamisesta likvidaattorien kanssa. *Se on tärkeintä*. Sitä „Lutsh” tarvitseekin. „Lutsh” juuri haluaakin esittää itsensä *ei* likvidaattorien, vaan *sekä* likvidaattorien *että* puoluemiesten lehdeksi. Ei saa sallia sellaisen petoksen tapahtua. Tämä petos on vaarallisempaa kuin mikään. Trotskin ja Semkovskin koko seikkailuhanke rakentuu tämän petoksen varaan.

Edelleen, ei asia aivan niin ole, että „sitä ei ole käytetty hyväksi”. *Millä tavalla* sitä tulisi käyttää? Silläkö tavalla, että An ja Vlasov „lyövät „Lutshin” toimistusta ja puolustavat „Pravdan” linjaa”?? Tämä ei ole oikein. An ja Vlasov eivät puolusta sitä, mikä „Pravdan” asenteessa on juuri *tärkeintä*, vaan joko hylkäävät sen (An) tahi eivät ole ymmärtäneet sitä (Vlasov).

Vai onko sitä käytettävä niin, että *eivät ainoastaan* „Lutshin” *vastustajat*, vaan sen kannattajatkin ovat nähkääs tunnustaneet Sedovin likvidaattoruuden *tosi-asiaksi*? Tämä on oikein. Mutta niinhän on tehtykin, muun muassa minunkin kirjoituksessani („Kiistakysymyksiä”, III kirjoitus, „Pravda” № 110)*.

„Vastustajia on hajotettava eikä yhdistettävä”, kirjoitatte Te moittien tahditonta V. I:tä, joka mukamas „yhdistää” heitä.

Sallikaa lausua muutama sana puolustuksekseni.

Vastustajia on hajotettava eikä yhdistettävä; se on kiistatonta. Mutta entä jos vastustajien onkin *edullista näyttellä* sellaista, että heidät on „hajotettu”, ettei heidän kannallaan ole yksinomaan likvidaattoreita, vaan „myöskin” latvialaisia „ja” Trotski „ja” Bund „ja” An?? Tätäpä likvidaattorien taktiikan *olemusta* Te ette olekaan huomannut — ehkäpä siksi, että ette ole lukenut ettekä kuullut kaikkea elokuun konferenssista. Sillä siinä onkin koko sen taktiikan *ydin*, jonka tarkoituksena on „pelastaa” likvidaattorit, s.o. pelastaa likvidaattorien valheen levittämisen ja liberalismiin harjoittamisen *vapaus*, jotta voitaisiin vaikuttaa puolueeseen *sisältä käsin*.

Vain sillä tavalla voidaan vielä yrittää pelastaa likvidaattorit. Ja ovela diplomaatti An (jonka perässä konttaa vuoden ikäinen pikkulapsi Vlasov) pelaa *sangen hienoa* peliä. Te ette tunne An’ia! Minä sen sijaan olen vuosikautia seurannut hänen diplomaattiaansa ja tiedän, kuinka hän vetää sillä nenästä *koko Kaukasiana!* An on todellakin lahjakas diplomaatti (tunnen hänet vuodesta 1903 saakka), mutta valitettavasti huonoon suuntaan kehittynyt. An haluaa tekeytyä „Lutshin” vastustajaksi ja siten pelastaa „Lutshin”! Tämä on selvää niille, jotka ovat hyvin perillä puolueen historiasta, erityisesti vuoden 1910 *tammikuun* ja vuoden 1912 *elokuun* ajalta! An moitti Dania pikkuasioista antaen Danille peräksi tärkeimmässä (*tunnus* taistelun käymisestä julkisen puolueen puolesta), haluten näyttää „omille”, että *mekin* näettekös vastustamme likvidaattoreita. *Ei ole* sen turmiollisempaa virhettä kuin se, että tartutaan tuohon An’in onkeeseen. Te *ette tiedä* (ja se on ymmärrettävää), mikä pohjimmainen syy määrää

* Ks. tätä osaa, ss. 142—145. *Toim.*

Trotskin, An'in, Bundin, Braunin j.n.e. suhteet „Lutshiin”, mutta minä tiedän sen. Ei millään muulla voida siinä määrin *auttaa* likvidaattoreita kuin sillä, että tunnustetaan An likvidaattoruuden vastustajaksi. Niin se on. Ja An on heidän ainoa „vakava” *tukensa*. Sekin on tosiasia. Puristan lujasti kättänne ja toivotan terveyttä ja reipasta mieltä. Kirjoittakaa — olen aina ilomielin valmis rupattelemaan.

Teidän V. I.

P. S.* Kerrotaan Pietarissa liikkuvan paljon huhuja siitä, miten An (yhdessä Tshheidzen kanssa) koetti „anastaa” Danilta „Lutshin”... mutta ei anastanutkaan. Käsitykseni on tämä: oli *näön vuoksi* anastavinaan ja teki lopulta *muka kompromissin*, mutta todellisuudessa antoi Danille peräksi!! Dan on huonosti naamioitu vihollispatteri. An on saman vihollisen samanlainen, mutta ovelasti naamioitu patteri. Vakuutan Teille, että tiedän sen omasta kokemuksestani näissä asioissa.

Kirjoitettu kesäkuun 3 (16) pnä 1913

*Julkaistu ensi kerran v. 1930
V. I. Leninin Teosten 2.—3. painoksessa,
XVI osa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* — Postscriptum — jälkkirjoitus. *Toim.*

VIELÄ hra BOGDANOVISTA JA „VPERJOD“ RYHMÄSTÄ ⁵⁰

(„PRAVDAN“ TOIMITUSKOLLEGIOLLE)

Toimituksen menettely hra Bogdanovin harjoittamaa puolueen historian vääristelyä kohtaan on niin kuohuttavaa, etten tosiaankaan tiedä, voiko sitä tämän jälkeen enää jäädä lehden avustajaksi.

Kuinka asian laita oli?

Artikkelissani *ei ollut hiiskaustakaan* hra Bogdanovia vastaan (joka ei ole „Vperjod“ ryhmän jäsen); eikä yleensä hiiskaustakaan *tuomitsemisesta*.

Totesin vain mitä varovaisimmin *tosiasian*: että *koko puolueen yksimielisesti* tuomitsema suunta „*liittyy vperjodilaisuuteen*”*.

Ei sanaakaan enempää. Hra Bogdanov itsekin *ei voinut* siteerata mitään muuta!

Herää kysymys, voidaanko tämä tosiasia sivuuttaa? Ei voida, sillä puolue tuomitsi *samalla* sekä likvidaattoruuden että otzovismin. Ken mielihii kiertää tämän tosiasian, puhuesaan siitä, miten puolue on suhtautunut likvidaattoruuteen, hän on *petkuttaja*. Rohkenen luulla, ettei toimitus vaatinut minulta petkutusta. Minun on pakko ajatella näin sitäkin suuremmalla syyllä, kun toimitus ilmoitti olevansa samaa mieltä lehden 95. numeron kanssa!

Onko tosiasia esitetty oikein? Toimitus myöntää, että on. Ja vaikea *olisi olla tunnustamatta* sitä, kun vperjodilaiset itse ovat julistaneet otzovismin „lailliseksi suuntavivahdeksi”!!

Mutta jos tosiasia on esitetty oikein, niin kuinka voidaan antaa („puolueettomuuden noudattamisen vuoksi”) hra Bogdanovin *valehdella* siitä?? En voi löytää muuta selitystä

* Ks. tätä osaa, s. 141. *Toim.*

kuin sen, ettei toimitus tunne „Vperjod” ryhmän historiaa (ellei joku tunne kerrassaan sokeaa kiintymystä siihen taantumukselliseen pötyyn, jota filosofi Bogdanov opettaa työläisille).

Toimitus ei nähtävästi tiedä, että „Vperjod” ryhmä on kokonaan hajoamassa. Hra Bogdanov on eronnut jo kauan sitten — *vperjodilainen* Aleksinski on painetussa sanassa *tuominnut* hänen „filosofiansa”. Sama Aleksinski on *painetussa sanassa* tuominnut „proletaarisen kulttuurin” (vperjodilaisten ryhmäohjelmasta). Eikö toimitus tiedä sitä?

„Vperjod” ryhmästä *ovat* nyt *eronneet* sekä Bogdanov että Domov⁵¹, sekä Ljadov, Volski⁵² että Stepinski⁵³ (ja Lunatsharski on myös eroamaisillaan — ks. *Pariisissa julkaistuja uusia julisteita*). Eikö toimitus tiennyt sitä?

Toimitus tukee „Vperjod” ryhmän porvarillisten valehtelijain pahimpia (toivottomia) aineksia niitä parempia *vastaan*, jotka (Aleksinkin tavoin) *ovat katkaissheet välinsä* hra Bogdanovin kanssa!!

Hitto ties, mitä tämä tällainen on! Tämähän on kuin jotain totuuden pilkkaamista, *puolueen* pilkkaamista.

Vaadin tinkimättä, että oheellinen kirjoitukseni julkaistaan *täydellisenä*. Olen aina jättänyt toimitukselle oikeuden tehdä toverillisesti muutoksia, mutta mitä tähän kirjoitukseen tulee, niin hra Bogdanovin kirjeen jälkeen *en anna* oikeutta tehdä muutoksia t.m.s. Jos ette julkaise, niin antakaa se „*Prosveshtshenijelle*”, mutta minä säilytän itselläni *täyden vapauden* taistella puolueen historian vääristelyjä vastaan. Taistellaan likvidaattoruutta vastaan ja *verhotaan* otzovismia — tämä on niin äärettömän katala asenne, että tuo vikapisto on selitettävissä vain sillä, *ettei tunneta asioita*, siitä olen varma.

Toimituksen pitää sanoa: olemme tulleet vakuuttuneiksi siitä, että hra Bogdanov tulkitsti *väärin* „Vperjodin” ryhmäohjelman ja esitti *tosiasiat* väärässä valossa.

Vaadin pikaista vastausta. En kykene kirjoittamaan vuorossa olevia artikkeleja kohdatessani hra Bogdanovin törkeitä valheita.

Palveluksiin valmis V. Iljin

Kirjoitettu kesäkuun 3 (16) pnä 1913

*Julkaistu ensi kerran v. 1930,
V. I. Leninin Teosten 2.—3. painoksessa, Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan
XVI osa*

ONKO „PRAVDA“ TODISTANUT BUNDILAISTEN OLEVAN SEPARATISTEJA?

„Pravdan” 104. (308.) numerossa julkaistiin kirjoitus: „Separatistit Venäjällä ja separatistit Itävallassa” *. Nyt „Lutshin” 119. (205.) numerossa hra Vl. Kossovski kumoaa sen eli oikeammin sanoen haukkuu „Pravdaa” eri tavalla tuon kirjoituksen takia. Työläisille, joita heidän *oman* järjestönsä kohtalo kiinnostaa, voimme vain viitata noihin kiistakysymyksiä *kiertävien* lutshilaisten herrojen räyhäviin hyökkäilyihin.

Millä „Pravda” todisti bundilaisten olevan separatisteja?

1) Sillä, että he *erosivat puolueesta* vuonna 1903. Hra Kossovskin haukkumasanat eivät kumonnet vähimmäskään määrin tätä tosiasiaa. Sitä varten herrat Kossovskit juuri sättivätkin, kun *eivät kykene* kumoamaan tosiasioita.

2) Sillä, että juutalaiset työläiset ovat kuuluneet ja kuuluvat *kaikkialla* puolueeseen *Bundin ohitse*.

Tätäköön vastaan kehno Bundin puolustaja ei voi sanoa sanaakaan!

3) Sillä, että Bund on avoimesti *rikkonut* puolueen päätöksen *kaikkien kansallisuuksien* työläisten yhtenäisyydestä paikkakunnilla, päätöksen, joka tehtiin vuonna 1906 ja erikoisesti varmennettiin uudelleen vuonna 1908.

Hra Kossovski *ei voinut* sanoa sanaakaan tätä vastaan!

4) Bundilaisen Medemin tunnustuksella, että bundilaiset eivät ole koskaan toteuttaneet paikkakunnilla yhtenäisyyttä, s.o. he ovat aina olleet separatisteja.

Hra Kossovski ei esittänyt ainoatakaan vastaväitettä!

Ajatelkaahan, lukija, kuinka herra voisi olla sättimättä ja raivoamatta, kun hän *ei voi* sanoa *kerrassaan mitään* „Pravdan” *neljää* perusväitettä vastaan?

* Ks. tätä osaa, ss. 69—71. *Toim.*

Edelleen „Pravda” esitti sanantarkasti lainauksen Itävallassa ilmestyvästä tshekkiläisten separatistien äänenkannattajasta, joiden separatismien *koko* Internationale on yksimielisesti tuominut. Tässä äänenkannattajassa *kehutaan* hra Kossovskia (hänen likvidaattorien „Nasha Zarja” lehdessä julkaistua kirjoitustaan) siitä, että hän on tehnyt „käänteeseen parempaan” separatistien suhteen.

Mitäs sanotte, hra Kossovski? Onko sitaattimme väärä? Hra Kossovski tietää, että se on oikea, ja raivoaa voimattomuudessaan: „jokin lausunto jossain tshekkiläisessä lehtipahasessa”.

Älkää valehdelko, herra separatisti ja juutalainen liberaali! Tässä ei valhe auta, sillä teidät paljastetaan.

Ei „jokin lausunto” eikä „jossain tshekkiläisessä lehtipahasessa”, vaan *erikoinen* kirjoitus tshekkiläisten separatistien saksankielisessä *äänenkannattajassa*⁵⁴. Se on tosia, ettekä te ole sitä kumonnut.

En minä puolusta separatisteja,— näin hra Kossovski puolustelee itseään selitellen „Nasha Zarjassa” julkaistua kirjoitustaan.

Vai niin? Siis *tshekkiläiset separatistit ovat ymmärtäneet* teitä *väärin*?? Voi onnettomia Bundin liberaalijohtajia! Eivät yksin vastustajat, vaan vieläpä *ystävätkin* „*ovat ymmärtäneet väärin*” heitä!

Mutta jokainen työmies ymmärtää varsin hyvin, että itse teossa tavattu pikkumainen valehtelija koettaa pelastaa itsensä luikertelemalla ja sättimällä. Ei työläisiä sillä peloteta, herrat.

„Pravda” näytti toteen, että bundilaiset ovat separatisteja. Sitä hra VI. Kossovski ei kyennyt kumoamaan.

Herrat V. Kossovski, Medem ja kumpp. ovat ryhmä liberaalisia intelligenttejä, jotka harhaannuttavat juutalaisia työläisiä porvarillisella nationalismilla ja separatismilla. Tämän vuoksi „Pravda” on käynyt ja tulee käymään taistelua bundilaisia vastaan.

Juutalaiset sosialidemokraattiset työläiset tulevat työväenpuolueeseen Bundin sivuttaen ja vastoin Bundin tahtoa.

LIBERAALIT

IV DUUMAN PUOLUSTAJAIN OSASSA

Aivan III Duuman olemassaolon alkuvaiheessa marxilaiset sanoivat — eikä erillisissä artikkeleissa, vaan virallisessa päätöksessä, — että kesäkuun kolmannen päivän järjestelmä loi tietoisesti *kaksi* duumaenemmistöä: oikeistolaislokakuulaisen ja lokakuulais-kadettilaisen *. Kumpikin on taantumuksellisella kannalla, hallitus *tarvitsee* kumpaakin, samoin kuin tilanherra tarvitsee porvariston tukea.

Ja nyt olemme sitten tulleet niin pitkälle, että liberaalit ovat ryhtyneet järjestelmällisesti puolustamaan IV Duumaa ja vaatimaan sille „*kansan ja yhteiskunnan kannatusta*”.

Se on uskomatonta, mutta totta. Nuo sanat tavataan „Retshin” 139. numeron pääkirjoituksessa. Tuota pääkirjoitusta kannattaa paljon suuremmalla syyllä nimittää „historialliseksi” kuin IV Duumassa toimitettua äänestystä sisäasiain ministeriön menoarviosta. Pääkirjoitus on todella ohjelmaluontoinen. Siinä on asetettu laajasti ja selitetty mainiosti kysymys Duuman suhteesta valtakuntaan ja valtakunnan suhteesta Duumaan — opetukseksi demokraateille.

„Jätämme sosialidemokraattien huoleksi tankata”, kirjoittaa liberaalien pää-äänenkannattaja, „että Duuma on vain lavastusta, että duumatoiminta on petosta ja vilppiä ja että Duuman ideologit vain johtavat kansaa harhaan ja ruokkivat sitä perustuslaillisilla illuusiolla”.

Onnittelemme Duuman, *neljännen* Duuman uusia *ideologeja!* Sääli vain, että he ovat sellaisia tomppeleita. Sosialidemokraattien puolue ei ole koskaan sanonut, että III ja

* Ks. Teokset, 13. osa, s. 131. *Toim.*

IV Duuma ovat vain lavastusta, vaan se on aina selittänyt, minkä virheen tekevät noin ajattelevat ja puhuvat vasemistonarodnikit, se on aina todistanut, että III ja IV Duuma ovat vastavallankumouksellisten voimien vakavan ja asiallisen liiton elin.

„Niitä yhteiskunnallisia voimia odoteltaessa (?)”, kirjoittaa „Retsh”, „jotka toistaiseksi ovat huomattavia vain siinä suhteessa, että ne ovat poissa yhteiskunnallisen taistelun näyttämöltä, Duuma on yhteiskunnallinen voima”.

Kieltämättä Duuma on voima, herrat liberaalit. Mutta minkälainen voima? Tilanherrain ja porvariston vastavallankumouksellinen voima. Ja jos kadetit „huomaavat” vain sen, että demokraattiset voimat „ovat poissa” näyttämöltä, niin emme voi tehdä muuta kuin palauttaa mieliin viisaan sanonnan: ken *ei tahdo* nähdä, on pahempi kuin sokea.

Esitämme pienen historiallisen rinnastuksen: kahdeksantoista vuotta sitten, vuosina 1895—1896, liberaaliset yhteiskuntapiirit huomasivat ja *hyvin* huomasivatkin kymmenien tuhansien työläisten liikehtimisen. Nyt sen sijaan nuo samat „yhteiskuntapiirit” huomaavat vain kymmenen kertaa suurempien tekijäin „poissaolon”. Ken *ei tahdo* nähdä, on pahempi kuin sokea.

Ja se, ettei tahdota nähdä, johtuu kansanjoukoille selkänsä kääntäneen kadettilaisen ja lokakuulaisen porvariston luokkaeduista.

„Me kehotamme yleistä mielipidettä”, kirjoittaa „Retsh”, „pitämään Duumaa *omana* voimanaan... yleisen tahdon välittömänä ilmauksena on mielenkiinnon luominen Duumaa kohtaan yhteiskunnassa” j.n.e. j.n.e.

Kuinka häpeällisesti liberaalien ja kadettien onkaan pitänyt langeta, miten syvälle lokaan heidän onkaan pitänyt vajota, kun he saattavat tuolla tavalla ylistää lokakuulaisia ja lokakuulaisten Duumaa! Tämä todistaa teille sadannen ja tuhannennen kerran, että kadetit ovat samoja lokakuulaisia,— maallikkojen pettämiseksi he ovat vain maalanneet itsensä ruusunpunaisiksi.

Esitämme lopuksi vielä erään historiallisen rinnastuksen. Puoli vuosisataa sitten Preussin lokakuulaiset ja kadetit ⁵⁵ „taistelivat” Bismarckia vastaan eivät vain määritelmien, joissa vaadittiin reformeja, vaan myös kieltäytymällä myöntämästä luottoa. Kuinkas on käynyt? Preussissa on yhä

vieläkin voimassa „kolmannen Duuman” vaalilain kaltainen vaalilaki. Preussi on yhä vieläkin esimerkkinä niistä maista, joissa porvaristo, jonka taloudellinen mahti on hämmästyttävä, nöyristelee samalla hämmästyttävästi tilanherrojen edessä.

Työväenluokan edut ja kaikkien kansanjoukkojen edut vaativat Duuman kadettilais-lokakuulaisen liittoutuman sisäisen mädännäisyyden sekä demokraattisen liikkeen itenäisten tehtävien selittämistä eivätkä tuon liittoutuman tukemista.

„Pravda” № 128,
kesäkuun 6 pnä 1913

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

NYKYISEN HALLITUKSEN (YLEISESTÄ) AGRAARIPOLITIIKASTA⁶⁶

Hallituksen maapolitiikka on vuoden 1905 vallankumouksen jälkeen muuttanut jyrkästi luonnettaan. Aikaisemmin itsevaltius noudatti Katkovin ja Pobedonostsevin linjaa yrittäen esiintyä kansanjoukkojen silmissä „luokkien yläpuolella” olevana hallituksena, joka varjelee laajojen talonpoikaisjoukkojen etuja, suojelee niitä maiden menetykseltä ja häviöön joutumiselta. Luonnollisesti tuolla ulkokultaisella „huolenpidolla” maamiehestä verhottiin itse asiassa sitä puhtaasti maaorjuudellista politiikkaa, jota nuo mainitut vanhan, vallankumousta edeltäneen Venäjän „valtiomiehet” toteuttivat niin tylsämielisen suoraviivaisesti kaikilla yhteiskunta- ja valtioelämän aloilla. Itsevaltius luotti silloin täydellisesti siihen, että talonpoikaisto on aivan takapajuista, pimeätä ja tiedotonta joukkoa. Esiintyessään muka osuusmaiden „luovuttamattomuuden” puolustajana, „maa-yhteisön” kannattajana itsevaltius yritti vallankumousta edeltäneellä kaudella nojautua Venäjän taloudelliseen liikukumattomuuteen, siihen, että talonpoikaisväestön laajat joukot olivat syvässä poliittisessa unessa. Koko maapolitiikka oli silloin läpeensä aatelis-maaorjuutuksellista.

Vuoden 1905 vallankumous on nyt aiheuttanut käänteen itsevaltiuden koko maapolitiikassa. Täyttären tarkalleen yhdistyneen aateliston neuvoston käskyn Stolypin päätti, hänen oman sanontansa mukaan, „panna toivon voimakaisiin”. Tämä merkitsee, että sen proletariaatin ja demokraattisen talonpoikaiston laajojen kerrosten mahtavan heräämisen jälkeen, jonka Venäjällä aiheutti vuoden 1905 vallankumous, hallituksemme ei ole enää voinut *tekeytyä heikkojen* puolustajaksi. Kansa, joka kykeni antamaan

ensimmäisen (joskin vielä riittämättömän) vakavan iskun Venäjän vanhalle, maaorjuudelliselle valtiojärjestelmälle, todisti sillä jo siinä määrin heränneensä poliittisesta unesta, että talonpoikaiston keskuudessa menetti lopullisesti kaiken luottonsa sellainen taru, että hallitus puolustaa „yhteisöä” ja „osuusmaiden luovuttamattomuutta” ja että luokkien yläpuolella oleva hallitus suojelee heikkoja.

Vuoteen 1905 saakka hallitus saattoi rakentaa toivonsa siihen, että sen tukena on suurten talonpoikaisjoukkojen tylsistyneisyys ja liikkumattomuus, talonpoikaisjoukkojen, jotka eivät kykene vapautumaan vuosisatoja vallinneista orjuuden, kärsivällisyyden ja nöyryyden poliittisista ennakkoluuloista. Niin kauan kuin talonpojat jäivät nöyriksi ja tylsistyneiksi, *saattoi* hallitus näytellä, että se muka „pane toivonsa heikkoihin”, s.o. huolehtii heikoista, vaikka todellisuudessa se piti huolta vain maaorjuuttaja-tilanherroista ja rajattoman yksinvaltansa säilyttämisestä.

Vuoden 1905 jälkeen vanhat poliittiset ennakkoluulot osoittautuivat murretuiksi niin perusteellisesti ja niin laajassa mitassa, että hallitus ja sitä johtanut yhdistyneiden maaorjuuttaja-aatelieneuvosto huomasi, ettei enää voitu entiseen tapaan keinotella musikan tietämättömyydellä ja lammasmaisella nöyryydellä. Hallitus näki, *ettei* sillä *voi olla rauhaa* köyhdyttämiensä sekä täydelliseen kurjuuteen, häviöön ja nälkäkuoleman partaalle saattamiensa maalaisväestön *laajojen joukkojen kanssa*. Juuri tietoisuus siitä, ettei voi olla „rauhaa” talonpoikaiston kanssa, aiheuttikin muutoksen „yhdistyneiden maaorjuuttajien neuvoston” politiikassa. Neuvosto päätti yrittää hinnalla millä hyvänsä hajottaa talonpoikaiston ja luoda siitä sellaisten „uusien tilanherrojen”, vauraiden yksityisomistajatalonpoikien kerroksen, jotka puolustaisivat *ei „pelosta, vaan antaumuksesta” joukkojen hyökkäyksiltä* niiden äärettömän suurten tilanherrakartanoiden rauhaa ja koskemattomuutta, jotka kaikesta huolimatta olivat joutuneet hitusen kärsimään vallankumouksellisten joukkojen rynnistyksestä vuonna 1905.

Hallituksen koko maapolitiikassa vallankumouksen jälkeen tapahtunut käänne ei siis ole mikään sattuma. Päinvastoin, tämä käänne oli sekä hallituksen että „yhdistyneiden maaorjuuttajain neuvoston” *luokkaetujen sanelema välttämättömyys*. Hallituksella ei ollut muuta keinoa. Hallitus näki, ettei sen ja talonpoikaiston joukkojen välillä voi olla

3

Къ вопросу об аграрной
политикѣ (основѣ) современ-
наго правительства.

Земельная политика правительства не-
ст. революционнаго типа. Прежде крестьянство имѣло
преимущественно "архаическій" характеръ. Растущая самодержавная
власть князей Романовыхъ и Потоцкихъ, а также
иногда представляла собой в руках народахъ массу
свободныхъ "нашихъ классовъ", охраняющихъ эти
классы широкой массой крестьянъ, одержавшихъ
и ихъ отъ захвата и разорения. Растущая
иногда, эта "либеральная" политика о аграрной
политикѣ на долгій промежутокъ между крестьянскими
классами, которые, конечно, являются

„rauhaa”, että talonpoikaisto oli herännyt vuosisatoja kestäneestä maaorjuuden unesta. Hallitukselle ei jäänyt muuta neuvoa kuin *yrittää* vimmatuin ponnistuksin, maaseudun millaisen köyhdyttämisen tietä tahansa, *hajottaa* talonpoikaisto, luovuttaa maaseutu kulakkien ja varakkaiden isäntien „ryövättäväksi ja hävitettäväksi”, jotta voisi nojautua maaorjuuttaja-aatelisten ja „uusien tilanherrojen”, s.o. pohattojen — yksityisomistajatalonpoikien, talonpoikaisporvariston, *liittoon*.

Stolypin, joka palveli uskollisesti ja vilpittömästi „yhdistyneiden maaorjuuttajien neuvostoa” ja toteutti sen politiikkaa, sanoi itse: „antakaa minulle 20 rauhallista vuotta, niin minä reformoin Venäjän”. „Rauhalla” hän tarkoitti *kalmiston rauhaa*, sellaista rauhaa, että maaseutu vaiteliaana, lammasmaisesti sietäisi tämän ennen kuulumattoman hävityksen ja kurjuuden, minkä alaiseksi se on joutunut. „Rauhalla” hän tarkoitti *tilanherrojen* rauhaa, tilanherrojen, jotka haluaisivat nähdä talonpoikaiston täysin liikehtimättömänä, tylsistyneisyyden tilassa, protestoinnista kiellettyneenä, valmiina tyynesti ja mielihyvin kuolemaan nälkään, luovuttamaan maansa, lähtemään pois maaseudulta, menettämään kaikkensa, kunhan vain herroilla kartanonomistajilla olisi hyvät ja mukavat oltavat. Venäjän reformoimisella Stolypin tarkoitti sellaista muutosta, että maaseudulle jäisi vain tyytyväisiä tilanherroja, tyytyväisiä kulakkeja ja nylkyreitä sekä hajallaan olevia, tylsistyneitä, avuttomia ja voimattomia batrakkeja.

Tilanherran kannalta katsoen on täysin luonnollista ja käsitettävää, että Stolypin kaikesta sydämestään toivoi Venäjälle 20 vuotta tällaista kalmiston rauhaa. Mutta me tiedämme nyt, me kaikki näemme ja tunnemme nyt, ettei „reformoimisesta” eikä „rauhasta” tullut mitään, vaan että tuloksena on ollut 30 miljoonan talonpojan joutuminen nälänhädän partaalle, ennen kuulumaton (yksinpä paljon kärsineellä Venäjälläkin ennen kuulumaton) kurjuuden ja rappion voimistuminen sekä tavattoman voimakas suuttumus ja kuohunta talonpoikaiston keskuudessa.

Jotta ymmärrettäisiin, mistä syystä *on romahtanut* tämä hallituksen niin sanottu „stolypinilainen” agrariipolitiikka, joka Valtakunnanduuma kehoitetaan vielä kerran hyväksymään vahvistamalla budjetti (ja jonka tilanherrapuolueet Duumassa tietysti hyväksyvät), pysähdyn tarkastelemaan

hieman yksityiskohtaisemmin „uuden” agraaripoliitikamme *kahta*, niin sanoaksemme, tärkeintä *valttia*:

ensinnäkin, siirtoasutusta,
ja toiseksi, paljon puhuttuja *huuttoreita*.

Mitä siirtoasutukseen tulee, niin vuoden 1905 vallankumous, joka osoitti tilanherroille, että talonpoikaisto alkaa poliittisesti herätä, pakotti tilanherrat „raottamaan” hieman varaventiiliä ja aikaisemmin harjoitetun siirtoasutuksen estämisen asemesta pyrkimään siihen, että olisi saatu „puretuksi” jännitystä Venäjällä, saatu *passitetuksi* enemmän *levottomia* talonpoikia Siperiaan.

Onko hallitus saavuttanut menestystä? Onko se saanut jossain määrin *rauhoitetuksi* talonpoikaistoa ja parannetuksi sen asemaa Venäjällä ja Siperiassa? Aivan päinvastoin. Hallitus on saanut aikaan vain sen, että talonpoikain asema on käynyt entistä tukalammaksi ja huonommaksi sekä *Venäjällä* että *Siperiassa*.

Todistan sen teille heti.

Vuodeksi 1913 laadittuun valtion menoarvion luonnokseen liitettyssä finanssiministerin selitekirjelmässä näemme tavallista virallista optimismia ja hallituksen politiikan „menestysten” ylistystä.

Meille sanotaan, että siirtolaiset muuttavat autioina olleet tienoot „kulttuuriseuduiksi”, siirtolaiset rikastuvat, parantavat talouttaan ja niin edelleen ja muuta sellaista. Tavallista virallista ylistyslaulua! Vanha, ikivanha juttu — „*kaikki on kunnossa*”, „*Shipkalla on rauhallista*”.

Sääli vain, että selitekirjelmässä on vaiteliaasti *sivouuttettu kokonaan* tiedot, jotka koskevat takaisin palanneita siirtolaisia!! Kummallista ja merkityksellistä vaitioloa!

Niin, herrat, siirtolaisten luku on vuoden 1905 jälkeen kasvanut keskimäärin puoleen miljoonaan henkeen vuodessa. Niin, vuonna 1908 siirtolaishyöky saavutti korkeimman nousukohtansa: 665.000 siirtolaista vuodessa. Mutta sitten hyöky *alkaa nopeasti laskea*, ja luku supistuu *189 tuhanteen* henkeen vuonna 1911. Eikö olekin selvää, että kehuttu hallituksen toimesta tapahtuva siirtolaisten „elämänjärjestely” on osoittautunut *hämäykseksi*? Eikö ole selvää, että jo kuuden vuoden kuluttua vallankumouksen jälkeen hallitus palaa jälleen *riikinäisen kaukalon* ääreen?

Ja takaisin palanneiden siirtolaisten lukua koskevat tiedot,— tiedot, jotka hra finanssiministeri on „selittävässä”

(tai oikeammin sanoen: hämäävässä) kirjelmässään niin kaukokatseisesti sivuuttanut,— nämä tiedot osoittavat takaisin palanneiden lukumäärän lisääntyneen *hirvittävästi*, aina 30 ja 40 prosenttiin vuonna 1910 ja 60 prosenttiin vuonna 1911. Tämä takaisin palaavien siirtolaisten ääretön hyöky todistaa sitä, miten epätoivoiseen tilaan, millaiseen häviöön ja kurjuuteen ovat joutuneet talonpojat, jotka myivät kaikki rakennuksensa voidakseen muuttaa Siperiaan ja joiden on nyt pakko palata takaisin Siperiasta lopullisesti köyhtyneinä ja häviöön joutuneina.

Tämä tyyten köyhtyneiden siirtolaisten tavaton takaisinvirtaaminen osoittaa meille kumoamattoman havainnollisesti, että hallituksen siirtoasutuspolitiikka on kärsinyt *täydellisen vararikon*. Sehän on suoranaista numerotietojen vääristelyä, kun esitetään taulukkoja jo pitemmän aikaa Siperiassa pysyneiden siirtolaisten talouden parantumisesta (niinkuin siirtolaishallinnon menoarvioon liitettyssä selitekirjelmässä on tehty) ja samalla *vaietaan* siitä, että *kymmenet tuhannet* takaisin palanneet siirtolaiset ovat menettäneet lopullisesti kaikkensa! Se merkitsee Duuman edustajain kestitsemistä korttitaloilla ja lastentaruilla yleisestä hyvinvoinnista, vaikka todellisuudessa me näemme köyhtymistä ja kurjistumista.

Se, että finanssiministerin selitekirjelmässä *salataan* tiedot takaisin palanneiden siirtolaisten lukumäärästä, heidän epätoivoisesta, kurjasta tilastaan, täydellisestä häviöstään, merkitsee, hyvät herrat, sitä, että hallitus yrittää *epätoivoisesti salata totuuden*. Turha vaiva! Totuutta ei voida salata! Totuus panee väkisinkin tunnustamaan itsensä. Takaisin Venäjälle *palanneiden*, kaikkensa menettäneiden talonpoikien kurjuus ja Siperiassa jo kauan asuneiden talonpoikien köyhtyminen ja kurjuus *panee* puhumaan itsestään.

Havainnollistaakseni tätä johtopäätelmääni hallituksen siirtoasutuspolitiikan vararikosta esitän vielä erään virkailijan lausunnon, virkailijan, joka palveli 27 vuotta — *kaksikymmentä seitsemän vuotta*, hyvät herrat! — Siperiassa metsänhoidon alalla, virkailijan, joka on tutustunut kaikin puolin siirtolaisuusliikkeen olosuhteisiin *eikä ole jaksanut sietää* niitä ruokottomuuksia, joita meillä siirtoasutusvirastoissa ilmenee.

Tämä virkailija on valtioneuvos hra *A. I. Komarov*, joka 27 vuotta palveltuaan ei voinut olla tunnustamatta sitä, että Stolypinin ja Krivosheinin, pääministerin ja maanviljelys- ja maanjakoviraston ylijohtajan, paljon puhuttu matka Siperiaan vuonna 1910 oli „*ilveilymatka*”— näin kuuluu 27 vuotta palvelleen valtioneuvoksen oma sanonta! Tämä virkamies *jätti virkatoimensa*, kun ei voinut enää sietää sitä koko Venäjän pettämistä, jota noiden tuollaisten „ilveilymatkojen” avulla harjoitetaan, ja julkaisi erikoisen kirjansen, jossa kuvataan totuudenmukaisesti kaikkia siirtoasutuspolitiikkaamme liittyviä kavalluksia, kaikkea kruunun varojen varastelua, tuon politiikan tolkuttomuutta, villeyttä ja tuhoisuutta.

Tämän kirjansen nimenä on „Totuus siirtoasutuksesta”, se ilmestyi Pietarissa kuluvana vuonna 1913 ja maksaa 60 kopeekkaa,— halpa hinta niin runsaasta paljastusaineistosta. Tapansa mukaan hallitus koettaa kaikin voimin salata totuutta myös siirtoasutuksen alalla samoin kuin kaikilla muillakin „aloilla” ja „hallinnonhaaroilla”, ja se pelkää viedä „riitaa tuvasta maailmalle”. Virkailija Komarovin oli pakko *piileillä*, niin kauan kuin hän palveli toimessaan, hänen oli pakko kirjoitella *salanimen* suojassa paljastuskirjeitään sanomalehtiin, ja esimiehet koettivat „*tavoittaa*” kirjoittajan. Ei kaikilla virkailijoilla ole mahdollisuutta luopua toimestaan ja julkaista totuutta puhuvia paljastuskirjasia! Mutta jo yhdestä tällaisesta kirjasesta voimme saada käsityksen, mikä saastaisuus ja hävityksen kauhistus tässä „pimeyden valtakunnassa” yleensä vallitsee.

Virkailija *A. I. Komarov* ei ole suinkaan mikään vallankumousmies. Ei sinnepäinkään! Hän itse kertoo vihaavansa lojaalisti sosialidemokraattien ja sosialistivallankumouksellisten teorioita. Ei, hän on aivan tavallinen, mitä lojaalisin venäläinen virkailija, jota tyydyttäisi aivan elementaarinen, alkeellinen rehellisyys ja rehtiys. Hän on mies, joka suhtautuu vihamielisesti vuoden 1905 vallankumoukseen ja on valmis palvelemaan vastavallankumouksellista hallitusta.

Tämä on sitä merkityksellisempää, kun tuollainenkin mies luopui, erosi palveluksesta, karisti tomut jaloistaan. Hän ei jaksanut sietää sitä, että siirtoasutuspolitiikkamme merkitsee „kaiken sen *täydellistä hävitystä*, mitä *nimitetään järkipäiseksi metsätalouden hoidoksi*” (s. 138). Hän ei

jaksanut sietää „vanhojen asukkaiden kelvollisten maiden ekspropriaatiota (s.o. pakko-ottoa)”, mikä johtaa „paikallisen kantaväestön asteittaiseen köyhtymiseen” (ss. 137 ja 138). Hän ei jaksanut sietää „sellaista valtiovallan harjoittamaa Siperian maiden ja metsien ryöstöä” tai oikeammin hävitystä, jonka rinnalla ennen muinoin tapahtunut bashkiirien maiden ryöstö oli lasten leikkiä” (s. 3).

Tällaiset ovat tämän virkailijan johtopäätökset:

„Siirtoasutustoimen päähallinnon täydellinen valmistautumattomuus töiden laajamittaiseen järjestämiseen”, — „täydellinen suunnitelmallisuuden puute töiden suorituksessa ja huono työnlaatu”, „sellaisten palstojen antaminen, joissa maaperä ei ole maanviljelykseen kelvollista ja joissa ei ole vettä taikka vesi on juomavedeksi kelpaamatonta” (s. 137).

Kun siirtolaisaalto nousi, joutuivat virkailijat hämmingin valtaan. He „leikkasivat palan toisensa jälkeen miltei vasta eilen merkatuista kruunun metsäpalstoista”, „ottivat sen, mikä ensimmäisenä sattui eteen, — kunhan saivat vain sijoitetuksi, kunhan vain pääsivät eroon niistä kymmenistä peräti nääntyneistä, tuskaantuneista ihmisistä, joita toljaili siirtolaisasemalla, seisoskeli tuntikaupalla siirtolaishallinnon eteisessä” (s. 11).

Seuraavassa pari esimerkkiä. Siirtolaisille luovutetaan Kurinskojen siirtolaisalue. Se on muodostettu maapalstoista, jotka on riistetty Altain suolankeittämöllä työskenteleviltä vierasheimoisilta. Vierasheimoiset on rosvottu. Uutisasukkailla taas ei ole kelvollista juomavettä, vesi on suolaista ja juotavaksi kelpaamatonta! Kruunu tuhlaa tolkuttomasti rahaa kaivojen tekoon. Siitä ei ole mitään hyötyä. Uutisasukkaat ajavat vettä 7—8 virstan (seitsemän ja kahdeksan virstan!) päästä!! (s. 101).

„Vyjezdnojen” asutusalue Mana-joen yläjuoksun varrella. Sinne asutettiin 30 perhettä. Seitsemän raskaan vuoden jälkeen uutisasukkaat ovat lopullisesti nähneet maanviljelyksen siellä mahdottomaksi. Miltei kaikki ovat paenneet pois. Harvat sinne jääneet harjoittavat riistanpyyntiä ja kalastusta (s. 27).

Tshuno-Angaran seudun asutusalueet: on merkattu satoja osuuksia, 900, 460 osuutta j.n.e. Siirtolaisia vain ei ole. Siellä on mahdotonta elää. Harjanteita, soita, vesi kelvotonta.

Ja sitten virkailija A. I. Komarov sanoo hallitukselle *epämieluisan totuuden* niistä takaisin muuttavista siirtolaisista, joista hra finanssiministeri vaikenä.

„*Heitä on useita satoja tuhansia*”, sanoo hän näistä köyhtyneistä ja kerjäläisiksi muuttuneista takaisin palaavista siirtolaisista. „Takaisin palaa sen laatuinen aines”, kirjoittaa virkamies Komarov, „joka seuraavassa vallankumouksessa, jos sellainen tapahtuu, on näyttelevä kauheaa osaa... Ei sieltä palaa se, joka on ollut koko ikänsä batrakkii... sieltä palaa se, joka vielä äsken oli isäntä ja joka ei ole voinut koskaan kuvitellakaan, että hän ja maa voisivat olla erillään toisistaan, ja tämä mies, joka oikeutetusti pitää verisenä loukkauksena sitä, ettei hänen elämänsä ole osattu järjestää, vaan on osattu vain syöstä hänet perikatoon, — tämä mies on hirvittävä mille valtiojärjestelmälle tahansa” (s. 74).

Näin kirjoittaa virkailija hra Komarov, joka tuntee kauhua vallankumousta kohtaan. Turhaan hra Komarov luulee, että mahdollisia ovat ainoastaan *tilanherraiset* „valtiojärjestelmät”. Parhaissa ja kulttuurisimmissä valtioissa tullaan toimeen *myös ilman* tilanherroja. Ja Venäjänkin tulisi toimeen ilman niitä, ja se olisi eduksi kansalle.

Komarov näyttää vanhojen asukkaiden *joutuvan perikatoon*. „Huono sato” — suoraan sanoen: *nälkä* on jo alkanut vierailta tämän vanhojen asukkaiden rosvoamisen seurauksena jopa „Siperian Italiassakin”, s.o. Minusinskin ujestissa. Hra Komarov paljastaa urakoitsijain rosvoavan kruunun varoja, virkailijain laativan täysin perättömiä, s.o. tekaituja, tilityksiä ja suunnitelmia, teettävän aivan kelvotonta työtä, sellaista kuin oli miljoonia nielleen Obin-Jenisein kanavan rakentaminen, haaskattavan *satoja miljoonia ruplia* ihan turhaan.

Koko meidän siirtoasutuksemme, sanoo tuo jumalaapelkääväinen ja vaatimaton virkamies, on „*pelkkää ja surkeaa pilaa*” (s. 134).

Tällaista on *totuus* niistä *takaisin palaavista* siirtolaisista, joista hra finanssiministeri vaikenä! Sellainen on *todellisuudessa* meidän siirtoasutuspolitiikkamme täysi *vararikko!* Taloudellinen perikato ja köyhtyminen *niin* Venäjällä *kuin* Siperiassakin. Maiden ryöstöä, metsätalouden *hävitystä* — ja väärennettyjä tilikertomuksia, virallista väärennystä ja tekopyhyttä.

Siirryn käsittelemään huuttorikysymystä.

Tästäkin kysymyksestä hra finanssiministerin selitekirjelmä tarjoaa meille yhtä ylimalkaisia, mitään sanomattomia, virallisen vilpillisiä tietoja (oikeammin tietojen *tapaisia*) kuin siirtolaiskysymyksestäkin.

Meille ilmoitetaan, että vuonna 1912 jo yli 1½ (puoli-toista) miljoonaa taloutta oli eronnut lopullisesti yhteisöstä; että enemmän kuin miljoona taloutta on eronnut huuttoritalouksiksi.

Mutta siitä, minkälaista todellisuudessa on huuttorilaisten talous, *ei missään* hallituksen selostuksessa ole sanottu *ainoatakaan* totuuden sanaa!!

Ja kuitenkin me jo tiedämme niistä uuden maanjaon kuvauksista, joita rehelliset (edesmenneen Ivan Andrejevitch Konovalovin tapaiset) havainnoitsijat ovat tehneet, tiedämme omienkin havaintojemme perusteella, joita olemme tehneet maaseudusta ja talonpoikaiselämästä, että *huuttorilaisia* on kaksi aivan erilaista ryhmää. Hallitus vain pettää kansaa sekottaessaan nämä ryhmät toisiinsa ja esittäessään yleisiä tietoja.

Toisen näistä huuttorieläjäin ryhmistä, mitättömän vähemmistön, muodostavat varakkaat isännät, kulakit, jotka jo ennen uutta maanjakoakin tulivat mainiosti toimeen. Nämä talonpojat, erotessaan ja ostaessaan köyhiltä näiden maaosuuksia, epäilemättä rikastuvat toisten kustannuksella, köyhdyttäen ja orjuuttaen entistä enemmän väestön suurta enemmistöä. Mutta toistan, että tällaisia huuttoriasujia on *kerrassaan vähän*.

Vallitsevana ja äärettömän suurilukuisesti vallitsevana on huuttorilaisten toinen ryhmä — köyhtyneet, häviöön joutuneet talonpojat, jotka ovat menneet huuttorituloille pakon ajamina, sillä heillä ei ole ollut muualle menemistä. „Kun ei muuanne, niin mennään vaikka huuttorille” — näin nämä talonpojat tuumivat. Nälkää kärsivinä ja viheliäisen taloutensa hoidon kiusaamina he tarrautuvat viimeiseen oljenkorteen saadakseen muuttorehat, saadakseen asutuslainan. Huuttoreilla he haukkovat ilmaa kuin kala kiuvaalla maalla; he myyvät koko viljasatonsa saadakseen kokoon pankille suoritettavan maksuerän; he ovat ainaisesti velassa; elävät hirveässä puutteessa; elävät kuin kerjäläiset; heitä *häädetään* huuttoreilta *maksurästien* vuoksi, ja heistä tulee lopullisesti kodittomia irtolaisia.

Jos viralliset tilastot, sen sijaan että esittelevät meille sieviä kuvia keksitystä hyvinvoinnista, kuvia, jotka eivät sano mitään, jos nuo viralliset tilastot ilmoittaisivat todellisesti, kuinka paljon on näitä *huutorilaisia köyhimyksiä*, jotka asuvat maakuopissa ja pitävät karjaa samoissa suojissa, joissa ihmisetkin elää kituuttavat, köyhimyksiä, jotka kärsivät nälkää ja joiden lapset ovat repaleisia ja sairaita,— silloin me näkisimme „*totuuden huuttoreista*”.

Mutta siinähan se juttu onkin, että hallitus salaa kaikin keinoin tätä totuutta huuttoreista. Talonpoikain elämän itsenäisiä ja riippumattomia tarkkailijoita vainotaan ja heidät häädetään pois maaseudulta. Sanomalehtiin kirjoittelevat talonpojat joutuvat jopa Venäjälläkin ennen näkemättömän, poliisin ja viranomaisten harjoittaman mielivalvan, ahdistelun ja vainon alaisiksi.

Kourallinen huutorilaispohattoja esitetään rikastuvien talonpoikain suuriksi joukoiksi! Viralliset valheet kula-keista esitetään totuudeksi maaseudusta! Mutta hallituksen ei onnistu salata totuutta. Hallituksen yritykset salata se totuus, että maaseutu joutuu rappiolle ja että siellä nähdään nälkää, synnyttävät vain oikeutettua *suuttumusta* ja *kiihtymystä* talonpoikaiston keskuudessa. Kun kymmenet miljoonat talonpojat näkevät nälkää, niinkuin viime vuonna ja toissa vuonna, niin tämä tosiasia paljastaa paremmin kuin mitkään pitkät puheet sen, kuinka valheellisia ja tekopyhiä ovat kaskut huutorien siunauksellisesta vaikutuksesta. Tämä tosiasia osoittaa selväkin selvemmin, että Venäjän maaseutu on *niin* hallituksen maapolitiikan muuttamisen *jälkeen kuin* paljon puhuttujen Stolypinin reformienkin *jälkeen* jäänyt yhtä suuren sarron, riiston, kurjuuden ja oikeudettomuuden alaiseksi kuin se oli maaorjuudenkin vallitessa. Yhdistyneen aateliston neuvoston „*uusi*” maapolitiikka ei ole kajonnut *entisiin* maaorjuuttajiin eikä heidän äärettömän laajoihin, tuhansia ja kymmeniä tuhansia desjatiinoja käsittäviin, raskaana painona oleviin maataloihinsa. „Uusi” maapolitiikka on tehnyt *entiset* tilanherrat ja vähälukuiset talonpoikaisporvariston ryhmät entistä rikkaammiksi köyhdyttäen entisestään talonpoikaisjoukkoja.

„Me panemme toivon voimakkaisiin” — huudahti edesmennyt Stolypin maapolitiikkaansa selittäen ja puolustellen. Nämä sanat sietää panna merkille ja painaa mieleen ministerin harvinaisen todenperäisinä, poikkeuksellisen

todenperäisinä sanoina. Talonpojat ovat tulleet hyvin ymmärtämään ja omissa nahassaan tuntemaan nämä todenperäiset sanat, jotka merkitsevät sitä, että *uudet* lait ovat *rikkaita varten* ja *rikkaiden* laatimia ja että *uusi* maapolitiikka on *rikkaille* edullista ja *rikkaiden* harjoittamaa politiikkaa. Talonpojat ovat käsittäneet sen „ei-hienon” niksien, että herrojen Duuma säätää herrojen lakejakin, että hallitus on maaorjuuttaja-tilanherrojen tahtoa toteuttava elin, elin, jonka avulla he pitävät yllä herravaltaansa Venäjällä.

Jos Stolypin halusi „kuuluisalla” (häpeällisen kuuluisalla) sanonnallaan: „me panemme toivon voimakkaisiin” opettaa talonpojille *tuon*, niin olemme varmoja siitä, että Stolypin on saanut ja saa hyviä oppilaita niiden köyhtyneiden ja suuttumuksen valtaan joutuneiden joukosta, jotka nähtyään, *keneen* hallitus panee toivonsa, tulevat sitä paremmin ymmärtämään, *mihin heidän* täytyy panna toivonsa: työväenluokkaan ja sen vapaustaisteluun.

Näyttääkseni toteen sanani esitän eräitä esimerkkejä, jotka sellainen taitava ja asialleen rajattoman uskollinen havainnoitsija kuin Ivan Andrejevitch Konovalov on siepannut suoraan elämästä (Ivan Konovalov: „Kuvauksia nykypäivien maaseudulta”, Pietari, 1913. Hinta 1 rpl. 50 kop. Lainausten yhteydessä on osoitettu sivunumerot).

Orelin kuvernementin Livnyn ujestissa on huuttoripalstoiksi lohkottu neljä maatilaa: suuriruhtinas Andrei Vladimirovitshin maatila — 5.000 desjatiinaa, Poljakovin — 900 desj., Nabokovin — 400 desj. ja Korfin maatila — 600 desjatiinaa. Yhteensä noin 7.000 desjatiinaa. Huuttorit on määritelty 9 desjatiinan suuruiseksi ja vain poikkeustapauksessa 12 desjatiinaan asti, joten kaikkiaan niitä on yli *kuudensadan* huuttorin.

Selittääkseni havainnollisemmin näiden numeroiden merkityksen esitän tietoja vuoden 1905 virallisista tilastoista Orelin kuvernementin kohdalta. *Viidellä* aatelismiehellä tuossa kuvernementissa oli yhteensä *143.446* desjatiinaa maata, toisin sanoen kullakin oli keskimäärin *28.000 desjatiinaa*. On selvää, etteivät nämä näin hirveän suuret tilukset ole kokonaan tilanomistajain omissa viljelyksessä, vaan niiden välityksellä vain sorretaan ja orjuutetaan talonpoikia. Sellaisia entisiä tilanherrojen talonpoikia, joiden maaosuus oli alle 5 desjatiinan, oli Orelin kuvernementissa vuonna

1905 44½ tuh. taloutta ja niillä oli 173 tuh. desjatiinaa maata. Tilanherralla 28 tuhatta desjatiinaa ja köyhällä „tilanherran” alustalaisella 4 desjatiinaa.

Vuonna 1905 Orelin kuvernementissa oli 378 sellaista aatelista, joista kullakin oli maata 500 desjatiinaa tai enemmän, ja näillä yhteensä 592 tuh. desjatiinaa maata, s.o. keskimäärin yli puolitoista tuhatta desjatiinaa jokaista kohti. Ja „entisiä tilanherrojen” talonpoikia, joilla oli alle 7 desjatiinan maaosuus taloutta kohti, oli Orelin kuvernementissa 124 tuhatta taloutta ja niillä 647 tuhatta desjatiinaa maata, s.o. 5 desjatiinaa taloutta kohti.

Tästä jo voi päätellä, missä määrin maaorjuudelliset maatilat polkevat oreililaisia talonpoikia ja kuinka pienenä pisarana puutteen ja kurjuuden meressä olivat ne neljä Livнын ujestin maatilaa, jotka lohkottiin huuttoreiksi. Entä kuinka huutorilaiset tulevat toimeen 9 desjatiinan palstoillaan?

Maan hinnaksi on pantu 220 ruplaa desjatiinalta. Vuositain täytyy maksaa 118 ruplaa 80 kopeekkaa (s.o. noin 20 ruplaa jokaiselta peltodesjatiinalta). Köyhä talonpoika ei jaksakaan sellaista maksua suorittaa. Hän antaa osan maastaan halvasta hinnasta vuokralle saadakseen vain rahaa. Hän myy koko viljasatonsa voidakseen maksaa pankille suoritettavan maksuerän. Hänelle ei jää viljaa siemeneksi eikä syötäväksi. Tekee velkaa ja joutuu uudelleen velkaorjuuteen. Jäljellä on vain hevoskaakki, lehmä on myyty. Maanmuokausvälineet ovat vanhoja. Talouden parantamista ei ole ajatteleminenkaan. „Lapset ovat jo unohtaneet maidon värinkin, saatikka sen, miten sitä syödään” (s. 198). Ellei tällainen isäntä suorita maksuerää määrääjän sisällä, ajetaan hänet pois palstalta, ja silloin hän joutuu täydellisesti perikatoon.

Hra finanssiministeri koetti selitekirjelmässään hämätä huolettona sen, että uusi maiden järjestely tahi oikeaminin niiden epäjärjestykseen saattaminen vie talonpojat taloudellisesti rappiolle.

Selitekirjelmän toisen osan 57. sivulla hra ministeri esittää virallisia tietoja maansa myyneiden talonpoikien lukumäärästä, vuoden 1911 loppuun. Heitä oli 385.407 perhettä.

Ja hra ministeri „lohduttelee” sillä, että ostajien lukumäärä (362.840) on „melko lähellä myyjien lukua” (385.407). Jokaisen myyjän osalle tulee 3,9 desjatiinaa ja jokaisen ostajan osalle 4,2 desjatiinaa (selitekirjelmän s. 58).

Mitä lohduttavaa siinä on? Ensinnäkin, jo nämä virallisetkin tiedot osoittavat, että ostajain luku on *pienempi* kuin myyjien luku. Maaseudun köyhtyminen ja rappeutuminen siis lisääntyy. Ja toiseksi, kukapa ei tietäisi, että ostamalla maata vaimonsa, omaistensa ja sivullisten nimiin maaosuuksien ostajat kiertävät lakia, joka kieltää suurempien maa-alojen oston?? Kukapa ei tietäisi, että talonpoikien keskuudessa on välttämättömyyden pakosta kehittynyt erittäin laajaksi maan myynti kaikenlaisten muiden sopimusten, vuokrausten ja muiden sellaisten varjolla? Katsokaa vaikkapa puolikadetin ja puolilokakuulaisen ruhtinas Obolenskin kirjoitelmia „Russkaja Myslissä” ja te näette, että yksinpä tämä tilanherrakin, jonka katsomukset ovat puhtaasti tilanherran katsomuksia, myöntää tosiasiaksi sen, että pohatat ostelevat *äärettömästi* maaosuuksia ja että tätä ostelemista *salataan* kiertämällä lakia tuhansin keinoin!!

Ei, hyvät herrat! Hallituksen ja aateliston „uuteen” maapolitiikkaan sisältyy *kaikki*, minkä herrat aateliset ovat saataneet tehdä jättäen koskemattomiksi oman omaisuutensa ja omat tulonsa (usein jopa *lisätenkin* tulojaan maan myyntihintojen *paisuttamisen* ja niiden tuhansien helpotusten avulla, joita „talonpoikaispankki” antaa aatelisille).

Ja on osoittautunut, että tuo aatelisten „*kaikki*” *ei ole mitään*. Maaseutu on saatettu entistä pahemmin rappiolle ja entistä suuremman *suuttumuksen valtaan*. Suuttumus maaseudulla on hirveän suurta. Se, mitä sanotaan huliganismiksi, on ennen kaikkea talonpoikain tavattoman suuttumuksen seurausta ja *heidän alkeellisessa* muodossa esiintyvän *protestinsa* ilmausta. Mitkään vainot, mitkään rangaistusten koventamiset eivät kykene tekemään loppua tästä suuttumuksesta eikä tästä miljoonien nälkää kärsivien talonpoikien protestista, talonpoikien, joita „maanjakajat” syöksevät nyt perikatoon tavattoman nopeasti, karkeasti ja julmasti.

Ei, aatelinen eli stolypinilainen maapolitiikka ei ole mikään ulospääsy, se on vain tuskallisin *tie* kohti maakysymyksen uutta *ratkaisua* Venäjällä. Minkälainen täytyy tämän ratkaisun olla, sitä osoittaa välillisesti vaikkapa Irlannin kohtalo — Irlannin, jossa maa tuhansien, maanomistajain aikaansaamien vitkutusten, lykkäysten ja esteiden jälkeen kuitenkin siirtyi farmareiden käsiin.

Sen, mikä on Venäjän maakysymyksen olemus, osoittavat havainnollisimmin tilanherrain suurmaanomistusta koskevat tiedot. Nämä tiedot on esitetty vuoden 1905 virallisissa hallitustilastoissa, ja sen, jota Venäjän talonpoikaiston kohtalo ja asiointi koko maamme politiikassa vakavasti huolettaa, täytyy ehdottomasti perehtyä tarkoin näihin tietoihin.

Tarkastelkaamme tilanherrain suurmaanomistusta Euroopan-Venäjällä. Tilanherroja, joilla on yli 500 desjatiinan tilukset, on kaikkiaan 27.833, ja heillä on yhteensä 62 miljoonaa desjatiinaa maata! Kun tähän lisätään hallitsijasuovin omistamat maat ja Uralin tehtailijain suurtilat, niin tulokseksi saadaan, että vajaat 30.000 tilanherraa omistavat 70 miljoonaa desjatiinaa maata. Siitä tulee keskimäärin yli 2.000 desjatiinan jokaista suurinta tilanherraa kohti. Kuinka suuria saattavat latifundiot, toisin sanoen suurimmat maatilat Venäjällä olla, näkyy siitä, että sellaisia tilanherroja, joilla on yli 10 tuhannen desjatiinan maatilat, on 699, ja näillä on yhteensä 20.798.504 desjatiinaa maata. Jokaista tällaista magnaattia eli ylimystä kohti tulee keskimäärin miltei 30 tuhatta desjatiinaa (29.754)!!

Ei Euroopassa eikä koko maailmassakaan ole helppo löytää toista sellaista valtiota, jossa olisi näin hirveän suuressa mitassa säilynyt maaorjuudellinen suurmaanomistus.

Ja kaikkein tärkeintä on se, että näillä mailla hoidetaan vain osaksi kapitalistista taloutta, s.o. sellaista taloutta, jossa maata viljellään palkkatyöläisten voimin ja omistajan työvältein. Suurimmaksi osaksi taloudenhoito on maaorjuuteen pohjautuvaa, toisin sanoen sellaista, että tilanherrat orjuuttavat talonpoikia niinkuin on ollut laita joskus sata vuotta, kolmesataa ja viisisataa vuotta takaperin, pakottaen heidät muokkaamaan tilanherran maita talonpojan hevosella ja talonpojan työvältein.

Ei tuo ole kapitalismia. Ei tuo ole eurooppalaista taloudenhoitoa, herrat oikeistolaiset ja lokakuulaiset, ottakaa se huomioon, te, jotka keuhutte haluavanne „eurooppalaistaa” (s.o. eurooppalaiseen tapaan uusia) maanviljelystä Venäjällä! Ei, tuo ei ole lainkaan eurooppalaista. Tuo on muinaiskiinalaista. Tuo on turkkilaista. Tuo on maaorjuudellista taloudenhoitoa.

Se ei ole uudenaikaistettua taloudenhoitoa, vaan maan avulla harjoitettua koronkiskuruutta. Se on vanhaa, ikivanhaa velkaorjuutta. Talonpoikaisköyhimys, joka pysyy par-

haanakin vuonna rutiköyhänä ja puolinälkäisenä ja jolla on heikko, nälkiintynyt hevoskaakki, vanhat, surkeat, kurjat työväliseet, menee tilanherran eli „hovin herran” velkaorjuuteen, sillä maamiehellä ei ole muuta keinoa.

„Hovin herra” ei anna maata vuokralle, ei kulkulupaa, hän ei anna käyttää juottopaikkoja eikä niittyjä, ei anna tarvepuuta, ellei talonpoika alistu ikeeseen. Kun talonpoika tavataan „luvattomasta” metsän hakkaamisesta, niin kuinka käy? häntä pieksevät metsävahdit, tsherkessit y.m.s., ja sitten „herra”, joka pitää Duumassa tulisia puheita maanviljelyksemme edistyksestä ja Euroopan esimerkin noudattamisesta, tämä herra asettaa pieksetylle talonpojalle vaihtoehdon: joko mene tyrmään tahi viljele kaksi tai kolme desjatiinaa: kynnä, kylvä ja korjaa sato! Sama juttu, jos karja tarvelee laihoa. Sama juttu talvisin otetusta viljavelasta. Sama juttu niityistä tai laidunmaista ja niin edelleen aivan loputtomiin.

Ei se ole tilanherrojen suurtalouden hoitamista. Se on maamiehen *velkaorjuutusta*. Se on miljoonien köyhtyneiden talonpoikien *maajorjuudellista* riistoa tuhansia desjatiinoja käsittävien tiluksien, tilanherrain tiluksien avulla, jotka puristavat ja kuristavat talonpoikaa joka puolelta!!

Huutturit pelastavat kourallisen pohattoja. Mutta suuret joukot kärsivät edelleenkin nälkää. Herrat tilanomistajat, miksei Euroopassa ole enää pitkiin aikoihin ollut nälkävuosia? Minkä takia siellä oli vain maajorjuuden aikana sellaisia hirveitä nälkävuosia kuin meillä oli vuonna 1910—1911?

Sen takia, että Euroopassa ei ole maajorjuudellista velkaorjuutta. Euroopassa on rikkaita ja keskivarakkaita talonpoikia, on maatyöläisiä, mutta ei ole miljoonia rutiköyhiä, perikatoon joutuneita, ikuisen puutteen sekä pakkotyön tylsistyttämiä, oikeudettomia, kiusattuja ja „herrasta” riippuvaisia talonpoikia!

Mitä sitten on tehtävä? Millainen on ulospääsy?

On yksi ulospääsy: maaseudun vapauttaminen näiden maajorjuudellisten latifundioiden sarron alta, näiden *seitsemänkymmentä miljoonaa* desjatiinaa käsittävien maa-alojen siirtäminen tilanherroilta talonpojille ja sitä paitsi korvaukselta.

Vain tämä ulospääsy tekisi Venäjän todella eurooppalaisen maan kaltaiseksi. Vain tämä ulospääsy antaisi

miljoonille Venäjän talonpojille mahdollisuuden hengähtää vapaasti ja ojentaa selkensä. Vain tämä ulospääsy tekisi mahdolliseksi muuttaa Venäjän tilanherrojen ikeen painamien ja alituisesti nälkää näkevien, köyhtyneiden talonpoikien maasta „eurooppalaisen edistyksen” maaksi, lukutaidottomien maasta lukutaitoisten maaksi, takapajuisuuden ja toivottoman paikallaanpysymisen maasta kehityskykyiseksi ja eteenpäin kulkevaksi maaksi, oikeudettomuuden ja orjuuden maasta vapaaksi maaksi.

Ja työväenluokan puolue, joka on tietoinen siitä, että sosialismiin ei ole eikä voi olla muuta tietä kuin vapaiden, demokraattisten laitosten luominen, osoittaa, että ulospääsynä umpikujasta, johon hallitus on taaskin vienyt Venäjän maapolitiikallaan, on kaikkien tilanherrain maiden siirtäminen korvauksetta talonpojille ja täydellisen poliittisen vapauden saavuttaminen uudella vallankumouksella.

*Kirjoitettu viimeistään
kesäkuun 7 (20) pnä 1913*

*Julkaistu ensi kerran v. 1930,
V. I. Leninin Teosten 2.—3. painoksessa,
XVI osa*

Julkaistaan käsitkirjoituksen mukaan

KAPITALISMI JA VEROT

Aikakauslehdessä „Novyi Ekonomist” (1913, № 21), jota hra P. Migulin julkaisee yhdistyneiden lokakuulaisten ja kadettien osanotolla, löydämme mielenkiintoisen pikku kirjoituksen, joka koskee tuloveroa Yhdysvalloissa.

Siellä laaditun ehdotuksen mukaan tästä verosta vapautetaan kaikki 4.000 dollaria (8.000 ruplaa) pienemmät tulot. Niistä tulosummista, mitkä kohoavat yli 4.000 dollarin, on aiottu periä veroa 1%, 20.000 dollaria suuremmista tulosummista — 2% ja niin edelleen veroprosentin noustessa vähän kerrallaan sitä mukaa kuin tulot lisääntyvät. Ehdotus edellyttää siis asteittain kohoavaa, mutta tavattoman hitaasti kohoavaa tuloveroa, sellaista, että esimerkiksi miljoonatulojen saaja maksaa veroa yhteensä vähemmän kuin 3%.

Ehdotuksen mukaan lasketaan, että niiden 425.000 veronmaksajan osalta, joiden tulot ylittävät 4.000 dollaria, tämä vero tekee 70 miljoonaa dollaria (noin 140 milj. ruplaa), ja „Novyi Ekonomist” julkaisun lokakuulais-kadettilainen toimitus huomauttaa sen johdosta:

„Tullituloista saatavaan 700 miljoonaan ruplaan ja aksiiiverotuksen tuottamaan 500 miljoonaan ruplaan verrattuna tämä tuloverosta saatavaksi odotettu 140 miljoonaa ruplaa on vähäinen eikä se horjuta välillisen verotuksen merkitystä”.

Sääli, etteivät meidän liberaaliporvarilliset taloustieteilijämme, jotka ovat valmiit sanoissa hyväksymään ja vieläpä kirjoittamaan ohjelmaansakin progressiivisen tuloveron vaatimuksen, halunneet sanoa selvästi ja tarkasti, *kuinka* suurta tuloveroa *he* pitävät välttämättömänä?

Niinkö suurta, että välillisen verotuksen merkitystä vain horjutettaisiin ja nimenomaan missä määrin horjutettaisiin, vaiko niin suurta, että välilliset verot poistettaisiin kokonaan?

Amerikkalaiset tilastot, joita „Novyi Ekonomist” koskettelee, tarjoavat opettavaista havaintoaineistoa tästä kysymyksestä.

Ehdotuksen tiedoista näkyy, että 425.000 kapitalistin tulojen yleissumma (veron ollessa 70 milj. dollaria) on määriteltä 5.413 miljoonaksi dollariksi. Nämä tiedot ovat ilmeisesti pienennetyt: sellaisia, joiden tulot ovat yli yhden miljoonan, on osoitettu olevan *100 henkeä*, ja heidän tulokseen on otettu 150 miljoonaa dollaria. Tiedetään, että *kymmenkunta* amerikkalaista miljardööriä saa tuloja paljon enemmän. Amerikan finanssiministeri haluaa olla miljardööreille „kohtelias”...

Mutta nämäkin kapitalisteille ylenpalttisen „kohteliaat” tiedot antavat mainion kuvan. Tilastojen mukaan Amerikassa lasketaan olevan kaikkiaan 16 miljoonaa perhettä. *Vähemmän kuin puoli miljoonaa* näistä on siis kapitalistien perheitä. Muu joukko on palkkaorjia tai pääoman painamia pienviljelijöitä y.m.s.

Useiden henkilöryhmien osalta tilastot ovat melko tarkasti osoittaneet Amerikan työtätekevien joukkojen tulojen suuruuden. Esimerkiksi 6.615.046 teollisuustyöläistä sai (vuonna 1910) 3.427 milj. dollaria, s.o. 518 dollaria (1.035 ruplaa) työläistä kohti. Edelleen, 1.699.420 rautatietyöläistä sai kaikkiaan 1.144 milj. dollaria (673 dollaria jokaista kohti). Edelleen, 523.210 kansakoulunopettajaa sai 254 milj. dollaria (483 dollaria kukin).

Kun nämä työtätekevien joukot lasketaan yhteen ja luvut pyöristetään, niin tulokseksi saadaan: työläisiä on 8.800.000 ja heillä tuloja 4.800 miljoonaa dollaria eli 550 dollaria jokaista kohden; kapitalisteja on 500.000, näillä tuloja 5.500 miljoonaa dollaria eli 11.000 dollaria kutakin kapitalistia kohden.

Puoli miljoonaa kapitalistiperhettä saa tuloja *enemmän* kuin miltei 9 miljoonaa työläisperhettä. Herää kysymys, mikä merkitys sitten on välillisellä verotuksella ja ehdotuksen edellyttämällä tuloverolla?

Välillinen verotus antaa 1.200 milj. ruplaa, s.o. 600 milj. dollaria. Amerikassa tulee välillisiä veroja 75 ruplaa (37 ja

puoli dollaria) perhettä kohti. Verrataanpa tätä verotusta kapitalistien tuloihin ja työläisten tuloihin:

	Perhettä miljoonissa	Kalk- klaan tuloja (miljoonissa dollareissa)	Kaikkiaan välillisiä veroja (miljoonissa dollareissa)	Verojen %-suhde tuloihin verraten
Työläiset	8,8	4.800	330	7
Kapitalistit	0,5	5.500	19	0,36

Näemme, että työläiset maksavat välillisiä veroja 7 kopeekkaa jokaiselta ruplalta, mutta kapitalistit *yhden kolmasosan* kopeekkaa. Työläiset maksavat suhteellisesti *20 kertaa* enemmän kuin kapitalistit. Välillisten verojen järjestelmä luo väistämättä tällaisen „järjestyksen” (aivan järjestystä vailla olevan järjestyksen) *kaikissa* kapitalistisissa maissa.

Jos kapitalistit maksaisivat tuloistaan saman prosentin kuin työläisetkin, niin kapitalisteilta olisi perittävä veroa ei 19, vaan *385 miljoonaa dollaria*.

Muuttaako *sellainen* Amerikassa suunniteltu progressiivinen tulovero paljonkin asiaintilaa? Hyvin vähän. Kapitalisteilta perittäisiin silloin 19 miljoonaa dollaria välillisiä veroja + 70 milj. dollaria tuloveroa, s.o. yhteensä 89 milj. dollaria *eli kaiken kaikkiaan vain puolitoista prosenttia tuloista!!*

Jakakaamme kapitalistit keskisuuriin (joiden tulot ovat 4—10 tuh. dollaria, s.o. 8—20 tuh. ruplaa) ja rikkaisiin (joiden tulot ovat yli 20 tuh. ruplaa). Tulokseksi saamme: keskisuuria kapitalisteja on 304.000 perhettä, tuloja 1.813 milj. dollaria, rikkaita kapitalisteja on 121.000 perhettä, joilla tuloja 3.600 milj. dollaria.

Jos keskisuuret kapitalistit maksaisivat niin paljon kuin työläiset nykyisin maksavat, s.o. 7% tuloista, niin se tekisi noin 130 milj. dollaria. Ja 15% rikkaiden kapitalistien tuloista tekisi 540 milj. dollaria. Yleinen summa *kattaisi runsaasti kaikki välilliset verot*. Sen jälkeen kun tulovero on laskettu pois, keskisuuri kapitalisti saisi silti tuloja 11 tuh. ruplaa ja rikas 50 tuh. ruplaa.

Näemme, että sosialidemokraattien vaatimus — kaikkien välillisten verojen *täydellinen* poistaminen ja niiden korvaaminen todellisella eikä millään leikin vuoksi määrättyllä progressiivisella tuloverolla — on *täysin* toteutettavissa.

Tämä toimenpide, joka ei koske kapitalismin perustoja, antaisi heti suunnatonta helpotusta väestön yhdeksälle kymmenesosalle; ja toiseksi se antaisi jättiläismäisen sysäyksen yhteiskunnan tuotantovoimien kehitykselle, mikä seuraisi kotimaanmarkkinain laajenemisesta ja valtion vapautumisesta niistä typeristä talouselämän rajoituksista, joita välillisten verojen perimiseksi saatetaan voimaan.

Kapitalistien puolustajat viittaavat tavallisesti siihen, että suurten tulojen arviointi on vaikeaa. Pankkien, säästökassojen y.m.s. nykyisen kehitystason vallitessa nämä vaikeudet ovat todellisuudessa kuitenkin pelkkää keksintöä. *Ainoana* vaikeutena ovat kapitalistien luokkapyyteet sekä epädemokraattisten laitosten olemassaolo porvarillisten valtioiden poliittisessa järjestelmässä.

„Pravda” № 129,
kesäkuun 7 p:nä 1913
Allekirjoitus: V. I l j i n

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

TALOUDELLISET LAKOT VUOSINA 1912 JA 1905

Moskovan piirin tehtailijain yhdistyksen laatimat tilastot taloudellisista lakoista tarjoavat mahdollisuuden tehdä eräitä rinnastuksia vuosien 1912 ja 1905 välillä. Niitä tehdessämme meidän on rajoituttava kolmeen tuotantoryhmään: metallityöläiset, tekstiilityöläiset ja „muut”, sillä tehtailijain yhdistyksen tilastoissa ei ole yksityiskohtaisempia jakoja.

Tässä rinnastetut tiedot:

	Lakossa olleiden työläisten lukumäärä (taloudelliset lakot):		
	vuonna 1905	vuonna 1911	vuonna 1912
Metallityöläiset	230.216	17.920	78.195
Tekstiilityöläiset	559.699	59.950	89.540
Muut	230.527	18.880	43.860
<i>Kaikkiaan</i>	1.020.442	96.750	211.595

Vuoden 1905 lakkotiedot koskevat vain *puhtaasti* taloudellisia lakkoja; laskuista on jätetty pois sekalakot, jotka ovat sekä poliittista että taloudellista laatua. Vuosia 1911 ja 1912 koskevat tiedot ovat nähtävästi kovin vajavaiset.

Näiden tietojen vertaileminen osoittaa meille, että vuonna 1911 tekstiilityöläisten lakkotarmo oli *korkeammalla* kuin metallityöläisten ja „muiden” keskuudessa,— jos lähtökohdiana pidetään vuoden 1905 liikettä. Tekstiilityöläiset tekivät vuonna 1911 runsaasti puolet lakkolaisten yleisestä määrästä ja runsaasti kolme kertaa enemmän kuin metallityöläiset. Vuonna 1905 lakossa olleiden tekstiilityöläisten lukumäärä oli vain 2½ kertaa suurempi kuin lakossa olleiden metallityöläisten lukumäärä.

Mitä „muihin” tulee, niin näiden ja metallityöläisten keskuudessa osoitetaan lakkolaisia olleen lukumäärällisesti saman verran sekä vuonna 1905 että 1911.

Sitä vastoin vuonna 1912 metallityöläisten keskuudessa tapahtuu hämmästyttävän nopea hyppäys eteenpäin, he jättävät „muut” kauaksi taakseen ja miltei saavuttavat tekstiilityöläiset.

Lakossa olleiden metallityöläisten luku ylittää vuonna 1912 enemmän kuin *nelinkertaisesti* vastaavan luvun vuodelta 1911. Saman ajanjakson kuluessa lakkolaisten lukumäärä kohosi tekstiilityöläisten keskuudessa vain puoli-toistakertaisesti (60 tuhannesta 89 tuhanteen) ja muiden osalta 2 $\frac{1}{2}$ -kertaisesti.

Metallityöläiset käyttivät siis mainiosti hyväkseen heille edullisia vuoden 1912 markkinaoloja. Vuonna 1911 saamiensa voittojen kannustamina he lähtivät entistä laajempaan ja päättäväisempään hyökkäykseen.

„Muilla” teollisuuden aloilla olivat työläiset vuonna 1912 niin ikään edullisessa asemassa. Heidän taloudellinen taistelunsa oli vieläkin menestyksellisempää kuin metallityöläisten. Mutta he käyttivät edullista asemaansa hyväksi huommin kuin metallialan työläiset.

Tekstiilityöläisten asema oli vuonna 1912 huonompi kuin millään muulla tuotantoalalla; heidän taloudellisella taistelullaan oli huonoin menestys. Ja sitä vastaavasti myös lakkolaisten lukumäärä kasvoi heillä kaikkein hitaimmin.

Moskovan piirin tehtailijat uskovat lakkoaallon alenevan vuonna 1913. Heidän selostuksistaan vuoden 1912 tapahtumista saamme lukea: „tekstiiliteollisuudessa on tilanne jo kyllin selvä; tehtaot tulevat käymään tavallista hitaamassa tahdissa aina siihen saakka, kunnes saadaan selvyys uudesta sadosta, ja tällaisen tilanteen vallitessa työläisten lakot olisivat kerrassaan järjettömiä”.

Katsokaamme, missä määrin tuo oletamus pitää paikkansa. Joka tapauksessa sekä vuosi 1912 että vuoden 1913 alku ovat näyttäneet, että *taloudelliset* lakot muodostavat *koko* „lakkoaallosta” vain vähäisen osan.

KAPITALISTIEN VARALLISUUDEN KASVU

Kapitalistit eivät mielellään puhu avoimesti tuloistaan. „Liikesalaisuutta” varjellaan visusti, ja maallikkojen on kovin vaikea päästä perille niistä „salaisuuksista”, millä tavalla rikkauksia luodaan. Yksityisomistus on pyhä: kenelläkään ei ole oikeutta sekaantua yksityisomistajan asioihin. Sellainen on kapitalismin periaate.

Mutta pääoma on jo kauan sitten kasvanut ulos yksityisomistuksen puitteista ja johtanut osakeyhtiöiden muodostamiseen. Sadat ja tuhannet toisilleen tuntemattomat osakkeenomistajat muodostavat yhteisen liikkeen; ja herrat yksityisomistajat ovat monet kerrat polttaneet näppinsä, kun ovelat veijarit ovat „liikesalaisuutta” verhonaan käyttäen tyhjentäneet liikekumppaneittensa taskut.

Pyhän yksityisomistuksen on pitänyt uhrata pieni osa pyhydestään: sen on täytynyt lain voimalla velvoittaa osakeyhtiöt pitämään säännöllistä tiliä liiketoimistaan ja julkaisemaan tilikertomustensa tärkeimmät yhteenvedot. Yleisön petkuttaminen ei tietenkään ole sen ansiosta lakanut, se on vain saanut toisia muotoja ja tullut entistä ovelammaksi. Suurpääoma, joka on liittänyt itseensä pikku erin maailman eri puolilla hajallaan olevien osakkeenomistajain vähäiset pääomat, on tullut entistä mahtavammaksi. Osakeyhtiöiden välityksellä miljoonamies määräilee nykyään oman miljoonansa lisäksi myös sanokaamme vaikkapa 800 tuhannen ruplan suuruista lisäpääomaa, joka on ehken koottu 8.000 pikkuisännältä.

Mutta samalla väestön laajat joukot tulevat yhä selvemmin ja havainnollisemmin näkemään myös kapitalismin järjettömyyden.

Seuraavassa esimerkiksi Venäjän vakuutusyhtiöiden julkaistujen tilikertomusten yhteenvetoja 10 vuodelta, vuosien 1902 ja 1911 väliseltä ajalta.

Vuonna 1902 osakepääoma oli 31 $\frac{1}{3}$ miljoonaa ruplaa (21 liikeyhtiössä), ja vuonna 1911 (niin ikään 21 yhtiössä) se oli 34,8 miljoonaa ruplaa. Tavallisesti on niin, että suurin osa pääomasta kuuluu kouralliselle miljonäärejä. 10 tai 20 rahapösöillä saattaa olla osakkeita 18 miljoonan ruplan arvosta, ja kun he ovat enemmistönä, niin he määräilevät mielensä mukaan muista, „pienille” osakkaille kuuluvista 13 tai 16 miljoonasta.

Kapitalismia puolustavat professorit löpöttelevät omistajain lukumäärän lisääntymisestä, kun he näkevät pienosakkaiden lukumäärän kasvavan. Mutta todellisuudessa kasvaa miljonääripösöjen valta (ja tulot) „piskuisten” pääomiin *nähdén*.

Katsokaa, kuinka meikäläiset vakuutuskuninkaat ovat laventaneet toimintaansa kymmenen vuoden kuluessa. Osakepääoman tuottamat voitto-osingot ovat 10 vuoden aikana olleet *keskimäärin yli 10 prosenttia!!* Muhkea voitto, eikö olekin? Vuosikymmenen huonoimpana vuonna he „tiena-sivat” 6 kopeekkaa ruplaa kohti, mutta parhaina vuosina 12 kopeekkaa!

Varapääomat ovat kaksinkertaistuneet: vuonna 1902 ne käsittivät 152 miljoonaa ruplaa, mutta vuonna 1911 — 327 miljoonaa. Omaisuus on miltei kaksinkertaistunut: vuonna 1902 sitä oli 44 miljoonaa, vuonna 1911 — 76 miljoonaa.

Siis kahdessakymmenessä yhdessä laitoksessa on kymmenessä vuodessa karjittunut *uutta* omaisuutta 32 miljoonaa ruplaa!

Ketkä tämän omaisuuden ovat „tienneet”?

Ne, jotka eivät ole tehneet työtä, toisin sanoen osakkeenomistajat, ensi sijassa suurmiljonäärit, joilla on hällussaan suurin osa osakkeista.

Työn ovat tehneet sadat toimitsijat suorittamalla kierto-matkoja, järjestämällä omaisuuden vakuuttajia, katsastamalla heidän omaisuutensa, uurastaen laskelmien kimpussa. Nämä toimitsijat ovat toimitsijoiksi jääneetkin. He eivät saa mitään muuta kuin palkkansa (mikä suurimmalla osalla heistä, kuten tiedetään, ei riitä edes perheen siedettävään toimeentuloon). He eivät voi kasata mitään omaisuutta.

Jos joku pösöistä lieneekin ollut „työssä” mukana — johtajana, niin siitä hän on saanut *erikoisen* hyvityksen — sekä ministerinpalkan että palkkioita.

Herrat osakkeenomistajat sen sijaan ovat rikastuneet sen *ansiosista*, että he *eivät ole* tehneet työtä. He ovat saaneet, keskimäärin vuosikymmenen aikana, kolmisen miljoonaa puhdasta voittoa vuodessa „työskennellen” vain kuponkien leikkelemisen alalla, ja lisäksi he ovat vielä kasanneet sievoisen, 32 miljoonaa ruplaa käsittävän lisäpääoman.

„Pravda” № 131,
kesäkuun 9 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

TALONPOIKAISTO JA TYÖVÄENLUOKKA

Narodnikkilaisissa sanomalehdissä ja julkaisuissa näemme usein väitettävän, että työläiset ja „työtätekevä” talonpoikaisto kuuluvat samaan luokkaan.

Se, että tuo on vallan väärä käsitys, on selvää jokaiselle, ken ymmärtää, että kaikissa nykyajan valtioissa on vallitsevana enemmän tai vähemmän pitkälle kehittynyt kapitalistinen tuotanto, t.s. markkinoilla isännöi pääoma ja se tekee työtätekevien joukoista palkkatyöläisiä. Niin sanottu „työtätekevä” talonpoika on itse asiassa *pienisäntä* eli pikkuporvari, joka miltei aina joko palkkautuu itse tekemään työtä vieraalle tahi itse palkkaa työläisiä. Pienisäntänä „työtätekevä” talonpoika häilyy politiikassakin isäntien ja työläisten välillä, porvariston ja proletariaatin välillä.

Eräänä havainnollisimpana todistuksena, joka osoittaa, että „työtätekevä” talonpoika on luonteeltaan isäntä eli porvari, ovat tiedot *palkkatyöstä* maataloudessa. Porvarilliset taloustieteilijät (muun muassa narodnikit) tavallisesti ylistävät pientuotannon „elinvoimaisuutta” maanviljelyksessä, tarkoittaen pientaloudella sellaista taloutta, joka tulee toimeen ilman palkkatyön käyttöä. Mutta he katsovat ylen täsmällisiä tietoja palkkatyön käytöstä talonpoikien keskuudessa!

Luokaamme katsaus tietoihin, jotka tästä kysymyksestä on koottu uusimpiin maataloustilastoihin: Itävallassa vuonna 1902 ja Saksassa vuonna 1907.

Mitä kehittyneempi on maa, sitä laajempaa on palkkatyön käyttö maataloudessa. Saksassa työläisten 15-miljoonaisesta yleismäärästä maataloudessa lasketaan olevan palkkatyöläisiä $4\frac{1}{2}$ miljoonaa, s.o. 30%; Itävallassa on 9 miljoonasta

työläisestä maataloudessa $1\frac{1}{4}$ miljoonaa, s.o. noin 14%. Mutta jos tarkastelemme talouksia, jotka tavallisesti lasketaan talonpoikaisiin (eli „omaan työhön perustuviin”) kuuluviksi, nimittäin ne, joilla on maata 2—20 hehtaariin (hehtaari on $\frac{9}{10}$ desjatiinaa), niin näemme palkkatyön kehittyneen pitkälle Itävallassakin. 5—10 hehtaaria omistavia talouksia siellä on 383 tuhatta; niistä 126 tuhatta käyttää palkkatyöläisiä. 10—20 hehtaarin talouksia on 242 tuh., niistä 142 tuh. (s.o. noin $\frac{3}{5}$) käyttää palkkatyöläisiä.

Näin ollen talonpoikainen („omaan työhön perustuva”) pientalous maanviljelyksessä riittää *satoja tuhansia* palkkatyöläisiä. Mitä suurempi on talonpoikaistalous, sitä suurempi on palkkatyöläisten määrä, samalla kun omankin perheen työvoimaa on enemmän. Saksassa esimerkiksi tulee jokaista 10 talonpoikaistaloutta kohti työläisiä seuraavasti:

Taloudet:	Perheeseen kuuluvia	Palkka- työläisiä	Kaikkiaan
joilla on 2—5 hehtaaria	25	4	29
" " 5—10 "	31	7	38
" " 10—20 "	34	17	51

Varakkaammat talonpojat, joilla on enemmän maata ja enemmän „omia” työntekijöitä perheessään, palkkaavat *sen lisäksi* enemmän myös *palkkatyöläisiä*.

Kapitalistisessa yhteiskunnassa, jossa kaikki riippuu markkinoista, pientuotannon (talonpoikaisen tuotannon) laajamittainen harjoittaminen maanviljelyksessä *ei ole mahdollista* muuten kuin siten, että käytetään laajasti palkkatyötä. Imelällä sanonnalla: „työtätekevää” talonpoika vain petetään työläistä, koska sillä *verhotaan* tuota palkkatyön riistoa.

Itävallassa noin $1\frac{1}{2}$ miljoonaa talonpoikaistaloutta (joilla on 2—20 hehtaaria maata) pestaa *puoli miljoonaa* palkkatyöläistä. Saksassa 2 miljoonaa talonpoikaistaloutta pestaa *yli $1\frac{1}{2}$ miljoonaa* palkkatyöläistä.

Entä vielä vähävaraisemmat isännät? He palkkautuvat itse työhön! He ovat palkkatyöläisiä, joilla on vähäinen maapalsta. Saksassa esimerkiksi lasketaan olevan noin $3\frac{1}{3}$ miljoonaa (3.378.509) taloutta, joilla on maata vähemmän kuin 2 hehtaaria. Näistä on *itsenäisiä* maanviljelijöitä

vähemmän kuin puoli miljoonaa (474.915) ja palkkatyöläisiä miltei 2 miljoonaa (1.822.792)!!

Tällä tavalla itse pienviljelijäin asema nykyisessä yhteiskunnassa tekee heistä kiertämättä pikkuporvareita. He häilyvät ainaisesti palkkatyöläisten ja kapitalistien välillä. Enemmistö talonpojista on tukalassa tilassa ja köyhtyy. Heistä tulee proletaareja, vähemmistö sen sijaan kulkee kapitalistien perässä ja pitää yllä maalaisväestön suurten joukkojen riippuvaisuutta kapitalisteista. Sen takia talonpoikaiston perusosa kaikissa kapitalistisissa maissa on tähän saakka pysynyt sivussa työläisten sosialistisesta liikkeestä kulkien erilaisten taantumuksellisten ja porvarillisten puolueiden mukana. Vain johdonmukaista luokkataistelua käyvä palkkatyöväen itsenäinen järjestö kykenee tempaamaan talonpoikaiston pois porvariston vaikutuksen alaisuudesta ja selittämään sille, että pientuottajat ovat kapitalistisessa yhteiskunnassa täysin toivottomassa asemassa.

Talonpoikain asema Venäjällä on kapitalismin suhteen aivan samanlainen kuin Itävallassa, Saksassa y.m. Meidän „erikoisuutena” on jälkeenjääneisyys: talonpojan edessä ei vielä ole kapitalistinen, vaan *maajorjuudellinen* suurmaanomistaja, joka on Venäjän taloudellisen sekä poliittisen takapajuisuuden tärkein tukipylväs.

„Pravda” № 132,
kesäkuun 11 pnä 1913
Allekirjottus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

LAPSITYÖVOIMAN KÄYTTÖ TALONPOIKAISTALOUDESSA

Mitä tulee niiden olojen oikein arvostamiseen, joihin pieni maanviljelystuotanto on kapitalismin oloissa joutunut, niin siinä on tärkein merkitys kysymyksellä, joka koskee työntekijän asemaa, hänen ansiotulojaan, työn määrää, elinoloja, — sitten karjan ylläpitoa ja hoidon laatua, — ja vihdoin maanmuokkausmenetelmiä, maan lannoitusta, sen voimien ryöstökäyttöä j.n.e.

On helppo ymmärtää, että jos nämä kysymykset kierrettään (niinkuin porvarillinen poliittinen taloustiede tämän tästä tekee), niin saadaan vallan vääristetty käsitys talonpoikaistaloudesta, sillä sen *todellinen* „elinkykyisyys” riippuu nimenomaan työntekijän asemasta sekä siitä, missä oloissa pidetään karjaa ja miten maata hoidetaan. Jos suoralta kädeltä oletetaan, että näissä suhteissa pientuotanto on samassa asemassa suurtuotannon kanssa, niin siinä tapauksessa pidetään toteen näytettynä juuri se, mikä vielä on todistettava, — siinä tapauksessa asetutaan heti porvarilliselle katsantokannalle.

Porvariston tekee mieli todistaa, että talonpoika on vakaa ja elinkykyinen „isäntä” eikä mikään sellainen pääoman orja, joka on yhtä poljettu kuin palkkatyöläinen, mutta vain pahemmin sidottu ja pahemmin pauloihin kiedottu kuin palkkatyömies. Jos vakavasti ja tunnollisesti etsitään *tietoja* tämän kiistakysymyksen ratkaisemiseksi, niin silloin pitää penkoa niin syväälle, että löydetään systemaattiset ja objektiiviset osoittimet, jotka valaisevat *elin- ja työoloja* pien- ja suurtuotannossa.

Muuan tällaisista osoittimista — ja sitä paitsi erittäin tärkeä osoitin — on se, missä määrin käytetään *lasten* työtä. Mitä ankarampaa on lapsityön riisto, sitä huonompi on

epäilemättä työntekijän asema, sitä raskaampaa on hänen elämänsä.

Itävallan ja Saksan maataloustilastot tarjoavat tietoja siitä, kuinka suuren määrän lapset ja alaikäiset tekevät maataloudessa työskentelevien yleisestä luvusta. Sitä paitsi Itävallassa on laskettu erikseen kaikki *alle* 16-vuotiaat työssä käyvät pojat ja tytöt. Osoittautui, että 9 miljoonasta heitä oli 1,2 miljoonaa, s.o. 13%. Saksassa taas on erotettu eri ryhmäksi vain *alle 14-vuotiaat*, ja sellaisia oli kuusisataa tuhatta (601.637) viidestätoista miljoonasta (15.169.549), s.o. 3,9%.

On selvää, etteivät Itävaltaa ja Saksaa koskevat tiedot ole toisiinsa verrattavissa. Mutta ne proletaaristen, talonpoikaisten ja kapitalististen talouksien väliset *suhteet*, mitkä tämän yhteydessä tulevat ilmi, ovat täysin verrattavissa.

Proletaarisiksi talouksiksi me laskemme ne pikkuruiset maapalstat (alle kahden hehtaarin, s.o. miltei kaksi desjatiinaa taloutta kohti), joista palkkatyöläiset saavat lisäansioita. Talonpoikaisiin laskemme kuuluviksi ne taloudet, joilla on 2—20 hehtaaria; niissä perheen jäsenten oma työ on vallitsevana palkkatyöhön verrattuna. Ja vihdoin kapitalistisia ovat suuremmat taloudet, joissa palkkatyö on vallitsevana perheen tekemään työhön nähden.

Seuraavassa tiedot lapsityövoiman käytöstä näissä kolmen tyyppin talousryhmissä:

Taloudet:	Talouksien ryhmät:	Sataa maataloustyötä tekevää henkilöä kohti on lapsia:	
		alle 16-vuotiaita Itävalta	alle 14-vuotiaita Saksa
Proletaariset	{ $\frac{1}{2}$ hehtaariin asti.....	8,8	2,2
	{ $\frac{1}{2}$ — 2 hehtaaria.....	12,2	3,9
Talonpoikaiset.....	{ 2— 5 "	15,3	4,6
	{ 5— 10 "	15,6	4,8
	{ 10— 20 "	12,8	4,5
Kapitalistiset.....	{ 20—100 "	11,1	3,4
	{ 100 ha ja siitä yli.....	4,2	3,6
<i>Kaikkiaan</i>		13,0	3,9

Tästä näemme, että molemmissa maissa lapsityövoiman riisto on *voimakkainta* juuri *talonpoikaistalouksissa* yleensä ja eritoten juuri *keskitalonpoikain* talouksissa (joilla on 5—10 hehtaaria, s.o. $4\frac{1}{2}$ —9 desjatiinaa maata).

Ei siis siinä vielä kaikki, että pientuotanto on huonommassa asemassa kuin suurtuotanto. Näemme lisäksi, että varsinainen talonpoikainen talous on vieläpä proletaaristakin eikä vain kapitalistista taloutta huonommassa asemassa.

Miten tämä ilmiö on selitettävissä?

Proletaarisessa taloudessa maanviljelyä harjoitetaan niin mitättömän pienellä maatilkulla, ettei „taloudesta” oikeastaan voida vakavasti puhuakaan. Maanviljelys on siinä *avustavaa* laatua; pääalana sen sijaan on palkkatyö maataloudessa ja teollisuudessa. Teollisuuden vaikutuksesta työntekijän elintaso yleensä kohoaa ja muun muassa se supistaa lapsityövoiman käyttöä. Esimerkiksi Saksassa toimeenpantu kysely osoitti teollisuudessa olevan ainoastaan 0,3% alle 14 vuoden ikäisiä työntekijöitä (s.o. kymmenen kertaa vähemmän kuin maanviljelyksessä) ja ainoastaan 8% alle 16 vuoden ikäisiä.

Talonpoikaistaloudessa sen sijaan teollisuuden vaikutus on vähäisintä, mutta kilpailu kapitalistisen maanviljelyksen kanssa ankarinta. Talonpoika ei voi pitää puoliaan, ellei hän raada itse näännyksiin asti ja pakota lapsiaan tekemään työtä kaksin verroin kovemmin. Puute panee talonpojan korvaamaan hartiavoimillaan pääoman ja teknillisten uudistusten puutteen. Ja kun talonpojan lapset joutuvat tekemään työtä kovimmin, niin se merkitsee samalla sitä, että myös talonpojan karja joutuu raatamaan kovasti ja olemaan huonoimmin ruokittuna: se, että on pakko pinnistää kaikki voimat ja „säästää” kaikessa, tulee kiertämättä ilmi talouden kaikissa puolissa.

Saksan tilastot osoittavat, että palkkatyöläisten keskuudessa on eniten lapsia (miltei 4% — 3,7%) kapitalistisissa suurtalouksissa (joilla on maata 100 desjatiinaa tai enemmän). Omaan perheeseen kuuluvien työntekijäin keskuudessa sen sijaan eniten lapsia on talonpojilla, nimittäin: noin 5% (4,9% — 5,2%). *Tilapäisesti* palkkatyössä käyvien työläisten joukossa lasten prosenttiluku kohoaa suurkapitalisteilla 9,0%:iin, ja *omaaan perheeseen kuuluvien*, tilapäisesti työskentelevien keskuudessa tämä prosenttiluku kohoaa talonpojilla 16,5% — 24,4%:iin!!

Kiireellisinä työaikoina talonpoika kärsii työvoiman puutetta; hän voi palkata vain vähäisen määrän työläisiä; siksi hänen on pakko kaikin keinoin käyttää työssä omia lapsiaan. Tuloksena onkin se tosiasia, että Saksan maataloudessa

yleensä lasten prosenttisuhde perheen omien työntekijäin joukossa on *mittei puolitoista* kertaa suurempi kuin palkkatyöläisten keskuudessa. Oman perheen työntekijäin joukossa on lapsia 4,4%, mutta palkkatyöläisten joukossa 3,0%.

Talonpojan on ponnistettava työssä *enemmän* kuin palkkatyöläisen. Kokonaisia maita koskevat tilastot ovat nyt todistaneet täydelleen tämän tosiasian, minkä tuhannet erilliset havainnot ovat jo vahvistaneet. Kapitalismi syöksee talonpojat mitä poljetuimpaan asemaan ja perikatoon. Siitä ei ole muuta pelastusta kuin yhtyminen palkkatyöläisten käymään luokkataisteluun. Mutta tullakseen käsittämään tämän johtopäätöksen talonpojan täytyy kokea pitkiä petollisten porvarillisten tunnusten aiheuttamia pettymyksen vuosia.

„Pravda” № 133,
kesäkuun 12 p:nä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

LAKKOJEN MENESTYS VUONNA 1912 AIKAISEMPIIN VUOSIIN VERRATTUNA

Moskovan piirin tehtailijain yhdistys on antanut tilastot lakkojen menestyksestä vuoden 1912 viimeisten 7 kuukauden ajalta. Nämä tilastot koskevat 131.625 työläistä kaikista niistä 211.595 työläisestä, jotka (yhdistyksen esittämien, epäilemättä pienennettyjen tietojen mukaan) ottivat osaa taloudellisiin lakkoihin koko 1912 vuoden kuluessa.

Aikaisempien vuosien osalta me löydämme kauppa- ja teollisuusministeriön virallisista julkaisuista tilastot lakkojen menestyksestä vallankumousta edeltäneen vuosikymmenen (1895—1904) sekä kolmen vallankumousvuoden (1905—1907) ajalta.

Valitettavasti tiedot eivät ole yhdenlaatuisia ja tehtailijain yhdistyksen kokoamat tiedot on muokattu huonommin. Lakkojen menestyksen arviointia varten lakot jaetaan virallisissa tilastoissa kolmeen luokkaan: 1) lakot, jotka ovat päättyneet työläisten voittoon, 2) — isäntien voittoon ja 3) — kompromissiin. Tehtailijain tilastoissa sen sijaan lakot on jaettu: 1) lakkoihin, jotka ovat päättyneet työläisten tappioon, 2) — työläisten vaatimusten täydelliseen tai osittaiseen tyydyttämiseen, ja 3) lakkoihin, joiden tuloksia ei ole saatu selville.

Kumpienkin tietojen vertaileminen (vaikkapa ehdollinenkin) on mahdollista vain seuraavaa menetelmää käyttäen. Niiden lakkolaisten luku, jotka ovat osallistuneet kompromissiin päättyneisiin tai sellaisiin lakkoihin, joiden tuloksia ei tunneta, on jaettu tasan *voittoon päättyneiden* ja *tappioon päättyneiden* lakkojen kesken, joten lopulta saadaan vain

nämä kaksi saraketta (ne ovat tietenkin likipitäisiä). Vertailun tulokset ovat tällaiset:

		Lakkolais- ten luku- määrä (tuhansissa)	Heistä voitti lakon	Voittajien prosenttisuhte
10 vuoden aikana ennen vallankumousta	vv. 1895—1904	424	159	37,5
Kolme vallankumous- vuotta	1905 v.	1.439	705	48,9
	1906 .	458	233	50,9
	1907 .	200	59	29,5
Koko	1911 .	96	49	51,0
Viimeisten 7 kuukauden aikana	1912 .	132	55	41,6

Kaikki nämä tiedot koskevat vain taloudellisia lakkoja, ja sitä paitsi tiedot vuosien 1911 ja 1912 kohdalta ovat epätäydelliset. Koko 1912 vuoden aikana taloudellisiin lakkoihin osallistuneiden lakkolaisten luku (212 tuhatta) oli suurempi kuin vuonna 1907.

Osoittautuu, että taloudellisten lakkojen menestys oli vuonna 1911 ennätyksellinen, ja se ylitti jopa kaikkein menestyksellisimmän vallankumousvuoden — vuoden 1906 tulokset. Silloin pääsi voitolle 50,9% lakossa olleista työläisistä, nyt (vuonna 1911) 51,0%.

Vuoden 1912 lakot ovat menestyksensä kannalta jääneet jälkeen vuodesta 1905 (vuonna 1905 oli voittaneita 48,9%, vuonna 1912 — 41,6%), mutta ne ylittävät huomattavasti lakkojen menestyksen keskitason *kymmenvuotiskaudelta* 1895—1904 (37,5%), vuodesta 1907 puhumattakaan (29,5% voittajia).

Mielenkiintoista on verrata näitä tietoja Länsi-Eurooppaa koskeviin tietoihin. Saksassa oli koko XX vuosisadan ensimmäisen vuosikymmenen (1900—1909) aikana yhteensä 1.897 tuh. lakkolaista (yhtä paljon kuin Venäjällä oli yksistään kahden vallankumousvuoden kuluessa yksinomaan taloudellisten lakkojen osanottajia). Heistä voitti 698 tuh. eli 36,8%, s.o. hieman vähemmän kuin Venäjällä kymmenen vuoden aikana ennen vallankumousta. Englannissa lakkolaisten lukumäärä oli vuosikymmenen 1900—1909 kuluessa 1.884 tuh. henkeä. 1.234 tuhannesta oli voittaneita 588 tuhatta eli 47,5%, s.o. paljon enemmän kuin meillä vallankumousta edeltäneen kymmenvuotiskauden aikana, mutta vähemmän kuin vuosina 1905, 1906 ja 1911. (Voitta-

neiden työläisten lukumäärä Englannissa ja Saksassa on määritelty käyttäen samaa menetelmää kuin Venäjäänkin nähden.)

Venäjällä *yksistään* vuoden 1905 aikana voittaneiden työläisten lukumäärä on *suurempi* kuin Saksassa tai Englannissa *10 vuoden aikana* voittaneiden lukumäärä. Siitä voidaan päätellä, kuinka paljon uinuvia voimia nykyaikainen proletariaatti vielä kantaa uumenissaan.

„Pravda“ № 133,
kesäkuun 12 pnä 1913
Allekirjoitus: N.

Julkaistaan „Pravda“ lehden
tekstin mukaan

AUSTRALIASSA

Australiassa päättyivät äsken uudet parlamenttivaalit. Työväenpuolue, joka oli etusijalla alahuoneessa — sillä oli 44 edustajaa 75:stä,— kärsi tappion. Se sai nyt vain 36 edustajaa 75:stä. Enemmistö siirtyi liberaaleille, mutta hyvin epävarma enemmistö, sillä ylähuoneen 36:sta edustajasta on 30 työläistä.

Mikä eriskummallinen kapitalistinen maa sellainen on, missä työläiset ovat vallitsevina *ylähuoneessa* ja äskettäin olivat vallitsevina alahuoneessakin eikä kapitalistista järjestelmää silti uhannut mikään vaara?

Eräs Saksan työväenlehdistön Englannin-kirjeenvaihtaja selitti hiljattain tätä seikkaa, mikä hyvin monasti antaa porvarillisille kirjoittelijoille aihetta vallan väärin tulkitseihin.

Australian työväenpuolue ei ole edes sanoissa sosialistinen puolue. Todellisuudessa se on porvarillis-liberaalinen puolue, ja niin sanotut Australian liberaalit taas ovat konservattoreita.

Tällainen outo ja väärä sanankäyttö puolueiden nimityksen yhteydessä ei ole mikään poikkeusilmiö. Nimitetäänhän Amerikassa eilisiä orjanomistajia demokraateiksi ja Ranskassa „radikaali-sosialisteiksi” pikkuporvareita, sosialismin vihollisia! Jotta ymmärrettäisiin puolueiden todellinen merkitys, ei pidä katsoa niiden nimikiilpiä, vaan luokkaluonnetta ja kunkin maan historiallisia oloja.

Australia on nuori Englannin siirtomaa.

Kapitalismi on Australiassa vielä vallan nuorta. Maa on vasta juuri ja juuri muodostumassa itsenäiseksi valtioksi.

Työläiset ovat suurimmaksi osaksi Englannista tulleita siirtolaisia. He ovat lähteneet Englannista sillä kaudella, jolloin siellä hallitsi miltei rajattomasti liberaalinen työväenpolitiikka ja Englannin työläiset olivat valtaosaltaan *liberaaleja*. Englannin ammattitaitoisten, koulutettujen tehdastyöläisten enemmistö on tätä nykyäkin liberaaleja ja puoliliberaaleja. Tämä on sen poikkeuksellisen edullisen monopoliaseman seurausta, joka Englannilla oli viime vuosisadan toisella puoliskolla. Vasta nyt alkavat suuret työväenjoukot Englannissa kääntyä (mutta hitaasti) sosialismin puoleen.

Ja kun niin sanottu Englannin „Työväenpuolue” on ei-sosialististen ammatillisten yhdistysten ja äärimmäisen opportunistisen „Riippumattoman työväenpuolueen” *liitto*, niin Australian työväenpuolue on *pelkkä ei-sosialististen työväen ammattiliittojen edustajisto*.

Australian työväenpuolueen johtajat ovat ammattijärjestöjen virkailijoita, jotka ovat kaikkialla mitä maltillisimpia ja „pääomalle kuuliaisista” aineksia, ja Australiassa he ovatkin kerrassaan kesyjä, aitoja liberaaleja.

Australian erillisten valtioiden välinen yhteys, joka sitoo Australian yhtenäiseksi, on vielä kovin heikkoa. Työväenpuolueen on täytynyt huolehtia sen kehittämisestä ja lujittamisesta, keskushallituksen luomisesta.

Australiassa työväenpuolue on saattanut voimaan sen, minkä muissa maissa ovat tehneet liberaalit: koko valtakunnalle yleisen tullitariffin, yleisen koululain, yleisen maaverotuksen, yleisen tehdaslainsäädännön.

On selvää, että sitten kun Australia kehittyy ja vakiintuu lopullisesti itsenäiseksi kapitalistiseksi valtioksi, muuttuu työläistenkin asema ja muuttuu myös *liberaalinen* „työväenpuolue” luovuttaen paikkansa *sosialistiselle* työväenpuolueelle. Australian esimerkki on eräs havainnollinen näyte siitä, minkälaisissa oloissa *poikkeukset* yleisestä säännöstä ovat mahdollisia. Sääntönä on, että kapitalistisessa maassa on sosialistinen työväenpuolue. Poikkeuksena on, että on olemassa liberaalinen työväenpuolue, joka syntyy vain joskin aikaa erikoisten, kapitalismille yleensä epänormaalisten olosuhteiden vuoksi.

Ne Euroopan ja Venäjän liberaalit, jotka koettavat Australian esimerkin valossa „opettaa” kansalle, että

luokkataistelu on tarpeetonta, vain pettävät itseään ja toisia. Naurettavaa on ajatella Australian olojen (heikosti kehittynyt, nuori siirtomaa, joka on englantilaisten liberaalisten työläisten asuttama) siirtämistä maihin, joissa valtio on jo kauan sitten muodostunut lopullisesti ja kapitalismi kehittänyt.

*„Pravda“ № 134,
kesäkuun 13 pnä 1913
Allekirjoitus: W.*

*Julkaistaan „Pravda“ lehdessä
tekstin mukaan*

VALLANKUMOUKSELLISEN PROLETARIAATIN VAPUNVIETTO

On kulunut vuosi Lenan tapahtumista ja vallankumouksellisen työväenliikkeen ensimmäisestä, jyrkästä noususta kesäkuun 3 päivän valtiokaappauksen jälkeen. Tsaarin musta sotnia ja tilanherrat, virkamieslaumat ja porvaristo ovat juhlineet Romanovien suvun harjoittaman Venäjän rosvoamisen, villin hävityksen ja häpäisemisen 300-vuotisjuhlaa. IV Duuma on kokoontunut ja aloittanut „työnsä” itsekään uskomatta siihen ja kadotettuaan entisen vastavallankumouksellisen tarmonsä. Häminki ja masennus on vallannut liberaaliset yhteiskuntapiirit, jotka märehivät veltosti *reformikehotuksia* — ja samaan aikaan tunnustavat, että kaikki reformilta näyttäväkin on mahdotonta.

Ja sitten, Venäjän työväenluokka vietti vapunpäivää,— ensin se piti harjoitukset Riiassa ja sitten, toukokuun ensimmäisenä päivänä vanhaa lukua, esiintyi päättäväisesti Pietarissa,— tämä vapunvietto leimahti kuin salama taivaalta halkoen synkkää, hämärää, ikävänharmaata ilmapiiriä. Niiden satojen vanhojen vallankumousmiesten eteen, joita pyövelien harjoittama vaino enempää kuin ystävien luopuruuskaan ei ole nujertanut eikä murtanut,— monimiljoonaisen demokraattien ja sosialistien uuden sukupolven eteen nousivat taas lähestyvän vallankumouksen tehtävät kaikessa ylevyydessään ja hahmottuivat sitä johtavan etumaisen luokan voimat.

Hallitus oli jo useita viikkoja ennen Vappua aivan kuin pois suunniltaan, ja herrat tehtailijat käyttäytyivät kuin ihan päättömät. Näytti siltä kuin pidätykset ja kotietsinnät olisivat kääntäneet ylösalaisin kaikki pääkaupungin työläiskorttelit. Eikä maaseudullakaan jääty jälkeen keskuksesta.

Tehtailijat hosuivat pitäen neuvotteluja, asettaen ristiriitaisia tunnuksia, milloin uhkaillen kostotoimenpiteillä ja työsuluilla, milloin taas tehden etukäteen myönnytyksiä ja suostuen sulkemaan tehtaot,— milloin yllyttäen hallitusta julmuuksiin, milloin taas soimaten hallitusta ja kehottaen sitä ottamaan toukokuun ensimmäisen päivän „pyhä”-päivien joukkoon.

Mutta niin uutterasti kuin santarmisto häärikin, niin vimmatusti kuin se „puhdistikin” tehdaskaupunginomia, niin ahkerasti kuin se sieppailikin kiinni ihmisiä oikealta ja vasemmalta viimeistenkin „epäilyksenalaisten listojensa” mukaan,— ei mikään auttanut. Työläiset nauroivat tuolle tsaarin koplakunnan ja kapitalistiluokan voimattomalle kiukulle, tekivät pilkkaa kaupunginpäällikön jyrisevistä ja surkeista „määräyksistä”, sepittelivät ja panivat kädestä käteen kulkemaan — tai kiertämään suusta suuhun — satiiirisia pilkkarunoja sekä hankkivat kuin maan alta yhä uudelleen kahmaloittain pieniä, huonosti painettuja, lyhyitä ja koruttomia, mutta selkeäsanaaisia „lehtisiä”, joissa kehoitettiin ryhtymään lakkoon ja järjestämään mielenosoituksia, palautettiin mieliin sosialidemokratian vanhat, typistämättömät, vallankumoukselliset tunnukset, sosialidemokratian, joka vuonna 1905 johti joukkojen ensimmäistä rynnäkköä itsevaltiutta ja monarkiaa vastaan.

Sata tuhatta lakkolaista Vappuna — sanoi hallitusmielinen lehdistö seuraavana päivänä. Sata kaksikymmentä viisi tuhatta — ilmoittivat porvarilliset lehdet ensimmäisten lennätintietojen mukaan („Kijevska ja Mysl”). Sata viisikymmentä tuhatta — sähkötti Saksan sosialidemokratian pää-äänenkannattajan kirjeenvaihtaja Pietarista. Ja sitä seuraavana päivänä koko porvarillinen lehdistö mainitsi jo numerot 200—220 tuhatta. Todellisuudessa lakkolaisten lukumäärä nousi *250 tuhanteen!*

Mutta paitsi Vappuna lakossa olleiden lukumäärää paljon vaikuttavampia — ja paljon merkityksellisempiä — olivat työläisten vallankumoukselliset katumielenosoitukset. Pääkaupungin kaikissa esikaupungeissa ja kaupungin kaikilla kulmilla työväenjoukot kulkivat vallankumouslauluja laulaen ja vallankumouskehotuksia huudellen ja taistelivat punaisten lippujen alla useiden tuntien ajan poliisi- ja ohranavoimia vastaan, joita hallitus oli kymmenkertaistettulla vimmallalla mobilisoinut liikkeelle. Ja työläiset osasivat

antaa kaikkein kiivaimpien tsaarin renkien tuntoa, ettei taistelua käydä leikinpäiten, ettei poliisien edessä ole mikään piskuinen ryhmä slavofiilisiä sätkynukkeja⁵⁷, että liikkeelle ovat lähteneet todella pääkaupungin työtätekevän luokan *suuret joukot*.

Proletariaatin vallankumouksellisten pyrkimysten — sen karaistuneiden ja uusien sukupolvien vahvistamien vallankumouksellisten voimien,— kansalle ja Venäjän kansoille osoitettujen vallankumouksellisten kehotusten avoin demonstrointi muodostui todella loistavaksi. Kun hallitus ja tehtailijat saattoivat viime vuonna lohdutella itseään sillä, ettei Lenan purkausta voitu etukäteen aavistaa, ettei voitu heti valmistautua taistelemaan sen jälkiseurauksia vastaan, niin nyt monarkian ennakkonäkemys oli mitä täsmällisin, aika valmistelua varten oli ollut kyllin pitkä, oli ryhdytty mitä „tarmokkaimpiin” „toimenpiteisiin”,— ja lopputuloksena oli sen seikan täydellinen paljastuminen, että tsaarin monarkia on *voimaton* proletaarijoukkojen vallankumouksellisen heräämisen edessä.

Niin, vuosi lakkotaistelua Lenan tapahtumien jälkeen, tämä vuosi on osoittanut — vaikka liberaalit ja heidän myötäilijänsä ovatkin ruikutelleet surkeasti „lakkointoilua” vastaan, „syndikalistisia” lakkoja vastaan, sitä vastaan, että taloudelliset lakot yhdistetään poliittisiin ja päinvastoin,— tämä vuosi on osoittanut, kuinka suuren ja korvaamattoman asean sosialidemokraattinen proletariaatti takoi itselleen vallankumouskaudella agitaation harjoittamiseksi joukkojen keskuudessa, joukkojen herättämiseksi, niiden vetämiseksi mukaan taisteluun. Vallankumoukselliset joukkolakot eivät suoneet viholliselle lepoa eikä rauhaa. Ne kävivät sekä vihollisen rahapussille että polkivat koko maailman edessä lokaan näennäisesti „voimakkaan” tsaarihallituksen poliittisen arvovallan. Ne antoivat yhä uusille työläiskerroksille mahdollisuuden ottaa takaisin edes pikku osan vuoden 1905 valloituksista ja nostattivat taisteluun uusia työtätekevien kerroksia, innoittaen mukaan takapajuisimpiakin. Ne eivät ehdyttäneet työläisten voimia, sillä hyvinkin usein ne olivat lyhytaikaisia, mielenosoituksellisia esiintymisiä, ja samalla ne valmistelivat joukkojen uusia, vieläkin vaikuttavampia ja vallankumouksellisempia avoimia esiintymisiä — katu-mielenosoituksia.

Maailman missään maassa ei havaittu viime vuoden aikana niin paljon poliittisiin lakkoihin osallistuneita kuin on ollut Venäjällä eivätkä lakot ole missään olleet niin sitkeitä, moninaisia ja pönteviä. Jo yksin tämä seikka osoittaa täydellisesti sen, miten kurjia ja inhottavan tylsämielisiä ovat ne liberaali- ja likvidaattoriälyniekat, jotka olisivat halunneet „oikaista” venäläisten työläisten vuosina 1912—1913 noudattamaa taktiikkaa „Euroopan” perustuslaillisten aikakausien, niiden kausien mittapuun mukaan, jotka ovat pääasiallisesti olleet sellaisia kausia, jolloin on tehty valmistelutyötä joukkojen sosialistisen valistuksen ja kasvatuksen alalla.

Venäjän lakkojen suunnaton yliote Euroopan, etumaisen maiden lakkoihin verrattuna ei näes lainkaan todista sitä, että Venäjän työläisillä on jotain erikoisia ominaisuuksia tai erikoisia kykyjä, vaan yksinomaan sitä, että nyky-Venäjällä vallitsevat *erikoiset* olot siinä mielessä, että on olemassa vallankumouksellinen tilanne, että on kasvamassa välitön vallankumouksellinen kriisi. Sitten kun Euroopassa koittaa samanlainen vallankumouksen kehkeytymisen ajankohta (siellä se on oleva sosialistinen vallankumous eikä porvarillis-demokraattinen vallankumous niinkuin meillä), niin silloin kapitalistisesti kehittyneimpien maiden proletariaatti järjestää vielä paljon suuremmalla tarmolla vallankumouksellisia lakkoja, mielenosoituksia ja aseellista taistelua palkkaorjuuden puolustajia vastaan.

Tämän vuoden toukokuun lakko, samoin kuin useat muutkin lakot, joita Venäjällä on käyty viimeisten puoleltoista vuoden kuluessa, oli luonteeltaan vallankumouksellinen erotukseksi ei ainoastaan tavallisista taloudellisista lakoista, vaan myöskin mielenosoituslakoista ja niistä poliittisista lakoista, joissa on vaadittu perustuslaillisia reformeja ja jollainen oli esimerkiksi viimeksi käyty Belgian lakko⁵⁸. Liberaalisten maailmankatsomusten pauloihin joutuneet ihmiset, jotka eivät enää osaa katsoa asioita vallankumoukselliselta kannalta, eivät voi mitenkään käsittää tätä Venäjän lakkojen omalaatuisuutta, joka johtuu täydelleen siitä vallankumouksellisesta tilasta, jossa Venäjä on. Vastavallankumouksen kausi ja luopuruusmielialojen rehotuksen kausi jätti liian paljon sellaisia ihmisiä niidenkin keskuuteen, jotka haluavat nimittää itseään sosialidemokraateiksi.

Venäjällä vallitsee vallankumouksellinen tilanne sen tähden, että väestön äärettömän enemmistön sorto, jonka alaisena ei ole ainoastaan proletariaatti, vaan myös yhdeksän kymmenesosaa pientuottajista, erikoisesti talonpojat, on kärjistynyt äärimmilleen, ja sitä paitsi tämä kärjistynyt sorto, nälänhätä, kurjuus, oikeudettomuus ja kansan pilkkaaminen on huutavassa ristiriidassa niin Venäjän tuotantovoimien tilan kuin myös vuoden 1905 herättämien joukkojen tietoisuuden ja vaativaisuuden tason kanssa sekä sen asiointilan kanssa, mikä vallitsee kaikissa naapurimaissa, ei ainoastaan Euroopan-, vaan myös Aasian-puoleisissa maissa.

Mutta ei siinä vielä kaikki. Olkoon sorto kuinka raskasta tahansa, ei se yksistään vielä synnytä aina maassa vallankumouksellista tilannetta. Useimmiten vallankumousta varten ei riitä se, että *pohjakerrokset eivät halua* elää entiseen tapaan. Sitä varten tarvitaan vielä, että *huippukerrokset eivät voi* enää isännöidä ja hallita entiseen tapaan. Juuri sen me nyt näemmekin Venäjällä. Poliittinen kriisi kypsyy kaikkien nähden. Porvaristo on tehnyt *kaiken*, mikä siitä on riippunut, tukeakseen vastavallankumousta ja aikaansaadakseen „rauhallisen kehityksen” tällä vastavallankumouksellisella pohjalla. Porvaristo on antanut pyöveleille ja maaorjuuttajille rahaa niin paljon kuin nämä ovat halunneet, porvaristo on solvannut vallankumousta ja sanoutunut irti siitä, porvaristo on nuollut Purishkevitchin saapasta ja Markov toisen ruoskaa muuttuen heidän lakeijakseen, porvaristo on sepitellyt „eurooppalaisittain” perusteltuja teorioita, jotka ovat ryvettäneet lokaan vuoden 1905 muka „intelligentti”-vallankumouksen ja leimanneet sen rikolliseksi, rosvomaiseksi, valtionvastaiseksi ynnä muuta ynnä muuta sellaista.

Ja kaikesta siitä huolimatta, että porvaristo on uhrannut rahakukkaronsa, kunniansa ja omantuntonsa, se *itsekin*, kadeteista lokakuulaisiin saakka, tunnustaa, että itsevaltius ja tilanherrat *eivät ole kyenneet* turvaamaan „rauhallista kehitystä”, eivät ole kyenneet turvaamaan alkeellisia „järjestyksen” ja „laillisuuden” ehtoja, joita ilman kapitalistinen maa ei voi XX vuosisadalla tulla toimeen Saksan ja uuden Kiinan rinnalla.

Venäjällä on olemassa yleiskansallisiin mittoihin paisunut poliittinen kriisi, ja se on kaiken muun lisäksi sellainen

kriisi, joka koskee nimenomaan valtiojärjestelmän *perustuksia* eikä lainkaan sen jotain yksityiskohtia, se koskee rakennuksen *perustusta* eikä sitä tai tätä sivurakennusta, sitä tai tätä kerrosta. Ja löpötelkööt liberaalimme ja likvidaattorimme vaikka kuinka paljon korulauseita siitä, että „meillä on, luojan kiitos, perustuslaki” ja että päiväjärjestyksessä ovat sellaiset ja sellaiset poliittiset *reformit* (vain peräti lyhytnäköiset henkilöt voivat olla näkemättä sitä, että edellisen ja jälkimmäisen väittämän välillä on kiinteä yhteys), ja virratkoon tuota reformaattoruuden vettä kuinka paljon tahansa, niin asia pysyy silti siinä tilassa, ettei yksikään likvidaattori eikä yksikään liberaali voi osoittaa mitään reformatorista ulospääsyä tilanteesta.

Sekä väestöjoukkojen tila Venäjällä että niiden aseman kiristyminen uuden agrariipolitiikan vaikutuksesta (johon maaorjuuttaja-tilanherrojen oli pakko tarrautua viimeisenä pelastuksena), sekä kansainväliset olot että meillä muodostuneen yleispoliittisen kriisin luonne—juuri tällaiset ovat ne objektiiviset ehdot, jotka tekevät Venäjän tilanteen vallankumoukselliseksi sen vuoksi, kun porvarillisen kumouksen tehtäviä ei voida ratkaista nykyistä tietä eikä nykyisin (hallituksella ja riistäjäloukilla olevin) keinoin.

Tällainen on se yhteiskunnallinen, taloudellinen ja poliittinen maaperä, tällainen on se luokkien välinen suhde Venäjällä, mikä on synnyttänyt meillä ne omalaatuiset lakot, jotka eivät ole mahdollisia nykyisessä Euroopassa, josta kaikenlaiset luopiot haluavat ottaa esimerkkiä, ei sen eilispäivän porvarillisista vallankumouksista (joissa jo oli välähdyksiä huomispäivän proletaarisesta vallankumouksesta), vaan tämänpäiväisestä „perustuslaillisesta” tilanteesta. Pohjakerrosten sorto sen enempää kuin huippukeroksia vaivaava kriisikään ei vielä synnytä vallankumousta,—ne saavat vain aikaan maan mätänemisen,—ellei tässä maassa ole sellaista vallankumouksellista luokkaa, joka kykenee muuttamaan passiivisen sorrontilan aktiiviseksi suuttumus- ja kapinatilaksi.

Tätä todella etumaisen, sellaisen luokan osaa, joka todella nostaa joukkoja vallankumoukseen ja todella kykenee pelastamaan Venäjän mätänemiseltä, esittääkin juuri teollisuusproletariaatti. Tätä tehtävää se juuri suorittaakin vallankumouksellisilla lakoillaan. Nämä lakot, joita liberaalit vihaavat ja joita likvidaattorit eivät käsitä, muodostavat

(VSDTP:n helmikuisen päätöslauselman sanoja käyttäksemme) „erään mitä tehokkaimman keinon maatalousproletariaatin ja talonpoikaiston masentuneisuuden, epätoivon ja hajaantuneisuuden voittamiseksi, *sen vetämiseksi* mukaan mahdollisimman yksimielisiin, samanaikaisiin ja laajoihin *vallankumouksellisiin esiintymisiin*” *.

Työväenluokka vetää mukaan vallankumouksellisiin esiintymisiin laajat työtätekevien ja riistettyjen joukot, joilla ei ole alkeellisimpiakaan oikeuksia ja jotka on saatettu epätoivon partaalle. Työväenluokka opettaa niitä käymään vallankumoustaistelua, kasvattaa niitä vallankumoukselliseen toimintaan, selittää niille, missä on ulospääsy ja pelastus. Työväenluokka ei opeta niitä sanoilla, vaan teoilla, esimerkeillä, ei yksilösankareitten seikkailujen esimerkeillä, vaan näyttämällä esimerkkiä vallankumouksellisilla *joukko*-esiintymisillä, joissa poliittiset ja taloudelliset vaatimukset yhdistyvät toisiinsa.

Kuinka yksinkertaisia ja ymmärrettäviä, kuinka läheisiä nämä ajatukset ovatkaan jokaiselle rehelliselle työläiselle, joka omaksuu vaikkapa sosialismin ja demokratian opin alkeet! Ja kuinka vieraita ne ovat niille sosialismin pettäneille intelligenteille ja demokratian kavaltajille, jotka likvidaattorien sanomalehdissä solvaavat tai pilkkaavat „maanalaisuutta” uskotellen naiiveille maallikoille, että he ovat „myös-socialidemokraatteja”.

Pietarin proletariaatin ja sen esimerkkiä seuranneen Venäjän proletariaatin vapunvietto osoitti havainnollisesti yhä uudelleen niille, joilla on silmät nähdäkseen ja korvat kuullakseen, miten suuri historiallinen merkitys vallankumouksellisella maanalaisella toiminnalla on nykyisellä Venäjällä. VSDTP:n ainoa puoluejärjestö Pietarissa, Pietarin komitea, pakotti yksinpä porvarillisenkin lehdistön toteamaan nyt Vapun edellä samoin kuin tammikuun 9 päivänkin edellä ja Romanovien hallitsijasuvun 300-vuotisjuhlan edellä sekä huhtikuun 4 päivänä⁵⁹ sen tosiasian, että Pietarin komitean lentolehtisiä ilmaantui yhä uudelleen tehtäisiin ja työmaille.

Nuo lentolehtiset ovat vaatineet äärettömiä uhrauksia. Toisinaan ne ovat ulkoasultaan mitättömän näköisiä. Eräissä niistä, esimerkiksi huhtikuun 4 päivän

* Ks. Teokset, 18. osa, s. 447. *Toim.*

mielenosoituskehotuksissa, oli vain kuusi riviä, joilla ilmoitettiin mielenosoitukseen kokoontumisen aika ja paikka,— ja lehtiset oli nähtävästi ladottu salaa ja äärimmäisellä kiireellä eri kirjapainoissa ja erilaisilla kirjakkeilla. Meillä on sellaisia henkilöitä („myös-sosialidemokraatteja”), jotka näitä „maalalaisuuden” toimintaoloja tarkoittaen kyselevät ilkeämielisesti hihittäen tai halveksivasti huuliaan nyripistäen: „Jos puolue käsittäisi vain ne, jotka toimivat maanalaisesti, niin kuinka paljon jäseniä siinä silloin olisi? 2—3 sataa?” (Ks. luopioiden äänenkannattajan „Lutshin” 95. (181.) numeroa, *kirjoitusta*, jossa *toimitus* puolusteleehra Sedovia, joka on ollut murehdittavan rohkea esiintyäkseen avoimesti likvidaattorina. Tämä „Lutshin” numero ilmestyi viisi päivää ennen Vappua, s.o. *juuri samaan aikaan*, kun maanalaiset valmistivat julisteita!)

Herrat Danit ja Potresovit kumppaneineen, jotka noita häpeällisiä juttuja kirjoittavat, eivät voi olla tietämättä sitä, että puolueessa oli tuhansia proletaareja jo vuonna 1903, että vuonna 1907 heitä oli 150 tuhatta; että nytkin tuhannet ja kymmenet tuhannet työläiset painattavat ja levittävät VSDTP:n *maalalaisten* solujen jäseninä *maalalaisia* julisteita. Mutta herrat likvidaattorit tietävät, että heidän levittämäänsä katalia valheita ja vieläkin katalampia, maanalaiseen toimintaan kohdistuvia „virkailujaan” ei voida julkisesti kumota, sillä stolypinilainen „laillisuus” suoja heitä.

Katsokaa, missä määrin nuo ihmisparat ovatkaan irtautuneet työväen joukkoliikkeestä ja yleensä vallankumousoiminnasta! Tarkastelkaapa vaikka heidän omaa, liberaalien mieliksi tahallisesti väärennettyä mittapuutaan. Olettakaa hetkiseksi, että Pietarissa on „pari-, kolmesataa” työläistä osallistunut näiden maanalaisten julisteiden valmistamiseen ja levittämiseen.

Mitä tästä käy selville? „Pari-, kolmesataa” työläistä, Pietarin proletariaatin parhaimmisto, ihmiset, jotka eivät ainoastaan nimitä itseään sosialidemokraateiksi, vaan myös toimivat sosialidemokraattien tavoin, ihmiset, joita *koko* Venäjän työväenluokka sen vuoksi kunnioittaa ja pitää arvossa, ihmiset, jotka eivät turhaan pieksä kieltään „laajasta puolueesta”, vaan joista todella muodostuu se ainoa maanalainen sosialidemokraattinen puolue, joka Venäjällä on,— nämä ihmiset valmistavat ja jakelevat maanalaisia

lentolehtisiä. „Lutshiin” kirjoittelevat likvidaattorit pilkkaavat halveksivasti (stolypinilaisten sensorien suojassa) „2—3 sataa”, „maanalaisuutta”, sen merkityksen „liioittelemista” j.n.e.

Ja sitten äkkiä, voi ihmettä! Päätöksen mukaan, jonka *viisi—seitsemän* Pietarin Komitean toimikunnan jäsentä on toimittanut, sellaisen lentolehtisen mukaan, jonka „pari, kolmesataa” ovat valmistaneet ja jakaneet,— Pietarissa nousee yhtenä miehenä liikkeelle *kaksisataa viisikymmentä tuhatta*.

Näissä lentolehtisissä ja niissä vallankumouksellisissa puheissa, joita työläiset pitävät joukkokokouksissa ja mielenosoituksissa, ei puhuta „julkisesta työväenpuolueesta”, „yhdistymisvapaudesta” eikä muista senkaltaisista reformeista, joiden harhakuville liberaalit pettävät kansaa. Niissä puhutaan vallankumouksesta ainoana ulospääsynä tilanteesta. Niissä puhutaan tasavallasta ainoana tunnukseksi, joka, vastapainoksi liberaalien valheille reformeista, viittoittaa sen muutoksen, mikä turvaa vapauden, osoittaa ne voimat, jotka kykenevät tietoisesti puolustamaan vapautta.

Koko kaksimiljoonainen Pietari näkee ja kuulee nämä vallankumouskehotukset, jotka painuvat syvälle jokaisen työtätekevän ja sorretun väestökerroksen mieliin. Koko Pietari näkee joukkojen elävän esimerkin valossa, missä on ulospääsy ja miksi liberaalien lörpöttelyt reformeista ovat valheellisia. Työläisten tuhansien yhteyksien — ja niiden satojen porvarillisten lehtien kautta, joiden on pakko kertoa vaikkapa aika ajoin Pietarin joukkoliikkeestä,— ympäri Venäjää kantautuu viesti pääkaupungin proletariaatin sitkeästä lakkotaistelusta. Tämä viesti lakoista, työläisten vallankumouksellisista vaatimuksista, taistelusta, jota he käyvät tasavallan puolesta ja tilanherrojen maiden konfiskoimiseksi talonpoikain hyväksi kantautuu myös talonpoikaisjoukkojen ja talonpoikaisen sotaväen keskuuteen. Vallankumouksellinen lakkotaistelu ravistelee kansanjoukkoja hitaasti, mutta varmasti, herättää, valistaa ja järjestää niitä *vallankumousta varten*.

„Pari-, kolmesataa” „maanalaista” ilmaisevat *miljoonien ja kymmentien miljoonien* etuja ja tarpeita sanoen näille totuuden heidän toivottomasta tilastaan, avaten heidän silmänsä näkemään sen, että vallankumoustaistelun käyminen on välttämätöntä, valaen heihin uskoa tuota taistelua

kohtaan, antaen heille oikeat tunnukset, temmaten nämä joukot pois porvariston paljon lupaavien ja täysin valheellisten reformitunnusten vaikutuksen alaisuudesta. „Pari-, kolme”-kymmentä likvidaattori-intelligenttiä sen sijaan levittää työväen keskuuteen tämän porvariston tunnuksia, pettäen vähätietoisia työläisiä rahoilla, jotka on koottu ulkomailta ja liberaalisilta kauppiailta.

Toukokuun lakko niinkuin kaikki muutkin vuosien 1912—1913 vallankumoukselliset lakot näyttää varsin selvästi ne kolme poliittista leiriä, joihin nykyinen Venäjä jakautuu. Pyövelien ja maaorjuuttajien, monarkian ja ohranan leiri. Se on tehnyt julmuuksien alalla kaiken voitavansa. Se on jo voimaton työväenjoukkoja vastaan. Porvariston leiri, jossa kaikki, kadeteista lokakuulaisiin asti, kirkuvat ja voivatelevät kehottaen vaatimaan reformeja ja julistaen itse olevansa „narreja”, kun ovat saattaneet ajatellaan, että reformit ovat Venäjällä mahdollisia. Vallankumouksen leiri, ainoa, joka ajaa sorrettujen joukkojen etuja.

Kaiken aatteellisen ja kaiken poliittisen työn tässä leirissä tekee vain maanalainen sosialidemokratia, joka osaa käyttää hyväkseen jokaista laillista mahdollisuutta juuri omassa hengessään ja joka on sidottu erottamattomasti etumaiseen luokkaan, proletariaattiin. Kukaan ei voi sanoa etukäteen, onnistuuko tämän etumaisen luokan viedä joukot voittoisaan vallankumoukseen asti. Mutta tämä luokka täyttää velvollisuutensa joukkojen *johtamisessa* tuollaista ulospääsyä kohti ja tekee sen liberaalien ja „myös-sosialidemokraattien” kaikista hoiperteluista ja petoksista huolimatta. Kaikki, mitä Venäjän sosialismissa ja Venäjän demokraattisessa liikkeessä on elävää ja elinkykyistä, kaikki se kehittyy yksinomaan proletariaatin vallankumoustaistelun esikuvan mukaan ja maanalaisen sosialidemokratian johdolla.

Kuluvan vuoden vapputapahtumat osoittivat koko maailmalle, että Venäjän proletariaatti käy varmana vallankumouksellista tietään, joka on tukehtuvan ja elävältä mädäntyvän Venäjän ainoa pelastuksen tie.

PUBLISISTIN KIRJOITUKSIA

Venäläisten poliittisen koulutuksen vajavaisuus ilmenee muun muassa siinä, ettei osata etsiä täsmällisiä todisteita kiistanalaisiin ja tärkeisiin historiallisiin kysymyksiin, ja siinä, että naiivisti uskotaan asiasta kiinnostuneiden henkilöiden huudahduksiin ja huutoihin, vakuutteluihin ja vannonomisiin.

Kysymys likvidaattoruudesta on sekava juuri sen vuoksi, että asianomaiset henkilöt (s.o. likvidaattorit itse) muistavat vakuuttaa ja vannoa, mutta „yleisöä” laiskottaa etsiä täsmällisiä todisteita.

Mikä tässä kysymyksessä on tärkeintä? Suhtautuminen vallankumoukseen ja maanalaiseen toimintaan sekä pyrkimys luoda työväen joukkoliike.

Eikö sitten ole olemassa täsmällisiä todisteita, jotta voidaan vastata näihin kysymyksiin siltä kannalta, mikä koskee asian faktillista puolta?

Tietysti on. Pitää vain lakata uskomasta kirkujien ja liberaalien puheisiin.

„Kysymys” maanalaisesta toiminnasta. Eiköhän niiden, joita tämä asia kiinnostaa, olisi kysyttävä: *kuka* tekee maanalaista työtä? *ketä* kuuluu maanalaisiin järjestöihin? Eiköhän liene selvää, että sellaiset maanalaiset järjestöt, joiden toiminta ei näy mitenkään, ovat nollan arvoisia ja petosta?

Pietarissa on kaksi sanomalehteä: toinen on likvidaattoruutta vastustava ja toinen — „myös-socialidemokraattinen”, likvidaattorien „Lutsh”. Muissa kaupungeissa ei toistaiseksi ole työväenlehtiä.

Pitääkö ehkä olettaa, että likvidaattorit ovat Pietarissa voimakkaampia kuin muilla paikkakunnilla? Kuka Pietarissa toimii *puolueessa*?

Tarkastelkaa porvarillisen lehdistön tarjoamia todisteita. Te näette sellaisia tiedotuksia, että *Pietarin komitean julisteita on levitetty* sekä tammikuun 9 päivän edellä että Romanovien 300-vuotisjuhlien yhteydessä, sekä huhtikuun 4 päivän aattona että Vapun vieton edellä.

Onko teillä syytä olla uskomatta porvarillista lehdistöä tällaisessa tosiasiaa koskevassa kysymyksessä?

Yksikään järkevä henkilö ei mene sanomaan, ettei hän usko siihen. Ja ken on vähänkään lähellä sosialidemokratiaa, hän *on nähnyt* Pietarin komitean lentolehtisiä.

Yksikään sanomalehti ei ole kertonut likvidaattorien „aloiteryhmän” lentolehtisistä, joita olisi levitetty Pietarissa näiden Pietarin proletaarijoukkojen suuriin vallankumouksellisiin esiintymisiin liittyvien suurten merkkipäivien yhteydessä.

Ja „vannokoot” lutshilaiset kuinka paljon tahansa, että he „ovat myös sosialidemokraatteja”, että he „myös ovat maanalaisen toiminnan kannalla”, että „leniniläiset” ja Plehanov „jahtaavat” heitä syyttä j.n.e., me tulemme väsymättä osoittamaan *tosiasioita*, jotka kumoavat „Lutshin” tarinat ja valheet.

Löytäkää meille sellaisia porvariston sanomalehtiä, joissa kerrotaan likvidaattorien lentolehtisistä Pietarissa tammikuun 9 päivän edellä, huhtikuun 4 päivän edellä tai toukuun 1 päivän edellä. Sellaisia ei ole. *Sellaisia lentolehtisiä ei ole ollut*. Likvidaattorit eivät tee maanalaista työtä. Puolueen maanalaiset järjestöt *eivät* muodostu likvidaattoreista. Likvidaattorit eivät kuulu Pietarin komiteaan. Likvidaattorit ovat *puolueen ulkopuolella*, koska *ei ole olemassa* mitään muuta puoluetta kuin maanalainen puolue, *eikä* Pietarissa *ole* muuta kuin Pietarin komitean johtama puoluejärjestö.

Olemme tarkoituksellisesti puhumatta Keskuskomitean ja Organisaatiokomitean⁶⁰ julisteista, sillä sen seikan todistaminen, että *niitä* on levinnyt paikkakunnille, on vaikeampaa, ja Organisaatiokomitean julkaisemista julisteista olemme miltei koko vuoden aikana nähneet vain Vapuksi julkaistun *wieniläisen* julisteen, jolla ei ole mitään yhteyttä Pietarissa ja Venäjällä tehtävään työhön.

Juuri sen takia likvidaattorit karttavatkin antamasta suoria vastauksia „maanalaisuudesta”, kun *he eivät kuulu siihen*. Vakuuttelut ja vannomiset, sättimiset ja huutamiset eivät kumoa tätä tosiasiaa.

Trotski, palvellessaan uskollisesti likvidaattoreita, uskotteli itselleen ja naiiveille „eurooppalaisille” (aasialaisista juoruista pitävälle), että likvidaattorit ovat „voimakkaampia” legaalaisessa liikkeessä. *Tosiasiat* kumoavat tämänkin valheen.

Duuman vaalit. Bolshevikeilla oli II Duumassa 47% työväenkuuriasta. III Duumassa 50%. IV Duumassa 67%. Uskotaanko näitä tosiasioita vaiko Trotskia ja likvidaattoreita?

Työväenlehdistö. Vuoden 1912 aikana likvidaattoreita vastaan esiintyvä lehti syntyy paljon aikaisemmin ja sillä on takanaan paljon enemmän työläisryhmiä (julkisten varojenkeräystä koskevien tietojen mukaan). „Pravdalla” oli 620 työläisryhmää, „Lutshilla” 89.

Vuosi 1913. Puolueen kannattajilla on jo käynnissä varojen keräys kahdelle lehdelle, likvidaattoreilla *yksikin* lehti tuottaa tappiota, ja se elää ulkomailta ja tuntemattomalta (porvarilliselta) taholta saamansa kannatuksen varassa. „Pravdalla” on 402 työläisryhmää, samaa suuntaa edustavalla Moskovon työväenlehdellä 172 ja „Lutshilla” 167.

Uskotaanko näitä tosiasioita vaiko „Lutshin”, Trotskin, F. D:n ja kumpp. vannomisia?

Metallityöläisten liitto Pietarissa. Ensimmäiset toimintaohjelmien perusteella suoritettut *julkiset* vaalit⁶¹. Kymmenen 14:stä oli „Pravdan” kannattajia. Niinkuin pahanteosta tavattu varas huutaa: „ottakaa varas kiinni”, niin likvidaattoritkin huutavat: varokaa hajaannusta!

Vuoden 1910 toukokuussa likvidaattoreille sanottiin julkisesti ja selvästi („Diskussionnyi Listok” № 2⁶²), että he ovat puolueesta irtautuneita riippumattomia legalisteja*. Siitä on kulunut *kolme vuotta*. Ja vain paatuneet valehtelijat tai kerrassaan tietämättömät ihmiset saattavat kieltää *tosiasiat*, joilla nämä sanat on täydellisesti todistettu.

Likvidaattorit ovat sosialidemokratian elimistön loisia. „Euroopan” edessä (Organisaatiokomitean saksankielinen kirjanen ja hra Semkovski „Kampfissa”⁶³) he kerskailevat

* Ks. Teokset, 16. osa, ss. 233—245. *Toim.*

lakoilla, mutta Venäjällä kirjoittelevat „Lutsh” lehdessä katalia kirjoituksia lakkoja *vastaan*, „lakkoilukiihkosta”, vallankumouksellisten lakkojen „syndikalistisuudesta”. Euroopan edessä he ovat olevinaan maanalaisuuden *kan-nalla* (niin myös naiivin An’in edessä). Mutta *todellisuudessa* he eivät osallistu maanalaiseen toimintaan. He ovat voimattomia työväenluokan keskuudessa, ja heidän voima-naan on porvaristolta saamansa moraalinen (ja tietysti *ei ainoastaan* moraalinen) tuki. Pitää olla naiivi kuin An, jota „Lutshin” toimitus pilkkaa kuin pikkulasta (ks. „Lutsh”, № 95), ennen kuin voi maanalaista toimintaa puolustaessa hyväksyä myös „julkisen puolueen” tunnukset! Tämä mer-kitsee sitä, että *sisältö* jätetään likvidaattoreille ja soditaan heidän kanssaan *muodosta*. Miettiköön An, onko se sattuma, että porvaristo, joka suhtautuu vihamielisesti maanalaiseen toimintaan, hyväksyy täydellisesti „julkisen puolueen” tunnuksen!

„Julkisen puolueen” tunnus on „*reformismin*” tunnus, joka merkitsee — kun luokkien väliset suhteet ja poliittiset voimasuhteet Venäjällä ovat nykyisellään — vallankumouk-sesta *luopumista*. Maanalaisen toiminnan tunnus on val-lankumouksen tunnus.

Nykyisellä Venäjällä porvaristo ei voi *välittömästi* vai-kuttaa työläisiin. Vuosi 1905 sai aikaan sen, että työläiset tekevät pilkkaa porvaristosta ja sen liberalismista. „Ka-detti”-nimitys on tullut työläisten keskuudessa herjaus-sanaksi. Ja niinpä porvariston osaa työläisten keskuudessa näyttävät nyt likvidaattorit. Heidän objektiivisena tehtä-vänään on olla porvarillisen vaikutuksen, porvarillisen refor-mismin, porvarillisen opportunistin välittäjinä.

Kaikki F. D:n kirjoitukset, joita „Lutshissa” on julkaistu, kaikki likvidaattorien taktilliset olettamukset pohjautuvat reformismiin, vallankumouksen kieltämiseen. Te ette ole kyenneet todistamaan vallankumouksen väistämättömyyt-tä,— näin likvidaattorit tavallisesti vastaavat meille. Teidän „enteenne” vallankumoukseen nähden on yksipuolinen,— lörpöttelee hra Semkovski nöyristellen likvidaattorien edessä.

Siihen on olemassa lyhyt vastaus. Vallankumouksen tulo, herrat liberaalit, voi todistaa *vain* vallankumouksen tulo. Ja sitten kun se koittaa, niin silloin pelkurimaiset liberaalitkin, vieläpä vallan satunnaisetkin henkilöt ja

seikkailijat saattavat ryhtyä „vallankumouksellisiksi”. Vuoden 1905 loka- ja marraskuu ovat todistaneet sen täydellisesti.

Vallankumouksellinen ei ole se, joka ryhtyy vallankumoukselliseksi vallankumouksen tullessa, vaan se, joka taantumuksen hurjimmankin riehumisen, liberaalien ja demokraattien suurimmankin horjunnan aikana puolustaa vallankumouksen periaatteita ja tunnuksia. Vallankumouksellinen on se, joka *opettaa joukkoja* taistelemaan vallankumouksellisesti, mutta ei kukaan voi etukäteen nähdä (antaa „prognoosia”), mihin tuloksiin tämä „tiede” johtaa.

Venäjän tilanne on vallankumouksellinen. Proletariaatti, jonka kanssa *vain* likvidaattoruuden vastustajat astuvat yhtä jalkaa ja toimivat yksimielisinä, kasvattaa joukkoja vallankumoukseen, *valmistelee vallankumousta* käyttäen *sen hyväksi* aivan kaikkia julkisia mahdollisuuksia. Vallankumouksellinen sosialidemokratia antaa *plussan*, likvidaattorit taas *miinuksen* vallankumouksen valmistelussa eli, mikä on aivan samaa, joukkojen johdonmukaisen demokraattisessa kasvattamisessa, *sosialistisen* velvollisuutemme täyttämässä (sillä ilman demokratiaa ei voi olla sosialismia).

Todella sosialidemokraattinen työ Venäjällä on mahdollista vain reformismia, vain likvidaattoreita vastaan taistellen.

„Sotsial-Demokrat” № 31,
kesäkuun 15 (28) pnä 1913

Julkaistaan „Sotsial-Demokrat” lehdessä
tekstin mukaan

ERÄÄSTÄ VALHEESTA

(KIRJE TOIMITUKSELLE)

Niiden L. Martovin artikkelien ilmestymistä „Lutshissa”, joissa on luvattu käsitellä kysymystä „nykyisen kiistan takillisesta olemuksesta”, olisi kaikilta näkökulmilta katsoen onniteltava, ellei jo ensimmäinen artikkeli sisältäisi huutavaa valhetta. L. Martov julistaa „yllätyksellisiksi” ne minun sanani, että likvidaattorien kanssa kiistellään kokonaan muusta eikä organisaatiokysymyksestä *, ja huudahtaa: „no siinä sitä ollaan!”, „yhtäkkiä, luojan avulla, tällainen käänne” j.n.e.

Ja kuitenkin L. Martov tietää mainiosti, ettei ole tapahtunut pienintäkään käännettä, ettei ole tapahtunut kerrasaan mitään yllätyksellistä. Vuoden 1910 toukokuussa, neljättä vuotta sitten, kirjoitin eräässä Martovin hyvin tuntemassa pariisilaisessa julkaisussa „riippumattomien legalistien ryhmästä” („Nasha Zarjan” ja „Vozrozhdenijen” aatteet), siitä, että se „on yhdistynyt lopullisesti ja katkaisut lopullisesti välinsä puolueeseen” **.

On selvää, ettei kiistaa tässä käydä viime kädessä lainkaan organisaatiokysymyksestä (*miten puolue on rakennettava?*), vaan puolueen *olemassaolosta*, likvidaattorien erkaantumisesta puolueesta sekä näiden lopullisesta välien katkaisemisesta puolueen kanssa. Martov ei voi olla ymmärtämättä, ettei tässä käydä kiistaa organisaatiokysymyksestä.

Lokakuussa vuonna 1911, julkaisussa, jonka Martov tuntee yhtä hyvin, artikkelissa, joka niin ikään oli minun alle-

* Ks. tätä osaa, s. 92. *Toim.*

** Ks. Teokset, 16. osa, s. 239. *Toim.*

kirjoittamani, sanottiin: „todellisuudessa etutilalla ei nykyisin ole suinkaan organisatorinen kysymys”, vaan kysymys puolueen „olemassaolosta” *.

Likvidaattorien asioiden täytyy olla kovin huonosti, kun Martov juttelee perättömiä ja painattaa huutavaa valhetta, karttaen puolueen täsmällisten päätösten erittelyä.

„Pravda” № 136,
kesäkuun 15 pnä 1913
Allekirjoitus: V. Iljin

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

* Ks. Teokset, 17. osa, s. 244. Toim.

TYÖVÄENLUOKKA JA UUSMALTHUSILAISUUS

Lääkärien Pirogov-kongressissa herätti suurta mielenkiintoa ja paljon väittelyä aborttikysymys, s.o. kysymys raskauden tahallisesta keskeyttämisestä. Alustaja Litshkus esitti tietoja tavattoman laajaksi tulleesta sikiön lähdetyksestä nykyajan niin sanotuissa kulttuurimaissa.

New Yorkissa oli yhden vuoden aikana 80.000 tahallista keskenmenoaa, Ranskassa niitä tapaa olla joka kuukausi 36.000. Pietarissa on tahallisten keskenmenojen prosentti 5 vuoden aikana lisääntynyt enemmän kuin kaksinkertaisesti.

Lääkärien Pirogov-kongressi teki päätöksen, ettei äitiä pidä koskaan saattaa rikosoikeudelliseen edesvastuuseen tahallisesta abortista ja että lääkäri joutukoon siitä vastuuseen vain silloin, kun kysymyksessä on ollut „oman hyödyn tavoittelu”.

Suurin osa keskusteluun osallistuneista, kannattaen sitä, ettei abortista pidä rangaista, kosketteli luonnollisesti myös kysymystä niin sanotusta uusmalthusilaisuudesta (tahalliset hedelmöitymistä ehkäisevät keinot)⁶⁴, ja tällöin koskeltiin myös asian sosiaalista puolta. „Russkoje Slovon”⁶⁵ julkaiseman selostuksen mukaan hra Vigdortshik esimerkiksi sanoi, että on „tervehdittävä hedelmöitymisen ehkäisykeinoja”, ja hra Astrahan huudahti myrskyisiä suosionosoituksia herättäen:

„Meidän olisi kehotettava äitejä synnyttämään lapsia, jotta nämä sitten turmeltaisiin oppilaitoksissa, että näille järjestettäisiin sitten arvannostoja, että heitä piinattaisiin aina itsemurhiin asti!”

Jos tuo uutinen, että tällainen hra Astrahanin sanahelinä sai osakseen myrskyisiä suosionosoituksia, pitää paikkansa,

niin minua tuo tosiasia ei ihmetytä lainkaan. Kuulijat olivat porvareita, keski- ja pikkuporvareita, joiden hengenlaatu on poroporvarillinen. Mitäpä muuta heiltä voi odottaakaan kuin kaikkein äitelintä liberalismia?

Mutta kun asiaa katsotaan työväenluokan kannalta, niin tuskinpa voidaan löytää toista sanontaa, joka ilmaisisi havainnollisemmin „sosiaalisen uusmalthusilaisuuden” koko taantumuksellisuuden ja viheliäisyyden kuin edellä esitetty hra Astrahanin virke.

...„Synnytetään lapsia, jotta nämä sitten turmeltaisiin”... Sitäkö varten ainoastaan? Miksei sitä varten, että he *taistelisivat* paremmin, yksimielisemmin, tietoisemmin ja jyrkemmin kuin me nykyisiä elämänoloja vastaan, jotka turmelevat ja tuhoavat meidän sukupolveamme??

Tässä juuri onkin se peruserö, joka on olemassa talonpojan, käsityöläisen, sivistyneistön edustajan — yleensä pikkuporvarin mentaliteetin ja proletaarin mentaliteetin välillä. Pikkuporvari näkee ja tuntee, että hän joutuu perikatoon, että elämä käy yhä vaikeammaksi ja taistelu olemassaolosta yhä armottomammaksi, että hänen ja hänen perheensä asema käy yhä toivottomammaksi. Se on kiistämätön tosiasia. Ja pikkuporvari protestoi sitä vastaan.

Mutta *millä tavalla* hän protestoi?

Hän protestoi niinkuin sellaisen luokan edustaja, joka on auttamattomasti tuhoutuva, joka on poljettu ja arka ja menettänyt kaiken toivonsa tulevaisuuteen nähden. Minkä sille mahtaa, kun olisi edes vähemmän lapsia, jotka saavat kärsiä meidän tuskiemme ja pakkotyömme vuoksi, kurjuutemme ja kaiken alennustilamme vuoksi, — näin huutaa pikkuporvari.

Tietoiselle työläiselle tuollainen katsantokanta on äärettömän vieras. Hän ei anna tuollaisten ruikutusten pimittää tajuntaansa, olkootpa ne vaikka kuinka vilpittömiä ja tosi tunteiden aiheuttamia. Niin, se on totta, että meidän, työläisten, samoin kuin pienisäntien suurten joukkojenkin elämä on täynnä sietämätöntä sortoa ja kärsimyksiä. Meidän sukupolvemme elämä on raskaampaa kuin oli isiemme elämä. Mutta eräessä suhteessa me olemme paljon onnellisempia kuin olivat isämme. *Me olemme oppineet ja nopeasti opimme taistelemaan* — ja niin, ettemme taistele yksilöinä, niinkuin isistämme parhaat taistelivat, emmekä meille sisäisesti vieraiden, porvarillisten suunsoittajien

tunnusten puolesta, vaan omien tunnustemme, oman luokkamme tunnusten nimessä. Me taistelemme paremmin kuin isämme taistelivat. Lapsemme tulevat taistelemaan vieläkin paremmin, ja *he voittavat*.

Työväenluokka ei tuhoudu, vaan se kasvaa, lujittuu, miehistyy, liittyy lujemmin yhteen, valistuu ja karaistuu taistelussa. Me olemme pessimistejä, mikäli kysymys on maaorjuudesta, kapitalismista ja pientuotannosta, mutta me olemme kiihkeitä optimisteja, sikäli kuin kysymys on työväenliikkeestä ja sen päämääristä. Me laskemme jo uuden rakennuksen perustusta, ja lapsemme rakentavat rakennuksen valmiiksi.

Juuri sen vuoksi — ja vain sen vuoksi — me olemme uusmalthusilaisuuden leppymättömiä vastustajia, tuon virtauksen vastustajia, joka miellyttää sellaista koteloitunutta ja omahyväistä poroporvarillista avioparia, joka höpisee peloissaan: ei tässä enää lapsia tarvita, kunhan luoja soisi, että edes itse tulisimme jotenkin toimeen.

Tämä ei tietysti lainkaan estä meitä vaatimasta kaikkien sellaisten lakien ehdotonta kumoamista, jotka vaativat vastuuseen asettamista abortin teosta tai ehkäisykeinoja käsittelevien lääketieteellisten teosten levittämisestä j.n.e. Sellaiset lait ovat pelkkää hallitsevien luokkien tekohurskautta. Nämä lait eivät paranna kapitalismin paiseita, vaan muuttavat ne erittäin pahanlaatuisiksi, sorretuille joukoille erittäin raskaiksi. Lääketieteellisen propagandan vapaus ja mies- ja naispuolisten kansalaisten alkeellisten demokraattisten oikeuksien suojaaminen on eri asia. Ja eri asia on sosiaalinen uusmalthusilaisuuden oppi. Valveutuneet työläiset tulevat aina käymään mitä armottominta taistelua niitä yrityksiä vastaan, joita tehdään tämän taantumuksellisen ja pelkurimaisen opin tyrkyttämiseksi nykyisen yhteiskunnan etumaiselle ja voimakkaimmalle luokalle, joka on valmiimpi kuin muut suurten uudistusten toteuttamista varten.

„Pravda” № 137,
kesäkuun 16 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

LIBERAALIT KEHOTTAVAT TUKEMAAN IV DUUMAA

Valtakunnanduuman suhde hallitukseen ja maahan on kysymys, joka on yhä useammin käsittelyn aiheena lehdistössä ja herättää suurta mielenkiintoa. Kesäkuun 3 päivän vaalilaki loi kaksi enemmistöä: oikeistolais-lokakuulaisen ja lokakuulais-kadettilaisen. Tämä viimeksi mainittu, „liberaalinen”, jos niin haluatte, enemmistö muodostui monet kerrat myöskin III Duumassa.

Nyt, IV Duumassa lokakuulais-kadettilainen enemmistö muodostuu vieläkin useammin. Kuitenkaan ei saa unohtaa sitä, että se ei ole ollut vain lokakuulaisten „vasemmistolaistumisen”, vaan myös kadettien *oikeistolaistumisen* tulosta, mikä on ilmennyt toisaalta siten, että osa kadeteista on siirtynyt progressistien joukkoon, ja toisaalta siten, että lokakuulaiset ja kadetit ovat hieroneet jatkuvasti lehmäkauppoja progressistien toimiessa välittäjinä.

Se, että IV Duumassa tehdään entistä tiheämmin oppositiohenkisiä päätöksiä, jotka ovat lokakuulais-kadettilaisen enemmistön aikaansaamia, todistaa epäilemättä poliittisen kriisin kasvamista Venäjällä, todistaa sitä, että kesäkuun kolmannen päivän järjestelmä on joutunut umpikujaan tyydyttämättä edes porvaristoa, joka on valmis uhraamaan tämän järjestelmän hyväksi, vastavallankumouksen lujittamiseksi, sekä rahansa, kunniansa että omantuntonsa.

Kuvaavaa on, että jopa niinkin paatunut ja leppymätön taantumuksellinen kuin saksalainen historioitsija Schiemann, joka taitaa venäjää ja kirjoittelee saksalaisten Purishkevitskien äänenkannattajaan, tulee johtopäätökseen, että Venäjällä kypsyy kriisi — joko jo puhtaasti plehveläis-henkisen järjestelmän muodostumisena (olemme kait jo

tulleet tuohon „järjestelmään”?) tahi mullistusten muodossa, niinkuin saksalainen historioitsija sanoo.

Herää kysymys, mitä johtopäätelmiä käytännöllisessä politiikassa seuraa siitä, että Duuma tekee yhä useammin liberaalisia päätöksiä?

Kadetit ovat jo tehneet johtopäätöksensä siitä, kun loka-kuulaiset tuomitsivat sisäasiain ministeriön politiikan. Tämä johtopäätös on seuraavanlainen: vaaditaan „kansan ja yhteiskunnan kannatusta” IV Duumalle, kehoitetaan „yleistä mielipidettä” „pitämään Duumaa *omana* voimanaan, yleisen tahdon välittömänä ilmauksena” j.n.e. (ks. „Pravda” № 128).

Olemme jo osoittaneet tuollaisen johtopäätöksen täysin kelvottomaksi*. Kansanvalistusministeriön menoarviosta suoritettu äänestys vahvisti tavattoman havainnollisesti meidän arviomme.

Duuma hyväksyi kolme sanamuotoa: 1) nationalistisen, peräti taantumuksellisen sanamuodon — se meni läpi oikeistolaisten ja lokakuulaisten äänillä; 2) lokakuulaisten sanamuodon — se meni läpi kadettien äänillä (se sisältää tekopyhydessään kerrassaan huutavan ja demokraateille ja jopa rehellisille liberaaleillekin aivan sopimattoman toivomuksen, että kansanvalistusministeriö „ei viehättyisi ajamaan asiaan kuulumattomia poliittisia tarkoituksia”); ja vihdoin 3) talonpoikaisryhmän toivomuslauseen, joka todennäköisesti meni läpi ei ainoastaan kadettien, vaan myöskin demokraattien, aina jopa sosialidemokraattienkin avulla. Talonpoikaisryhmän toivomuslauseen puolesta annettiin 137 ääntä, 134 oli vastaan ja 4 pidättäytyi äänestyksestä.

Tuskinpa voidaan olla eri mieltä siitä, että äänestäessään talonpoikaisryhmän sanamuotoa sosialidemokraatit tekivät virheen siinä, etteivät esittäneet omaa lausuntoaan tai julki-lausumaansa. Talonpoikain sanamuotoa pitikin äänestää, mutta samalla olisi täytynyt tehdä esimerkiksi sellainen varaus, etteivät sosialidemokraatit hyväksy talonpoikain sanamuodon 5. kohtaa. Tässä kohdassa puhutaan äidinkielestä *alkeiskouluissa*. Demokratia ei voisi rajoittua alkeiskouluihin. Eikä talonpoikain toivomuksia yleensäkään voida pitää *johdonmukaisen* demokraattisina.

Talonpoikain sanamuotoa pitikin äänestää, sillä siinä ei ole hallitusta puolustavia kohtia, siinä ei ole tekopyhyttä,

* Ks. tätä osaa, ss. 164—166. *Toim.*

mutta olisi välttämättä pitänyt tehdä se varaus, ettei hyväksyttyä talonpoikaisdemokratismia epäjohtonmukaisuutta eikä arkailua. Sosialidemokraattien ei ole lainkaan soveliasta vaieta esimerkiksi koulun suhteesta kirkkoon j.n.e.

Mutta tämä vain näin ohimennen.

Pääasia on se, että sen *jälkeen*, kun kadetit kehottivat tukemaan IV Duumaa, tämä hyväksyi nationalistien sanamuodon!

Vain sokea voi olla näkemättä sitä, että IV Duuman tukeminen on *horjuvien lokakuulaisten* tukemista.

Kadetit kehuskelevat, että kannatuksellaan he sysäävät lokakuulaisia oppositioon. Oletetaan hetkiseksi asian olevan niin. Mutta millä kannalla on tuo lokakuulainen oppositio? Parhaimmassa tapauksessa, *silloin kun* se on oppositiossa, se on ehdottomasti vastavallankumouksellisen liberalismiin kannalla. Että se on edelleenkin *riippuvainen* ministereistä ja *mielistelee* näitä, sen on todistanut jopa „progressisti” N. Lvovkin, joka epäilemättä harjoitti *mielistely*politiikkaa erottaessaan Shtshepkinin kahden istunnon ajaksi sellaisesta sanonnasta, mikä oli sata kertaa lievempi kuin ne, joita oikeistolaiset tavallisesti käyttävät!

Kutsuessaan kansaa tukemaan horjuvia lokakuulaisia kadetit pyrkivät siihen, että kansanjoukot olisivat huonoimmista huonoimpien liberaalien talutusnuorassa.

Mutta kansanjoukot ovat nähneet sadat kerrat vakavampien esimerkkien valossa, mitä arvoa on meidän liberaaleillemme. Kansanjoukot muuttuisivat voimattomiksi ja jäisivät vaille johtoa, jos ne seuraisivat taaskin liberaaleja.

Porvariston yhteenotot hallituksen kanssa eivät ole satuma, vaan ne ovat syvän, joka taholta kypsyvän kriisin ilmauksia. Sen tähden on ehdottomasti seurattava tarkkaavaisesti näitä yhteenottoja. Mutta demokraatit voivat aikaansaada Venäjällä jotain parempaa vain siinä tapauksessa, jos he eivät hetkeksikään unohda velvollisuuttaan — huolehtia siitä, että väestö tulisi käsittämään, että demokraateilla, erotukseksi liberaaleista, näiden vastapainoksi ja näiden hoipertelusta huolimatta, on itsenäiset tehtävänsä.

PORVARILLISET FINANSSILIIKEMIEHET JA POLIITIKOT

Englannin työväenlehdistö jatkaa paljastuksiaan finanssi-„operaatioiden” ja korkeimman politiikan välisistä yhteyksistä. Nämä paljastukset ovat kaikkien maiden työläisten huomion ansaitsevia, sillä niissä tulee ilmi itse se perusta, jolle valtion hallinta rakentuu kapitalistisessa yhteiskunnassa. K. Marxin sanat, että hallitus on vain toimikunta, joka hoitaa kapitalistien asioita⁶⁶, saavat tässä mitä täydellisimmän vahvistuksensa.

„Työväenjohtaja” lehden 24. numerossa (kesäkuun 12 p:nä uutta lukua) on koko sivun täydeltä lueteltu sellaisten Englannin ministerien nimiä (7 nimeä), entisten ministerien (3 nimeä), piispojen ja arkkidiakonien (12 nimeä), päärien (47 nimeä), parlamentin jäsenten (18 nimeä), sellaisten suurten sanomalehtien omistajien, finanssimiesten ja pankkiirien nimiä, jotka ovat osakkaina — tahi johtajina — osakeyhtiöissä, mitkä käyvät kauppaa etupäässä sotavarusteisiin kuuluvilla tuotteilla.

Artikkelin kirjoittaja Walton Newbold on kokoillut nämä tiedot virallisista pankkeja, kauppa- ja teollisuusliikkeitä, finanssilaitoksia j.n.e. koskevista tietolähteistä, patrioottisten yhdistysten (kuten *poismuuttoliiton*) toimintaselostuksista y.m.s.

Siitä syntynyt kuva on täysin samankaltainen kuin se, jonka Venäjää koskevien tietojen mukaan piirsi kerran Rubakin, joka kirjoitti siitä, kuinka monet Venäjän suurimmista tilanherroista ovat Valtakunnan neuvoston jäseniä, korkeita hallituserroja, — nyt voitaisiin lisätä: Valtakunnanduuman jäseniä, osakeyhtiöiden osakkaita ja johtajia j.n.e. Nyt olisi jo korkea aika täydentää noita Rubakinin

esittämiä tietoja uusimpien tietokokoelmien mukaan, erikoisestikin finanssi- sekä kauppaja ja teollisuusyrityksiin osallistumisen kannalta.

Meidän liberaalimme (eritoten kadetit) vihaavat erikoisesti luokkataistelun „teoriaa”, he pitävät erikoisesti kiinni siitä kannastaan, että hallitus muka *voi* nykyajan valtioissa olla luokkien *ulkopuolella* tai luokkien *yläpuolella*. Mutta mitäs nyt on tehtävä, herrat, kun tuo teistä epämiellyttävä „teoria” vastaa tarkalleen todellisuutta? kun kaikki nykyisen lainsäädännön ja politiikan *perusteet* osoittavat meille silmännähtävästi kaikkien nykyaikaisten valtioiden rakenteen ja hallinnon luokkaluonteen? kun yksinpä tiedot huomattavien valtiomiesten, parlamenttiedustajien, ylimpien virkailijain j.n.e. henkilökokoonpanostakin osoittavat, että taloudellinen herruus ja poliittinen herruus ovat erottamattomasti sidotut toisiinsa?

Luokkataistelun kieltäminen tai sen salaaminen on politiikassa mitä pahimman lajista ulkokultaisuutta, se on keinoitelemista kehittymättöimpien kansankerrosten, pikkuisäntien (talonpoikien, käsityöläisten y.m.) pimeydellä ja ennakkoluuloilla, kansankerrosten, jotka ovat kauempana kuin ketkään muut kärkevimmästä ja välittömimmästä luokkien taistelusta ja pitävät edelleenkin, vanhaan tapaan kiinni patriarkaalisisista katsomuksista. Mutta sitä, että talonpoika on tietämätön ja kehittymätön, liberaaliset intelligentit käyttävät hienosti hyväkseen harhaannuttaakseen kansaa ja pitääkseen sitä orjuudessa.

„Pravda” № 142,
kesäkuun 23 pnä 1913
Allekirjoitus: M.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

TEESIT KANSALLISUUSKYSYMYKSESTÄ ⁶⁷

1. Ohjelmamme pykälää (kansakuntien itsemääräämisoikeudesta) ei voida tulkita mitenkään muuten kuin *poliittisen* itsemääräämisoikeuden mielessä, s.o. oikeutena erota ja muodostaa itsenäinen valtio.

2. Venäjän sosialidemokraateille tämä sosialidemokraattisen ohjelman pykälä on *ehdottoman* välttämätön

(a) niin yleensä demokratian peruseriaatteiden nimessä

(b) kuin myös sen takia, että Venäjän rajojen sisällä, *ja sitä paitsi sen reuna-alueilla*, on useita kansakuntia, jotka erottuvat jyrkästi taloudellisen elämänsä, elintapojensa ynnä muiden olojen suhteen, ja kaiken lisäksi nämä kansakunnat (niinkuin kaikki Venäjän kansakunnat isovenäläisiä lukuunottamatta) ovat tsaristisen monarkian uskomattoman sorron alla;

(c) ja vihdoin myös sen vuoksi, kun koko itä-Euroopassa (Itävalta ja Balkanin maat) sekä Aasiassa — s.o. Venäjään rajautuvissa maissa — ei ole vielä päättynyt tai on vasta alkanut valtioiden porvarillis-demokraattinen uudestijärjestäminen, joka on kaikkialla maailmassa johtanut suuremmissa tai pienemmässä määrässä itsenäisten kansallisten tai sellaisten valtioiden luomiseen, joiden kokoonpanoon kuuluu toisilleen mahdollisimman läheisiä kansoja ja sukulaiskansoja.

(d) Venäjä on tätä nykyä maa, jossa on kaikkein takapajuisin ja taantumuksellisin valtiojärjestelmä *kaikkiin* sitä ympäröiviin maihin verrattuna, alkaen Lännessä Itävallasta, jossa vuodesta 1867 lähtien ovat vakiintuneet poliittisen vapauden ja perustuslaillisen järjestelmän perusteet ja jossa on nyt saatettu voimaan jopa yleinen äänioikeuskin, aina tasavaltalaiseen Kiinaan saakka Idässä. Sen vuoksi Venäjän

sosialidemokraattien täytyy kaikessa propagandassaan korostaa sitä, että kaikilla kansallisuuksilla on oikeus muodostaa erillinen valtio tai valita vapaasti, minkä valtion kokoonpanoon ne haluavat kuulua.

3. Sosialidemokratian tunnustama kaikkien kansallisuuksien itsemääräämisoikeus vaatii sosialidemokraateilta, että he

(a) suhtautuvat ehdottoman vihamielisesti kaikkinaiseen, missä muodossa hyvänsä ilmenevään väkivallan käyttämiseen hallitsevan (tai väestön enemmistönä olevan) kansakunnan taholta sitä kansakuntaa kohtaan, joka haluaa erota valtiollisessa suhteessa;

(b) vaativat tällaista eroamista koskevan kysymyksen ratkaisemista yksinomaisesti kyseessä olevan alueen väestön yleisen, välittömän, yhtäläisen ja salaisen äänestyksen perusteella;

(c) käyvät hellittämätöntä taistelua niin mustasotniaalaisylokkakuulaisia kuin porvarillis-liberaalisiakin („progressiivit”, kadetit y.m.s.) puolueita vastaan, silloin kun nämä muodossa tai toisessa puolustavat tai pitävät sallittavana kansallisuussortoa yleensä tai muun muassa kieltävät kansojen itsemääräämisoikeuden.

4. Se, että sosialidemokratia tunnustaa kaikkien kansallisuuksien itsemääräämisoikeuden, ei lainkaan merkitse, että sosialidemokraatit kieltäytyvät arvioimasta itsenäisesti yhden tai toisen kansakunnan valtiollisen eroamisen tarkoituksenmukaisuutta kussakin eri tapauksessa. Päinvastoin, sosialidemokraattien on annettava siitä nimenomaan itsenäinen arvionsa, ottaen huomioon niin kapitalismin kehityksen ehdot ja eri kansakuntien proletaarien sorron, jota kaikkien kansallisuuksien yhdistynyt porvaristo harjoittaa, kuin demokratian yleisetkin tehtävät, ensi kädessä ja pääasiallisesti sen luokkataistelun edut, jota proletariaatti käy sosialismin puolesta.

Tältä kannalta on otettava huomioon erikoisesti seuraava seikka. Venäjällä on kaksi kansakuntaa, jotka ovat monien historiallisten syiden ja elämänehtojen vuoksi kulttuurisempia ja jyrkemmin erottuneita ja jotka voisivat helpoimmin ja „luonnollisimmin” toteuttaa eroamisoikeutensa. Ne ovat Suomi ja Puola. Vuoden 1905 vallankumouksen kokemus osoitti, että jopa näidenkin kahden kansakunnan keskuudessa hallitsevat luokat, tilanherrat ja porvaristo, luopuvat

vallankumouksellisesta vapaustaistelusta ja etsivät keinoja lähentyäkseen Venäjän hallitsevia luokkia ja tsaristista monarkiaa, sillä ne *tuntevat pelkoa* Suomen ja Puolan vallankumouksellista proletariaattia kohtaan.

Sen tähden sosialidemokratian on kaikella tarmolla varoitettava kaikkien kansallisuuksien proletariaattia ja työtätekeviä luokkia, etteivät ne antaisi suoranaisesti pettää itseään „oman” porvaristonsa nationalistisilla tunnuksilla, porvariston, joka koettaa imelillä tai kiihkeillä puheillaan „synnyinmaasta” saada *hajotetuksi* proletariaatin ja *käännetyksi sen huomion* pois porvariston vehkeilyistä, kun tämä tekee sekä taloudellisen että poliittisen liiton niin muiden kansakuntien porvariston kuin tsaristisen monarkiankin kanssa.

Proletariaatti ei voi taistella sosialismin puolesta eikä puolustaa jokapäiväisiä taloudellisia etujaan, ellei kaikkien kansakuntien työläisten välillä ole mitä kiinteintä ja täydellisintä liittoa poikkeuksetta kaikissa työväenjärjestöissä.

Proletariaatti ei voi hankkia vapautta muuten kuin käymällä vallankumouksellista taistelua tsaristisen monarkian kukistamiseksi ja demokraattisen tasavallan pystyttämiseksi sen tilalle. Tsaristinen monarkia *kieltää* kansallisuuksien vapauden ja tasa-arvon ja on sen lisäksi barbaarisuuden, julmuuden ja taantumuksen tärkein tukipylväs niin Euroopassa kuin Aasiassakin. Ja tämän monarkian kykenee kukistamaan vain Venäjän kaikkien kansakuntien yhdistynyt proletariaatti, joka johtaa mukanaan kaikkien kansakuntien työtätekevien joukkojen johdonmukaiset demokraattiset ja vallankumoustaisteluun kykenevät ainekset.

Sen vuoksi työmies, joka asettaa „oman” kansakuntansa porvariston kanssa aikaansaattavan poliittisen yhtymisen korkeammalle kuin täydellisen yhtenäisyyden kaikkien kansakuntien proletaarien kanssa, menettelee vastoin omia etujaan, vastoin sosialismin ja demokratian etuja.

5. Kannattaen johdonmukaista demokraattista valtiojärjestelmää sosialidemokratia vaatii kansallisuuksien ehdotonta tasa-arvoisuutta ja taistelee kaikkia yhden tai useiden kansallisuuksien erioikeuksia vastaan, olkoot ne sitten min-kälaisia tahansa.

Socialidemokratia kieltää muun muassa „valtion”-kielen. Venäjällä sellainen on erikoisen tarpeeton, sillä runsaasti seitsemän kymmenesosaa Venäjän väestöstä kuuluu slaavi-

laisiin sukulaisheimoihin, jotka voisivat, jos olisi olemassa vapaa koulu vapaassa valtiossa, päästä taloudellisen vaihdon vaatimusten pakottamina helposti siihen, että voisivat tulla toimeen ilman mitään „valtakunnallisten” erioikeuksien antamista yhdelle kielelle.

Sosialidemokratia vaatii, että Venäjän vanhat hallinnolliset jaotukset, jotka ovat maaorjuuttaja-tilanherrojen ja maaorjuudellis-itsevaltiudellisen valtion virkamiesten säätämät, on vaihdettava sellaisiin jaotuksiin, jotka perustuvat nykyajan talouselämän vaatimuksiin ja ovat mikäli mahdollista väestön kansallisen kokoonpanon mukaisia.

Kaikilla valtakunnan alueilla, jotka erottuvat erikoisten elämäntapojensa tai väestön kansallisen kokoonpanon puolesta, täytyy olla laaja itsehallinto ja autonomia, samalla kun niiden laitosten täytyy olla yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden perusteella ja salaisella äänestyksellä muodostettuja.

6. Sosialidemokratia vaatii sellaisen koko valtakuntaa koskevan lain säätämistä, joka suojaa jokaisen vähemmistö-kansallisuuden oikeudet valtakunnan millä paikkakunnalla tahansa. Tämän lain nojalla on julistettava voimattomaksi jokainen sellainen toimenpide, jonka avulla enemmistökansallisuus yrittäisi luoda itselleen kansallisen erioikeuden tai hyljeksiä vähemmistökansallisuuden oikeuksia (opetustoimen alalla, yhden tai toisen kielen käyttämisessä, budjettiasioissa j.n.e.), ja sellaisen toimenpiteen toteuttaminen on kiellettävä rangaistuksen uhalla.

7. Sosialidemokratia suhtautuu kielteisesti „kansallisen kulttuuriautonomian” (eli yksinkertaisesti „kansallisen autonomian”) tunnukseseen ja sen toteuttamishdotuksiin, sillä tämä tunnus (1) on ehdottomasti ristiriidassa proletariaatin luokkataistelun internationalistisuuden kanssa,— (2) helpottaa proletariaatin ja työtätekevien joukkojen vetämistä porvarillisen nationalismin aatteiden vaikutuspiiriin,— (3) on omiaan kääntämään huomion pois koko valtiota koskevien johdonmukaisen demokraattisten uudistusten toimeenpanosta, uudistusten, joilla yksin vain voidaan taata kansallisrauha (mikäli se yleensä on mahdollista kapitalismin vallitessa).

Koska kysymys kansallisesta kulttuuriautonomiasta on tullut erittäin kärkeväksi sosialidemokraattien keskuudessa, esitämme eräitä selityksiä tämän teesin johdosta.

(a) Sosialidemokratian kannalta katsoen ei voida sallia *kansallisen* kulttuurin tunnuksen suoraa eikä liioin sen välillistä esittämistä. Tämä tunnus on virheellinen, sillä ihmiskunnan koko taloudellinen, poliittinen ja henkinen elämä käy yhä enemmän kansainväliseksi jo kapitalismin vallitessa. Sosialismi tekee sen täysin kansainväliseksi. Kansainvälinen kulttuuri, jota kaikkien maiden proletariaatti jo nyt järjestelmällisesti luo, ei omaksu (minkään kansallisen kollektiivin) „kansallista kulttuuria” kokonaisuudessaan, vaan se ottaa *jokaisesta* kansallisesta kulttuurista *yksinomaisesti* vain sen johdonmukaisen demokraattiset ja sosialistiset ainekset.

(b) Itävallan sosialidemokraattien Brünnin ohjelman 3. § lienee kaiketi ainoa esimerkki, jolloin sosialidemokraattien ohjelmissa on, joskin arkaillen, lähestytty kansallisen kulttuurin tunnusta. Tämä 3. § kuuluu näin: „Kaikki saman kansakunnan itsehallinnolliset alueet muodostavat kansallisesti yhtenäisen liiton, joka ratkaisee omat kansalliset asiansa täysin autonomisesti”.

Tämä on kompromissitunnus, sillä siinä ei ole varjoakaan eksterritoriaalisen (persoonallisesta) kansallisuusautonomiasta. Mutta tämäkin tunnus on virheellinen ja vahingollinen, sillä venäläisten sosialidemokraattien tehtävänä ei suinkaan ole Lodzin, Riian, Pietarin ja Saratovin saksalaisten yhdistäminen yhdeksi kansakunnaksi. Meidän tehtävämme on taistella täydellisen demokratismin puolesta ja *kaikkien* kansallisten erioikeuksien lakkauttamisen puolesta liittääksemme saksalaiset työläiset Venäjällä yhteen kaikkien muiden kansakuntien työläisten kanssa sosialismin kansainvälisen kulttuurin puolustamiseksi ja kehittämiseksi.

Sitäkin virheellisempi on eksterritoriaalisen (persoonallisen) kansallisuusautonomian tunnus, joka edellyttää (tämän tunnuksen johdonmukaisten kannattajain suunnitelman mukaan) kansallisten parlamenttien muodostamista ja kansallisten valtioshteerien nimittämistä (O. Bauer ja K. Renner). Moiset laitokset, jotka ovat ristiriidassa kapitalististen maitten kaikkien taloudellisten olojen kanssa ja joita ei ole kokeiltu maailman yhdessäkään demokraattisessa maassa, ovat niiden ihmisten opportunistista toiveajattelua, jotka ovat menettäneet uskonsa johdonmukaisen demokraattisten laitosten aikaansaamiseen ja etsivät pelastusta porvariston kansalliselta eripuraisuudelta siitä, että yrittävät keino-

koisesti eristää kunkin kansakunnan proletariaatin ja porvariston muista eräiden („kulttuuri”-) kysymysten alalla.

Olosuhteet pakottavat sosialidemokraatteja toisinaan alistumaan joksikin aikaa yksiin tai toisiin kompromissiratkaisuihin, mutta meidän ei pidä jäljitellä muiden maiden kompromissi-, vaan johdonmukaisia sosialidemokraattisia ratkaisuja. Ja itävallalaisten epäonnistuneen kompromissirytyksen jäljitteleminen olisi sitäkin typerämpää nyt, kun se on romahtanut täydellisesti Itävallassakin ja johtanut tshekkiläisten sosialidemokraattien separatismiin ja erkanemiseen.

(c) „Kansallisen kulttuuriautonomian” tunnuksen historia Venäjällä osoittaa, että sen hyväksyivät poikkeuksetta *kaikki* juutalaiset porvaripuolueet, ja *vain* juutalaiset puolueet, joiden jälkiä Bund seurasi sokeasti, hyläten epäjohdonmukaisesti juutalaisten kansallisen parlamentin (eduskunnan) ja juutalaisten kansallisten valtiosihteerien vaatimuksen. Samalla kuitenkin jopa nekin eurooppalaiset sosialidemokraatit, jotka pitävät kansallisen kulttuuriautonomian kompromissitunnusta mahdollisena tai puolustavat sitä, myöntävät, ettei tätä tunnusta voida lainkaan toteuttaa juutalaisten suhteen (O. Bauer ja K. Kautsky). „Juutalaiset Galitsiassa ja Venäjällä ovat pikemminkin kasti kuin kansakunta, ja juutalaisväestön kansakunnaksi konstituomisen yritykset ovat itse asiassa kastin säilyttämisyrityksiä” (K. Kautsky).

(d) Sivistysmaissa me havaitsemme melko täydellisen (suhteellisesti melko täydellisen) lähenemisen kansallisuusrauhaan kapitalismin vallitessa *vain* silloin, kun demokraattisuutta on toteutettu *maksimaalisesti* koko valtiorakenteessa ja valtion hallinnassa (Sveitsi). Johdonmukaisen demokraattismin tunnukset (tasavalta, miliisi, kansan toimittama virkailijain valinta j.n.e.) liittävät yhteen jokaisen kansakunnan proletariaatin ja työtätekevien joukot sekä yleensä kaikki edistysmieliset ainekset taistelun käymiseksi sellaisen olosuhteiden puolesta, jotka tekevät mahdolltomaksi vähäisimpienkin kansallisten erioikeuksien olemassaolon,— silloin kun „kansallisen kulttuuriautonomian” tunnus saarnaa kansakuntien eristäytymistä koulutoimen (tai yleensä „kulttuuriasiain”) puitteissa, eristäytymistä, joka sopii täydellisesti yhteen kaikkinaisten (muun muassa kansallistenkin) erioikeuksien perusteiden säilymisen kanssa.

Johdonmukaisen demokraattisuuden tunnuksset *sulattavat* yhteen kaikkien kansakuntien proletariaatin ja etumaiset demokraattiset ainekset (ainekset, jotka eivät kaipaa eristäytymistä, vaan kansakunnan demokraattisten aineiden yhteenliittymistä kaikissa asioissa ja muun muassa myös koulutoimen alalla), — kansallisen kulttuuriautonomian tunnus sen sijaan *erottaa* eri kansakuntien proletariaatin toisistaan sitoen sen eri kansakuntien taantumuksellisiin ja porvarillisiin aineksiin.

Johdonmukaisen demokraattisuuden tunnuksset ovat seläisiä, että kaikkien kansakuntien taantumukselliset ja vastavallankumouksellinen porvaristo suhtautuvat niihin leppymättömän vihamielisesti,— kansallisen kulttuuriautonomian tunnus on sen sijaan sellainen, että eräiden kansakuntien taantumukselliset ja vastavallankumoukselliset porvarit voivat hyväksyä sen täydellisesti.

8. Täten siis koko Venäjän taloudellisten ja poliittisten olosuhteiden kokonaisuus vaatii sosialidemokratialta ehdottomasti kaikkien kansallisuuksien työläisten *yhteenliittämisen* noudattamista poikkeuksetta *kaikissa* proletaarisissa järjestöissä (poliittisissa, ammatillisissa, osuustoiminnallisissa, valistus- y.m. y.m. järjestöissä). Ei federaatioperustetta puolueen rakenteessa eikä kansallisten sosialidemokraattisten ryhmien muodostamista, vaan kyseessä olevan paikkakunnan kaikkiin kansakuntiin kuuluvien proletaarien yhtenäisyys ja samalla propagandan ja agitaation harjoittaminen paikallisen proletariaatin *kaikilla* eri kielillä, kaikkien kansakuntien työläisten yhteisen taistelun käyminen kaikkinaisia kansallisia erioikeuksia vastaan ja puolueen paikallisia aluejärjestöjen autonomia.

9. VSDTP:n historian runsaasti kymmenvuotinen kokemus vahvistaa edellä esitetyt väitteet. Puolue syntyy vuonna 1898 „Venäjän” puolueena, s.o. Venäjän kaikkien kansallisuuksien proletariaatin puolueena. Puolue pysyy „Venäjän” puolueena Bundin erottua puolueesta vuonna 1903 sen jälkeen, kun puolueen edustajakokous on hylännyt vaatimuksen Bundin tunnustamisesta juutalaisen proletariaatin *ainoaksi* edustajaksi. Vuosien 1906—1907 kuluessa elämä paljastaa täydellisesti tuon vaatimuksen kestävämmäksi, koko joukko juutalaisia proletaareja jatkaa yksimielisesti yhteistä sosialidemokraattista toimintaa useissa paikallisjärjestöissä, ja Bund palaa takaisin puolueeseen. Tukholman edustaja-

kokous (vuonna 1906) yhdistää puolueeseen sekä puolalaiset että latvialaiset sosialidemokraatit, jotka ovat *alueautonomian* kannalla, mutta edustajakokous *ei* hyväksy federaatioperiaatetta, vaan vaatii kaikkien kansallisuuksien sosialidemokraattien yhteenliittämistä paikkakunnilla. Tätä periaatetta noudatetaan monet vuodet Kaukasiassa, sitä noudatetaan Varsovassa (puolalaiset työläiset ja venäläiset sotilaat), Vlnassa (puolalaiset, latvialaiset, juutalaiset ja liettualaiset työläiset), Riiassa, ja kaikissa kolmessa viimeksi mainitussa keskuksessa sitä toteutetaan *vastoin* separatistisesti erkaantuneen Bundin kantaa. Vuoden 1908 joulukuussa VSDTP konferenssinsa ominaisuudessa hyväksyy erikoisen päätöslauselman, varmistaen vaatimuksen kaikkien kansallisuuksien työläisten *yhtenäisyydestä ei* federaatioperiaatteen pohjalla. Bundilaisten separatistien rikkurimainen puolueen päätöksen täyttämättä jättäminen johtaa koko tämän „pahimman tyyppisen federaation”⁶⁸ romahtamiseen, — lähentää bundilaisia separatisteja tshekkiläisiin ja päinvastoin (ks. Kossovskin kirjoitusta „Nasha Zarjassa” ja tshekkiläisten separatistien äänenkannattajan „Der čechoslavische Sozialdemokrat” * lehden kirjoitusta Kossovskista, 1913, № 3) — ja vihdoin likvidaattorien elokuun (vuoden 1912) konferenssissa aiheuttaa sen, että bundilaiset separatistit ja likvidaattorit yrittävät yhdessä kaukasialaisten likvidaattorien erään osan kanssa soluttaa *salaa* puolueen ohjelmaan „kansallisen kulttuuriautonomian” *ryhtymättä oleellisesti puolustamaan sitä!*

Niin Puolan, Lätinmaan kuin Kaukasiankin vallankumoukselliset sosialidemokraattiset työläiset ovat edelleenkin alueautonomian ja *kaikkien* kansakuntien sosialidemokraattisten työläisten *yhtenäisyyden* kannalla. Bundilaisten ja likvidaattorien erkaantuminen ja Bundin liitto *ei*-socialidemokraattien kanssa Varsovassa asettavat *päiväjärjestyseen* kaikkien sosialidemokraattien eteen *koko* kansallisuuskysymyksen, niin sen teoreettisen merkityksen kuin puolueen rakentamisenkin kannalta.

Kompromissipäätöksiä ovat rikkoneet juuri ne, jotka ajoivat niitä läpi *vastoin* puolueen tahtoa, ja kaikkiin kansallisuuksiin kuuluvien sosialidemokraattisten työläisten

* — „Tshekkošovakkilainen Sozialdemokraatti”. *Toim.*

yhtenäisyysvaatimus kajahtaa nyt kuuluvammin kuin koskaan ennen.

10. Tsaristisen monarkian karkean sotaisia ja mustasotnialainen nationalismi sekä *porvarillisen* nationalismin elävöityminen — niin isovenäläisen (hra Struve, „Russkaja Molva”⁶⁹, „progressistit” j.n.e.), ukrainalaisen, puolalaisen (narodova „demokratian”⁷⁰ harjoittama antisemitismi), gruusialaisen kuin armenialaisenkin y.m. nationalismin elävöityminen — kaikki tämä vaatii erikoisen pakottavasti sosialidemokraattisia järjestöjä Venäjän kaikilla kulmilla kiinnittämään suurempaa huomiota kuin tähän saakka kansallisuuskysymykseen ja siihen, että opitaan ratkaisemaan se johdonmukaisen marxilaisesti, johdonmukaisen internationalismin ja kaikkien kansakuntien proletaarien yhtenäisyyden hengessä.

(α) Kansallisen kulttuurin tunnus on väärä ja ilmentää vain porvarillista rajoittuneisuutta kansallisuuskysymyksen ymmärtämisessä. Internationalistinen kulttuuri.

(β) Kansallisuusjaon ikuistaminen ja hiotun nationalismin toteuttaminen — kansakuntien yhteenliittäminen, toisiinsa lähentäminen ja sekoittaminen sekä *toisenlaisen*, internationalistisen kulttuurin periaatteiden ilmaiseminen.

(γ) Pikkuporvarin epätoivo (toivoton taistelu kansallista eripuraisuutta vastaan) ja radikaalisten demokraattisten uudistusten sekä sosialistisen liikkeen pelko — vain radikaaliset demokraattiset uudistukset voivat saada aikaan kansallisen rauhan kapitalistisissa valtioissa ja vain sosialismi kykenee tekemään lopun kansallisesta eripuraisuudesta.

(δ) Kansalliset kuuriat koulualalla⁷¹.

(ε) Juutalaisuus.

OPETTAVAISIA PUHEITA

Tunnettu luopio hra Izgojev, joka vuoteen 1905 saakka oli sosialidemokraatti ja „viisastui” nopeasti... niin paljon, että lokakuun 17 päivän jälkeen hänestä tuli oikeistoliberaali, kiinnittää usein „lokakuulaisen” eli vastavallankumouksellisen liberalismiin pää-äänenkannattajassa „Russkaja Myslissä” suosiollisesti huomiotaan sosialidemokratiaan.

Työläisille, jotka haluavat päästä täyteen selvyteen työväenpolitiikan vakavista kysymyksistä, voidaan vain suositella hra Izgojevin artikkelia, joka on julkaistu „Russkaja Myslin” viimeksi ilmestyneessä, tämän vuoden kesäkuun niteessä.

On hyödyllistä harkita yhä uudelleen niitä likvidaattoruuden *ideologian* ja *taktiikan*, s.o. juuri likvidaattoruuden peruseriaatteiden, ihastuneita ylistelyjä, joita hra Izgojev niin tuhlaten jakelee. Liberaalit eivät voi olla kehumatta liberaalisten työväenpoliitikkojen periaatteita ja taktiikkaa!

On hyödyllistä ajatella yhä uudelleen likvidaattoreille täysin myötämielisen hra Izgojevin omintakeisia taktillisia järkeilyjä, hra Izgojevin, joka on kuitenkin käynyt läpi „marxilaisuuden alkeiskoulun” ja ymmärtää, että on välttämätöntä etsiä ne vakavat juuret, joihin puolueen kannalla olevien ja likvidaattorien välinen vakava taistelu pohjautuu.

Valitettavasti meidän on rajoituttava tässä esittämään vain varsin lyhyitä otteita hra Izgojevin opettavaisesta artikkelista sekä täydentämään niitä aivan vähäisillä ja vajavaisilla selityksillä.

Bolshevismien menestys riippuu hra Izgojevin mielestä „siitä, missä määrin on toiveita Venäjän rauhanomaisesta kehityksestä vaikkapa saksalaismaailman perustuslaillisuuden suuntaan. Onhan Saksassa osoittautunut mahdolliseksi

monarkistinen perustuslaki yhdessä vapauksien kanssa, ilman poikkeustoimenpiteitä ja sosialidemokraattisen työväenpuolueen kehittyessä laajasti. Onko se Venäjällä mahdollinen vai ei? Sitä mukaa kuin vaaka heilahtaa puoleen taikka toiseen, lisääntyvät tai pienenevät myös likvidaattorien ja bolshevikkien mahdollisuudet”...

...,„Ellei taantumuksen painostukselle panna rajoja, ellei Venäjällä löydy riittävän paljon perustuslaillisia voimia valtion rauhanomaista uudestijärjestämistä varten, niin bolshevismi pääsee epäilemättä voittajaksi ja tunkee likvidaattorit peränurkkaan”. Ja hra Izgojev itse pitää bolshevikkeja anarkisteina, mutta likvidaattoreita sitä vastoin „oikeina sosialidemokraatteina”, jotka hyvin järkevästi hylkäävät bolshevistisen ohjelman kaksi ensimmäistä kohtaa ja korvaavat ne yhdistymisvapaudella!

„Kun myrsky on ohi”, kirjoittaa hra Izgojev, „koittaa myönteisen työn aika, ja silloin likvidaattorit astuvat jälleen (!!) työväenluokan johtoon”. Sellaisesta hra Izgojev haaveilee. Likvidaattorien taktiikka muka osoittautuu oivalliseksi, kun „myrsky on ohi”... Ja tällaisia ovat hänen „ajatuksensa taktiikasta”:

„Jos syvennyttään tarkemmin ajattelemaan bolshevistista taktiikkaa, niin on tunnustettava sen pohjautuvan siihen vakaumukseen, että taistelu monarkistisen perustuslain puolesta Venäjällä... (pisteet ovat hra Izgojevin asettamat) päättyi kesäkuun 3 päivänä. Edelleen käydään taistelua ehkä välittömän eli johdonmukaisen demokratian puolesta, mutta Venäjän historiallisen peruspohjan säilyessä nykyisellään ei voi olla muuta perustuslakia kuin kesäkuun 3 päivän perustuslaki. Venäläiset perustuslailliset voivat toivoa vain perustuslakia, joka ei edellytä vapauksia, vaan ainoastaan poikkeusmääräyksiä. Bolshevikkien katsantokantaa, joka on sukua mustasotnialaiselle, vaikka onkin aivan päinvastainen, me pidämme virheellisenä ja poliittisesti vahingollisena. Kuitenkaan ei voida kieltää sen olevan rikassisältöinen. Se, että venäläiset perustuslailliset tulevat pitkän aikaa olemaan voimattomia antamaan maalle lakiin perustuvan järjestyksen takeita, voikin tulevaisuudessa osoittaa oikeaksi bolshevistisen pessimismin. Mutta toistaiseksi, kuten „Lutsh” aivan oikein osoitti... (no tietysti, kuinka muuten!)... se johtaa kuitenkin vain siihen, että sotkeudutaan puolittain anarkistisiin aineksiin...” (tämän jälkeen hra Izgojev, joka on läikähty „Lutshia” kohtaan tuntemaansa ihastukseen, esittää otteita likvidaattorien kirjoituksista).

Pessimismiksi yleensä hra Izgojev nimittää pessimismiä tilanherrojen ja porvariston *suhteen*. Mutta eikö *tällainen* „pessimismi” ole erottamattomassa yhteydessä *optimismiin*.

joka kohdistuu ensi kädessä proletariaattiin ja sen jälkeeseen myös työtätekeviin pikkuporvarillisiin joukkoihin, sitä hra Izgojev pelkää ajatella. Kuinka hän voisi olla pelkäämättä!

Huvittavinta näissä suudelmissa, joita luopio niin tuhlaten antaa likvidaattoreille, opettavinta näissä liberaalin puheissa on se, että vaikka hän onkin täysin myötätuntoinen likvidaattoreille, hän *ei* kuitenkaan *tohdi* kieltää bolshevistisen taktiikan *rikassisältöisyyttä!* Tämä „rauhallisen” kehityksen ja likvidaattorilaisen opportunistin kannattaja *ei* kuitenkaan *voi* luvata voittoa juuri tällaiselle kehitykselle!! Hänen, bolshevismien raivokkaan vihollisen, joka sättii meitä tuhansin haukkumasanoin (anarkisteiksi, blanquilaisiksi, jotka ylistelevät itseään, y.m. j.n.e.), hänen, likvidaattorien sydänystävän, *on pakko* tunnustaa, että bolshevismi voittaa, jos „Venäjällä ei löydy riittävän paljon perustuslaillisia voimia” (s.o. jos niitä osoittautuu olevan saman verran kuin nykyään...!!)

Ylen kiukkuinen hra Izgojev, joka tuntee hyvin sosialidemokratian asiat, mutta jolta puuttuu hoksaavaisuutta, ei huomannut, että kaikilla näillä järkeilyillä *

ja samalla poisti viikunanlehden herrojen F. D:n, L. S:n, Jeshovin, Larinin, Martovin, Potresovin ja kumpp. edestä.

Kiitämme, kiitämme teitä sydämellisesti, hra Izgojev, joka olette niin kiukkuinen bolshevikeille! Totuus puhkaisee silmät. Ja te tulitte *epähuomiossa* puhkaiseeksi ystävienne likvidaattorien silmät. Te hyväilette heitä niin „hellästi”, että kuristatte heidät syleilyillänne.

Muutama sana vielä eräästä puhtaasti historiallisesta kysymyksestä. Minkä takia Saksassa „osoittautui mahdolliseksi” juuri sellainen perustuslaki, mikä miellyttää vastavallankumouksellisia liberaaleja enemmän kuin Ranskan perustuslaki? Vain sen takia, kuulkaa, te kiukkuinen, mutta hoksaamaton hra Izgojev, että tämä perustuslaki osoittautui niiden pyrkimysten *resultantiksi*, joita oli toisaalta Bismarckilla ja liberaaleilla — he pelkäsivät vapauksien myöntämistä työläisille, — ja toisaalta työläisillä — nämä pyrkivät sekä neljäkymmentä-, viisikymmentä- että kuusikymmentäluvulla Saksan *täydelliseen* demokratisoimiseen. Saksan

* Käsikirjoituksen seuraavaa sivua ei ole löydetty. *Toim.*

työläiset osoittautuivat *silloin* heikoiksi. Sen tähden Bismarck ja preussilaiset liberaalit saivat *puolinaisen* voiton. Jos Saksan työläiset olisivat olleet voimakkaampia, niin Bismarck olisi saavuttanut vain neljännesvoiton. Jos he olisivat olleet vieläkin voimakkaampia, niin Bismarck ei olisi voittanut lainkaan. Saksa saavutti vapaudet Bismarckista huolimatta, preussilaisista liberaaleista *huolimatta*, yksinomaan *vain* sen ansiosta, että työväenluokka (ja osaksi myös pikkuporvarilliset demokraatit, mutta heidän osuutensa oli vain hyvin vähäinen) pyrki itsepintaisesti ja sitkeästi täydelliseen demokratisoimiseen.

Ettekö ymmärrä mitään, hra Izgojev? Ettekö ymmärrä, että historia on osoittanut „bolshevistisen” taktiikan oikeaksi Saksaankin nähden? Älkää olko niin äkeissäanne bolshevikeille, „hellikää” vähemmän likvidaattoreita, silloin te mahdollisesti vielä tulette ymmärtämään asian.

V. I.

(tai ilman allekirjoitusta)

P. S.* Ellei tämä ole sopiva, niin pyydän hartaasti antamaan „Prosvestshenijelle”. Mielestäni sopisi parhaiten alakertakirjoitukseksi „Pravdaan”.

Kirjoitettu heinäkuun alussa 1913

*Julkaistu ensi kerran
v. 1925 aikakauslehdessä
„Krasnaja Nov” № 1*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

KUVIA ELÄMÄSTÄ

Kun puhutaan maaorjuudesta Venäjän elämässä yleensä ja eritoten Venäjän maaseudulla, niin meikäläiset liberaalit esittävät vastalauseensa, erikoisesti ne liberaalit, jotka mielellään tekeytyvät miltei marxilaisiksi. Että mitä maaorjuutta nyt muka enää XX vuosisadan Venäjällä on! Se on vain — pelkkää „agitaatiota”...

Ja joka askeleella tavataan kuitenkin hämmästyttävän räikeitä kuvia maaorjuudesta nykyisellä Venäjän maaseudulla, ja vain „kärsimään tottuneen” venäläisen pieneläjän kirottu pinttyneisyys panee hänet kulkemaan välinpitämättömänä tuollaisten kuvien ohi.

Tässä eräs niistä, olemme lainanneet sen Tshernigovin kuvernementin zemstvokokouksen virallisesta kokoelmasta, joka sisältää sen päätökset 10 vuoden, vuosien 1900—1909 väliseltä ajalta.

„Zemstvolaitoksemme mustana pilkkuna”, kirjoittaa hra Hizhnjakov („Russkoje Bogatstvo”) tämän johdosta, „on se, että *nykypäiviin saakka* on säilynyt arkaistinen tapa pitää kylätiet kunnossa luontoisverotuksen avulla... Paitsi sitä, että se on jo perin epäkohtuullista, että tätä räsitusta suorittavat yksinomaisesti vain talonpojat,... suuttumusta herättää myös itse tämän räsituksen suoritustapa. Lumen sulamisen ja koviin kaatosateiden jälkeen kylänvanhimmat, tavallisesti maalaispoliisin kiukkuisesta käskystä, „hätistävät kansaa”, kuten meillä tavataan sanoa, kunnostamaan tietä. Työt tehdään aivan tolkuttomasti, teitä ei tasoiteta, ei anneta minkäänlaisia teknillisiä ohjeita. Olen joutunut näkemään sellaista työntekoa, sitä suoritettiin erikoisen energisesti — maalaispoliisit kiljuivat uhkaavasti ja *hoputtivat kuhnustelevia nagaikan iskuilla*. Se oli loppukesällä, kun odoteltiin kuvernöörin ajan viittä ohi... Noin kolmen virstan pituiselle tiejaksolle oli ajettu lähes 50 miestä ja naista lapioineen. Maalaispoliisien käskystä he kaivoivat aivan tarpeettomia ojia, jotka sitten piti luoda umpeen... Ja miltei 50-vuotisen olemassaolonsa aikana meidän zemstvomme ei ole ainoastaan ollut huolehtimatta siitä, että talonpoikaisväestö olisi vapautettu tällaisesta räsituksesta, *vaan se on yhä lisännyt tätä taakkaa...*”

Tämä zemstvo, samoin kuin kaikki muutkin Venäjän zemstvod, on tilanherrojen zemstvo.

Tilanherrat siis suurentavat entisestään talonpoikain ikivanhaa „rasitusta”. Tilanherrojen käskystä maalaispoliisit ja kylänvanhimmat „hätistävät kansaa” töihin pakottaen sadat talonpojat keskeyttämään työt omassa taloudessaan ja „kaivamaan tarpeettomia oja” „aivan tolkuttomasti” ja „hoputtavat kuhnustelevia nagaikan iskuilla”.

Siinä juuri ovatkin Purishkevitchien, Markovien ja kumpp. vallan juuret. Ja kuinka iljettävän tekopyhiä meidän silotellut, säädylliset, lojaalisen reformistiset liberaaliset ohjelmamme ovatkaan, kun niitä rinnastetaan noihin juuriin!

„Pravda” № 149,
heinäkuun 2 pnd 1913
Allekirjoitus: T—in

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

HAJOTETTU DUUMA JA HÄMMENTYNEET LIBERAALIT

On kulunut jo toista viikkoa siitä, kun IV Duuma laskettiin hajalle ⁷², mutta sanomalehdissä julkaistaan yhä vieläkin lausuntoja Duumasta ja sen toiminnan arvioiteja. Kaikki tunnustavat, että IV Duumaan oltiin yleisesti tyytymättömiä. Tyytymättömiä eivät olleet yksin liberaalit, ei ainoastaan „vastuuvollinen” (tilanherroille vastuuvollinen) oppositio. Tyytymättömiä olivat lokakuulaisetkin. Tyytymättömiä olivat myös oikeistolaiset.

Se, että taantumukselliset tilanherrat ja taantumuksellinen porvaristo ovat tyytymättömiä mustaan Duumaan, on epäilemättä tavattoman kuvaavaa ja merkittävää. Nämä luokat ovat tehneet *kaiken* voitavansa turvatakseen niin sanotun „rauhanomaisen” „perustuslaillisen” kehityksen.

Ne ovat tehneet *kaikkensa* — ja silti niiden on ollut pakko vakuuttautua, ettei siitä ole tullut *mitään!* Tästä johtuukin yleinen tyytymättömyys itse tilanherrojen ja porvariston leirissä. Oikeistolaisten sen enempää kuin lokakuulaistenkaan keskuudessa ei ole sitä hurmaantumista eikä ihastumista kesäkuun 3 päivän järjestelmään, mikä oli niin ominaista kolmannen Duuman kaudelle.

Meidän niin sanotut „ylä”-luokkamme, yhteiskunnallis-poliittiset „huippukerroksemme” *eivät voi* enää hallita Venäjää entiseen tapaan, huolimatta siitä, että kaikki Venäjän valtiorakenteen ja hallinnan perustat ovat täydellisesti *heidän* säätämiään ja *heidän* etujensa mukaisiksi järjestettyjä. Ja „pohjakerrokset” palavat halusta muuttaa tätä hallintaa.

Tämä yhteensattuma, että „huippukerrokset” eivät voi hoitaa valtakunnan asioita vanhaan tapaan ja että „pohjakerrokset” vastustavat yhä päättävämmin tuollaiseen asiainhoitamiseen tyytymistä, muodostaakin juuri sen, mitä sanotaan (joskin hieman epätarkasti) poliittiseksi kriisiksi yleiskansallisessa mitassa.

Se on tosiasia, ja miltei kiistämätön tosiasia onkin, että tämä kriisi paisuu silmiemme nähden.

Luulisi, että demokraattien ja jopa järkevien liberaalienkin pitäisi jo tämän perusteella ymmärtää, että pyrittäessä parempaan ei painopisteenä ole suinkaan Duuma, että Duuma on siinä suhteessa vain epätarkka osoitin.

Mutta liberaalimme ovat jo kauan sitten tulleet kurittomiksi. „Sekä III että IV Duuma ovat kansanedustuksen irvikuva”, kirjoitti „Retsh” lehden pääkirjoitusten laatija, „mutta juuri ne ovat olemassa, ja hic Rhodus, hic salta” (latinalainen sanonta, joka merkitsee kirjaimellisesti: „tässä on Rhodos, hyppää tässä”, toisin sanoen tämä on pääasia, tämä on tärkeintä ja olennaista, todista tämä ja taistele tästä).

Erehdytte, herrat! *Ei* „Rhodos” *ole* siinä *eikä* siinä pidetä „hyppyjä”, niinkuin niitä *ei* siinä aloitettukaan.

Vain tilanherrojen ja rahasäkin lakeijat voivat pitää IV Duumaa demokraattisten voimien „Rhodoksena”, voivat unohtaa sen, että paitsi Duumaa „on olemassa” esimerkiksi yleiskansallisen merkityksen omaava työväenliike, vaikka liberaalit kuinka koettaisivat olla vaiti tuon liikkeen tällaisesta merkityksestä, vaikka liberaaliset työväenpoliitikot — likvidaattorit koettaisivat kuinka tahansa karsia ja tyypistää sen yleiskansallista merkitystä.

„Olemmeko me tehneet kaiken voitavamme”, huudahtaa „Retsh”, „vaikuttaaksemme Duumaan, pakottaaksemme sen noudattamaan ja täyttämään vaatimuksiamme?”

Tämä ei ole kovin viisasta, mutta riittävän selvää. „Me” — se tarkoittaa tilanherroja ja porvaristoa. „Retsh” näkee *tämän* „yhteiskuntapiirin”, vain *tämä* „yleinen” mielihope, vain tämä kiinnostaa sitä.

Pitäisi pakottaa mitä taantumuksellisimmat tilanherrat „täyttämään” liberaalisten tilanherrojen ja liberaalisen

porvariston „vaatimukset”, vaikka nämä eivät itsekään tiedä, mitä heidän pitäisi „vaatia”, mitä haluta: muutostako parempaan päin vai tätä muutosta suorittavan, yleiskansallisen laajuuden saavuttaneen työväenliikkeen heikentämistä?

Voi liberaaliparkoja!

„Pravda” № 151,
heinäkuun 5 pnrä 1918

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

VIIDES KANSAINVÄLINEN PROSTITUUTIONVASTAISEN TAISTELUN KONGRESSI

Lontoossa päättyi hiljattain „viides tyttökauppaa vastaan käytävän taistelun kansainvälinen kongressi”.

Siellä intoilivat herttuattaret, kreivittäret, piispat, pastorit ja rabbiinit, poliisivirkailijat ja kaiken kaltaiset porvarilliset filantroopit! Kuinka paljon juhlapäivällisiä ja prameita virallisia vastaanottoja siellä pidettiin! Kuinka paljon pidettiin juhlapuheita prostituution vahingollisuudesta ja iljettävyydestä!

Mitä taistelukeinoja kongressin hienot porvarilliset edustajat sitten vaativat? Pääasiallisesti kahta keinoa: uskontoa ja poliisivoimaa. Ne ovat mukamas kaikkein varmimpia ja luotettavimpia keinoja prostituutiota vastaan. Leipzigissä ilmestyvän „Kansanlehden”⁷³ Lontoon-kirjeenvaihtajan kertoman mukaan muuan Englannin edustaja kerskui sillä, että hän oli parlamentissa ajanut läpi päätöstä, joka edellytti *ruumiillista rangaistusta* parituksesta. Sellainen hän on, tuo nykyaikainen „sivilisoitunut” prostituutionvastaisen taistelun sankari!

Eräs kanadalainen rouva ylisti ihastuksissaan poliisia ja naispoliisien harjoittamaa „langenneiden” naisten valvontaa, mutta palkkojen korottamisesta hän huomautti, etteivät työläisnaiset ole parempien palkkojen arvoisia.

Muuan saksalainen pastori raivosi nykyaikaista materialismia vastaan, joka mukamas leviää yhä laajemmin kansan keskuuteen ja edistää vapaan rakkauden leviämistä.

Kun itävaltalainen edustaja Gärtner yritti herättää kysymyksen prostituution yhteiskunnallisista syistä, puutteesta ja kurjuudesta, jossa työläisperheet elävät, lapsityön riistosta, sietämättömistä asunto-oloista j.n.e., niin vihamieliset välihuudot pakottivat puhujan vaikenemaan!

Ylhäisistä naisista sen sijaan kerrottiin — edustajain pikku ryhmien keskuudessa — opettavaisia ja mieltä ylentäviä asioita. Kun esimerkiksi Saksan keisarinna käy jollain Berliinin synnytyslaitoksella, niin „laittomien” lasten äideille *pannaan sormus sormeen*, — ettei loukattaisi ylhäistä rouvaa vihkimättömien äitien näkemisellä!!

Tästä voidaan päätellä, minkälainen inhottava porvarillinen tekohurskaus vallitsee näissä aristokraattis-porvarillisissa kongresseissa. Hyväntekeväisyysakrobaatit ja sen pilkan poliisisuojelijat, jota tehdään kansan puutteesta ja kurjuudesta, kokoontuvat yhteen käydäkseen „taistelua prostituutiota vastaan”, jota juuri ylimystö ja porvaristo pitävät yllä...

„Rabotshaja Pravda” № 1,
heinäkuun 13 pnä 1913
Allekirjoitus: W.

Julkaistaan „Rabotshaja Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

SANAT JA TEOT

Meillä tehdään alati se virhe, että vissin puolueen tai ryhmän tunnuksia ja taktiikkaa, sen yleistä suuntausta arvioidaan niiden aikomusten tai motiivien mukaan, joita tämä ryhmä itse esittää. Sellainen arviointi ei kelpaa minnekään. Onhan jo kauan sitten sanottu, että helvetti on kivetty hyvillä aikomuksilla.

Kysymys ei ole aikomuksista, motiiveista eikä sanoista, vaan siitä objektiivisesta, niistä riippumattomasta tilanteesta, joka määrää kyseessä olevan puolueen tai ryhmän tunnusten, taktiikan tai sen yleisen suunnan kohtalon ja merkityksen.

Tarkastelkaamme tältä kannalta nykyisen työväenliikkeen tärkeimpiä kysymyksiä. Heinäkuun 1—3 päivien Pietarin lakko käsitti yli 62.000 työläistä jopa sellaisten porvarillistenkin sanomalehtien kuin „Retshin” ja „Russkoje Slovon” laskelmien mukaan, jotka ovat tällaisissa tapauksissa esittäneet aina pienenneltäjä tietoja.

Näemme siis sellaisen tosiasian kuin runsaasti kuusikymmentuhantisen työläisjoukon esiintyminen. Kuten tunnettua, se puhkesi välittömänä vastalauseena työväenlehdistön vainoamista, sen jokapäiväistä takavarikoimista j.n.e. y.m.s. vastaan. Me tiedämme niin ikään, jopa sellaistenkin sanomalehtien kuin „Novoje Vremjan”, „Retshin”, „Sovremenkan”⁷⁴ ja „Russkoje Slovon” tiedotuksista, että puheisaan ja muissa esiintymisissään työläiset tähdensivät vastalauseensa yleiskansallista merkitystä.

Kuinka sitten Venäjän yhteiskunnan eri luokat suhtautuvat tähän tapahtumaan? Minkä asenteen ne ottivat?

РАБОЧАЯ ПРАВДА

ГАЗЕТА ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМПЬЮТЕРНОГО УПРАВЛЕНИЯ

Ред. коллегия газеты:
 Председатель: тов. В. В. Кривичев
 Члены: тов. В. В. Кривичев, тов. А. А. Кривичев, тов. Б. Б. Кривичев, тов. Г. Г. Кривичев, тов. Д. Д. Кривичев, тов. Е. Е. Кривичев, тов. Ж. Ж. Кривичев, тов. З. З. Кривичев, тов. И. И. Кривичев, тов. К. К. Кривичев, тов. Л. Л. Кривичев, тов. М. М. Кривичев, тов. Н. Н. Кривичев, тов. О. О. Кривичев, тов. П. П. Кривичев, тов. Р. Р. Кривичев, тов. С. С. Кривичев, тов. Т. Т. Кривичев, тов. У. У. Кривичев, тов. Ф. Ф. Кривичев, тов. Х. Х. Кривичев, тов. Ц. Ц. Кривичев, тов. Ч. Ч. Кривичев, тов. Ш. Ш. Кривичев, тов. Щ. Щ. Кривичев, тов. Ъ. Ъ. Кривичев, тов. Ы. Ы. Кривичев, тов. Ь. Ь. Кривичев, тов. Э. Э. Кривичев, тов. Ю. Ю. Кривичев, тов. Я. Я. Кривичев

СЕГОДНЯ В НОМЕРЕ

- СТАТЬИ: **Вопросы организации производства в промышленности**, **О развитии промышленности в СССР**, **О развитии промышленности в СССР**
- СТАТЬИ: **О развитии промышленности в СССР**, **О развитии промышленности в СССР**, **О развитии промышленности в СССР**
- СТРАХОВАНИЕ: **Вопросы организации страхования в промышленности**, **О развитии страхования в СССР**
- НО РОССИИ: **О развитии промышленности в СССР**, **О развитии промышленности в СССР**
- ЗА РУБЕЖОМ: **О развитии промышленности в СССР**, **О развитии промышленности в СССР**
- ОБ СМ.: **О развитии промышленности в СССР**, **О развитии промышленности в СССР**

№ 3. Вторник, 16 июля 1913 г. ЦЕНА 2 коп.

ОТКРЫТА ВОДЯНКА НА ГАЗЕТУ "РАБОЧАЯ ПРАВДА"
 Подписная плата за 12 номеров по 1 рублю 50 коп. От 1 номера по 1 рублю 50 коп. по 1 рублю 1913 г. по 1 рублю 50 коп. по 1 рублю 50 коп.

ВЫГОДЫ И ПОДАРОК
 Подписавшись на газету "Рабочая Правда" вы получаете в подарок 10 копеек на покупку книг.

Вопросы организации производства в промышленности
 В. В. Кривичев

О развитии промышленности в СССР
 А. А. Кривичев

Вопросы организации страхования в промышленности
 Б. Б. Кривичев

О развитии промышленности в СССР
 Г. Г. Кривичев

О развитии промышленности в СССР
 Д. Д. Кривичев

О развитии промышленности в СССР
 Е. Е. Кривичев

Вопросы организации страхования в промышленности
 Ж. Ж. Кривичев

О развитии промышленности в СССР
 З. З. Кривичев

О развитии промышленности в СССР
 И. И. Кривичев

О развитии промышленности в СССР
 К. К. Кривичев

Вопросы организации страхования в промышленности
 Л. Л. Кривичев

О развитии промышленности в СССР
 М. М. Кривичев

О развитии промышленности в СССР
 Н. Н. Кривичев

О развитии промышленности в СССР
 О. О. Кривичев

Вопросы организации страхования в промышленности	О развитии промышленности в СССР	О развитии промышленности в СССР	О развитии промышленности в СССР
Ж. Ж. Кривичев	З. З. Кривичев	И. И. Кривичев	К. К. Кривичев
Л. Л. Кривичев	М. М. Кривичев	Н. Н. Кривичев	О. О. Кривичев
П. П. Кривичев	Р. Р. Кривичев	С. С. Кривичев	Т. Т. Кривичев
У. У. Кривичев	Ф. Ф. Кривичев	Х. Х. Кривичев	Ц. Ц. Кривичев
Ч. Ч. Кривичев	Ш. Ш. Кривичев	Щ. Щ. Кривичев	Ъ. Ъ. Кривичев
Ы. Ы. Кривичев	Ь. Ь. Кривичев	Э. Э. Кривичев	Ю. Ю. Кривичев
Я. Я. Кривичев			

„Rabotshaja Pravda“ lehden 3. numeron etusivu; heinäkuun 16 pñä 1913. Tässä numerossa julkaitiin V. I. Leninin kirjoitukset „Sanat ja teot“, „Kadettit Ukrainan kysymyksestä“, „Uusimpia tietoja Saksan puolueista“ sekä „Englantilaiset opportunistit paljastettu“

Pienennetty

Me tiedämme, että „Rossija”⁷⁵, „Zemshtshina” ja muut niiden kaltaiset sanomalehdet esittivät tavanmukaisia jyrkän tuomitsevia lausuntoja, höystäen niitä useinkin mitä karkeimmilla haukkumisilla, uhkauksilla j.n.e. Se ei ole uutta. Se on ymmärrettävää. Se on väistämätöntä.

„Uudempaa” on porvariston hämmästyttävä välinpitämättömyys, mikä kuvastuu liberaalisten sanomalehtien välinpitämättömyytenä, ja sitä paitsi tämä välinpitämättömyys muuttuu tämän tästä kielteiseksi suhtautumiseksi, vaikka vähemmän huomattavat työläisten liikehtimiset (noin 17—18 vuotta sitten), jotka osanottajain määrän kannalta olivat vähemmän merkittäviä, saivat osakseen ilmeistä myötätuntoa porvarillis-liberaalisten yhteiskuntapiirien keskuudessa. Tässä liberaalit ovat epäilemättä tehneet jyrkän kääntein oikealle, eroon demokraattisista aineksista, demokraattisia aineksia vastaan.

Eräs Venäjän laajimmalle levinneistä, ellei suorastaan laajimmin levinnyt sanomalehti (liberaalien „Russkoje Slovo”) kirjoitti heinäkuun 1—3 päivien tapahtumista Pietarissa seuraavaa:

„Mielenkiintoista on panna merkille Pietarissa ilmestyvien sosialidemokraattisten sanomalehtien suhtautuminen tähän lakkoon. Sosialidemokraattinen „Pravda” antaa laajasti palstatilaa eiliselle (kirjoitettu heinäkuun 3 pnä) lakolle, mutta niin sanottujen likvidaattorien ryhmän äänenkannattaja, „Lutsh” lehti, rajoittuu siihen, että puhuu lakosta vain lyhyessä uutisessa, ja julkaisee poliittisille lakoilte omistetun pääkirjoituksen („Lutshin” heinäkuun 2 päivän numero), jossa lehti protestoi tällaisia työläisten esiintymisiä vastaan”. („Russkoje Slovo”, heinäkuun 3 pnä 1913.)

Tällaiset ovat tosiasiat. Taantumuksen vihamielinen asenne. Liberaalien ja likvidaattorien välinpitämättömyys ja kielteinen kanta. Liberalismin ja likvidaattoruuden tosiassiallinen yhtenäisyys. Työväen joukkotoiminnan yhtenäisyys, joka on mahdollista vain likvidaattoreita vastaan toimien.

Proletariaatti voi täyttää demokraattisen velvollisuutensa, täyttää sille kuuluvan etujoukon tehtävän, palvella, valistaa ja liittää yhteen kansanjoukkoja vain siten, että se käy päätäväistä taistelua likvidaattoreita vastaan, jotka todellisuudessa ovat täysin riippuvaisia liberaaleista.

Liberaalitkin pitävät usein radikaalisia puheita Duuman puhujalavalla aivan yhtä hyvin kuin erilaiset marxilaisten liepeillä kulkevat tai häilyvät ainekset, mutta se ei estä liberaaleja taistelemasta (likvidaattorien avulla) Duuman ulkopuolella käytävää demokraattista joukkoliikettä vastaan.

*„Rabotshaja Pravda“ № 3,
heinäkuun 16 pnä 1913*

*Julkaistaan „Rabotshaja Pravda“ lehden
tekstin mukaan*

KADETIT UKRAINAN KYSYMYKSESTÄ

Niin lehdistössä kuin Duuman puhujalavaltakin, esimerkiksi sosialidemokraatti Petrovskin puheessa ⁷⁶, on jo aikoja mainittu siitä, että eräiden vaikutusvaltaisten kadettien (hra Struve heidän etunenässään) esiintymiset Ukrainan kysymyksestä ovat olleet aivan säädyttömiä, taantumuksellisia ja julkeita.

Joku päivä sitten näimme kadettipuolueen virallisessa äänenkannattajassa „Retshissä” lehden vakinaisen avustajan hra Mih. Mogiljanskin artikkelin, jota *ei voida* sivuuttaa vai tiololla.

Tuo kirjoitus on todellista ukrainalaisten shovinistista vainoamista „separatismiin” takia. „Päätöntä seikkailupoliitikkaa”, „poliittista hourailua”, „poliittista seikkailua” — tällaisia sanontoja on kirjavanaan tuo artikkeli, jonka on kirjoittanut „demokratismiin” viittaaan kietoutunut aito *novojevremjalainen* hra Mih. Mogiljanski!! Ja perustustailllis-„demokraattinen” puolue puolustaa häpeilemättä tuota kirjoitusta, julkaisee sen myötämielisesti ja hyväksyy vaiteliaasti moisen peittelemättömän shovinismin.

Hra Mih. Mogiljanski viittaa itse siihen tosiasiaan, että Lvovissa pidetyssä Ukrainan ylioppilaiden edustajakokouksessa eräät ukrainalaiset sosialidemokraatitkin Venäjältä tulleiden ukrainalaisten emigranttien ominaisuudessa esiintyivät Ukrainan poliittisen itsenäisyyden tunnusta vastaan, vastustivat sosialidemokraatti Dontsovia, joka esitti edustajakokoukselle „itsenäistä Ukrainaa” koskevan päätöslauselman, minkä kaikki hyväksyivät äänten enemmistöllä kahta vastaan.

Ei siis voi olla puhettakaan siitä, että kaikki sosialidemokraatit olisivat olleet samaa mieltä Dontsovin kanssa. Mutta

sosialidemokraatit kiistelivät Dontsovin kanssa esittäen omat väitteensä, he väittelivät samalta puhujalavalta koetaan vaikuttaa samaan kuulijakuntaan.

Hra Mih. Mogiljanski on siinä määrin kadottanut alkeellisimmankin poliittisen säädyllyisyyden tunteen, että hän syyttää Dontsovia ja koko ukrainalaisten ylioppilaiden edustajakokousta vastaan mustasotnialaisten sanastoon kuuluvia karkeita haukkumasanoja, tietäen mainiosti, miten mahdotonta hänen vastustajiensa on kumota „Retshin” katsomukset ja esiintyä venäläisen lukijakunnan edessä samalta puhujalavalta, esiintyä yhtä jyrkästi, avoimesti ja vapaasti.

Surkeita demokraatteja nuo meidän kadettimme! Ja surkeita demokraatteja ovat nekin, jotka sietävät kadettien moisia edesottamuksia protestoimatta mitä kiivaimmin niitä vastaan. Marxilaiset eivät anna koskaan panna päätään pyörälle kansallisella tunnuksella — samantekevää, onko se sitten isovenäläisten, puolalaisten, juutalaisten, ukrainalaisten vai joidenkin muiden tunnus. Mutta marxilaiset eivät unohda myöskään sitä, että jokaisen demokraatin alkeellisena velvollisuutena on taistella kaikkinaista „separatismiin” takia harjoitettua vainoa vastaan, kohdistukoon se mihin kansakuntaan tahansa, taistella kansakuntien täydellisen ja varauksettoman tasa-arvoisuuden ja itsemääräämisoikeuden tunnustamisen puolesta.

Voidaan olla eri mieltä siitä, minkälainen tulee tämän itsemääräämisen kussakin eri tapauksessa olla proletariaatin näkökannalta katsottuna. Voidaan ja pitääkin kiistellä Dontsovin tapaisten kansallissosialistien kanssa, mutta kun kadettimme vainoavat katalasti „separatismiin” vuoksi, vainoavat sellaisia ihmisiä, joilla ei ole mahdollisuutta puolustautua, niin se on hävyttömyyden huippu.

„Rabotshaja Pravda” № 3,
heinäkuun 16 pnä 1913
Allekirjoitus: M.

Julkaistaan „Rabotshaja Pravda” 1chden
tekstin mukaan

UUSIMPIA TIETOJA SAKSAN PUOLUEISTA

Saksan tilastotoimisto on julkaissut mielenkiintoisia tietoja vuonna 1912 suoritetuista parlamenttivaaleista (valtiopäivien vaaleista). Erittäin opettavaista on vertailla eri puolueiden voimasuhteita *maaseudulla* ja *kaupungeissa*.

Saksan tilastoissa, niinkuin useimmissa Euroopan valtioiden tilastoissa, maalaisasutuksiksi merkitään kaikki sellaiset, joissa on alle 2.000 asukasta, erotukseksi Venäjältä, jossa yhä tähän saakka on säilynyt se järjetön, poliisimaisvirkavaltainen, mielivaltainen tapa erottaa eri ryhmäksi ne asutukset, joita „nimitetään” kaupungeiksi, riippumatta lainkaan niiden asukasluvusta.

Pikkukaupungeiksi Saksan tilasto laskee asutukset, joissa on 2.000—10.000 asukasta, ja suuriksi kaupungeiksi asutukset, joiden asukasluku on 10.000 ja siitä yli.

Osoittautuu, että voidaan panna merkille sellainen seikka, että tietyn puolueen *edistyksellisyys* („edistyksellisyys”-käsitteen laajimmassa taloudellisessa ja poliittisessä merkityksessä) ja tämän puolueen voiman *suureneminen kaupungeissa* ja yleensä suurimmissa asutuksissa vastaavat hämmästyttävän tarkasti toisiaan.

Tältä kannalta Saksassa voidaan erottaa selvästi seuraavat neljä poliittisten puolueiden ryhmää:

1) sosialidemokraatit — ainoa täysin edistyksellinen ja sanan parhaassa mielessä „kansaa edustava” palkkatyöläisten joukkopuolue;

2) „edistysmielinen kansanpuolue” — pikkuporvarillinen demokraattinen puolue, tavallaan meidän trudovikkimme kaltainen puolue (mutta vain täysin porvarillisen eikä maaorjuudellisen yhteiskunnan oloissa);

3) „kansallisliberaalit” — suurporvariston puolue, saksalaisten lokakuulaisten ja kadettien puolue;

4) kaikki vanhoilliset puolueet, mustasotnialaisten tilanherrojen, klerikaalien, taantumuksellisten pikkuporvari- ja talonpoikain puolueet (juutalaisviholliset, „keskusta”, s.o. katolilaiset, varsinaiset vanhoilliset, puolalaiset y.m.).

Eri puolueiden saama äänimäärä (prosentteissa):

	Sosialidemokraatit	Edistysmiehet	Kansallisliberaalit	Kaikki vanhoilliset puolueet	Hajanaiset ja epämieliset	Yhteensä
Maaseudulla	19,0	8,8	12,8	58,6	0,8	100,0
Pikkukaupungeissa	35,8	12,1	15,0	36,4	0,7	100,0
Suurkaupungeissa	49,3	15,6	13,8	20,0	1,3	100,0
<i>Koko Saksan mitassa</i>	34,8	12,3	13,6	38,3	1,0	100,0

Saksassa on yleinen äänioikeus. Edellä esitetty taulukko osoittaa selvästi, että Saksan maaseutu, Saksan talonpoikaisto (samoin kuin *kaikkien* eurooppalaisten, perustuslaillisten sivistysmaidenkin talonpoikaisto) on yhä näihin päiviin saakka *mittei täydellisesti* sekä henkisesti että poliittisesti tilanherrojen ja pappien orjuuttama.

Saksan kylissä annetaan mittei $\frac{3}{5}$ äänistä (58,6%) vanhoillisille, s.o. tilanherrojen ja pappien, puolueille! Talonpoika *oli* kaikkialla Euroopassa vallankumouksellinen, silloin kun se taisteli feodaaleja, maaorjuuttajia ja tilanherroja vastaan. Saatuaan vapauden ja pienen tilkun maata talonpoika, kuten tavallista, *teki sovinnon* tilanherrojen ja pappien kanssa ja muuttui taantumukselliseksi.

Mutta kapitalismin kehitys alkaa puolestaan kiskoa talonpoikaa pois taantumuksen sylistä ja johdattaa häntä seuraamaan sosialidemokraatteja. Saksassa sosialidemokraatit saivat vuonna 1912 kootuksi maaseudulla *jo mittei viidennen osan* (19,0%) kaikista maaseutuväestön äänistä.

Saksan nykyisen maaseudun poliittinen tila on siis tällainen. *Yksi viidesosa* seuraa sosialidemokraatteja, *yksi viidesosa* enemmän tai vähemmän „liberaalista” porvaristoa, *kolme viidesosaa* tilanherroja ja pappeja. Vielä on tehtävä

paljon työtä maaseudun valistamiseksi poliittisessa suhteessa. Saattaessaan pientalonpoikaiston taloudelliseen häviöön ja painaessaan sen yhä alemmaksi kapitalismi, voidaan sanoa, karkottaa voimalla taantumukselliset ennakkoluulot ihmisten mielestä.

Pikkukaupungeissa kuva on jo toisenlainen: sosialidemokraatit ovat jo ohittaneet liberaalisen porvariston (saaneet 35,8% äänistä 27% vastaan), mutta eivät ole vielä saaneet täysin kiinni vanhoillisia, joilla on 36,4% äänistä. Pikkukaupungit ovat pikkuporvariston, pääasiallisesti kaupallisen ja teollisen pikkuporvariston tärkein linnake. Pikkuporvaristo häilyy eniten eikä siksi anna vakinaista enemmistöä kenellekään, ei vanhoillisille, ei sosialisteille eikä liberaaliselle porvaristolle.

Suurkaupungeissa on sosialidemokratia voitolla. Sen mukana kulkee *puolet* väestöstä (49,3% äänistä), — saman verran kuin vanhoillisten ja liberaalien mukana (15,6 + 13,8 + 20 = 49,4%). Vanhoilliset vievät suurkaupungeissa mukanaan vain *yhden viidesosan* väestöstä, liberaaliporvarit *kolme kymmenesosaa*, sosialidemokraatit — *puolet*. Jos otettaisiin vain kaikkein suurimmat kaupungit, niin sosialidemokratian ylivoimaisuus olisi vielä paljoa täydellisempi.

Tunnettua on, että kaikissa nykyajan valtioissa ja yksinpä Venäjälläkin kaupungit kasvavat paljon nopeammin kuin kylät, että kaupungit ovat kansan taloudellisen, poliittisen ja henkisen elämän keskuksia sekä edistyksen pääasiallisia eteenpäinviejiä. Sosialidemokratian ylivoimaisuus kaupungeissa kuvastaa selvästi sitä, että tämä puolue on etumaisen kansanjoukkojen puolue.

Vuonna 1912 Saksan 65-miljoonaisesta väestöstä vain 25,9 miljoonaa asui maaseudulla, 12,3 miljoonaa pikkukaupungeissa ja 26,8 miljoonaa suuremmissa kaupungeissa. Viimeksi kuluneiden vuosikymmenien aikana, jolloin Saksasta on tullut täysin kapitalistinen valtio, verrattain vapaa valtio, jolla on vankka perustuslaki ja yleinen äänioikeus, on kaupunkiväestö kasvanut erikoisen nopeasti maalaisväestöön verrattuna. Vuonna 1882 maan 45-miljoonaisesta väestöstä asui kaupungeissa 18,9 miljoonaa, s.o. 41,8%; vuonna 1895 asui 52 miljoonasta 26 miljoonaa, s.o. 49,8%; vuonna 1907 — 62 miljoonasta 36 miljoonaa, s.o. 58,1%. Ja kaikkein suurimmissa kaupungeissa, joissa on asukkaita

100.000 tai enemmän, oli väkiluku samoina vuosina 3—7—12 miljoonaa, s.o. vastaavasti 7,4% — 13,6% — 19,1% koko väkiluvusta. 25 vuoden kuluessa koko väkiluku kasvoi 36,5%, kaupunkien väkiluku 89,6% ja kaikkein suurimpien kaupunkien väkiluku 254,4%.

Lopuksi on mielenkiintoista panna merkille, että puhtaasti porvarillisilla puolueilla on nykyisessä porvarillisessa Saksassa takanaan väestön *vähemmistö*. Vuonna 1912 sosialidemokraatit saivat koko Saksan mitassa *enemmän kuin kolmanneksen* annettujen äänten yleismäärästä (34,8%), vanhoilliset (s.o. pääasiallisesti tilanherrat ja papit) hieman vähemmän kuin *kaksi viidesosaa* (38,3%) ja kaikki porvarillis-liberaaliset puolueet *vain yhden neljänneksen* äänistä (25,9%).

Kuinka tämä on selitettävissä? Minkä takia porvarillisessa Saksassa, erittäin nopeasti kehittyvän kapitalismin maassa, enemmän kuin 60 vuoden kuluttua vallankumouksen (vuoden 1848 porvarillisen vallankumouksen) jälkeen ovat vallitsevina tilanherrojen ja klerikaalien puolueet eivätkä puhtaasti porvarilliset poliittiset puolueet?

K. Marx osoitti jo vuonna 1848 kaikkein tärkeimmän puolen tämän ilmiön selittämiseksi: Saksan porvaristo, joka säikähti proletariaatin itsenäisyyttä ja näki, että työläiset käyttävät demokraattisia laitoksia *omaksi hyväkseen* ja kapitalisteja vastaan, käänsi selkensä kansanjoukoille, petti häpeällisesti vapauden asian, jota se oli aikaisemmin puolustanut, ja kääntyi nöyristelemään tilanherrojen ja klerikaalien edessä⁷⁷. On tunnettua, että Venäjän porvaristo on vuodesta 1905 lähtien kehitellyt näitä poliittisia nöyristelypyrkimyksiä ja poliittisia nöyristelyaatteita vieläkin uutterammin kuin Saksan porvaristo.

„Rabotshaja Pravda“ № 3,
heinäkuun 16 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Rabotshaja Pravda“ lehden
tekstin mukaan

ENGLANTILAISET OPPORTUNISTIT PALJASTETTU

Englannissa Leicesterin kaupungissa toimitettiin äskettäin parlamentin täydennysvaalit.

Näillä vaaleilla on tavattoman suuri periaatteellinen merkitys, ja jokaisen sosialistin, jota kiinnostaa varsin tärkeä kysymys proletariaatin suhtautumisesta liberaaliseen porvaristoon yleensä ja muun muassa myös kysymys Englannin sosialistisesta liikkeestä, täytyy tarkoin harkita näitä Leicesterin vaaleja.

Leicesterin vaalipiiristä valitaan parlamenttiin *kaksi* jäsentä, ja jokaisella valitsijalla on *kaksi* ääntä. Tällaisia vaalipiirejä Englannissa on vähän, mutta juuri ne ovat erittäin otollisia sosialistien ja liberaalien välisen vaite-*liian* *blokin* (vaaliliiton) solmimiselle, kuten leipzigiläisen „Kansanlehden” Englannin-kirjeenvaihtaja korostaa. Juuri näistä vaalipiireistä on parlamenttiin valittu niin sanotun „Riippumattoman” (socialismista riippumattoman, mutta liberalismista riippuvaisen) työväenpuolueen huomattavimmat johtajat. Sekä Keir Hardie, Philip Snowden että Ramsay MacDonald — nämä „Riippumattoman työväenpuolueen” johtajat on valittu tällaisista vaalipiireistä.

Ja näissä vaalipiireissä hallitsevina olevat liberaalit antavat valitsijoilleen ohjeen (määräyksen): toinen ääni sosialistille, toinen liberaalille,— tietenkin siinä tapauksessa, jos tämä sosialisti on „järkevä”, maltillinen, „riippumaton” eikä mikään leppymätön sosialidemokraatti, jota englantilaiset liberaalit ja likvidaattorit osaavat yhtä hyvin kuin venäläisetkin haukkua anarko-syndikalistiksi y.m.s.!

Tosiasiallisesti tehdään siis vaaliliitto liberaalien ja maltillisten, opportunististen sosialistien välillä. Todellisuudessa englantilaiset „riippumattomat” (joita kohtaan meidän

likvidaattorimme tuntevat niin hellää kiintymystä) ovat riippuvaisia liberaaleista. „Riippumattomien” menettely Englannin parlamentissa todistaa jatkuvasti, että tuo riippuvaisuus on olemassa.

Ja nyt Leicesterin kaupungin „riippumattomien” edustaja, itse puolueen johtomies MacDonald, luopui edustajanvaltuuksistaan henkilökohtaisista syistä.

Mitä oli tehtävä?

Liberaalit asettivat tietysti oman ehdokkaansa.

Leicester on tehdaskaupunki, jonka väestö on etupäässä proletaarista.

„Riippumattomien” paikallisjärjestö kutsuu koolle konferenssin ja 67 äänellä 8 vastaan päättää *asettaa oman ehdokkaansa*. Sanottu ja tehty. Ehdokkaaksi asetetaan Bunton, kaupunginvaltuuston jäsen ja „Riippumattoman työväenpuolueen” huomattava toimihenkilö.

Silloin tämän puolueen Keskuskomitea, josta riippuu varojen myöntäminen vaaleja varten (ja vaalit käyvät Englannissa kovin kalliiksi!), *kieltäytyy* vahvistamasta Buntonin ehdokkuutta!

Opportunistien Keskuskomitea asettui vastustamaan paikallisia työläisiä.

Englannin toisen sosialistisen puolueen, ei opportunistisen, vaan liberaaleista *todella* riippumattoman puolueen, Leicesterin järjestö lähettää edustajansa Leicesterin „riippumattomien” luo ja kehottaa näitä kannattamaan *heidän* jäsenensä, „Britannian sosialistisen puolueen” jäsenen, Hartleyn ehdokkuutta, Hartleyn, joka on hyvin suosittu työväenliikkeen toimihenkilö, „Riippumattoman työväenpuolueen” entinen jäsen, mutta eronnut tästä puolueesta sen opportunistisuuden takia.

„Riippumattoman työväenpuolueen” Leicesterin järjestö joutuu pulmalliseen asemaan: se on kaikesta sydämestään Hartleyn kannalla, mutta... mutta oman puolueen kuri ja Keskuskomitean päätös! Leicesteriläiset löysivät ulospääsyn: he lopettivat kokouksensa ja *yksityishenkilöinä* esiintyivät *kaikki* Hartleyn puolesta. Seuraavana päivänä valtava työläisten kokous hyväksyi Hartleyn ehdokkuuden. Bunton lähetti itsekkin sähkeen, jossa ilmoitti äänestävänsä Hartleya. Leicesterin ammattiliitot esiintyivät Hartleyn puolesta.

„Riippumattomien” parlamenttiryhmä puuttuu asiaan ja julkaisee *liberaalisessa* lehdistössä (samoin kuin meidänkin

„Retsh” ja „Sovremenka”, jotka auttavat opportunisteja) oman protestinsa Hartleyn ehdokkuutta vastaan, MacDonal-
din „laudalta lyömistä” vastaan!!

Vaalit tuottivat tietysti voiton liberaaleille. He saivat 10.863 ääntä, vanhoilliset 9.279 ja Hartley 2.580 ääntä.

Eri maiden luokkatietoiset työläiset suhtautuvat englantilaisiin riippumattomiin useinkin „kärsivällisesti”. Siinä he tekevät suuren virheen. Se ei ollut mikään sattuma, että riippumattomat *pettivät* työväen asian Leicesterissä, vaan se oli „Riippumattoman työväenpuolueen” koko opportunistisen politiikan seurausta. Kaikkien *todellisten* sosialidemokraattien myötätunnon täytyy olla niiden englantilaisten sosialidemokraattien puolella, jotka taistelevat päättäväisesti sitä liberaalista työväen harhaannuttamista vastaan, jota „Riippumaton” työväenpuolue harjoittaa Englannissa.

„Rabotshaja Pravda” № 3,
heinäkuun 16 pñä 1913
Allekirjottus: K. T.

Julkaistaan „Rabotshaja Pravda” lehden
tekstin mukaan

ETUMAISEN PÄÄOMAN AATTEITA

Eräs Amerikan huomattavimpia ja rikkaimpia kauppiaita, muuan Edvard Albert *Filena*, kauppakamarin kansainvälisen kongressin varapuheenjohtaja, on parhaillaan kiertomatalla Pariisissa, Berliinissä ja muissa Euroopan suurimmissa keskuksissa tutustuakseen henkilökohtaisesti lähemmin kauppamaailman vaikutusvaltaisimpiin edustajiin.

Juhlapäivällisillä, joita Euroopan rikkaimmat miehet järjestävät, kuten tapana on, eräälle Amerikan upporikkaalle, tämä viimeksi mainittu kehittelee „uusien” aatteitaan kauppiain *maailmanmahdista*. Saksan pörssipääoman äänenkannattaja „Frankfurtin Lehti”⁷⁸ selostaa yksityiskohtaisesti amerikkalaisen „etumaisen” miljonäärin ajatuksia.

Parhaillaan meillä on käynnissä suuri historiallinen liike,— julisti hän,— joka on päättävä siihen, että koko valta nykymaailmassa siirtyy kauppapääoman edustajille. Meillä on suurin vastuu maailmassa, ja siksi meistä täytyy tulla myös poliittisesti kaikkein vaikutusvaltaisimpia.

Demokratia edistyy, joukkojen voima kasvaa — järkeili mister Filena (joka lienee hieman taipuvainen pitämään näitä „joukkoja” tomppelimaaisina). Elämä käy yhä kalliimmaksi. Parlamentarismi ja miljoonapainoksina leviävä päivälehdistö pitävät kansanjoukkoja yhä seikkaperäisemmin selvillä asioista.

Joukot tavoittelevat itselleen oikeutta osallistua poliittiseen elämään, äänioikeuden laajentamista, tuloverotuksen voimaansaattamista j.n.e. Koko maailman herruuden täytyisi siirtyä joukkojen käsiin, s.o. *meidän palvelijoihimme käsiin*,— järkeili tuo kunnianarvoisa puhuja.

Luonnollisina joukkojen johtajina täytyy olla *liikkeenharjoittajien ja kauppiain*, jotka oppivat yhä paremmin

ymmärtämään omien etujensa ja joukkojen etujen yhteisyyden. (Sulkeissa huomautamme, että ovela hra Filena, sellaisen jättimäisen kauppatalon omistaja, jossa on 2.500 henkilöä käsittävä palveluskunta, on „järjestänyt” kauppapalvelijansa „demokraattiseksi” järjestöksi, jonka kautta nämä pääsevät osallisiksi voitoista y.m. Mister Filena, joka pitää kauppapalvelijoitaan täydellisinä tomppeleina, on vakuuttunut siitä, että nämä ovat täysin tyytyväisiä ja rajattoman kiitollisia „isälliselle hyväntekijälleen”...)

Palkkojen korottaminen ja työolojen parantaminen — juuri se sitoo kauppapalvelijat meihin, sanoi hra Filena, juuri se turvaa meille vallan koko maailman yli. Meidän palvelukseemme tulee kaikki, mitä maailmassa vain on lahjakasta.

Me tarvitsemme organisaatiota ja taas organisaatiota, voimakasta, demokraattista organisaatiota, niin kansallista kuin internationaalistakin (kansainvälistä), huudahti amerikkalainen. Ja hän kehotti Pariisiin, Berliinin y.m. kaupunkien kauppamaailmaa järjestämään uudelleen *kansainväliset kauppakamarit*. Niiden pitää yhdistää *kaikkien* sivistysmaiden kauppiaat ja liikkeenharjoittajat yhtenäiseksi, mahtavaksi järjestöksi. Tämän on käsiteltävä ja ratkaistava kaikki vakavat kansainväliset kysymykset.

Tällaisia ovat „etumaisen” kapitalistin hra Filenan aatteet.

Lukija näkee, että nämä aatteet ovat pientä, ahdasta, yksipuolista ja viheliäisen etupypteellistä *lähenemistä* marxilaisuuden aatteisiin, jotka on lausuttu julki jo yli 60 vuotta sitten. „Me” olemme sellaisia mestareita peittoamaan ja kumoamaan Marxia; „me”, sivilisoituneet kauppiaat ja poliittisen taloustieteen professorit, olemme kokonaan kumonnet hänet!.. Ja samalla me varastelemme pikku erin hänen aatteitaan ja kerskumme koko maailmalle „edistyksellisyydellämme”...

Kunnianarvoisa hra Filena! Oletteko te aivan lopullisesti vakuuttunut siitä, että koko maailman työläiset ovat ihan täydellisiä tomppeleita?

MITÄ VOIDAAN TEHDÄ KANSANVALISTUKSEN HYVÄKSI

Länsivaltioissa on levinnyt paljonkin mätiä ennakkoluuloja, joista pyhä Venäjänmaamme on vapaa. Siellä luullaan esimerkiksi, ettei valtavien yleisten kirjastojen, joissa on satoja tuhansia ja miljoonia niteitä, tarvitse olla suinkaan vain niiden pienten tiedemiesryhmien tai tiedemiehinä esiintyvien yksinomaisuutena, jotka niitä käyttävät. Siellä asetetaan kummallinen, käsittämätön ja barbaarinen tehtävä — tehdä nuo äärettömät, mittaamattoman suuret kirjastot sellaisiksi, että niitä voisivat käyttää, ei tiedemies-ten, professorien y.m.s. erikoisalantuntijain ahdas ammattikunta, vaan joukot, rahvas, katuyleisö.

Mikä kirjastotoimen häpäiseminen! Mikä „järjestyksen” puute, „järjestyksen”, jolla me voimme oikeutetusti ylpeillä. Niiden sääntöjen asemesta, joita kymmenkunta virkamiesvaliokuntaa pohtii ja laatii keksien satoja muodollisuuksia ja rajoituksia kirjojen käyttämiselle, — kohdistetaan huomio siihen, että yksinpä *lapsetkin* voisivat käyttää rikkaita kirjakokoelmia; huolehditaan siitä, että lukijat voisivat kotonaan lukea valtiolle kuuluvia kirjoja; yleisen kirjaston ylpeytenä ja kunniana ei pidetäkään sitä, kuinka paljon sillä on harvinaisuuksia, kuinka paljon sillä on joitakin XVI vuosisadan julkaisuja tai X vuosisadan käsikirjoituksia, vaan sitä, *kuinka laajasti* kirjat kiertävät *kansan* keskuudessa, kuinka paljon on saatu uusia lukijoita, kuinka nopeasti tyydytetään jokainen kirjatilaus, kuinka paljon kirjoja on lainattu kotiin luettavaksi, kuinka paljon lapsia on saatu lukemaan kirjoja ja käyttämään kirjastoa... Kummallisia ennakkoluuloja on levinnyt länsivaltioissa, eikä voida olla iloitsematta siitä, että meidän holhousviranomaisemme varjelevat meitä niin

isällisesti ja perusteellisesti noiden ennakkoluulojen vaikutukselta, varjelevat rikkaita yleisiä kirjastojamme katuyleisöltä, rahvaalta!

Edessäni on New Yorkin yleisen kirjaston toimintaker-tomus vuodelta 1911.

Sinä vuonna New Yorkin yleinen kirjasto siirrettiin kahdesta vanhasta rakennuksesta yhteen uuteen rakennukseen, joka on kaupungin rakennuttama. Kirjojen kokonaisuus käsittää nykyisin suunnilleen kaksi miljoonaa nidettä. Sattui niin, että ensimmäinen kirja, mikä asiakkaita varten olevaan lukusaliin pyydettiin, oli venäjänkielinen kirja. Se oli N. Grotin teos: „Aikamme siveelliset ihanteet”. Kirjan tilauslappu annettiin klo 9.08. Kirja toimitettiin lukijalle klo 9.15.

Vuoden aikana kirjastossa kävi 1.658.376 henkilöä. Kirjaston lukusaliin oli kirjoittautunut 246.950 lukijaa, jotka olivat ottaneet luettavakseen 911.891 nidettä.

Mutta tämä on vasta vähäinen osa kirjaston *kirjojen kierrosta*. Eiväthän kaikki voi käydä kirjastossa. Valistustoimen asiallisen järjestelyn mittana on se, kuinka paljon kirjoja lukijoille lainataan kotiin, minkälaiset mukavuudet turvataan *väestön enemmistölle*.

New Yorkin yleisellä kirjastolla on New Yorkin kolmessa kaupunkipiirissä, Manhattanissa, Bronxissa ja Richmondissa (joiden yhteinen väkiluku on miltei *kolme* miljoonaa henkilöä), *neljäkymmentä kaksi* haaraosastoa, ja piakkoin niitä tulee olemaan 43. Samalla pidetään jatkuvasti silmällä sitä seikkaa, että jokaisella asukkaalla olisi korkeintaan *kolmen neljännesvirran* — s.o. korkeintaan 10 minuutin kävelymatka kotoaan yleisen kirjaston haaraosastoon, joka on kaikenlaisten kansanvalistuslaitosten ja -järjestöjen *keskus*.

Vuoden 1911 aikana lainattiin kotiin lähes *kahdeksan miljoonaa* — 7.914.882 nidettä, mikä on neljäsataa tuhatta enemmän kuin vuonna 1910. Jokaista sataa asukasta kohden, kaikki ikäluokat ja molemmat sukupuolet mukaan laskettuna, tulee 267 kirjaa, jotka vuoden aikana lainattiin kotiin luettavaksi.

Yksikään kirjaston 42 haaraosastosta ei rajoitu ainoastaan siihen, että tarjoaa mahdollisuuden lukea paikan päällä käsikirjoja ja saada kirjoja kotiin, vaan niiden huoneistoissa

pidetään iltaluentoja, yleisiä kansankokouksia ja harkiten järjestettyjä huvitilaisuuksia.

New Yorkin yleisessä kirjastossa on itämaisilla kielillä julkaistuja kirjoja noin 15.000 teosta, juutalaisten kielellä noin 20.000, slaavilaisilla kielillä noin 16.000. Keskusluku-salissa on *avoimilla* hyllyillä kaikkien yleisesti ja vapaasti käytettävissä noin 20.000 nidettä.

Lapsia varten New Yorkin yleinen kirjasto on järjestänyt erikoisen lukusalin — keskuslukusalin ja vähitellen sellaiset avataan myös haaraosastojen yhteyteen. Kirjastonhoitajat pitävät kaikkinaista huolta lasten mukavuuksista ja antavat heille ohjeita. Kaikkiaan lapset olivat lainanneet kirjoja kotiin 2.859.888 nidettä eli miltei kolme miljoonaa (enemmän kuin kolmannes kokonaismäärästä). Kirjastotalolla käyvien lasten luku oli 1.120.915.

Mitä kirjojen kadottamiseen tulee, niin New Yorkin yleinen kirjasto laskee, että kadonneiden kirjojen luku on 70—80—90 kirjaa jokaista 100.000 kotiin lainattua kirjaa kohti.

Sellainen järjestys on New Yorkissa. Entä meillä?

„Rabotshaja Pravda“ № 5,
heinäkuun 18 pnä 1913
Allekirjoitus: W.

Julkaistaan „Rabotshaja Pravda“ lehdessä
tekstin mukaan

PIENTUOTANTO MAANVILJELYKSESSÄ

Talonpoikaiskysymys nykyajan kapitalistisissa valtioissa aiheuttaa marxilaisten keskuudessa eniten hämminkiä ja horjuntaa sekä eniten hyökkäilyjä marxilaisuutta vastaan porvarillisen (professorimaisen) poliittisen taloustieteen taholta.

Pientuotanto maanviljelyksessä on tuomittu perikatoon ja uskomattoman poljettuun, sorrettuun asemaan kapitalismin vallitessa, sanovat marxilaiset. Pientuotanto, joka on riippuvainen suurpääomasta ja suureen maanviljelystuotantoon verrattuna takapajuinen, pysyy pystyssä vain tarpeiden epätoivoisen supistamisen ja tavattoman ankaran, raskaan työn avulla. Ihmistyön pirstoutuneisuus ja haaskaus, mitä pahinta lajia oleva tuottajan riippuvaisuus, talonpoikaisperheen voimien, talonpojan karjan ja talonpojan maan ehtyminen — sitä kapitalismi aiheuttaa talonpojalle joka paikassa ja kaikkialla.

Talonpojalla *ei ole* muuta pelastuksen tietä kuin proletaariaatin ja ensi kädessä palkkatyöläisten toimintaan yhtyminen.

Porvarillinen poliittinen taloustiede ja sen toisinaan tiedottomat kannattajat, narodnikit ja opportunistit, koettavat päinvastoin todistaa, että pientuotanto on elinkykyistä ja edullisempaa kuin suurtuotanto. Talonpojan, jolla on vankka ja luotettava asema kapitalistisen järjestelmän vallitessa, ei pidä kallistua proletaariaatin, vaan porvariston puoleen, ei palkkatyöläisten luokkataistelun puoleen, vaan sen pitää pyrkiä lujittamaan asemaansa — omistajan ja isännän asemaansa, — sellainen on porvarillisten taloustieteilijäin teorian olemus.

Yrittäkäämme tarkkojen tietojen nojalla tarkistaa proletarisen ja porvarillisen teorian paikkansapitäväisyyttä. Ottakaamme tiedot *naistyön* käytöstä Itävallan ja Saksan maanviljelyksessä. Venäjän osalta ei tähän saakka ole

olemassa täydellisiä tietoja, sen vuoksi kun hallitus ei halua laatia kaikkia maatalouslaitoksia koskevia tieteellisiä tilastoja.

Itävallassa vuonna 1902 toimitetun väenlaskun mukaan 9.070.682:sta maataloudessa työskentelevästä henkilöstä oli naisia 4.422.981, s.o. 48,7%. Saksassa, jossa kapitalismi on huomattavasti korkeammalle kehittyntä, osoittautui, että kaikista maataloudessa työskentelevistä oli *enemmistö* naisia, nimittäin 54,8%. Mitä pitemmälle kapitalismi kehittyi maanviljelyksessä, sitä enemmän se voimistaa naistyövoiman käyttöä, s.o. *huonontaa* työtätekevien joukkojen elinoloja. Saksan teollisuuden palveluksessa on naisia 25%, mutta maanviljelyksen alalla heitä on runsaasti kaksi kertaa enemmän. Tämä merkitsee, että teollisuus ottaa itselleen *parhaan* työvoiman jättäen maanviljelykselle heikomman työvoiman.

Kehittyneissä kapitalistisissa maissa maanviljelys on muodostunut jo pääasiallisesti naisten työn alaksi.

Mutta jos tarkastelemme suuruudeltaan erilaisia maanviljelystalouksia koskevia tietoja, niin näemme, että juuri *pienuotannossa* naisten työn riisto on erikoisen suurta. Kapitalistinen suurtuotanto sitä vastoin käyttää maanviljelyksessäkin pääasiallisesti miestyövoimaa, vaikka se ei tässä suhteessa pääsekään teollisuuden tasalle.

Tässä verrannolliset tiedot Itävallan ja Saksan osalta:

Talouksien lajit	Talousryhmät	Naisten prosenttisuhte työntekijän kokonais- määrästä	
		Itävailta	Saksa
Proletaariset	$\frac{1}{2}$ hehtaariin*	52,0	74,1
	$\frac{1}{3}$ — 2 .	50,9	65,7
Talonpoikaiset	2— 5 .	49,6	54,4
	5— 10 .	48,5	50,2
	10— 20 .	48,6	48,4
Kapitalistiset	20—100 .	46,6	44,8
	100 ha ja siitä yli	27,4	41,0
<i>Yhteensä</i>		48,7	54,8

Näemme molemmissa maissa saman kapitalistisen maanviljelyksen lainmukaisuuden. Mitä pienempää on tuotanto, sitä *huonompi* on työvoiman kokoomus, sitä suuremman enemmistön naiset muodostavat maataloudessa työskentelevien henkilöiden kokonaismäärästä.

* Hehtaari = $\frac{1}{10}$ desjatiinaa.

Yleinen asiointila kapitalismin oloissa osoittautuu seuraavanlaiseksi. Proletaarisissa talouksissa, s.o. sellaisissa, joiden „isännät” elävät etupäässä palkkatyöllä (maataloustyöläiset, päiväläiset ja yleensä palkkatyöläiset, joilla on pikkuinen maatilku käytössään), *on naisten työ vallitsevana miesten työhön verrattuna*, ja toisinaan tavattoman laajassa mitassa.

Ei pidä unohtaa, että näiden proletaaristen eli batrakki-talouksien lukumäärä on valtavan suuri: Itävallassa niitä on 1,3 miljoonaa talouksien 2,8-miljoonaisesta kokonaismäärästä ja Saksassa kokonaista 3,4 miljoonaa 5,7-miljoonaisesta kokonaismäärästä.

Talonpoikain talouksissa käytetään suunnilleen yhtäläisesti miesten ja naisten työtä.

Ja vihdoin kapitalistisissa talouksissa *on miesten työ vallitsevana naisten työhön verrattuna*.

Mitä se merkitsee?

Se merkitsee, että pientuotannossa työvoiman kokoomus on huonompi kuin kapitalistisessa suurtuotannossa.

Se merkitsee, että maanviljelyksessä työskentelevän naisraatajan — proletaari- ja talonpoikaisnaisen — pitää jännittää paljon enemmän voimiaan, ponnistella kaikin voimin, raataa uupumukseen asti oman terveytensä ja lastensa terveyden vahingoksi, kyetäkseen mikäli mahdollista pysymään kapitalistisessa suurtuotannossa työskentelevien miestyöläisten tasalla.

Se merkitsee, että kapitalismin aikana pientuotanto pysyy pystyssä vain *pusertamalla* työläisestä irti *enemmän* työtä kuin mitä suurtuotanto pusertaa työntekijästä.

Talonpoika on enemmän kietoutunut ja sotkeutunut kapitalistisen riippuvaisuuden mutkikkaaseen verkkoon kuin palkkatyöläinen. Talonpojasta tuntuu siltä, että hän on itsenäinen, että hän voi „saada taloutensa kuntoon”, mutta todellisuudessa, pysyäkseen pystyssä, hänen on tehtävä kovemmin työtä (pääoman hyväksi) kuin palkkatyöläisen.

Tiedot *lapsityövoiman* käytöstä maanviljelyksessä osoittavat sen vieläkin selvemmin*.

„Rabotshaja Pravda” № 5,
heinäkuun 18 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Rabotshaja Pravda” lehden
tekstiin mukaan

* Ks. tätä osaa, ss. 197—200. Toim.

ERÄS TEOLLISUUDEN „MUOTI“-ALOISTA

Kapitalistinen tuotanto kehittyy hyppäyksellisesti ja puuskittaisesti. Väliin vallitsee teollisuuden „loistava” kukoistus, väliin taas seuraa romahdus, pula, työttömyys. Muuten ei voi ollakaan sellaisen talousjärjestelmän aikana, jonka vallitessa erilliset, hajanaiset ja toisistaan riippumattomat isännät „tekevät työtä” tuntemattomia markkinoita varten, määräten yksityisomistusoikeuden nojalla tuhansien ja taas tuhansien työläisten yhdistyneestä työstä suurtehtaissa.

Autoteollisuus on esimerkki sellaisesta teollisuuden „muoti”-alasta, joka nyt kehittyy erikoisen nopeasti, kiitäen täydellä höyryllä kohti romahdusta. Saksassa esimerkiksi oli kaikenlaisia automobiileja, moottoripyörätkin mukaan laskettuna, vuonna 1907 yhteensä 27.000 ja vuonna 1912 jo 70.000.

Ranskassa ja Englannissa ovat automobiilit paljon laajemmin käytössä. Tässä vastaavat tiedot siitä: Saksassa 70.000, Ranskassa 88.000, Englannissa 175.000.

Siis asukaslukuun verrattuna Saksa on automobiilien suhteen *mittei neljä kertaa* köyhempi kuin Englanti, ja Venäjä on tietysti jäänyt monta kertaa pahemmin jälkeen.

Kansantalouden kapitalistisen organisaation oloissa autoja voi käyttää vain aivan suppea rikkaiden ihmisten piiri. Teollisuus *kykenisi* tuottamaan satoja tuhansia autoja, mutta kansanjoukkojen köyhyys pidättää kehitystä ja aiheuttaa, joitakin vuosia jatkuvan „loistavan” nousun jälkeen, romahduksia.

Sivumennen sanoen, jos autot tulevat palvelemaan väestön enemmistöä, niin autoalalla on oleva äärettömän suuri merkitys, sillä yhdistyneiden työläisten yhteiskunta korvaa

autoilla hyvin suuren määrän työjuhtia sekä maataloudessa että ajotöissä. Tämä muutos tekee mahdolliseksi sen, että niillä miljoonilla desjatiinoilla maata, joilla nyt kasvatetaan rehua hevosille, voidaan tuottaa viljaa, lihaa ja maitoa kansan ravinnon parantamiseksi.

Porvarilliset taloustieteilijät hän vain pelottelevat sanoes-
saan, ettei maanviljelys voi tuottaa riittävästi viljaa!

„Rabotshaja Pravda“ № 8,
heinäkuun 21 pnä 1913
Allekirjoitus: N.

Julkaistaan „Rabotshaja Pravda“ lehdessä
tekstin mukaan

KUOLLUT LIKVIDAATTORUUS JA ELÄVÄ „RETSH“

Likvidaattorien „Zhivaja Zhizn“ lehden ensimmäisessä numerossa on julkaistu L. M:n⁷⁹ artikkeli „Vanhasta aiheesta“. Puhumme toisella kertaa tuon innostuneen tekijän pikkumaisista menetelmistä, tekijän, joka kiiruhtaa „tarttumaan“ Kautskyn „takinliepeeseen“ väittelyssä, jota Kautsky käy R. Luxemburgia vastaan. L. M. turvautuu taas liberaalien vanhaan menetelmään — paisuttaa *tuollaista* väittelyä, kuvaa sen periaatteellisesti tärkeäksi ja samalla *ei puhu yhtään mitään* saksalaisten opportunistien (reformistien) kannasta!

Hra L. M:sta on mieluisaa pidellä kiinni Kautskyn takinliepeestä, mutta „saksalaisesta sosialidemokraattisesta kirjallisuudesta“ puhuessaan hän katsoo edullisemmaksi olla vaiti — kaiketi vaatimattomuudessaan — L. M:lle ja „Zhivaja Zhiznille“ sukua olevien reformistien äärettömän laajasta ja periaatteellisesti todella oleellisesta kirjallisuudesta.

Toistamme, että puhumme siitä joskus toisella kertaa.

L. M. ihan väen vängällä, kuten sanotaan, sotkee saksalaiset Venäjän asioihin. Ja näistä asioista „Zhivaja Zhiznin“ ensimmäinen numero toitottaa L. M:n suulla seuraavaa:

...käymättä taistelua yhdistymisvapauden puolesta „venäläiset työläiset eivät voi päästä siitä sietämättömästä tilanteesta, mikä pakottaa heidät hyörimään kuin hullunmyllyssä, kuluttamaan aika ajoittain toistuviin samanluontoisiin joukkoesiintymiisiin suunnattomasti voimia, mitä ei korvaa niiden aiheuttama järjestyneisyyden kasvu ja vallattujen poliittisten asemien lujittuminen“. Eturivin proletaarien ponnistukset (kirjoittaa L. M. eturivin *liberaalien mietteitä* tulkiten) on suunnattava siihen, „että työväenluokasta tulisi sellainen, joka kykenee käymään otteluja ja saavuttamaan voittoja ei ainoastaan yksipäiväisten lakkojen alalla, vaan kaikilla muillakin aloilla“.

Näihin sanoihin sisältyy työväenpuolueen likvidoidien koko „opin” olemus. „Hyöriä kuin hullunmyllyssä” — nämä sanat tulevat kuuluisiksi. Ne olisi painatettava „Zhivaja Zhiznin” jokaisessa numerossa ja tehtävä koko lehden edustaman suunnan tunnukseksi. Sellainen se on — likvidaattorien „tunnus”!

Noina „muina aloina” eikä hullunmyllyssä hyörimisenä ratkiviisas L. M. pitää nähtävästi anomuksia? Sanokaa vain suoraan, hyvät herrat, älkää kainostelko!

Ja sitten on „Retsh”, todella *elävä* lehti, joka ei puolusta likvidaattoruuden kuollutta opinkaavaa, vaan reaalisia luokkaetuja (tietysti vain porvariston eikä proletariaatin luokkaetuja). Verratkaa „Retsh” lehden heinäkuun 6 päivän numeron pääkirjoitusta noihin „Zhivaja Zhiznin” heinäkuun 11 päivän numerosta otettuihin lainauksiin.

Mainittuaan, että vuonna 1905 työväenliike „oli kansallista, mutta vuonna 1913 luokkaliikettä”, „Retsh” lehden pääkirjoitus toistaa ihastuksen hurmassa likvidaattorien hyökkäilyjä „lakkointoilua” vastaan, se toistaa likvidaattorien väitteitä, että muka „työläiset voivat ja heidän tulee taistella sanan-, kokoontumis- ja liittoutumisvapauden puolesta ei yksistään lakoilla, vaan muillakin mutkallisimmilla (sillä tavalla!) poliittisilla keinoilla”.

Tietenkin liberaalit ovat L. M:n tavoin vaatimattomasti vaiti siitä, mitä nämä „mutkalliset” keinot oikein ovat. Mutta sen sijaan liberaalit sanovat suoraan, että liittoutumis- y. m. vapauksien voimaan saattamisen jälkeen heidän vakaumuksensa mukaan tulee mahdolliseksi „*vakavan taistelun käyminen* kaaosmaisia ja teollisuudessa epäjärjestystä aikaansaavia satunnaisia lakkoja vastaan” (sama „Retshin” pääkirjoitus).

Tohdimme vain huomauttaa, että nyt kaikki ovat tunnustaneet tosiasiaksi sen, että on noussut jopa puhtaasti taloudellistenkin lakkojen uusi aalto. Mikään ei ole sen naurettavampaa ja surkeampaa kuin „satunnaisuudesta” puhuminen tässä yhteydessä.

Mutta liberaalien luokkakanta on selvä. Jokainen työmies ymmärtää heti heidän kantansa, huomaa heti noiden „mutkallisia” keinoja koskevien hämärien fraasien takaa porvariston edut. Elävä sanomalehti „Retsh” ilmentää porvariston etuja. Kuollut likvidaattoruus laahustaa „Zhivaja Zhiznin”

palstoilla avuttomana liberaalien perässä ja osaamatta sanoa mitään tarkkaa ja selvää „muista aloista” vain vihoittelee ja sättii: „hyöritään muka kuin hullunmyllyssä”...

Kuulu ja samalla häpeällinen tunnus, johon likvidaattorit ovat puheissaan päätyneet!

*„Rabotshaja Pravda” № 10,
heinäkuun 24 pnä 1913
Allekirjoitus: P. O s i p o v*

*Julkaistaan „Rabotshaja Pravda” lehden
tekstin mukaan*

OSUUSMAIDEN SAATTAMINEN KAUPPAVAIHDON PIIRIIN

Virallisessa „Rossija” lehdessä julkaistiin joku päivä sitten tulokset tarkastuksesta, minkä sisäasiain ministeriö suoritti kesällä 1912 kysymyksestä, joka koskee osuusmaiden saattamista kauppavaihdon piiriin, s.o. niiden ostoa ja myyntiä, niiden siirtymistä käsistä toisiin.

Sisäasiain ministeriö oli valinnut tarkastuksen kohteiksi neljä kuvernementtia: Vitebskin, Permin, Stavropolin ja Samaran kuvernementin (Nikolajevskin ujestin). Kuvaavaa on, että tarkastettaviksi *eivät joutuneet* Euroopan-Venäjän isovenäläisen maanviljelys-„keskustan” kuvernementit, joissa maaorjuuden jäljet ovat voimakkaimmin näkyvissä, joissa talonpoikain asema on raskain ja maaorjuuttaja-tilanherrojen harjoittama sorto ankarinta! On selvää, että ministeriö ei halunnut niinkään paljon *tarkastaa* kuin *pettää*, ei niinkään paljon *tutkia* asiaa kuin *vääristellä sitä*.

Sisäasiain ministeriön kokoama ja „Rossija” lehden selostama tilastoaineisto on erikoista siinä suhteessa, että se on hämmästyttävän kehnosti koottua, sekalaista ja primitiivistä: edessämme on venäläisten virkailijain tavanmukaista „virkatyötä”, virkailijain, jotka eivät voi olla pilaamatta yksinkertaisintakaan asiaa. Koko Venäjällä tarkastettiin vaivaiset satasten tuhatta taloutta eikä sittenkään kyetty antamaan perusteellista ohjelmaa, turvaamaan toimeenpanijoiksi päteviä tilastotoimitsijoita eikä edes noudattamaan yhtäläisesti kaikkialla tuota yhtenäistä vajanaistakaan ohjelmaa!

Tarkastuksen yleiset yhteenvedot ovat tällaiset. Mainituissa neljässä kuvernementissa oli vuoden 1912 tammikuun 1 päivään mennessä eronnut maayhteisöstä ja saanut omistuskirjan 108.095 taloutta. „Omistuskirjan haltijain” yleismäärästä, joka tällä kertaa kohoaa Venäjällä kaiketi kahteen miljoonaan talouteen (12—13 miljoonaa käsittävästä talouksien kokonaisuudesta), on siis tarkastettu vain noin kahdeskymmenes osa. Tietysti tällainenkin tarkastus voi olla arvokas, jos se on vain suoritettu tunnollisesti, t.s. jos sitä eivät suorita venäläiset virkamiehet, jos sitä ei suoriteta Venäjällä vallitsevissa poliittisissa oloissa.

Toista *sataa* tuhatta taloutta käsittävästä „omistuskirjan haltijain” määrästä 27.588 taloutta, s.o. *enemmän kuin neljäs osa* (25,5%), oli myynyt maansa. Tämä maansa myyneiden omistuskirjan saaneiden äärettömän suuri prosenttiluku osoittaa heti, että paljon puhuttu maan „yksityisomistus” on meillä Venäjällä ensi kädessä keino, jonka avulla talonpojat *vapautetaan* maasta. Tosiaankin, niiden omistuskirjan saaneiden joukossa, jotka ovat myyneet maansa, on yli *kymmenen tuhatta* (10.380) sellaista taloutta, jotka *eivät* lainkaan harjoittaneet maataloutta. Vanha, puolittain keskiaikainen yhteisö sitoi heitä keinotekoisesti maahan. Sosialidemokraattien vaatimus — on myönnettävä oikeus erota vapaasti yhteisöstä — oli ainoa oikea vaatimus: vain tämä vaatimus olisi voinut turvata ilman poliisiviranomaisten, maapiiri-päällikköjen ja muiden herttaisten „esimiesten” asiaanpuutumista talonpojille sen, mitä kapitalistinen yhteiskunta-elämä pakottavasti vaatii. Ei pidä sitoa maahan ja on typerääkin sitoa maahan sitä, jolle taloudenhoito on ylivoimaista.

Jos omistuskirjan haltijain talouksien lukumäärä koko Venäjän mitassa nousee 2 miljoonaan, niin edellä mainitut tiedot panevat ajattelemaan, että niistä *noin 200.000 taloutta* on myynyt maansa heti, harjoittamatta lainkaan maanviljelystä. „Yksityisomistus” heitti heti paikalla satoja tuhansia nimellisiä maanviljelijöitä pois maaseudulta! Siitä, mihin hintaan (nähtävästi polkuhintaan) tämä köyhälistö on myynyt maansa, eivät sisäasiain ministeriön tilastot mainitse halaistua sanaa. On sekin tilastointia!

Mitkä syyt ovat pakottaneet omistuskirjan saaneet maanviljelijät myymään maansa? 17.260 tällaisesta omistuskirjan

haltijasta vain 1.791, s.o. aivan mitättömän pieni osa, on myynyt maansa tarkoituksenaan taloutensa parantaminen tai uusien maapalstojen ostaminen. Koko muu joukko on myynyt maansa sen tähden, että se *ei ole voinut* saada elatustaan maasta: 4.117 taloutta on myynyt maansa ja muuttanut Siperiaan; 768 on myynyt maansa ja siirtynyt harjoittamaan muita elinkeinoja; 5.614 on myynyt puutteen pakottamana, „juopottelun” (kruunun tilastotoimitsijoiden mielestä!) ja katovuosien takia; 2.498 on myynyt siksi, kun on sairas, vanha tai yksinäinen; 2.472 „muiden” syiden vuoksi.

Vilpilliset tilastotieteilijät koettavat esittää vain 5.614 taloutta „todella maansa menettäneeksi”! Tämä on tietysti sellainen viheliäinen konsti, johon turvautuvat ne, joiden on käsketty huutaa hurraata. Valtaosa maataan myyvistä, kuten näimme, todellisuudessa menettää maansa ja joutuu perikatoon. Eiväthän maataan suotta myy etupäässä vähämaiset talonpojat: sen tunnustaa jopa virallinenkin tilastointi, karttaen tietysti esittämästä täsmällisiä ja täydellisiä tietoja. Surkeaa tilastointia...

27.588 maata myyneestä omistuskirjan haltijasta runsaasti puolet (14.182) on myynyt *kaiken* maansa, muut osan siitä. Maan ostajia on ollut 19.472. Ostajain lukumäärän vertaaminen myyjäin lukumäärään osoittaa selvästi, että on käynnissä maiden kasautuminen, maiden keskittyminen *pienemmän* ihmisryhmän käsiin. Köyhälistö myy, rikkaat ostavat. Turhia ovat kruunun pännänpöyrittäjäin yritykset lieventää tätä tosiasiaa.

Stavropolin kuvernementissa on myynyt maansa 14.282 omistuskirjan haltijaa ja maat on ostanut 7.489 henkilöä. Näistä 3.290 on ostanut *enemmän kuin 15 desjatiinaa*, siinä luvussa 580 isäntää osti 50—100 desjatiinaa, 85 isäntää 100—500 desjatiinaa, ja 7 oli sellaista, joista kukin osti 500—1.000 desjatiinaa. Samaran kuvernementin Nikolajevskin ujestissa 142 henkilöä osti 50—100 desjatiinaa, 102 isäntää osti 100—500 desj. ja 2 henkeä 500—1.000 desjatiinaa kumpikin.

Permin kuvernementissa 201 henkilöä on ostanut maata tekemällä kahdet tai useammat maankaupat, Stavropolin kuvernementissa 2.957, joista 562 on tehnyt 5—9 maankaupat ja 168 jopa *kymmenet* kaupat ja *vieläkin useammat!*

Maan keskittyminen on käynnissä hyvin suurissa mitoissa. Näimme havainnollisesti, kuinka viheliäisiä, järjettömiä ja taantumuksellisia ovat kaikki yritykset rajoittaa maiden kauppavaihdon piiriin joutumista, nuo III Duuman ja hallituksen toimeenpanemat yritykset, joita „liberaaliset” *virkamiehet* kadettipuolueen ominaisuudessa puolustelevat. Missään ei tule niin selvästi ilmi kadettien vanhoillisuus ja virkamiehistöille ominainen tylsyys kuin talonpoikain maiden kauppavaihdon piiriin joutumista vastustavien „toimenpiteiden” puolustelussa.

Talonpoika ei myy maata, ellei hän kärsi äärimmäistä puutetta. Kun hänen oikeuttaan koetetaan rajoittaa, niin se on katalaa kieräilyä ja siten vain *tehdään* maanmyynnin ehdot talonpojalle *huonommiksi*, sillä elämä kiertää aina tuhansilla konsteilla tuollaiset rajoitukset.

Narodnikit, jotka eivät käsitä sitä, että maiden joutuminen kauppavaihdon piiriin on kapitalismin oloissa kiertämätöntä, ovat paljon suuremmassa määrässä demokraattisella kannalla vaatiessaan maan yksityisomistuksen hävittämistä. Vain tomppelit voivat pitää tällaista hävittämistä sosialistisena toimenpiteenä. Siinä ei ole kerrassaan mitään sosialistista. Englannissa, eräässä kaikkein kehittyneimmistä kapitalistisista maista, farmarit (vuokraajakapitalistit) hoitavat taloutta vierailta, landlordeille (suurtilanherroille) kuuluvilla mailla. Jos nämä maat kuuluisivat valtiolle, niin kapitalismi kehittyisi maanviljelyksessä vieläkin laajemmin ja vapaammin. Ei olisi tilanherran asettamia esteitä. Ei tarvitsisi ottaa tuotannolta niitä pääomia, jotka sijoitetaan maan ostoon. Maiden mobilisaatio, niiden saataminen kauppavaihdon piiriin, kävisi *vieläkin helpommin*, koska maan siirtyminen käsistä toisiin tapahtuisi vapaammin, yksinkertaisemmin ja halvemmalla.

Mitä köyhempi on maa, mitä raskaammin sitä painaa ja kuristaa maaorjuudellisen suurmaanomistuksen sorto, sitä tinkimättömämmän välttämätöntä (kapitalismin *kehityksen* ja tuotantovoimien kasvun kannalta) on maan yksityisomistuksen hävittäminen, maan täysin vapaa kauppavaihdon piiriin saattaminen sekä vanhan pinttyneisyyden ja seisaus-tilan hävittäminen maanviljelyksessä.

Mutta meillä stolypinilainen maalainsäädäntö ei ole ainoastaan pelastamatta talonpoikia taloudelliselta häviöltä

ja heidän maitaan kauppavaihdon piiriin joutumiselta, vaan se tekee tämän taloudelliseen häviöön joutumisen 100 kertaa kärkevämmäksi ja talonpoikain aseman entistä raskaammaksi (monin verroin raskaammaksi kuin on kapitalismin „yleinen” taso), se pakottaa heidät suostumaan myymään maansa huonommilla ehdoilla.

„*Rabotshaja Pravda*” № 12,
heinäkuun 26 pntä 1918
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „*Rabotshaja Pravda*” lehden
tekstin mukaan

MITEN VENÄJÄLLÄ VOITAIISIIN LISÄTÄ KULUTUKSEN MÄÄRÄÄ ASUKASTA KOHDEN?

Tällaisella otsikolla meidän teollisuuspääomamme satraappien äänenkannattaja „Promyshlennost i Torgovlja” julkaisi joku päivä sitten pääkirjoituksen. Lehden asettama kysymys on peruskysymys, kun on puhe Venäjän taloudellisen (ja kaikkinaisen) takapajuisuuden syistä. Se ansaitsee mitä vakavinta huomiota.

Kauppa- ja teollisuuselämämme satraapit julistavat „ensi näkemältä järjenvastaiseksi” sen tosiasian, että valuraudan, naftan ja useiden muiden tarvikkeiden tuotannon laajuuden puolesta Venäjällä on sijansa etumaisten suurvaltojen joukossa, mutta joka *asukasta kohden tulevan kulutuksen* määrässä (s.o. jokaista asukasta kohden tulevassa tärkeiden tuotteiden tuotantomäärässä) Venäjä „*sijoittuu Espanjan naapuriksi*”, joka on kaikkein takapajuisimpia maita.

Esimerkiksi vuonna 1911 kulutettiin valurautaa yhtä asukasta kohti: Amerikan Yhdysvalloissa 233 kiloa, Saksassa 136, Belgiassa 173, Englannissa 105, mutta *Venäjällä vain 25 kiloa* (= 1½ puutaa). Talonpoikain vapautuksesta kuluneen puolen vuosisadan aikana raudan kulutus on Venäjällä kasvanut viisinkertaisesti, mutta Venäjä on silti jäänyt uskomattoman, ennen näkemättömän takapajuiseksi, köyhäksi ja puolittain villiksi maaksi, joka on varustettu nykyaikaisella tuotantokalustolla neljä kertaa huonommin kuin Englanti, viisi kertaa huonommin kuin Saksa ja kymmenen kertaa huonommin kuin Amerikka.

Mistä sitten on kysymys? „Promyshlennost i Torgovlja” lehden on pakko tunnustaa, että kysymys on vain maaseudun elinehdoista. Maaseutu kuluttaa meillä kaiken kaikkiaan noin ¼ puutaa rautaa asukasta kohden, ja taas „talonpoi-

kainen maalaisväestö käsittää $\frac{5}{6}$ Venäjän koko väkiluvusta”.

„Muuan tilastotieteilijä on laskenut, että jos kiinalaiset pidentävät kansallisvaatetustaan vaikkapa vain yhden sormen leveydeltä, niin se turvaa Englannin kaikille pumpulikankaiden kutomatehtaille työtä kokonaiseksi vuodeksi”.

Sattuva ja kaunopuheinen huomautus!

Mitä sitten tarvitaan, jotta kymmenet miljoonat venäläiset talonpojat „pidentäisivät kansallisvaatetustaan” eli toisin sanoen, ilman vertauskuvia puhuen, lisäisivät kulutustaan, lakkaisivat olemasta köyhiä, alkaisivat vihdoinkin elää edes jossain määrin ihmisiksi?

Teollisuutemme satraapit vastaavat siihen pelkällä fraasilla: tarvitaan „maan yleistä kulttuurikehitystä”, teollisuuden, kaupunkien y.m. kasvua, „talonpoikain työn tuottavuuden kohoamista” y.m.s.

Tyhjää korupuhetta, surkeita verukkeita! Venäjällä on tapahtunut enemmän kuin puoli vuosisataa sellaista kehitystä, sellaista „nousua”, sitä on epäilemättä tapahtunut. *Kaikki* luokat puoltavat nyt innolla „kulttuuria”. *Jopa* mustasotnialaisetkin ja narodnikit asettuvat kapitalismin kannalle. Kysymys on jo kauan sitten ollut muusta: *minkä takia* tämä kapitalismin ja kulttuurin kehitys edistyy meillä kilpikonnan vauhtia? *minkä takia* me jäämme yhä enemmän jälkeen? *minkä takia* tämä yhä lisääntyvä jälkeenjääneisyys tekee välttämättömäksi erikoisen kiiruhtamisen ja „salakähmäiset sopimukset”?

Teollisuutemme satraapit pelkäävät vastata tähän kysymykseen, joka on täysin selvä jokaiselle tietoiselle työläiselle, pelkäävät juuri siksi, kun he ovat satraappeja. He eivät edusta vapaata ja voimakasta pääomaa, sellaista kuin on esimerkiksi Amerikan pääoma, vaan he ovat monopolistien pikkuryhmä, jota on suojaamassa valtion apu sekä tuhannet juonittelut ja sopimuksen hieronnat juuri niiden samojen mustasotnialaisten tilanherrojen kanssa, jotka keskiaikaisella maanomistuksellaan (he omistavat suunnilleen 70 miljoonaa desjatiinaa parhainta maata) ja sortonsa voimalla tuomitsevat $\frac{5}{6}$ väestöstä kurjuuteen ja koko maan pypsähdystilaan ja rappeutumaan.

„On tehtävä työtä sen hyväksi”, huudahtaa hra I. B—n tuossa satraappien julkaisussa, „että yhtä henkilöä kohti

tulevan kulutuksen määrässä päästäisiin lähemmäksi ei Espanjaa, vaan Pohjois-Amerikan Yhdysvaltoja". Satraappien palkattu kirjoittelija ei halua nähdä sitä, että mustasotnialaisten tilanherrojen „mieliksi oleminen” vie *kiertämättä* „lähemmäksi Espanjaa” ja että päästäksemme lähemmäksi Amerikkaa meidän on käytävä armotonta, antaumuksellista taistelua tuota luokkaa vastaan koko linjalla.

„*Severnaja Pravda*” № 3,
elokuun 3 pnä 1913
Allekirjoitus: V. F r e i

Julkaistaan „*Severnaja Pravda*” lehden
tekstin mukaan

AUGUST BEBEL

Bebelissä meni haudantaan ei ainoastaan Saksan sosialidemokratian johtaja, jolla oli suurin vaikutusvalta työläisten keskuudessa ja josta joukot eniten pitivät,—Bebelin oman kehityksen ja hänen poliittisen toimintansa kulku olennoi ei yksistään Saksan, vaan myös kansainvälisen sosialidemokratian kokonaista historiallista elämäkautta.

Kansainvälisen sosialidemokratian historiassa voidaan erottaa kaksi suurta kautta. Ensimmäinen kausi on sosialististen aatteiden syntyamisen ja proletariaatin luokkataistelun orastamisen kautta. Tavattoman lukuisat sosialistiset oppisuunnat ja lahkot käyivät pitkällistä ja sitkeää taistelua. Sosialismi etsii tietään, etsii itseään. Pikkuporvarillisen „kansan” yleisestä joukosta juuri erottumaan alkavan proletariaatin luokkataistelu on erillisten leimahdusten omaista, niinkuin oli Lyonin kankurien kapina. Tällä kaudella työväenluokkakin vasta tunnustelee itselleen tietä.

Tämä kausi on marxilaisuuden valmistelun ja syntyamisen kautta, marxilaisuuden, joka on sosialismin ainoa, historian kokeet kestänyt oppijärjestelmä. Tämä kausi käsittää suunnilleen viime vuosisadan kaksi ensimmäistä kolmannesta ja päättyy marxilaisuuden täydelliseen voittoon, kaikkien marxilaisuutta edeltäneiden sosialismin muotojen vararikoon (varsinkin vuoden 1848 vallankumouksen jälkeen) ja työväenluokan erottumiseen pikkuporvarillisista demokraattisista aineksista, sen astumiseen itsenäisen historiallisen kehityksen tielle.

Toinen kausi on luokkakokoonpanoltaan proletaaristen sosialististen joukkopuolueiden muodostumisen, kasvun ja miehityksen kautta. Tälle kaudelle on luonteenomaista

socialismin ääretön leviäminen laajuussuuntaan, proletariaatin erilaisten järjestöjen ennen näkemätön kasvu, sen kaikinpuolinen valmistautuminen mitä erilaisimmilla työ-saroilla suuren maailmanhistoriallisen päämääränsä saavuttamiseen. Viime vuosina on tämän kauden oveen jo kolkuttanut kolmas kausi, jolloin valmentuneet voimat toteuttavat useissa kriisitilanteissa omat tarkoituksensa.

August Bebel, joka itse oli työmies, kehitti sitkeän taistelun hinnalla maailmankatsomuksensa sosialistiseksi, uhrasi kaikki runsaat voimansa kokonaan, viimeiseen saakka socialismin tarkoituksien palvelemiselle, kulki monet vuosikymmenet käsi kädessä Saksan kasvavan ja kehittyvän proletariaatin kanssa ja hänestä tuli Euroopan lahjakkain parlamentaarikko, reformismiin ja opportunistiin vihamielisesti suhtautuvan kansainvälisen sosialidemokratian kyvykkäin organisaattori ja taktikko, sen vaikutusvaltaisain johtaja.

Bebel syntyi helmikuun 22 päivänä vuonna 1840 Kölnin kaupungissa Reininvarrella, köyhässä preussilaisen aliupseerin perheessä. Jo äidin maidossa hän imi itseensä paljon luonottomia ennakkoluuloja, joista hän sittemmin hitaasti, mutta varmasti vapautui. Reininvarren väestö oli vuosina 1848—1849, Saksan porvarillisen vallankumouksen kaudella, mielialoiltaan tasavaltalaista. Kansakoulussa oli vain kaksi pikku poikaa — toinen heistä oli Bebel — sanonut kannattavansa monarkiaa ja siitä syystä heidän toverinsa olivat piesseet heidät. „Kokenut kaikki tietää” — näin voidaan vapaasti tulkita venäjän kielellä se „opetus”, minkä Bebel itse siitä johti, kun hän muistelmissaan kertoi tästä lapsuusvuosiensa tapahtumasta.

Viime vuosisadan 60-luku toi Saksalle liberaalisen „kevään”, pitkien ja raskaiden vastavallankumouksen vuosien jälkeen, ja sai aikaan työväen joukkoliikkeen uuden heräämisen. Lassalle aloitti silloin loistavan, mutta lyhytaikaiseksi muodostuneen agitaationsa. Bebel, joka oli silloin nuori sorvarinkisälli, luki ahneesti vanhojen, vuoden 1848 aikaisten toimitsijain julkaisemia liberaalisia sanomalehtiä, ja hänestä tuli työväen valistusyhdistysten innokas osanottaja. Vapautuen kasarmihenkisistä preussilaisista ennakkoluuloista Bebel omaksuu liberaaliset katsomukset ja taistelee socialismia vastaan.

Mutta elämä ottaa omansa,— ja Lassallen kirjasia lukiesaan nuori työmies pääsee vähitellen aina Marxiin saakka, niin vaikeata kuin Marxin teoksiin tutustuminen silloin Saksassa olikin, toista kymmentä vuotta jatkuneen vastavallankumouksen sortokauden takia. Työväen elämänolot sekä vakava ja tunnollinen yhteiskuntatieteiden tutkiminen sysäävät Bebeliä sosialismin suuntaan. Hän olisi päätenyt itsenäisestäkin sosialismiin, mutta Liebknecht, joka oli häntä 14 vuotta vanhempi ja siihen aikaan palasi Lontoosta maanpaosta, auttoi häntä käymään nopeammin läpi tämän kehityksen.

Marxin vastustajain joukossa olleet pahat kielet kertoilivat siihen aikaan, että Marxin puolue muodostuu kolmesta miehestä: puolueen päänä on Marx, hänen sihteerinään Engels ja „kätyrinään” Liebknecht. Ja kun typerät ihmiset karppoivat Liebknechtiä pitäen häntä emigranttien tai rajantakaisten „kätyrinä”, niin Bebel osasi löytää Liebknechtissä juuri sen, mitä hän tarvitsi: elävän siteen vuonna 1848 tapahtuneeseen Marxin suureen esiinastumiseen, silloin perustettuun, vaikkakin pieneen, mutta aito proletariaariseen puolueeseen, marxilaisten katsomusten ja Marxin perinteen elävän edustajan. „Siltä mieheltä voi, pahus vieköön, ottaa oppia!” — sanotaan nuoren sorvarin Bebelin lausuneen Liebknechtistä.

60-luvun toisella puoliskolla Bebel katkaisee yhteytensä liberaaleihin, irroittaa työväenyhdistysten sosialistisen osan porvarillis-demokraattisesta osasta ja asettuu yhdessä Liebknechtin kanssa eisenachilaisen puolueen, marxilaisten puolueen, eturiveihin, puolueen, joka käy monet pitkät vuodet taistelua toista työväenpuoluetta, lassallelaista puoluetta vastaan.

Saksan sosialismin kahtiajakaantumisen historiallisena syynä oli lyhyesti sanoen seuraava. Päiväjärjestyksessä oli kysymys Saksan yhdistämisestä. Silloisten luokkasuhteiden vallitessa se saattoi tapahtua kahdella tavalla: joko proletariaatin johdolla tapahtuvan vallankumouksen tietä, joka olisi luonut koko Saksan käsittävän tasavallan, tahi Preussin käymien dynastisten sotien tietä, jotka olisivat lujittaneet preussilaisten tilanherrojen hegemoniaa yhdistyneessä Saksassa.

Nähdessään proletariaarisen ja demokraattisen tien mahdollisuudet perin heikoiksi Lassalle ja lassallelaiset harjoittivat

hataraa taktiikkaa koettaen mukautua junkkeri Bismarckin hegemoniaan. Heidän virheensä merkitsivät työväenpuolueen poikkeamista bonapartelaiselle valtiososialismin tielle. Bebel ja Liebknecht sitävastoin puolustivat johdonmukaisesti demokraattista ja proletaarista tietä vastustaen pienimpiäkin myönnytyksiä, joita tehtiin preussilaisuudelle, bismarckilaisuudelle ja nationalismille.

Ja historia osoitti Bebelin ja Liebknechtin olleen oikeassa, siitäkin *huolimatta*, vaikka Saksa yhdistyi bismarckilaiseen malliin. Vain Bebelin ja Liebknechtin harjoittama johdonmukainen demokraattinen ja vallankumouksellinen taktiikka, vain heidän „peräänantamattomuutensa” nationalismin edessä, vain se, että he suhtautuivat leppymättömästi Saksan yhdistämiseen ja uudistamiseen „ylhäältä” käsin, auttoivat laskemaan vankan perustuksen todella sosialidemokraattiselle työväenpuolueelle. Ja silloin oli kysymys nimenomaan puolueen *perustuksesta*.

Kun lassallelaisten harjoittama bismarckilaisuuden liehittely tai heidän „mukautumisensa” siihen ei aiheuttanut vahinkoa Saksan työväenliikkeelle, niin siten kävi *vain* sen mitä pontevimman ja armottoman päättäväisen vastaiskun ansiosta, jonka Bebel ja Liebknecht antoivat noille edesottamuksille.

Ja sitten kun kysymys oli historiallisesti ratkaistu, viiden vuoden kuluttua Saksan keisarikunnan perustamisen jälkeen, Bebel ja Liebknecht kykenivät yhdistämään molemmat työväenpuolueet ja turvaamaan marxilaisuuden hegemonian yhtenäisessä puolueessa.

Bebel valittiin Saksan parlamenttiin sen perustamisesta lähtien, silloin kun hän oli vielä aivan nuori, 27-vuotias. Ja Bebel kehitteli tai hänen välittömällä osanotollaan ja johdolla kehiteltiin Saksan (ja kansainvälisen) sosialidemokratian parlamenttitaktiikan perusteet, sen taktiikan perusteet, joka ei anna tuumaakaan peräksi vihollisille, ei päästä ohi vähäisintäkään mahdollisuutta aikaansaadakseen edes pieniä parannuksia työläisille ja joka on samalla leppymättömän periaatteellista ja aina suunnattu lopullisen päämäärän toteuttamiseen.

Bismarckilaisella tavalla yhdistetty sekä preussilaisella ja junkkerilaisella tavalla uudistettu Saksa vastasi työväenpuolueen saavuttamaan menestykseen julkaisemalla sosialistilain. Työväenluokan puolueen julkiset toimintamahdoli-

suudet hävitettiin ja puolue julistettiin laittomaksi. Koittivat vaikeat ajat. Vihollisen harjoittamien vainojen lisäksi tuli sisäinen kriisi — horjunta taktiikan peruskysymyksissä. Ensinnostivat päätään opportunistit, jotka olivat antaneet legaalisuuden hävittämisen säikähdyttää itseään ja alkaneet veisata masennusvirttä ja luopumista tyypistämättömistä tunnuksista, syytellä itseään siitä, että me olimme mukamenneet liian pitkälle y.m.s. Eräs tämän opportunistisen virtauksen edustajista, Höchberg, antoi muuten rahallista apua puolueelle, joka oli vielä heikko eikä kyennyt heti pääsemään jaloilleen.

Marx ja Engels nousivat Lontoosta käsin kiivaasti vastustamaan noita häpeällisiä opportunistisia hoiperteluja. Bebel osoitti olevansa oikea puolueen johtaja. Hän huomasi ajoissa vaaran, ymmärsi Marxin ja Engelsin harjoittaman arvostelun oikeaksi ja pystyi ohjaamaan puolueen leppymättömän taistelun tielle. Perustettiin illegaalinen sanomalehti „Sosialidemokraatti”, joka ilmestyi ensin Zürichissä ja sittemmin Lontoossa, sitä toimitettiin Saksaan joka viikko ja sillä oli lähes 10.000 tilaajaa⁸⁰. Opportunistisesta horjunnasta tehtiin jyrkästi loppu.

Toiseksi hoiperteluksi muodostui siihen aikaan, viime vuosisadan 70-luvun lopulla, viehättyminen Dühringiin. Bebelkin oli vähän aikaa viehättynyt häneen. Dühringin kannattajat, joista huomatuin oli Most, leikkivät „vasemmistolaisuutta” ja luisuivat nopeasti anarkismiin. Engelsin antama Dühringin teorioiden jyrkkä, musertava arvostelu otettiin monissa puoluepiireissä vastaan paheksuvasti, ja eräässä puolueen edustajakokouksessa tehtiin jopa sellainenkin ehdotus, että tämä arvostelu on jätettävä pois pääänenkannattajan palstoilta.

Mutta kaikki sosialismin elinkykyiset ainekset — ja tietysti Bebel heidän etunenässään — tulivat nopeasti käsittämään „uusien” teorioiden koko mädännäisyyden, luopuivat niistä ja kaikkinaisista anarkistisista haihatteluilta. Puolue oppi Bebelin ja Liebknechtin johdolla yhdistämään illegaalisen ja legaalisen toiminnan toisiinsa. Kun legaalinen sosialidemokraattinen parlamenttiryhmä, sen enemmistö, asettui opportunistiselle kannalle kuuluisassa kysymyksessä, joka koski laivayhtiölle myönnettävien apurahojen puolesta äänestämistä, niin illegaalinen „Sosialidemokraatti” asettui

vastustamaan parlamenttiryhmää ja neljä viikkoa kestäneen taistelun jälkeen pääsi voitolle.

Vuonna 1890 kumottiin sosialistilaki, joka oli ollut voimassa 12 vuotta. Taaskin toistui suunnilleen samanluontoinen puoluekriisi kuin oli ollut 70-luvun puolivälissä. Toisaalta Vollmarin johtamat opportunistit olivat valmiit käyttämään hyväkseen legaalisuutta luopuakseen tyypistämättömistä tunnuksista ja leppymättömästä taktiikasta. Toisaalta niin sanotut „nuoret” leikkivät „vasemmistolaisuutta” ja luisuivat anarkismiin. Kun tämä puolueen kriisi osoittautui kovin lyhytaikaiseksi eikä lainkaan vakavaksi, niin suuri ansio siitä lankeaa juuri Bebelin ja Liebknechtin osalle, jotka antoivat mitä jyrkimmän vastaiskun näille kummankin lajin hoiperteluille.

Puolueelle alkoi nopea sekä laajuus- että syvyysuuntaan tapahtuvan kasvun kausi, jonka aikana edistyi proletariaatin voimien järjestäminen ei vain poliittisella, vaan myös ammattiyhdistystoiminnan, osuustoiminnan ja valistustyön alalla. On aivan mahdotonta millään mitata sitä jättiläismäistä käytännöllistä työtä, minkä Bebel kaikilla näillä aloilla suoritti parlamenttimiehenä, agitaattorina ja organisaattorina. Juuri tällä työllään Bebel hankki itselleen puolueen kiistattoman ja kaikkien tunnustaman, työväenjoukoille kaikkein läheisimmän ja niiden pidetyimmän johtajan aseman.

Saksan puolueen viimeisenä kriisinä, jonka selvittelyyn Bebel joutui osallistumaan mitä toimeliaimmin, oli niin sanottu „bersteiniläisyys”. Entinen ortodoksinen marxilainen Bernstein siirtyi aivan viime vuosisadan lopussa puhtaasti opportunististen, reformististen katsomusten kannalle. Työväenluokan puolueesta yritettiin tehdä pikkuporvarillinen yhteiskunnallisten reformien puolue. Uusi opportunistinen kulkutauti löysi itselleen paljon kannattajia työväenliikkeen virkailijoiden keskuudessa, sivistyneistön keskuudessa.

Noustessaan kaikella tarmollaan vastustamaan tätä kulkutautia Bebel toi ilmi työläisjoukkojen mielialat ja niiden vankan vakaumuksen, että on käytävä taistelua tyypistämättömien tunnuksien puolesta. Hänen puheensa, joita hän piti opportunisteja vastaan puolueen edustajakokouksissa Hannoverissa ja Dresdenissä, jäivät pitkiksi ajoiksi mallinäytteeksi siitä, kuinka marxilaisia katsomuksia on puolus-

tettava ja kuinka on taisteltava työväenpuolueen tosisosialistisen luonteen puolesta⁸¹. Työväenluokan voimien valmentamisen ja kokoamisen kausi on kaikissa maissa välttämätön vaihe proletariaatin yleismaailmallisen vapautustistelun kehityksessä. Tämän kauden erikoisuudet ja tehtävät eivät ole olennoituneet kenessäkään niin selväpiirteinä kuin August Bebelissä. Hän itse oli työmies ja kykeni raivaamaan itselleen tien lujaan sosialistiseen vakaukukseen, kykeni kasvamaan esimerkilliseksi työväenjohtajaksi, sen joukkotaistelun edustajaksi ja osanottajaksi, jota pääoman palkkaorjat käyvät ihmisyyhteiskunnan paremman järjestelmän puolesta.

*„Severnaja Pravda“ № 6,
elokuun 8 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.*

*Julkaistaan „Severnaja Pravda“ lehden
tekstin mukaan*

LIBERAALIEN ERKAANTUMINEN DEMOKRAATEISTA

Kysymys Venäjän liberaalien erkaantumisesta demokraateista kuuluu koko vapautusliikkeen peruskysymysten joukkoon.

Mikä on tämän vapautusliikkeen heikkouden syy? Sekö, että demokraatit *eivät ole riittävän* tietoisesti ja selvästi erottuneet liberaaleista, vaan ovat antaneet niiden voimatomuuden ja horjunnan tarttua itseensä? Vaiko se, että demokraatit ovat liian aikaisin (tahi liian jyrkästi j.n.e.) erkaantuneet liberaaleista heikentäen siten „yhteisen rynnistyksen voimaa”?

Tuskinpa kukaan, jota vapauden asia kiinnostaa, ryhtyy kiistämään sitä vastaan, että tämä on mitä tärkein kysymys. Ei voida olla tietoinen vapauden kannattaja, ellei ratkaista täysin selvästi tätä kysymystä. Mutta sen ratkaisemiseksi täytyy ymmärtää, mitkä yhteiskunnalliset voimat, mitkä luokat ovat liberaalien ja mitkä demokraattien takana, mitä poliittisia pyrkimyksiä näillä luokilla on luonnostaan.

Tässä artikkelissa haluaisimme valaista tätä peruskysymystä ulkopoliittikan päivántärkeiden tapahtumien kannalta. Nykytärkeimpiä ovat tietysti toinen Balkanin sota, Bulgarian murskaaminen, sille häpeällinen rauha, joka tehtiin Bukarestissa, Venäjän epäonnistunut yritys syyttää Ranskaa siitä, ettei tämä tukenut „meitä”, ja saada rauhanehdot uuden käsittelyn alaisiksi.

„Novoje Vremja” ja „Retsh”, kuten tunnettua, ovat löytäneet yhteisen kielen tässä Ranskan syyttämisessä ja tässä Venäjän „aktiivisen” Balkanin-politiikan uudistamisyrityksessä. Ja tämä merkitsee sitä, että yhteisen kielen ovat löytäneet toisaalta maaorjuuttaja-tilanherrat ja taantumukselli-

set nationalistiset hallitsevat piirit sekä toisaalta liberaalisen porvariston tietoisimmat ja parhaiten järjestyneet piirit, joita on jo kauan vetänyt imperialistisen politiikan puoleen.

Eräs laajasti levinnyt maaseutulehti, „Kijevskaja Mysl”, joka edustaa pikkuporvarillisten demokraattien tiettyjen kerrostien katsomuksia, kirjoittaa tämän johdosta sangen opettavaisessa pääkirjoituksessaan elokuun 1. päivältä seuraavaa:

„Eivät oppositio ja nationalistit ole vaihtaneet paikkaansa” (niinkuin hra Miljukov väitti Duumassa tunnetussa puheessaan ulkopoliitikasta), „vaan liberaalit ovat erkaantuneet („Kijevskaja Myslin” kursivointi) demokraateista ja lähteneet ensin arastellen, sivuille vilkuillen, mutta sitten jo pää pystyssä sitä samaa tietä, poliittisten seikkailujen tietä, jota niiden edellä, samaten slavofiilisen lipun alla, kulkevat nationalistit”.

Ja lehti palauttaa aivan oikeutetusti mieleen yleisesti tunnettuja tosiasioita: kuinka „Retshillä” ilmeni „shovinistista intoilua”, kuinka se kehotti käymään Armenian kimppeun, marssimaan Bosporia kohti ja oli yleensä kauttaaltaan „imperialististen pyrkimysten” vallassa.

„Tukiessaan omalla riskillään Venäjän ulkopoliitikkaa”, kirjoittaa „Kijevskaja Mysl”, „joka ei voi olla muuta kuin taantumuksellis-nationalistista politiikkaa, koska maan sisäinen suunta on säilynyt sellaisena, liberaalit ovat ottaneet kannettavakseen tästä tukemisesta johtuvan poliittisenkin vastuun”.

Kiistaton totuus. Sitä on vain *ajatettava* loppuun saakka. Jos pitää paikkansa, että sisäpolitiikan suunta määrää Venäjän ulkopoliitiikan suunnan (ja se pitää ehdottomasti paikkansa), niin ei kai se koske ainoastaan taantumuksellisia? Ilmeisesti ei. Ilmeisesti se koskee myös liberaaleja.

Liberaalit eivät voineet „erkaantua demokraateista” ulkopoliitiikan alalla, elleivät he erkaantuneet demokraateista sisäpolitiikan alalla. „Kijevskaja Myslin” on itsensä pakko tunnustaa tämä sanoessaan, että „liberaalien poliittisen virheen luonne” „todistaa sitä, että on olemassa syvälinen elimellinen vika”.

Juuri niin! Me sanoisimme vain tuota hieman korkealentoista ja asiaa hämäävää sanontaa käyttämättä: porvariston syvälliset luokkaedut. Nämä liberaalien luokkaedut saivat heidät säikähtämään (erikoisesti vuonna 1905)

demokraattista liikettä ja kääntymään *oikealle* — sekä sisä-että ulkopoliitikassa.

Suorastaan naurettava olisi se, jonka päähän pälkähtäisi väittää, ettei kadettien tämänpäiväisellä imperialismilla ja shovinismilla ole yhteyttä vuoden 1907 keväällä esitettyyn kadettilais-lokakuulaiseen „on varjeltava Duumaa”-tunnukseen; ettei sillä, kun kadetit vuoden 1906 keväällä äänestivät paikallisten maakomiteoiden muodostamista vastaan, ole yhteyttä siihen, kun kadetit vuoden 1905 syksyllä päättivät osallistua Bulyginin Duumaan. Kaikki tämä on saman luokan *samaa* politiikkaa, luokan, joka pelkää enemmän valankumousta kuin taantumusta.

Eräs Venäjän vapautusliikkeen heikkouden perussyistä on se, etteivät pikkuporvariston laajat kerrokset yleensä eivätkä muun muassa pikkuporvarilliset poliitikot, kirjailijat ja aatteelliset johtajat ymmärrä tuota totuutta.

Niistä liberaalien levittämistä taruista huolimatta, joissa nämä ovat panneet syyn vasemmistolaisten „leppymättömyyden” kontolle verhotakseen omia askeleitaan, joita he ovat ottaneet pyrkiessään sovintoon oikeistolaisien kanssa, työläisdemokraatit eivät ole koskaan pitäneet liberaaleja ja oikeistolaisia „pelkkänä taantumuksellisena massana”⁸², he eivät ole koskaan kieltäytyneet *käyttämästä* niiden välistä epäsovua (vaikkapa esimerkiksi Duuman vaalien toisessa vaiheessa) vapautusliikkeen etujen *hyväksi*. Mutta he ovat asettaneet — ja heidän täytyy aina asettaa — tehtäväkseen *neutralisoida* liberaalien horjunta, liberaalien, jotka voivat „viehättyä” imperialismiin Stolypinin tai Maklakovin aikakaudella.

Venäjän demokraatit eivät voi ottaa yhtään ainoata vakavaa askelta eteenpäin, elleivät he tajua niitä syvällisiä luokkajuuria, mitkä *erottavat* liberaalit ja demokraatit toisistaan, elleivät he levitä tätä tietoisuutta *joukkoihin*, elleivät he opi siten neutralisoimaan sitä petosta ja horjuntaa, jota liberaaleilla ilmenee „kansanvapauden” asiaa kohtaan. Ilman sitä on turha puhuakaan mistään vapautusliikkeen menestyksistä.

MERKILLINEN JUTTU

Pyhällä Venäjä-äidillä on vielä paljonkin sellaisia kolkkia, joissa näyttää siltä kuin niissä olisi vielä eilen ollut voimassa maaorjuus. Tarkastelkaapa esimerkiksi Uralia. Tilanherroilla on siellä kymmeniä tuhansia desjatiinoja maata. Tehtaat (s.o. samat tilanherrat) kieltävät kotiteollisuustyöläisiä harjoittamasta pienteollisuutta. Talonpojat ovat yhä vieläkin tilanherroista riippuvaisia, heille ei ole vielääkään annettu maapalstoja.

Eikä Ural ole mikään pieni „kolkka”, vaan äärettömän laaja ja rikas alue.

Uralilla sijaitsevien Stroganovin tehtaiden työläisten ja upporikkaan tilanherran Stroganovin tehdashallinnon välillä käytiin monet vuodet käräjiä maapalstojen antamisesta talonpojille vuoden 1862 (*kuudenkymmenen kahden!*) lain nojalla.

Tämä juttu päättyi vihdoin viimein siihen, että „korkein vallan elin”, senaatti, teki siitä päätöksensä keväällä 1909. Senaatti antoi Permin kuvernöörinvirastolle käskyn jakaa talonpojille maata, *soveltaa* vuoden 1862 lakia.

Näin siis 47 vuoden kuluttua lain julkaisemisen jälkeen senaatti antoi tilanherroille käskyn soveltaa lakia.

Kuinkas kävi?

Kävi niin, että tilanherrat valittivat asiasta maanomistaja Stolypinille, joka oli silloin sisäasiain ministerinä. Lain mukaan senaatti on sisäasiain ministerin yläpuolella, mutta Stolypin „painoi lakinappulaa” ja lähetti Permin kuvernöörille sähkösanoman: senaatin ukaasin toimeenpano on keskeytettävä!

Kuvernööri keskeytti sen. Alkoi uusi kirjeenvaihto. Uusi vitkutus.

Lopulta Valtakunnanneuvosto yhtyi senaatin mielipiteeseen, ja Valtakunnanneuvoston päätös „sai korkeimman vahvistuksen”, s.o. ylimmän vallan vahvistuksen.

Kuinkas kävi?

Kävi niin, että tilanherrat kääntyivät maanomistaja N. A. Maklakovin puoleen, joka nyt oli Stolypinin asemesta sisäasiain ministerinä. Uralin tilanherrojen lähetystö sai ministerin „vakuuttuneeksi” asiasta. Ministeri sanoi, että senaatin ja Valtakunnanneuvoston päätös on „epäselvä”.

Alkoi uusi kirjeenvaihto. Uusi vitkutus.

Senaatti esitti vielä kerran mielipiteensä — vuoden 1913 toukokuussa, — se ei asettunut ministerin kannalle.

Uralin tilanherrat lähettivät vielä kerran „kirjelmän” ministerille...

Siinä jamassa asia on nytkin. Maata ei ole annettu tähänkään mennessä, enemmän kuin puolen vuosisadan kuluttua siitä, kun julkaistiin vuoden 1862 laki maiden antamisesta Uralin työläisille.

Kertoessaan tästä opettavaisesta jutusta liberaalien sanomalehdet tulevat siihen johtopäätökseen, että Venäjällä ovat asiat huonosti „oikeuden valtaan” nähden. Se on totta. Mutta se ei ole koko totuus.

Naurettavaa on puhua „oikeudesta”, kun tilanherrat itse säättävät lait ja itse joko soveltavat niitä tai kumoavat ne käytännössä. Siis on olemassa sellainen luokka, joka itse luo „oikeuden” ja itse kumoaa sen. Liberaalien puheet „oikeudesta” ja „reformista” ovat siis pelkkää lörpöttelyä.

Tilanherrat ovat myös „oikeuden” kannalla, — mutta vain tilanherrain oikeuden, oman oikeutensa, oman luokkansa oikeuden kannalla.

Kun liberaalit näin opettavaisten tosiasiajn edessäkin yhä vain viittaavat kintaalla luokkataistelu-„opille”, nimittävät sitä virheeksi j.n.e., niin se osoittaa selvästi, ettei liberaalien omatunto ole puhdas. Eivätköhän liberaalit vain halua päästä *jakamaan* erioikeuksia tilanherrojen kanssa? Silloin on selvää, minkä takia luokkataistelu-„oppi” ei miellytä liberaaleja!

Mutta eihän se ole työläisten syy, jos elämä vahvistaa heidän „oppinsa” oikeaksi!

„Severnaja Pravda” № 14,
elokuun 18 pnä 1913
Allekirjoitus: I.

Julkaistaan „Severnaja Pravda” lehden
tekstin mukaan

JUUTALAISTEN KOULUOPETUKSEN KANSALLISTAMINEN

Hallituksen politiikka on kauttaaltaan nationalismin hengen kyllästämää. „Hallitsevalle”, s.o. isovenäläiselle, kansallisuudelle koetetaan turvata kaikkinaisia erioikeuksia, vaikka isovenäläiset ovat Venäjällä väestön *vähemmistönä*, heitä on nimittäin vain 43%.

Kaikkien muiden Venäjällä asuvien kansojen oikeuksia koetetaan yhä enemmän tyypistää, eristää nämä kansat toisistaan ja lietsoa vihaa niiden välillä.

Nykyisen nationalismin äärimmäisiä ilmauksia on juutalaisten kouluopetuksen kansallistamisen suunnitelma. Tämä suunnitelma on peräisin Odessan opetuspiirin kuraattorilta, ja kansan-„valistuksen” ministeriössä se on otettu myötätuntoisesti vastaan. Mitä tämä kansallistaminen sitten tarkoittaa?

Sitä, että juutalaiset halutaan erottaa *erikoisiin* juutalaisten oppilaitoksiin (keskikouluihin). Sen sijaan kaikkiin muihin oppilaitoksiin, sekä yksityisiin että valtion ylläpitämiin, halutaan juutalaisilta sulkea pääsy kokonaan. Ja tämän „nerokkaan” suunnitelman kukkuraksi aiotaan oppilaiden lukumäärä juutalaisissa kymnaasioissa rajoittaa kuuluisaan „prosenttisuhteeseen”!

Kaikissa Euroopan maissa on tällaisia juutalaisvastaisia toimenpiteitä ja lakeja ollut vain synkän keskiajan, inkvisition, kerettiläisten polttamisen ja muiden sellaisten ihanuuk-sien kaudella. Euroopassa juutalaiset ovat jo aikaa sitten saaneet täydellisen tasa-arvon ja sulautuvat yhä enemmän siihen kansaan, jonka keskuudessa he asuvat.

Meillä sen sijaan politiikassa yleensä ja varsinkin tässä selostettavana olevassa luonnoksessa on juutalaisten ahdistelun ja sortamisen ohella vahingollisinta se, että pyritään

lietsomaan nationalismia, eristämään valtion yksi kansallisuus toisesta, voimistamaan niiden vieraantumista, erottamaan niiden koulut toisistaan.

Työväenluokan edut — samoin kuin poliittisen vapauden edut yleensä — vaativat päinvastoin poikkeuksetta kaikkien kyseessäolevan valtion kansallisuuksien mitä täydellisintä tasa-arvoisuutta ja kaikkinaisten kansakuntien välillä olevien väliseiniä poistamista, kaikkien kansallisuuksien lasten yhdistämistä yhteisiin kouluihin j.n.e. Työväenluokasta voi tulla voima vain siten, että se hylkää kaikki villit ja typerät kansalliset ennakkoluulot, yhdistää kaikkien kansakuntien työläiset yhteen liittoon, vain siten työväenluokka voi antaa vastaiskun pääomalle ja saada vakavaa parannusta elämään.

Katsokaapa kapitalisteja: he koettavat lietsoa kansallisuusvihaa „tavallisessa rahvaassa”, mutta itse ajavat mainiosti omia asioitaan: samassa osakeyhtiössä on osakkaina sekä venäläisiä, ukrainalaisia, puolalaisia että juutalaisia ja saksalaisia. Kaikkien kansojen ja uskonseuntien kapitalistit ovat liittyneet yhteen työläisiä vastaan, mutta koettavat kansallisuusvihalla hajottaa ja heikentää työläisiä!

Juutalaisten kouluopetuksen kansallistamisen mitä turmiollisin suunnitelma osoittaa muun muassa, kuinka virheellinen on niin sanotun „kansallisen kulttuuriautonomian” suunnitelma, s.o. suunnitelma, joka edellyttää koulutoimen ottamista pois valtion hoidosta ja sen siirtämistä kunkin kansakunnan erilliseen hoitoon. Meidän ei pidä lainkaan pyrkiä siihen, vaan kaikkien kansallisuuksien työläisten yhteenliittämiseen taistelussa, jota käydään *kaikkinaista* nationalismia vastaan, tosidemokraattisen *yhteisen* kouluopetuksen ja yleensä poliittisen vapauden puolesta. Maailman etumaisten maiden esimerkki — vaikkapa Sveitsin esimerkki länsi-Euroopassa tai Suomen esimerkki itä-Euroopassa — osoittaa meille, että vain johdonmukaiset demokraattiset yleisvaltakunnalliset laitokset turvaavat eri kansallisuuksien rauhallisimman ja inhimillisimmän (eikä petomaista) yhdyselämän *ilman* koulutoimen keinotekoista ja vahingollista kansallisuuksittain jakamista.

RAUTA TALONPOIKAISTALOUDESSA

Teollisuutemme miljonäärien, Yhdistysten neuvoston, äänenkannattaja „Promyshlennost i Torgovlja” valitteli hiljattain jotensakin typerän tekopyhästi tai jotensakin tekopyhän typerästi sitä, että Venäjä osoittautuu erään kaikkein takapajuisimman maan, Espanjan, naapuriksi, kun on kysymys tärkeimpien tuotteiden kulutuksesta asukasta kohden.

Erittäin suuri on Venäjän jälkeensä jääneisyys ja kehitysmättömyys erään nykyaikaisen teollisuuden päätuotteen ja, voidaan sanoa, sivilisaation perustan — raudan kulutuksen alalla.

„Rautavanteisilla pyörillä varustetut rattaat ovat vielä harvinaisia Venäjän maaseudulla”, tunnusti miljonäärien lehti.

Mutta riippuuko tämä kulttuurin „harvinaisuus” Venäjän maaseudulla maaorjuudellisten suhteiden *tiheydestä* ja maaorjuuttaja-tilanherrojen (joiden edessä kapitalismimme „pösöt” niin nöyristelevät) kaikkivallasta — tästä miljonäärit ovat vaatimattomasti vaihi.

Meillä ollaan eri mestareita lörpöttelemään kulttuurista, tuotantovoimien kehittämisestä, talonpoikaistalouden kohottamisesta j.n.e., ja meillä lörpötellään niistä mielellään. Mutta heti kun tulee puhe siitä, että pitää vääntää pois kivi, joka estää miljoonaisten köyhtyneiden, poljettujen, nälkäänäkevien, ryysysten ja metsäläistyneiden talonpoikaisjoukkojen „nostamista”, menee miljonääreiltämme suu tukkoon.

Tässä Unkarin maataloustilastojen tarjoamia tietoja, jotka näyttävät havainnollisesti, miten tilanherrain harjoittama talonpoikain polkeminen vaikuttaa raudan kulutuksen määrään, *toisin sanoen* siihen, miten vankka on kulttuurin rautaperusta kyseessäolevassa maassa.

Kuten tunnettua, Unkari on lähinnä Venäjää ei ainoastaan maantieteellisesti, vaan myös siinä suhteessa, että sielläkin ovat kaikkivoimaisia taantumukselliset tilanherrat, jotka ovat säilyttäneet keskiajalta lähtien valtavat maa-alat.

Saksassa esimerkiksi on enemmän kuin 100 hehtaaria omistavia talouksia 23 tuhatta 5½ miljoonasta, ja niillä on vähemmän kuin ¼ kaikesta maasta, mutta Unkarissa tällaisia talouksia on 24 tuhatta 2,8 miljoonasta taloudesta ja niillä on 45% valtakunnan kaikista maista!! Kukin neljästä tuhannesta unkarilaisesta maaporhosta omistaa yli 1.000 desjatiinaa maata, ja yhteensä heillä on miltei *kolmannes* kaikista maista. Kuten näette, tämä ei ole enää kaukana „Venäjä-äidistä”.

Unkarin tilastoissa (vuodelta 1895) on tutkittu erikoisen seikkaperäisesti kysymystä raudan käytöstä talonpoikaistaloudessa. Ja on käynyt selville, että 2,8 miljoonasta taloudesta *puolitoista* miljoonaa on batrakki- (eli proletaarisia) talouksia (joilla on maata 5 jochiin, s.o. 2,85 desjatiinaan saakka) ja *miljoona* pientalonpoikaistalouksia (joilla on 20 jochiin, s.o. 11 desjatiinaan saakka), joiden täytyy tyytyä *puisiin* työvälaineisiin.

Näillä 2½ miljoonalla taloudella (2,8 miljoonaa käsittävästä kokonaisuudesta) on ehdottomasti vallitsevina puu-*ojaksiset* aurat, puukehyksiset äkeet ja miltei puolet rattaista on puupyöräisiä.

Venäjän osalta ei ole käytettävissä täydellisiä tietoja. Eri paikkakuntia koskevista tiedoista näkyy, että valtaosa meidän talonpoikaistalouksistamme on vielä paljon köyhempää, alkeellisempää ja huonommin hoidettua kuin Unkarissa.

Eikä muuten voi ollakaan. Sitä varten, etteivät rautavanteisilla pyörillä varustetut kärryt olisi mikään harvinaisuus, tarvitaan vapaata, valistunutta, rohkeata farmaria, joka osaa selviytyä orjanomistajista, kykenee tekemään lopun pinttyneisyydestä ja määrää kaikesta maasta valtakunnassa. Mutta kun talonpojalta, jota Markovit ja Purishkevitchit maanomistuksineen yhä edelleen polkevat, odotetaan

„kulttuurisuutta”, niin se on samaa kuin jos Saltytshihalta odotettaisiin humanisuutta.

Teollisuutemme miljonäärit mieluummin jakavat Purishkevitchien kanssa näiden keskiaikaiset erioikeudet ja huokailivat „kotomaan” vapauttamisesta keskiaikaisesta kulttuurittomuudesta...

„Severnaja Pravda” № 16,
elokuun 21 pñä 1918
Allekirjoitus: N. N.

Julkaistaan „Severnaja Pravda” lehdessä
tekstini mukaan

METALLITYÖLÄISTEN LAKOT VUONNA 1912

Moskovan teollisuuspiirin tehtailijain ja teollisuudenharjoittajain yhdistys julkaisi tänä vuonna (Moskova, 1913, P. P. Rjabushinskin kirjapaino) tavallaan selostuksen toiminnastaan vuodelta 1912. Tämän toimintakertomuksen miltei mielenkiintoisimman osan muodostavat tiedot lakko-likkeestä Venäjän eri seuduilla.

I

Lakossa olleiden työläisten kokonaismäärän Venäjällä Moskovan tehtailijain yhdistys on laskenut vuonna 1911 olleen 96.750 ja vuonna 1912 — 211.595. Nämä luvut koskevat *ainoastaan* taloudellisia lakkoja. Poliittisiin lakkoihin osallistuneita yhdistys laskee olleen vuonna 1912 — 850.000, vuonna 1911 — 8.000 ja vuonna 1910 — 4.000.

Huomautamme, että Moskovan teollisuuspösojen yhdistys ei ota lainkaan laskuihin 6.000 Lenan lakkolaista, „jotta olisi mukavampaa tehdä vertailuja virallisiin tietoihin”, joissa ei huomioida tehdastarkastuksen valvontaan kuulumattomia laitoksia. Tietenkään meillä ei silti ole takeita tällaisen vertailun oikeellisuudesta: herrat tehtailijat ovat halunneet jäljitellä virallisten tilastojemme huonoja puolia eivätkä ole pitäneet huolta tietojensa täydellisyydestä eivätkä edes laskijoittensa huolellisuudesta. Esimerkiksi lakkolaisten kokonaismäärää koskeva yhteenvetotaulukko (selostuksen 23. sivulla) suorastaan hämmästyttää — siinä on mitä karkeimpia virheitä, joita olemme koettaneet oikoa esittäessämme edellä osoitetut yhteenvedot. Tuo taulukko määrittelee lakossa olleiden metallityöläisten lukumäärän Puolan

kuningaskunnassa *koko* 1912 vuoden aikana 2.390 henkilöksi, mutta 56. sivulla meille tiedotetaan, että vuoden 1912 *seitsemän kuukauden* aikana Puolan kuningaskunnassa oli lakossa 3.790 metallityöläistä!

Emme malta olla esittämättä toivomusta, että meidän Kit Kitytshimme palkkaisivat itselleen kirjoittajia, jotka osaavat laskea, taikka antaisivat tilastonsa työväen ammattiyhdistysten tarkistettaviksi ja korjattaviksi.

Katsokaamme, mitä osaa metallityöläiset näyttelivät tehtailijoiden tietojen mukaan vuoden 1912 taloudellisessa lakkoliikkeessä.

Lakkolaisten yhteinen lukumäärä — 211.595 henkilöä jakautuu näiden tietojen mukaan seuraavasti: metallityöläisiä 78.195, tekstiilityöläisiä 89.540 ja kaikkien muiden teollisuusalojen työläisiä 43.860 henkeä. Kun Venäjällä on metallityöläisiä paljon vähemmän kuin tekstiilityöläisiä, niin näemme näistä tiedoista heti sen, että muiden teollisuusalojen työläisiin verrattuna *metallityöläiset* kävivät vuonna 1912 kaikkein sitkeintä ja kiivainta lakkotaistelua. Kuvataksemme täsmällisemmin tätä johtopäätöstä vertaamme toisiinsa Venäjän työläisten yleistä lukumäärää ja lakkolaisten lukumäärää vuonna 1912.

	Työläisten kokonaismäärä Venäjällä		Lakkolaisten joukossa oli vuonna 1912
	vuoden 1908 tietojen mukaan (kaivostyöläiset mukaan lasket- tuna)	vuoden 1910 tietojen mukaan (ilman kaivos- työläisiä)	(tehtailijain yhdis- tyksen tietojen mukaan)
Metallityöläisiä	529.274	280.194	78.195
Tekstiilityöläisiä	823.401	840.520	89.540
Muita	901.112	831.241	43.860
<i>Yhteensä</i>	2.253.787	1.951.955	211.595

Näistä tiedoista näkee selvästi, että lakkotaistelun pontevuuden suhteen metallityöläiset olivat ensimmäisellä sijalla, toinen sija kuuluu tekstiilityöläisille, ja viimeisellä sijalla ovat muiden teollisuusalojen työläiset.

Jos „muut” työläiset olisivat lakkoilleet yhtä tarmokkaasti kuin metallityöläiset, niin se olisi lisännyt lakkolaisten lukumäärää suunnilleen 90 tuhannella.

Se seikka, että markkinasuhteet olivat vuonna 1912 metallityöläisille suhteellisesti edullisemmat, epäilemättä helpotti

heidän lakkotaistelun käyntiään, mutta vaikka metallityöläiset ovatkin taistelun sitkeyden puolesta muita ylempänä, niin taloudellisten lakkojen *menestyksen* kannalta olivat „muut”, kuten näemme, paremmalla puolella.

II

Lakkotaistelun sitkeyttä määritellään muun muassa lakkojen keskimääräisen pituuden mukaan. Tämä keskipituus saadaan jakamalla lakkojen takia menetettyjen työpäivien kokonaisluku lakkolaisten lukumäärällä.

Tässä tehtailijain yhdistyksen esittämät numerot:

	Lakkojen keski- määräinen pituus
Vuosina 1895—1904	4,8 päivää
Vuonna 1909	6,5 „
„ 1911	8,2 „
„ 1912	13,4 „

„Osoittautuu”, sanotaan selostuksessa, „että vuonna 1912 työläiset tekivät miltei kaksi kertaa lujempaa vastarintaa kuin vuonna 1911”. Lisäämme tähän, että jos otetaan tiedot vuoden 1912 viimeisten 7 kuukauden ajalta (oikeastaan vain nämä tiedot onkin tuossa tarkasteltavana olevassa toimintakertomuksessa eritelty kutakuinkin siedettävästi), niin saamme lakkojen keskipituudeksi *16 päivää*.

Työläisten lakkotaistelu käy siis epäilemättä yhä sitkeämmäksi sitä mukaa mitä pitemmälle mennään.

Lakkojen pituus eri tuotannonaloilla oli tällainen:

	Vuonna 1911	Vuonna 1912	Vuoden 1912 viimeisten 7 kuuk. aikana
Metallityöläisten	10,0 päivää	14,2 päivää	18,8 päivää
Tekstiilityöläisten	9,2 „	11,9 „	14,0 „
Muiden	5,0 „	15,6 „	16,8 „
<i>Kaikilla tuotannonaloilla</i>	8,2 „	13,4 „	16,0 „

Näemme, että lakkojen pituuteen nähden metallityöläiset olivat ensi sijalla niin vuonna 1911 kuin myös vuoden 1912 toisella puoliskolla. Vain vuoden 1912 ensi puoliskolla tälle etusijalle pääsivät „muut” ja metallityöläiset jäivät toiselle sijalle. Tekstiilityöläiset olivat lakkojen pituuden puolesta koko tarkasteltavan aikajakson kuluessa toisella sijalla.

III

Herrat tehtailijat määrittelevät lakkojen yleiset tulokset siten, että laskevat lakoista aiheutuneet „teollisuuden tappiot”. Sen sijaan sitä voittoa, joka työväenluokalle on lakoista koitunut, kapitalistimme eivät halua lainkaan laskea! Tässä tehtailijain tilastojen yhteenvedot:

Teollisuuden alat	Lakoista (taloudellisista) koituneet teollisuudenharjoittajain suoranaiset tappiot	Työläisten palkkamenetykset	Tuotannon seisokeista maalle koituneet tappiot
	(tuhansissa ruplissa)		
Metalliteollisuus	558	1.145	4.959
Tekstiiliteollisuus	479	807	6.010
Muut	328	529	3.818
<i>Yhteensä</i> vuonna 1912	1.365	2.481	14.787
<i>Yhteensä</i> vuonna 1911	402	716	4.563

Tästä näkyy, että kapitalistit kärsivät vuonna 1912 lakkojen takia *kolme kertaa* suurempia tappioita kuin vuonna 1911.

Mutta — väittävät meille porvarillisen poliittisen taloustieteen edustajat — niinhän „maakin” kärsi kolme kertaa suurempia tappioita ja työläiset menettivät samoin kolme kertaa enemmän palkoissa, ja sitä paitsi työläisten menetykset olivat paljon tuntuvampia kuin tehtailijain tappiot!

Siis — tehtailijain tilastotutkimuksen ja porvarillisen logiikan mukaan — nämä harkitsematomat työläiset aiheuttavat lakoilla vain vahinkoa itselleen ja lakkoja vainotessaan holhoovainen esivalta yhdessä hyväntekijäkapitalistien kanssa valvoo juuri työläisten etuja...

Mutta sitten nuo samat tehtailijat ilmoittavat meille, että 1911 vuoden 96.730 lakkolaisen suhteen on onnistuttu määrittelemään lakkojen tulokset.

47.369 työläistä (s.o. 49%) kärsi *tappion* lakkotaistelussa, ja 49.361 (s.o. 51%) sai joko täydellisesti tai osittain *tyytytetyksi vaatimuksensa*, s.o. sai voiton.

Juuri tätä lakkojen tulosta tehtailijain tilastot ja porvarillinen taloustiede eivät haluakaan ottaa huomioon! Eikä sitä voida ruplina laskeakaan: sen suoranaisten voiton lisäksi, mikä työläisille koituu palkkojen kohoamisesta voitokkaiden lakkojen seurauksena, on vielä eräs „voitto”

Koko työväenluokka, ja siis myöskin koko *maa* (työtätekevien joukkojen eikä porvarillisen vähemmistön maa), voittaa siitä vastarinnasta, jota työläiset lakkoilemalla tekevät herroille riistäjille. Ilman tätä vastarintaa työläisistä tulisi täyskerjäläisiä ja kalliit elinkustannukset masentaisivat heidät,— ilman tätä vastarintaa he muuttuisivat ihmisistä vallan toivottomiksi pääoman orjiksi.

Vuoden 1912 toisella puoliskolla lakot muuttuivat tehtailijain tilastojen mukaan vähemmän menestyksellisiksi: 52% lakossa olleista työläisistä kärsi *tappion*, vain 36% pääsi *voitolle* ja 11% osalta on lakkojen tulos jäänyt epäselväksi. Mutta tässä yhteydessä meidän on tarkasteltava lähemmin sitä, mitä osaa lakossa olleet metallityöläiset näyttelivät Venäjällä yleensä ja eritoten maan eri alueilla.

IV

Kuten edellä jo mainitsimme, Moskovan tehtailijain yhdistys esittää edes kutakuinkin eritellyt lakkotiedot vain vuoden 1912 viimeisten 7 kuukauden ajalta. Nämä tiedot käsittävät viisi Venäjän teollisuusaluetta: Moskovan, Pietarin, Itämerenmaakuntien alueen, eteläisen seudun sekä Puolan kuningaskunnan.

Mainittujen kuukausien aikana lakossa olleet metallityöläiset jakautuvat alueittain seuraavasti:

Alueet	Lakossa olleiden työläisten lukumäärä (vuoden 1912 viimeisten 7 kuukauden aikana)	
	Yhteensä	Sinä luvussa metallityöläisiä
Moskovan	48.140	3.760
Pietarin	35.390	15.160
Itämerenmaakunnat	13.210	1.160
Etelä.....	22.195	16.605
Puolan kuningaskunta	12.690	3.790
Yhteensä.....	131.625	40.475

Etelässä metallityöläiset käsittivät siis suurimman osan lakossa olleiden työläisten kokonaismäärästä. Pietarin alueella he muodostavat varsin tuntuvan osan lakkolaisista (yli 40%) jääden jälkeen vain tekstilityöläisistä (heistä osallistui Pietarin seudulla lakkoihin 16.770). Moskovan,

Itämerenmaakuntien ja Puolan alueella olivat metallityöläiset pienenä vähemmistönä lakkolaisten joukossa.

Jos vuoden 1912 viittä ensimmäistä kuukautta verrataan vuoden seitsemään viimeiseen kuukauteen, niin saamme seuraavan kuvan:

	Lakossa olleiden työläisten lukumäärä vuoden 1912	
	5 ensimmäisen kk. aikana	7 viimeisen kk. aikana
Metallityöläiset	37.720	40.475
Tekstiilityöläiset	22.950	66.590
Muut.....	19.300	24.560
<i>Yhteensä</i>	79.970	131.625

Vuoden jälkipuoliskolla metallityöläisten lakkoilutarmo hiukan heikkeni; — varsin suuresti voimistui lakkotaistelu tekstiilityöläisten keskuudessa; — ja muiden teollisuusalojen työläisten lakkoliike pysytteli suunnilleen entisellä tasollaan.

V

Lakkojen menestyksen kannalta Moskovan tehtailijain yhdistys jakaa lakossa olleet työläiset kolmeen ryhmään: tappiolle joutuneet, voittaneet (saaneet vaatimuksensa täysin tai osittain tyydytyiksi) sekä ne, joiden taistelun tulos on jäänyt epäselväksi.

Tämä kysymys on lakkotilastojen kysymyksistä mielenkiintoisimpia. Miljonäärien yhdistys on eritellyt sen kehnosti: puuttuu esimerkiksi tietoja hyökkäyslakoista (s.o. sellaisista, joissa työläiset vaativat *parannuksia* elin- ja työoloihinsa) sekä puolustuslakoista (jolloin työläiset vastustavat kapitalistien voimaansaattamia työläisten elinoloja *huonontavia* muutoksia). Edelleen puuttuu yksityiskohtaisia tietoja lakkojen syistä (sellaisia tietoja on jopa meidän virallisissakin tilastoissamme) j.n.e.

Moskovan tehtailijain yhdistys on sitä paitsi eritellyt käytettävissä oleviakin tietoja aivan kerrassaan epätydyttävästi. Havaitaan jopa sellaisiakin tapauksia, jolloin on suoranaisesti vääristelty tietoja; esimerkiksi Moskovan alueella osoitetaan voittaneita metallityöläisiä olleen vain

40 henkilöä (3.420 on kärsinyt tappion ja 300:n lakossa olleen taistelun tulos on jäänyt epäselväksi).

Kuitenkin saamme lukea selostuksen tekstistä, sivulta 35, että heinäkuun alussa 1912 työläiset lakkoilivat useissa taidetaontaverstaissa, lakossa oli yhteensä *yli 1.200 henk.* 15 työmaalla. Lakko oli luonteeltaan hyökkäävä: työläiset vaativat 9-tuntisen työpäivän säätämistä, 7-tuntista työpäivää juhlien aattona, palkkojen korottamista ja terveysolojen parantamista. Verstaiden omistajat yrittivät tehdä järjestyneesti vastarintaa ja päättivät yksimielisesti olla tekemättä myönnytyksiä ja olla ottamatta vastaan tilauksia lakossa olevilta tehtailta. Mutta nähtävästi työläiset olivat valinneet otollisen ajankohdan: rakennuskausi oli kuumimmillaan, „vapaita työläisiä oli vaikea löytää. *Heinäkuun lopulla useimpien verstaiden isännät suostuivat tekemään myönnytyksiä*”.

Näin sanotaan selostuksessa! Mutta tilastotaulukossa on merkitty vain 40 (*neljäkymmenen!*) metallityöläisen voittaneen lakon. Väkisinkin tulee mieleen ajatus, että eivätköhän herrat tehtailijain tilastotoimitsijat ole erikoisen hanakasti „unohtaneet” mainita juuri työläisten *voitoista*? Kunpahan he eivät vain olisi yrittäneet — „epähuomiossa” tietysti — olla Kit Kitytshien mieliksi pienentäessään voittaneiden työläisten lukua.

Järjestyneiden ja tietoisten työläisten on joka tapauksessa suhtauduttava varovaisesti ja epäluuloisesti tehtailijain tilastoihin ja yritettävä sitkeästi luoda *omaa*, työväen lakko-tilastoa.

Tehtailijain yhdistyksen yleiset tiedot lakkojen menestyksestä ovat tällaiset:

Lakkolaisten luku	Metallityöläisiä	Tekstiilityöläisiä	Muita	Yhteensä
Tappion kärsineitä	19.990	43.085	7.150	70.225
Voittaneita	17.860	20.285	9.520	47.665
Lakon tulos jäänyt epäselväksi	2.625	3.220	7.890	13.735
<i>Yhteensä</i>	40.475	66.590	24.560	131.625

Tästä näkyy, että menestyksellisimpiä ovat olleet *muiden* teollisuusalojen työläisten lakot: voittaneiden luku on *suurempi* kuin hävinneiden lukumäärä. Toisella sijalla ovat metallityöläiset: voittaneiden luku on kuitenkin sangen

huomattava, se on yli 40% lakossa olleiden kokonaismäärästä. Kaikkein huonoimmat tulokset on ollut tekstiilityöläisillä: hävinneiden lukumäärä on runsaasti kaksi kertaa suurempi voittaneiden lukua.

VI

Yleensä vuoden 1912 lakkotaistelun tulokset, vaikka ne ovatkin huonommat kuin vuonna 1911, ovat kuitenkin melkoisen hyvät. Voidaksemme helpommin vertailla eri vuosia oletamme, että lakkolaiset, joiden käymien lakkojen tulos on jäänyt epäselväksi, jakautuvat tasan voittaneiden ja hävinneiden kesken. Silloin saamme tulokseksi, että vuoden 1912 seitsemän viimeisen kuukauden aikana 132 tuhannesta lakkolaisesta oli hävinneitä 77 tuh. (s.o. 58,4%) ja voittaneita 55 tuh. (s.o. 41,6%).

Siitä ei voida mennä takuuseen, että nämä tiedot ovat täysin yhtäpitäviä aikaisempia vuosia koskevien virallisten tilastotietojen kanssa. Mutta esitämme silti nämäkin tiedot, jotta työläiset voisivat päätellä, miten menestyksellisiä lakot yleensä tapaavat olla Venäjällä työväenliikkeen parhaimpina ja huonoimpina vuosina.

	Lakossa olleiden työläisten luku (tuhansissa)				
	Voittaneita	%	Hävinneitä	%	Yhteensä
1895—1904 (summa 10 vuoden ajalta).....	159	37,5	265	62,5	424
Vuosi 1905.....	705	48,9	734	51,1	1.439
„ 1906.....	233	50,9	225	49,1	458
„ 1907.....	59	29,5	141	70,5	200
„ 1908.....	—	—	—	—	—
„ 1909.....	—	—	—	—	—
„ 1910.....	—	—	—	—	—
„ 1911.....	49	51,0	47	49,0	96
„ 1912 (7 kuukautta).....	55	41,6	77	58,4	132

Näin muodoin vuoden 1912 jälkipuoliskon lakkojen tulokset ovat *huonommat* kuin ne olivat vuosina 1905, 1906 ja 1911, mutta *paremmat* kuin vuosina 1895—1904 ja *paremmat* kuin vuonna 1907. Toistamme, että käytettävissämme olevat eri vuosia koskevat tiedot eivät kaiketi ole täysin verrattavissa toisiinsa, mutta vissin käsityksen asiasta ne kuitenkin voivat antaa.

Huomautamme, että Englannin lakkotilastojen mukaan, jotka käsittävät keskimäärin 10 vuotta, vuodet 1900—1909, lakossa voittaneiden työläisten prosenttiluku on 26,8%, hävinneiden 31,7% ja taistelunsa sovitteluratkaisuun päättäneiden 41,3%. Kun viimeksi mainitut jaetaan tasan voittaneiden ja hävinneiden kesken, niin tulokseksi saamme: *voittaneita* 47,5% ja *hävinneitä* 52,3%. Venäjällä vuosina 1905 ja 1906 — ja samaten vuonna 1911 — käydyt lakot ovat olleet menestyksellisempiä kuin keskimäärin Englannin lakot, siitä huolimatta, että englantilaiset työläiset ovat paljon paremmassa asemassa järjestyneisyyteen ja poliittiseen vapauteen nähden.

VII

On mielenkiintoista vertailla toisiinsa Venäjän eri alueilla käytyjen metallityöläisten lakkojen menestyksellisyyttä.

Moskovan ja Pietarin alueet erottuvat siinä suhteessa kaikista muista alueista. Sekä metallityöläisten lakot että yleensä kaikkien työläisten lakot Moskovan ja Pietarin alueilla olivat verrattain tuloksettomia vuoden 1912 seitsemän viimeisen kuukauden aikana. Muilla alueilla oli havaittavissa päinvastainen tilanne.

Tässä tiedot Moskovan ja Pietarin alueista:

	Lakossa olleiden metallityöläisten lukumäärä vuoden 1912 seitsemän viimeisen kuukauden aikana	
	Moskovan alueella	Pietarin alueella
Hävinneitä	3.420	10.840
Voittaneita	40	4.170
Tulos jäänyt epäselväksi	300	150
Yhteensä	3.760	15.160

Hävinneiden työläisten luku ylittää varsin suuresti voittajain lukumäärän. Sama koskee myös kummankin alueen tekstiilityöläisiä sekä Pietarin alueen „muita”, muiden teollisuusalojen työläisiä. Ainoastaan Moskovan alueella on „muiden” kohdalla suurempi määrä voittajia (4.380) kuin hävinneitä (1.230).

Moskovan ja Pietarin alueilla on nähtävästi ollut joitakin yhteisiä olosuhteita, jotka ovat olleet epäedullisia työläisten lakkoilulle miltei kaikilla teollisuuden aloilla.

Sitä vastoin etelässä, Itämerenmaakunnissa ja Puolan alueella ovat yleensä kaikkien työläisten lakot ja muun muassa metallityöläistenkin lakot olleet menestyksellisiä.

	Lakossa olleiden metallityöläisten lukumäärä vuoden 1912 seltsemän viimeisen kuukauden aikana		
	Etelässä	Itämerenmaakunnissa	Puolan kuningaskunnassa
Hävinneitä	4.390	440	900
Voittaneita	10.040	720	2.890
Tulos jäänyt epäselväksi	2.175	—	—
<i>Yhteensä</i>	16.605	1.160	3.790

Puolan alueella oli metallityöläisillä kaikkein huomattavimmat voitot, ja yleensäkin tuolla alueella työläisten lakkoististelun taloudelliset edellytykset muodostuivat kaikkein edullisimmiksi. Työläiset voittivat siellä teollisuuden *kaikilla* aloilla (etelässä kärsivät tappion „muut”, ja Itämerenmaakunnissa tekstiilityöläisten ottelu päättyi „tasapeliin”: sekä voittaneita että hävinneitä oli yhtä paljon, 1.485). Yksinpä tekstiilityöläisetkin, jotka yleensä koko Venäjän mitassa kärsivät vuoden 1912 jälkipuoliskolla kaikkein raskaimman tappion (hävinneitä 43.000, voittaneita 20.000), saivat Puolan kuningaskunnassa loistavan voiton: hävinneitä oli vain 390 ja voittaneita 8.060.

Venäjän länsi- ja eteläseuduilla työläiset tekivät hyökkäyksen kapitalisteja vastaan ja saivat suuria voittoja; Moskovassa ja Pietarissa he niin ikään tekivät hyökkäyksiä, mutta useimmissa tapauksissa heidän hyökkäyksensä lyötiin takaisin. Valitettavasti eriteltävinämme olevat tiedot ovat liian niukkoja eivätkä tarjoa mahdollisuutta tehdä vertailuja vuoteen 1911, joten emme voi tehdä varmaa johtopäätöstä tällaisen eron aiheuttaneista syistä.

VIII

Mitä lakkojen sitkeyteen tulee, niin siinä suhteessa, kuten näimme, ovat metallityöläiset ensimmäisellä sijalla ja tekstiilityöläiset viimeisellä. On mielenkiintoista verrata

toisiinsa metallityöläisten tuloksellisia ja tuloksettomia lakkoja. Tässä tiedot siitä:

	Lakossa olleiden metallityöläisten lukumäärä	Menetettyjä päiviä (tuhanissa)	Keskimäärin menetettyjä päiviä yhtä lakkolaista kohti
Hävinneltä	19.990	230,7	11,5
Voittaneita	17.860	387,3	21,7
Tulos jäänyt epäselväksi	2.625	145,3	55,4
Yhteensä	40.475	763,3	18,8

Näemme, että metallityöläisten menestykselliset lakot ovat olleet miltei kaksi kertaa sitkeämpiä kuin tuloksettomat (21,7 päivää 11,5 vastaan). Voittoa ei ole saatu helpolla. Kapitalistit on saatu lannistetuiksi vain siten, että on oltu äärettömän tarmokkaita ja päättäväisiä. Ja tuloksiltaan epäselviksi ovat nähtävästi jääneet sellaiset lakot, joissa „vihollispuolten” voimat ovat olleet enemmän tai vähemmän tasaväkiset ja taistelu tavattoman sitkeätä: tällaisten epämääräisten (tulosten kannalta epämääräisten) lakkojen keskipituus oli 55,4 päivää.

Huomautamme, että „muilla” työläisillä havaitsemme samaa — sitkeimpiä ovat olleet menestykselliset lakot, mutta tekstiilityöläisillä on ollut päinvastoin: sitkeimpiä ovat olleet epäonnistuneet lakot.

Vertailemalla eri alueiden metallityöläisten lakkotaistelun sitkeyttä kuvaavia tietoja saamme seuraavat tulokset:

	Lakon keskipituus yhtä lakossa ollutta metallityöläistä kohti				
	Moskovan alueella	Pietarin alueella	Itämerenmaakunnissa	Etelässä	Puolan kuningaskunnassa
Hävinneltä	11,5	12,1	5,9	12,0	5,2
Voittaneilla	7,5	37,2	23,7	14,9	22,4
Jollia tulos on jäänyt epäselväksi	12,0	261,3	—	47,1	—
Yhteensä	11,5	21,4	17,0	18,4	18,3

Metallityöläisten lakkojen sitkeyden kannalta ensimmäisellä sijalla on yleensä Pietarin alue; sen jäljessä käy eteläinen seutu, sitten seuraavat Puolan alue, Itämerenmaakunnat ja lopuksi Moskovan alue. Kaikilla muilla seuduilla Moskovan aluetta lukuunottamatta ovat menestykselliset lakot olleet paljon sitkeämpiä kuin tuloksettomat.

Taistelun sitkeydestä — sekä lakkotaisteluun osallistuneiden työläisten prosenttimäärästä — päätellen Pietarin metallityöläiset esiintyvät koko Venäjän metallityöläisten etujoukkona. Ja taas metallityöläiset yleensä näyttelevät samaa osaa muiden teollisuusalojen työläisiin nähden.

IX

Moskovan tehtailijain yhdistyksen selostuksessa on kuvailtu erittäin lyhyesti erillisiä lakkoja. Esitämme näistä kuvauksista muutamia otteita, jotta metallityöläiset voisivat nähdä, *kuinka* herrat tehtailijain toimintaselostusten laatijat kuvailevat heidän taisteluaan.

Moskovan alueen lakoista on valittu taidetaontaverstaiden 1.200 työläisen lakko. Siitä olemme jo puhuneet.

Pietarin alueen lakoista tehtailijat pitivät eräänä sitkeimpänä Siemensin ja Halsken tehtaiden lakkoa, joka kesti 14 viikkoa ja päättyi elokuun 19 päivänä. Tehtailijain yhdistyksen tilastojen mukaan siihen otti osaa 1.600 työläistä. Tehtaan johto ei suostunut peruuttamaan Vapun vietosta langetettuja sakkoja, mutta „sen asemesta ilmoitti olevansa valmis maksamaan kullekin työläiselle jouluksi palkkiona 3 ruplaa. Sitä paitsi tehdashallinto suostui liittämään toukuun 1 päivän juhlapäiviin, ellei hallitus vastusta sitä” (selostuksen 38. sivu). „Lakon aikana”, luemme selostuksesta, „työläiset hyökkäsivät monta kertaa niiden uusien työläisten kimppuun, joiden avulla tehtaissa onnistuttiin saamaan työt osittain käyntiin”.

Etelässä käydyistä metallityöläisten lakoista on merkittävä Nikolajevin kaupungin laivanveistämöjen 3.886 työmiehen lakko, josta aiheutui enemmän kuin 155.000 työpäivän menetys. Työläiset vaativat 8 tunnin työpäivää, 50% palkankorotusta, sakkojen ja kaikkien ylitöiden poistamista, valinnallisten luottamusmiesten järjestelmän voimaan saattamista y.m. Lakko kesti koko kesäkuun ajan. „Kesäkuun lopulla saatiin aikaan sopimus työläisten ja tehdashallinnon välillä; ehtona oli, että kaikki työläiset saavat palata takaisin paikoilleen, että tehdas hyväksyy luottamusmiesten järjestelmän, että avataan ruokala ja korotetaan palkkoja 18%:lla”. Lakkolaisten ja rikkurien välillä oli yhteenottoja.

Tavattoman sitkeäksi muodostui Harkovissa marraskuussa puhjennut veturinrakennustehtaan työläisten lakko,

johon otti osaa 2.000 työläistä. Tehtaalla oli kiireellisiä valtion tilauksia, ja sille „koitui suuria tappioita työnseisauksesta”.

Uralin lakoista, joita *ei ole lainkaan* huomioitu tehtailijain yhdistyksen tilastoissa, mainitsemme Sysertin tehtaiden lakon. Työläiset saivat aikaan palkkojen korotuksen. „Zlatoustissa valtion aseteltaalla puhkesi lakko sen johdosta, kun kolme työläistä oli kuollut koneissa saamiinsa vammoihin. Lakkolaiset vaativat suojalaitteiden asettamista sekä palkkojen korottamista”.

X

Luodessamme yleissilmäyksen tehtailijain lakkotilastojen niukkoihin tietoihin emme voi olla panematta merkille seuraavaa.

Täydellisellä, huolellisesti laaditulla ja järkevästi eriteltyllä sekä nopeasti julkisaatetulla lakkotilastolla on työläisille valtavan suuri teoreettinen kuin myös käytännöllinen merkitys. Se tarjoaa arvokasta aineistoa, jonka avulla voidaan valaista sekä sitä työväenliikkeen suurta tietä, jota se kulkee kohti yleismaailmallisia päämääriään, että myös taistelun lähimpiä, päivänpolttavia tehtäviä.

Kutakuinkin demokraattisissa ja vapaissa valtioissa voi olla laatuunkäypää hallituksen järjestämää tilastointia. Meillä ei sellaisesta voi olla puhuttakaan. Meillä hallituksen järjestämä tilastointi on keinoa, ja sen hoito on tolkuttomasti pirstottu eri „hallinnonhaarojen” kesken, se on epäpätevää ja se julkaistaan kovin myöhään. Tehtailijain tilastot eivät ole paljonkaan parempia, ja ne ovat vieläkin vajavaisempia, vaikka ne toisinaan julkaistaankin jonkin verran aikaisemmin kuin uneliaan venäläisen virkamiehen laatimat tilastot.

Työläisten on ajateltava työväen *oman* lakkotilaston luomista. Tällaisten tilastojen luominen on tietysti äärettömän vaikeata, kun otetaan huomioon ne vainotoimenpiteet, joita kohdistetaan runsaasti työväenyhdistyksiin sekä työväenlehdistöön. Näitä vaikeuksia on mahdoton voittaa käden käänteessä. Mutta työläiset eivät ole tottuneet pelkäämään vainoja eivätkä perääntymään vaikeuksien edessä.

Yksinpä työväen osittaisistakin lakkotilastoista, s.o. sellaisista, jotka sisältävät erillisiä seutuja, erillisiä teollisuuden

aloja ja suhteellisen lyhyitä aikajaksoja koskevia tietoja, on äärettömän suurta hyötyä. Tällaiset tilastot opettavat työläisiä hoitamaan lakkoasioita paremmin ja täydellisemmin ja tekevät mahdolliseksi vertailla toisinaan tehtailijoiden, virkamiesten luomaa kuvaa siihen, minkä työläiset ovat itse piirtäneet.

Sen tähden haluammekin päättää tämän tehtailijain tilastojen erittelymme toivomukseen, että työläiset kaikista esteistä huolimatta yrittäisivät yhä uudelleen tehdä omia työväen lakkotilastojaan. Pari kolme tietoista työläistä voi laatia jokaisesta lakosta tarkan kuvauksen, jossa osoitetaan lakon alkamis- ja päättymisaika, osanottajain lukumäärä (jakaen heidät sukupuolen ja iän mukaan, jos se on mahdollista), lakon syyt ja sen tulokset. Tällaisesta kuvauksesta olisi yksi kappale toimitettava vastaavan työväenliiton hallinnolle (ammattiyhdistyksen tai muun liiton hallinnolle tahi ammattiliittojärjestön sanomalehden toimitukselle); toinen kappale — työväen yleiselle äänenkannattajalle; ja vihdoin kolmas kappale — Valtakunnanduuman työväenedustajalle tutustumista varten.

Sekä tehtailijoiden että hallituksen lakkotilastoissa tulee aina olemaan ei ainoastaan aukkoja, vaan myös vääristelyjä. Yksinpä työväelle myötämielisessä lehdistössäkin tapaamme toisinaan tavattoman vääriä, järjettömiä ja läpeensä porvarillisen hengen läpitunkemia arvioita lakoista, jotka leimataan „intoiluksi” j.n.e.

Vain itse työläiset käyden käsiksi työhön voivat — ajan oloon, sitkeällä työllä ja sisukkaiden ponnistelujen jälkeen — auttaa itseään tajuamaan paremmin liikkeensä ja sillä tavalla takaamaan sille entistä suurempia menestyksiä.

„Metallist” №№ 7, 8 ja 10;
elokuun 24 p:nä, syyskuun 18
ja lokakuun 25 p:nä 1913
Allekirjoitus: V. I l j i n

Julkaistaan „Metallist” aikakauslehden
tekstin mukaan

VENÄJÄN PORVARISTO JA VENÄLÄINEN REFORMISMI

Työväenlehdistö on jo maininnut ja esittänyt arvionsa hra Salazkinin esiintymisestä Nizhni-Novgorodissa koko Venäjän kauppiaskunnan nimessä ja siitä hänen pääministerille esittämästään lausunnosta, että „pakottava välttämättömyys” vaatii perinpohjaisten poliittisten reformien toimeenpanoa. Siihen täytyy kuitenkin vielä kajota, jotta voidaan panna merkille kaksi tärkeätä seikkaa.

Kuinka nopeasti yhdistynyt aatelisto ja koko Venäjän kauppiaskunta ovatkaan vaihtaneet osia! Vuoteen 1905 saakka runsaasti neljän vuosikymmenen ajan aatelisto käyttäytyi liberaalisesti ja muistutteli kunnioittavasti perustuslaista, kauppiaskunta sen sijaan näytti tyytyväisemmältä, vähemmän oppositiomieliseltä.

Vuoden 1905 jälkeen on käynyt päinvastoin. Aatelisto on tullut äärimmäisen taantumukselliseksi. Se on täysin tyytyväinen kesäkuun 3 päivän perustuslakiin ja, jos toivookin sen muuttamista, niin kaiketi vain oikealle käsin. Kauppiaskunnasta sitä vastoin on tullut selvä liberaalinen oppositio.

Venäjä on käden käänteessä aivan kuin „eurooppalaistunut”, t.s. täällä feodaalin ja porvarin keskinäissuhteet ovat muuttuneet Euroopassa tavallisimmin vallitsevien suhteiden kaltaisiksi. Näin on tietenkin saattanut tapahtua vain sen vuoksi, että poliittiset ryhmittymät Venäjällä ovat jo kauan sitten pohjanneet puhtaasti kapitalistisiin suhteisiin. Nämä alkoivat kypsyä vähitellen vuoden 1861 jälkeen ja saavuttivat nopeasti lopullisen kypsyytensä vuoden 1905 tulla. Kaikki narodnikkilaiset fraasit Venäjän sellaisesta tahi tällaisesta periaatteellisesta omalaatuisuudesta, kaikkinaiset pyrkimykset tarkastella Venäjän politiikkaa ja ekonomiikkaa luokkien ylä- tai ulkopuolisesta näkökulmasta kadottivat heti kaiken mielenkiintoisuutensa, muuttuivat ikäväksi, tolkuttomaksi, naurettavan vanhanaikaiseksi romuksi.

Tämä on askel eteenpäin. Tämä on vapautumista vahingollisesta itsepetoksesta, vapautumista lapsellisista toiveista saada luokkataistelutta aikaan jotain asiallista, jotain vakavaa. Käy tämän tai tuon luokan puolelle, auta sen tai tämän luokkapolitiikan tajuamista ja kehittämistä — tällainen on se ankara, mutta hyödyllinen opetus, minkä vuosi 1905 antoi positiivisessa muodossa ja kesäkuun 3 päivän järjestelmän kokemus on negatiivisessa muodossa vahvistanut.

Sivistyneistöön kuuluvien liberaalien ja pikkuporvarillisten narodnikkien ei-luokkakantainen lörpöttely on pyyhkäisty pois historian tieltä. Ja hyvä onkin, että on pyyhkäisty pois. Oli jo aikakin!

Tarkastelkaapa toisaalta koko Venäjän liberaalisen kauppiaskunnan reformistisuutta. Tämä kauppiaskunta julistaa lokakuun 17 päivän manifestissa mainitut „reformit pakottavan välttämättömiksi”. Kaikki tietävät, että siinä on osoitettu „kansalaisvapauden järkkymättömät perusteet”, „todellinen henkilöllinen koskemattomuus”, „omantunnon-, sanan-, kokoontumis- ja yhdistymisvapaus” sekä „yleisen äänioikeuden periaatteen edelleen kehittäminen”.

On selvää, että edessämme on todella poliittisten perusreformien luettelo. On selvää, että jopa yhdenkin tällaisen erillisen reformin toteuttaminen merkitsisi mitä suurinta muutosta parempaan päin.

Ja koko Venäjän kauppiaskunta, tämä kapitalistisen Venäjän taloudellisesti voimakkain luokka, vaatii siis *kaikkia* näitä reformeja. Minkä takia sitten tämä vaatimus on otettu vastaan täysin välinpitämättömästi ja miksi se näyttää suorastaan kevytmieliseltä — kaikista, alkaen pääministeristä, joka kuunteli, ryyppäsi, haukkasi päälle, vastasi, kiitti ja matkusti pois, aina siihen moskovalaiseen kauppiaseen saakka, joka sanoi, että Salazkinin sanat ovat suurenmoisia, mutta niistä ei tule mitään?

Minkä vuoksi?

Sen vuoksi, että Venäjä elää parhaillaan sitä omalaa-tuista historiallista tilannetta, jollaista ei enää pitkiin aikoihin ole ollut Euroopan suurissa valtioissa (mutta jollainen on aikanaan ollut jokaisessa niistä),— jolloin reformismi on erikoisen tylsää, naurettavaa, voimatonta ja sen tähden iljettävää. Jos näistä kauppiaskunnan vaatimista reformeista toteutettaisiin mikä tahansa — joko omantunnon vapaus, liit-toutumisvapaus tahi jokin muu vapaus,— niin se merkitsisi

epäilemättä mitä valtavinta muutosta parempaan. Jokainen etumainen luokka, muun muassa ja ensi kädessä juuri työväenluokka, tarttuisi kaksin käsin pienimpäänkin mahdollisuuteen toteuttaa reformien tietä mitä parannuksia tahansa.

Tätä yksinkertaista totuutta eivät jaksakaan mitenkään käsitellä opportunistit, jotka nostavat kilvelle ratki viisaita „osa-vaatimuksiaan”,— vaikka sen esimerkin, jolloin työläiset tarttuivat oikein hyvin „osittaiseen” (mutta todelliseen) vakuutusreformiin, olisi pitänyt olla opiksi jokaiselle.

Mutta siinähan se juttu onkin, ettei liberaalien reformismissa poliittisten reformien suhteen ole mitään „*todellista*”. Toisin sanoen: kaikki, niin kauppiaskunta kuin Duumassa enemmistönä olevat lokakuulaisetkin ja kadetit, tietävät mainiosti, ettei ole eikä voikaan olla pienintäkään mahdollisuutta toteuttaa reformien tietä yhtäkään noista Salazkinin vaatimista reformeista. Kaikki tietävät, ymmärtävät ja tuntevat sen.

Siksipä yksinkertainen maininta, ettei ole olemassa reformien tietä, on historiallisesti paljon realistisempi, historiallisesti paljon totuudenmukaisempi ja tehokkaampi kuin suurenteleva, paisutettu, pöyhkeilevä lörpöttely mistä reformeista hyvänsä. Se, joka tietää varmasti, ettei reformitietä ole olemassa ja tekee sen tiettäväksi toisillekin, tekee *todellisuudessa* tuhat kertaa enemmän sekä vakuutusasian että kaikkien muidenkin „mahdollisuuksien” käyttämiseksi demokraattisuuden edistämiseksi kuin ne reformeista lörpöttelevät suunsoittajat, jotka eivät itsekään usko sanoihinsa.

Nykyiseen Venäjään nähden pitää *erikoisen* tarkasti paikansa se totuus, minkä maailmanhistoria on sadat kerrat vahvistanut, nimittäin: että reformit ovat mahdollisia vain sellaisen liikkeen oheisena tuloksena, joka on aivan vapaa kaikkinaisesta reformismista suppeudesta. Sen tähden liberaalin reformismi onkin niin kuollutta. Sen tähden demokraattien ja työväenluokan halveksuva suhtautuminen reformismiin onkin niin elinvoimaista.

„*Severnaja Pravda*” № 21,
elokuun 27 pnä 1913
„*Nash Putj*” № 3,
elokuun 28 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I l j i n

Julkaistaan „*Severnaja Pravda*” lehden
tekstin mukaan

SÄÄTYJEN JA LUOKKIEN OSUUS VAPAUTUSLIIKKEESSÄ

Eräessä juridisessa julkaisussa on esitetty tilastotietoja valtiorikoksista Venäjällä. Nämä tiedot ovat hyvin opettavaisia: ne antavat tarkkaa aineistoa siitä, mikä osuus säädyillä ja luokilla on ollut vapautusliikkeessä historian eri kausina.

Valitettavasti tiedot eivät ole täydellisiä. Niissä on erotettu vain seuraavat kaudet: vuodet 1827—1846 (maaorjuuden kausi); vuodet 1884—1890 („raznotshinetsien” liikkeen kausi; porvarillis-liberaalisen ja liberaalis-narodnikkilaisen liikkeen sekoittuminen toisiinsa). Ja vihdoinkin välitön vallankumousta edeltänyt kausi (1901—1903) sekä vallankumouksen kausi (1905—1908), s.o. porvarillis-demokraattisen ja proletaarisen liikkeen kaudet.

Säätyjen osuutta kuvastavat tiedot ovat seuraavanlaiset. Jokaista valtiorikoksista syytteeseen pantua sataa henkilöä kohti oli:

Kaudet	Aateli- sia	Kaupunkilais- väestöä ja taalonpoikia	Papistoa	Kauppi- aita
1827—1846....	76	23	?	?
1884—1890....	30,6	46,6	6,4	12,1
1901—1903 ...	10,7	80,9	1,6	4,1
1905—1908	9,1	87,7	?	?

Tästä näkyy selvästi, kuinka nopeasti vapautusliike demokratisoitui XIX vuosisadalla ja kuinka jyrkästi muuttui sen luokkakokoonpano. Maaorjuuden kausi (vuodet 1827—1846)—täysin vallitsevana on aatelisto. Tämä kausi käsittää aikajakson dekabristeista Herzeniin saakka. Maaorjuuden

Venäjä on poljettu ja liikkumaton. Vain mitätön vähemmistö aatelistosta protestoi, mutta se on voimatonta ilman kansan kannatusta. Kuitenkin aateliston parhaimmisto auttoi *herättämään* kansan.

Raznotshinetsien kausi eli porvarillis-liberaalinen kausi (1884—1890) — aateliset muodostavat jo pienemmän osan vapautusliikkeen osanottajain joukossa. Mutta jos heihin lisätään papisto ja kauppiaskunta, niin saamme 49%, s.o. *melkein puolet*. Liike on puolittain pysynyt yhä etuoikeutettujen luokkien: porvariston huippukerrosten ja aateliston liikkeenä. Tästä johtuu, että liike on voimatonta, yksilöiden sankaruudesta huolimatta.

Kolmas kausi (1901—1903) ja neljäs kausi (1905—1908) ovat talonpoikaiston ja proletaaristen kansanjoukkojen liikkeen kausia. Aateliston osuus on aivan vähäinen. Kaupunkilaisväestö ja talonpojat muodostavat ennen vallankumousta $\frac{8}{10}$ ja vallankumouksen aikana $\frac{9}{10}$. Joukot ovat heränneet. Tästä johtuu kaksi tulosta: 1) voidaan saada aikaan jotain vakavaa ja 2) liberaalit ovat vihamielisiä liikettä kohtaan (vastavallankumouksellisen liberalismin ilmaantuminen).

Vieläkin mielenkiintoisemmat ovat elinkeinoja koskevat tiedot, joita meillä on vain kolmen viimeisen kauden ajalta. Kutakin vapautusliikkeen 100 (valtiorikoksista syytteeseen pantua) osanottajaa kohti oli henkilöitä, jotka harjoittivat elinkeinonaan:

Kaudet	Maataloutta	Teollisuutta ja kaupaa	Vapaita ammattaita ja opiskelijoita	Epämääräistä tointia tai olivat toimetta
1884—1890....	7,1	15,1	53,3	19,9
1901—1903....	9,0	46,1	28,7	8,0
1905—1908....	24,2	47,4	22,9	5,5

Nämä ovat tavattoman opettavaisia numeroita. Heti käy selville raznotshinetsin osuus narodnikkilaisuuden ja narodnajavoljalaisuuden kaudella (1884—1890): *enemmistö* osanottajista on opiskelijoita ja vapaiden ammattien harjoittajia (53,3%). Porvarillis-liberaalisen ja liberaalis-narodnikkilaisen liikkeen toisiinsa sekoittuminen, samalla kun opiskelijat ja sivistyneistö näyttelevät johtavaa osaa — tällainen on silloisten puolueiden ja silloisen liikkeen luokkaolemus. Talonpojat („maatalous”) ja teollisuustyöläiset („teollisuus

ja kauppa”) ovat pienenä vähemmistönä (7 ja 15%). Niin sanottuja deklassoituneita, s.o. luokastaan suistuneita, henkilöitä, jotka ovat menettäneet yhteytensä tiettyyn luokkaan,— sellaista väkeä on *yksi viidesosa* (19,9%), enemmän kuin talonpoikia, enemmän kuin työläisiä!

Siitä johtuukin liikkeen muotojen omalaatuisuus, ylevä sankaruus ja sen voimattomuus.

Lähestyvä vallankumousta edeltävä kausi (1901—1903). Ensi osaa näyttelee kaupunkilaistyöläinen („teollisuus ja kauppa”). Työläiset, jotka muodostavat vähemmistön kansasta, tekevät *miltei puolet* (46,1%) osanottajista. Sivistyneistö ja opiskelijat ovat *jo* toisella sijalla (työväenpuoluetta koskevista liberaalien ja likvidaattorien taruista huolimatta). Talonpoikain osuus on mitättömän pieni (9% „maataloudesta”), mutta se on kasvamassa.

Viimeinen kausi, vuodet 1905—1908. Kaupunkilaistyöläisten osuus on kasvanut 46,1:sta 47,4%:iin. He ovat jo saaneet hereille talonpoikaiston suuret joukot; talonpoikaiston osallistuminen liikkeeseen on lisääntynyt enemmän kuin minkään muun luokan: 9:stä 24,2%:iin, s.o. *miltei kolminkertaisesti*. Talonpoikaisto on jo ohittanut liberaalisen sivistyneistön ja opiskelijat (joita on 22,9%). Deklassoituneiden, luokastaan suistuneiden, osuus on vallan mitätön (5,5%). Se liberaalien teoria, että vallankumouksemme on olemukseltaan „intelligenssin” vallankumous, paljastaa selvääkin selvemmin ilkeämielisen ja parhaavan luonteensa.

Proletariaatti ja porvarilliset kansanjoukot (talonpoikaisto) — juuri ne muodostavat liikkeen yhteiskunnallisen voiman. Mutta talonpoikaisto, vaikka se muodostaakin suuren enemmistön työläisiin ja kaupunkilaisiin verrattuna, on silti paljon jäljessä tehden kaikkiaan vain *neljänneksen* (24,2%) osanottajista, sillä talonpoikaisto on saatu vasta puolihereille.

Lopuksi meidän on kehaistava kesäkuun 3 päivän (stoly-pinilaista) maapolitiikkaa, joka varsin hyvällä menestyksellä, nopeasti ja pontevasti herättää loputkin...

„Severnaja Pravda” № 22,
elokuun 28 pnd 1913
„Nash Putj” № 4,
elokuun 29 pnd 1913
Allekirjoitus: V. Iljin

Julkaistaan „Severnaja Pravda” lehden
tekstin mukaan

LUOKKASOTA DUBLINISSA

Irlannin pääkaupungissa Dublinissa, puolimiljoonaisessa, vähemmän teollisessa kaupungissa, luokkataistelu, jonka läpitunkemaa on jokaisen kapitalistisen yhteiskunnan koko elämä, on kärjistynyt luokkasodaksi. Poliisi suorastaan riehuu raivoissaan, päihtyneet poliisit pieksävät rauhallisia työläisiä, murtautuvat taloihin, räökkäävät vanhuksia, naisia ja lapsia. Satoja haavoittuneita (yli 400) ja *kaksi surmattua* työläistä — sellaiset ovat tämän sodan uhrin. Kaikki tunnetut työväenjohtajat on vangittu. Rauhallisimpienkin puheiden vuoksi pannaan vankilaan. Kaupunki näyttää sota-leiriltä.

Mistä on kysymys? Kuinka on rauhallisessa, kulttuuri-
sessa, vapaassa sivistysvaltiossa voinut puhjeta sellainen
sota?

Irlanti on tavallaan kuin Englannin Puola, mutta vain enemmän Galitsian kuin Varsovan-Lodzin-Dombrovin tyyppiä. Kansallisuussorto ja katolinen taantumus ovat aikaansaaneet sen, että tämän onnetoman maan proletaareista on tullut kerjäläisiä, talonpojista — pinttyneitä, tietämättömiä ja tylsistyneitä pappispimityksen orjia, porvaristosta — nationalistisilla fraaseilla naamioituva kapitalistien, työläisiä sortavien hirmuvaltioiden, falangi; ja vihdoinkin hallintoviranomaisista — kaikkinaisen väkivallan tekoon harjaantunut joukkio.

Nyt irlantilaiset nationalistit (s.o. irlantilaiset porvarit) ovat päässeet voitolle: he lunastavat maitaan englantilaisilta tilanherroilta (landlordeilta); he saavat kansallisen *itsehal-*

linnon (kuuluisan homerulen, josta Irlanti on käynyt niin pitkällistä ja sitkeätä taistelua Englantia vastaan); he tulevat vapaasti hallitsemaan „omaa” maataan kompuksessa „omien”, irlantilaisten pappiensa kanssa.

Ja tämä Irlannin nationalistinen porvaristo juhlii nyt „kansallista” voittoa, „valtiollista” kypsyyttään julistamalla sodan elämästä ja kuolemasta Irlannin työväenliikkeelle.

Dublinissa asuu englantilainen käskynhaltija. Mutta hänellä on todellisuudessa vähemmän valtaa kuin Dublinin kapitalistien johtajalla, eräällä Murphylla, „Independent” („Riippumaton” — leikki pois!) lehden kustantajalla, kaupungin raitioliikenneyhtiön suurimmalla osakkeiden omistajalla ja johtajalla sekä Dublinin hyvin monien kapitalististen liikeyritysten osakkaalla. Murphy on julistanut — tietysti Irlannin kaikkien kapitalistien nimessä, että hän on valmis käyttämään $\frac{3}{4}$ miljoonaa puntaa (noin 7 miljoonaa ruplaa) Irlannin ammattiliittojen hävittämiseen.

Nämä liitot olivatkin jo alkaneet kehittyä oivallisesti. „Kansallista” voittoaan juhlivien Irlannin porvarilurjusten kintereillä kulki luokkatietoisuuteen heräävä Irlannin proletariaatti. Se löysi itselleen lahjakkaan johtajan — toveri *Larkinin*, joka toimii Irlannin kuljetustyöntekijäin liiton sihteerinä. Larkin, jolla on mainiot puhujanlahjat, mies, joka on täynnä kiihkeää irlantilaista tarmoa, sai aikaan ihmeitä kouluja käymättömien työläisten — niiden Britannian proletariaatin laajojen joukkojen keskuudessa, jotka Englannin „koulutetun” (skilled) työmiehen kirottu porvarillinen, liberaalinen, aristokraattinen henki niin usein eristää Englannin eturivin työläisistä.

Irlannin työväenliitoissa heräsi uusi henki. Kouluttamattomat joukot vilkastuttivat ennen näkemättömällä tavalla ammattiliittojen toimintaa. Yksinpä naisetkin alkoivat järjestäytyä — tämä on ilmiö, jota ei ole ennen nähty katolisessa Irlannissa. Dublin lupasi muodostua koko Ison-Britannian etumaiseksi kaupungiksi työläisten järjestyneisyyden alalla. Maa, jolle ovat olleet luonteenomaisia ihrainen, hyvinsyönyt katolilainen pappi ja köyhä, nälkää kärsivä ja ryysyinen työläinen, joka käy sunnuntaisinkin repaleissa, sillä hänellä ei ole varaa ostaa itselleen pyhävaatteita, — tämä kaksin- ja kolminkertaisen sorron, myöskin

kansallisuussorron, painama maa alkoi muuttua proletariaatin järjestyneen armeijan maaksi.

Murphy julisti porvariston ristiretken Larkinia ja „larkinismia” vastaan. Ensi aluksi annetaan lopputili 200 raitio liikenteen työläiselle, jotta saataisiin puhkeamaan lakko näyttelyn aikana ja *myrkytettyä* koko taistelu. Kuljetustyöntekijäin ammattiyhdistys ryhtyy lakkoon vaatien erotettujen ottamista takaisin. Murphy järjestää työnsulkuja työläisiä vastaan. Nämä vastaavat lakoilla. Sota on käynnissä kautta linjan. Intohimot riehahtavat valloilleen.

Larkin — hän on muuten Irlannin vapausliikkeeseen osallistumisesta vuonna 1867 teloitetun kuuluisan Larkinin pojanpoika — Larkin pitää tulsia puheita joukkokokouksissa. Puheissaan hän mainitsee siitakin, että Irlannin „homerulen” englantilaisten porvarillisten vihollisten puolue vapaasti kehottaa vastustamaan hallitusta, uhkaa vallankumouksella, järjestää aseellista vastarintaa homerulea vastaan ja aivan rankaisematta täyttää maan vallankumouksellisilla julisteilla.

Mutta se, mikä on sallittua taantumuksellisille, *englantilaisille* shovinisteille, Carsonille, Londonderrylle, Bonar Law’lle (Irlantia ahdistaville englantilaisille Purishkeivitsheille, nationalisteille), se ei ole sallittua proletaarisosialistille. Larkin vangitaan. Työväen joukkokokous kielletään.

Irlanti ei kuitenkaan ole Venäjä. Hyökkäys kokoontumisvapautta vastaan nostaa suuttumuksen myrskyn. *On pakko* panna Larkin syytteeseen. Mutta oikeudessa Larkin muuttuu syyttäjäksi ja istuttaa tosiasiallisesti syytettyjen penkille itse Murphyn. Todistajain ristikuulustelulla Larkin näyttää toteen, että Murphy kävi pitkällisiä neuvotteluja käskynhaltijan kanssa juuri ennen hänen, Larkinin, vangitsemista. Larkin julistaa, että poliisilaitos on Murphyn ylläpidossa, — eikä kukaan rohkene kumota Larkinin sanoja.

Larkin päästetään vapaaksi takuuta vastaan (eihän poliittista vapautta voida käden käänteessä kumota). Larkin ilmoittaa tulevansa hinnalla millä hyvänsä ulkoilmakokoukseen. Ja tosiaan, hän tulee sinne valepukuisena ja alkaa puhua väkijoukolle. Poliisit tuntevat hänet, sieppaavat kiinni ja alkavat piestä. Alkaa kaksi päivää kestävä poliisipatukan diktatuuri, väkijoukon pieksäminen, naisten ja lasten räökkäykset. Poliisit murtautuvat työläisten koteihin.

Kuljetustyöntekijäin liiton jäsen työmies *Nolan* hakataan kuoliaaksi. Toinen kuolee haavoihinsa.

Nolan haudataan torstaina, syyskuun 4 pnä (vanhaa lukua elokuun 22 pnä). 50.000 Dublinin proletaaria kokoontui hautajaisiin saattamaan toverinsa maallisia jäännöksiä. Poliisipedot vetäytyivät piiloon, sillä he eivät uskaltaneet ärsyttää väkijoukkoa, ja järjestys oli mallikelpoinen. „Tämä oli valtavampi mielenosoitus kuin Parnellin (Irlannin nationalistien kuuluisa johtaja) hautajaisten aikana”, sanoi eräs irlantilainen vanhus saksalaiselle sanomalehtimiehelle.

Dublinin tapahtumat ovat käännekohta Irlannin työväenliikkeen ja sosialismin historiassa. Murphy uhkasi hävittää Irlannin työväenliitot. Hän hävitti vain sen vaikutuksen viimeisetkin rippeet, joka Irlannin nationalistisella porvaristolla oli ollut Irlannin proletariaattiin. Hän auttoi Irlannin itsenäisen, nationalistisista ennakkoluuloista vapaan ja valtakumouksellisen työväenliikkeen karkaisemista.

Se kuvastui heti kohta ammattiliittojen (trade unionien) kongressissa, joka avattiin syyskuun 1 pnä (vanhaa lukua elokuun 19 pnä) Manchesterissa. Dublinin tapahtumat vaikuttivat sytyttävästi edustajiin — hengeltään poroporvarillisten ja esivallan edessä kumartelevien opportunististen ammattiliittotoimitsijain vastarinnasta huolimatta. Dublinin työläisten edustajisto otettiin vastaan kunnianosoituksin. Edustaja Partridge, metallityöläisten liiton Dublinin jaoston puheenjohtaja, kertoi poliisien kuohuttavista väkivallanteoista Dublinissa. Muuan työläistyttö oli ollut juuri nukkumaan menossa, kun poliisit murtautuivat taloon. Tyttö piiloutui käymälään. Hänet raahattiin sieltä tukasta vetäen. Poliisit oli juotettu humalaan. Nämä „ihmiset” (lainausmerkeissä) hakkasivat kymmenvuotiaita poikasia ja viisivuotiaita lapsia!

Partridge vangittiin kahdesti — syytettynä puheista, jotka tuomari itse myönsi rauhallisiksi. Olen varma, sanoi Partridge, että nyt minut vangitaan siitäkkin, jos julkisesti luen „Isä meidän” rukouksen.

Manchesterin kongressi lähetti Dubliniin edustajistonsa. Sikäläinen porvaristo yritti taas käyttää aseenaan nationalismia (juuri samalla tavalla kuin nationalistiporvarit tekevät meillä Puolassa tai Ukrainassa tahi juutalaisväestön keskuudessa!), — että muka „englantilaisilla ei ole mitään

tekemistä Irlannin kamaralla"! Mutta *onneksi* nationalistit ovat jo kadottaneet vaikutuksensa työläisiin*.

Manchesterin kongressissa kuului puheita, jollaisia ei ole kuultu pitkiin aikoihin. Ehdotettiin koko kongressin siirtämistä Dubliniin ja yleislakon järjestämistä koko Englannissa. Smillie, vuorityöläisten liiton puheenjohtaja, sanoi, että Dublinissa käytetyillä menetelmillä pakotetaan kaikki Englannin työläiset astumaan vallankumouksen tielle ja että he kyllä oppivat käyttämään asetta.

Englannin työväenjoukot siirtyvät hitaasti, mutta järkähämättömästi uudelle tielle — työläisaristokratian pienten etuoikeuksien suojelemisesta itse joukkojen sankarilliseen suurtaisteluun, jota käydään uuden yhteiskuntajärjestelmän puolesta. Ja tätä tietä kulki Englannin proletariaatti, kun se on noin tarmokasta ja järjestynyttä, toteuttaa sosialismin nopeammin ja varmemmin kuin missään muualla.

„*Severnaja Pravda*” № 23,
elokuun 29 pnä 1913
„*Nash Putj*” № 5,
elokuun 30 pnä 1913
Allekirjoitus: V.

Julkaistaan „*Severnaja Pravda*” lehden
tekstin mukaan

* Irlantilaiset nationalistit kuuluvat jo pelkäävän sitä, että Larkin perustaa Irlannin riippumattoman työväenpuolueen, joka joudutaan ottamaan huomioon Irlannin ensimmäisessä kansallisessa parlamentissa.

UUSIA TOIMENPITEITÄ MAA-„REFORMIN“ ALALLA

Hallitus on laatinut talonpoikain maanomistusta koskevan uuden lakiehdotuksen. Aiotaan kiireesti „rajoittaa” huuttori- ja lohkotilojen „pirstomista”. Tilanherrat haluavat „suojella pientä maaomaisuutta” paloittelulta, pirstomiselta ja silpomiselta.

Lain olemuksena on se, että kielletään pirstomasta talonpoikain *keskisuuria* maapalstoja, huuttori- ja lohkotiloja. Niin myytäessä kuin perintönäkin siirtyessään näiden maapalstojen täytyy pysyä yhden omistajan hallussa. Muille perillisille „maksetaan” osaraha tilanherrojen maanjakolautakuntain hinnoittelun mukaan.

Rahat näitä maksuja varten annetaan erikoishuojennuksin talonpoikaispankin kautta maan kiinnitystä vastaan. Keski-suurien (pirstomattomien) maapalstojen koko määritellään niiden vuoden 1861 maaorjuudellisten lakien nojalla, jotka koskevat ukaasin mukaisia maaosuuksia⁸³.

On aivan selvää, mitä tämä lakiehdotus merkitsee. Tilanherrat haluavat luoda talonpoikaisporvariston etuoikeutetun ja kapitalismilta suojatun maanomistuksen. Tuntiessaan erioikeuksiensa ja maaorjuudellisen maanomistuksensa järkkävän tilanherrat yrittävät saada puolelleen talonpoikaisporvariston kerroksen, joka on määrällisesti mitättömän vähäinen, mutta rikkain kerros. Luovutan teille pienen osan erioikeuksistani, sanoo tilanherra kulakeille ja pohatoille, autan teitä hyötymään köyhtyvien talonpoikaisjoukkojen kustannuksella, te suojelkaa minua noilta joukoilta, olkaa järjestyksen tukipylväitä. Sellainen on uuden lakiehdotuksen luokkasisältö.

Tämä vastaa mitä täydellisimmin kesäkuun 3 päivän maapolitiikan, niin sanotun stolypinilaisen maapolitiikan, yleistä suuntausta. Tämä on samaa tilanherrain politiikkaa, eivätkä tilanherrat luokkana voikaan vuoden 1905 jälkeen harjoittaa Venäjällä muuta politiikkaa. He eivät voi muulla tavalla säilyttää erioikeuksiaan eivätkä edes puolustaa olemassaoloaan.

Demokraattien — sekä työläisdemokraattien että porvarillisten demokraattien (s.o. talonpoikaiston valtaosan) — täytyy tajuta tämä luokkasuhteita koskeva ehdoton totuus ja tehdä siitä kiertämättömät johtopäätökset. Mikään ei ole sen typerämpi ja taantumuksellisempi kuin se byrokraattinen katsantokanta, jolla ovat liberaalit ja narodnikit, jotka pelkäävät talonpoikain maiden *kauppavaihdon piiriin joutumista*, s.o. niiden vapaata myyntiä ja ostoa. „Retsh” esimerkiksi sanoo kahdessa tätä uutta lakiehdotusta käsittelevässä pääkirjoituksessaan, että „pienmaanomistuksen suojaaminen on välttämätön ilmiö”. Onnettomuudeksi kesäkuun kolmannen päivän maapolitiikka hyväksyttiin nähkääs „yhtäkkiä, jyrkkänä poliittisena tehokeinona”.

Ratki viisas liberaali näyttelemässä sellaisen „luokkien yläpuolella” olevan virkailijan osaa, joka moittii Stolypinia, tilanherrain johtajaa, siitä, että tämä käyttää poliittista tehokeinoa tilanherrojen etujen mukaisesti! Pyritään pelkurimaisesti vetäytymään piiloon kiertämättömältä luokkataistelulta ja verhotaan sitä valittelemalla, että luokan edut ja politiikka ovat sidotut toisiinsa. Eipä ihme, että Stolypin vain nauroi *tällaisille* vastustajille.

„Pienmaanomistuksen suojaaminen” — tämä liberaalien (venäläisten) ja narodnikkien lempilause — on taantumuksellinen korulause. Työväenluokka tukee talonpoikaista (ja johtaa sitä) vain silloin ja sikäli, milloin ja mikäli se esiintyy demokraattisesti, s.o. yhteiskuntakehityksen ja kapitalismin kehityksen etujen mukaisesti, pyrkien vapauttamaan maan maaorjuuttajien sorrosta ja näiden erioikeuksista. Kaikenlainen talonpoikain maiden kauppavaihdon piiriin saattamisen rajoittaminen taas on toimenpide, joka on ensinnäkin järjetön, sellainen, joka ei kykene pysäyttämään kapitalismia ja vain huonontaa joukkojen asemaa, tekee niiden elämän vaikeammaksi, pakottaa kiertämään lakia. Ja toiseksi, se on toimenpide, joka itse asiassa luo vähälukuisen

erioikeutettujen pikkuporvariin, pinttyneimpien ja tylsimpien edistyneen vihollisten, kerroksen.

Työväenluokka ei esitä maaorjuuttaja-tilanherrojen luokkapolitiikan vastapainoksi mitään korulauseita, joista uhkuu „luokkien yläpuolella“ olemisen henki, vaan toisten luokkien edut, luokkien, jotka käsittävät yhdeksän kymmenesosaa väestöstä. Talonpoikaisto, tuo pikkuporvarillinen joukko, tulee häilymään kauan ollen toisaalta proletariaatin johdonmukaisen demokraattisuuden kannalla ja toivoen toisaalta saavansa antipaloja tilanherroilta, saavansa osan niiden erioikeuksista.

Mutta venäläisten tilanherrojen asettamat ehdot ovat talonpojille niin raskaita ja miljoonien nälänhätä näiden ehtojen vallitessa niin tavallista, ettei voi olla epäilystäkään siitä, ketä tulee seuraamaan kaikki mikä on elävää, elinkykyistä ja tietoista.

„Nash Putj“ № 4,
elokuun 29 pnä 1913
„Severnaja Pravda“ № 24,
elokuun 30 pnä 1913
Allekirjoitus: V. Iljin

Julkaistaan „Severnaja Pravda“ lehden
tekstin mukaan

KAUPPIAS SALAZKIN JA KIRJAILIJA F. D.

Kauppias Salazkinin puheella on epäilemättä suuri yhteiskunnallinen merkitys. Se historian kausi, „alkuperäisen kasautumisen” kausi, jolloin aatellinen tilanherra nurisi ja anoi „luottamusta” ja kauppias kumarteli ja kiitteli, on jäänyt menneisyyteen.

Samoin on mennyt myös kesäkuun kolmannen päivän kauden, vastavallankumouksellisen kauden, ensimmäinen vaihe, jolloin joukkojen liikettä pahanpäiväisesti säikähtänyt kauppias loi ihailevan ja kaihoavan katseen Stolypiniin. On alkanut toinen vaihe, työvään nousun, „yhteiskunnallisen” vilkastumisen ja kauppiaskunnan liberaalisuuden vaihe.

Yksinpä pikkuporvarillisetkin demokraatit joutuvat *väkisin* (tapahtumien kulun pakosta) yhä enemmän *hyväksymään* oikean arvion noista liberaaleista, jotka ovat loka-kuulaisten ja kadettipuolueen välimailta. „Severnaja Pravda” esitti hiljattain sellaisia „Kijevskaja Myslin” aivan oikeita mietteitä (ks. „Severnaja Pravda” № 9, elokuun 11 päiväältä *), että liberaalit *erkaantuvat* demokraateista, että liberaaliset kadetit — „progressisteista” puhumattakaan — lähentyvät taantumuksellisia nationalisteja.

Mutta eräät kirjoittajat näyttävät laahustavan jopa pikkuporvarillistenkin demokraattien jäljessä, opportunistisen opinkaavansa vankeina. Näiden kirjoittajain etunenässä käy tietysti likvidaattori F. D.

Arvioidessaan Salazkinin puhetta F. D. kirjoitti („Novaja Rabotshaja Gazeta”, elokuun 23 pnä), että oikeassa ovat mustasotnialaiset, jotka metelöivät Salazkinia vastaan, „mutta oikeassa on vasemmistolainenkin (lue: liberaalien)

* Ks. tätä osaa, ss. 294—296. *Toim.*

lehdistö, joka osoittaa, että virkavalta on elimellisesti kykenemätön tyydyttämään maan ajankohtaisia vaatimuksia. Väärässä on vain yksin „Rossija” lehti”.

„Salazkinin esiintymistä ei voida selittää sillä, että hän olisi mieltynyt radikaalisiin ohjelmiin”, kirjoitti F. D., „vaan sillä, että puuttuu järjestystä ja laillisuutta. Kauppias on noussut kapinaan... Ja koska näin on tapahtunut, niin suhtautukoonpa kauppias radikaalisiin ohjelmiin kuinka vihhamielisesti tahansa, hänen on pakko, ellei tänään, niin huomenna, yhdistää ponnistuksensa maan radikaalisempien kerrosten ponnistuksiin”.

Tällainen on F. D:n antama arvio. Hän ei mene liberaalien ja työläisten yhdistämistä pitemmälle.

Kummallinen juttu! F. D. ei huomaa kauppiaan ponnistusten ja mustasotnialaisen tilanherran ponnistusten yhdistämistä. Hän ei huomaa, että Salazkin puolustaa kesäkuun kolmannen päivän komennon „perustuksia”, että hän haluaa vain tunkea Purishkevitchia syrjään näiden perustusten puitteissa.

Toisaalta hän ei huomaa, mikä ero on liberaalien ja Salazkinin *reformistisen* asenteen ja työväenluokan asenteen välillä, jolle reformismiin viheliäinen suppeus on vierasta. Kirjailija F. D. ei ole kiinnittänyt huomiota siihen oleelliseen puoleen, jossa demokraatit nyt eroavat liberaaleista.

F. D:tä kiinnostaa *vain* yksi asia: liberaalien ja työläisten yhdistäminen. Huvittava... ammatti!

Tarkastelkaapa F. D:n kirjoitusta niinkuin poliittista asiakirjaa — „yleiseurooppalaiselta” näkökannalta (F. D. ja hänen ystävänsähän puhuvat niin mielellään eurooppalaisuudesta...). Ja te näette, että F. D. on täydellisesti Lloyd Georgen ja „työväenpuolueen” äärimmäisten opportunistien katsantokannalla (englantilaisen mittakaavan mukaan); — Combes'in ja Jaurèsin katsantokannalla (ranskalaisen mittakaavan mukaan); — tahi „Berliner Tageblattin” *, Berliinin vasemmistoliberaalien äänenkannattajan, sekä Bernsteinin, Kolbin ja Vollmarin katsantokannalla.

F. D:n kirjoituksessa ei ole mitään sellaista, mikä ei sopisi vasemmistokadetille, joka ajaa „Salazkinien ponnistelujen ja maan radikaalisempien kerrosten ponnistelujen” „yhdistämisen” asiaa.

* — „Berliinin Päivälehdessä”. *Toim.*

Marxilainen sanoo työläisille: käyttäkää hyväksenne Salazkinien ja Purishkevitshien välistä epäsopua, tehkää merkityksettömäksi Salazkinien horjunta, Salazkinien, jotka ovat „yhdistyneet” Purishkevitshien kanssa monin verroin lujemmin kuin opposition kanssa. Liberaali sanoo työläisille: Salazkinien on pakko yhdistää ponnistuksensa teidän ponnistuksiinne.

Minkähän takia kirjailija F. D. unohti selittää, mitkä ovat yleensä liberaalien ja muun muassa Salazkinin reformismin luokkajuuret? Minkä takia F. D. ei muistanut edes mainita siitä, miten järjettömän, naurettavan, viheliäisen suppeata tuo kauppias Salazkinien reformismi on Venäjän oloissa?

Eiköhän vain sen takia, että marxilaisesta „kyllistään” huolimatta tuo kirjoittaja on sillä samalla reformismin katsantokannalla, jolla on myös kauppias Salazkin luokkansa etuja ja progressistista, toisin sanoen puoliksi lokakuulaista, kylttiään *vastaavasti*?

„Severnaja Pravda” № 26,
 syyskuun 1 p:nä 1913
 Allekirjoitus: Miltei sovittelija

Julkaistaan „Severnaja Pravda” lehden
 tekstin mukaan

TAISTELU MARXILAISUUDEN PUOLESTA

Sanomalehdissä on viime aikana pohdittu uutterasti kysymystä työläisten rahankeräyksistä pietarilaiselle työväenlehdistölle. Ja on myönnettävä, että tämän kysymyksen mitä perusteellisin ja vakavin pohtiminen on ehdottoman välttämätöntä, sillä tämä on äärettömän tärkeä poliittinen periaatekysymys.

Miten on tämän kysymyksen laita? Likvidaattorit („Novaja Rabotshaja Gazeta”) vaativat koottujen varojen jakamista tasan. Marxilaiset („Severnaja Pravda”) vaativat näiden varojen jakamista siten kuin roponsa antaneet työläiset itse määräävät. Harkittuaan, minkälainen on yhden tai toisen sanomalehden suuntaus, työläisten on itsensä ratkaistava, *ketä varten* he ovat tarkoittaneet keräämänsä varat.

Ensimmäisessä tätä kysymystä koskevassa *asiakirjassa*, 22 viipurinpuolelaisen, likvidaattoruuden kannattajan, päätöslauselmassa, sanottiin (ks. „Novaja Rabotshaja Gazeta” № 2, elokuun 9 pnä) yksinkertaisesti: „on suoritettava varojen keräyksiä työväenlehtien hyväksi tasavertaisuuden perusteella”. Sitten Nobelin ja Putilovin tehtaiden eräiden työläisryhmien tekemissä päätöslauselmissa (saman lehden №№ 6, 8, 9 ja 10) kannatettiin ja käytännössä toteutettiin koottujen varojen jakamista *tasan kolmeen* osaan: marxilaisille, likvidaattoreille ja narodnikeille. „Novaja Rabotshaja Gazetan” toimitus on vaiteliaasti hyväksynyt sen sekä myös puolustanut sitä G. R:n ⁸⁴ kirjoituksessa (№ 9).

„Severnaja Pravda” sitä vastoin on todistellut, että tasanjako on väärä menettelytapa, että se ei vastaa marxilaisuuden tehtäviä ja tarkoitusperiä.

Toistamme, että jokaisen tietoisien työläisten täytyy perehtyä huolellisesti ja täysin itsenäisesti tähän kysymykseen.

Millä tasanjakoa perustellaan? Viitataan „marxilaiden työläisten pyhään tunnukseen: kaikkien maiden proletaarit, liitytkää yhteen!”.

Herää kysymys, vaatiiko tämä tunnus sitä, että marxilaiden työläisten, sanokaamme marxilaiden puolueen jäsenten, pitää liittyä yhteen niiden työläisten kanssa, jotka kulkevat *porvarillisten* puolueiden mukana? Hiukankin asiaa harkituaan jokainen työläinen myöntää, että ei, ei vaadi.

Kaikissa maissa, kehittyneimmissäkin maissa, on työläisiä, jotka seuraavat porvarillisia puolueita: liberaaleja Englannissa, „radikaali-sosialisteja” Ranskassa, katolilaisia ja liberaalista „kansan”-puoluetta Saksassa, reformistista (pikkuporvarillista) puoluetta Italiassa j.n.e. aina naapuri-maassamme Puolassa olevaa pikkuporvarillista PPS-puoluetta („Puolan sosialistista puoluetta”)⁸⁵ myöten.

Ylevä tunnus kutsuu työläisiä liittymään itsenäiseksi, proletaariseksi luokkapuolueeksi, mutta *yksikään* edellä luetelluista puolueista *ei ole* proletaarinen puolue.

Ottakaa narodnikkiamme peruseriaate. Se narodnikkien katsantokanta, että maan yksityisomistuksen lakkauttaminen ja maan tasanjakaminen on muka sosialismia eli „sosialisointia”, on vain erheellinen ja *porvarillinen* näkökanta. Marx todisti jo kauan sitten, että rohkeat *porvarilliset* taloustieteilijät voivat vaatia ja ovat vaatineet maan yksityisomistuksen lakkauttamista⁸⁶. Se on *porvarillinen* uudistus, joka *avartaa* kapitalismin toimialaa. Me kannatamme talonpoikia — *porvarillisia* demokraatteja näiden taistellessa maasta ja vapaudesta maaorjuuttaja-tilanherroja vastaan.

Mutta proletaarisen palkkatyöläisten järjestön yhtenäisyys pikkuporvarillisten talonpoikaisdemokraattien kanssa olisi marxilaisuuden suuren tunnuksen mitä pahinta loukkamista. Tällaisen yhtenäisyyden aikaansaamisen yritykset tuottaisivat suurta vahinkoa työväenliikkeelle ja päättyisivät aina nopeaan romahdukseen.

Venäjän historia (vuodet 1905—1906—1907) on todistanut, ettei narodnikeilla ole eikä voi olla mitään muuta joukkotukea, luokkanojaa kuin vasemmistotalonpoikaisto.

Likvidaattorit ja heitä seuranneet työläiset ovat siis perääntyneet marxilaisuudesta, poikenneet *luokkariteiltä*,

lähteneet palkkatyöläisten ja pikkuporvarillisen puolueen välisen puolueettoman yhtenäisyyden luomisen tielle. Sillä se on nimenomaan *puolueetonta* yhdistymistä, kun työläistä kehoitetaan: älä välitä, missä on proletaarinen ja missä pikkuporvarillinen puolue, anna vain mennä tasan! *

Joukot „eivät osaa erottaa, mikä on asian olemus”, kirjoitti G. R. „Novaja Rabotshaja Gazetan” 9. numerossa. Juuri sen tähden me tarvitsemmekin vanhaa, kokeen läpäisyyttä, marxilaista sanomalehteä voidaksemme *kehittää* niiden joukkojen *tietoisuutta*, „jotka eivät osaa erottaa”, *auttaaksemme* niitä erottamaan ja *tekemään eron*.

Ja kun G. R. ja hänen kaltaisensa kirjoittelijat *vastustavat* organisoitua, marxilaista yhteenliittämistä viittaamalla (herättämättä edes kysymystä kahden puolueen yhdistämisestä!)— viittaamalla „joukkoihin, jotka eivät osaa erottaa, mikä on asian olemus”, niin se on puolueettomuuden *saarnaamista*, se on marxilaisuudesta *luopumista*, se on pikkuporvarillisten katsomusten ja pikkuporvarillisen politiikan salamyhkäistä ajamista.

Tällaisella poliittisella likvidaattorit osoittavat sen, että heitä nimitetään oikeutetusti likvidaattoreiksi, s.o. marxilaisesta järjestöstä luopuneiksi, sen hajottajiksi.

Toisena perusteena on se (ks. G. R:n kirjoitusta ja „Novaja Rabotshaja Gazetan” toimituksen omaa päätelmää 6. numerossa), että eri suuntia silmälläpitäen toimitetut rahankeräykset muka tekevät tyhjäksi „yksimielisen vastaiskun antamisen taantumukselle”, joka vainoaa työväenlehtiä.

Asiaa ajateltuaan jokainen tietoinen työläinen näkee, että tämä on liberaalien vanha peruste, jonka mukaan

* Seuraavankin päätöslauseلمان nojalla, joka on julkaistu „Novaja Rabotshaja Gazetan” 21. numerossa, voidaan päätellä, kuinka eräät työläiset vastaavat tähän likvidaattorien periaatteettomaan propagandaan:

„Tällaista ratkaisua (että varat jaetaan tasan kolmen sanomalehden kesken...) me pidämme välttämättömänä ja ainoana oikeudenmukaisena: ensinnäkin sen tähden, että kaikki kolme sanomalehteä, koska ne ovat työväenlehtiä, joutuvat yhtäläisesti rangaistusten ja vainojen kohteiksi, ja toiseksi sen tähden, että suurin osa työläisistä, niin meillä kuin muillakin paikkakunnilla, ei ole vielä päässyt täysin selville erilaisten puoluevirtausten erikoisuuksista eikä voi tietoisesti yhtyä johonkin yhteen niistä, vaan suhtautuu yhtä myötätuntoisesti kaikkiin niihin yhteisesti”.

Likvidaattorien sanomalehti ei ole yrittänyt kertaakaan selittää lukijoilleen eikä antaa näille mahdollisuutta päästä selville siitä, voidaanko narodnikkilaista sanomalehteä pitää työväenlehtenä ja sopiiko sitä sekoittaa marxilaisen tai vaikkapa likvidaattorien lehden kanssa. „Novaja Rabotshaja Gazeta” pitää edullisempänä lyöttäytyä „valtoimien voimien” mukaan ja laahustaa niiden jäljessä, jotka eivät ole päässeet selville asiasta, kunhan vain voi tuottaa „harmia” marxilaisille.

demokraattien erkaantuminen liberaaleista rikkoo „yksimielisyyden taantumusta vastaan”. Se on porvarillinen ja peräti virheellinen peruste.

Puolueeton joukko, joka likvidaattori G. R:n väittämän mukaan „ei osaa erottaa, mikä on asian olemus”, oppii mainiosti esimerkkien valossa. Ken on vielä kovin takapajuinen ja vähätietoinen, ken ei osaa ajatella tai on laiska ajattelemaan ja „erottamaan”, hän viittaa kintaalla ja sanoo: „minäkin olen vastaan, antaa vain mennä tasan”. Mutta se, joka *alkaa* ajatella ja „erottaa”, hän menee *sen lisäksi* kuuntelemaan *ohjelmista käytävää väittelyä*, s.o. kunkin suunnan katsomusten puolustamista, ja kuunneltuaan *tietoisempia* hän oppii vähitellen itsekin ja alkaa kaikkia kohtaan tuntemansa välinpitämättömyyden sekä lavean myötätuntoisuuden asemesta suhtautua sanomalehtiin määrätietoisesti.

Likvidaattorit ovat unohtaneet kaikki nämä perustotuudet, jotka „jokaisen työläisen on tiedettävä ja pidettävä mielessä”. Tuolla *suunnitelmallaan*: „antaa mennä tasan” likvidaattorit ovat todistaneet, että heitä pidetään *aivan oikein* puolueettomuuden saarnaajina, marxilaisuudesta luopuneina, ihmisinä, jotka puolustelevalt „proletariaattiin kohdistuvaa porvarillista vaikutusta” (katso marxilaisten vuoden 1910 tammikuussa tekemää yksimielistä päätöstä).

Marxilainen organisaatio yhdistää *tietoiset* työläiset yhteen yhteisen ohjelman, yhteisen taktiikan ja niiden yhteisten päätösten pohjalla, jotka koskevat suhtautumista taantumukseen, kapitalisteihin, demokraattiseen porvaristoon (narodnikit) j.n.e. Marxilaiset puolustavat ja toteuttavat väsymättä kaikkia näitä *yhteisiä* päätöksiä — muun muassa vuosien 1908, 1912 ja 1913 päätöksiä *reformismin* järjettömyydestä ja turmiollisuudesta.

Väittelyt (keskustelut, käsittelyt, kiistat) puolueista ja yleisestä taktiikasta ovat välttämättömiä; ellei niitä käydä, joutuvat joukot hajalle, ellei niitä käydä, *ei voida tehdä* yhteisiä päätöksiä ja siis myöskin toiminnan yhtenäisyys on mahdotonta. Ellei niitä käydä, menee *työläisten* marxilainen järjestö *rappiolle*, työläisten, jotka „osaavat erottaa, mikä on asian olemus”, ja porvariston on helpompi vaikuttaa takapajuisiin.

Puolustaessaan varojen keräystä suuntien mukaan, varojen keräystä toimintaohjelmista käytyjen väittelyjen perus-

teella Pietarin työläisten parhaimmisto taistelee marxilaisuuden puolesta puolueettomuuden kannattajia vastaan.

Ja olemme vakuuttuneita siitä, että työläiset tulevat kaikin voimin aina ja kaikkialla puolustamaan *vain* marxilaista varojen keräämisen ja joukkoja *valistavien* väittelyjen järjestelmää.

„*Severnaja Pravda*” № 27,
syyskuun 3 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I l j i n

Julkaistaan „*Severnaja Pravda*” lehden
tekstin mukaan

VIIKON KULUTTUA DUBLININ VERILÖYLYN JÄLKEEN

Sunnuntaina syyskuun 7 pnä (vanhaa lukua elokuun 25 pnä) — tasan viikon kuluttua poliisien toimeenpaneman verilöylyn jälkeen — Dublinin työläiset järjestivät valtavan protestikokouksen Irlannin kapitalistien ja Irlannin poliisien menettelyä vastaan.

Ulkoilmakokous järjestettiin sillä samalla kadulla (O'Connelin kadulla) ja sillä samalla paikalla, missä oli määrätty pidettäväksi viimesunnuntainen kokous, jonka poliisit kielsivät. Se on historiallinen paikka, jossa Dublinissa on mukavinta pitää joukkokokouksia ja jossa ne on useimmiten pidetty.

Poliisit vetäytyivät piiloon. Kadut olivat täynnä työläisiä. Suuret joukot kansaa ja täydellinen järjestys. „Viime sunnuntaina täällä oli herrana poliisin patukka, jota käytettiin järjettömästi”, huudahti eräs irlantilainen puhuja, „tänään täällä on herrana järki ilman poliisin patukkaa”.

Englannissa on perustuslaki, eivätkä viranomaiset uskaltaaneet päästää juopuneita poliisisotilaita toistamiseen riehuamaan. Pystytettiin kolme puhujalavaa, ja kuusi puhujaa, muiden muassa englantilaisen proletariaatin edustajat, tuomitsivat kansaa kohtaan tehdyn rikoksen ja kutsuivat työläisiä yhdistymään kansainvälisyyden pohjalla, käymään taistelua yhdessä.

Yksimielisesti hyväksyttiin päätöslauselma, jossa vaaditaan kokoontumisvapautta ja yhdistymisvapautta ja samalla myös sitä, että on viipymättä määrättävä tutkittavaksi —

puolueettomien henkilöiden johdolla ja taaten samalla koko toimituksen julkisuuden — poliisin menettely viime sunnuntaina.

Lontoossa pidettiin suurenmoinen joukkokokous Trafalgar Squaressa. Sosialisteja ja työläisiä tuli ryhmittäin lippuineen. Oli paljon plakaatteja kaikenlaisin piirroksin ja kirjoituksin päivänpolttavista aiheista. Väkijoukko aplodeerasi erikoisesti kuvatunnukselle, johon oli piirretty poliisi heilutamassa punaista lippua, mihin oli kirjoitettu: „vaiti”.

Puhujista erottuivat varsinkin Ben Tillett, joka todisteli, ettei Englannin „liberaalinen” hallitus jää missään suhteessa jälkeen taantumuksellisesta hallituksesta, sekä Dublinin metallityöläisten sihteeri Partridge, joka kertoi yksityiskohtaisesti poliisien hävyttömistä väkivallanteoista Dublinissa.

Opettavaista on panna merkille, että niin Lontoon kuin Dublininkin joukkokokouksessa oli päätunnuksena yhdistymis- (liittoutumis-) vapauden vaatimus. Se on aivan ymmärrettävää. Englannissa *on* yleensä olemassa poliittisen vapauden pohjustukset, siellä *on* olemassa perustuslaillinen järjestelmä (yhteiskuntajärjestys). Työläisten asettama yhdistymisvapauden vaatimus on siellä niitä reformeja, jotka ovat tuiki välttämättömiä ja täysin toteutettavia nykyisen perustuslaillisen järjestelmän vallitessa (aivan samoin kuin Venäjällä voidaan toteuttaa sanokaamme osittainen työväenvakuutusreformi).

Yhdistymisvapaus on yhtä nykytärkeä sekä Englannin että Venäjän työläisille. Ja Englannin työläiset asettavat heille välttämättömän poliittisen reformin tunnuksen aivan oikein, tietäen mainiosti, mitä tietä tämä reformi voidaan toteuttaa, ja sen, että se on täysin mahdollinen Englannin perustuslain aikana (aivan samoin kuin venäläisetkin työläiset tekisivät oikein, jos asettaisivat osittaisvaatimukseksi vissien muutosten tekemisen vakuutuslakiin).

Mutta Venäjällä ei olekaan juuri niitä poliittisen vapauden yleisiä pohjustuksia, *joiden puuttuessa* yhdistymisvapauden vaatimus on suorastaan naurettava ja vain banaali liberaalinen fraasi, joka harhauttaa kansaa juurruttamalla sellaista ajatusta, että reformien tie on meillä mahdollinen. Venäjällä ei voida käydä taistelua yhdistymisvapauden puolesta — joka on tuiki tarpeellinen ja

välttämätön sekä työläisille että koko kansalle,— *ellei* liberaalien voimattoman ja valheellisen reformismin vastakohdaksi aseteta työläisten johdonmukaista demokratismia, työläisten, jotka ovat syyttömiä reformismin synnyttämiin harhaluuloihin.

„*Severnaja Pravda*” № 27,
syyskuun 3 pnä 1913
„*Nash Putj*” № 8,
syyskuun 3 pnä 1913
Allekirjoitus: V.

Julkaistaan „*Severnaja Pravda*” lehden
tekstin mukaan

POLITIIKAN PERIAATEKYSYMYKSIÄ

LIBERAALINEN PORVARISTO JA REFORMISMI

Miljonääri Salazkin esiintyi Nizhni-Novgorodin markkinoilla koko Venäjän kauppiaskunnan nimessä anoen laajoja poliittisia reformeja. Pietarissa pidetyssä metallityöläisten kokouksessa, jossa oli läsnä kolmisen tuhatta henkeä, reformistit kärsivät musertavan tappion, saaden hallinnon vaaleissa kootuksi ehdokaslistansa puolesta noin 150 ääntä⁸⁷.

Nämä kaksi tosiasiaa, joita tulee aivan itsestään rinnastaneeksi, sysäävät jopa kaikkein periaatteettomimpiakin ihmisiä ajattelemaan Venäjän nykypolitiikan periaatekysymyksiä. Venäjällä on kaikissa luokissa suuri joukko ihmisiä, jotka harrastavat politiikkaa, mutta harvat tajuavat, mikä merkitys on politiikan kysymysten periaatteellisella asettelulla. Harvat tajuavat, mikä merkitys on puolueilla, jotka antavat näihin kysymyksiin aina harkitut, täsmälliset, tarkoin muotoillut vastaukset. Ja silloin kun puolueet ovat sidotut määrättyihin luokkiin, annetaan tällaiset vastaukset joukkojen keskuudessa tehdystä työstä saadun kokemuksen perusteella ja niitä tarkistetaan tällaisella vuosikausien kuluessa tehtävällä työllä.

Juuri siten vastaavat marxilaiset, jotka enemmän kuin 4¹/₂ vuotta sitten antoivat arvionsa kesäkuun kolmannen päivän järjestelmästä ja määrittivät tehtävänsä sen suhteen*. Syvä juopa erottaa työläiset, jotka ovat tunnollisesti toimineet monet vuodet kaikilla työsarjoilla näiden vastausten hengessä, niistä hämmingin valtaan joutuneista intelligenteista, jotka pelkäävät antaa mitään selvää vastausta ja luisuvat joka askeleella reformismiin ja likvidaat-
toruuteen.

* Ks. Teokset, 15. osa, ss. 315—318. *Toim.*

Ei voida olla surkuttelematta ihmisiä, jotka seuratessaan marxilaisten taistelua likvidaattoreita vastaan koettavat selviytyä asiasta sillä, että puhuvat surkeita sanoja riitojen, eripuraisuuden, veljesvihan ja ryhmäkuntalaisuuden vahingollisuudesta... Ja näihin ihmisiin kuuluvat monet „myös-marxilaiset” ja kaikki „vasemmisto”-narodnikit!

Periaatteelliset porvariston kannattajat ja marxilaisuuden viholliset, „Retsh” lehden liberaalit, eivät ole voineet sivuuttaa huomiotta noita edellä mainittuja tosiasioita. Toimituksen artikkelissa (№ 234) he toistavat kaikki banaalit surkeat sanansa,— mutta eivät rajoitu niihin.

Liberaalien on pakko tunnustaa, että „kaikkialla on käynnissä bolshevikkien taistelu likvidaattoreita vastaan”, että „se on tunkeutunut työväen elimistön kaikkiin huokosiin”.

Entä sitten? Onko se voinut olla sattuma?

Ei...

„Jo kauan sitten ovat hahmottuneet suuret periaatteelliset erimielisyydet, jotka koskevat loppukädessä kysymystä maan vastaisen kehityksen suunnasta”.

Jopa vihdoin älysivät! Marxilaiset selittivät sitä vuoden 1908 joulukuussa, liberaalit alkoivat käsittää sen vuoden 1913 elokuussa. Parempi myöhään kuin ei milloinkaan.

„Onko reformien tie ajateltavissa”, jatkaa liberaalien sanomalehti, „vai ovatko „reformit mahdollisia vain sellaisen liikkeen oheisena tuloksena, joka on aivan vapaa kaikkinaisesta reformismin suppeudesta” (siteerattu „Severnaja Pravdasta”). Kysymys on asetettu näin”.

Juuri niin! Kysymys likvidaattoruudesta on vain osa marxilaisuudesta erkaantuvia puolueettomia reformisteja koskevasta kysymyksestä.

Mutta on mielenkiintoista tarkastella, kuinka sitten liberaalit, periaatteelliset reformismin kannattajat, puolustavat sitä?

„Siinä mielipiteessä, että reformit ovat mahdollisia vain „oheisena tuloksena”, on tietysti paljon metafysiikkaa ja fatalismia. „Reformaattoreita ja reformismia ei voi olla reformejakaan, ei edes „oheisena tuloksena””...

Siinä teille on jälleen näyte kiukkuisista sanoista ja yrityksistä vältellä vastauksen antamista! Mitä tekemistä tässä on metafysiikalla, kun historian kokemus, Englannin,

Ranskan, Saksan ja Venäjän kokemus, koko ihmiskunnan uusimman historian kokemus Euroopassa ja Aasiassa osoittaa, että vakavat reformit ovat olleet vain sellaisen liikkeen oheinen tulos, joka on ollut aivan vapaa reformismien suppeudesta?

Mitä tekemistä tässä on fatalismilla, kun tuo sama kokemus sanoo selvästi, että toimeliaimpia ovat olleet juuri reformismiin vihamielisesti suhtautuneet luokat?

Tai ehkenpä Venäjän työväenluokan menettelyssä XX vuosisadan ensimmäisten vuosien aikana on huomattavissa enemmän „fatalismia” kuin liberaalisten zemstvomiesten ja porvariston menettelyssä XIX vuosisadan viimeisellä kolmanneksella? Te saatatte itsenne naurunalaisiksi, herrat liberaalit!

Ja oletteko te tosiaan sellaisia tomppeleita, että ette näe sitä, että porvariston, koko porvariluokan, edut ja sen pyrkimys rajoittua reformismiin ovat sidotut toisiinsa? — että työväenluokan asema ja sen päinvastainen pyrkimys ovat sidotut toisiinsa?

Ei, herrat, te olette huonoja puolustamaan reformismia yleensä! Mutta ehkenpä te puolustatte paremmin nyky-Venäjän reformismia?

...„Täytyy tunnustaa”, jatkaa „Retsh” lehti, „että nykyinen tilanne, joka on monet kerrat todistanut kaikkein vaatimattomimmillekin reformaattoreille, että heidän ponnistelunsa ovat vallan turhia, sysää ihmisten aatoksia ja varsinkin heidän tunteitaan reformismien kieltämiseen”.

Siinä sitä ollaan! Siis ette edes tekään, periaatteelliset reformismien kannattajat, voi viitata sen enempää historian kokemukseen kuin Venäjän „nykyiseen tilanteeseenkaan”. Yksinpä teidänkin täytyy myöntää, että tämä tilanne puhuu teitä vastaan!

Millaisia metafysiikkoja ja fatalisteja — eli millaisia ahtaan, voitonhimoisen, pelkurimaisen rahasäkin sokeita orjia — te olettekaan, hyvät herrat, kun te historian kokemuksesta huolimatta, „nykyisen tilanteen” tarjoamasta kokemuksesta huolimatta yhä edelleenkin pysytte periaatteettomalla reformismien kannalla. Koska te itse ette usko reformeihin, niin etteköhän te vain todellisuudessa puolustat sitä porvaristoa, joka pyrkii hyötymään toisten kustannuksella?

On selvää, että Venäjän työväenluokan etujoukko, Pietarin metallityöläiset, tuotti reformisteille ja likvidaattoreille tuhoisan tappion näiden omassa keskuudessa. Liberaalisen ja reformistisen „Retshin” tietojen mukaan reformistit ja likvidaattorit saivat 150 ääntä 2.000:sta, se on 7½ ääntä jokaisesta sadasta. Eiköhän tämä todista yhä uudelleen,— työväenkuuriassa toimitettujen IV Duuman vaalien jälkeen, Pietarin ja Moskovan työväenlehdistön syntymiseen liittyneiden tapausten jälkeen,— että likvidaattorit ovat vain hämmingin valtaan joutuneita ja puolittain liberaalisia intelligenttejä? että tietoisten työläisten joukot ovat päättävästi ja jyrkästi tuominneet ja hylänneet heidät?

„Severnaja Pravda” № 28,
 syyskuun 4 pnä 1913
 „Nash Putj” № 9,
 syyskuun 4 pnä 1913
 Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Severnaja Pravda” lehden
 tekstin mukaan

LIBERAALIEN JA DEMOKRAATTIEN KANTA KIELIKYSYMYKSESSÄ

Sanomalehdet ovat jo moneen otteeseen maininneet Kaukasian käskynhaltijan selostuksesta, jonka erikoispiirteenä ei ole mustasotnialaisuus, vaan arkaileva „liberalismi”. Käskynhaltija esiintyy muun muassa ei-venäläisten kansallisuuksien keinotekoista russifisoimista, s.o. venäläistämistä vastaan. Kaukasiassa ei-venäläisten kansallisuuksien edustajat pyrkivät *itse* opettamaan lapsilleen venäjän kielen, esimerkiksi armenialaisissa kirkkokouluissa, joissa venäjän kielen opetus ei ole pakollista.

Tähän viitaten eräs Venäjän laajimmin levinneistä liberaalisista sanomalehdistä „Russkoje Slovo” (№ 198) tekee sen oikean johtopäätöksen, että vihamielinen suhtautuminen venäjän kieleen Venäjällä „on yksinomaan seurausta” venäjän kielen „keinotekoisesta” (olisi pitänyt sanoa: väkivaltaisesta) juurruttamisesta.

„Venäjän kielen kohtalosta ei tarvitse olla huolissaan. Se itse hankkii itselleen tunnustuksen kaikkialla Venäjällä”, kirjoittaa lehti. Se on oikein sanottu, sillä taloudellisen vaihdon tarpeet pakottavat aina samassa valtiossa asuvat kansallisuudet (niin kauan kuin ne haluavat elää yhdessä) perehtymään enemmistön kieleen. Mitä demokraattisemmaksi Venäjän yhteiskuntajärjestelmä tulee, sitä voimakkaammin, nopeammin ja laajemmin kehittyä kapitalismi, sitä vaativammin taloudellisen vaihdon tarpeet tulevat sysäämään eri kansallisuuksia opiskelemaan sitä kieltä, joka on sopivin yhteistä kaupallista kanssakäyntiä varten.

Mutta liberaalinen sanomalehti kiiruhtaa lyömään itseään ja näyttämään, että se on liberaalisen epäjohtonmukainen.

„Tuskinpa kukaan venäläistämisen vastustajistakaan”, kirjoittaa se, „ryhtyy väittämään sitä vastaan, että näin äärettömän suuressa valtiossa kuin Venäjä on täytyy olla yksi yleisvaltakunnallinen kieli ja että tällaisena kielenä... voi olla vain venäjän kieli”.

Nurinkurista logiikkaa! Pieni Sveitsi ei menetä mitään, vaan voittaa siitä, ettei siellä ole *yhtä* yleisvaltakunnallista kieltä, vaan että niitä on kokonaista kolme: saksan, ranskan ja italian kieli. Sveitsissä on 70% väestöstä saksalaisia (Venäjällä on isovenäläisiä 43%), 22% ranskalaisia (Venäjällä on ukrainalaisia 17%) ja 7% italialaisia (Venäjällä on puolalaisia 6% ja valkoveräläisiä 4½%). Kun Sveitsissä asuvat italialaiset puhuvat yleisessä parlamentissa usein ranskaa, niin eivät he tee sitä vasten tahtoaan jonkin raakalaismaisen poliisilain (sellaista ei Sveitsissä ole) pakottamina, vaan yksinkertaisesti siksi, että demokraattisen valtion sivistyneet kansalaiset itse pitävät edullisempänä puhua sitä kieltä, jota enemmistö ymmärtää. Ranskan kieli ei herätä italialaisissa vihaa, sillä se on vapaan sivistyskansan kieli, kieli, jota ei tyrkytetä väkisin, inhottavia poliisimenetelmiä käyttäen.

Minkä takia sitten „äärettömän” Venäjän, joka on paljon kirjavampi ja hirveän takapajuinen maa, pitää *jarruttaa* kehitystään säilyttämällä jollekin yhdelle kielelle myönnetyn erioikeuden, olkoon se mikä tahansa? Eikö asia ole juuri päinvastoin, herrat liberaalit? Eikö Venäjän pitäisi, jos se haluaa saavuttaa Euroopan, tehdä loppu kaikista ja kaikkinaisista erioikeuksista mahdollisimman nopeasti, niin täydellisesti ja niin päättäväisesti kuin suinkin on mahdollista?

Kun kaikenlaiset erioikeudet katoavat, kun lakataan pakolla tyrkyttämästä jotain yhtä kieltä, niin kaikki slaavilaiset oppivat helposti ja nopeasti ymmärtämään toisiaan eivätkä tule kavahtamaan sitä „kauheaa” ajatusta, että yleisessä parlamentissa pidetään puheita eri kielillä. Ja taloudellisen vaihdon tarpeet *määräävät* kyseessä olevassa maassa itsestään sen kielen, jonka tunteminen on enemmistölle *edullista* kaupallisen kanssakäynnin kannalta. Ja se tulee määräytymään sitä vankemmin, kun eri kansakuntien väestö hyväksyy sen vapaaehtoisesti, se tulee määräytymään sitä nopeammin ja laajemmin, mitä johdonmukaisempaa tulee olemaan demokratismi ja mitä nopeammin käy sen vuoksi kapitalismin kehitys.

Liberaalit suhtautuvat kielikysymykseenkin, kuten kaikkiin muihinkin poliittisiin kysymyksiin, tekopyhien kaupustelijain tavoin, jotka ojentavat (avoimesti) toisen kätensä demokraattisille aineksille, mutta toisen kätensä (selän takana) maaorjuuttajille ja poliiseille. Me vastustamme erioikeuksia, huutaa liberaali, mutta selän takana hän tinkii itselleen maaorjuuttajilta milloin yhden, milloin toisen erioikeuden.

Sellaista on *kaikenlainen* porvarillis-liberaalinen nationalismi, ei ainoastaan isovenäläinen (se on pahinta siksi, kun se on luonteeltaan väkivaltaista ja sukua herroille Purishkevitsheille), vaan myös puolalainen, juutalainen, ukrainalainen, gruusialainen ja kaikki muu nationalismi. „Kansallisen kulttuurin” tunnuksen varjolla *kaikkien* kansallisuuksien porvaristo niin Itävallassa kuin Venäjälläkin harjoittaa *todellisuudessa* työläisten pirstomista, demokraattisten voimien heikentämistä sekä hieroo lehmäkauppoja maaorjuuttajien kanssa kansan oikeuksien ja kansan vapauden myymisestä.

Työläisdemokraattien tunnuksena ei ole „kansallinen kulttuuri”, vaan demokratismien ja yleismaailmallisen työväenliikkeen kansainvälinen kulttuuri. Pettäköön porvaristo kansaa kaikenlaisilla „positiivisilla” kansallisuusohjelmilla. Tietoinen työmies vastaa sille: kansallisuuskysymyksessä on olemassa vain yksi ratkaisu (mikäli sen ratkaisu on yleensä mahdollista kapitalismin maailmassa, voitontavoittelun, epäsovun ja riiston maailmassa) ja tämä ratkaisu on — johdonmukainen demokratismi.

Todisteet: Sveitsi länsi-Euroopassa, vanhan kulttuurin maa, ja Suomi itä-Euroopassa, nuoren kulttuurin maa.

Työläisdemokraattien kansallisuusohjelma on tällainen: ei kerrassaan mitään erioikeuksia yhdellekään kansallisuudelle eikä yhdellekään kielelle; kansakuntien poliittista itsemääräämisoikeutta, s.o. niiden valtiollista eroamista, koskevan kysymyksen ratkaiseminen täysin vapaasti, demokraattista tietä; sellaisen yleisvaltakunnallisen lain säätäminen, jonka nojalla mikä (zemstvojen, kaupunkien, yhteisöjen y.m. j.n.e.) toimenpide tahansa, jolla jossain suhteessa suodaan erioikeus jollekin yhdelle kansakunnalle tai rikotaan kansallisuuksien tasa-arvoisuutta tahi vähemmistökansallisuuden oikeuksia, julistetaan lainvastaiseksi ja epäpäteväksi — ja jokaisella valtakunnan kansalaisella on oikeus vaatia

sellaisen toimenpiteen kumoamista perustuslain vastaisena sekä niiden henkilöiden rikosoikeudellista rankaisemista, jotka ryhtyisivät toteuttamaan sitä elämässä.

Sen kansallisen torailun vastakohtaksi, jota eri porvarilliset puolueet käyvät kielikysymyksestä y.m.s., työläisdemokraatit asettavat vaatimukseksi: *kaikkien* kansallisuuksien työläisten ehdoton yhtenäisyys ja täydellinen yhteensulautuminen *kaikissa* työväenjärjestöissä, ammatillisissa, osuustoiminnallisissa, kulutus-, valistus- ja kaikissa muissa järjestöissä, kaikkinaisen porvarillisen nationalismin vastapainoksi. Vain tällainen yhtenäisyys ja sulautuminen voi puolustaa demokratismia, puolustaa työläisten etuja pääomaa vastaan,— joka on jo tullut ja tulee yhä enemmän kansainväliseksi,— puolustaa ihmiskunnan kehityksen etuja sen kulkiessa kohti uutta elämänjärjestystä, joka ei tunne mitään erioikeuksia eikä mitään riistoa.

„Severnaja Pravda” № 29,
 syyskuun 5 pnä 1913
 „Nash Putj” № 12,
 syyskuun 7 pnä 1913
 Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Severnaja Pravda” lehden
 tekstin mukaan

NUMEROT PUHUVAT⁸⁸

I

On tunnettua, että tehdastyöläisten ansiot koko Venäjällä tekivät suuren hyppäyksen ylöspäin juuri vuonna 1905 ja vuoden 1905 jälkeen. Tehdastarkastajien selostusten mukaan tehdastyöläisen keskipalkka Venäjällä oli viisivuotiskauden 1901—1905 aikana 206 ruplaa vuodessa ja seuraavan viisivuotiskauden 1906—1910 aikana 238 ruplaa.

Moskovan kuvernementissa ovat työläisten palkat jonkin verran alhaisemmat kuin keskimäärin koko Venäjällä. Vuosina 1901—1905 ne olivat tehdastarkastaja Kozminyhlaninin tilastojen mukaan 201 ruplaa ja seuraavan nelivuotiskauden, vuosien 1906—1909 aikana 235 ruplaa.

Täten siis moskovaalaisten työläisten palkat nousivat vuoden 1905 ansiosta yhtä työläistä kohden keskimäärin *34 ruplaa*, s.o. miltei 17%. Kun Moskovan kuvernementissa lasketaan olevan 300—350 tuhatta tehdastyöläistä, niin saadaan tulokseksi, että kaikkien työläisten *vuotuinen* voitto on *noin 11 miljoonaa ruplaa*.

Näemme, että niiden uhrien korvauksena, joita työläiset kantoivat vuoden 1905 lakoissa, on ollut työläisten taloudellisen aseman vakava parantuminen.

Ja vaikka kesäkuun 3 päivän järjestelmän, s.o. vastavalankumouksellisen (vallankumousvastaisen) järjestelmän, voiton jälkeen hyvin useita työläisten aikaansaannoksia onkin otettu pois, niin pääoman ei kuitenkaan ole onnistunut painaa palkkoja entiselle alhaiselle tasolle. Moskovan kuvernementissa työläisten palkat olivat vuosina 1901—1905 noin 200 ruplaa vuodessa, vaihdellen vuosittain 197 ruplasta (vuonna 1902) 203 ruplaan saakka (vuosi 1905).

Vuonna 1906, jolloin vuoden 1905 tulosten vaikutus tuntui ensi kerran, nousivat palkat 228 ruplaan, sitten vuonna 1907 — 237 ruplaan, vuonna 1908 ne hieman laskivat (236½ ruplaan) ja vuonna 1909 kohosivat taas 237 ruplaan.

Numerot osoittavat, että ilman vuosien 1905—1906 aikaansaannoksia työläiset saisivat kärsiä vallan sietämättöntä kurjuutta, sillä elinkustannukset ovat viimeisen vuosikymmenen kuluessa käyneet yhä kalliimmiksi.

II

Työläisten palkat Moskovan kuvernementin suurissa tehtaissa ovat tavallisesti korkeammat kuin pikkutehtaissa. Esimerkiksi tekstiilityöläisillä, jotka käsittävät 68%, s.o. enemmän kuin kaksi kolmasosaa kuvernementtimme tehdastyöläisten yleisestä lukumäärästä, oli keskimääräinen vuosipalkka vuonna 1909 seuraavanlainen:

	Ruplaa	%:issa
Tehtaissa, joissa on yli 1.000 työläistä.....	219	100
" " " 501—1.000 "	204	93
" " " 101— 500 "	197	90
" " " 51— 100 "	188	86
" " " 21— 50 "	192	88
" " " 20 tai vähemmän	164	75
<hr/> <i>Kaikkiaan</i>	211	96

Mitä suurempi on tehdas, sitä korkeampi on työläisen palkka. Metallityöläisillä havaitsemme saman ilmiön. Suuressa tehtaassa työläisten on helpompi liittyä yhteen ja tehdä vastarintaa pääomalle, puolustaa yhteisvoimin vaatimuksiaan. Voidakseen saavuttaa edelläkulkevat toverinsa pikkutehtaiden ja verstaiden työläisten on yhdistyttävä uutterammin liittoihin (ammatti-, valistus-, osuustoiminta- ja muihin liittoihin) sekä liityttävä tiiviimmin työväenlehtensä ympärille.

Suurissa tehtaissa työläiset ovat liittyneet paremmin yhteen, ja sen vuoksi myöskin työläisten lakkoja on niissä helpompi järjestää ja ne ovat tuloksellisempia. Suuret tehtaajat ottivat laajemmin osaa vuosien 1905 ja 1906 lakkoliikkeeseen kuin pienet tehtaajat.

Tämän yhteydessä näemme, että suurimpien tehtaiden työläiset *voittivat* noiden vuosien lakoista *enemmän* kuin pien-

ten tuotantolaitosten työläiset. Tässä tiedot Moskovan kuvernementin kaikkien tuotannonalojen työläisten palkoista:

Tehtaat, joissa on yli 1,000 henk.	Tehtasryhmät työläisten lukumäärän mukaan	Yhden työläisen vuotuinen keskipalkka		
		Viisivuotis- kaudella (1901—1905)	Nelivuotis- kaudella (1906—1909)	Lisäys ruplissa
	501—1,000	196	234	+38
	101—500	186	231	+45
	51—100	211	238	+27
	21—50	215	240	+25
	20 tai vähemmän	216	241	+25
		193	207	+14
	<i>Kaikkiaan</i>	201	235	+34

Näistä numeroista puhuttaessa on ennen kaikkea selitettävä, mistä johtuu tässä ilmenevä (näennäinen) poikkeus aikaisemmin esitetystä säännöstä, jonka mukaan palkat suurissa tehtaissa ovat korkeammat kuin pienissä. Asia on siten, että metallityöläiset, kirjaltajat ja eräät muut ansaitsevat paljon enemmän kuin tekstiilityöläiset (360 ruplaa, 310 ruplaa tekstiilityöläisten ansaitessa 211 ruplaa j.n.e.). Ja taas suurissa tehtaissa tekstiilityöläisten *osuuus* on työläisten kokonaismäärässä huomattavasti suurempi kuin keskiuurissa ja pikkutehtaissa. Tästä johtuukin näennäinen poikkeus yleisestä säännöstä: ikään kuin palkat keski- ja pikkutehtaissa olisivat korkeammat kuin suurissa.

Mihin johtopäätökseen sitten tulemme palkkojen kohoamisesta suurissa ja pienissä tehtaissa vuoden 1905 jälkeen?

Suurissa tehtaissa (joissa on työläisiä 500 tai enemmän) tämä lisäys on noin 40 ruplaa vuodessa, s.o. likipitään 20 kopeekkaa ruplaa kohti.

Keski- ja pikkutehtaissa, joissa on työläisiä 21—500 henkeä, lisäys on suunnilleen 25 ruplaa, s.o. noin 12 kopeekkaa ruplaa kohti.

Kaikkein pienimmissä tehtaissa (joissa on työläisiä 20 henkeä tai vähemmän) lisäys on vain 14 ruplaa, s.o. 7—8 kopeekkaa ruplaa kohti.

Näin siis työläisten pontevampi ja yksimielisempi lakko- taistelu suurissa tehtaissa on johtanut lopulta suurempaan palkkojen kohoamiseen. Me jo osoitimme, että yhdistymällä liittoihin pienten tehtaiden työläiset voivat päästä tässä suhteessa suurtehtaiden työläisten rinnalle.

III

Saavutukset, joita työläiset hankkivat vuoden 1905 lakko-
taistelulla, eivät ilmenneet ainoastaan palkkojen kohoami-
sena. Sen lisäksi on yleensä muuttunut parempaan päin
työläisen koko asema.

Tämän työläisten asemassa tapahtuneen parannuksen
mittasuhteita ei voida täsmälleen esittää numeroilla, mutta
jokainen työläinen käsitti hyvin ja tunsu tämän parannuksen
vuosina 1905—1906.

Tehdastarkastaja Kozminyh-Laninin esittämien tietojen
perusteella voidaan vain määritellä, mikä vaikutus vuodella
1905 oli työläisten *sakotukseen*. Työläisiä sakottaessaan
kapitalisti ottaa itselleen tuomarin oikeudet. Sen tähden
sakotuksiin liittyy aina erittäin paljon mielivaltaa työläisiä
kohtaan, ja toisinaan ne ovat jopa suoranaista pilkantekoa-
kin työläisistä. Luonnollisesti työläiset vaativat aina sakko-
jen *poistamista* ja sitä, että kapitalisteilta evätään oikeus
olla tuomareina asioissa, joissa he itse ovat toisena osa-
puolena.

Tässä tiedot kaikkien Moskovan kuvernementin työläisten
sakotuksista vuosittain:

Vuodet	Yhtä työläistä kohti tuli keskimäärin sakkoja kopeekoissa laskettuna
1901	30
1902	27
1903	27
1904	29
1905	17
1906	12
1907	15
1908	18
1909	21

Näemme, kuinka menestyksellisesti työläiset „supistivat”
sakkojen summaa. Ennen vuotta 1905 sakot olivat 27:stä
aina 30 kopeekkaan saakka työläistä kohden.

Sitten tulee vuosi 1905. Sakot laskevat heti miltei puolella:
17 kopeekkaan. Vuonna 1906 tulevat 1905 vuoden tulokset
näkyviin vieläkin selvemmin: sakot laskevat 12 kopeek-
kaan.

Vallankumous menee ohi. Kapitalistit käyvät rohkeammiksi. Sakot alkavat taas kohota: 15—18—21 kopeekkaan.

Mutta ei edes vuonna 1909,— ja se oli kaikkein mykimmän ja pisimmän hiljaisuuden vuosi,— ei edes silloinkaan kapitalistien onnistunut nostaa sakkoja takaisin entiselle, tavattoman korkealle tasolle. Niin kovin kuin kapitalisti nöyristeleekin Purishkevitchin edessä, ei näiden „armaiden kaverusten” kuitenkaan onnistu palata entisaikoihin: *Venäjän työmies ei enää ole sama kuin ennen*. Venäjän työmies on jo oppinut yhtä ja toista!

Jos verrataan sakkojen summaa työläisten palkkasummaan,— ja sellainen vertailu on välttämätöntä, sillä eihän ole sama, maksaako 20 kopeekkaa ruplan vai puolentoista ruplan palkasta,— niin silloin voitto, minkä työläiset saivat vuonna 1905, näkyy vieläkin selvempänä.

Keskimäärin tuli työläisten jokaista 100 ruplan ansiota kohti vuosittain sakkoja kopeekoissa laskettuna:

Vuonna 1901.....	15	Vuonna 1906.....	5
" 1902.....	14	" 1907.....	6
" 1903.....	13	" 1908.....	8
" 1904.....	14	" 1909.....	9
" 1905.....	9		

Siis vuoden 1905 tuloksena Moskovan kuvernementin työläiset saivat aikaan sen, että tavattoman korkeita sakkoja supistettiin *kolminkertaisesti*. Ja he saavat sakot myös kokonaan kumotuiksi.

IV

Lopuksi tarkastelemme lyhyesti kysymystä, minkä osan palkastaan moskovalaiset työläiset saavat käteisenä rahana.

Siinä suhteessa Moskovan työläisten asema on tukala. Vuonna 1909 he saivat työpalkkaa kaikkiaan 73 miljoonaa ruplaa; siitä maksettiin 61½ miljoonaa ruplaa, s.o. 84,2%, käteisenä. Miltei kymmenes osa palkasta, 7,2 miljoonaa ruplaa, annettiin ruoka- ja muina tavaroina tehtaiden puoleista. Tämä palkanmaksun muoto saattaa työläiset maaorjuudelliseen riippuvaisuuteen isännistä ja tuottaa isännille „ylivoittoa”.

Erikoisen huono on tässä suhteessa työläisten asema puuvillateollisuudessa: enemmän kuin viides osa palkasta (5,9 miljoonaa ruplaa 28,8 miljoonasta) on annettu muonana. Jos työläiset saisivat perustetuksi itselleen vapaita työväen osuuskauppoja, niin silloin ei ainoastaan säästettäisi satoja tuhansia ruplia pääoman orjille, vaan myöskin häviäisi näiden puolittain maaorjuudellinen riippuvaisuus *isäntien* puoleista.

Edelleen, työläiset saivat $3\frac{3}{4}$ miljoonaa ruplaa (5%) palkastaan siten, että se perittiin heiltä maksuna elintarvikkeista, joita he olivat ottaneet velaksi kulutusosuuskuntien y.m. kaupoista. Ja vihdoinkin 680.000 ruplaa (0,9%) palkasta on saatu niiden työläisten ylöspitona, jotka ovat isännän ruoassa.

Tämä maksumuoto, mikä tuomitsee työmiehen tuhansin tavoin persoonalliseen maaorjuudellista laatua olevaan riippuvaisuuteen, on säilynyt tuntuvampana silkki- ja pellavateollisuudessa sekä ravinto- ja eläintuotteiden jalostuksen alalla.

Mitä tulee siihen, kuinka vuosi 1905 vaikutti palkanmaksumuotoihin, niin tässä suhteessa ei ole saatu juuri mitään saavutuksia. Tässä sitä koskevat tiedot vuodesta 1901 lähtien:

Siinä luvussa on maksettu (%:ssa)

Vuodet	Työläisten koko palk- kasumma (milj. rpl.)	Käteisellä	Tehtaiden puotien tavaroina	Kulutus- osuuskunt. kauppojen tavaroina	Talon ruokana
1901	53	81,4	8,9	7,3	2,4
1902	54	81,5	9,1	7,0	2,4
1903	57	83,0	8,3	6,6	2,1
1904	55	82,7	9,0	6,5	1,8
1905	57	82,8	9,2	6,5	1,5
1906	64	85,1	7,6	5,8	1,5
1907	71	83,8	9,4	5,3	1,5
1908	73	82,9	10,4	5,2	1,5
1909	73	84,2	9,8	5,1	0,9

Vuoden 1905 jälkeen on käteismaksu lisääntynyt hyvin vähän. Yhtä vähän on supistunut järjestelmä, jonka vallitessa työläiset ovat isännän ruoissa. Tehtaiden puotien kautta maksaminen on päinvastoin jopa lisääntynytkin jossain määrin.

Ylipäänsä ja kokonaisuudessaan tilanne on pysynyt yhtä huonona kuin ennenkin. Moskovan työläisten tulee pyrkiä siihen, että palkka maksettaisiin käteisellä, ja taistella sen puolesta, että tehtaiden puotien tilalle perustetaan vapaat työväen kulutusosuuskunnat.

„Nash Putj” №№ 13 ja 14;
syyskuun 8 ja 10 pnä 1913
Allekirjoitus: V. Iljin

Julkaistaan „Nash Putj” lehden
tekstin mukaan

HERRAT PORVARIT „OMAA TYÖHÖN PERUSTUVASTA“ MAANVILJELYKSESTÄ

Herra professori Kossinski teki Kieivissä pidetyssä maataloudenharjoittajain edustajakokouksessa, koko Venäjää edustaneiden 1.000 tilanherran edessä, ensimmäisen alustuksen, jossa hän todisteli „omaan työhön perustuvan talouden“ voittaneen maanviljelyksessä.

„Omaan työhön perustuvaa“ taloutta koskeva kysymys on tärkeimpiä kysymyksiä maanviljelyksessä vallitsevien kapitalististen suhteiden selvittämiseksi. Sitä paitsi Venäjällä on olemassa porvarillinen narodnikkien (siinä luvussa „vasemmisto“-narodnikkien) puolue, joka koettaa saada työläiset uskomaan, että se on sosialistinen, pitäen eniten ääntä juuri „omaan työhön perustuvan“ talouden puolesta. Sen tähden jokaisen tietoisien työläisen onkin aivan välttämättä päästävä selville siitä, mikä tämä „omaan työhön perustuva“ talous oikein on.

Esittämättä kerrassaan mitään tilastoja porvarillinen professori hra Kossinski vakuutteli, että talonpoikaistaloudet kasvavat, mutta palkkatyötä riistävät suurtaloudet rappeutuvat ja tuhoutuvat. Samalla hra professori

„jakoi talonpoikaistaloudet kolmeen lajiin: 1) palstatilat (kääpiö-taloudet) — talonpoika tekee tällöin työtä jossain tehtaassa, ja kotona, maalla, hänellä on vain töllin alus ja kasvitarhapalsta, jonka viljelyksellä hän täydentää hieman tulojaan; 2) kulutustaloudet — talonpojalla on huomattavampi maapalsta, mutta sen viljely ei riitä tyydyttämään perheen kaikkia tarpeita; osa perheen jäsenistä tekee tällöin työtä jossain sivussa; 3) omaan työhön perustuvat taloudet, jotka edustavat täydellistä talonpoikaistaloutta, jossa koko perhe tekee työtä.

Agraarisuhteiden evoluutio (kehitys) johtaa kulutustalouksien häviämiseen, siihen, että omaan työhön perustuvat taloudet ja palstatilat tunkevat niitä syrjään. Tulevaisuus kuuluu pääasiallisesti omaan työhön perustuville talouksille. Niiden tilusten keskikoko on Venäjän oloissa noin 50 desjatiinaa. Omaan työhön perustuvien talouksien voittokulun seuraamuksena ei kuitenkaan ole maaseudun proletarisoituminen” („Kijevskaja Mysl” № 242).

Siinä näette porvarillisen „omaan työhön perustuvan” maanviljelyksen teorian perusteet, teorian, jonka narodnikit ovat ottaneet omakseen. Jokainen työläinen, joka vähänkään tuntee poliittista taloustiedettä, näkee heti, että herrat porvarit nimittävät palstatiloiksi eli kääpiötalouksiksi *proletaarisia*, batrakkien talouksia, *palkkatyöläisten* „talouksia”.

„Kulutus”-talouksiksi he nähtävästi nimittävät talonpoikaisia pientalouksia, jotka harjoittavat enimmäkseen luontoistaloutta (sellaisia, jotka hankkivat itselleen ravinnon) eivätkä vaihtotaloutta, kaupallista taloutta. Tunnustaessaan sen, että näitä talouksia tungetaan syrjään, tuo vähätietoinen porvarillinen professorimme tunnustaa siten kapitalismin voittaneen, vaihdon kasvavan ja pientalouden joutuvan syrjäytetyksi. *Minkälaiset* taloudet sitä syrjäyttävät? Ensiksikin proletariset. Ja sitä nimitetäänkin proletarisoitumiseksi, hra vähätietoinen professori! Ja toiseksi, „omaan työhön perustuvat” taloudet — sellaiset, joiden keskikoko on noin 50 desjatiinaa.

Minun on enää vain todistettava vähätietoiselle professorille ja hänen eserräläisille (narodnikkilaisille) oppilailleen, että juuri nämä „omaan työhön perustuvat” taloudet ovatkin *pikkuporvarillisia*, *kapitalistisia* talouksia.

Mikä on kapitalismin tärkein tunnusmerkki? — Palkkatyön käyttö. Professoriemme ja eserriemme olisi jo aika oppia tietämään tämä totuus.

Entä mitä eurooppalaiset, tieteelliset tilastot sanovat meille palkkatyön käytöstä talonpoikaistaloudessa? Ne sanovat, että paitsi 50 desjatiinan talouksia eivät edes nekään taloudet, joilla on *yli 10 hehtaaria* (hehtaari = noin desjatiina), tule *suurimmalta osalta* toimeen ilman palkkatyötä!

Saksa. Viimeksi suoritettu, vuoden 1907 luettelointi. 10—20 hehtaarin talouksia 412.741. Niissä palkkatyöläisiä 711.867. Vieläpä 5—10 hehtaarin talouksien ryhmässäkin on 652.798 taloudessa 487.704 palkkatyöläistä. Toisin sanoen: yksinpä tässäkin ryhmässä palkkatyöläisten lukumäärä on

suurempi kuin puolet talouksien lukumäärästä. Ja jokainen tietää, että useimmiten pientalonpojilla on korkeintaan yksi palkkatyöläinen.

Itävalta. Viimeksi suoritettu, vuoden 1902 luettelointi. 10—20 hehtaarin talouksia 242.293. *Enemmistö* niistä — 142.272 taloutta, s.o. melkein $\frac{3}{5}$, on sellaisia, joissa pidetään palkkatyöläisiä. Lisäämme vielä, että Itävalta on kapitalismin kehityksen kannalta paljon takapajuisempi maa kuin Saksa. Koko Itävallan maanviljelyksessä palkkatyöläisten prosenttisuhde on *puolta* pienempi (14%) kuin Saksan maanviljelyksessä (30%).

Sveitsi. Viimeksi suoritettu, vuoden 1905 luettelointi. 10—15 hehtaarin talouksia 19.641. Niistä 11.148, s.o. *enemmistö*, on sellaisia, joissa pidetään palkkatyöläisiä. 5—10 hehtaarin talouksista käyttää Sveitsissä palkkatyöläisiä noin 36% ja Itävallassa 33%.

Tämän perusteella voimme päätellä, kuinka äärettömän sivistymätön tai äärimmäisen vilpillinen on tuo porvarillinen professori, jonka jäljessä narodnikit laahustavat ja joka *kieltää* maaseudun proletarisoitumisen *tunnustamalla*, että „kulutus”-talouksia tunkevat syrjään ensinnäkin proletaarit ja toiseksi „omaan työhön perustuvat” taloudet, joiksi hän näitä imeliä sanoja käyttäen nimittää talouksia, joissa on palkkatyöläisiä!

Kaikki, jotka ylistävät „omaan työhön perustuvan” maanviljelyksen menestyksiä kapitalismin oloissa (muun muassa meidän vasemmistonarodnikkimmekin), ovat itse asiassa työläisiä pettäviä porvareita. Petosta on ensinnäkin porvariston kaunistelu. Palkkatyön riistäjää nimitetään „omaan työhön perustuvan” talouden isännäksi! Petosta on toiseksi se, että hämätään juopa, mikä on proletaaristen talouksien äärettömän määrän ja mitättömän pienenä vähemmistönä olevien kapitalististen talouksien välillä.

Porvariston edut vaativat kapitalismin kaunistelemista ja luokkajuovan hämäämistä. Proletariaatin edut vaativat palkkatyön riiston sekä kapitalismin paljastamista, ne vaativat, että on avattava joukkojen silmät näkemään luokkajuovan syvyys.

Seuraavassa lyhyet tiedot luokkajuovan syvyydestä Saksan maanviljelyksessä, vuoden 1907 luetteloinnin mukaan. Kaikkiaan on talouksia 5,7 miljoonaa. Niistä on

3,4 miljoonaa proletaarisia talouksia (joilla on alle 2 hehtaarin maata). Valtaosa näistä „isännistä” on maatilkun omistavia *palkkatyöläisiä*.

Näitä seuraavat pientaloudet (2—5 hehtaaria maata; niitä on 1,0 miljoonaa taloutta). Nämä ovat kaikkein köyhimpiä talonpoikia. Vähemmän kuin puolet niistä (495.000) on itsenäisiä maanviljelijöitä, jotka *eivät* harjoita mitään lisäammattia. Enemmistön on harjoitettava lisäammatteja, s.o. myytävä työvoimaansa. Näiden talonpoikien on kaikkein helpointa liittyä proletariaattiin.

Yhdistämme nämä yhteen *1:seksi ryhmäksi*: proletaariset ja pientalonpoikien taloudet.

2:nen ryhmä: keskitalonpoikain taloudet (5—10 hehtaaria). Melko monet niistä riistävät palkkatyöläisiä, kuten näimme. Keskitalonpoika on proletariaatin ja porvariston välillä häilyvä pikkuporvari.

3:s ryhmä käsittää muut, s.o. kapitalistit (20 ha tai enemmän maata) ja suurtalonpojat (10—20 hehtaaria). Näimme jo, että *suurin osa* suurtalonpojista riistää palkkatyöläisiä.

Joten siis 1. ryhmä: proletaariset ja pientalonpoikain taloudet; 2. ryhmä: keskitalonpoikain taloudet; 3. ryhmä: suurtalonpoikain ja puhtaasti kapitalistiset taloudet. Katso-kaamme nyt, minkä verran näillä ryhmillä on maata ja karjaa:

Ryhmät	Talouksien lukumäärä (milj.)	Työntekijöitä	Niillä on (miljoonissa)		
			Maata (hehtaareja)	Karjaa (isona karjana lasketuna)	Koneita
1:nen.....	4,4	7,3	5,0	7,0	0,2
2:nen.....	0,6	2,5	4,6	5,1	0,4
3:s	0,7	5,4	22,2	17,3	1,2
<i>Kaikkiaan</i>	<i>5,7</i>	<i>15,2</i>	<i>31,8</i>	<i>29,4</i>	<i>1,8</i>

Sellainen on nykyaikaista maanviljelystä esittävä kuva, joka ei ole professorien piirtämä eikä narodnikkilainen, mutta sen sijaan todellinen. *Suurin* osa maasta, karjasta ja koneista on mitättömän pienenä vähemmistönä (vähemmän kuin $\frac{1}{8}$ eli 0,7 milj. 5,7 miljoonasta) olevien kapitalistien ja talonpoikaisporvarien hallussa. „Isäntien” *valtavalla joukolla* (4,4 miljoonalla 5,7 miljoonasta) on taloutta kohti vähemmän kuin kaksi työntekijää, vähemmän kuin kaksi desjatiinaa maata, vähemmän kuin kaksi elukkaa. He ovat

kerjäläisasteella. Heidän osuutensa koko maataloustuotannossa on aivan mitätön. Heitä vedetään nenästä lupailemalla, että heillä on mahdollisuus pelastua kapitalismin vallitessa.

Verratkaa työntuottavuutta eri ryhmissä (s.o. kuinka monta työläistä tulee yhtä maadesjatiinaa ja yhtä eläintä kohti), ja te näette, että pientaloudessa haaskataan ja tuh-lataan työtä barbaarimaisesti. Kapitalisteilla sen sijaan on melkein kaikki koneet ja korkea työntuottavuus.

Verratkaa karjan lukumäärää eri ryhmien maan (muun muassa niittyjen, rehunviljelyksessä olevien maa-alojen y.m.) määrään. Te näette pientaloudella olevan nälkäistä karjaa ja pienen huippukerroksen saavuttavan kapitalistista menestystä.

Marxilaiset ajavat joukkojen etuja selittäessään talonpojille: teillä ei ole muuta pelastusta kuin proletaariseen taisteluun yhtyminen. Porvariprofessorit ja narodnikit pettävät joukkoja kaskuilla „omaan työhön perustuvasta” pienmaantiljelyksestä kapitalismin aikana.

„Nash Putj” № 15,
syyskuun 11 pnä 1913
„Pravda Truda” № 4,
syyskuun 14 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I I j i n

Julkaistaan „Pravda Truda” lehdessä
tekstin mukaan

HARRY QUELCH

Keskiviikkona syyskuun 17 pnä (vanhaa lukua syyskuun 4 pnä) kuoli Lontoossa toveri Harry Quelch, Englannin sosialidemokraattien johtaja. Englantilaisten sosialidemokraattien järjestö perustettiin vuonna 1884 ja sen nimeksi tuli „Sosialidemokraattinen liitto”. Vuodesta 1909 lähtien sitä alettiin nimittää „Sosialidemokraattiseksi puolueeksi” ja vuodesta 1911, sen jälkeen kun siihen yhtyi eräitä erillisinä olleita sosialistisia ryhmiä, — „Britannian sosialistiseksi puolueeksi”.

Harry Quelch oli Englannin sosialidemokratian tarmokkaimpia ja uskollisimpia työntekijöitä. Hän ei ollut ainoastaan sosialidemokraattisen järjestön, puoluejärjestön, vaan myös työväenluokan ammatillisen järjestön toimihenkilö. Kirjaltajain ammattiliiton Lontoon osasto valitsi hänet monet kerrat puheenjohtajakseen. Hän toimi myöskin ammattiliittojen „Ammattien neuvoston” („Trades Council”) Lontoon toimiston puheenjohtajana.

Quelch oli Englannin sosialidemokraattien pää-äänenkannattajan — „Oikeus” („Justice”)⁸⁹ viikkolehden sekä puolueen kuukausijulkaisun „Sosialidemokraatin” toimittaja.

Hän oli mitä läheisimmin mukana kaikessa Englannin sosialidemokratian toiminnassa esiintyen alinomaa puhujana puoluetilaisuuksissa ja kansankokouksissa. Quelch edusti monet kerrat Englannin sosialidemokratiaa kansainvälisissä kongresseissa ja Kansainvälisessä sosialistisessa toimistossa. Muuten sanottakoon, että Stuttgartin kansainvälisessä sosialistikongressissa Quelch joutui vainotuksi Württembergin hallituksen taholta, joka *karkotti* Quelchin Stuttgartista (ilman oikeuden päätöstä, poliisilaitoksen

määräyksestä, ulkomaalaisena) sen vuoksi, että Quelch oli kansankokouksessa nimittänyt Haagin konferenssia „a thief's supper” (kirjaimellisesti: varkaiden kokous). Seuraavana päivänä Quelchin karkotuksen jälkeen kongressin istunnon alkaessa englantilaiset edustajat jättivät tyhjäksi tuolin, jolla Quelch oli istunut, ja ripustivat tuolin selkämykseen plakaatin, johon oli kirjoitettu: „tässä istui Harry Quelch, jonka Würtembergin hallitus eilen karkotti”.

Eteläsaksalaiset kehuskelevat usein vihaavansa preussilaisia ja näiden virkavaltaisuutta, byrokratismia, poliisikomentoa, mutta he itse toimivat pahimpien preussilaisten tavalla, silloin kun asia koskee sosialistiproletaaria.

Englannin sosialidemokratia, jonka johtaja Quelch oli, on joutunut toimimaan tavattoman omalaatuisissa historiallisissa olosuhteissa. Englannin porvariston (joka jo XVII vuosisadalla teki lopun rajattomasta monarkiasta melko demokraattisella tavalla) onnistui kehittyneimmässä kapitalismin ja poliittisen vapauden maassa *hajottaa* XIX vuosisadalla Englannin työväenliike. XIX vuosisadan puolivälissä Englannilla oli miltei täydellinen monopoli asema maailman markkinoilla. Monopoli aseman ansiosta Englannin pääoman voitot olivat uskomattoman suuret: näistä voitoista voitiin antaa muruja työväen aristokratialle, koulutetuille tehdastyöläisille.

Tämä työväen aristokratia, joka nautti silloin siedettävää palkkaa, sulkeutui ahtaisiin, omia etupyyteitään ajaviin ammattikuntaliittoihin erottautuen proletariaatin suurista joukoista ja asettuen politiikassa liberaalisen porvariston puolelle. Eikä nähtävästi vielääkään eturivin työläisten joukossa ole missään muualla koko maailmassa niin paljon liberaaleja kuin on Englannissa.

Mutta XIX vuosisadan viimeisellä neljänneksellä alkoi tilanne muuttua. Amerikka, Saksa y.m. ovat murtaneet Englannin monopoli aseman. Ahtaan, poroporvarillisen ammattikuntalaisuuden ja liberalismin taloudellinen pohja englantilaisten työläisten keskuudessa on hävitetty. Sosialismi nostaa jälleen päätään Englannissa, valtaa jalansijaa joukkojen keskuudessa ja kasvaa hillittömällä voimalla sosialismin liepeillä häärivän englantilaisen sivistyneistön vimmatusta opportunistista *huolimatta*.

Quelch oli eturiveissä niiden joukossa, jotka taistelivat järkähtämättömästi ja vakaumuksellisesti opportunistia ja

liberaalista työväenpolitiikkaa vastaan Englannin työväenliikkeessä. Tosin joukoista eristyneisyys antoi englantilaisille sosialidemokraateille toisinaan vissin lahkokuntalaisen luonteen. Englannin sosialidemokratian johtaja ja perustaja Hyndman luisui jopa shovinismiin saakka. Mutta sosialidemokraattinen puolue antoi hänelle vastaiskun, ja koko Englannissa *ainoastaan* brittiläiset sosialidemokraatit ovat vuosikymmenien ajan harjoittaneet järjestelmällistä propagandaa ja agitaatiota marxilaisessa hengessä. Se on Quelchin ja hänen tovereittensa mitä suurin historiallinen ansio. Marxilaisen Quelchin toiminnan hedelmät tulevat täydellä voimalla näkyviin Englannin työväenliikkeessä lähivuosina.

Lopuksi ei voida olla mainitsematta siitä myötätunnosta, jota Quelch aina osoitti venäläisiä sosialidemokraatteja kohtaan, ja siitä avusta, jota hän heille antoi. 11 vuotta sitten piti venäläinen sosialidemokraattinen sanomalehti painaa Lontoossa. Quelchin johtamat Englannin sosialidemokraatit antoivat perin auliisti kirjapainonsa siihen tarkoitukseen. Itsensä Quelchin täytyi sitä varten „tehdä tilaa”: toimittajan huoneen asemesta hänelle laipioitiin kirjapainossa ohuella lautaseinällä pieni nurkkaus. Tähän nurkkaukseen mahtui vain tuoli ja aivan pieni kirjoituspöytä, jonka yllä oli kirjahylly. Kun näiden rivien kirjoittaja kävi Quelchin luona tuossa „toimittajan työhuoneessa”, ei siinä ollut enää sijaa toiselle tuolille...

„Pravda Truda” № 1,
 syyskuun 11 pnä 1913
 „Nash Putj” № 16,
 syyskuun 12 pnä 1913
 Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda Truda” lehden
 tekstin mukaan

MARXILAISUUS JA REFORMISMI

Erotukseksi anarkisteista marxilaiset tunnustavat taistelun reformien puolesta, s.o. sellaisten parannusten aikaansaamiseksi työtätekevien asemassa, jotka jättävät edelleenkin vallan hallitsevan luokan käsiin. Mutta samalla marxilaiset käyvät mitä päättäväisintä taistelua reformisteja vastaan, jotka suoraan tai välillisesti rajoittavat työväenluokan tavoitteet ja toiminnan reformeihin. Reformismi on porvarillista työläisten pettämistä, jotka erillisistä parannuksista huolimatta pysyvät aina palkkaorjina — niin kauan kuin säilyy pääoman herruus.

Liberaalinen porvaristo antaa toisella kädellään reformeja ja aina ottaa ne toisella kädellä takaisin, supistaa ne olemattomiin, käyttää niitä hyväkseen orjuuttaakseen työläisiä, jakaakseen heidät erillisiin ryhmiin, ikuistaakseen työtätekevien palkkaorjuuden. Sen vuoksi silloinkin, kun reformismi on täysin vilpittöntä, se muodostuu todellisuudessa työläisten porvarillisen harhauttamisen ja heidän voimansa heikentämisen välikappaleeksi. Kaikkien maiden kokemus osoittaa, että työläiset ovat aina joutuneet petetyiksi, kun he ovat luottaneet reformisteihin.

Ja päinvastoin, jos työläiset ovat omaksuneet Marxin opin, s.o. tajunneet palkkaorjuuden olevan kiertämätöntä niin kauan kuin säilyy pääoman herruus, niin he eivät anna pettää itseään millään porvarillisilla reformeilla. Ymmärtäen sen, että kapitalismin säilyessä reformit eivät voi olla kestäviä eivätkä vakavia, työläiset taistelevat saadakseen aikaan parannuksia ja käyttävät parannuksia jatkaakseen entistä sitkeämmin taistelua palkkaorjuutta vastaan. Reformistit pyrkivät antipaloilla hajottamaan työläiset ja pettä-

mään heitä, vieroittamaan heidät työväen luokkataistelusta. Työläiset, jotka ovat tajunneet reformismin valheellisuuden, käyttävät hyväksi reformeja kehittääkseen ja laajentaakseen luokkataisteluaan.

Mitä voimakkaampaa on reformistien vaikutus työläisiin, sitä voimattomampia ovat työläiset, sitä suuremmassa määrässä he ovat riippuvaisia porvaristosta, sitä helpompi porvariston on erilaisilla konsteilla tehdä reformit tyhjäksi. Mitä itsenäisempää ja syvällisempää ja päämääriltään laajempaa on työväenliike, mitä vapaampaa se on reformismin suppeudesta, sitä paremmin työläisten onnistuu varmistaa ja käyttää hyväkseen erillisiä parannuksia.

Reformisteja on kaikissa maissa, sillä kaikkialla porvaristo yrittää tavalla tai toisella harhaannuttaa työläisiä ja tehdä heistä tyytyväisiä orjia, jotka kieltäytyvät orjuuden hävittämisajatuksesta. Venäjällä reformisteja ovat likvidaattorit, jotka kieltävät menneisyytemme, uinuttaakseen työläiset uuden, julkisen, legaalisen puolueen haaveilla. Pietarilaiset likvidaattorit ryhtyivät äskettäin, „Severnaja Pravdan” pakottamina *, puolustautumaan reformismisyytöksiltä. Meidän pitää eritellä tarkoin heidän päätelmiään tehdäksemme aivan selväksi tämän sangen tärkeän kysymyksen.

Me emme ole reformisteja, kirjoittivat pietarilaiset likvidaattorit, sillä me emme ole sanoneet, että reformit ovat kaikki kaikessa, ettei lopullinen päämäärä ole mitään; me olemme sanoneet: liike lopullista päämäärää kohti; me olemme sanoneet: reformien puolesta käytävän taistelun kautta — asetettujen tehtävien toteuttamiseen kaikessa laajuudessaan.

Katsokaamme, vastaako tämä puolustelu todellisuutta.

Ensimmäinen tosiasia. Tehdessään yhteenvedon kaikista likvidaattorien lausumista likvidaattori Sedov kirjoitti, että marxilaisten esittämistä „kolmesta valaasta” on kaksi sel-laista, jotka eivät tällä haavaa sovi agitaation kohteiksi. Hän jätti 8-tuntisen työpäivän vaatimuksen, joka teoreettisesti katsoen on toteutettavissa reformina. Hän siirsi syrjään tai taka-alalle kaiken sen, mikä menee reformien puitteita pitemmälle. Hän lankesi siis aivan ilmeiseen opportunistiin ajaen juuri sitä politiikkaa, mitä tulkitaan

* Ks. tätä osaa, ss. 318—320. *Toim.*

määritelmällä, ettei lopullinen päämäärä ole mitään. Se juuri onkin reformismia, kun „lopullinen päämäärä” (vaikkapa demokratismien suhteen) lykätään agitaatiosta loitommalle.

Toinen tosiasia. Likvidaattorien surullisenuuloisuia elokuun konferenssi (viime vuonna) lykkää ei-reformistiset vaatimukset samoin tuonemmaksi, erikoisen sattuman varaan, sen sijaan että siirtäisi niitä lähemmäksi, aivan agitaation keskiöön.

Kolmas tosiasia. Kieltäessään „vanhan” ja mataloittaessaan sitä, pyrkiessään sanoutumaan siitä irti likvidaattorit rajoittuvat siten reformismiin. Nykytilanteessa on käynyt aivan ilmeiseksi reformismien ja „vanhasta” luopumisen välinen yhteys.

Neljäs tosiasia. Työläisten taloudellinen liike saa likvidaattorit vihan valtaan ja hyökkäilemään („intoilua”, „nyrkeillä huitomista” y.m. y.m.), heti kun se vain yhdistetään tunnuksiin, jotka menevät reformismien puitteita pitemmälle.

Minkä yhteenvedon voimme sitten tehdä? Sanoissa likvidaattorit hylkäävät periaatteellisen reformismien, mutta käytännössä harjoittavat sitä kautta linjan. Toisaalta meille uskotellaan, etteivät reformit ole heille lainkaan kaikki kaikessa, mutta toisaalta marxilaisten jokainen askel, jonka nämä ottavat käytännössä reformismien puitteita pitemmälle, herättää likvidaattorien taholta joko hyökkäilyjä tai halveksuvaa suhtautumista.

Ja samalla tapahtumat työväenliikkeen kaikilla aloilla osoittavat meille, että reformien käytännöllisessä hyväksikäyttämässä ja taistelussa reformien puolesta marxilaiset eivät suinkaan jää jälkeen, vaan päinvastoin käyvät selvästi edellä. Tarkastelkaapa työväenkuuriassa toimitettuja Duuman vaaleja — edustajain esiintymisiä Duumassa ja Duuman ulkopuolella, työväenlehtien luomista, vakuutusreformien hyväksikäyttämistä, metallityöläisten liittoa, joka on suurin ammatillinen liitto, j.n.e.— ja kaikkialla te näette marxilaisten työläisten olevan edellä likvidaattoreihin verrattuna siinä välittömässä, lähimmässä, „arkisessa” työssä, jota tehdään agitaation ja organisaation alalla sekä taisteltaessa reformien puolesta ja niiden käyttämässä.

Marxilaiset tekevät väsymättä työtä päästämättä ohi ainoatakaan „tilaisuutta”, jolloin voidaan aikaansaada reformeja ja hyväksikäyttää niitä, he eivät moiti, vaan kan-

nattavat ja kehittävät huolehtivaisesti kaikkea sitä, mikä menee reformismia pitemmälle niin propagandassa, agitatioissa kuin myöskin taloudellisen joukkotoiminnan alalla j.n.e. Mutta marxilaisuudesta luopuneet likvidaattorit aiheuttavat työväenliikkeessä vain hajaannusta hyökkäilemällä itse marxilaisen kokonaisuuden olemassaoloa vastaan, rikkomalla marxilaista kuria, saarnaamalla reformismia ja liberaalista työväenpolitiikkaa.

Sitä paitsi ei pidä unohtaa, että reformismi ilmenee Venäjällä vielä erikoisessa muodossa, nimittäin sellaisena, että se samaistaa nyky-Venäjän ja nyky-Euroopan poliittisen tilanteen perusolosuhteet. Liberaalin näkökannalta tällainen samaistaminen on laillista, sillä liberaali uskoo ja tunnustaa, että „meillä on, luoja kiitos, perustuslaki”. Liberaali ajaa porvariston etuja puolustaessaan sitä näkökantaa, että lokakuun 17 päivän jälkeen jokainen demokraattisen liikkeen askel reformismin puitteita pitemmälle on mielettömyyttä, rikos, synti j.n.e.

Mutta juuri näitä porvarillisia katsomuksia meidän likvidaattorimme toteuttavatkin käytännössä, kun he herkeämättä ja järjestelmällisesti „siirtävät” Venäjälle (paperilla) sekä „julkisen puolueen” että „taistelun legaalisuuden puolesta” j.n.e. Toisin sanoen, liberaalien tapaan hekin saarnaavat eurooppalaisen perustuslain siirtämistä Venäjälle, *ilman* että kuljetaan se omalaatuinen tie, joka on johtanut Länessä perustuslakien syntymiseen ja niiden vakauttamiseen sukupolvien ja toisinaan jopa vuosisatojenkin kuluessa. Likvidaattorit ja liberaalit haluavat, kuten sanotaan, saada päänsä pestyksi menemättä itse saunaan.

Euroopassa reformismi on tosiasiallisesti marxilaisuudesta luopumista ja porvarillisen „sosiaalipolitiikan” asettamista sen tilalle. Meillä likvidaattorien reformismi ei ole ainoastaan sitä, vaan sen lisäksi vielä marxilaisen organisaation hajottamista ja työväenluokan demokraattisista tehtävistä luopumista, niiden korvaamista liberaalisella työväenpolitiikalla.

MAANJAKO JA MAALAISKÖYHÄLISTÖ

Tshernigovilainen agronomi Minin teki Kieivissä koko Venäjän maataloudenharjoittajain edustajakokouksessa syyskuun 3 päivänä alustuksen tästä mitä tärkeimmästä aiheesta.

Hra Minin, joka on nähtävästi narodnikki (hän oli muuten samaa mieltä porvarillisen professorin Kossinskin kanssa „omaan työhön perustuvan” talouden elinkykyisyydestä), todisteli aivan oikein, että agronomia auttaa vauraita talonpoikia. Maanjako auttaa ainoastaan voimakkaita ja saattaa köyhälistön perikatoon. Maanjako on kuin sotavankkuri, jossa istuu voimakas ja survoo alleen voitettut.

Siitä ei ole epäilystäkään, että kaikki tuo on ehdottomasti totta. Vain vilpilliset ihmiset saattavat kieltää sen. Mutta mikä hra Mininin mielestä on sitten „pelastuksena”?

Hän sanoi („Kijevskaja Myslin” 244. numerossa julkaistun selostuksen mukaan):

„Ainoa, mikä kykenee pelastamaan pienimmät taloudet uudestijakojen jälkeen, on se, että niistä muodostetaan vapaaehtoisia yhtymiä niiden oman maan yhteiskäyttöä (kollektiivista viljelyä) varten”.

Ilmeistä on, että tämä narodnikkilainen resepti on yksinkertaisesti lapsellinen. Tilanherrat ja kulakit häätävät miljoonia talonpoikia maapalstoilta ja köyhdyttävät toisia miljoonia. Koko yleismaailmallinen kapitalismi, koko kansainvälisen tavaravaihdon voima, kaikkien maiden porvariston miljardipääomien koko mahti vie Venäjää mukanaan, ruokii ja tukee sen porvaristoa niin kaupungeissa kuin *maaseudullakin*, muun muassa myös yhteisön sisällä. Ja nyt meille sanotaan „pelastuksena” olevan sen, että nämä köyhetyneet talonpojat ryhtyvät yhdessä viljelemään „omaa maataan”!! Se on samaa kuin jos yritettäisiin kottikärryillä

ohittaa rautatiejuna — sekä nopeudessa että rahtikuljetusten määrässä.

Ei, herrat narodnikit! Te olette tietysti oikeassa, kun sanotte, että tämä juna musertaa alleen köyhälistöä. Mutta tässä ei pidä ajatella kottikärryjä.

Ei taaksepäin — junasta kottikärryihin, vaan eteenpäin: kapitalistisesta junasta yhteenliittyneiden proletaarien junaan.

Narodnikkien viaton haaveilu ei ole ainoastaan lapsellisen naiivia — se on suorastaan vahingollista sen vuoksi, että se kääntää köyhälistön ajatukset pois luokkataistelusta. Maalaisköyhälistöllä ei ole *muuta* pelastusta kuin luokkataistelu, jota proletariaatti käy porvaristoa vastaan muuttaakseen koko kapitalistisen järjestelmän toiseksi. Ja kaikenlaiset liitot, osuuskunnat, arttelit y.m.s. voivat olla hyödyksi vain silloin, kun ne ovat tietoisesti mukana tässä luokkataistelussa.

Mutta vaikka onkin ehdottoman kiistämätöntä, että kapitalismin kehitys ja maaseudun proletarisoituminen syvenevät kiertämättömästi Venäjälläkin niinkuin koko maailmassa, niin olisi mitä suurin virhe, jos rajoituttaisiin tähän totuuteen.

On olemassa erilaista kapitalismia: puolittain feodaalista tilanherrain kapitalismia kaikenlaisine lukemattomine erioikeuksien jätteenen, tämä on taantumuksellisinta ja joukoille tuskallisinta kapitalismia, — mutta on myöskin vapaiden farmarien kapitalismia, joka on enemmän demokraattista, joukoille vähemmän tuskallista ja jossa on vähemmän erioikeuksien jätteitä.

Minkälainen vaikutus kapitalismin kehitykseen olisi esimerkiksi sillä, jos kaikki maat Venäjällä siirtyisivät talonpojille ja ilman mitään lunastusmaksuja? Se ei olisi sosialismia. Se *myös* olisi kapitalismia, mutta vain demokraattista, ei purishkevitshilais-gutshkovilaista, vaan narodnikkilais-talonpoikaista kapitalismia. Kapitalismin kehitys olisi silloin nopeampaa, laajempaa, vapaampaa ja vähemmän tuskallista joukoille.

Juuri se onkin Venäjän nykyisen, kyseessäolevan, todellisen agraarikysymyksen *olemus*. Juuri siitä Kieivissä kiistelivät (asian olemusta ymmärtämättä) toisaalta tilanherrojen maanjaon ja porvarillisen agronomian puolustajat ja toisaalta narodnikit ja vasemmistokadetit (sellaiset kuin

Shahovskoi). He kiistelivät siitä, pitäähkö porvarillisten demokraattien jättää uuden Venäjän loppuunrakentaminen Purishkevitskien huostaan, jotta nämä rakentaisivat sen feodaalis-kapitalistiseksi? vai onko niiden otettava rakennustyö omiin käsiinsä, joukkojen käsiin, talonpoikaiston käsiin ja rakennettava ilman Purishkevitsheja, vapaan, demokraattisen kapitalismin suuntaan?

On helppo ymmärtää, minkälainen on tietoisien työmiehen kanta tässä kiistassa. Me tiedämme varmasti, että niin stolypinilainen kuin narodnikkilainenkin tie merkitsevät kapitalismin kehitystä, joka on joka tapauksessa johtava proletariaatin voittoon. Me emme masennu missään historian käänteessä. Mutta me emme anna yhdenkään historian käänteeseen tapahtua ilman osanottoamme, ilman etumaisen luokan todellista asiaan sekaantumista. Työväenluokka ei suhtaannu välinpitämättömästi Purishkevitskien ja talonpoikaisjoukkojen välisiin yhteentörmäyksiin, vaan se puolustaa mitä kiihkeimmin ja mitä suurimmalla antaumuksella talonpoikaisjoukkojen ja yleensä kansanjoukkojen mahdollisimman johdonmukaisesti ilmaistuja etuja.

Ei pienimpiäkään myönnytyksiä narodnikkien läpeensä lahonneelle muka-socialismille (joka itse asiassa on poroporvillista toiveajattelua),— mutta on kiinnitettävä mitä suurinta huomiota talonpoikaisjoukkoihin, näiden valistamiseen, herättämiseen ja yhteenliittämiseen, näiden vapauttamiseen kaikista ja kaikkinaisista pinttyneistä ennakkoluuloista — sellainen on tietoisien työmiehen linja.

Te haluatte uneksia sellaisia, että kottikärryt voittavat rautatiejunan? — siinä tapauksess meillä ei ole sama matka, me olemme äitelän manilovilaisuuden vihollisia. Te haluatte taistella Purishkevitsheja vastaan? — siinä tapauksessa meillä on sama tie, mutta tietäkää, että työläiset eivät anna anteeksi vähäisintäkään häilymistä.

Ja niihin ihmisiin, jotka orjamaisten nöyrästi kiirehtivät allekirjoittamaan sen, että stolypinilainen maanjako on „lopullisesti” menestynyt,— niihin työväenluokka suhtautuu yhtä halveksuvasti kuin etumaiset, voimakkaat ja reformismille vihamieliset luokat aina suhtaantuvat opportunisteihin ja hetkellisen menestyksen ritareihin.

„Pravda Truda” № 3,
syyskuun 13 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I. I. I. n

Julkaistaan „Pravda Truda” lehden
tekstin mukaan

KUINKA PIISPA NIKON PUOLUSTAA UKRAINALAISIA?

„Kijevskaja Mysl” kertoo, että piispa Nikon, oikeistolainen Valtakunnanduuman jäsen, on ensimmäisenä allekirjoittanut Valtakunnanduudalle esitettävän lakiehdotuksen, joka koskee ukrainalaisia kouluja ja yhdistyksiä.

Lakiehdotus sisältää seuraavaa: annetaan lupa opettaa alkeiskouluissa ukrainan kielellä; nimitetään opettajiksi ukrainalaisia; otetaan käytäntöön ukrainan kielen ja Ukrainan historian opetus; ei vainota ukrainalaisia yhdistyksiä eikä lakkauteta niitä „hallinnollisen käskyvällä, useinkin pelkän mielivallan nojalla”.

Näin muodoin Purishkevitchin puoluetoveria — piispa Nikonia — ei *eräissä* tapauksissa miellytä *mielivalta*.

Piispa Nikon arvelee aivan oikein, että hänen herättämänsä „kysymys on äärettömän tärkeä asia, joka koskee 37-miljoonaisen Ukrainan kansan runtelemista”; että „rikas, ihana, lahjakas, kukoistava ja runollinen Ukraina on tuomittu rappeutumaan, ähitellen tylsistymään ja hitaasti menehtymään”.

Protesti isovenäläisten harjoittamaa ukrainalaisten sortamista vastaan on aivan oikeutettu. Mutta huomatkkaa, minkälaisin perusteluin piispa Nikon puolustaa ukrainalaisten vaatimuksia:

„Ukrainan kansa ei tavoittele mitään paljon puhuttua autonomiaa, Zaporozhjen Setshin voimaanpalauttamista; ukrainalaiset eivät ole separatisteja... Ukrainalaiset eivät ole vierasheimoisia, he ovat meikäläisiä, meidän omia veljiämme, ja senpä takia heitä ei pidäkään rajoittaa kielen eikä kansallisen kulttuurin kehityksen suhteen; muussa tapauksessa me itse rinnastamme heidät, omat veljemme, juutalaisten, puolalaisten, gruusialaisten y.m. kanssa, jotka ovat todella vierasheimoisia”.

Asia onkin siis niin, että ukrainalainen piispa Nikon ja hänen hengenheimolaisensa kerjäävät isovenäläisiltä tilanherroilta *erioikeuksia* ukrainalaisille sillä perusteella, että nämä ovat veljiä, mutta juutalaiset vierasheimoisia! Suoremmin ja selvemmin sanoen: me suostumme polkemaan juutalaisia ja muita ei-venäläisiä, jos meille tehdään myöntytyksiä.

Tuttu kuva siitä, miten *kaikki* porvarilliset nationalistit, mustasotnialaisista aina liberaalisiin ja porvarillis-demokraattisiin nationalisteihin saakka puolustavat „kansallista kulttuuria”!

Piispa Nikon ei halua tietääkään mitään siitä, ettei ukrainalaisia voida puolustaa sorrolta, ellei puolusteta poikkeuksetta kaikkia kansoja kaikkinaiselta sorrolta, ellei hävitetä tyytyn valtiollisesta elämästä „vierasheimoinen”-käsitteekin, ellei pidetä kiinni kaikkien kansallisuuksien täydellisestä tasa-arvoisuudesta. Ketään ei voida puolustaa kansallisuussorrolta toteuttamatta johdonmukaisesti mitä laajinta paikallista ja alue-autonomiata sekä sitä periaatetta, että *kaikki* valtiolliset asiat on ratkaistava väestön enemmistön tahdon mukaisesti (s.o. johdonmukaisen demokraattisuuden periaatetta).

Ukrainalaisten „kansallisen kulttuurin” tunnus merkitsee piispa Nikonilla itse asiassa ukrainan kielellä harjoitettavan mustasotnialaisuuden propagoinnin tunnusta, ukrainalaisen klerikaalisen kulttuurin tunnusta.

Valveutuneet työläiset ovat tulleet ymmärtämään, että „kansallisen kulttuurin” tunnus on klerikaalista tai porvarillista petosta — saman tekevää, olipa kysymys sitten isovenäläisestä, ukrainalaisesta, juutalaisesta, puolalaisesta, gruusialaisesta tai mistä muusta kulttuurista tahansa. 125 vuotta takaperin, jolloin kansakunnat eivät olleet vielä jakaantuneet porvaristoksi ja proletariaatiksi, saattoi kansallisen kulttuurin tunnus esiintyä yhteisenä ja yleisenä feodalismia ja klerikalismia vastaan käytävän taistelun kutsuna. Mutta sittemmin on kaikkialla puhjennut porvariston ja proletariaatin välinen luokkataistelu. „Yhtenäisen” kansakunnan jakaantuminen riistäjiin ja riistettyihin on nyt tosiasia.

Vain klerikaalit tai porvarit voivat puhua kansallisesta kulttuurista yleensä. Työtätekevät joukot voivat puhua vain yleismaailmallisen työväenliikkeen internationalistisesta

(kansainvälisestä) kulttuurista. Vain sellainen kulttuuri merkitsee kansakuntien täydellistä, todellista, vilpittöntä tasa-arvoisuutta, kansallisuussorron puuttumista, demokration toteuttamista. Vain kaikkien kansakuntien työläisten yhtenäisyys ja yhteenliittyminen *kaikissa* työväenjärjestöissä käytäessä taistelua pääomaa vastaan vie „kansallisuuskysymyksen ratkaisuun”.

„Pravda Truda” № 3,
syyskuun 13 pnä 1913

Julkaistaan „Pravda Truda” lehden
tekstin mukaan

PUBLISISTIN KIRJOITUKSIA

I. PUOLUEETTOMAT INTELLIGENTIT VASTUSTAVAT MARXILAISUUTTA

„Novaja Rabotshaja Gazetan” toimitus on puolustanut sitä puolueetonta agitaatiota, että keräyksillä kootut varat on jaettava tasan likvidaattorien, narodnikkien ja marxilaisten kesken.

Kun tälle toimitukselle osoitettiin, että tuollainen jakaminen on vallan periaatteetonta menettelyä ja rikkoo niitä perusteita, joita marxilaiset noudattavat pikkuporvarillisiin virtauksiin nähden *, koetti toimitus selviytyä asiasta leikinlaskulla, kun ei tiennyt mitä olisi vastannut. Me emme tunne muka „marxilaista varainkeräysjärjestelmää”.

Luopiot haluavat kuitata „herttaisella leikinlaskulla” vanhoja päätöksiämme koskevan kysymyksen.

Mutta työläiset eivät anna leikitellä sellaisen asian kanssa.

„Novaja Rabotshaja Gazetan” sama 23. numero saattaa tietoomme, että likvidaattorien harjoittama agitaatio on saanut vietellyksi kaksi työläisryhmää Venäjällä, nimittäin: Dvinskin kaupungin kirjapainoalan työläisten ryhmän ja Moskovassa sijaitsevan Nemirovin-Kolodkinin tehtaan työläisryhmän. Nämä ryhmät tilittivät keräykset *tasan* likvidaattorien lehdelle, narodnikkien ja marxilaisten sanomalehdelle.

Kuitatkoot intelligenttiluopiot asian leikinlaskulla, mutta työläisten täytyy tämä kysymys ratkaista ja he sen ratkaisevat.

Keräysvarojen tasanjakamisen saarnaaminen on samaa kuin puolueettomuuden propagointi ja proletariaatin luokkakanalla olevan sanomalehden samaistaminen pikkuporva-

* Ks. tätä osaa, ss. 335—339. *Toim.*

rillisen — narodnikkien sanomalehden kanssa (eli niiden tasa-arvoisuus). Likvidaattorilehden kirjoittelijat, „herttaiset leikinlaskijat”, eivät voi sanoa mitään tätä perustotuutta vastaan, vaikka heidän leikinlaskunsa ja hihittelynsä saa porvarillisen yleisön varmaan ihastuksen valtaan. Se, joka on kärsinyt täydellisen tappion työläisten keskuudessa, hyvittää varsin usein itseään sillä, että saa porvariston riemastumaan tekemällä pilaa jo yksin sellaisesta ajatuksesta, että jokapäiväiset käytännön kysymykset pitää ratkaista johdonmukaisen marxilaisesti.

Likvidaattorit ovat löytäneet lohtua: metallityöläisten kokouksessa he kärsivät täydellisen tappion. Jokaisessa herrojen porvarien kokouksessa heille hymyillään herttaisesti työväenlehden kantaa vastaan tähdätyn herttaisen leikinlaskun vuoksi.

Kullekin omansa. Lohdutelkoot likvidaattorit itseään porvariston silmissä saamallaan menestyksellä. Mutta työläiset tulevat selittämään joukoille sitä kiistatonta totuutta, että työläisten keräämien varojen tasanjakamisen propagointi on puolueettomuuden propagointia,— proletariaatin marxilaisen sanomalehden ja intelligenttien ja pikkuporvarien, narodnikkien lehden tapaisen lehden samaistamisen eli niiden tasavertaisuuden propagointia.

II. LIBERAALISTA SOKEUTTA

Länsieurooppalaiset opportunistit, aina Eduard Bernsteinistä alkaen, jonka katsomukset Saksan sosialidemokratia on niin jyrkästi hylännyt, ovat tavallisesti käyttäneet seuraavaa konstia:

Katsokaa sitä, mitä on olemassa, sanoivat Bernstein ja muut opportunistit, olkoon teillä miehuullisuutta sanoa asia, niinkuin se on: me kaikki käymme Saksassa taistelua reformeista, me kaikki olemme itse asiassa reformisteja, meidän puolueemme on reformipuolue. Palkkaorjuuden hävittäminen useiden kriisien kautta — se on pelkkää puhetta, tyhjää utopiaa.

Opportunistit ovat tähän mennessä käyttäneet satoja kertoja tuota konstia, ja koko porvarillinen lehdistö (meidän kadettilainen „Retsh” ensi kädessä) käyttää jatkuvasti hyväkseen tätä opportunistien päätelmää marxilaisuutta vastaan. Sen, jota kiinnostavat vakavasti työväenliikkeen

kohtalot, täytyy tuntea hyvin tämä proletariaatin suoranais-
ten vihollisten ja valeystävien vanha manööveri.

Kuuluisuutta saanut likvidaattori D. toisti aivan äsken
(syyskuun 4 pnä) pietarilaisessa likvidaattorien lehdessä
tämän yleiseurooppalaisen porvarillisen manööverin mer-
killepantavan tökerösti eli kursailemattomasti.

Tosiaan, päätelkään lukija itse.

„Avataanpas työväenlehden, vaikkapa „Severnaja Pravdan”, sivu”,
kirjoitti D., „mitä me siinä näemme? Me voimme lukea siitä työväen-
järjestöjen — ammattiliittojen, klubien, osuuskauppojen toiminnasta;
näiden järjestöjen jäsenten ja niiden hallintojen kokouksista, vakuutus-
asiamiesten j.n.e. kokouksista; työläisten järjestämistä luennoista ja
esitelmistä; lakoista ja lakkokomiteoista; erilaisten varojenkeräysten
toimeenpanosta; siitä, miten eri työläisryhmät ovat yrittäneet esiintyä
poliittisesti joko työväenlehdistön puolustamiseksi, Bebelin muiston
kunnioittamiseksi tahi jonkin muun välittömän tarkoituksiperän vuoksi”.

Tuon ovat D. ja hänen kaltaisensa „nähtävät” ja „näkevät”
„Severnaja Pravdassa”. Ja tietysti hänkin huudahtaa Bern-
steinin tavoin: „ei olisi pahitteeksi katsoa ennen kaikkea
sitä, mitä on olemassa” (D:n oma kursivointi). Hän tekee
johtopäätöksen, että kaikki tuo onkin juuri taistelua yhdis-
tymisvapauden puolesta. „Yhdistymisvapauden puolesta
taistelemisen tunnus, joka on ajankohdan polttavin vaatimus”,
„yleistää *sen, mitä on olemassa*” (kursivointi D:n).

Bernstein vakuutteli, että hän vain „yleistää sen, mitä on
olemassa”, julistaessaan työväenluokan taistelun taisteluksi
reformien puolesta.

D. vakuuttelee, että hän „yleistää sen, mitä on olemassa”,
julistaessaan työväenluokan liikkeen Venäjällä reformisti-
seksi liikkeeksi.

Bernstein yritti antaa *liberaalisen* sisällön taistelulle,
jota työläiset käyvät reformien puolesta ja joka sisällöltään
ei ole lainkaan reformistista. Tarkalleen samoin tekee myös
D. Hän *ei* näe mitään muuta kuin liberaalisen reformismin
ja esittää sokeutensa todellisuudeksi.

Tietysti „*Severnaja Pravda*” on taistellut työväen elämän
ja työväen taisteluolojen vähäisimmänkin parantamisen
puolesta, mutta se ei ole tehnyt sitä liberaaliseen tapaan
niinkuin nämä herrat D:t tekevät! „*Severnaja Pravdassa*”
on ollut paljon sellaista, mitä he eivät ole huomanneet, siinä
on käyty taistelua reformismia vastaan, siinä on puolustettu
meidän „entisyttämme”, puolustettu tyypistämättömiä tun-

nuksiamme j.n.e. Hra D:n mielestä ei sillä ole merkitystä. Sitä he „*eivät näe*”, eivät halua nähdä — juuri sen tähden, kun he ovat liberaaleja. He sen enempiä kuin muutkaan liberaalit eivät käsitä sitä *yhteyttä*, kiinteää, katkeamatonta yhteyttä, joka marxilaisilla on pienimmänkin parannuksen puoltamisen ja oman organisaationsa tunnusten puolustamisen välillä j.n.e. He eivät käsitä sitä, että juuri tämä yhteys määrää sen perusteellisen eron, mikä on liberaalin (hänkin on liittoutumisvapauden kannalla) ja työläisdemokraatin maailmankatsomuksen välillä.

Eristäkää reformien puolesta käytävä taistelu lopullisen päämäärän puolesta käytävästä taistelusta — juuri sitä merkitsee tosiasiallisesti Bernsteinin saarnaama oppi. Eristäkää parannusten, liittoutumisvapauden y.m.s. puolesta käytävä taistelu reformismia vastaan käytävästä taistelusta, marxilaisuuden puolustamisesta, sen hengestä ja suunnasta — juuri sitä merkitsevät tosiasiallisesti D:n ja muiden likvidaattorien saarnat.

He haluavat juurruttaa liberaaleille ominaisen sokeutensa (ei nähdä menneisyyden kanssa olevaa yhteyttä, ei nähdä sen suuntaa, ei nähdä taistelua, jota käydään reformismia vastaan) työväenluokkaan. Mutta eturivin työläiset ovat jo päässeet selville D:n ja hänen ryhmäkuntansa liberaalisesta luonteesta, kuten elokuun 25 päivänä pidetty metallityöläisten kokous vieläkin kerran todisti.

III. TARPEELLINEN SELITYS

„*Novaja Rabotshaja Gazetan*” 24. numerossa tapaamme huvittavan hyökkäyksen sen kuvauksen johdosta, jonka olemme antaneet Dublinin tapahtumista *. Huvittavaan juttuun ei ehken kannattaisi vastatakaan, ellei likvidaattorien lehti siinä yhteydessä olisi mennyt niin pitkälle, että antoi selityksen, joka on työläisille äärimmäisen tärkeä ja opettavainen. Päätelkää itse. Me erotimme toisistaan Englannin, jossa yleisten poliittisen vapauden perusteiden olemassaolon vuoksi työläisten esittämällä yhdistymisvapautta koskevan lainsäädännön (yhdistymisvapautta koskevien lakien) *reformoinnin* vaatimuksella on todella vakava ja käytännöllinen merkitys, — ja Venäjän, jossa sellainen vaatimus on

* Ks. tätä osaa, ss. 340—342. *Toim.*

köykäinen, tyhjä, liberaalinen fraasi, mutta jossa nykyisten olojen vallitessa ovat todella mahdollisia sellaiset reformit kuin vakuutusreformi.

Likvidaattori ei käsitä tätä eroa. Selitämme sen hänelle parin kysymyksen avulla: 1) Minkä tähden Englannissa ei voida suorittaa porvarillis-demokraattista vallankumousta? poliittisen vapauden vuoksi tehtävää vallankumousta? 2) Minkä tähden Venäjällä viime vuosisadan lopulla, esimerkiksi vuonna 1897, tehdaslakeja koskevat osittaisreformit olivat täysin mahdollisia eikä kukaan väittänyt vääräksi työläisten osittaisvaatimuksia tällä alalla, silloin kun kaikki senaikaiset marxilaiset pitivät poliittisten osittaisreformien vaatimista silloin liberaalisena petoksena?

Harkittuaan näitä kysymyksiä likvidaattori voi arvata ne syyt, joiden vuoksi Venäjällä ja Englannissa suhtaudutaan eri reformeihin eri tavalla.

Ja nyt sitten siitä likvidaattorien lehden antamasta tärkeästä selityksestä:

„Mutta”, kirjoittaa se (№ 24, 2. sivu, 1. palsta), „jos kerran vakuutuslainsäädännön osittaista muuttamista varten ei tarvita näitä perusteita” (s.o. poliittisen vapauden yleisiä perusteita), „noin miksi ne ovat välttämättömiä vuoden 1906 maaliskuun 4 päivän lain ja vuoden 1905 joulukuun 2 päivän lakkoasetuksen eri pykälien osittaista muuttamista varten?”

Onnittelemme ja kiitämme teitä avomielisyydestä! Olette osuneet juuri naulankantaan: „vuoden 1906 maaliskuun 4 päivän ja vuoden 1905 joulukuun 2 päivän lakien⁹⁰ osittainen muuttaminen” on täysin mahdollista ilman mitään yleisperustaa! Mainiota.

Mutta... tiedättekö mitä?... mutta sellaista „vuoden 1906 maaliskuun 4 päivän ja vuoden 1905 joulukuun 2 päivän lakien osittaista muuttamista” ei nimitetä „yhdistymisvapaudeksi”, vaan lokakuulaiseksi kansan pettämiseksi.

„Novaja Rabotshaja Gazetan” kirjoittelijat ovat tunnustaneet juuri sen, mikä oli todistettava.

Sillä „yhdistymisvapaudella”, jolla liberaalit ja likvidaattorit teitä ruokkivat, onkin ymmärrettävä:

„Vuoden 1906 maaliskuun 4 päivän ja vuoden 1905 joulukuun 2 päivän lakien osittaista muuttamista”.

Kiitämme vielä kerran avomielisyydestä. Kirjaammekin siis niin, että likvidaattorien keskeisimpänä, tärkeimpänä, ensivuoroisena, perus- y.m. y.m. tunnuksena, heidän oman tunnustuksensa mukaan, on *vuoden 1906 maaliskuun 4 päivän ja vuoden 1905 joulukuun 2 päivän lakien osittaisen muuttamisen* vaatimus.

Kuinka loistavasti „Novaja Rabotshaja Gazeta” onkaan kumonnut väitteen, että se kuuluu liberaaleihin, eikö totta?

Likvidaattoreita ei ole suotta nimitetty sosialidemokraattisiksi lokakuulaisiksi!

„Pravda Truda” № 3,
syyskuun 13 pnä 1913
Allekirjoitus: N—k

Julkaistaan „Pravda Truda” lehdessä
tekstin mukaan

SIVISTYNYTTÄ RAAKALAISUUTTA

Englanti ja Ranska ovat maailman sivistyneimmät maat. Lontoo ja Pariisi ovat maailman pääkaupunkeja, joiden väkiluku on 6 ja 3 miljoonaa. Noiden kaupunkien välillä on 8—9 tunnin matka.

Voidaan kuvitella, kuinka suuret kauppayhteydet on näiden pääkaupunkien välillä, kuinka suuret tavara- ja ihmismäärät kulkevat yhtämittaa niiden väliä.

Ja nyt nämä maailman rikkaimmat, sivilisoituneimmat, vapaimmat valtiot pohtivat — eivätkä läheskään ensimmäistä kertaa! — kauhusta ja pelosta vavisten „pulmallista” kysymystä: voidaanko kaivaa tunneli Englannin kanaalin alitse (merisalmen alitse, joka erottaa Englannin Euroopan manteresta)?

Insinöörit ovat jo aikoja sitten laskeneet, että voidaan Englannin ja Ranskan kapitalisteilla on rahaa vaikka kuinka paljon. Hankkeeseen sijoitetuille pääomille on taattu ehdottomasti varma liikevoitto.

Mikä sitten on esteenä?

Englanti pelkää... maahanhyökkäystä! Tunneli nähkääs saattaakin „sattuman tullen” helpottaa vihollisjoukkojen hyökkäystä Englantiin. Ja sen vuoksi Englannin arvovaltaiset sota-asiaintuntijat ovat jo usean kerran ajaneet karille tunnelin kaivamisen suunnitelman.

Tuosta asiasta lukiessasi et voi olla ihmettelemättä sivistyskansojen mielettömyyttä ja sokaistuneisuutta. Sanomatakin on selvää, että tunnelin kautta tapahtuvan liikenteen pysäyttäminen ja tunnelin täydellinen turmeleminen nyky-aikaisilla tekniikan välineillä on muutamien sekuntien asia.

Mutta sivistyskansat ovat saattaneet itsensä barbaarien asemaan. Kapitalismi on saanut aikaan sen, että työläisten petteämiseksi porvariston *täytyy* pelotella Englannin kansaa idioottimaisilla taruilla „maahanhyökkäyksestä”. Kapitalismi on saanut aikaan sen, että koko joukko kapitalisteja, jotka tunnelin kaivamisen yhteydessä menettävät „edullisia liikehommia”, tekevät kaikkensa ajaakseen karille tämän suunnitelman ja jarruttaakseen teknillistä edistystä.

Englantilaisten tuntema tunnelin pelko on sitä, että he itse pelkäävät itseään. Kapitalistinen raakalaisuus on voimakkaampaa kuin mikään sivistys.

Katsoitpa minne tahansa, niin joka askeleella kohtaat tehtäviä, jotka ihmiskunta täysin pystyy ratkaisemaan *viipymättä*. Esteenä on kapitalismi. Se on koonnut kasoittain rikkautta — ja tehnyt ihmisistä tämän rikkauten *orjia*. Se on ratkaissut mitä monimutkaisimpia tekniikan kysymyksiä — ja pysäyttänyt teknillisten parannusten toteuttamisen käytännössä väestön miljoonajoukkojen kurjuuden ja pimeyden ja toisaalta muutamien harvojen miljonäärien typerän itaruuden tähden.

Sivistys, vapaus ja rikkaus kapitalismin aikana tuovat mieleen kuvan ylensyöneestä pohatasta, joka mätänee elävältä eikä anna elää sen, joka on nuori.

Mutta nuori kasvaa ja vie ylivedon kaikesta huolimatta.

„Pravda Truda” № 6,
syyskuun 17 pnä 1913
Allekirjoitus: W.

Julkaistaan „Pravda Truda” lehden
tekstien mukaan

MUSTASOTNIALAISUUDESTA

Mustasotnialaisuudessamme on eräs tavattoman omalaa-
tuinen ja tavattoman tärkeä piirre, johon ei ole kiinnitetty
riittävää huomiota. Se on kehittymätön maamiehen demokra-
tismi, joka on mitä karkeinta, mutta myös mitä syvällisintä.

Niin kovasti kuin määräävät luokat yrittävätkin eristää
poliittiset puolueemme kansasta sekä kesäkuun kolmannen
päivän vaalilain välityksellä että valtiojärjestelmämme
tuhansien „erikoisuuksien” avulla, niin elämä ottaa kujten-
kin omansa. Jokaisen poliittisen puolueen, jopa äärimmäisten
oikeistopuolueidenkin, on etsittävä jonkinlaisia yhteyksiä
kansaan.

Äärimmäisten oikeistolaisten puolue on tilanherrain puo-
lue. Mutta he eivät voi rajoittua siihen, että heillä on yhteyk-
siä yksistään tilanherroihin. Heidän täytyy verhota tuota
yhteyttä ja olla puolustavinaan koko kansan etuja ja pitävi-
nään kiinni „vankalle pohjalle” perustuneiden maanviljelys-
olojen „vanhasta hyvästä” järjestyksestä. Heidän on
vedottava kehittymättömimmän metsäläistalonpojan piinty-
neimpiin ennakkoluuloihin, pelattava hänen tietämättömyy-
dellään.

Sellainen peli ei voi käydä vaarattomasti. Tämän tästä
kaiken mustasotnialaisen piintyneisyyden ja pakonalaisuus-
den läpi murtautuu ilmoille maamiehen todellisen elämän
ääni, maamiehen demokraattisuus. Silloin oikeistolaisten on
pakko ajaa tiehensä „epäsuotava” maalaisdemokraatti. Ja
tällainen tapaus, jolloin äärimmäiset oikeistolaiset karkotta-

vat tai syrjäyttävät omasta leiristään kaikkein lojaalisimpia mustasotnialaisia demokraattisuuden vuoksi, ei tietenkään mene ohi niin, ettei se valista joukkoja.

Esimerkiksi äärimmäisen oikeistolaisen piispa Nikonin oli pakko luopua duumatoiminnasta. Minkä takia?

Selvän vastauksen siihen antaa itse piispa Nikonin kirje, joka on julkaistu „Jeniseiskaja Mysl” lehdessä⁹¹. Piispa Nikon ei tietenkään uskalla suoraan puhua syrjäyttämisensä syistä. Mutta esittäessään erään talonpojan kirjeen piispa Nikon kirjoittaa: „maa- ja viljakysymys sekä Venäjän tosiolojen ja meidän seutumme muut mitä tärkeimmät kysymykset eivät jostain syystä huoleta sen enempää esivaltaa kuin Duumaakaan eivätkä liikuta niiden sydäntä. Näitä kysymyksiä, niiden voimainmukaista ratkaisemista pidetään „utopistisena”, „riskeerattuna”, ei ajankohtaisena. Miksi he itse ovat vaiti ja mitä he odottavat? Mieltenkuohua ja mellakoitako, joiden vuoksi sitten ammutaan noita samoja „aliravittuja”, nälkäisiä, onnettomia talonpoikia?! Meillä pelätään „suuria” tekoja ja reformeja, rajoitutaan pikku-seikkoihin, turhanpäiväisiin, vaikkakin hyvää tarkoittaviin hankkeisiin”.

Näin piispa Nikon kirjoittaa. Näin ajattelevat monen monet mustasotnialaiset talonpojat. Ja on aivan ymmärrettävää, minkä takia piispa Nikon *piti* tuollaisten puheiden vuoksi syrjäyttää Duuman asioista ja puheiden pidosta.

Itse asiassa piispa Nikon tuo ilmi mustasotnialaisen demokratisminsa peräti virheellisessä järkeilyssään. Niin maa-, vilja- kuin kaikki muutkin tärkeät kysymykset huolettavat *kyllä* niin „esivaltaa” kuin Duumaakin ja liikuttavat niiden sydäntä (ja rahakukkaroa).

Sekä „esivalta” että Duuma *antavat* näihin kysymyksiin „voimainmukaisen” ratkaisun,— mutta nimenomaan *voimainmukaisen* ratkaisun,— joka vastaa niin esivallan keskuudessa kuin Duumassakin vallitsevina olevien tilanherrojen etuja ja voimia.

Piispa Nikon tuntee, että itse elämä lyö murskaksi hänen mustasotnialaiset katsomuksensa; niitä murskaa se, mitä hän joutuu näkemään sekä Duumassa että „esimiesten” suhteissa j.n.e. Mutta mistä se johtuu, sitä piispa Nikon ei voi *käsittää* tahi hän pelkää.

Mutta elämä ottaa omansa, ja missä kylässä tahansa jokaisesta piispa Nikonin kymmenestä hengenheimolaisesta varmaan yhdeksän osoittautuu loppujen lopuksi sellaisiksi, jotka eivät ole niin tylsöpäisiä elämän opetuksen omaksumisessa kuin piispa Nikon.

*„Pravda Truda” № 14,
syyskuun 26 pnä 1913*

*Julkaistaan „Pravda Truda” lehden
tekstin mukaan*

VENÄLÄISESTÄ HALLINTATAVASTA JA VENÄLÄISISTÄ REFORMEISTA

On olemassa julkaisupahanen „Grazhdanin”⁹², jota toimittelee hra Meshtsherski. Tuo ruhtinas, joka on soutanut ummet ja lammet Pietarin erilaisissa ylimmissä virkamies-„piireissä”, saarnaa tässä julkaisupahasessa tavallisesti mitä taantumuksellisimpia asioita.

Julkaisupahanen on mielenkiintoinen ensinnäkin sen vuoksi, että suulas ruhtinas ilmiantaa siinä alinomaa Venäjän korkeinta hallintavaltaa koskevia salaisuuksia. Sillä Venäjää hallitsevat tosiaan ne ylhäissukuiset tilanherrat, joiden keskuudessa ruhtinas Meshtsherski on oleillut ja oleilee. Ja he hoitavat tosiaan Venäjän asioita juuri sillä tavalla, juuri siinä hengessä, juuri niitä menetelmiä käyttäen, joita ruhtinas Meshtsherski suosittelee, edellyttäen käytettävän ja ehdottaa.

Julkaisupahanen on mielenkiintoinen, toiseksi, siksi, että sen ylhäinen toimittaja, joka on varma siitä, ettei hänen lehtensä mene ikinä *kansaan saakka*, paljastaa usein Venäjän hallintatapoja mitä armottomimmin.

Tässä kaksi tuon ylimyksen, ruhtinaan, mielenkiintoista tunnustusta:

„Sangen kuvaava ilmiö”, kirjoittaa hän. „Tämän tästä meille saapuu Ranskasta, Belgiasta, Englannista herttaisia miehiä, jotka tuntevat hyvin suurta sympatiaa (myötätuntoa) Venäjää ja venäläisiä kohtaan; he asettuvat hotelleihin ylellisiin huoneistoihin, esittävät yhdelle tai toiselle virkailijalle suosituksensa... ja sitten kymmenisen päivän kuluttua näet näiden matkailvien ulkomaalaisten pääsevän vastaanotolle tämän tai tuon ministerin luo, saavan toiveita sen tai tämän toimiluvan myöntämisestä ja matkustavan niine toiveineen takaisin kotiinsa... sitten he saapuvat uudelleen, ja viikon kuluttua heillä on jo konsessio jossakin Venäjällä ja he laskevat odotettavissa olevia tulojaan niin tarmokkaasti, että alkavat jo haaveilla miljoonista”.

Näin kirjoittaa ruhtinas Meshtsherski. Hän tekee poikkeuksen kirjoittaessaan totta. Venäjän kapitalismissa ovat vielä äärettömän voimakkaita aasialaisen primitiivisyyden piirteet, virkamiesten lahjottavuus ja finanssimiesten vehkeilyt, finanssimiesten, jotka jakavat monopolitulonsa ylhäisten virkailijain kanssa. Kun narodnikkimme käyvät sotaa ja käyvät oikeutetusti sotaa näitä ruokottomia ja häpeämättömiä vehkeilyjä vastaan, pitävät he sitä useinkin kapitalisminvastaisena taisteluna. Heidän virheensä on ilmeinen. Todellisuudessa he sotivat kapitalismin *demokratisoimisen puolesta*.

„Kun ulkomailla ollessani”, kirjoittaa peräti taantumuksellinen ruhtinas toisessa yhteydessä, „jouduin olemaan tekemisissä erilaisessa asemassa olevien ihmisten kanssa... en muista, että puheen aiheena olisivat koskaan olleet mitkään yhteiskunnalliset tai valtiolliset reformit... Lueskelin sanomalehtiä... mutta en tavannut kirjoituksia reformeista... Ja päinvastoin, heti rajan yli tultuani ja kotiin jouduttuani, kun otin käteeni ensimmäisen eteen sattuneen venäläisen sanomalehden, tapasin sen ensimmäisellä, toisella ja vieläpä kolmannellakin sivulla kirjoituksia joistakin reformeista”.

Oikea havainto. Euroopassa porvaristo ei tarvitse reformeja. Venäjällä — tarvitsee. Virkamiesylimystöön kuuluva ruhtinas ei jaksakaan käsittää tämän eron syitä, — aivan samoin kuin eräät neropatit eivät jaksakaan käsittää, että työläisten jyrkän reformismivastaisen taktiikan puolustuksena on se seikka, että reformit ovat välttämättömiä erikoisesti porvaristolle.

„Pravda Truda” № 14,
syyskuun 26 pnä 1913
Allekirjoitus: *Havainnoitsija*

Julkaistaan „Pravda Truda” lehden
tekstin mukaan

KUINKA V. ZASULITSH HÄVITTÄÄ LIKVIDAATTORUUTTA

„Zhivaja Zhiznin” 8. numerossa, heinäkuun 19 pltä 1913, on julkaistu V. Zsulitshin erinomainen, likvidaattoruutta puolustava artikkeli („Erään kysymyksen johdosta”). Kehotamme kaikkia, joita työväenliikkeen ja demokratian kysymykset kiinnostavat, kiinnittämään hyvin suurta huomiota tähän artikkeliin, joka on arvokas niin sisältönsä kuin myös arvovaltaisen kirjoittajansa avomielisen suorasukaisuuden puolesta.

I

V. Zsulitsh, niinkuin kaikki likvidaattorit, koettaa ennen kaikkea mustata puoluetta, mutta kirjoittajan avomielisyys paljastaa hänet hämmästyttävän selvästi. „Venäjän sosiaalidemokraattinen työväenpuolue”, luemme V. Zsulitshin kirjoituksesta, „on toisessa edustajakokouksessa perustettu ja heti paikalla kahtiajakautunut intelligenttien maanalainen järjestö, jonka tehtävänä on harjoittaa propagandaa ja agitaatiota”. Todellisuudessa puolue perustettiin vuonna 1898 ja se nojautui vuosina 1895—1896 tapahtuneeseen työväen joukkoliikkeen heräämiseen. Kymmenet ja sadat työläiset (sellaiset kuin Pietarissa asunut edesmennyt Babushkin) eivät ainoastaan kuunnelleet kerhoissa luentoja, vaan myös *itse harjoittivat agitaatiota* jo vuosina 1894—1895 ja sitten levittivät työväenjärjestöjen perustamistyötä muihin kaupunkeihin (Pietarista karkotettu Babushkin perusti Jekaterinoslavin järjestöt j.n.e.).

Se ilmiö, että intelligentit olivat suhteellisesti vallitsevina liikkeen alkuvaiheessa, on ollut havaittavissa kaikkialla

eikä yksistään Venäjällä. Kääntäessään tämän tosiasian jonkinlaiseksi herjaukseksi työväenpuoluetta vastaan V. Zaslitsch hävittää likvidaattoruutta kaikkien ajattelevien työläisten keskuudessa, jotka ovat itse osallistuneet vuosien 1894—1896 agitaatiotoimintaan ja lakkoihin.

...„Vuonna 1903”, kirjoittaa V. Zaslitsch, „tätä työtä tehneet maanlaiset kerhot yhdistyivät salaiseksi yhdistykseksi, jolla oli hierarkkiset säännöt. Vaikea on sanoa, autoiko vai häiritsikö tämä uusi järjestö sellaisenaan juoksevaa työtä”...

Jokainen, ken ei halua olla liivana Muistamaton, tietää, että intelligentti- ja työläisryhmät *auttoivat* jo vuodesta 1894 saakka (ja usein jo aikaisemminkin) eivätkä ainoastaan vuonna 1903 sekä taloudellisen että poliittisen agitaa-tion harjoittamisessa, lakoissa ja propagandatyössä. Kun julkisesti sanotaan: „vaikea on sanoa, autoiko vai häiritsikö tämä järjestö työtä”, niin se ei ole vain sitä, että tehdään mitä suurinta, aivan huutavaa historiallista vääryyttä. Se on *puolueesta luopumista*.

Tosiaan, mistä hyvästä puoluetta olisi pidettävä arvossa, jos on vaikea sanoa, onko se auttanut vai häirinnyt työtä? Eikö ole selvää, että sapatti on ihmistä varten eikä ihminen sapattia varten?

Likvidaattorit tarvitsevat tuota takautuvaa, menneisyyteen kohdistettua puolueesta luopumista sitä varten, että voisivat puolustella nykyään tapahtuvaa puolueesta luopumista.

Tästä nykyisyydestä, kesäkuun kolmannen päivän kaudesta, puhuessaan V. Zaslitsch kirjoittaa: „olen kuullut kerrottavan siitä, kuinka järjestön piiriosastot tyhjenivät”...

Se on kiistämätön tosiasia. Sekä järjestön piiri- että kaikki muutkin osastot tyhjenivät. Kysymys on vain siitä, miten tätä järjestöstä pakenemisen ilmiötä selitetään ja miten tähän ilmiöön suhtaudutaan?

V. Zaslitsch vastaa: „ne tyhjenivät sen vuoksi, ettei niissä ollut sillä hetkellä mitään tekemistä”.

Vastaus on jyrkkä, ja se merkitsee jyrkän tuomion langettamista maanalaiselle puolueelle sekä siitä pakenemisen puolustamista. Entä kuinka V. Zaslitsch todistelee väitetään? 1) Propagandisteilla ei ollut mitään tekemistä, sillä „monet työläiset olivat koonneet itselleen” vapauden päivinä ilmestyneistä julkaisuista „kokonaisia kirjastoja, joita poliisi ei ollut vielä ottanut pois”.

V. Zasulitshilla on tuollainen kummallinen kyky olla huomaamatta, että hän itse kumooa omat väitteensä. Jos kerran poliisi „otti pois” kirjastoja, niin luetun pohdinta, sen omaksuminen ja sen jatkuva tutkiminen *aiheutti siis* nimenomaan maanalaista toimintaa! V. Zasulitsh haluaa todistaa, „ettei ollut mitään tekemistä”, mutta hänen tunnustuksistaan seuraa: tekemistä *oli*.

2) „Maanalaisen poliittisen agitaation mahdollisuudesta ei siihen aikaan voinut olla puhettakaan. Sitä paitsi sellaisen „esiintymisten” aloiteoikeus ei kuulunut piirien oikeuksiin ja velvollisuuksiin”.

V. Zasulitsh toistaa likvidaattorien sanoja, tuntematta asiaa. Se on kieltämätön totuus, että tuo kuvattava aika oli vaikeaa aikaa, vaikeampaa kuin aikaisempi. Mutta marxilaisten työ on *aina* „vaikeaa”, ja he eroavat liberaaleista juuri siinä, että he eivät julista vaikeaa mahdottomaksi. Liberaali sanoo vaikeaa työtä mahdottomaksi peittääkseen sen, että hän on kieltäytynyt siitä. Työn vaikeus pakottaa marxilaisen pyrkimään siihen, että parhaat ainekset liittyisivät entistä tiiviimmin yhteen voittaakseen vaikeudet.

Sen objektiivisen tosiasian, että toiminta tuona kuvattavana aikana oli *mahdollista* ja että se oli käynnissä, todistavat vaikkapa III ja IV Valtakunnanduuman vaalit. Eihän V. Zasulitsh suinkaan todella luule, että maanalaisen toiminnan kannattajat olisivat voineet tulla valituiksi Valtakunnanduumaan *ilman* maanalaiseen toimintaan osallistuneiden apua?

3) ...„Maanalaisissa ryhmissä ei ollut mitään tekemistä, mutta niiden ulkopuolella oli tavattoman paljon välttämättöntä yhteiskunnallista työtä”... Klubit, kaikenlaiset yhdistykset, edustajakokoukset, luennot y.m.

Tällainen on se kaikkien likvidaattorien ajatus, jonka V. Zasulitsh toistaa. Hänen artikkeliaan voidaan suorastaan suositella niitä työläiskerhojen opintotilaisuuksia varten, joissa käsitellään likvidaattoruuden kummelluksia!

Maanalainen toiminta oli tarpeen muun muassa juuri sen tähden, että marxilaisten työ klubeissa, yhdistyksissä, edustajakokouksissa y.m. oli sidottu siihen.

Verratkaa tätä päätelmääni V. Zasulitshin päätelmään. Ajatelkaa, *mitä perusteita* V. Zasulitshilla on kuvata legaalisisissa yhdistyksissä tehtävää työtä sellaiseksi, jota tehdään maanalaisen ryhmien toiminnan „*ulkopuolella*”?? Minkä

takia „ulkopuolella” eikä „kiinteästi sidottuna”, „samaa suuntaan tähdättyä”??

V. Zaslutshilla ei ole vähäisimpiäkään tosiasioihin pohjaavia perusteita, sillä jokainen tietää, ettei todennäköisesti ole ollut ainoatakaan legaalista yhdistystä y.m.s., jonka toimintaan ei olisi osallistunut maanalaisten ryhmien jäseniä. V. Zaslutshin väitteiden ainoana perusteena on — likvidaattorien subjektiivinen mieliala. Likvidaattorien mieliala oli sellainen, ettei *heillä* ollut mitään tekemistä maanalaisessa järjestössä, että *he* olivat myötämielisiä vain sille työlle, jota tehdään maanalaisen järjestön *ulkopuolella*, vain *irralisena* sen aatteellisesta suuntauksesta. Toisin sanoen V. Zaslutshin „peruste” *puolustele* likvidaattorien pakoa maanalaisesta järjestöstä!

Surkea peruste.

Mutta me emme voi rajoittua siihen, että osoitamme V. Zaslutshin kyhäelmien subjektiiviset perusteet, ne tosiasioita koskevat ja loogilliset virheet, joita hänen artikkelinsa jokainen lause on aivan kirjavanaan. Meidän on etsittävä ne objektiiviset syyt, jotka johtivat siihen kiistämättömään tosiasiaan, että „piirit tyhjenivät”, että paettiin maanalaisesta järjestöstä.

Syitä ei tarvitse kaukaa etsiä. Yleisesti tunnettua on, että siihen aikaan Venäjän porvarillisia ja pikkuporvarillisia yhteiskuntapiirejä jäytivät mitä voimakkaimmin vastavallankumoukselliset mielialat. Yleisesti tunnettua on, kuinka syvä porvariston ja proletariaatin välinen antagonismi tuli esiin vapauden päivinä ja synnytti tämän vastavallankumouksellisen mielialan, samalla kun monien proletariaatin epävarmojen ystävien keskuudessa tapahtui hajaannus ja pääsi vallalle lamaan ja masennus.

Tämä puheena olevana aikana vallinut objektiivinen luokkien keskinäissuhde selittääkin meille täydellisesti sen, minkä takia porvariston yleensä ja varsinkin liberaalisen porvariston (siksi kun sen käsistä temmattiin hegemonia kansanjoukkojen suhteen) *täytyi* suhtautua vihamielisesti maanalaiseen järjestöön, julistaa se mitättömäksi ja „toimintakyvyttömäksi” (V. Zaslutshin sanonta), tuomita ja hylätä maanalainen poliittinen agitaatio samoin kuin legaalinenkin toiminta, jota harjoitettiin maanalaisen järjestön hengessä, *tämän* tunnuksia vastaavasti, erottamattomassa aatteellisessa ja organisatorisessa yhteydessä siihen.

Maanalaisesta järjestöstä pakeni ennen kaikkea ja ensi sijassa vastavallankumouksellisten mielialojen valtaan antautunut porvarillinen intelligenssi, ne sosialidemokraattisen työväenliikkeen „mukanakulkijat”, joita meilläkin samoin kuin Euroopassa oli viehättänyt se vapauttajan osa, jota proletariaatti (Euroopassa: yleensä plebeijit) näytteli porvarillisessa vallankumouksessa. On tunnettu tosiasia, että suuri määrä marxilaisia vetäytyi vuoden 1905 jälkeen syrjään maanalaisesta toiminnasta ja pesiytyi kaikenkaltai- siin legaalisiin intelligenttien pesäkkeisiin.

Olkootpa V. Zsulitshin „hyvät” aikomukset subjektiivisesti millaisia tahansa, niin objektiivisesti hänen toistamansa likvidaattorien järkeilyt merkitsevät liberaalien vastavallankumouksellisten ajatuspahasten toistamista. Likvidaattorit huutavat kaikkein eniten „työväen omatoimisuudesta” y.m.s., mutta todellisuudessa he edustavat ja puolustavat juuri työväenliikkeestä erkaantuneita ja porvariston puolelle siirtyneitä intelligenttejä.

Eräät henkilöt saattoivat paeta maanalaisesta järjestöstä väsymyksen ja murtuneisuuden seurauksena. Sellaisia henkilöitä kohtaan voidaan tuntea vain sääliä; heitä on autettava, mikäli heidän masennuksensa menee ohi ja heitä alkaa uudelleen vetää hiljaiselosta, liberaalien luota ja liberaaliseen työväenpolitiikasta työväen maanalaisen järjestön puoleen. Mutta kun väsyneet ja murtuneet kiipeävät lehdistön puhujakorokkeelle ja sanovat, ettei heidän pakonsa ole väsymyksen, heikkouden eikä intelligenttisen viheliäisyyden ilmausta, vaan että tuo pako on laskettava heidän ansiokseen, ja samalla panevat kaiken „toimintakyvyttömän” tai „mitättömän” tai „elottoman” j.n.e. maanalaisen järjestön syyksi,— niin silloin nämä karkurit muuttuvat inhottaviksi luopioiksi, renegaateiksi. Silloin näistä karkureista tulee huonoimpia neuvonantajia ja sellaisina työväenliikkeen vaarallisia vihollisia.

Kun näet likvidaattorien puolustelevan ja ylistelevän tuollaisia aineksia ja samalla vannovan ja uskottelevan, että jos ketkä, niin me, likvidaattorit, olemme yhtenäisyyden kannalla, niin et osaa muuta kuin kohauttaa olkapäitäsi ja kysyä itseltäsi: ketä he aikovat pettää noilla hurskailla typeryyksillä ja tuolla tekopyhyydellä? Eikö ole selvää, että työväenpuolueen olemassaolo on mahdotonta, ellei käydä

päättäväistä taistelua puolueesta luopumisen ylistämistä vastaan?

Likvidaattorit (ja heidän perässään myös V. Zasulitsh) hauskuuttavat itseään sillä, että nimittävät noita luopioita ja karkureita „työväenluokan eläviksi voimiksi”. Mutta koko Venäjää koskevat eittämättömät tosiasiat ovat jo kauan sitten kumonnettu nuo liberaalisten intelligenttien verukkeet. Bolshevikeilla oli työväenkuuriassa valituista edustajista II Duumassa 47%, III Duumassa 50% ja IV Duumassa 67%. Tämä on kumoamaton todistus siitä, että vuosien 1907—1913 kaudella työläiset ovat eronneet likvidaattoreista. Ja työväen ensimmäisen päivälehdessä syntyminen sekä ammattiliitoissa tätä nykyä havaittavissa olevat ilmiöt vahvistavat vielä lisää tätä todistusta. Työväenluokan elävät voimat, kun otetaan huomioon objektiiviset tosiasiat eikä liberaalisten intelligenttien kerskailevia ja todistamattomia väitteitä, kuuluvat maanalaisen järjestön kannattajien ja likvidaattoruuden vastustajien joukkoon.

Mutta kaikki V. Zasulitshin järkeilyt menneistä ajoista ovat vasta kukkasiasia. Marjat tulevat myöhemmin. Luopuruuden ja puolueen kieltämisen puolustelu on vain johdantoa puolueen hajottamisen puolustamiseen. Siirrymmekin nyt käsittelemään näitä V. Zasulitshin artikkelin tärkeimpiä osia.

II

„...Maanalainen organisaatio”, luemme artikkelista, „on aina ollut Venäjän sosialidemokratian heikoin puoli”... (ei enemmän eikä vähemmän kuin „aina”!). Likvidaattorimme ovat rohkeita historioitsijoita. „Aina” — siis myös vuosina 1883—1893, ennen sitä kuin alkoi puolueen järjestyneen johdon alainen työväen joukkoliike; — siis myös vuosina 1894—1904. Entä vuosina 1905—1907?

„...Mutta vaikka se olisi ollut kymmenen kertaa parempikin, niin se ei olisi sittenkään kestänyt vallankumousta ja vastavallankumousta. En muista Euroopan historiassa olleen yhtään vallankumouksellista järjestöä, joka vallankumouksen läpikäytyään olisi osoittautunut toimintakykyiseksi taantumuksen tullen”.

Tässä lauselmassa on niin runsaasti „kukkasiasia”, ettet oikein tiedä, mistä kukkasesta aloittaisit erittelyn!

V. Zasulitsh „ei muista” Euroopan historiassa olleen sellaista tapausta, joka häntä tässä kiinnostaa. Mutta muis-

taako V. Zaslutsh „Euroopan historiassa” olleen sellaista porvarillista vallankumousta, joka olisi tapahtunut oloissa, jolloin naapurimaissa on ollut olemassa satoja tuhansia jäseniä ja miljoonan jäsentä käsittävät itsenäiset työväenpuolueet ja jolloin kapitalismi on ollut korkealle kehittyntä ja luonut kyseessäolevassa maassa yhteenliittyneen teollisuusproletariaatin ja kansallisessa mitassa tapahtuvan työväenliikkeen?

V. Zaslutsh ei voi „muistaa” sellaista tapausta, koska sellaista „Euroopan historiassa” ei ole ollut. Sen historiassa ei ole tapahtunut eikä ole voinutkaan tapahtua ennen XX vuosisataa sellaista, että ratkaisevaa osaa porvarillisessa vallankumouksessa olisi näytellyt poliittinen joukkolakko.

Mitä tästä seuraa? Tästä seuraa tällainen yhteenveto. Likvidaattori viittaa „Euroopan historian” esimerkkiin, Euroopan, jossa porvarillisten vallankumousten tapahtuessa *ei ollut* itsenäisiä proletaarisia puolueita eikä joukkolakkoja,— hän viittaa tähän esimerkkiin *sitä varten*, että voisi *luopua* niistä tehtävistä tai *mataloittaa*, typistää, supistaa, kaventaa niitä tehtäviä, joita on ratkaistavana maalla, jossa nuo kaksi edellä mainittua perusedellytystä (itsenäinen proletaarinen puolue ja poliittisluontoiset joukkolakot) *ovat olleet ja ovat olemassa!*

V. Zaslutsh ei käsitä,— ja tuo käsittämättömyys on äärimmäisen kuvaavaa likvidaattoruudelle,— että hän on toisilla sanoilla, toisessa yhteydessä, tarkastelemalla kysymystä toiselta kannalta *toistanut liberaali* Prokopovitshin *ajatuksen*. Tämä liberaali, juuri niihin aikoihin, jolloin hän äärimmäisenä „ekonomistina” ollessaan (vuosi 1899) katkaisi suhteensa sosialidemokratiaan, esitti sen ajatuksen, että „poliittinen taistelu kuuluu liberaaleille ja taloudellinen taistelu työläisille”.

Tämän ajatuksen kannalle kallistuu, siihen luisuu *koko* opportunisti, jota Venäjän työväenliikkeessä on esiintynyt vuosina 1895—1913. Venäjän sosialidemokratia on kasvanut — ja se on *voinutkin* kasvaa — vain taistellen tätä ajatusta vastaan. Taistelu tätä ajatusta vastaan, joukkojen tempaaminen pois tämän aatteen vaikutuksesta,— se on juuri taistelua Venäjän itsenäisen työväenliikkeen puolesta.

Prokopovitsh esitti tämän ajatuksen ajan tehtäviin sovellettuna, käskyn tai toivomuksen muodossa.

V. Zasulitsh toistaa tuon ajatuksen muka historiallisen, retrospektiivisen päätelmän tai tapahtumakatsauksen muodossa.

Prokopovitsh sanoi suoraan, avoimesti, selvästi ja jyrkästi: työläisveljet, hylätkää ajatus poliittisesta itsenäisyydestä! V. Zasulitsh, käsittämättä, mihin likvidaattoruus on hänet vienyt, päätyy mutkitellen kuljettuaan saman kuilun partaalle: Euroopankaan esimerkin mukaan te, työläisveljet, ette tarvitse teidän vanhaa, koetuksen läpikäynyttä „toimintakykyistä” järjestöänne, joka on sitä samaa *tyyppiä* kuin järjestönne oli vuonna 1905. Vuoden 1905 jälkeen liberaalit ovat hylänneet joutavat „maanalaisuudesta” haaveilemiset, luoneet „toimintakykyisen” järjestön, julkisen järjestön, jota kesäkuun kolmannen päivän järjestelmä sieittää, vaikkei olekaan sitä laillistanut, ja joka on säilyttänyt parlamenttiryhmänsä, julkisen lehdistönsä, omat, tosiasiallisesti kaikille tunnetut, paikalliset komiteansa. Teidän vanha järjestönne, työläisveljet, on sitä vastoin toimintakyvytön, ja „Euroopan historian” opetusten mukaan sen *täytyy* olla toimintakyvytön, mutta me, likvidaattorit, lupaamme ja tarjoamme teille joka päivä uutta, „julkista puoluetta”. Mitä muuta te enää tarvitsette? Tyytykää meidän, likvidaattorien, lupauksiin, sättikää kovemmin vanhaa järjestöänne, sylkekää sille, luopukaa siitä ja olkaa toistaiseksi (siksi kunnes lupauksemme „julkisesta puolueesta” toteutuu) *ilman mitään järjestöä!*

Juuri tällainen on V. Zasulitshin likvidatoristen järkeilyjen todellinen ajatus, joka *ei* ole hänen tahtonsa ja tajuntansa määräämä, vaan jonka määräävät Venäjällä vallitsevat luokkien väliset suhteet, työväenliikkeen objektiiviset olosuhteet. Ja juuri sitä haluavat liberaalit. V. Zasulitsh vain *toistaa* Prokopovitshin sanoja!

Erotukseksi XVIII vuosisadan lopun ja XIX vuosisadan alkupuoliskon Euroopasta Venäjä on ollut juuri esimerkkinä maasta, jossa vanha organisaatio on todistanut elinvoimaisuutensa ja toimintakykyisyytensä. Tämä organisaatio säilyi taantumuksenkin aikoina, vaikka siitä erkaantuivat likvidaattorit ja lukematon määrä poroprovareita. Tämä organisaatio, joka säilyi perustyyppiltään entisenä, osasi sopeuttaa *muotonsa* muuttuneisiin olosuhteisiin, osasi muuntaa tätä *muotoa* ajankohdan vaatimuksia vastaavasti, ajankohdan,

joka merkitsi „vielä askelta porvarilliseksi monarkiaksi muuttumisen suuntaan”⁹³.

Objektiivisena todisteena tuosta vanhan organisaation sopeuttamisesta me voimme pitää — jos otamme erään yksinkertaisimmista, ilmeisimmistä todistuksista, joita liberaalit voivat helpoimmin ymmärtää, — IV Duuman vaalien tuloksia. Kuten edellä jo sanottiin, $\frac{2}{3}$ työväenkuuriasta valituiksi tulleista edustajista ja muun muassa tärkeimpiä teollisia kuvernementteja edustava kuutosryhmä kokonaisuudessaan osoittautui vanhan organisaation kannattajiksi. Näissä kuvernementeissa on noin miljoona tehdastyöläistä. Kaikki näiden todellisten *joukkojen*, proletaaristen joukkojen, elävät, tietoiset ja vaikutusvaltaiset ainekset ottivat osaa vaaleihin, muuttaen samalla vanhan organisaationsa *muotoa*, muuntaen sen toiminnan *olosuhteita*, mutta säilyttäen sen suunnan, sen aatteelliset ja poliittiset perusteet ja toiminnan *sisällön* entisellään.

Kantamme on selvä. Ja se on määräytynyt peruuttamattomasti vuonna 1908. Likvidaattoreilla sitä vastoin — ja se onkin heidän onnettomuutensa — ei ole mitään kantaa, toistaiseksi heillä ei ole *uutta* organisaatiota. He vain huokailevat muistellen pahaa menneisyyttä ja haaveilevat hyvästä tulevaisuudesta.

III

....„Organisaatio on tarpeen puolueelle”, kirjoittaa V. Zsulitsh. Hän ei ole enää tyytyväinen Tukholmassa (v. 1906) tehtyyn päätökseen, jolloin *menshevikit* olivat *enemmistönä*, mutta *olivat pakotettuja* hyväksymään kuuluisan sääntöjen ensimmäisen pykälän.

Jos se pitää paikkansa (ja se pitää paikkansa ehdottomasti), niin silloin V. Zsulitsh on väärässä, ja hänen on sanouduttava irti *menshevikkien* Tukholmassa tekemästä päätöksestä. Organisaatio ei ole ainoastaan „tarpeen puolueelle” — sen tunnustaa jokainen liberaalikin ja jokainen porvari, joka haluaa „käyttää hyväkseen” työväenpuoluetta työväkeä vastaan suunnatussa politiikassa. Puolue on yhteenliitettyjen järjestöjen summa. Puolue on työväenluokan organisaatio, joka haarautuu kokonaiseksi monenlaisien paikallis- ja erikoisjärjestöjen, yleisten ja keskusjärjestöjen verkostoksi.

Osoittautuu, ettei likvidaattoreilla ole tässäkään kysymyksessä mitään kantaa. Vuonna 1903 he veivät läpi sellaisen määritelmän puolueen jäsenyydestä, jonka mukaan puolueen jäseniksi katsottiin ei ainoastaan puoluejärjestöihin kuuluvat, vaan nekin, jotka (järjestöjen ulkopuolella) toimivat näiden valvonnan alaisina. V. Zaslitsch muistelee tätä seikkaa, pitäen sitä nähtävästi tärkeänä. Hän kirjoittaa:

„...jo toisessa edustajakokouksessa, 10 vuotta sitten, menshevikit tunsivat, että koko puoluetta on mahdoton kätkeä maanalaiseen järjestöön”...

Jos menshevikit vuonna 1903 tunsivat vastenmielisyyttä maanalaista järjestöä kohtaan, niin miksi he *itse* sitten vuonna 1906, verrattomasti „julkisemman” puolueen kaudella, silloin kun he olivat edustajakokouksessa enemmistönä, kumosivat vuonna 1903 tekemänsä menshevistisen päätöksen ja *veivät läpi* bolshevistisen päätöksen? V. Zaslitsch kirjoittaa puolueen historiaa sillä tavalla, että joka askeleella kohtaat hämmästyttävää, aivan uskomatonta tosiasiaain vääristelyä!

Se on eittämätön tosiasia, että vuonna 1906 Tukholmassa menshevikit hyväksyivät sen bolshevistisen määritelmän, että puolue on järjestöjen summa, ja jos V. Zaslitsch ja hänen ystävänsä ovat *vielä kerran* muuttaneet katsomuksiaan, jos he taaskin katsovat *oman*, vuonna 1906 tekemänsä päätöksen virheeksi, niin miksei sitä voida sanoa suoraan? Sillä yleensä puhuen V. Zaslitsch nähtävästi pitää tätä kysymystä merkitystä omaavana, koskapa hän itse on herättänyt sen ja palauttanut mieleen vuoden 1903!

Lukija näkee, ettei ole mitään sen avuttomampaa ja sekavampaa kuin ovat likvidaattorien katsomukset organisaatiokysymyksessä. Heillä ei ole kerrassaan mitään katsomuksia. Tämä on mallinäyte selkärangattomuudesta ja horjunnasta. V. Zaslitsch huudahtaa sydämistyneenä: „järjestöllinen opportunisti on typerä sanonta”. Mutta ei „sydämistyminen” auta. Onhan *itse* Tsherevaninkin kirjoittanut, että vuonna 1907 Lontoossa pidetyissä *menshevistisen* ryhmän kokouksissa pantiin jo merkille se, että tulevilla likvidaattoreilla esiintyi „järjestöllistä anarkismia”. Sekä silloin että nyt huomattavimmat likvidaattorit ovat joutuneet niin omalaatuiseen asemaan, että ovat itse lyöneet likvidaattoreita.

„Organisaatio on tarpeen puolueelle”, kirjoittaa V. Zsulitsh. „Mutta se voi koota itseensä vähänkään pitemmäksi aikaa koko puolueen ja elää rauhallisesti (!) saman muotoisena, samojen sääntöjen puitteissa” (kuulkaahan!) „vasta sitten, kun aikaansaadun ja vakiintuneen oikeusjärjestelmän vallitessa (jos se joskus Venäjällä vakiintuu) Venäjän yhteiskuntaelämä lähtee vihdoinkin kulkemaan tasaista latua, jättäen taakseen sen mäkiisen tien, jota se on kiihtyvällä vauhdilla kulkenut jo kokonaisen vuosisadan ajan, milloin kiiveten ylös, milloin taas suis-tuen taantumuksen kuiluun, ja saamistaan vammoista toivuttuaan se on taas lähtenyt kiipeämään mäkeä ylös”...

Siinä eräs likvidaattorien järkeilyistä, joka ansaitsisi tulla palkituksi sekasotkun mallinäytteenä. Koettakaapa ymmärtää, mitä tekijä haluaa?

„Sääntöjen” muuttamista? Mutta silloin sanokaa toki luojan nimessä, hyvät herrat, mistä sääntöjen muuttamisesta te puhutte! Älkääkään saattako itseänne naurunalaisiksi, älkää menkö „filosofisesti” todistelemaan, etteivät säännöt ole mitään muuttumatonta.

Mutta ottaessaan puheeksi „samat säännöt” (niitä muuten muutettiin juuri vuonna 1912 *) V. Zsulitsh ei tee mitään muutosehdotuksia.

Mitä sitten V. Zsulitsh tahtoo? Hän tahtoo sanoa, että puolueesta tulee organisaatio sitten, kun Venäjä käy läpi mäkiisen tiensä ja lähtee kulkemaan tasaista latua. Tuo on sangen kunnioitettava liberaalien ja vehiläisten ajatus: *tasaiselle ladulle* saakka kaikki on muka pahaa ja huonoa eikä puoluekaan ole puolue eikä politiikka politiikkaa. Sitten „tasaisella ladulla” on kaikki „kunnossa”, mutta „mäkisellä tiellä” ei ole muuta kuin kaaosta.

Olemme jo aikoja sitten lukeneet noita ajatuksia liberaaleilta. Kun asiaa katsotaan siltä kannalta, että liberaalit vihaavat maanalaista järjestöä ja „mäkistä tietä”, nämä järkeilyt ovat ymmärrettäviä, luonnollisia, lainmukaisia. Tosiasiat niissä on vääristelty (sillä Venäjällä oli illegaalisuudenkin oloissa koko joukko *organisaatioiksi järjestyneitä puolueita*), mutta me ymmärrämme, miten viha maanalaista järjestöä kohtaan sumentaa liberaalien silmät ja hämää tosiasiat.

Mutta — vielä kerran — mitä V. Zsulitsh haluaa? Koska organisaatioksi järjestynyt puolue on meillä muka mahdoton... mitä sitten seuraa? Hämäriä ajatuksia ja keskeneräisiä

* Ks. Teokset, 17. osa, ss. 462—463. Toim.

sanontoja, asian sotkemista pitkällä, tuskastuttavan kankeilla lauseparsilla, verukkeita ja Pontiuksen luota Pilatuksen luo lähettämistä. Te tunnette vain, että tekijä pyrkii kaikkinaisen organisaation kieltämiseen. Ja siihen pyrkiesään V. Zsulitsh on puhunut niin pitkälle... tällainen on hänen ajatustensa kruunu:

„Meillä on olemassa laaja työläiskerros, joka täysin oikeutetusti voisi kuulua mihin Lännen sosialistiseen puolueeseen tahansa. Tässä nopeasti kasvavassa kerroksessa, jolta puolueen muodostamista varten puuttuu vain muodollinen puolueeseen liittymisen mahdollisuus,— on kaikki voimat, ja nimitämmepä me sitä millä nimellä tahansa, me tulemme sekä ajatuksissamme että puheissamme pitämään sitä puolueena”.

Kun siis kiistellään puolueen likvidoisesta, niin on tiedettävä, että likvidaatit tarkoittavat *puolueella jotain vallan muuta*. Mitä he sitten tarkoittavat puolueella?

Osoittautuu, että: „laajaa työläiskerrosta, jolta puolueen muodostamista varten (!) puuttuu vain (!) muodollinen puolueeseen liittymisen mahdollisuus”.

Tälle ei löydy vertaista. Puolue, sen muodostavat ne, joilta „puuttuu muodollinen puolueeseen liittymisen mahdollisuus”. Puolue, sen muodostavat ne, jotka ovat puolueen ulkopuolella.

Totta totisesti V. Zsulitsh on koonnut meille erinomaisia kukkasia ja sanonut avoimesti sen, *minkä ympärillä* kaikki likvidaatit kiertelevät.

IV

Saksassa on nykyisin noin 1 miljoona puolueen jäsentä. Niitä, jotka äänestävät sosialidemokraatteja, siellä on noin 4 $\frac{1}{4}$ miljoonaa, mutta proletaareja noin 15 miljoonaa. Siinä teille on yksinkertainen ja elävä esimerkki voidaksenne selvittää sen, minkä likvidaatit ovat sotkeneet. Tuo yksi miljoona on *puolue*. Yksi miljoona kuuluu puoluejärjestöihin. 4 $\frac{1}{4}$ miljoonaa on „laaja kerros”. Todellisuudessa se on vielä monta kertaa laajempi, sillä naisilla ei ole äänioikeutta, eikä sitä ole monilla työläisilläkään, joilta puuttuu vakinaisesta asuinpaikasta, ikäraja y.m. y.m. riippuva vaali-oikeus.

Tämä „laaja kerros” muodostuu miltei kokonaan sosiaalidemokraateista, ja ilman sitä puolue olisi voimaton. Jokaisen esiintymisen aikana tämä laaja kerros laajenee vielä 2—3-kertaisesti, koska silloin puoluetta seuraa suuri määrä ei-sosialidemokraatteja.

Eikö tämä tosiaankaan ole selvää? On jotenkin aivan noloa selitellä perustotuuksia!

Missä suhteessa Saksa eroaa Venäjistä? Ei suinkaan siinä, että meillä *ei ole* eroa „puolueen” ja „laajan kerroksen” välillä! Käsittääksemme tämän otamme ensin tarkasteltavaksi Ranskan. Siellä näemme seuraavan kuvan (likipitäisen; tarkemmat numerot vain *voimistaisivat* johtopäätelmäni):

Puolue on noin.....	70.000*
„Laaja kerros” (sosialidemokraattien kannattajien äänet) noin.....	1.000.000
Proletaareja noin	10.000.000

Entä Venäjällä? Vuonna 1907 puolue oli 150.000 (se on laskettu ja tarkistettu Lontoon edustajakokouksessa). Nykyään — ei tiedetä, kuinka paljon. Varmaan paljon vähemmän, mutta ei voida määritellä, onko se 30 vai 50 tuhatta.

„Laaja kerros” on meillä 300—500 tuhatta, jos lasketaan sosiaalidemokraatteja äänestävien lukumäärä. Ja vihdoin, proletaareja meillä on kaiketi noin 20 miljoonaa. Toistan, että nämäkin luvut ovat likipitäisiä, mutta *kaikki* muut luvut, joita joku mielisi ryhtyä tarkemmin perustelevaan, vain vahvistaisivat vieläkin lujemmin johtopäätelmäni.

Johtopäätelmät ovat sellaiset, että kaikissa maissa, aina ja kaikkialla, *paitsi* „puoluetta” on olemassa *puoluetta lähellä olevien* „laaja kerros” ja puolueen muodostavan, sitä täydentävän ja sitä ravitsevan *luokan* suuret joukot. Likvidaattorit eivät ymmärrä tätä yksinkertaista ja selvää asiaa ja toistavat vuosien 1895—1901 „ekonomistien” virheen; ekonomistit eivät millään jaksaneet käsittää „puolueen” ja „luokan” välistä eroa.

Puolue on luokan tietoinen, etumainen kerros, sen etujoukko. Tämän etujoukon voima on 10 kertaa, 100 kertaa, vieläpä yli satakin kertaa suurempi kuin sen jäsenluku.

* Tarkka luku viimeksi, vuonna 1913 pidetyssä Brestin edustajakokouksessa ** tehdyn toimintaselostuksen mukaan — 68.903.

Onko se mahdollista? Voiko sadan voima olla suurempi kuin tuhannen voima?

Voi ja onkin suurempi, *silloin kun nämä sata ovat järjestyneitä.*

Järjestyneisyys kymmenkertaistaa voimat. Tämä totuus ei totta tosisesti ole mikään uusi. Mutta se ei ole meidän syymme, jos V. Zaslitschia ja likvidaattoreita varten on kaikki alettava alusta.

Etujoukon tietoisuus ilmeneekin muun muassa juuri siinä, että se osaa järjestäytyä. Ja kun se järjestäytyy, se saa *yhteisen tahdon*, ja tämä etumaisen tuhannen, sadan tuhannen ja miljoonan yhteinen tahto *muodostuu* luokan tahdoksi. Välittäjänä puolueen ja luokan välillä on „laaja kerros” (joka on laajempi kuin puolue, mutta suppeampi kuin luokka) — sosialidemokraatteja äänestävien kerros, avustavain kerros, myötämielisten j.n.e. kerros.

Puolueen *suhde* luokkaan on eri maissa erilainen historiallisista ynnä muista olosuhteista riippuen. Saksassa esimerkiksi on puolueeseen järjestynyt noin $\frac{1}{15}$ luokasta; Ranskassa noin $\frac{1}{140}$. Saksassa tulee yhtä puolueen jäsentä kohti 4—5 „laajan kerroksen” sosialidemokraattia; Ranskassa 14. Oikeastaan Ranskassa ei ole koskaan ollut sata-tuhantistakaan puoluetta — „julkisen” organisaation ja poliittisen vapauden aikana.

Jokainen järkevä ihminen ymmärtää, että on olemassa sellaisia historiallisia ehtoja, objektiivisia syitä, jotka ovat tehneet mahdolliseksi järjestää Saksassa puolueeseen $\frac{1}{15}$ luokasta, mutta jotka Ranskassa ovat vaikeuttaneet sitä ja Venäjällä vaikeuttavat *vieläkin enemmän.*

Mitä te sanoisitte ranskalaisesta, jonka päähän pätkähtäisi sanoa: puolueemme ei ole puolue, vaan suppea kerho. Puoluetta et kätke organisaatioon. Puolue — se on laaja kerros, se käsittää *kaikki voimat* j.n.e. Kai te ihmettelisitte sitä, ettei tämä ranskalainen ole mielisairaalassa.

Mutta meillä Venäjällä halutaan, että otettaisiin vakavalta kannalta ne, jotka tuntiessaan, nähdessään ja tietäessään, että meillä tie on *vielä mäkinen*, s.o. että ehdot järjestäytymistä varten ovat meillä *raskaammat*, julistavat, että „he tulevat sekä ajatuksissaan että puheissaan pitämään laajaa kerrosta (järjestymättömien kerrosta!) puolueena”. Nämä ovat hämminkiin joutuneita puolueesta karanneita ihmisiä,

hämminkiin joutuneita *puolueen ulkopuolella* tai *puolueen liepeillä olevia* sosialidemokraatteja, jotka eivät ole kestäneet liberaalisten lamaannus-, masennus- ja luopuruusaatteiden painostuksen edessä.

V

„Ollakseen hyödyllinen voima tämän maanalaisen järjestön, vaikka vain sitä yksin nimitettäisiinkin puolueeksi”, kirjoittaa V. Zasulitsh merkittävän artikkelinsa loppulauseessa, „täytyy suhtautua tähän työläissosialidemokratiaan” (s.o. siihen laajaan kerrokseen, joka V. Zasulitshin mielestä käsittää „kaikki voimat” ja josta hän sanoi: „me tulemme sekä ajatuksissamme että puheissamme pitämään sitä puolueena”) „sillä tavalla kuin puolueen toimihenkilöt suhtautuvat puolueeseen”.

Syventykää miettimään tätä järkeilyä, joka on V. Zasulitshin runsaskukkaisen kirjoituksen helmien helmi. Ensinnäkin, hän ymmärtää mainiosti, mitä nyky-Venäjällä nimitetään *puolueeksi*. Kymmenet likvidaattorikirjoittelijat sen sijaan ovat uskotelleet ja uskottelevat yleisölle, etteivät he muka sitä ymmärrä,— ja sen seurauksena nämä herrat sotkevat vallan uskomattomasti *puolueen* likvidoimista koskevia kiistoja. Tutustukoot siis lukijat, joita työväenliikkeen kohtalot kiinnostavat, vulgääreista tusinalikvidaattoreista välittämättä V. Zasulitshin artikkeliin ja etsikööt siitä vastauksen hämättyyn ja yhä hämättävään kysymykseen, mitä on puolue.

Toiseksi, tarkastelkaa V. Zasulitshin johtopäätelmää. Maanalaisen järjestön täytyy suhtautua laajaan kerrokseen samalla tavalla kuin toimihenkilöt suhtautuvat puolueeseen, sanotaan meille. Herää kysymys, mikä on olennaista sen tai tämän yhdistyksen toimihenkilöiden suhteissa kyseessäolevaan yhdistykseen? Ilmeisesti se, että toimihenkilöt eivät vie läpi henkilökohtaista (tai ryhmäkunnan tai kerhon) tahtoa, vaan tämän yhdistyksen tahtoa.

Millä tavalla sitten voidaan määritellä useita satoja tuhansia tai useita miljoonia henkilöitä käsittävän laajan kerroksen tahto? *Laajan kerroksen tahdon määrittely on kerrassaan mahdotonta, ellei tuo kerros ole järjestynyt yhdeksi organisaatioksi*,— tämän ymmärtää lapsikin. Siinä-hän se V. Zasulitshin kuten muidenkin likvidaattorien vika juuri onkin, että astuttuaan opportunistin kaltevalle

pinnalle organisaation alalla he luisuvat jatkuvasti mitä pahimman anarkismin suohon.

Sillä sehän on nimenomaan anarkismia tämän sanan täydellisimmässä ja täsmällisimmässä mielessä, kun V. Zasulitsh itsekin tunnustaen, että „laajalta kerrokselta” „puuttuu muodollinen puolueeseen liittymisen mahdollisuus” ja sen tähden siltä „puuttuu mahdollisuus” „*muodostaa puolue*”, samalla kuitenkin julistaa, että likvidaattorit *tulevat ajatuksissaan ja puheissaan* pitämään tätä laajaa kerrosta puolueena ja että maanalaisen järjestön täytyy suhtautua siihen niinkuin ylimpään instanssiin, ylimpään „toimihenkilöitä” koskevan kysymyksen ratkaisijaan y.m. j.n.e.

Kun organisaatiota *vastaan* vedotaan laajoihin kerroksiin tai joukkoihin *tunnustaen* samalla, että näiden laajojen kerrosten tai joukkojen organisoiminen on mahdotonta, niin se on mitä selvintä anarkismia. Sen tähden anarkistit ovatkin työväenliikkeen vahingollisimpia aineksia, että kirkkueensa aina sorrettujen luokkien suurista joukoista (tai vieläpä yleensä sorretuista joukoista) ja tahratessaan aina jokaisen sosialistisen järjestön hyvän nimen he eivät itse kykene asettamaan tai luomaan sen vastapainoksi *mitään* muuta organisaatiota.

Marxilaisilla on periaatteellisesti aivan toinen mielipide järjestymättömien (ja vielä pitkiksi ajoiksi, toisinaan jopa vuosikymmeniksikin järjestymättömiksi jäävien) joukkojen suhteesta puolueeseen, organisaatioon. Juuri sitä varten, että *määrätyn luokan* suuret joukot voisivat oppia käsittämään etunsa ja asemansa, oppia toteuttamaan omaa politiikkaansa, juuri sitä varten tarvitaan ehdottomasti heti ja hinnalla millä hyvänsä luokan etumaisten ainesten organisaatiota, vaikka nämä ainekset ensi aluksi käsittäisivätkin mitättömän osan luokasta. Voidakseen palvella joukkoja ja tulkita *niiden* oikein tajuttuja etuja etujoukon, organisaation, on suoritettava koko työnsä joukkojen keskuudessa, vetäen niiden keskuudesta mukaansa poikkeuksetta kaikki parhaat voimat, tarkistaen joka askeleella huolellisesti ja objektiivisesti, pidetäänkö yhteyttä joukkoihin, onko yhteys elävää. Näin ja *vain* näin etujoukko kasvattaa ja valistaa joukkoja, tulkiten *niiden* etuja, opettaen niitä järjestäytymään, ohjaten *kaikkea* joukkojen toimintaa tietoisien luokkapolitiikan tietä.

Jos suoraan tai välillisesti vaaleihin vedettyjen tai niihin osallistuvien suurten joukkojen poliittisen toiminnan tuloksena käy selville, että *kaikki* työläisten valitsevat edustajat ovat maanalaisen järjestön ja sen poliittisen suunnan kannattajia, puolueen kannattajia, niin meillä on objektiivinen tosiasia, joka *todistaa* sitä, että on olemassa elävä yhteys joukkoihin, todistaa sitä, että tällä organisaatiolla on oikeus olla joukkojen luokkaetujen *ainoa* edustaja ja tulkitsija ja nimittää itseään sellaiseksi. *Jokainen* poliittisesti valveutunut työläinen tai oikeammin sanoen jokainen työläisryhmä *saattoi* ottaa osaa vaaleihin, suunnata niitä niin tai näin; ja kun loppujen lopuksi juuri se organisaatio, jota likvidaattorit ovat pilkanneet, sättineet ja halveksuen solvanneet, *on johtanut* joukot mukanaan, niin puolueemme suhtautuminen joukkoihin on ollut siis periaatteellisesti oikeaa, marxilaista.

Se teoria, että „on olemassa *laaja kerros*, jolta puolueen muodostamista varten puuttuu *vain* muodollinen puolueeseen liittymisen mahdollisuus”, on anarkismia. Venäjän työväenluokka ei voi lujittaa ja kehittää liikettään käymättä mitä armottominta taistelua tätä joukkoja harhaannuttavaa, itse organisaatiokäsitettä, itse organisaatioperiaatetta rikkovaa teoriaa vastaan.

Teoria: „„laaja kerros” puolueen *asemesta*” on mitä suurimman mielivallan ja joukkoluontoiseen työväenliikkeeseen kohdistetun *pilkanteon* puolustelua (vaikka pilkkaajat muistavatkin joka viidennen sanan jälkeen ehdottomasti mainita „joukoista” ja vatkaavat sanaa „joukkoluontoinen”). Kaikki tietävät, että tämän teorian avulla likvidaattorit pyrkivät esittämään *itsensä*, intelligenttikerhonsa „laajan kerroksen” edustajiksi ja sen etujen tulkitsijoiksi. Mitä meille muka merkitsee jokin „suppea” puolue, kun me kerran edustamme „laajaa kerrosta”! Mitä meille merkitsee jokin maanalainen järjestö, joka johtaa mukanaan vaaleihin miljoonan työläistä, kun me kerran edustamme laajaa kerrosta — ehkenpä miljoonia ja kymmeniä miljoonia.

Objektiiviset tosiasiat — IV Duuman vaalit, työväenlehtien syntyminen, varojen keräykset lehdille, metallityöläisten liitto Pietarissa, palveluskuntalaisten edustajakokous⁹⁵ — todistavat aivan ilmeisesti sitä, että likvidaattorit ovat työväenluokasta erkaantuneiden intelligenttien kerho. Ja „laajan kerroksen teoria” tekee mahdolliseksi kiertää kaikki

objektiiviset tosiasiat ja täyttää likvidaattorien sydämen ylpeällä tietoisuudella, että he ovat tunnustusta vaille jääneitä suuruuksia...

VI

Logiikan ja marxilaisuuden aakkosten kannalta katsoen V. Zaslitshin artikkelissa on sellainen määrä hullunkurisuuksia, että lukijassa saattaa luonnollisesti herätä ajatus: eiköhän tuossa tolkuttomuudessa vain liene jokin *muu* ajatus? Ja erittelymme jäisi vajanaiseksi, ellemmme osoittaisi, että *on olemassa* sellainen *näkökanta*, jolta katsoen V. Zaslitshin kirjoitus on täysin ymmärrettävä, loogillinen ja oikea. Se on — hajaannusta aiheuttava näkökanta.

Työväenliikkeen historiassa on runsaasti esimerkkejä epäonnistuneista, kelvottomista, jopa vahingollisistakin puolueista. Kuvitelkaa hetkiseksi, että meidän puolueemme on sellainen. Silloin olisi vahingollista ja rikollista sietää sen olemassaoloa ja semminkin sen edustajia. Silloin olisi ehdottomasti taisteltava tämän puolueen *hävittämisen puolesta*, sen puolesta, että tämän tilalle luodaan uusi puolue.

Silloin se on ymmärrettävää ja luonnollista, — silloin kun ollaan syvästi vakuuttuneita maanalaisen järjestön vahingollisuudesta, niin tältä kannalta katsoen ovat ymmärrettäviä sellaisetkin lausunnot, että „ei tiedetä, auttoiko vai häirit sikö se (puolue)”, auttaako vai häiritseekö se. Me tulemme puolustamaan ja ylistämään * niitä, jotka eroavat siitä, selittämään sen johtuvan vanhan puolueen „toimintakyvyttömyydestä”. Me tulemme tätä vanhaa puoluetta *vastaan* vetoamaan *puolueettomiin*, jotta nämä liittyisivät uuteen puolueeseen.

V. Zaslitsin ei esittänyt loppuun saakka tätä hajaannusta aiheuttavaa näkökantaa. Subjektiivisesti tuo seikka saattaa ehkä olla tekijälle tärkeäkin ja merkityksellinen. Mutta objektiivisesti sillä ei ole suurta merkitystä. Jos kirjoittaja sanoo *a, b, c* ja luettelee *kaikki* aakkosten kirjaimet, paitsi viimeistä, niin voidaan lyödä vetoa siitä, että 999 lukijaa tuhannesta lisää itse (ääneen tai itsekseen) viimeisenkin

* Tätä erkaantuneiden *puolustelua* sisältävät muuten nämäkin V. Zaslitshin sanat: „laajalta kerrokselta puuttuu puolueen muodostamista varten vain muodollinen puolueeseen liittymisen mahdollisuus”. Tuhannet tosiasiat puhuvat päinvastaista. „*Mahdollisuuden* puuttumisesta” puhuessaan V. Zaslitsin itse asiassa puolustelee poroporvarillisuutta tai vieläkin huonompia ominaisuuksia.

kirjaimen. Kaikki likvidaattorit ovat tuossa naurettavassa asemassa: he esittävät kokonaisen keräelmän perusteita hajaannuksen puolesta ja sitten joko vaikenevat tahi lisäävät, että he „kannattavat yhtenäisyyttä”.

Me sen sijaan annamme niin V. Zsulitshin artikkelin kuin kymmenien muidenkin L. S:n, Danin, Levitskin, Jezhovin, Potresovin ja Martovin samanlaisten artikkelien johdosta vain yhden vastauksen: yhtenäisyyden ensimmäinen ehto on se, että tuomitaan jyrkästi „teoria: laaja kerros puolueen asemesta”, että tuomitaan kaikki hyökkäilyt maanalaista järjestöä vastaan, että tuomitaan V. Zsulitshin artikkeli ja luovutaan tyyten kaikista sellaisista esiintymisistä. Puolue ei voi olla „yhtenäinen” taistelematta niitä vastaan, jotka kieltävät puolueen olemassaolon välttämättömyyden.

Hajaannuksen kannalta katsoen V. Zsulitshin kirjoitus on loogillinen ja oikea. Jos likvidaattorit onnistuvat perustamaan uuden puolueen ja jos tuo uusi puolue osoittautuu paremmaksi kuin vanha, niin silloin V. Zsulitshin kirjoitus (samoin kuin koko likvidaattorien kirjallisuus) osoittautuu historiallisesti paikkansa pitäväksi. Se olisi typerää liikantunteellisuutta, jos paremman, oikean ja todellisen työväenpuolueen perustajilta evättäisiin oikeus *hävittää* vanha, toimintakyvytön ja kelvoton puolue. Mutta jos likvidaattorit eivät muodosta mitään uutta puoluetta, eivät luo mitään muuta työväenorganisaatiota, niin silloin koko heidän kirjallisuutensa ja V. Zsulitshin artikkeli jäävät muistomerkeiksi siitä hämmingistä, jonka valtaan ne puolueesta erkaantuneet, selkärangattomat intelligentit ovat joutuneet, jotka vastavallankumouksellinen masennusmielialan, epäuskon ja poroporvarillisuuden virta on vienyt mukanaan ja jotka laahustavat liberaalien jälkiä.

Joko — tahi. Tässä ei ole keskitietä. Tässä ei voida mitään „sovitella”; ei voida „haudata vähäsen” vanhaa puoluetta ja „perustaa vähäsen” uutta.

Venäjällä parhaillaan eletävän historiallisen ajankohdan omalaatuisuus tulee ilmi muun muassa juuri siinä, että verrattain vähäistä puolueen ydinjoukkoa, joka on kyennyt pysymään pystyssä myrskyjen kaudella ja säilymään siitäkin huolimatta, vaikka erilliset organisatoriset siteet ovat katkeilleet milloin siellä, milloin täällä, ja joka on kyennyt turvaamaan itselleen tavattoman voimakkaan vaikutuksen valtaviin työläisjoukkoihin (ei tietenkään nykyiseen

Eurooppaan, vaan vuosien 1849—1859 Eurooppaan verrattuna),— tätä ydinjoukkoa ympäröi lukematon paljous puoluetta vastustavia, puolueettomia, puolueen ulkopuolella ja puolueen liepeillä olevia sosialidemokraatteja ja miltei sosialidemokraatteja.

Juuri tällainen täytyykin olla asiointila maassa, jonka rinnalla kohoaa korkeuksiin Saksan sosialidemokratian Mont Blanc, ja tämän maan sisällä... eivät edes liberaalit näe sen sisällä muuta tietä kuin „mäkisen tien”, ja herrat Struve ja kumpp. ovat runsaan kymmenen vuoden kuluessa kasvattaneet satoja ja tuhansia pikkuporvarillisia intelligentejä, jotka pukevut liberaaliset ajatuspahasensa miltei marxilaisiin sanoihin.

Katsokaapa hra Prokopovitshia. Hän on merkittävä hahmo journalistiikkamme ja julkisen toiminnan alalla. Itse asiassa hän on ilmetty liberaali. Mutta on syytä pelätä, että itse hän voi pitää itseään sosialidemokraattina — puoluetta vastustavana sosialidemokraattina. Katsokaapa hra Mahnovetsia (Akimovia). Luonteenlaatunsa puolesta hän on melankolisempi liberaali, ja hänen työläisrakkautensa on voimakkaampaa. Itse hän pitää itseään epäilemättä sosialidemokraattina — puolueettomana sosialidemokraattina. Katsokaapa „Kijevskaja Myslin” ja „Nasha Zarjan”, „Lutshin” y.m. kirjoittajia. He muodostavat puolueen ulkopuolella ja puolueen liepeillä olevien sosialidemokraattien oikean kokoelman. Eräitä heistä askarruttavat pääasiallisesti uuden, julkisen puolueen perustamisen haaveet, mutta he eivät ole ratkaisseet vielä lopullisesti kysymystä, että emmekö nolaa itseämme liian pahasti, jos ryhdymme „ennen aikojaan” toteuttamaan nerokasta hanketta. Toiset erikoistyyköseen vannomalla vannovat, etteivät he mitään likvidoi, että he kannattavat yhtenäisyyttä ja ovat täysin samaa mieltä... Saksan sosialidemokratian kanssa.

Katsokaapa sosialidemokraattista duumaryhmää. Eräs sen huomatuimmista henkilöahmoista on Tshheidze, mies, jonka Nekrasov aivan kuin profeetallisesti ennakoii kirjoittaessaan:

...,Mutt toisinaan hän kiertelee pulmat kipeät ja vaikeat”⁹⁶...

Vaikeinta ja kipeintä aikaa III Duuman kaudella ja IV Duuman alkuaikoina sosialidemokratialle olivat vuodet 1911—1912. Silloin muodostui työväenlehdistö — sekä likvi-

daattorien vastustajain että likvidaattorien lehdistö. Tshheidze „kierteli”. Hän ei ollut sen enempää toisten kuin toistenkaan kannalla. Hän oli puolueen liepeillä oleva sosialidemokraatti. Hän aivan kuin odotteli ja tarkkaili; toisaalta — ei ole olemassa muuta puoluetta kuin vanha puolue; ja toisaalta — ehkä „he” yhtäkkiä hautaavatkin sen pikkuhiljaa... Hänen puheitaan lukiessasi usein ihan apodeeraat hänen terävä-älyisille ja kiukkuisille hyökkäilyilleen oikeistolaisia vastaan, hänen tulusille ja jyrkille sanoilleen, sille, että hän puolustaa vanhoja perinteitä, — ja samaan aikaan pitelet nenääsi avatessasi likvidaattorien lehden, jossa hutkitaan „intoilua”, viitataan ylimielisesti kintaalla perinteille ja opetetaan työläisiä halveksumaan organisaatiota, ja kaikki se tapahtuu aivan kuin Tshheidzen siunauksella, jonka nimi on lehden avustajain luettelon kaunistuksena. Kun sitten sattuu eteesi An'in artikkeli ja näet „Lutshin” toimituksen rökittävän häntä hirveästi, tulet pakostakin ajatelleksi: eivätköhän Tshheidze parkamme ja kunnan An'imme liene kärsineet tragikoomillisista tappiosta yrittäessään kukistaa Danin ikeen...

On ihmisiä, jotka proletaarisen yhtenäisyyden suuren periaatteen nimessä neuvovat puoluetta tekemään sovinnon puolueen liepeillä olevien miltei sosialidemokraattien yhden tai toisen ryhmän kanssa, joka haluaa „kierrellä” tai häilyä kysymyksessä, onko vanha haudattava vai onko sitä lujitettava. On helppo ymmärtää, että nämä ihmiset itse häilyvät tai tuntevat peräti huonosti todellisen asiointilan. Puolue, joka haluaa elää, ei voi sallia vähäisintäkään horjuntaa sen olemassaoloa koskevassa kysymyksessä eikä mitään sovinnon tekoa niiden kanssa, jotka voivat haudata puolueen. Niitä, jotka haluaisivat näytellä välittäjän osaa sellaisen sovinnon teossa, on lukemattoman paljon, mutta kaikki nämä ihmiset polttavat vallan turhaan öljyä ja kuluttavat aikaansa hukkaan, niinkuin eräs vanha sananparsi kuuluu.

P. S.* „Zhivaja Zhiznin” 13. numerossa (heinäkuun 25 pnä 1913) julkaistu P. B. Axelrodin loppuartikkeli — otsakkeella „Ennen ja nyt” — vahvasti hämmästyttävän

* — Postscriptum — jälkikirjoitus. *Toim.*

selvästi sanamme tosiksi. Tämän vesitetyn artikkelin asiallisen sisältönä ei tietenkään ole se, että siinä mainostetaan huvittavalla tavalla likvidaattorien elokuun konferenssia, vaan se, että siinä herätetään uudelleen kysymys työväen edustajakokouksesta. Luonnollisesti P. B. Axelrod katsoo edullisemmaksi olla muistelematta katkeraa ja murheellista kokemustaan, jonka hän sai työväen edustajakokouksen hankkeesta vuosina 1906—1907: miksi kaivettaisiin esiin vanhojal P. B. Axelrod ei koskettele myöskään niitä *nykyisen* ajankohdan erikoisoloja, joiden vuoksi ovat tulleet mahdollisiksi niin sanoaksemme erityisluontoiset ja erikoisia aiheita käsittelevät työväen edustajakokoukset (tänään palveluskuntalaisten edustajakokous, huomenna mahdollisesti vakuutusalan tai ammattiyhdistysten edustajakokous j.n.e.). Palveluskuntalaisten edustajakokouksen kokemus, siinä kun enemmistö (sen pakollisen tunnustuksen mukaan, joka likvidaattorien itsensä on pitänyt tehdä „Zhivaja Zhiznissä”) *vastusti* likvidaattoreita, ei varmaankaan miellytä P. B. Axelrodia.

Axelrod ei puhu siitä, mitä on ollut ja mitä on. Hän haaveilee mieluummin tulevasta „suojasäästä”, semmitenkin, kun emme voi tietää sen konkreettisia olosuhteita! Hän haaveilee „ellei yleisvenäläisen, niin ainakin venäläisen sosialidemokraattisen työväen edustajakokouksen” koollekutsumisesta, jota sittemmin nimitetään jo suoraan venäläiseksi.

Niinpä siis entiseen nerokkaaseen suunnitelmaan on tehty kaksi muutosta: ensinnäkin, ei pelkästään työväen edustajakokous, vaan sosialidemokraattinen työväen edustajakokous. Se merkitsee edistystä. Onnittelemme P. B. Axelrodia tämän edistysaskeleen johdosta, jonka hän on 6 vuodessa ottanut. Onnittelemme häntä, jos hän on tullut vakuuttuneeksi vasemmistonarodnikkien kanssa „yhdistymistä” tarkoittavien tuulentupasuunnitelmien vahingollisuudesta. Toiseksi, yleisvenäläisen edustajakokouksen tilalle on tullut venäläinen. Se merkitsee, että kieltäydytään täydellisen yhtenäisyyden aikaansaamisesta *ei-venäläisten* kansallisuuksien työläisten kanssa Venäjällä (näiden keskuudessa järjestettävän työväen edustajakokouksen aate on Axelrodin mielestä kärsinyt lopullisen vararikon!). Se merkitsee kahta askelta taaksepäin. Se merkitsee siunauksen antamista separatismin työväenliikkeessä.

Mutta tärkein on vielä edessä. Minkä vuoksi P. B. Axelrodin piti alkaa haaveilla työväen edustajakokouksesta? Kas tämän vuoksi:

....Työväen edustajakokous vie loppuun viime vuosina käynnissä olleen vanhan puoluekomennon likvidoisprosessin, puoluekomennon, joka muodostui maaorjuudellisen valtion ja säätyperusteisen yhteiskunta-poliittisen järjestelmän takapajuisella historiallisella maaperällä, ja samalla se panee alulle kokonaan uuden kauden venäläisen sosialidemokratian historiallisessa olemassaolossa, aikakauden, jolloin se tulee kehittymään aivan samalla perustalla kuin länsimaisetkin sosialidemokraattiset puolueet”.

Kaikki tietävät, että tämä „aivan sama perusta” on *legaalisen* puolueen perusta. Siis suoraan sanoen likvidaatorit tarvitsevat työväen edustajakokousta vanhan puolueen „*likvidoimisen loppuun viemistä*” ja *uuden, legaalisen* puolueen perustamista varten.

Sellainen on lyhyesti P. B. Axelrodin pitkien puheitten sisältö.

Siinä kuulitte puolueen liepeillä olevien sosialidemokraattien viimeisimmän sanan! Sen vanhan, vanhentuneen ajatuksen, että puolueen jäsenten täytyy toimia puolueessa ja lujittaa sitä,—sen P. B. Axelrod on luovuttanut arkistoon. Emme me mitään likvidoi, se on parjausta, me vain pysymme „sivussa” ja huudamme niin, että kaikki kuulevat, „puolueen likvidoisprosessin loppuunviemisestä”. Ja samalla vannomme ja uskottelemme, että huomenna meistä tulee sen tulevan legaalisen puolueen mainioita jäseniä.

Nämä vuoden 1913 herttaiset puolueen liepeillä pysyttelevät sosialidemokraatit muistuttavat suuresti niitä vuoden 1903 liberaaleja, jotka uskottelivat, että he ovat aitoja sosialidemokraatteja ja että heistä tulee ehdottomasti sosialidemokraattisen puolueen jäseniä... tietysti sitten, kun puolue tulee julkiseksi.

Me emme epäile hetkeäkään sitä, että Venäjällä koittaa poliittisen vapauden aika ja että silloin meillä tulee olemaan legaalinen sosialidemokraattinen puolue. Todennäköisesti siihen liittyy eräitä nykyisistä puolueen liepeillä pysyttelevistä sosialidemokraateista.

Siis, näkemiin vain, meidän tulevat toverimme, tulevan legaalisen puolueen riveissä sitten tavataan! Mutta toistaiseksi — suokaa anteeksi — me kuljemme eri teitä, sillä toistaiseksi te ette tee marxilaista, vaan liberaalista työtä, herrat puolueen liepeillä pysyttelevät sosialidemokraatit.

„Prosvestshenije” № 9,
syyskuu 1913
Allekirjoitus: V. I l j i n

Julkaistaan
„Prosvestshenije” aikakauslehteen
tekstin mukaan

**VSDTP:n KESKUSKOMITEAN
JA PUOLUETYÖNTEKIJÄIN
VUODEN 1913 KESÄLLISEN
NEUVOTTELUKOKOUKSEN
PÄÄTÖSLAUSELMAT⁹⁷**

Kirjoitettu syyskuussa 1913

Julkaistu v. 1913 kirjasessa: „Tiedonanto VSDTP:n Keskuskomitean ja puoluetöntehtijäin vuoden 1913 kesäisestä neuvottelukokouksesta ja neuvottelukokouksen päätöslauselmat“.

Keskuskomitean julkaisema

Julkaistaan päätöslauselmien illegaalisen hektografipainoksen tekstistä, joka on tarkistettu kirjasen tekstin mukaan

AGITAATIOTEHTÄVISTÄ NYKYHETKELLÄ

1. Tilanne maassa kärjistyy yhä enemmän. Taantumuksellisten tilanherrojen valtiut synnyttää yhä suurempaa napinaa jopa maltillisimpienkin väestökerrosten keskuudessa. Kutakuinkin todellisen poliittisen vapauden pystyttämisen esteenä Venäjällä on edelleenkin tsaristinen monarkia, joka vastustaa kaikkinaisia vakavia reformeja, vaalii vain maaorjuuttajien valtaa ja tuloja ja nujertaa erikoisen julmasti kaikkinaiset työväenliikkeen ilmentymät.

2. Työväenluokka esiintyy edelleen yleiskansallisen vapautuksen puolesta käytävän vallankumoustaistelun johtajana. Vallankumouksellinen joukkolakko kehittyy edelleen. Työväenluokan etumaisten joukko-osastojen tositaistelua käydään vallankumouksellisten tunnusten alla.

Taloudellinen joukkoliike, joka usein alkaa aivan alkeellisistä vaatimuksista, sulautuu koko taistelutilanteen pakosta yhä enemmän yhteen työväenluokan vallankumousliikkeen kanssa.

Eturivin työläisten tehtävänä on jouduttaa agitaatio- ja valistustyöllään proletariaatin yhteenliittämistä aikakauden vallankumouksellisten tunnusten alla. Vain sillä ehdolla eturivin työläiset täyttävät myös laajojen talonpoikais- ja kaupunkilaisjoukkojen herättämisen tehtävänsä.

3. Työväenluokan taistelu, jota käydään vallankumouksellisin tunnuksin, on pakottanut osan tehtailijoista ja liberaalisen lokakuulaisporvariston pitämään entistä suurempaa ääntä yleensä reformien ja muun muassa typistetyn yhdistymisvapauden välttämättömyydestä. Porvaristo, joka toisaalta järjestäytyy kuumeisesti työnantajien liitoiksi, saattaa voimaan lakkovakuutuksen ja vaatii hallitukselta

järjestelmällisiä vainotoimenpiteitä työväenliikettä vastaan, kehottaa toisaalta työläisiä rajoittumaan vallankumouksellisten vaatimusten *asemesta* erilliseen, yhdistymisvapauden kaltaiseen perustuslakireformiin. Työväenluokan on käytävä hyväkseen kaikkea hallituksen mahdollista horjuntaa samoin kuin niitä erimielisyyksiä, joita on olemassa porvariston ja taantumusleirin välillä, voimistaakseen rynnistytään sekä taloudellisen että poliittisen taistelun alalla. Mutta juuri sitä varten, että voisi käyttää tilannetta menestyksellisesti hyväkseen, työväenluokan on pysyttävä tyypistämättömien vallankumouksellisten tunnusten kannalla.

4. Tällaisen yleisen asiointilan vallitessa sosialidemokratian tehtävänä on harjoittaa edelleenkin joukkojen keskuudessa laajaa vallankumouksellista agitaatiota monarkian kukistamisen ja demokraattisen tasavallan pystyttämisen puolesta. Tosioloista otetuilla elävillä esimerkeillä täytyy väsymättä todistaa reformismiin, s.o. sellaisen taktiikan koko turmiollisuus, joka vallankumouksellisten tunnusten *asemesta* asettaa keskeisimmäksi osittaisparannusten vaatimuksen.

5. Agitaatiossaan, jota likvidaattorit käyvät yhdistymisvapauden ja yleensä osittaisten reformien puolesta, he luisuvat liberalismiin tielle. Itse asiassa he kieltävät vallankumouksellisen agitaation harjoittamisen joukkojen keskuudessa, he saarnaavat lehdissään suoraan, etteivät tunnukset „demokraattinen tasavalta” ja „maiden konfiskointi” voi olla joukkoagitaation aiheina. He nostavat yhdistymisvapauden kaikkikäsitteväksi ajan tunnukseksi asettaen sen todellisuudessa vuoden 1905 vallankumouksellisten vaatimusten tilalle.

6. Varottaen likvidaattorien harjoittaman reformistisen agitaation vahingollisuudesta neuvottelukokous palauttaa mieleen, että VSDTP on jo kauan sitten asettanut minimiohjelmassaan yhdistymis-, sanan-, paino- y.m. vapauksien vaatimuksen sitoen kaikki nämä vaatimukset kiinteästi tsaristisen monarkian kukistamiseksi käytävään vallankumoustaisteluun. Neuvottelukokous vahvistaa uudelleen vuoden 1912 tammikuun konferenssin päätöslauselman, jossa sanotaan: „Konferenssi kehottaa kaikkia sosialidemokraatteja selittämään työläisille, kuinka välttämätön on yhdistymisvapaus proletariaatille, minkä lisäksi tuo vaatimus on aina välttämättömästi sidottava kiinteästi meidän

yleisiin poliittisiin vaatimuksiimme ja joukkojen keskuudessa harjoitettavaan vallankumoukselliseen agitaatioon”*

Aikakauden päätunnuksina ovat edelleen: 1) demokraattinen tasavalta, 2) tilanherrojen maiden konfiskointi, 3) 8-tuntinen työpäivä. Yhdistymisvapaus sisältyy niihin kokonaisuuden osana.

PÄÄTÖSLAUSELMA ORGANISAATIOKYSYMYKSESTÄ JA PUOLUEEN EDUSTAJAKOKOUKSESTA

1. Paikallisjärjestöjen selostukset osoittivat, että nykhetken tärkeimpänä organisatorisena tehtävänä ei ole ainoastaan johtavien puoluejärjestöjen lujittaminen jokaisessa kaupungissa, vaan myös eri kaupunkien yhdistäminen toisiinsa.

2. Ensimmäiseksi askeleeksi alueiden yhteenliittämisen alalla neuvottelukokous suosittelee työväenliikkeen eri toimintakohteita edustavien tovereiden neuvottelukokouksien (ja missä suinkin käy mahdolliseksi — konferenssien) järjestämistä. Samalla on pyrittävä siihen, että neuvottelukokouksissa olisivat edustettuina puoluejärjestöjen kaikki alat: poliittisen, ammatillisen, vakuutus-, osuustoiminta- y.m. työn alat.

3. Neuvottelukokous toteaa, että Keskuskomitean yhteyteen nimettyjen luottamusmiesten järjestelmä on aivan välttämätön koko Venäjän mitassa harjoitettavan toiminnan yhteenliittämiseksi. Helmikuun neuvottelukokouksen päätöstä luottamusmiehistä on vasta alettu toteuttaa elämässä. Eri paikkakuntien eturivin työläisten on kaikkialla pidettävä huolta siitä, että luottamusmiehet valittaisiin edes jokaisessa työväenliikkeen suuressa ja mahdollisimman monessa keskuksessa.

4. Neuvottelukokous asettaa päiväjärjestykseen kysymyksen puolueen edustajakokouksen koollekutsumisesta⁹⁸. Työväenliikkeen kasvu, poliittisen kriisin kypsyminen maassa ja koko Venäjän mitassa tapahtuvien työväenluokan yhteisten esiintymisten välttämättömyys tekevät tällaisen edustajakokouksen koollekutsumisen sekä tarpeelliseksi että mahdolliseksi — sen jälkeen, kun sitä on riittävästi valmisteltu.

* Ks. Teokset, 17. osa, s. 460. Toim.

5. Neuvottelukokous kehottaa eri paikkakunnilla olevia tovereita tätä kysymystä käsitellessään hahmottelemaan etukäteen päiväjärjestyksen, osoittamaan, milloin edustajakokous olisi toivottavasti pidettävä, hahmottelemaan päätöslauselmaehdotukset j.n.e.

6. Neuvottelukokous tähdentää, että kaikkien muiden vaikeuksien ohella myöskin edustajakokouksen vaatimia rahamenoja koskevan kysymyksen voivat ratkaista vain työläiset itse.

Neuvottelukokous kehottaa tovereita ryhtymään luomaan rahastoa puolueen edustajakokouksen koollekutsumista varten.

LAKKOLIIKKEESTA

1. Neuvottelukokous vahvistaa toistamiseen vuoden 1912 tammikuun konferenssin ja vuoden 1913 helmikuun neuvottelukokouksen päätöslauselmat*, joissa on annettu koko viime kuukausien kokemusta vastaava arvio lakkoliikkeestä.

2. Vallankumouksellisten lakkojen uutta nousukautta luonnehtii liikehtiminen Moskovassa ja lakkomielialan kasvu useilla paikkakunnilla, jotka näihin saakka eivät ole osallistuneet liikkeeseen.

3. Neuvottelukokous tervehtii Pietarin komitean ja niiden useiden Moskovan puolueyhmiä aloitetta, jotka ovat herättäneet kysymyksen poliittisesta yleislakosta ja ottaneet askeleita siihen suuntaan kuluva vuoden heinä- ja syyskuussa**.

4. Neuvottelukokous toteaa, että liike lähenee kohtaa, jolloin päiväjärjestykseen asettuu yleisvenäläinen poliittinen lakko. Kaikkialla on pantava viipymättä alulle järjestelmällinen valmisteleva agitaatiotyö tämän lakon puolesta.

5. Poliittisten lakkojen tunnuksina, joita on levitettävä voimistetuilla tarmolla, täytyy olla ajankohdan vallankumouksellisten perusvaatimusten: demokraattinen tasavalta, 8-tuntinen työpäivä, tilanherrojen maiden konfiskointi.

6. Neuvottelukokous kehottaa kaikkia työntekijöitä kehittämään paikkakunnilla lentolehtisagitaatiota ja saamaan

* Ks. Teokset, 17. osa, ss. 446—448 ja 18. osa, ss. 446—448. *Toim.*

** Pää-äänenkannattajan toimitus, jonka tehtäväksi oli annettu neuvottelukokouksen päätöslauselmien julkaiseminen, lisäsi viittauksen syyskuun tapahtumiin, jotka vahvistivat täydellisesti nämä päätöslauselmat.

aikaan mahdollisimman säännöllisen ja kiinteän kanssakäymisen eri kaupunkien työläisten poliittisten ja muiden järjestöjen välillä. Erikoisen välttämätöntä on kiinnittää huomiota siihen, että ensi kädessä sovitaan asioista Pietarin ja Moskovan työläisten välillä, jotta eri syistä mahdollisesti puhkeavat poliittiset lakot (sanomalehdistön vainoaminen, vakuutuslakko j.n.e.) tapahtuisivat molemmissa pääkaupungeissa mikäli mahdollista samanaikaisesti.

PUOLUELEHDISTÖSTÄ

1. Neuvottelukokous toteaa, että legaalisella lehdistöllä on hyvin suuri merkitys sosialidemokraattisessa agitaatio- ja järjestötyössä, ja kehottaa sen vuoksi puolue-elimä ja kaikkia tietoisia työläisiä tukemaan tehokkaasti legaalista lehdistöä levittämällä sitä mahdollisimman laajasti, järjestämällä kollektiivisia joukkotilauksia ja säännöllisiä varojen keräyksiä. Samalla neuvottelukokous korostaa jälleen, että mainitut kerätyt varat ovat jäsenmaksuja puolueelle.

2. Erikoisen suurta huomiota on kiinnitettävä Moskovassa ilmestyvän legaalisen työväenlehden⁹⁹ lujittamiseen sekä etelässä julkaistavan työväenlehden mahdollisimman pikaiseen perustamiseen.

3. Neuvottelukokous esittää toivomuksen, että jo ilmestyvät legaaliset työväenlehdet lähenisivät mahdollisimman paljon toisiaan keskinäisen tiedotustoiminnan, neuvottelujen järjestämisen y.m.s. avulla.

4. Tunnustaen marxilaisuuden teoreettisen julkaisun ilmestymisen tärkeäksi ja välttämättömäksi neuvottelukokous esittää toivomuksen, että kaikki puolue- ja ammattiliittolehdet tekisivät aikakauslehti „Prosveshtshenijen” tunnetuksi työläisille ja kehottaisivat työläisiä tilaamaan säännöllisesti julkaisua sekä tukemaan sitä järjestelmällisesti.

5. Neuvottelukokous kiinnittää puoluekustantamojen¹⁰⁰ huomiota siihen, että on äärimmäisen välttämätöntä julkaista laajassa mitassa helpotajuisia kirjasia sosialidemokraattisen agitaation ja propagandan kysymyksistä.

6. Otaen huomioon sen, että joukkojen vallankumouksellinen taistelu on viime aikoina kärjistynyt ja että on välttämätöntä valaista sitä täydellisesti ja kaikinpuolisesti, mikä ei käy päinsä legaalisessa lehdistössä, neuvottelukokous kiinnittää erikoista huomiota illegaalisen

puoluekustannustoiminnan voimaperäisen kehittämisen välttämättömyyteen, ja samalla on erittäin tärkeää, että illegaalisten lentolehtisten, kirjasten j.n.e. lisäksi puolueen illegaalinen äänenkannattaja (Pää-äänenkannattaja)¹⁰¹ ilmestyy useammin ja säännöllisemmin.

SOSIALIDEMOKRAATTIEN DUUMATOIMINNASTA

Eriteltyään yksityiskohtaisesti sosialidemokraattista duumaryhmää koskevaa VSDTP:n päätöslauselmaa, joka hyväksyttiin vuoden 1908 joulukuun konferenssissa, sekä käsiteltyään kaikki ne tiedot, jotka koskevat sosialidemokraattien IV Duumassa tekemää duumatyötä, neuvottelukokous:

1. toteaa, että mainittu päätöslauselma määritteli aivan oikein sosialidemokraattisen duumatoiminnan tehtävät ja suunnan ja että sen vuoksi tätä päätöslauselmaa on pidettävä ohjeena edelleenkin;

2. että joulukuun päätöslauselman 3. kohdan viimeistä alakohtaa (3 h) (onko äänestettävä puolesta vai pidättäytyttävä työläisten aseman parantamista koskevissa kysymyksissä)¹⁰² tulee selittää seuraavalla tavalla. Silloin kun lakiehdotuksissa, ponsilauselemissa j.n.e. on kysymys työläisten, alemman asteen toimitsijain ja yleensä työtätekevien joukkojen aseman välittömästä ja suoranaisesta parantamisesta (esimerkiksi työpäivän lyhentämisestä, palkkojen korottamisesta, vaikkapa pienenkin pahan poistamisesta työläisten ja yleensä laajojen väestökerrosten elämässä j.n.e.), on äänestettävä niitä pykäläiä, jotka sisältävät näitä parannuksia.

Sen sijaan niissä tapauksissa, jolloin IV Duuman asettamat ehdot tekevät parannuksen epäilyttäväksi, edustajaryhmä pidättäytyy äänestyksestä perustellen *ehdottomasti* pidättäytymistään erikoislausunnolla harkittuaan kysymystä etukäteen työväenjärjestöjen edustajain kanssa.

Neuvottelukokous toteaa, että:

Kaikista välikysymyksistä, suurista lakiehdotuksista y.m.s. sosialidemokraattisen edustajaryhmän on esitettävä omat itsenäiset ponsilauseensa päiväjärjestykseen siirtymisestä.

Niissä tapauksissa, jolloin sosialidemokraattien ponsilauseen hylkäämisen jälkeen edustajaryhmän äänestykset halli-

tusta vastaan sattuvat yhteen toisten puolueiden äänestysten kanssa, on välttämätöntä, että edustajaryhmä pyrkii esittämään erikoiset perustelunsa, minkä takia se äänestää toisten ponsilauseetta tahi toisten ponsilauseeseen jotain määrättyä osaa.

SOSIALIDEMOKRAATTISESTA DUUMARYHMÄSTÄ

Neuvottelukokous katsoo, että sosialidemokraattisen edustajaryhmän yhtenäisyys duumatoiminnan alalla on mahdollinen ja välttämätön.

Kuitenkin neuvottelukokous toteaa, että 7 edustajan menettely uhkaa vakavasti edustajaryhmän yhtenäisyyttä.

Käyttäen hyväkseen satunnaista 1 äänen enemmistöä 7 edustajaa loukkaa Venäjän työläisten valtavaa enemmistöä edustavien 6 työläisedustajan alkeellisia oikeuksia.

Ahtaita ryhmäkuntaetujaan silmälläpitäen 7 edustajaa riistää kuudelta edustajalta mahdollisuuden puhua Duuman puhujalavalta työväen elämän tärkeimmistä kysymyksistä. Hyvin useissa tapauksissa, jolloin sosialidemokraattinen edustajaryhmä on nimittänyt kaksi puhujaa tai useampia, ei 6 edustajaa ole saanut mahdollisuutta asettaa omaa puheensa, vaikka he ovat sitä vaatineet.

Jaoteltaessa Duuman valiokuntien (esimerkiksi budjetti-valiokunnan) jäsenpaikkoja 7 edustajaa on samaten kieltäytynyt antamasta kahdesta paikasta toista paikkaa 6 edustajalle.

Kun edustajaryhmän puolesta valitaan edustajia työväenliikkeelle tärkeisiin laitoksiin, niin 7 edustajaa riistää yhden äänen enemmistöllä 6 edustajalta edustus-oikeuden. Edustajaryhmää palveleva henkilökunta valitaan aina yksipuolisesti (niinpä esimerkiksi on evätty vaatimus toisen sihteerin asettamisesta).

Neuvottelukokous katsoo 7 edustajan menettelytavan sellaiseksi, joka synnyttää kiertämättä kahnausta edustajaryhmässä, häiritsee yhtenäistä toimintaa ja johtaa ryhmän hajaantumiseen.

Neuvottelukokous esittää mitä jyrkimmän vastalauseensa 7 edustajan tällaista menettelytapaa vastaan.

6 edustajaa edustaa Venäjän työläisten valtavaa enemmistöä ja toimii täysin tuon enemmistön järjestyneen etujoukon poliittista linjaa vastaavasti.

Sen vuoksi neuvottelukokous katsoo, että sosialidemokraattisen edustajaryhmän yhtenäisyys duumatoiminnan alalla voidaan säilyttää vain siten, että edustajaryhmän molemmat osat ovat täysin tasa-arvoisia, ja vain sillä ehdolla, että 7 edustajaa luopuu alistamispolitiikasta.

Niistä sovittamattomista erimielisyyksistä huolimatta, joita on muullakin eikä yksin duumatoiminnan alalla, neuvottelukokous vaatii edustajaryhmän yhtenäisyyttä sen kahden osan tasavertaisuuden perustalla, niinkuin edellä on mainittu.

Neuvottelukokous kehottaa tietoisia työläisiä lausumaan mielipiteensä tästä tärkeästä kysymyksestä sekä edistämään kaikin voimin edustajaryhmän yhtenäisyyden säilyttämistä, minkä ainoana mahdollisena perustana on 6 työläisedustajan tasavertaisena pitäminen.

TYÖSTÄ LEGAALISISSA YHDISTYKSISSÄ

1. Nykyisellä työväenluokan taloudellisen ja poliittisen taistelun nousukaudella on erikoisen välttämätöntä voimistaa työtä kaikissa legaalisisissa työväenyhdistyksissä (ammattilliset liitot, klubit, sairauskassat, osuusliikkeet y.m.).

2. Kaiken työn legaalisisissa työväenyhdistyksissä täytyy tapahtua ei puolueettomuuden hengessä, vaan VSDTP:n Lontoon edustajakokouksen ja Stuttgartin kansainvälisen kongressin päätösten hengessä¹⁰³. Sosialidemokraattien on saatava kaikkiin työväenyhdistyksiin mahdollisimman laajat työläispiirit kehottaen liittymään niiden jäseniksi kaikkia työläisiä puoluenäkökantoihin katsomatta. Mutta sosialidemokraattien täytyy muodostaa näiden yhdistysten sisällä puolueyrhmiä ja tekemällä pitkäjänteistä järjestelmällistä työtä kaikkien näiden yhdistysten sisällä pyrkiä aikaansaamaan mitä kiinteimmät yhteydet näiden yhdistysten ja sosialidemokraattisen puolueen välillä.

3. Kansainvälisen ja meidän venäläisen työväenliikkeen kokemus opettaa, että tällaisten työväenjärjestöjen (ammattiliittojen, osuuskuntien, klubien j.n.e.) syntymis-
hetkestä saakka pitää pyrkiä siihen, että jokainen näistä laitoksista muodostuu sosialidemokraattisen puolueen tukikohdaksi. Neuvottelukokous kehottaa kaikkia puoluemiehiä pitämään silmällä tätä tärkeää tehtävää, joka on erikoisen ajankohtainen Venäjällä, jossa likvidaattorit yrittävät järjes-

telmällisesti käyttää hyväkseen legaalisia yhdistyksiä puoluetta *vastaan*.

4. Neuvottelukokous katsoo, että vakuutuskassojen luottamusmiehiä valittaessa, kaikessa ammattiliittojen työssä j.n.e., puolustaan liikkeen täydellistä yhtenäisyyttä ja vähemmistön alistumista enemmistön tahtoon, on toteutettava puolueen linjaa, pyrittävä siihen, että kaikkiin vastuunalaisiin tehtäviin valittaisiin puolueen kannattajia j.n.e.

5. Legaalisissa työväenyhdistyksissä suoritettavan käytännöllisen työn kokemuksen arvioimiseksi on toivottavaa, että järjestetään useammin neuvottelukokouksia eri paikkakuntien legaalisten työväenjärjestöjen aktiivisten osanottajien kanssa ja kutsutaan yleisiin puoluekonferensseihin mahdollisimman lukuisasti legaalisisa yhdistyksissä toimivien puolueyhjmiön edustajia.

PÄÄTÖSLAUSELMA KANSALLISUUSKYSYMYKSESTÄ

Mustasotnialaisen nationalismin riehuminen, nationalistien pyrkimysten voimistuminen liberaalisen porvariston keskuudessa, nationalististen pyrkimysten voimistuminen sorrettujen kansallisuuksien ylimpien kerrostien keskuudessa nostavat kansallisuuskysymyksen näkyvälle sijalle nykyhetkellä.

Sosialidemokratian sisällä vallitseva asiointila (kaukasialaisten sosialidemokraattien, Bundin ja likvidaattorien tekemät puolueen ohjelman muuttamisyrietykset ¹⁰⁴ j.n.e.) pakottaa puolueen kiinnittämään tähän kysymykseen vieläkin suurempaa huomiota.

Nojautuen VSDTP:n ohjelmaan ja pitäen silmällä sosialidemokraattisen agitaation saattamista kansallisuuskysymyksessä oikealle tolalle neuvottelukokous esittää seuraavat teesit:

1. Mikäli kansallisuussopu on yleensä mahdollinen riistolle, voitontavoittelulle ja eripuraisuudelle perustuvassa kapitalistisessa yhteiskunnassa, sikäli se on saavutettavissa vain silloin, kun on olemassa johdonmukainen, loppuun saakka demokraattinen, tasavaltalainen valtiojärjestelmä, joka turvaa kaikkien kansakuntien ja kieltien täydellisen tasa-arvoisuuden eikä edellytä pakollisen yleisvaltakunnallisen kielen olemassaoloa, samalla kun väestölle turvataan koulut, joissa opetus tapahtuu kaikilla paikallisilla kielillä,

ja valtiosääntöön liitetään sellainen perustuslaki, joka julistaa epäpäteviksi kaikkinaiset jonkin yhden kansallisuuden erioikeudet sekä kaikkinaiset vähemmistökansallisuuksien oikeuksien loukkaamiset, olkoot ne minkälaisia tahansa. Erikoisen välttämätöntä tällöin on se, että on olemassa laaja alueellinen autonomia ja täysin demokraattinen paikallinen itsehallinto ja että itsehallinnollisten ja autonomisten alueiden rajoja määriteltäessä pidetään perustana sitä, miten paikallinen väestö itse huomioi taloudelliset ja muut olosuhteet, väestön kansallisen kokoomuksen j.n.e.

2. Koulutoimen jakaminen kansallisuuksittain saman valtakunnan sisällä on ehdottomasti vahingollista yleensä demokraattisuuden kannalta ja erittäinkin proletariaatin luokkataistelun etujen kannalta katsoen. Juuri tällaista jakamista merkitsee Venäjän kaikkien porvarillisten juutalaispuolueiden ja eri kansallisuuksien pikkuporvarillisten, opportunististen ainesten hyväksymä suunnitelma — niin sanottu „kansallinen kulttuuri”-autonomia eli „sellaisten laitosten luominen, jotka takaavat kansallisen kehityksen vapauden”.

3. Työväenluokan edut vaativat kyseessäolevan valtion kaikkien kansallisuuksien työläisten yhteensulautumista yhtenäisissä proletaarisissa järjestöissä — poliittisissa, ammatillisissa, osuustoiminta- ja valistusjärjestöissä j.n.e. Vain tällainen eri kansallisuuksiin kuuluvien työläisten yhteensulautuminen yhtenäisissä järjestöissä suo proletariaatille mahdollisuuden käydä voitokasta taistelua kansainvälistä pääomaa ja taantumusta vastaan samoin kuin niitä saarnoja ja pyrkimyksiä vastaan, mitkä ovat ominaisia kaikkien kansallisuuksien tilanherroille, papeille ja porvarillisille nationalisteille, jotka *tavallisesti* ajavat *proletariaattivastaisia* hankkeitaan „kansallisen kulttuurin” lipun alla. Yleismaailmallinen työväenliike luo ja kehittää päivä päivältä yhä täydellisemmäksi proletariaatin internationalistista (kansainvälistä) kulttuuria.

4. Mitä tulee tsaristisen monarkian sortamien kansakuntien itsemääräämisoikeuteen, s.o. oikeuteen erota ja muodostaa itsenäinen valtio, niin sosialidemokraattisen puolueen on ehdottomasti puolustettava tätä oikeutta. Sitä vaativat niin kansainvälisen demokratian peruseriaatteet yleensä kuin erikoisestikin se Venäjän väestön enemmistön ennen kuulumatonta kansallinen sorto, mitä harjoittaa tsaristinen

monarkia, joka on taantumuksellisin ja barbaarisin valtiojärjestelmä muihin Euroopassa ja Aasiassa sijaitseviin naapurivaltioihin verrattuna. Edelleen sitä vaatii itse isovenäläisen väestön vapauden asia, sillä tämä väestö ei pysty luomaan demokraattista valtiota, ellei hävitetä mustasotnia-laista isovenäläistä nationalismia, jota pidetään yllä lukuisilla perinnäisiksi muodostuneilla kansallisten liikkeiden verisillä tukahduttamisilla ja jota tsaristisen monarkian ja kaikkien taantumuspuolueiden lisäksi järjestelmällisesti viljelevät myös monarkian edessä nöyristelevät isovenäläiset porvarilliset liberaalit, varsinkin vastavallankumouksen kaudella.

5. Kysymystä kansakuntien itsemääräämisoikeudesta (t.s. siitä, että valtion perustuslailla taataan eroamiskysymyksen täysin vapaa ja demokraattinen ratkaisutapa) ei saa samais-taa yhden tai toisen kansakunnan eroamisen tarkoituksen mukaisuutta koskevan kysymyksen kanssa. Tämä viimeksi mainittu kysymys sosialidemokraattisen puolueen on ratkaistava jokaisessa eri tapauksessa aivan itsenäisesti pitäen silmällä koko yhteiskuntakehityksen etuja sekä proletariaatin sosialismin puolesta käymän luokkataistelun etuja.

Sosialidemokraattien on samalla muistettava, että sorrettujen kansakuntien tilanherrat, papit ja porvaristo useinkin verhoavat nationalistisilla tunnuksilla työläisten hajottamis- ja pettämispyrkimyksiään tekemällä näiden selän takana lehmäkauppoja hallitsevan kansakunnan tilanherrojen ja porvariston kanssa kaikkien kansakuntien työtätekevien joukkojen vahingoksi.

* * *

Neuvottelukokous asettaa puolueen edustajakokouksen päiväjärjestykseen kysymyksen kansallisuusohjelmasta. Neuvottelukokous kehottaa Keskuskomiteaa, puoluelehdistöä ja paikallisia järjestöjä valaisemaan (kirjasissa, väittelyissä j.n.e.) kansallisuuskysymystä mahdollisimman seikkaperäisesti.

NARODNIKEISTA

1. Tehdessään yhteenvetoja narodnikkipuolueiden — ja muun muassa sosialistivallankumouksellisten puolueen — toiminnasta vallankumouskaudella Lontoon edustajakokous

osoitti oikein sen, että nämä puolueet ovat häilyneet jatkuvasti liberaalien hegemoniaan alistumisen ja tilanherrojen maanomistusta ja maaorjuudellista valtiota vastaan käytävän jyrkän taistelun välillä, kuin myös sen, että niiden propaganda, joka hämää proletaarin ja pikkuisännän välisen vastakohtaisuuden, on luonteeltaan pseudo- (vale-) sosialistista.

2. Taantumuskausi on voimistanut entisestään näitä piirteitä aiheuttaen eserrien puolueessa toisaalta luopumista johdonmukaisen demokraattisen politiikan toteuttamisesta ja tehden tuon puolueen eräistä aineksista jopa liberaalien jälkiä kulkevia vallankumouksen arvostelijoitakin sekä toisaalta muuttaen heidän puolueensa pelkäksi joukkojen elämästä erkaantuneeksi intelligentiiryhmäksi.

3. Sosialistivallankumouksellisten puolue puoltaa edelleenkin virallisesti terroria, jonka historia Venäjällä on osoittanut tämän taistelumetodin sosialidemokraattisen arvostelun aivan oikeaksi ja päätynyt täydelliseen vararikoon. Rinnan tämän kanssa vaalien boikotointi ja se seikka, että tuo intelligentiijärjestö on aivan kykenemätön vaikuttamaan suunnitelmallisesti maan yhteiskuntakehityksen kulkuun, ovat aiheuttaneet sen, että uusi vallankumousliikkeen nousu on kaikkialla tapahtunut ilman tämän puolueen vähäisintäkään vaikutusta.

4. Narodnikkilaisten pikkuporvarillinen sosialismi ei ole muuta kuin sitä, että työväenluokan edessä saarnataan vahingollisia aatteita, jotka hämäävät työn ja pääoman etujen välistä yhäti kasvavaa juopaa ja koettavat näyttää kärkevän luokkataistelun lievempänä, ja tuo sosialismi joutaa pikkuporvarillisiin utopioihin osuustoiminnan alalla.

5. Hoipertelut demokraattisten tunnusten puolustamisessa, puolueen kerholaisluonne ja sen pikkuporvarilliset ennakkoluulot estävät suuresti narodnikkilaisuutta kehittämästä tasavaltalais-demokraattista propagandaa laajojen talonpoikaiskerrosten keskuudessa. Näin muodoin itse tämän propagandan edutkin vaativat ensi sijassa sosialidemokraateilta narodnikkilaisuuden jyrkkää arvostelua.

Neuvottelukokous, joka ei missään tapauksessa kiellä Lontoon edustajakokouksen erikoisen tarpeellisena pitämää yhteistoimintaa narodnikkipuolueiden kanssa, katsookin sen vuoksi, että sosialidemokraattien tehtävänä on:

a) paljastaa narodnikkipuolueissa esiintyvä hoipertelu ja johdonmukaisesta demokratismin luopuminen;

b) taistella narodnikkilaisuuden pikkuporvarillista sosialismia vastaan, joka hämää pääoman ja työn välistä juopaa;

c) tukea tasavaltalais-demokraattisia virtauksia talonpoikaisjoukkojen keskuudessa, korostaen alinomaan, että vain demokraattisuudessaan johdonmukainen sosialistinen proletariaatti voi olla talonpoikaisköyhälistön joukkojen varma johtaja taistelussa, jota tämä köyhälistö käy monarkiaa ja tilanherrain maanomistusta vastaan;

d) kohdistaa entistä suurempaa huomiota sosialidemokraattisten aatteiden propagandaan niiden, vaikkakin vähälukuisten työläisryhmien keskuudessa, jotka eivät ole vielä vapautuneet takapajuisista narodnikkilaisuuden teorioista.

TRUDOVIKKI SEKIN

Aikakauslehti „Zavety”¹⁰⁵ on kaikkein narodnikkilaisin, *vasemmistonarodnikkilainen* julkaisu, johon itse hra Tshernov kirjoittaa. Se on sitä paitsi paksu, vakava aikakausjulkaisu. Jos mistä, niin juuri siitä voi löytää selityksen kuuluisalle „työperusteelle”, josta kaikki trudovikit, kaikki narodnikit ja muun muassa kaikki „eserrät” puhuvat.

Eräät henkilöt uskottelevat jopa sellaistaakin, että „työperuste” on sosialistinen peruste ja että „työperusteen” teoreetikot ovat myös sosialisteja.

Katsokaamme, kuinka eräs „vasemmistonarodnikki”, hra S. Zak, joka on erikoisesti tutkinut kysymystä teollisuuskapitalismista, järkeilee „*omaa työhön perustuvasta*” teollisuudesta.

Hra S. Zak erottaa kolme lajia teollisuutta: 1) „omaa työhön perustuva”, 2) omaan työhön perustuvan ja kapitalistisen teollisuuden „välimuoto” sekä 3) kapitalistinen teollisuus. Kapitalistiseen teollisuuteen hän laskee kuuluviksi tuotantolaitokset, joissa on työläisiä enemmän kuin 50, välimuotoon ne liikeyritykset, joissa on 11—50 työläistä; *omaa työhön perustuvaan* — ne, joissa on korkeintaan 10 työläistä.

Minkä tähden viimeksi mainitut yritykset ovat sitten „omaa työhön perustuvia”? Sen tähden, nähkääs, että „niin kauan kuin tuotantolaitoksilla ei ole vähintään yhtä konttoripalvelijaa ja keskimäärin yhtä teknikkoa jokaista laitosta kohden, niin kauan ei kannata puhuakaan niiden kapitalistisesta luonteesta”.

Siinä on teoria, joka sopii puolisivistyneelle konttoristille, muttei kirjailijalle, joka haluaa käydä sosialistista

Niin kauan kuin hra Zak ja muut narodnikit eivät ole keksineet „*omaa*”, uutta aitovenäläistä poliittista taloustiedettä, me pysymme sillä vanhalla katsantokannalla, että kapitalismiksi nimitetään *tavaratuotantoa*, joka muuttaa *työvoiman* tavaraksi.

Tämähän on perustotuuksia, joita on häpeä olla tietämättä. Sanoissa herrat narodnikit ovat Marxin teorian kannalla, porvarillisen poliittisen taloustieteen vihollisia. Mutta todellisuudessa he esittävät yleisölle sellaisen mitä alhaisimman pieneläjän katsomuksia, joka ei ole oppinut mitään, vaan toistelee porvarillisten lauseparsien katkelmia: jos muka on olemassa „konttori”, niin silloin on kysymyksessä kapitalisti. Mutta koska talouteni on pientä, niin mikä kapitalisti minä olen, minähän olen raataja!

Tällaisten katsomusten puolustaminen painetussa sanassa on samaa kuin poliittisen taloustieteen kieltäminen ja sivistymättömyyden puolustaminen.

Kapitalisteja on pieniä ja suuria, tyhmiä ja viisaita, mutta ei se ole kapitalismin suhteen määräävää, vaan määräävänä on *tavarain* tuotanto ja palkkatyön käyttö.

Narodnikkimme pitää „omaan työhön perustuvan” talouden tunnusmerkkinä vielä sitä, että isännän perheen jäsenet osallistuvat työhön. Jokainen poliittisen taloustieteen alkeet tunteva tietää kuitenkin, että tuo on *pikkuporvarillisen* talouden tunnusmerkki. Pikkuporvariston kaunisteleminen nimittämällä sen taloutta „omaan työhön perustuvaksi” osoittaa, ettei omata käsitystäkään sosialismista.

Tässä hra Zakin itsensä esittämät numerot. 100 tuotantolaitosta kohti tulee isännän perheen jäseniä suunnilleen: 1) laitoksissa, joissa on korkeintaan 3 työläistä, 28 henkeä; 2) laitoksissa, joissa on 4—5 työläistä, 34 henkeä; 3) laitoksissa, joissa on 6—10 työläistä, 22 henkeä.

Eikö tuo „uusi narodnikkimme” olekin ovela? Hän itse esittää numerotietoja, joiden mukaan palkkatyö on *vallitsevana*, ja nimittää talouksia „omaan työhön perustuviksi”!!

Hra Zak hyppää yksien teollisuustilastojen tiedoista toisten tilastojen esittämiin tietoihin ollen haltioissaan siitä, miten „paljon” on „työätekeviä” isäntiä, ja uskotellen, että tämä todistaa „ortodoksisen (s.o. oikeaoppisen — näin narodnikit pilkallaan nimittävät Marxin oppia) teorian

kestämättömyyttä”. Esitämme täydelliset tiedot Saksan teollisuustilastoista, joihin hra Zak ensi sijassa viittaa. Otamme teollisuuden sanan laajassa mielessä, kauppa ja kulkulaitos mukaanluettuna.

Tuotantolaitosten ryhmät:	Laitosten luku (tuhansittain)	Prosentissa	Lukumäärä miljoonissa:					
			Työläisiä	Prosentissa	Hevosvoimaa	Prosentissa	Kilowatteja	Prosentissa
Yksinyrittäjät	1.452	44,4	1,4	10,1	—	—	—	—
Pienet (2—5 työl.).....	1.524	46,7	3,8	26,2	0,7	7,4	0,1	7,1
Keskisuuret (6—50 työl.)	259	8,0	3,5	24,3	1,5	17,3	0,2	15,7
Suuret (51 tai enemmän)	31	0,9	5,7	39,4	6,6	75,3	1,2	77,2
<i>Yhteensä</i>	3.266	100	14,4	100	8,8	100	1,5	100

Tutkikaapa tarkemmin tätä teollisuuskapitalismin kuvaa. Yksinyrittäjiä, pikkuporvareita, on sangen „paljon”: *puolitoista miljoonaa*. Entä mikä *osuus* heillä on tuotannossa? *Kymmenesosa* työläisistä eikä *yhtään* konetta, ei höyry- eikä sähkökonetta!!

Entä suurkapitalisteja? *Sadasosa* kaikista liikeyrityksistä, ja niissä miltei $\frac{2}{5}$ (39%) kaikista työläisistä ja *enemmän kuin kolme neljännessä* (75—77%) koneiden kokonaismäärästä!

Jokainen ajatteleva työmies huomaa oitis, että tämä kuva vahvistaa täydellisesti hänen jokapäiväiset kokemuksensa: suuri joukko surkeita, pääoman musertamia pikkuporvareita ja mitättömän vähälukuisten kapitalististen suuryritysten *mitä täydellisin herruus*.

Edelleen. Tilastot, joita „vasemmisto”-narodnikki niin häpeilemättömästi vääristelee, osoittavat kapitalismin kasvavan mitä nopeinta vauhtia ja pientuotannon joutuvan syrjäytetyksi. Verratkaamme toisiinsa Saksan tilastoja kolmelta eri vuodelta, vuodelta 1882, vuodelta 1895 ja vuodelta 1907 (viimeisimmät). Ollaksemme rasittamatta lukijaa numeroilla otamme vain tärkeimmät luvut: vertaamme yksinyrittäjäin laitoksia kapitalistisiin, joihin on laskettu sekä keskisuuret että suuret laitokset:

Vuodet:	Yksinyrittäjien lallokset		Keskisuuret ja suuret kapitalistiset yritykset	
	Niiden % laitosten kokonaisuudesta	Niiden % työläisten kokonaisuudesta	Niiden % laitosten kokonaisuudesta	Niiden % työläisten kokonaisuudesta
1882	62	26	4	41
1895	54	17	7	53
1907	42	10	9	63

25 vuotta sitten yksinyrittäjät muodostivat enemmistön ($\frac{3}{5}$) kaikista isännistä. Nyt heitä on vähemmistö ($\frac{2}{5}$). Ennen heillä oli $\frac{1}{4}$ kaikista työläisistä; nyt $\frac{1}{10}$.

Kapitalististen likeyritysten osuus sitä vastoin kasvaa nopeasti. 25 vuotta sitten niillä oli vähemmistö työläisistä ($\frac{2}{5}$), mutta nyt *enemmistö*, miltei $\frac{2}{3}$ työläisten kokonaisuudesta (63%). Ja edellä jo näimme, että *koneiden*, höyrykoneiden ja varsinkin sähkökoneiden, konsentroituminen (keskittyminen) vähälukuisen kapitalistiryhmän käsiin on tapahtunut *vieläkin suuremmassa mitassa* kuin työläisten keskittyminen.

Niinpä siis. Vapaiden ja nopeasti kehittyvien maiden teollisuustilastot vahvistavat mitä loistavimmin Marxin teorian oikeaksi. Kapitalismi hallitsee kaikkialla. Se tunkee kaikkialla pientuotantoa syrjään. Talonpoikain, pienkäsityöläisten ja kotiteollisuudenharjoittajain suuret joukot joutuvat kaikkialla taloudelliseen perikatoon. Suurpääoma sortaa ja polkee pikkuisäntää tuhansin keinoin, mikä kuvastuu tilastoissa vielä liian heikosti. Pikkuisännällä ei ole pelastusta. Hänellä ei ole muuta ulospääsyä kuin proletariaatin taisteluun yhtyminen.

„Työperusteen” ja „omaan työhön perustuvan talouden” teoria on ensimmäisestä sanasta aina viimeiseen saakka vanhojen porvarillisten ennakkoluulojen toistamista. Kaikkien maiden kokemukset hävittävät joka askeleella näitä ennakkoluuloja.

Kun vasemmistonarodnikit yrittävät todistaa työläisille, että kapitalisti tahi pikkukapitalisti, jolla on 5—10 palkkatyöläistä, on „työtätekevä” isäntä, niin he vain todistavat olevansa porvarillismielisiä.

SOTKEUTUNEET PUOLUEETTOMAT

Halveksuva (ellei suorastaan kielteinen) suhtautuminen puoluekantasuuteen on yhteiskuntaelämämme laajimmin levinneitä ja sairaalloisimpia ilmiöitä.

Yksinäisille poliitikoille, poliittisille seikkailijoille ja poliittisille Maniloveille on ominaista kieltäytyä puoluekantasuudesta ja puhua juhlallisia sanoja puoluekantasuuden „suppeudesta”, „kaavamaisuudesta”, siitä, ettei tätä saa sietää, j.n.e. y.m.s. Mutta todellisuudessa tuollaiset sanat heijastavat vain joukoista erkaantuneiden intelligenttien naurettavaa ja surkeaa pöyhkeyttä tahi itsepuolustelua, intelligenttien, jotka tuntevat, että heidän on välttämätöntä salata heikkoutensa. Poliitiikkaa tämän sanan vakavassa mielessä voivat tehdä vain *joukot*, mutta puolueettomat joukot, jotka eivät kulje vankan puolueen mukana, ovat hajanaisia, tiedottomia joukkoja, jotka eivät kykene pysymään lujina ja muuttuvat niiden ovelien politikoitsijain leikkikaluiksi, jotka ilmestyvät aina „ajoissa” hallitsevien luokkien keskuudesta käyttääkseen „sopivaa” tilaisuutta hyväkseen.

Venäjä on eräs kaikkein pikkuporvarillisimmista maista, täällä on vähiten harjaannuttu vapaaseen poliittiseen toimintaan. Sen tähden ja vain sen tähden meillä on levinnyt laajalle halveksuva suhtautuminen puoluekantasuuteen. Venäjän valveutuneen työläisen eräänä tehtävänä (ja hänen eräänä suurena historiallisena ansionaan) on järjestelmällisen, sitkeän taistelun käyminen tätä halveksuvaa suhtautumista vastaan.

Esitämme erään tuoreimman esimerkin *puolueen liepeillä olevan* intelligenssin keskuudessa ilmenevästä omahyväisestä puoluekannattomuudesta.

Työläiset ovat järjestäneet laajan varojen keräyksen työväenlehtien hyväksi. On helppo ymmärtää, että jos joukot ovat tietoisia siitä, *mitä* sanomalehteä on autettava, *mitä suuntausta* kannatettava, niin ne *oppivat* näiden keräysten nojalla harjoittamaan aatteellista, periaatteellista politiikkaa.

Likvidaattorit, jotka niin usein luisuvat puoluekannattoman politiikan asenteisiin, panivat toimeen yleisesti tunnetun kampanjan *kerättyjen varojen tasanjakamisen* puolesta. Heitä kannusti yksinkertaisesti halu salata heikkoutensa, eivätkä he hätäpäissään ehtineet ajatella edes sitä, että moisen kampanjan pohjana on juuri *puoluekannattomuuden periaate*.

Elämä paljasti heidät tuossa tuokiossa. Venäjän pikku-porvarillinen yhteiskuntaelämä *otti heidän* tunnuksensa omaksi tunnukseksen: yleensä tasan, sekä likvidaattorien että narodnikkien kanssa!

Nuo puolueettomat, joiden poliittinen seikkailupolitiikka on tullut paljastetuksi ja jotka ovat luopuneet marxilaisesta menneisyydestä haaveillakseen jostain „laajasta”, mikä on yhtä periaatteetonta, ovat alkaneet kieroilla ja viekastella. G. R. uskottelee likvidaattorilehden 24. numerossa, etteivät he kannata lainkaan narodnikkien kanssa yhdistymistä ja että muka marxilaiset ovat „järjestelmällisesti saarnanneet” sellaista yhdistymistä.

Tämän karkeampaa totuuden vääristelyä on enää vaikea kuvitella. Jos G. R. ja kumpp. eivät olisi puolueettomuuden saarnaajia, jos he eivät suhtautuisi poroporvarillisesti marxilaisuuden menneisyyden *historiaan*, niin he tietäisivät, että *vain* marxilaisten („pravdalaisten”) ansiosta tuli kysymys työläisten suhtautumisesta eri puolueisiin *ratkaistuksi* täysin virallisesti enemmän kuin kuusi vuotta takaperin *. Vain marxilaiset ovat määritelleet tarkasti Venäjän *kaikkien* suurimpien puolueiden *luokkapohjan*; likvidaattorit eivät ole kyenneet koskaan tekemään sitä. Ainoastaan marxilaiset, erotukseksi kaikista Venäjän puolueista, sen sijaan, että olisivat suhtautuneet eri puolueisiin epäjohdonmukaisesti ja

* Ks. Teokset, 12. osa, ss. 122—124. *Toim.*

periaatteettomasti („silloin tällöin”), muotoilivat *kuusi vuotta* sitten täsmällisen vastauksen kysymykseen, joka koskee eri „virtausten” olemusta ja suhtautumista niihin.

Sen jälkeen historia on loistavasti ja tuiki tinkimättömästi vahvistanut tämän vastauksen oikeaksi.

Tuossa vastauksessa sanotaan tarkasti ja selvästi, että narodnikit ovat pikkuporvarillisia demokraatteja, joiden kanssa on sallittua vain „yhteinen toiminta” taantumusta ja liberalismia vastaan.

Nyt G. R. ja kumpp., jotka uskottelevat, että he vastustavat yhdistymistä narodnikkien kanssa, haluavat selviytyä pulasta: me muka kannatamme keräysten tasanjakamista *kahden* sanomalehden kesken, jos on kysymys „joukkokeräyksistä”, mutta vastustamme sitä silloin, kun keräykset on suoritettu „tietoisten samoinajattelevain ryhmien keskuudessa”!! (ks. „Novaja Rabotshaja Gazeta” № 24).

Ensinnäkin, elämä on jo todistanut, että teidän harjoittamastanne tasanjakamisen propagandasta on seurauksena puoluekannaton suunnitelma. Se on tosiasia. Samasta 24. numerosta voimme lukea erään työläisryhmän päätöslauselman: *tasan myös narodnikkien kanssa*. Käy kuten aina, meidän puolueettomamme eli riippumattomamme ovat menevinään sisään yhdestä ovesta, mutta menevätkin toisesta!

Toiseksi, voidaanko tietoisten ryhmää nimittää tietoiseksi, jos se ei osaa valistaa joukkoja? Ei voida, herrat puolueettomat! Tietoiset sanovat joukoille: antakaa kaikki varoja, liiitykää kaikki yhteen, mutta *koettakaa* samalla *päästä selville* eri sanomalehtien suunnasta.

Kun annetaan varoja ja sanotaan „jaetaan tasan”, niin silloin ollaan puolueettomia, kehittymättömiä, välinpitämättömiä. Kun annetaan varoja ja sanotaan: „*sen ja sen suunnan hyväksi*”, niin silloin ollaan tietoisia ja osallistutaan tietoisesti *yhteiseen* toimintaan.

G. R. väärentää tätä perustotuutta!

Yhteenveto: G. R. ja hänen likvidaattorikumppaninsa, jotka uskottelevat, että he vastustavat yhdistymistä narodnikkien kanssa, ajavat *todellisuudessa* entistä linjaansa, *puoluekannatonta* yhdistymistä näiden kanssa, *puoluekannattomuuden* linjaa, joka on työläisille peräti vahingollinen ja sopimaton.

Työläisdemokraatit ovat monet kerrat antaneet ja heidän on edelleenkin annettava päättäväinen vastaisku puoluekannattomuuden julistamiselle, sillä se tylsistyttää työläisiä poliittisesti ja helpottaa heidän kaikenkaltaista pettämistään.

„Za Pravdu” № 3,
lokakuun 4 pnrä 1913
Allekirjoitus: K a r—o v

Julkaistaan „Za Pravdu” lehdessä
tekstin mukaan

LIBERAALIT JA MAAKYSYMYS ENGLANNISSA

Lauantaina lokakuun 11 pnä (vanhaa lukua syyskuun 28 pnä) Englannin liberaalinen ministeri Lloyd George aloitti „agraarikampanjan” pitämällä kaksi „loistavaa” puhetta Bedfordin kaupungissa. Samoin kuin meikäläinen Kit Kitytsh Gutshkov lupasi „kuitata laskut” venäläisten erioikeuksia nauttivien ja kaikkivaltiaiden tilanherrojen kanssa, niin englantilainenkin liberaalinen ministeri lupasi aloittaa kampanjan maakysymyksestä, paljastaa maanomistajat — landlordit, kääntyä kansan puoleen kehotuksin „radikaalisen” (Lloyd George on tavattoman radikaalinen!) maareformin aikaansaamiseksi.

Englannin liberaalien sanomalehdet koettivat lavastaa johtajansa esiintymisen mahdollisimman juhlavaksi. Mainostusta, mainostusta hinnalla millä hyvänsä! Puhe on liian pitkä, siksi julkaisemme siitä lyhyen „selostelman”, nimitämme sitä agraari-„chartaksi”, kaunistamme sen niin, että parlamenttiveijarin diplomaattisten juonittelujen asemesta tulee esiin pitkä luettelo reformeja, sekä minimipalkan voimaansaattaminen että 100.000 cottagen (pikkutalon) rakentaminen työläisille ja „maiden pakkolunastus *puhtaasta* (!!)

maanhinnasta”. Näyttääksemme lukijalle, *kuinka* Englannin liberaalisen porvariston ministeri harjoittaa agitaatiota kansanjoukkojen keskuudessa, esitämme muutamia kohtia Lloyd Georgen Bedfordissa pitämistä puheista.

„Ei ole toista niin elintärkeää, niin peräti tärkeää kysymystä kuin maakysymys”, huudahti puhuja. „Ruoka, jolla kansa ravitsee itseään, vesi, jota se juo, asunnot, joissa se asuu, teollisuus, joka antaa sille ansiotyötä,— kaikki riippuu

maasta". Entä kenelle maat kuuluvat Englannissa? Kouralliselle pohattoja! Kolmannes Englannin kaikista viljelysmaista kuuluu ylähuoneen jäsenille. „Landlordilaisuus (tilanherrojen maanomistus) on suurin maassamme olevista monopolioikeuksista". Landlordien valta on rajaton. He voivat häätää vuokralaiset maalta, autioittaa maan — pahemmin kuin vihollinen. Oh, en hyökkäile sen enempää persoonallisuuksia kuin luokkaakaan vastaan, yritti ministeri parhaansa mukaan, mutta voidaanko tilanne jättää tällaiseksi?

Maanviljelysväestön lukumäärä on viimeksi kuluneiden vuosikymmenien aikana vähentynyt yli kahdesta miljoonasta puoleentoista miljoonaan, mutta riistanvartijain luku on lisääntynyt 9.000:sta 23.000:een. Koko maailmassa ei ole toista maata, jossa olisi näin paljon muokkaamattomia maita ja jossa rikkaiden huvikseen kasvattamat riistaeläimet ja -linnut olisivat niin suurena farmari-isäntien vitsauksena.

Englannin rikkaudet kasvavat huimaavasti. Entä miten elävät maatyöläiset? $\frac{9}{10}$ heistä saa vähemmän kuin $20\frac{1}{2}$ shillingiä (noin 10 ruplaa) viikossa — se on rahaerä, jota työkodeissa pidetään välttämättömänä ihmisen hengissä pitämiseksi. 60% maataloustyöläisistä ansaitsee vähemmän kuin 18 shillingiä (noin 9 ruplaa) viikossa.

Vanhoilliset ehdottavat maiden lunastamista pikkupalstoina. Mutta siltä, joka puhuu lunastuksesta, — pauhasi englantilainen Roditshev, — kysyn: *mistä hinnasta?* (yleistä naurua).

Eikö korkea hinta muserra alleen pienostajaa? Eivätkö raskaat verot muserra häntä? Meillä on olemassa laki työläisten varustamisesta maalla. Tässä siitä esimerkkejä. Kaikki maapalstasta maksettavat verot ja rasiukset tekevät 30 puntaa (noin 270 ruplaa). Se ostetaan ja myydään edelleen pikkupalstoina köyhille vähittäismaksulla. Maksut tekevät nyt 60 puntaa!

Ja Englannin kylien autioituminen uhkaa tehdä maamme suojaamattomaksi — ilman vankkaa talonpoikaistoa ei voi olla vankkaa sotaväkeäkään. Pelataan karkealla nationalismin ja shovinismilla, — voiko venäläinen ja englantilainen liberaali tulla toimeen ilman sitä?

Maata eivät ole luoneet tilanherrat, huudahti Lloyd George, valtakunnan on tehtävä valintansa tilanherrojen

vallan ja työläisten hyvinvoinnin välillä. Pitää toimia lujaluontoisesti ja päättäväisesti monopoleja vastaan, ja maanomistusoikeus on monopoleista suurin. Vuokraajafarmerille on annettava takeet, ettei häntä häädetä maalta, ettei häneltä riistetä hänen tarmonsaa ja taitonsa hedelmiä (ääni kokousväen joukosta: mitäs toimenpiteitä te ehdotatte?). Täytyy toimia. Meillä on ollut jo riittämiin arkoja yrityksiä ja puolinaisotteita. Pitää toimia radikaalisesti, niinkuin toimenmiehet tekevät. Kysymys ei ole mistään paikkailemisesta, vaan monopoliin hävittämisestä.

On turvattava työläiselle minimipalkka, lyhennettävä työpäivää, annettava hänelle mukava ja kunnollinen asuintalo, annettava hänelle maatilkkku, että hän voi kasvattaa eräitä maantuotteita perhettään varten! On luotava *edistyksen portaikko*, jotta „yritteliäät” työmiehet voisivat nousta sitä myöten ylös — pikkupalstan, vihannestarhan omistajasta vähäisen itsenäisen talouden haltijaksi. Ja kaikkein yritteliäimpien on mentävä pitemmälle ja muututtava maassamme suurfarmareiksi. Teitä houkuttelee emigranttilämän ihannoilla Amerikkaan ja Australiaan. Mutta me haluamme, että brittiläinen työmies voisi täällä Englannissa, omassa kotimaassaan, hankkia elatuksensa, voisi elää vapaasti, saisi mukavuudet sekä itselleen että lapsilleen.

Myrskyisiä suosiosoituksia... Ja tuntuu siltä aivan kuin ne muutamat kuulijat, joita ei ole saatu narratuksi (kuten se, joka huudahti: mitäs te ehdotatte?) huomauttaisivat: hyvinpä visertää, mutta minne istuutuu...

Hyvin visertelee tuo englantilainen liberaalinen ministeri, poroporvarillisen väkijoukon suosikki, joka on mitä suurin mestari rikkomaan lakkoja työläisten kursailemattoman pettämisen avulla, englantilaisen pääoman parhain palkkarinki, pääoman, joka orjuuttaa sekä Britannian työläisiä että 300-miljoonaista Intian väestöä. Mikähän voima on pakottanut tämän paatuneen veijarin ja rahasäkin rengin pitämään tällaisia „radikaalisia” puheita?

Työväenliikkeen voima.

Englannissa ei ole vakainaista sotaväkeä. Kansaa ei voida pitää kurissa väkivallan voimalla, sitä voidaan pitää aisoissa vain petoksella. Työväenliike kasvaa hillittömästi. Täytyy kääntää huomio muualle, täytyy „kiinnittää” joukkojen huomio suurisuuntaisiin reformiluonnoksiin, täytyy näön vuoksi käydä sotaa vanhoillisia vastaan, täytyy luvata antipaloja,

jotta joukot eivät vain menettäisi uskoaan liberaaleihin, jotta ne vain kulkisivat kuin lampaat paimenten — teollisuus- ja finanssikapitalistien perässä.

Entä reformilupaukset... eihän englantilainen sananlasku suotta sano, että lupaukset ovat kuin piirakankuori: ensin ne leivotaan, sitten rikotaan. Lloyd George lupaa, ja liberaalinen ministeristö tulee toteuttamaan hänen lupauksiaan käytännössä tyypistäen niitä viisinkertaisesti. Ja kun vanhoilliset tyypistävät niitä *vielä kerran* — muodostuu tyypistys kymmenkertaiseksi.

Englannin porvariston reformistisuus on selvääkin selvempänä osoituksena syvän vallankumousliikkeen kasvamisesta Englannin työväenluokan keskuudessa. Eivätkä kaunopuheiset suunsoittajat, liberaaliset petkuttajat voi pysäyttää tätä liikettä.

„Za Pravdu” № 8,
lokakuun 12 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Za Pravdu” lehdessä
tekstin mukaan

KEHNON ASIAN KEHNOA PUOLUSTELUA

Muuan Gr. Golosov on sydänjuuriaan myöten loukkaantunut siitä, että „Prosveshtshenijessa” nimitin Tshheidzeä „puolueen liepeillä olevaksi sosialidemokraatiksi” *.

Gr. Golosov riehuu ja raivoaa, haukkuu minkä jaksaa, höystäen haukkumisiaan rutkasti huuto- ja kysymysmerkeillä. Mutta mitä kiukkuisemmin Gr. Golosov esiintyy, sitä ilmeisemmäksi käy, että kiukkuisilla huudahduksillaan hän vain yrittää peittää todisteiden puuttumista.

Nimitin Tshheidzeä puolueen liepeillä olevaksi. Golosovin ei pitäisi olla vaikea arvata, että hän olisi kumonnut väitteeni, jos olisi todistanut Tshheidzen *puoluemieheksi*.

Viittasin siihen tosiasiaan, että sosialidemokraattisen edustajaryhmän historian (sekä puolueen uudestisyntymisen historian) kriitillisimmällä hetkellä Tshheidze „kierteli”. Likvidaattorilehdistöä sekä likvidaattoruutta vastustavaa lehdistöä muodostettaessa (vuosi 1911 ja vuoden 1912 alku) Tshheidze *ei ollut siellä eikä täällä*.

Kumoaako kiukkuinen vastaväittäjäni tämän tarkoin osoittamani tosiasian?

Ei. Kiukkuinen Gr. Golosov ei kumoa, hän ei voi kumota tätä tosiasiaa. Golosov parka! Hän on suuttunut, mutta voimaton. Hän kiertää pelkurimaisesti tosiasiaa, joka näyttää, että Tshheidzen menettely (tämän puhujanlahjoista ja parlamenttikokeneisuudesta huolimatta) oli *puolueen liepeillä olevan* henkilön menettelyä.

Jos kiukkuinen Gr. Golosov kykenisi ajattelemaan, niin hän ymmärtäisi, että puoluemiehen tunnusmerkkinä on se, että tämä osallistuu mitä tarmokkaimmin, välittömästi ja

* Ks. tätä osaa, s. 409. *Toim.*

avoimesti puolueensa (eikä ainoastaan sen duumaryhmän) asioiden hoitoon. Likvidaattorilehdistön ja likvidaattoruutta vastustavan lehdistön muodostuminen oli mitä tärkein momentti marxilaisen kokonaisuuden uusimmassa historiassa. Näytin siis kumoamattomasti toteen, että Tshheidze on ollut puolueen liepeillä.

Gr. Golosov huudahtaa jotakuinkin hysteerisen kiukkuisena: „Puolue on siellä, missä V. Iljin istuu Gr. Zinovjevin kanssa”.

Omaksi onnettomuudekseen kelpo Golosov herättää tässä varsin mielenkiintoisen ja tärkeän kysymyksen, *missä* on puolue. Ja jos Gr. Golosov ei kykene itse ajattelemaan, niin kaikki työläiset ovat ajatelleet ja ajattelevat sitä.

Puolue on *siellä*, missä on tietoisien, poliittiseen elämään osallistuvien marxilaisten työläisten enemmistö.

Sen takia Gr. Golosov raivoaakin kuin hysteerinen, kun hän tuntee olevansa voimaton kumoamaan tämän yksinkertaisen totuuden.

Sekä IV Duuman vaalit että „Pravdan” synty- ja kasvu-historia, sekä metallityöläisten liiton hallinnon vaalit että vakuutuskampanja samoin kuin työläisten päätöslauselmatkin kuuden työläisedustajan kannattamisesta — kaikki tämä on *todistanut* puolueen olevan kuutosryhmän kannalla, sen linjan kannalla. *Sen* tunnukset on hyväksytty ja työläiset ovat tarkistaneet ne *joukkotoiminnalla* työväenliikkeen kaikilla aloilla.

Kiukkuinen Golosov kiukutteleekin juuri sen tähden, kun hän on voimaton kumoamaan varmoja, ilmeisiä ja kiistattomia tosiasioita, jotka puhuvat siitä, että marxilaiset ovat saaneet voiton likvidaattoreista niin vaaleissa, ammattiliittoissa, päivälehtien luomistyössä kuin vakuutuskampanjassakin.

Niillä, joita vastaan puhuvat *kaikki* tosiasiat, ei ole enää muuta neuvoa kuin „kiukutella” ja raivota.

Puolue on siellä, missä työläisten enemmistö on liittynyt yhteen puolueen päätösten ympärille, joissa annetaan täydelliset, johdonmukaiset ja tarkat vastaukset tärkeimpiin kysymyksiin. Puolue on siellä, missä tietoisien työläisten enemmistöä liittää yhteen näiden päätösten yhtenäisyys ja yhteinen pyrkimys toteuttaa ne tunnollisesti elämässä.

Puolustaessaan Tshheidzen (ja seitsikon) „oikeutta” rikkoa näitä päätöksiä, tätä työväenluokan tahtoa, Gr. Golosov

niinkuin kaikki likvidaattorit hajottaa marxilaista organisaatiota puolueettomuuden hyväksi.

Siitä ei voi olla epäilystäkään, että työläiset tulevat edelleenkin kannattamaan kuuden *oman* edustajansa kantaa seitsikon kantaa vastaan, joka on *puolueen liepeillä olevien* kanta.

„Za Pravdu“ № 12,
lokakuun 17 pnä 1913
Allekirjoitus: V. Iljin

Julkaistaan „Za Pravdu“ lehdessä
tekstin mukaan

JULKILAUSUMA ¹⁰⁶

Kunnioitettavat toverit!

Tämän vuoden aikana, jonka olemme toimineet yhdessä Valtakunnanduudessa, meidän ja teidän, s.o. muiden seitsemän sosialidemokraattisen edustajan, välillä on tapahtunut koko joukko yhteenottoja ja kahnauksia. Asiat ovat menneet niin pitkälle, että on käyty avointa väittelyä lehdistössä, ja teidän viimeiset päätöksenne, jotka te veitte läpi juuri ennen Valtakunnanduuman istuntokauden päättymistä kesäkuussa 1913, jolloin osa edustajista oli jo hajaantunut, osoittivat lopullisesti, että tilanne on muodostunut mahdottomaksi ja ulospääsemättömäksi. Nämä päätökset, jotka te hyväksyitte 7 äänellä 6 vastaan, ovat seuraavat: kieltäydytään myöntämästä bolshevikeille (s.o. 6 edustajalle) toista paikkaa budjettivaliokunnan kahdesta jäsenpaikasta ja valitaan yksi edustaja (eikä kahta) erääseen tärkeään laitokseen.

Sen jälkeen, kun te olitte monta kertaa 7 äänellä 6 vastaan evänneet 6 työläisedustajalta mahdollisuuden nimitää toisen puhujan, silloin kun Duudessa asetettiin kaksi puhujaa, mainittu päätös täytti maljan kukkuroilleen.

Teille on tunnettua, että me olemme toimineet ja toimimme täysin ja yksinomaisesti johdonmukaisen marxilaisuuden hengessä ja olemme aatteellisesti kaikessa sen yleisten päätösten kannalla.

Toverit, teille on tunnettua, että on olemassa täysin objektiivisia tosiasioita, jotka todistavat, että me emme liioittele sanoessamme, että meidän toimintamme käy täysin yhteen Venäjän etumaisten marxilaisten työläisten suuren enemmistön luokkatietoisuuden ja tahdon kanssa. Tämän on todistanut sekin, miten syntyi „Pravda”, ensimmäinen

työväenlehti, jonka työväenliikkeen nousu loi huhti—touku-kuussa 1912 ja joka on yhdistänyt ympärilleen työläisten enemmistön. Sen on todistanut „Pravdan” levikki, joka on 40.000 kappaletta. Sen ovat todistaneet työläisryhmien toimeenpanemat keräykset, jotka on tarkoitettu „Pravdalle” ja joista tämä lehti on aina avoimesti julkaissut tietoja. Sitä todistivat työväenkuuriassa toimitetut IV Valtakunnanduuman vaalit, joissa kaikki kuurialle kuuluvat edustajanpaikat annettiin bolshevikeille ja jotka näyttivät, että työväenkuuriassa toimitettuihin II ja III Valtakunnanduuman vaaleihin verrattuna marxilaisuus ja likvidaattoruuden vastaiset vakaumukset ovat äärettömästi kasvaneet Venäjän tietoisten työläisten keskuudessa, mitä tosiasiaa kukaan ei ole kumonnut eikä voi kumota. Ja lopuksi sitä todistavat metallityöläisten liiton hallinnon vaalit Pietarissa sekä tänä vuonna Moskovassa perustetun ensimmäisen työväenlehden historia. On itsestään ymmärrettävää, että me katsomme ehdottomaksi velvollisuudeksemme noudattaa toiminnassamme mitä tiukimmin marxilaisuuden yhteenliittämien Venäjän työläisten enemmistön tahtoa.

Sen sijaan te, seitsemän edustajaa, ette ota toiminnassanne huomioon tuota tahtoa ja toimitte sitä vastaan. Te teette rohkeasti päätöksiä, jotka ovat ristiriidassa tietoisten työläisten enemmistön tahdon kanssa. Palautamme mieleen vaikkapa sen, että te hyväksyitte erällä puolinaisilla perusteilla joukkoonne ei-sosialidemokraatti Jagellon, jota yksikään Puolan sosialidemokraatti ei ole tähän saakka tunnustanut, taikka sen, että te olette hyväksyneet — vastoin työläisten enemmistön tahtoa — nationalistiset tunnukset, niin sanotun kansallisen kulttuuriautonomian y.m. Emme tiedä tarkalleen, millaiset suhteet teillä on likvidaattorien virtaukseen, mutta arvelemme, että te olette pikemminkin likvidaattoruuden puoleen häilyviä kuin sen täydellisiä kannattajia. Mutta olipa asia kuinka tahansa, niin kiistämättömäksi tosiasiaksi jää, että te ette pidä itseenne nähden velvoittavina mielipiteitä ja vaatimuksia, joita esittää niiden Venäjän tietoisten työläisten enemmistö, joiden kanssa me käymme käsi kädessä.

Sanomattakin on selvää, että tällaisen tilanteen vallitessa jokainen sosialisti maailman missä maassa tahansa, jokainen tietoinen työläinen pitää aivan kauheana teidän pyrkimystänne alistaa meidät yhden äänen enemmistöllä, evätä

meiltä toinen kahdesta paikasta Duuman valiokunnissa tai muissa edustuslaitoksissa, Duuman puhujaluetteloidessa j.n.e., tyrkyttää meille väkisin sitä taktiikkaa ja politiikkaa, minkä Venäjän tietoisten työläisten enemmistö tuomitsee.

Me tunnustamme emmekä voi olla tunnustamatta, että tällä hetkellä meidän erimielisyytemme ovat sovittamattomia muullakin eikä ainoastaan duumatoiminnan alalla. Meidän on pakko todeta, että pyrkiessänne alistamaan meidät ja eväämään meiltä toisen paikan kahdesta te harjoitatte ehdottomasti hajatustoimintaa ja teette mahdottomaksi kaiken yhteistoiminnan. Mutta ottaen huomioon työläisten itse-pintaisen toivomuksen, että edes ulkomaailman silmissä säilytettäisiin sosialidemokraattisten edustajain yhtenäisyys vaikkapa duumatoiminnan alalla, ja ottaen huomioon sen vuotuisen toimintakokemuksemme, joka on osoittanut, että *sopimustietä voidaan* saada aikaan tuollainen yhtenäisyys *duumaesiintymisten* alalla, kehotamme teitä päättämään tiukasti ja vilpittömästi, kerta kaikkiaan, ettei sallita mitään työväenkuuriasta valittujen kuuden työläisedustajan alistamista 7 edustajan äänellä. IV Valtakunnanduuman sosialidemokraattisen edustajaryhmän todellinen yhtenäisyys on säilytettävissä yksistään siten, että tunnustetaan täydellisesti ja tinkimättömästi seitsikon ja kuusikon tasa-arvoisuus ja niiden kesken noudatetaan sopimusperiaatetta kaikissa duumatoimintaa koskevissa kysymyksissä.

„Za Pravdu“ № 13,
lokakuun 18 pnä 1913

Julkaistaan „Za Pravdu“ lehden
tekstin mukaan

DUUMAN „SEITSIKKO“

Valtakunnanduuman seitsemän edustajan pitkät julistukset ja järkeilyt likvidaattoruuden puolustukseksi tekevät peräti kummallisen vaikutuksen.

Seitsikko pohtii kaiken aikaa *yksinomaisesti* vain duumatoimintaa, sosialidemokraattien toimintaa *Duumassa!*

Seitsikon mielestä Taurian palatsin ulkopuolella ei ole *mitään* organisoitua! „Me seitsemän olemme päättäneet, me ja Jagello äänestimme, me lähetimme puhujat, me hyväksyimme julkilausuman” — muuta et kuulekaan seitsikolta. „Me duumamiehet”, „me Duumassa olevat” — vain tämän seitsikko tietää ja ymmärtää, ei mitään muuta.

Seitsikko on jo niin peräti likvidaattoruuden turmelema, että se on lakannut ymmärtämästä marxilaisuuden aakkosia.

Marxilaisuuden mukaan Duumassa olevien edustajien *ei* pidä ajaa läpi *omaa* tahtoaan, vaan marxilaisen organisaation tahtoa, *ei omia* päätöksiään, vaan marxilaisen kokonaisuuden päätöksiä, *ei omaa* taktiikkaansa, vaan tuon kokonaisuuden taktiikkaa. Miten noloa ja häpeällistä, että tätä marxilaisuuden perustotuutta täytyy selittää Duuman edustajille! Kuinka pitkälle likvidaattoruuden puoleen häilyminen onkaan heidät vienyt, kun he tohtivat esiintyä puolueettomien tavoin, proletarisen poliittisen organisaation hävittäjien tavoin!

Seitsemän likvidaattoruuteen kallistuvaa *pelkää edes asettaa* kysymystä, „missä on marxilainen organisaatio”.

Ja kuitenkin juuri se on ydinkysymys.

Kaikki yhtenäisyydestä huutamiset ovat pelkkää vilppiä, jos kierretään Venäjän etumaisten, tietoisten, marxilaisesti järjestyneiden työläisten *enemmistön yhteistahtoa, yhtenäisiä* päätöksiä, *yhtenäistä* taktiikkaa koskeva kysymys.

Sanomalehti „Za Pravdu” on jo kauan sitten osoittanut, minkä tietojen mukaan voidaan (ja täytyy) määritellä työ-

läisten enemmistön marxilainen tahto, jonka hyljeksiminen on hajotustoimintaa, desorganisointia, hävitystä.

Nämä tiedot ovat: 1) IV Duuman edustajain vaalit työväenkuuriassa; 2) työväenlehtien historia; 3) ammattiliitot. Euroopassa näihin lisätään vielä tärkein seikka: poliittisen puolueen yleisiin jäsenluetteloihin merkittyjen lukumäärä. Jokainen ymmärtää, ettei Venäjällä voi olla sellaisia tietoja; niitä korvaavat osittain *yleiset päätökset*, jotka ovat velvoittavia jokaiselle rehelliselle työmiehelle.

Likvidaattorit ja seitsikko eivät puhu sanaakaan tästä, he *eivät puhu* sanaakaan marxilaisen organisaation tunnusmerkeistä, sen päätöksistä, sen taktiikasta! Likvidaattorit ja seitsikko haluavat „yhtenäisyyttä“, toisin sanoen kuuden työläisedustajan *alistamista seitsemän puolueettoman* tahdon, *toisin sanoen marxilaisen kokonaisuuden tahdon rikkomista*.

Likvidaattorit ja seitsikko haluavat, että sosialidemokraattisten edustajien duumaryhmä toimisi omalla riskillään ja vastuullaan, niinkuin se itse mieli, tuosta kokonaisuudesta *välittämättä ja vastoin* sitä. Ja tätä häpeällistä, organisaatiota hajottavaa vaatimusta he nimittävät yhtenäisyyden vaatimukseksi.

Seitsikon kirkuminen yhtenäisyydestä tuo mieleen tunnetun kaskun: seitsemän haluaa ”yhdistyä” kuuden kera samalla tavalla kuin ihminen „yhtyy” leipäpalan kanssa. Hän *syö* sen.

Seitsemän puolueetonta haluaa syödä marxilaisten kuutosryhmän ja vaatii, että tuota nimitettäisiin „yhtenäisyydeksi”.

Työläisten enemmistöstä *erkaantunut* seitsikko, seitsemän *likvidaattoruutta kannattavaa* edustajaa, seitsikko, joka on unohtanut, että he ovat Duumassa vain työväen enemmistön tahdon *toteuttajia*, hävittää marxilaista organisaatiota, — juuri sitä likvidaattorit ja seitsemän edustajaa tekevät!

Työväenluokka esiintyy tätä työväenluokan organisaation röyhkeiksi käyneiden vihollisten ennenkuulumatonta hajottavaa menettelyä vastaan vaatiensa päättäväisesti alistumista *myös* duumatoiminnassa.

LIBERAALINEN PORVARISTO JA LIKVIDAATTORIT

Venäjän liberaalisen porvariston pääpuolueella, kadetti-puolueella, on yleisesikunnassaan paljonkin eurooppalaisesti sivistynyttä väkeä. Meidän aikanamme henkilö ei voi olla sivistynyt, ellei hänellä ole marxilaisuuden ja länsieurooppalaisen työväenliikkeen yleistuntemusta.

Venäjän kadeteilla, koska heidän puolueessaan on niin runsaasti porvarillista sivistyneistöä, on luonnollisesti tällainen tuntemus, onpa heidän joukossaan monta sellaistaakin ihmistä, jotka ovat nuoruudessaan itse olleet marxilaisia tahi miltei marxilaisia, mutta ovat vuosien varrella „viisastuneet” ja muuttuneet liberaalisiksi poroporvareiksi.

Kaikki tämä selittääkin sen eron, mikä on vanhojen, Euroopan, ja uusien, Venäjän, liberaalien suhtautumisessa sosialidemokratiaan. Edelliset taistelivat sosialidemokratian syntymistä vastaan, kielsivät sen olemassaolo-oikeuden, jälkimmäisten on pakko tyytyä *tosiasiaan*: „me emme epäile sitä”, kirjoittaa „Retsh” lehti (№ 287) johtavassa artikkelissaan, „että Venäjällä sosialidemokratia on muuttuva proletariaatin julkiseksi poliittiseksi puolueeksi”. Sen tähden taistelu sosialidemokratiaa *vastaan* on saanut meidän liberaaleillamme sosialidemokratian *keskuudessa* esiintyvän *opportunistin puolesta* käytävän taistelun muodon.

Meidän liberaaliset porvarimme, jotka ovat voimattomia estämään sosialidemokratian syntymistä ja kasvua, ovat kohdistaneet kaiken huomionsa siihen, että tämä sosialidemokratia *kasvaisi liberalismiin suuntaan*. Tästä on johtunut se, että kadettimme ovat monia vuosia ja järjestelmällisesti yrittäneet tukea opportunistimia (ja erityisesti likvidaatteja) sosialidemokratian riveissä; liberaalit ovat

oikeassa pitäessään tuollaista tukemista *ainoana* keinona, jonka avulla voidaan säilyttää liberaalien vaikutus proletariaattiin ja saattaa työväenluokka riippuvaiseksi liberaalimesta porvaristosta.

Sangen opettavaista on tämän vuoksi se, miten liberaalit arvioivat työläisedustajain kuutosryhmän ja likvidaattoruuteen kallistuvan seitsikon välisen taistelun. Sivusta seuraten liberaalien on pakko tunnustaa suoraan perusasia: seitsemän edustajaa — nämä ovat „socialidemokratian parlamentaarisia aineksia”, nämä ovat „parlamenttitoiminnan puolue”, heidän riveissään on „socialidemokraattisen duumaryhmän koko intelligenssi”. Tämä edustaa „socialidemokratian julkiseksi parlamenttipuolueeksi kehittymisen” suuntaa, erikoiseen „taktiikkasuuntaukseen” sidottua linjaa. „Novaja Rabotshaja Gazeta” on socialidemokraattisten parlamenttmiesten äänenkannattaja”.

„Za Pravdu” sitä vastoin on „leppymättömien äänenkannattaja”, kirjoittaa „Retsh”. Se ei ole parlamenttitoiminnan puolue, vaan „päinvastainen puolue”.

„Intelligenttiedustajain” puolue „työläisedustajia” vastustamassa, sellainen on „Retsh” lehden arvio. „Retsh” uskottelee vilpillisesti, ettei muka voida tietää, kenen puolella on työläisten enemmistö, mutta itse kumooa sanansa heti seuraavassa opettavaisessa virkkeessään:

„Mitä lujemmin tuota normaaliin” (s.o. julkiseen, legaaliseen) „olemassaoloon siirtymistä jarrutetaan”, kirjoittaa se, „sitä enemmän on syytä odottaa, että *socialidemokraattisen intelligenssin parlamenttienemmistön on pakko antaa peräksi parlamentin ulkopuoliselle työväen enemmistölle* ja sen nykyisille mielialoille. Me olemme nähneet tällaisen suuntien jakautumisen aiheuttamat surulliset seuraamukset vuoden 1905 lopulla. Ja olkoonpa itse kukin mitä mieltä hyvänsä nykyisestä umpikujasta selviytymisen teistä, niin tuskinpa löytyy sellaisia, jotka asettuvat puolustamaan virheitä, mitä kansanjoukkojen alkuvoimaisen mielialan kokemattomat johtajat tekivät niinä talvikuukausina”. Näin kirjoittaa „Retsh”.

Alleviivasimme sen, mikä meitä tällä haavaa erikoisesti kiinnostaa tässä tunnustuksessa.

Parlamentin ulkopuolinen työväen enemmistö vastustaa „socialidemokraattisen intelligenssin parlamenttienemmistöä” — sellainen on kuutosen ja seitsikon välisen kiistan olemus, mikä on käynyt selväksi jopa liberaaleillekin.

Seitsikko ja „Novaja Rabotshaja Gazeta” on itseään socialidemokraattiseksi nimittävän intelligenssin enemmistö,

joka on „parlamentin ulkopuolista työväen enemmistöä” *vastaan, puoluetta vastaan.*

Vanhaa puoluetta ei ole olemassa, vanhaa puoluetta ei tarvita, tulemme toimeen ilman puoluettaakin, yksinomaan sanomalehden ja duumatoiminnan avulla, harjoittaen propagandaa tulevan julkisen puolueen puolesta,— sellainen on olemukseltaan seitsikon kanta ja kaikkien likvidaattorien kanta.

On ymmärrettävää, miksi liberaalit niin kiittelevät seitsikköä ja likvidaattoreita kehuen heitä parlamenttiolojen ymmärtämisestä, nimittäen heidän taktiikkaansa „mutkalliseksi, harkituksi, ei-yksinkertaistetuksi”. Seitsikko ja likvidaattorit vievät *liberaalien tunnuksia* työväen keskuuteen — kuinka liberaalit voisivat olla ylistelemättä heitä? Liberaalit eivät tarvitse mitään muuta kuin sitä, että muodostetaan intelligenttien, parlamenttimiesten, legaalisuuden kannattajien linnake vanhaa puoluetta *vastaan*, „parlamentin ulkopuolista työväen enemmistöä” *vastaan.*

— Antaa tämän linnakkeen nimittää itseään sosialidemokraattiseksi, eihän olennaista ole nimi, vaan sen liberaalinen työväenpolitiikka,— järkeilee valistunut porvaristo, ja porvariston kannalta katsoen se järkeilee aivan oikein.

Liberaalit ovat ymmärtäneet (ja lörpötelleet julki) sen, minkä kaikki tietoiset, eturivin työläiset ovat jo kauan sitten käsittäneet, nimittäin, että „Novaja Rabotshaja Gazetan” ryhmä ja sen mukana kulkeva seitsikko on sosialidemokraattisesta puolueesta irtaantunut ja puolueen kieltävä, maanalaista toimintaa sättävä liberaalisen intelligenttien linnake, intelligenttien, joka harjoittaa järjestelmällistä porvarilliselle reformismille, porvarilliselle nationalismille tehtävien myönnytysten politiikkaa j.n.e.

Todella puoluekantaisen, liberaalisesta porvaristosta todella riippumattoman „parlamentin ulkopuolisen työväen enemmistön” yhtenäisyys *ei ole ajateltavissa* ilman päättäväisen taistelun käymistä tätä työväenpuolueen likvidoidijien intelligenttilinnaketta vastaan.

KAPITALISMI JA TYÖLÄISTEN MAAHANMUUTTOLIIKE

Kapitalismi on luonut kansojen erikoislaatuisen siirtolaisuuden. Teollisessa suhteessa nopeasti kehittyvät maat, ottamalla käyttöön enemmän koneita ja syrjäyttämällä takapajuisia maita pois maailman markkinoilta, nostavat työpalkat keskinkertaista korkeammalle ja houkuttelevat palkkatyöläisiä jälkeensä jääneistä maista.

Satoja tuhansia työläisiä tulee tällä tavalla siirretyksi satojen ja tuhansien virstojen taakse. Korkeimmalle kehittyneet kapitalismi vetää heitä väkisin pyörteisiinsä, tempaa heidät pois syrjäkulmilta, tekee heistä maailmanhistoriallisen liikkeen osanottajia ja asettaa heidät kasvotusten mahdavan ja yhteenliittyneen, kansainvälisen teollisuudenharjoittajain luokan kanssa.

Siitä ei ole epäilystäkään, että vain äärimmäinen kurjuus pakottaa ihmiset jättämään kotimaansa, että kapitalistit riistävät siirtolaisyöläisiä mitä julkeimmin. Mutta vain taantumukselliset voivat sulkea silmänsä näkemästä tämän nykyaikaisen kansojen siirtolaisliikkeen *edistyksellistä* merkitystä. Pääoman sorrosta ei vapauduta eikä voida vapautua muuten kuin kapitalismin edelleen kehittymisen ja sen pohjalla tapahtuvan luokkataistelun tietä. Ja juuri tähän taisteluun kapitalismi vetääkin *koko* maailman työtätekeviä joukkoja hävittäen paikallisen elämän ummehtuneisuutta ja pinttyneisyyttä, särkien kansallisia väliseiniä ja ennakkoluuloja, liittäen yhteen kaikkien maiden työläisiä Amerikan, Saksan j.n.e. suurimmissa tehtaissa ja kaivoksissa.

Amerikka on työläisiä maahan tuovien maiden etunenässä. Tässä tiedot Amerikkaan muuttaneiden siirtolaisten lukumäärästä:

Kymmenvuotiskaudella	1821—1830.....	99	tuhatta siirtolaista
"	1831—1840.....	496	" "
"	1841—1850.....	1.597	" "
"	1851—1860.....	2.453	" "
"	1861—1870.....	2.064	" "
"	1871—1880.....	2.262	" "
"	1881—1890.....	4.722	" "
"	1891—1900.....	3.703	" "
Yhdeksänvuotiskaudella	1901—1909.....	7.210	" "

Siirtolaisuuden kasvu on valtavaa ja yhäti voimistuvaa. Viiden vuoden aikana, vuosina 1905—1909, Amerikkaan muutti keskimäärin (kysymys on vain Yhdysvalloista) *enemmän kuin miljoona henkilöä* vuodessa.

Mielenkiintoista tässä yhteydessä on siirtolaisten (immigranttien, s.o. Amerikkaan muuttavien) kokoomuksen muuttuminen. Vuoteen 1880 saakka oli vallitsevana niin sanottu *vanha*, vanhoista kulttuurimaista, Englannista, Saksasta ja osaksi Ruotsista tapahtunut maahanmuutto. Aina vuoteen 1890 saakka Englannista ja Saksasta tuli yhteensä enemmän kuin puolet kaikista maahanmuuttaneista.

Vuodesta 1880 lähtien alkaa uskomattoman nopea niin sanottu *uusi*, itä- ja etelä-Euroopan maista, Itävallasta, Italiasta ja Venäjältä tapahtunut maahanmuutto. Näistä kolmesta maasta muutti Pohjois-Amerikan Yhdysvaltoihin:

kymmenvuotiskaudella	1871—1880.....	201	tuhatta
"	1881—1890.....	927	"
"	1891—1900.....	1.847	"
yhdeksänvuotiskaudella	1901—1909.....	5.127	"

Näin muodoin vanhan maailman takapajuisimmille maille, joiden koko elämänjärjestyksessä on säilynyt eniten maaorjuuden jätteitä, opetetaan niin sanoaksemme väkipakolla sivilisaatiota. Amerikan kapitalismi tempaa miljoonia työlläisiä takapajuisesta itä-Euroopasta (muun muassa myös Venäjältä, josta vuosien 1891—1900 aikana muutti pois 594 tuhatta ja vuosien 1900—1909 aikana 1.410 tuhatta) näiden puolittain keskiaikaisesta olotilasta ja asettaa heidät proletariaatin etumaisen, kansainvälisen, armeijan riveihin.

Mielenkiintoisen havainnon on tehnyt Gurvitsh, viime vuonna ilmestyneen tavattoman opettavaisen englantilaisen „Immigraatio ja työ”-nimisen kirjan kirjoittaja. Vuoden 1905 vallankumouksen jälkeen on Amerikkaan muuttaneiden siirtolaisten määrä kasvanut erittäin suuresti (v. 1905 —

1 milj., v. 1906 — 1,2 milj., v. 1907 — 1,4 milj. ja vuosina 1908 ja 1909 — kumpanakin 1,9 miljoonaa). Työläiset, jotka olivat Venäjällä olleet mukana monenlaisissa lakoissa, veivät Amerikkaankin rohkeampien, hyökkäysluontoisten joukkolakkojen hengen.

Venäjä jää yhä enemmän jälkeen antaen osan parhaista työläisistään ulkomaille; Amerikka menee yhä nopeammin eteenpäin ottaen kaikkialta maailmasta toimeliaimman, työkykyisimmän työläisväestön*.

Suurin piirtein Amerikan tasolla kulkeva Saksa muuttuu maasta, josta työläisiä muutti muualle, maaksi, joka vetää puoleensa vieraita työläisiä. Saksasta Amerikkaan muuttaneiden immigranttien luku, joka kymmenvuotiskaudella 1881—1890 kohosi 1.453 tuhanteen, laski yhdeksänvuotiskaudella 1901—1909 aina 310 tuhanteen. Sen sijaan Saksassa olevien ulkomaalaisten työläisten lukumäärä vuosina 1910—1911 oli 695 tuhatta, mutta vuosina 1911—1912 — 729 tuhatta. Jos tarkastelemme näiden viimeksi mainittujen jakautumista elinkeinoaloittain ja niiden maiden mukaan, mistä he ovat tulleet, niin saamme seuraavanlaisen kuvan:

	Saksassa työssä olevista ulkomaalaisista työläisistä vv. 1911—1912 (tuha = sissa)		
	Maatalou- dessa	Teollisuu- dessa	Yhteensä
Venäjältä	274	34	308
Itävallasta	101	162	263
Muista maista.....	22	135	157
<i>Kaikkiaan.....</i>	397	331	728

Mitä enemmän maa on jäänyt jälkeen, sitä enemmän se antaa kouluttamattomia, „hanttitöitä” tekeviä työläisiä, maatyöläisiä. Edelläkäyvät kansakunnat anastavat itselleen niin sanoaksemme parhaat ansiolajit jättäen puolittain villeyks-tilassa oleville maille huonomman lajin ansiotyöt. Yleensä Eurooppa („muut maat”) antaa Saksalle 157 tuhatta työläistä, joista *enemmän kuin* $\frac{8}{10}$ (135 tuhatta 157 tuhannesta) on teollisuustyöläisiä. Takapajuinen Itävalta antaa teollisuustyöläisiä vain $\frac{6}{10}$ (162 tuhatta 263 tuhannesta).

* Yhdysvaltojen ohella muutkin Amerikan valtiot rientävät nopein askelin eteenpäin. Viime vuonna Amerikkaan muuttaneiden siirtolaisten lukumäärä oli noin 250 tuhatta, Brasiliaan muuttaneiden noin 170 tuhatta, Kanadaan muuttaneiden yli 200 tuhatta, yhteensä 620 tuhatta vuodessa.

Takapajuisin maa — Venäjä antaa teollisuustyöläisiä kaikkiaan vain $\frac{1}{10}$ (34 tuhatta 308 tuhannesta).

Täten siis Venäjää lyödään kaikessa ja kaikkialla sen takapajuisuuden takia. Mutta Venäjän työläiset, maan muuhun väestöön verrattuna, riistäytyvät muita rohkeammin irti tästä takapajuisuudesta ja villeydestä, antavat suurimman vastaiskun näille kotimaansa „armaille” piirteille ja liittyvät muita lujemmin yhteen kaikkien maiden työläisten kanssa yhdeksi yleismaailmalliseksi vapautusvoimaksi.

Porvaristo yllyttää toisen kansakunnan työläisiä toisen kansakunnan työläisiä vastaan pyrkien erottamaan heidät toisistaan. Tietoiset työläiset, jotka ymmärtävät, että kapitalismin suorittama kaikkien kansallisten väliseinien särkeminen on kiertämätöntä ja edistyksellistä, pyrkivät auttamaan takapajuisista maista tulleiden tovereittensa valistamista ja järjestämistä.

„*Za Pravdu*” № 22,
lokakuun 29 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „*Za Pravdu*” lehdessä
tekstin mukaan

**SOSIALIDEMOKRAATTISEN DUUMARYHMÄN
SISÄISTÄ TAISTELUA KOSKEVAA
AINEISTOA ¹⁰⁷**

Valtakunnanduuman kuuden (kuuriasta valitun) sosialidemokraattisen työläisedustajan Badajevin, Malinovskin, Muranovin, Petrovskin, Samoilovin ja Shagovin sekä toisaalta Valtakunnanduuman sosialidemokraattisen edustajaryhmän muiden seitsemän jäsenen välillä on puhjennut taistelu. Sekä kuusikko että seitsikko ovat kääntyneet työläisten puoleen julistuksin pyytäen näitä harkitsemaan kysymystä ja lausumaan mielipiteensä.

Kysymystä on jo alettu käsitellä Pietarin työläisten keskuudessa, ja jotta se tapahtuisi menestyksellisesti, esitämme yhteenkokoamiamme aineistoja ja mielelmiä, jotka kiinnostavat jokaista oman marxilaisen järjestönsä kohtaloista huolehtivaa työläistä.

KENEN TAHTO?

Peruskysymys, mikä työläisten eteen nousee sosialidemokraattisen duumaryhmän hajaantumista koskevan kysymyksen yhteydessä, on kysymys duumaryhmän suhtautumisesta marxilaiseen kokonaisuuteen. Kenen tahdon tulee määrätä sosialidemokraattisen duumaryhmän päätökset, taktiikka ja menettely?

Maailman kaikkien sosialidemokraattisten edustajaryhmien kokemus antaa tähän kysymykseen selvän ja aivan kiistattoman vastauksen. Sosialidemokraattien duumaedustajat

ovat kyseessäolevan maan tietoisien ja yhteenliittyneen proletariaatin tahdon läpiviejiä. Päätökset, jotka eturivin proletariaatti on tehnyt ja joita se vie läpi kaikessa taloudellisessa ja poliittisessa taistelussaan, ovat *velvoittavia* sosialidemokraattiselle duumaedustajistolle. Parlamentin edustajat, jotka ovat joutuneet ristiriitaan tietoisien, yhteenliittyneen, eturivin proletariaatin tahdon kanssa, luopuvat valtuuksistaan, s.o. kieltäytyvät edustajan nimityksestä.

Ennen kaikkea on käsitettävä selvästi ja painettava lujasti mieleen nämä yleiset perusmääritelmät, joista kaikki marxilaiset koko maapallolla ovat yhtä mieltä, ettei kaikenlaisten kelvottomien ihmisten annettaisi sotkea ja hämätä kiistakysymystä.

Jos joku alkaa puolustaa sitä, että Duuman sosialidemokraattien ei tarvitse olla riippuvaisia yhteenliittyneiden ja tietoisien työläisten enemmistön tahdosta, niin hän näyttää heti olevansa marxilaisen organisaation vihollinen ja sosialidemokraattisten työläisten kaikkinaisen yhtenäisyyden, kaikkinaisen yksimielisen toiminnan rikkoja.

Nyt herää kysymys, kuinka meidän, venäläisten työläisten, on siis määriteltävä Venäjän tietoisien ja yhteenliittyneiden sosialidemokraattisten työläisten enemmistön tahto ja päätökset?

MIKA ON VENÄJÄN TIETOISTEN TYÖLÄISTEN ENEMMISTÖN TAHTO?

Yhtenäiseksi poliittiseksi kokonaisuudeksi yhdistyneen proletariaatin tahdon määrittelemisen pohjana maailman kaikissa maissa ovat seuraavat tunnusmerkit.

Ensiksikin, työväenlehdet. Yksiä tai toisia työväenlehtiä tukemalla proletariaatti määrittelee poliittisen tahtonsa, määrittelee, mitä suuntausta se kannattaa.

Toiseksi, parlamenttivaalit. Eri maissa on voimassa erilainen vaalilaki, mutta usein voidaan erehtymättä määritellä, *millaisia edustajia* työväenluokka valitsee. Työläisten valitsemien edustajain *suunta ilmentää* proletariaatin *tahtoa*.

Kolmanneksi, kaikenlaiset työväenliitot ja -yhdistykset, erittäinkin ammattiliitot, jotka käyvät taistelua pääomaa

vastaan, tekevät mahdolliseksi sen, että voidaan päätellä, mikä on proletariaatin tahto.

Neljänneksi, proletariaatin tahdon tarkimpia määrittelijöitä Länsi-Euroopassa ovat sosialististen puolueiden päätökset, puolueiden, jotka toimivat julkisesti ja joiden jäsenistö on kaikille tunnettu.

Kuten tiettyä, Venäjällä ei ole julkista sosialidemokraattista puoluetta, yksinpä kadettipuoluettakin meillä pidetään kiellettyinä. Sen tähden väkeä, joka hyökkäilee „maanalaisuutta” vastaan tai luopuu siitä taikka puolustelee siitä kieläytymistä, meillä Venäjällä nimitetään likvidaattoreiksi, s.o. luopioiksi, työväenorganisaation hävittäjiksi.

Tarkastelkaamme, minkälaiset ovat Venäjän eturivin työläisten tahtoa osoittavat *asiatiedot*.

MITÄ II, III JA IV VALTAKUNNANDUUMAN VAALIT PUHUVAT PROLETARIAATIN TAHDOSTA?

Taantumuksellista työläisten ja talonpoikaiston toisistaan erottamista silmälläpitäen Venäjän vaalilain perusteella on saatettu voimaan työväenkuuriat, s.o. erilliset vaalit työläisten keskuudessa. Mutta tällä tavalla tulee vieläkin nopeammin määritellyksi työläisten tahto, sillä he lähettävät Duumaan miehiä, jotka hyväksyvät heidän katsomuksensa ja suuntansa.

Sen vuoksi *kaikki työväenkuuriasta* valitut edustajat niin II:ssa, III:ssa kuin IV:ssäkin Valtakunnanduumassa ovat olleet *sosialidemokraatteja*. Kaikkien kehittyneiden ihmisten (poliittisesti epärehellisiä lukuunottamatta) on ollut pakko tehdä tästä se johtopäätös, että Venäjän työväen tahdon mukaista on se, että kuljetaan yksimielisinä ja uskollisesti yhdessä sosialidemokraattien kanssa.

Mutta *mitä* sosialidemokratian *sisällä olevaa* suuntaa työläiset ovat kannattaneet?

Siihen saadaan selvä vastaus, kun lasketaan yhteen työväenkuuriasta valittujen edustajain *suuntaa* koskevat tiedot. Toisessa Duumassa oli tällaisia edustajia 23, heistä oli bolshevikkeja 11 (s.o. 47%). Tiedetään, että juuri siihen aikaan, keväällä 1907, oli tarkoin laskettu ja tarkistettu, että bolshevikit olivat työväenpuolueessa enemmistönä.

Kolmannessa Duumassa, vaalilain muuttamisen jälkeen, oli 8 työväenkuurian edustajaa, heistä 4 bolshevikkia (s.o. 50%). Neljännessä Duumassa oli 9 työväenkuurian edustajaa, heistä 6 bolshevikkia (s.o. 67%).

Siis kuuden vuoden kuluessa, vuodesta 1907 vuoteen 1912, jolloin intelligenssi pakeni sosialidemokratian *riveistä*, työläiset siirtyivät *yhä enemmän* bolshevikkien puolelle.

Enemmän kuin kaksi kolmannelta Venäjän työläisistä kannattaa samoja katsomuksia ja samaa suuntaa kuin *kuusi* IV Duuman työläisedustajaa (työväenkuuriasta valittua edustajaa): Badajev, Malinovski, Muranov, Petrovski, Samoilov ja Shagov. Näiden puolella on poliittiseen elämään osallistuvien tietosten työläisten *valtava enemmistö*.

Intelligentit ovat paenneet marxilaisesta organisaatiosta, yrittäneet likvidoida sen. Työläiset ovat loitonneet likvidaatoreista. Vain epärehelliset ihmiset saattavat kieltää tämän tosiasian.

KETÄ OVAT EDUSTAJAT?

Samana päivänä, jolloin sanomalehdissä julkaistiin toisaalta 6 edustajan julkilausuma * ja toisaalta heidän vastustajiensa julkilausuma, riensi likvidaattorien sanomalehti (60. numerossaan) esittämään 7 edustajan puolustusperusteeksi sen väitteen, että seitsemän edustajan puolella on *yhtä paljon* työläisten ääniä kuin kuudenkin puolella.

Meidän lehdessämme (№ 13) julkaistiin samoihin aikoihin tietoja, jotka tyrmäsivät likvidaattorit kokonaan asemistaan ja tekivät heidän esittämänsä „perusteen” aivan merkityksettömäksi.

Nämä numerotiedot osoittavat työläisten lukumäärän niissä kuvernementeissa, joista Duumaan on valittu sosialidemokraattiset edustajat, ja antavat selvän käsityksen siitä, kumman sosialidemokraattisen edustajaryhmän osan kannalla on enemmän ja vieläpä kuinka paljon enemmän työväen ääniä.

* Ks. tätä osaa, ss. 443—445. *Toim.*

Tässä nämä tiedot:

Kuvernementit	Edustajain sukunimet	Tu h a n s i s s a		
		Työläisten lukumäärä tehdastar- kastajain tietojen mukaan	Vuori- teolli- suus	K a i k k i- a a n
Moskovan	Malinovski	348	3	351
Vladimirin	Samoilov	202	3	205
Pietarin	Badajev	170	27	197
Jekaterinoslavin	Petrovski	33	85	118
Kostroman	Shagov	91	—	91
Harkovin	Muranov	45	1	46
	<i>Yhteensä</i>	889	119	1.008
Varsovan	Jagello	78	—	78
Donin alue	Tuljakov	18	41	59
Ufan	Haustov	6	31	37
Taurian	Burjanov	10	10	20
Irkutskín	Mankov	2	11	13
Tiflisiin	Tshheidze	5	—	5
Karsin ja Batumin alueet	Tshhenkeli	1	1	2
	<i>Yhteensä</i>	120	94	214

Koska edustaja Jagello ei kuulu 7 edustajan joukkoon, siksi kun hän ei ole sosialidemokraatti eikä hänellä ole päätösvaltaista ääntä 6 ja 7 edustajan välisiä suhteita koskevassa kysymyksessä ja kun hän sitä paitsi on päässyt Duumaan vastoin Varsovan kaupungin työväen valitsijamiesten enemmistön tahtoa, niin Varsovan kuvernementin työläisten lukumäärää ei voida laskea 7 edustajan kannalla olevien työläisten äänien joukkoon.

Täten saadaan tulokseksi, että 1 miljoonasta 144 tuhanesta äänestä 7 edustajan osalle tulee kaiken kaikkiaan 136 tuhatta eli 11,8 prosenttia eli noin *kymmenesosa*, mutta 6 edustajan osalle tulee 1 miljoona 8 tuhatta ääntä eli 88,2 prosenttia eli noin *yhdeksän kymmenesosa*.

Likvidaattorien jyrkkä väite työväen äänten tasanjakautumisesta on tullut täydellisesti kumotuksi.

Millaisia vastaväitteitä he nyt esittävät?

Heidän vastauksensa on sellainen, että sen sietää toistaa kokonaisuudessaan, ja se voidaan selittää vain sillä, että heidän asemansa on toivoton.

„*Sivuuttaen kysymyksen näiden numeroiden oikeellisuudesta ja merkityksestä toteamme...*”— sanoo hra F. „Novaja Rabotshaja Gazetan” 61. numerossa.

Herrat, tehän puhuite työläisten äänten määrästä, teille esitettiin numerotietoja, ja te jätätte ne sivuun.

Tuskin hän oli ehtinyt sen sanoa, kun seuraavassa numerossa (№ 62) julkaistiin lausunto, jonka johdosta et voi muuta kuin levitellä käsiäsi.

„*Tämän väittämän aritmeettisesta puolesta lehtemme eilen jo sanoi sanansa*”.

Sivuuttaminen merkitseekin „sanansa sanomista”. Kuinka yksinkertaisiksi herrat likvidaattorit oikein ihmisiä luulevat?

Esittäessämme nuo yllä olevat numerot, joita likvidaattorit eivät ole voineet kumota, me emme puhuneet sanaakaan siitä erikoisesta merkityksestä, mikä vaalijärjestelmässämme on niillä kuvernementeilla, joista 6 työläisedustajaa on valittu. *Tosiasioiden* nolaamina likvidaattorit yrittävät puhua erikoisista etuoikeuksista, joita kesäkuun 3 päivän laki on suonut 6 edustajalle, he yrittävät puhua siitä, että me kumartelemme stolypinilaisten kuuriain edessä, että me pidämme vain kuutta edustajaa sosialidemokraattisina edustajina j.n.e.

Moisista väitteistä käytetään sängen määrättyä, joskin vähemmän säädyllyistä nimitystä... Jääköön mokoma sanomatta!..

Työläisten lukumäärä kuvernementeissa on pysynyt entisellään. Niiden vertaileminen on mahdollista ja välttämätöntä.

Saksan sosialidemokratia tekee yhteenvedot menestyksensä vaalien perusteella, vaikka naisilla siellä ei olekaan äänioikeutta.

Kaikki tämä on niin selvää ja yksinkertaista, että ihmetellä täytyy, ketä likvidaattorit aikovat sotkea noilla „perusteillaan”.

MILLAISEN TYÖLÄISTEN TAHDON ILMAUKSENA OVAT TYÖVÄENLEHDET VENÄJÄLLÄ?

Kaikki tietävät, että vuosien 1908—1910 masennus- ja hajaannuskauden jälkeen Venäjällä alkoi syntyä työväenlehtiä vuodesta 1911 lähtien ja että ne voimistuivat vuonna 1912.

Tarkastelkaapa vuotta 1912. Ennen muita syntyi ja vakiintui viikkolehti „Zvezda”¹⁰⁸, joka alkoi sitten ilmestyä 2 kertaa viikossa ja valmisteli jokapäiväisen „Pravdan” syntymistä. „Pravda” syntyi työväen *tavattoman voimakkaan* kannatuksen ansiosta huhtikuussa 1912. Tämä lehti liitti ympärilleen tietoisten työläisten enemmistön. Sen suunta oli yhteenliittyneiden ja tietoisten proletaarien *enemmistön* suunta.

Vuonna 1913 ilmaantui jo *kaksi* saman suunnan yleisvenäläistä sanomalehteä. Työväen osoittaman kannatuksen suunnaton voimistuminen synnytti Moskovassa *samaa* suuntaa edustavan „Nash Putj” lehden.

Toinen suunta, likvidaattorien suunta, sai vasta vuoden 1912 *syksystä* lähtien, peräti heikkojen viikkolehtien jälkeen, ilmestymään „Lutsh”-nimisen päivälehden.

Tosiasiat vahvistavat siis kumoamattomasti sen, että työläisten *enemmistö* liittyi paljon aikaisemmin „Pravdan” ympärille. Likvidaattorien lehden perustaminen oli myöhäisempi hanke, *taistelua* enemmistön *tahtoa vastaan, hajotustyötä*, t.s. vähemmistön haluttomuutta alistua enemmistön tahtoon.

Jokainen työmies ymmärtää, että kun samassa kaupungissa perustetaan *toinen* sanomalehti, joka pyrkii horjuttamaan ensin perustettua, niin sillä *rikotaan* proletariaatin toiminnan *yhtenäisyyttä*. *Yksikään* Euroopan sosialidemokraattinen puolue ei anna asioiden mennä niin pitkälle.

MILLAISEN TYÖLÄISTEN TAHDON ILMAUKSENA OVAT TYÖVÄENLEHTIEN HYVÄKSI SUORITETUT VAROJEN KERÄYKSET?

Porvarilliset sanomalehdet pysyvät pystyssä suurten pääomien varassa. Työväenlehdet pysyvät pystyssä työläisten itsensä keräämillä varoilla.

Luovuttamalla varoja yhden taikka toisen julkaisun, yhden tai toisen sanomalehden julkaisemista varten työläiset määrittelevät selvästi tahtonsa.

Sen tähden Venäjän työläisten keskuudessa työväenlehtien hyväksi toimeenpantujen varojen keräysten historia on eräs hyvin tärkeä työläisten tahdon ilmaus. Vain peräti kehittymättömät tai vilpilliset (kadettien ja likvidaattorien tapaiset) henkilöt voivat viitata kintaalla tälle historialle.

Tässä *työläisryhmien* suorittamia *keräyksiä* koskevat tiedot, jotka on julkaistu jo moneen kertaan ja jokainen kirjantaitoinen henkilö saattaa tarkistaa:

Työläisryhmien keräysten lukumäärä				
	„Pravdalle“	Moskova- laiselle lehdelle	Yhteensä	„Lutshille“
Vuosi 1912.....	620	5	625	89
Vuosi 1913 huhtik. 1 pv. asti.....	309	129	438	139
Vuosi 1913 huhtik. 1 päivästä lokakuuhun	1.252	261	1.513	328
<i>Kaikkiaan molempien vuosien aikana.....</i>	2.181	395	2.576	556

Nämä tiedot ovat *pitkältä* aikajaksolta. Ne käsittävät *koko* 1912 vuoden ja 9 kuukautta vuodelta 1913. Ne koskevat *koko Venäjää* *.

Mistä ne puhuvat? Epäilemättä siitä, että tietoisten työläisten keskuudessa ovat *täysin vallitsevina* „Za Pravdu“ lehden *kannattajat*, *kuuden työläisedustajan* kannattajat, likvidaattoruuden vastustajat.

Se, joka ei tunnusta tämän valtavan enemmistön päätöksiä, on työläisten tahdon rikkoja, hajottaja ja epäjärjestyksen aikaansaaja.

MILLAISESTA TYÖLAISTEN TAHDOSTA PUHUVAT PIETARIN AMMATTILIITOT?

Tunnettua on, että metallityöläiset ovat kaikkein kehittyneimpiä, eturivin työläisiä ei ainoastaan Pietarissa, vaan koko Venäjällä, eikä ainoastaan Venäjällä, vaan koko maailmassa.

* Kirjoituskokoelmassa „Marxilaisuus ja likvidaattoruus“ tähän kohtaan on liitetty alaviitteenä seuraava huomautus:

„Vuoden 1914 toukokuuhun mennessä oli pyörein luvuin: pravdalaisten kannalla 6.000 työläisryhmää ja likvidaattorien kannalla noin 1½ tuhatta ryhmää“.
Toim.

Kukaan ei voi kieltää sitä — ja likvidaattorit itsekin myönsivät metallityöläisten kokouspäivänä sen, — että metallityöläiset ovat koko Venäjän proletariaatin *avantkaarti* (etujoukko).

Mitä sitten Pietarin metallityöläisten kokous osoitti?

Oli hallinnon vaalit. Oli kaksi ehdokaslistaa.

Toisessa listassa, joka oli julkaistu likvidaattorien lehdessä ja jota tämä lehti ajoi läpi, oli *useita* tunnettujen likvidaattorien nimiä.

Toinen, „Pravdassa” julkaistu lista oli *likvidaattorien vastustajien* lista.

Likvidaattorit koettivat petoksella esittää listansa liiton hyväksymäksi, mutta petos ei heitä auttanut.

Metallityöläisten kokouksessa oli osapuulle 3.000 henkeä. Näistä kaiken kaikkiaan vain 150 äänesti likvidaattorien ehdokaslistan puolesta.

On selvää, että tietoisien, eturivin työläisten tahto tuli täydellisesti määritellyksi. Työläiset eivät halua kuulla puhuttavankaan likvidaattoruudesta.

Kirjapainotyöläisten liitto on Pietarin kaikista ammatti-liitoista ainoa, joka vielä pitää likvidaattorien puolta * ja on eristäytynyt koko Pietarin proletariaatista. Ja pantakoon merkille, ettei siinäkään suhteessa likvidaattoreilla kaikki ole enää „täysin kunnossa”. Paljonko palveluskuntalaisten, puuseppien, kulta- ja hopeaseppien, vaatturien, leipurien, arkkitehti- ja rakennustyöläisten, majatalojen palveluskuntalaisten y.m. keskuudessa on likvidaattorien ihailijoita? Paljonko heitä on ja missä? Paljonko tuollaisia ihailijoita on kulttuuri- ja valistuslaitoksissa? Eipä niitä näy! Ja kuitenkin, esiintyessään maanalaista toimintaa ja „lakkointoilua” vastaan sekä sotiessaan stolypinilaisten reformien suojassa tapahtuvan julkisen toiminnan puolesta, likvidaattorit väittivät, että kaikki legaalinen on heidän puolellaan! Entä ketä on seurannut työläissivistyneistö? Lehtemme edellisessä numerossa 106 *työläisopiskelijaa* onnittelee kuutosryhmää ja tuomitsee likvidaattorit!

Seurattessaan likvidaattoreita seitsikkoon kuuluvat edustajat *rikkovat* työläisten enemmistön *tahtoa*. Sitä ovat todistaneeet sekä Duuman vaalit, sanomalehtien hyväksi

* Kirjoituskokoelmassa „Marxilaisuus ja likvidaattoruus” on tähän kohtaan liitetty alaviitteenä seuraava huomautus:

„Nyt tämäkin liitto alkaa näköjään erkaantua likvidaattoreista”. *Toim.*

toimeenpannut varojen keräykset, metallityöläisten kokoukset että koko toiminta legaalisen liikkeen alalla ja parhailaan käynnissä oleva vakuutuskampanja (vakuutusalan viikkojulkaisun kannattaminen, kuuden työläisedustajan kehotuksesta).

Seitsemän edustajan, jotka *rikkovat* työläisten enemmistön tahtoa, täytyy muistaa, mihin jälkiseurauksiin kiertämättä johtaa se, että he vaatimalla vaativat *oman* tahtonsa toteuttamista työväen enemmistöä *vastaan*.

AATTEELLINEN YHTENÄISYYS

Likvidaattorien lehti kirjoittaa:

„Sosialidemokratia on tiettyä aatteellista yhtenäisyyttä, ja henkilöt, jotka eivät tunnusta sen aatteita, eivät kuulu siihen”.

Se on totta, mutta se ei vielä ole koko totuus. Sillä sosialidemokratia ei ole ainoastaan *aatteellista*, vaan myös *organisatorista* yhtenäisyyttä. Tämän voivat unohtaa vain likvidaattorit, s.o. ne, jotka eivät halua tunnustaa nimenomaan organisatorista kokonaisuutta, eivät välitä sen tahdosta, rikkovat sen päätöksiä j.n.e.

Meikäläiset likvidaattorit, ne juuri, jotka kirjoittelivat „Lutsh” lehteen ja kirjoittelevat „Novaja Rabotshaja Gazetaan”, ovat paljastaneet itsensä työväenjoukoille selvimmin sillä, että ovat nousseet vastustamaan venäläisten marxilaisten organisaatiota ja ryhtyneet taistelemaan päättäväisesti sitä vastaan.

Tämä Venäjän työläisten ainoa olemassaoleva poliittinen järjestö on useissa päätöksissään tuominnut jyrkästi likvidaattorit, nimenomaan siitä syystä, että heidän suhtautumisansa tähän järjestöön on sietämätöntä, että se on sekasortoa ja hajaannusta aiheuttavaa. Siitä on tehty päätökset sekä vuonna 1908, vuonna 1910 että vuonna 1912. Venäjän työläiset, joita luokkansa asiat kiinnostavat, tuntevat nuo päätökset. Mutta likvidaattorit eivät ole pitäneet ainoastaan tarpeettomana alistua näihin päätöksiin, vaan vieläpä he ovat kursailematta hyljeksineetkin niitä kaikessa toiminnassaan ja propagandassaan.

Juuri sen takia likvidaattorien lehti salasikin *organisaatio*-kysymystä käsitellessään lukijoiltaan sen, että sosialidemokratia ei ole ainoastaan aatteellista, vaan myös organisaatio-

rista yhteenliittymistä. Likvidaattorit, jotka toimivat aivan erillään organisaatiosta, hyljeksivät sen päätöksiä ja tekevät pilkkaa itse sen olemassaolon tosiasiaistakin, katsovat luonnollisesti edullisemmaksi olla muistuttamatta siitä työläisille.

Mutta salatessaan tämän seikan lukijoiltaan likvidaattori-kirjailijan oli kuitenkin pakko tunnustaa, ettei mitenkään voida pitää sosialidemokratiaan kuuluvina niitä henkilöitä, jotka eivät tunnusta sen aatteita. Mutta juuri sellaista väkeähän herrat likvidaattorit ovatkin. Heidän aatteensa eivät ole sosialidemokraattisia aatteita, vaan ne ovat liberaalisen työväenpolitiikan aatteita. Kukaan ei voi missään eikä milloinkaan pitää sosialidemokratian aatteina opportunistien ja legalistien aatteita, niiden aatteita, jotka tyypistävät johdonmukaisia marxilaisia tunnuksia, saarnaavat vanhan organisaation hävittämistä ja uuden julkisen puolueen muodostamista kesäkuun 3 päivän komennon vallitessa.

Sekä järjestötoiminnallaan että epämarxilaisia aatteita propagoimalla likvidaattorit *ovat astuneet* sosialidemokratian *rajojen ulkopuolelle*.

Socialidemokratia on tiettyä organisatorista yhtenäisyyttä, ja henkilöt, jotka eivät alistu tämän organisaation kuriin, hyljeksivät sitä, hyljeksivät sen päätöksiä, eivät kuulu sosialidemokratiaan. Tämä on perussääntö.

Mutta oikeassa on liikoja löpötellyt likvidaattorikin. Hän on oikeassa kirjoittaessaan, että *henkilöt, jotka eivät tunnusta sosialidemokraattisia aatteita, eivät kuulu sosialidemokratiaan*. Aivan niin, hra likvidaattori. Te ette vain ole älynnyt sitä, että nämä sanat koskevat ennen kaikkea ja lähinnä juuri teitä itseänne, teidän likvidaattoruus-aatteitanne.

LIKVIDAATTORIT JA PORVARISTO

Jos joku alkaisi epäillä tuota, niin hänen tulisi ennen kaikkea kiinnittää huomio siihen, kuinka porvarilliset poliitikot ja porvarillinen lehdistö suhtautuvat likvidaattoruuteen, tämän aatteisiin sekä taisteluun, jota se käy marxilaista työväenorganisaatiota vastaan. Jokainen porvarilliseen lehdistöön tutustuva tulee varsin nopeasti vakuuttuneeksi siitä, että *jokainen likvidaattorien esiintyminen marxilaisia vastaan saa osakseen porvariston taholta kokonaisen ylistelyn ja ihailun tulvan*. Porvaristo otti

ilomielin vastaan likvidaattorien esiintymiset vanhaa organisaatiota vastaan, se ryhtyi riemumielin kannattamaan näiden sotaretkeä lakkoilevia työläisiä vastaan, „lakkointoi-lua” vastaan.

Mutta likvidaattoreita kehuessaan ja ylistäessään porvarillinen lehdistö ei ole voinut salata itseltään erästä murheellista seikkaa. Sen on ollut pakko tunnustaa, että likvidaattoruus, joka niin kovin miellyttää porvarillisia liberaaleja (kaukaa kalamies kalamiehen tuntee!), on vain intelligenttivistä, jolla ei ole mitään menestystä työläisjoukkojen keskuudessa. Se murehduttaa suuresti liberaaleja, mutta sen tulee ilahduttaa jokaista tietoisista työläistä!

Katsokaa, minkä arvion „Retsh”, porvarillisten liberaalien pää-äänenkannattaja, on antanut sosialidemokraattisen duumaryhmän tapahtumista.

Se sanoi suoraan, että seitsikon jäsenet ovat „socialidemokratian parlamentaarisia aineksia”, että he kuuluvat „parlamenttitoiminnan puolueeseen”, että „intelligenttiedustajien kanta on paljon harkitumpi”. Lyhyesti sanoen, herroja liberaaleja miellyttää paljon enemmän likvidaattorien ja „Novaja Rabotshaja Gazetan” asenne kuin kuuden työläisedustajan asenne.

„Kaikki he ovat välittömästi työläisten valitsemia”, sanovat liberaalit työläisedustajista, he edustavat „leppymättömien” ryhmää ja heidän tunnuksensa ovat työläisjoukoille paljon „tajuttavampia”.

Juuri tämä työläisedustajain „leppymättömyys” ja heidän välitön yhteytensä joukkoihin ei miellytäkään herroja liberaaleja. Ja he ruikuttavat, että „on syytä odottaa, että sosialidemokraattisen intelligenttisen parlamenttienemmistön on pakko antaa peräksi parlamentin ulkopuoliselle työväen enemmistölle”.

Herrat liberaalit haluaisivat sydämensä pohjasta, että nykyisessä kiistassa pääsisivät voitolle „maltilliset”, „parlamentaarisen” taktiikan kannattajat, likvidaattorit, ja että nämä sitoisivat „suoraviivaisia” tunnuksia kannattavien leppymättömien työläisedustajain kädet ja jalat!

Mutta liberaaliinkin tuntevat, että työväenluokka ja tämän uskollisuus tyypistämättömiä tunnuksia kohtaan ovat sinä esteenä, jonka vuoksi eivät voi toteuttaa likvidaattorien ja liberaalien haaveet opportunistien voitosta sosialidemokratian sisällä.

YHTEENLIITTYNEIDEN MARXILAISTEN PÄÄTÖS

Proletariaatin enemmistön tahtoa rikkovat seitsemän edustajaa kiertävät arkaillen sen, että kuutosryhmä toimii tämän enemmistön tahdon mukaisesti.

Esitämme jo julkaistun marxilaisten päätöksen:

„Neuvottelukokous katsoo, että sosialidemokraattisen edustajaryhmän *yhtenäisyys* duumatoiminnan alalla *on mahdollinen ja välttämätön*.

Kuitenkin neuvottelukokous toteaa, että *7 edustajan menettely uhkaa* vakavasti edustajaryhmän *yhtenäisyyttä*.

Käyttäen hyväkseen satunnaista 1 äänen enemmistöä 7 edustajaa loukkaa Venäjän työläisten valtavaa enemmistöä edustavien 6 työläisedustajan alkeellisia oikeuksia.

Ahtaita ryhmäkuntaetujaan silmälläpitäen 7 edustajaa riistää kuudelta edustajalta mahdollisuuden puhua Duuman puhujalavalta työväen elämän tärkeimmistä kysymyksistä. Hyvin useissa tapauksissa, jolloin sosialidemokraattinen edustajaryhmä on nimittänyt kaksi puhujaa tai useampia, ei 6 edustajaa ole saanut mahdollisuutta asettaa omaa puhejaansa, vaikka he ovat sitä vaatineet.

Jaotellaessa Duuman valiokuntien (esimerkiksi budjetti-valiokunnan) jäsenpaikkoja 7 edustajaa on samaten kieltäytynyt antamasta kahdesta paikasta toista paikkaa 6 edustajalle.

Kun edustajaryhmän puolesta valitaan edustajia työväenliikkeelle tärkeisiin laitoksiin, niin 7 edustajaa riistää yhden äänen enemmistöllä 6 edustajalta edustus oikeuden. Edustajaryhmää palveleva henkilökunta valitaan aina yksipuolisesti (niinpä esimerkiksi on evätty vaatimus toisen sihteerin asettamisesta).

Neuvottelukokous katsoo 7 edustajan menettelytavan sel-laiseksi, joka synnyttää kiertämättä kahnasta edustajaryhmässä, häiritsee yhtenäistä toimintaa ja johtaa ryhmän hajaantumiseen.

Neuvottelukokous esittää mitä jyrkimmän vastalauseensa 7 edustajan tällaista menettelytapaa vastaan.

6 edustajaa edustaa Venäjän työläisten valtavaa enemmistöä ja toimii täysin tuon enemmistön järjestyneen etujoukon poliittista linjaa vastaavasti. Sen vuoksi neuvottelukokous katsoo, että sosialidemokraattisen edustajaryhmän

yhtenäisyys duumatoiminnan alalla voidaan säilyttää *vain siten, että* edustajaryhmän molemmat osat *ovat täysin tasa-arvoisia*, ja vain sillä ehdolla, että 7 edustajaa luopuu alistamispolitiikasta.

Niistä sovittamattomista erimielisyyksistä huolimatta, joita on muullakin eikä yksin duumatoiminnan alalla, *neuvottelukokous vaatii edustajaryhmän yhtenäisyyttä* sen kahden osan tasavertaisuuden perustalla, niinkuin edellä on mainittu.

Neuvottelukokous kehottaa tietoisia työläisiä *lausumaan mielipiteensä* tästä tärkeästä kysymyksestä sekä *edistämään kaikin voimin* edustajaryhmän *yhtenäisyyden säilyttämistä*, minkä ainoana mahdollisena perustana on 6 työläisedustajan tasavertaisena pitäminen” *.

Tässä päätöksessä on työväen edustajain kautta määritelty selvästi ja tarkasti enemmistön tahto, josta olemme edellä jo yksityiskohtaisesti puhuneet.

Vain *puolueettomat* sosialidemokraatit voivat rikkoa tätä tahtoa vastaan. *Vain likvidaattorit* saattavat neuvoa seitsikköä toimimaan *omalla vastuullaan*, niinkuin toimivat työväenorganisaation hajottajat ja sekasortoon saattajat.

TOIMINTAMME EDUSTAJARYHMÄN SISÄLLÄ

6 edustajaa on jättänyt työläisten ratkaistavaksi kysymyksen painostuksesta, jota duumaryhmän satunnainen enemmistö heihin nähden harjoittaa edustajaryhmässä.

He esittivät hämmästyttäviä tosiasioita edustajaryhmän elämästä. Entä mitä 7 edustajaa vastasi heille?

Sen asemesta, että olisivat esittäneet suoran ja selvän selityksen ja kumonnet 6 edustajan mainitsemat tapaukset, jolloin näiden toimintaa Duumassa on rajoitettu, 7 edustajaa ryhtyi luettelemaan monia tapauksia, joissa rajoitusta ja alistamista ei ole harjoitettu.

Kieltämättä edustajaryhmässä on ollut tapauksia, jolloin 6 edustajan kanta on otettu huomioon, ja ellei edes tätä olisi tapahtunut, niin se olisi ollut jo suoranaista proletariaatin

* Ks. tätä osaa, ss. 421—422. *Toim.*

pilkkaamista, eikä sellainen tilanne olisi voinut jatkaa edustajaryhmässä päivääkään.

Edustajaryhmän yhtenäisyys on mahdollista ja sovinnon aikaansaaminen on välttämätöntä, sen on osoittanut edustajaryhmän vuotuinen toimintakokemus.

Mutta tämä kokemus on osoittanut niin ikään sen, että 7 edustajaa, jotka horjuvat likvidaattoruuden puoleen eivätkä välitä työläisten enemmistöstä, ovat edustajaryhmässä sitoneet 6 edustajan kädet ja jalat.

6 edustajan esittämät tosiasiat, joista käy ilmi selvä kuva edustajaryhmän sisäisestä elämästä, ovat jääneet kumoamatta.

7 edustajaa: 1) yritti tehdä muutoksia sosialidemokratian ohjelmaan. He esimerkiksi puolustivat Duuman puhujalavalta kansallista kulttuuriautonomiamia, jonka kaikki marxilaiset hylkäsivät vuonna 1903.

2) Otti edustajaryhmään edustaja Jagellon myöntäen hänelle päätösvaltaisen äänioikeuden duuma-asioissa ja tahtoi antaa hänelle päätösvaltaisen äänioikeuden myös puolueasioissa, vaikka Jagello kuuluu toiseen järjestöön eikä kuulu sosialidemokratiaan.

3) Kielsi 6 edustajalta oikeuden pitää omaa sihteeriä näiden moneen otteeseen esittämistä vaatimuksista huolimatta.

4) Rajoitti kaikin keinoin 6 edustajan mahdollisuuksia esiintyä Duuman puhujalavalta.

5) Ei halunnut antaa 6 edustajalle edustusmahdollisuutta eräässä tärkeässä elimessä.

6) Rajoitti 6 edustajan osallistumista Duuman valiokuntien, muun muassa budjettivaliokunnan, työhön.

Kaikkeen tähän 7 edustajalla on vain yksi vastaus — tuo on ollut *asialle eduksi*.

On selvää, ettei Venäjän työläisten suurta enemmistöä edustavien 6 edustajan alistamista ja heidän toimintansa rajoittamista voida selittää sillä, että se on eduksi *työväen asialle ja sosialidemokratian asialle*.

Vakuuttavana osoituksena siitä, kuinka 6 edustajaa on duumaryhmässä alistettu, ovat tiedot sosialidemokraattisten edustajain osallistumisesta Duuman valiokuntiin.

26 valiokunnasta, joissa on sosialidemokraattisia edustajia:

6 edustajaa osallistuu 7 valiokuntaan; muut 7 edustajaa 13 valiokuntaan, mikä on miltei *kaksi kertaa enemmän*.

20 valiokunnasta, joista kussakin on yksi sosialidemokraattinen edustaja:

6 edustajaa osallistuu 7 valiokuntaan; muut 7 edustajaa 13 valiokuntaan, mikä on miltei *kaksi kertaa enemmän*.

Niissä valiokunnissa, joista kussakin on 2 sosialidemokraattista edustajaa:

6 edustajaa osallistuu 3 valiokuntaan; muut 7 edustajaa 6 valiokuntaan, mikä on *kaksi kertaa enemmän*. 3:ssa niistä molemmat edustajat ovat muiden joukosta.

6 edustajasta ei yksikään osallistu useampaan kuin kahteen valiokuntaan; muista taas:

Tshhenkeli on 6 valiokunnassa; Skobelev 6 valiokunnassa; Mankov 4 valiokunnassa.

MITÄ KUUTOSRYHMÄ VAATII?

Kuutosryhmä vaati omaa sihteerää; — toista paikkaa budjettivaliokunnan *kahdesta* paikasta; — kahden eikä yhden valitsemista erääseen tärkeään elimeen.

Seitsikko on tunnustanut, että *se ei ole tähän mennessä tyydyttänyt* näitä vaatimuksia ja on *kieltäytynyt tyydyttämästä* niitä.

Jokainen työläinen näkee, että nämä vaatimukset ovat ehdottomasti oikeudenmukaisia.

Seitsikko kadottaa luottamuksen, ellei se halua tyydyttää näitä oikeutettuja vaatimuksia!

Seitsikko on velvollinen myöntämään *tasa-arvoisuuden, täydellisen tasavertaisuuden* kuudelle työläisedustajalle, jotka toimivat *enemmistön tahdon mukaisesti*.

Vain tällä tavalla seitsikko, joka toimii *vastoin* enemmistön *tahtoa*, voi ottaa askeleen yhtenäisyyttä kohti edes duumatoiminnan alalla.

Työläisten on pakotettava seitsikko ottamaan huomioon enemmistön tahto!

YHTENÄISYYS DUUMASSA JA YHTENÄISYYS DUUMAN ULKOPUOLELLA

Duuman ulkopuolella voidaan yhtenäisyys saada aikaan vain yhtä tietä, työläissolujen yhtenäisyyden kautta, sitä tietä, että näihin työläissoluihin liittyvät kaikki, jotka haluavat vilpittömästi ja kunniakkaasti tehdä työtä työväenluokan hyväksi sen poliittisen organisaation johdolla. Pääsy näihin soluihin on kaikille avoinna. Jokainen, ken haluaa toimia yhteisymmärryksessä organisaation kanssa, voi ja hänen täytyy liittyä tällaiseen soluun. Vain näin voidaan toteuttaa yhtenäisyyttä työväenliikkeessä, *yhtenäisyyttä alhaalta käsin, yhtenäisyyttä käytännöllisessä työssä, taistelussa, keskinäisen valvonnan alaisena.*

Lehtemme on jo kauan sitten asettanut tämän tunnuksen ja puolustanut sitä kaiken aikaa. Kuitenkaan ei ole kuulunut mitään siitä, että likvidaattorit olisivat lähteneet tälle tielle, joka on heille aina avoinna, jos he tosiaan haluavat sosialidemokraattista toimintaa ja yhtenäisyyttä.

Mutta kuinka on yhtenäisyyden laita duumatoiminnassa?

Duumatoiminta saadaan yhtenäiseksi aina ja kaikkialla vain yhtä tietä: siten, että parlamenttiedustusto alistuu järjestyneiden työläisten enemmistön tahtoon. Mutta meillä likvidaattoruuteen kallistuvat 7 edustajaa eivät halua ottaa huomioon tuota tahtoa. He eivät halua ottaa huomioon järjestyneiden työläisten tarkkoja päätöksiä. He käyttävät mieluummin hyväkseen satunnaista yhden äänen enemmistöään alistaakseen 6 edustajaa, jotka ilmentävät työläisten valtavan enemmistön tahtoa ja toimivat täydessä aatteellisessa yhteisymmärryksessä marxilaisen organisaation kanssa.

Ainoana oikeana ulospääsynä näille ihmisille, jotka eivät välitä marxilaisesta kokonaisuudesta, olisi se, että he myös sanoisivat sen suoraan.

Mutta he katsovat paremmaksi käyttää hyväkseen näennäisesti kaikesta vastuusta vapaata asemaansa. He eivät ole ainoastaan välittämättä järjestyneiden työläisten päätöksistä, vaan he haluavat myös käyttää hyväkseen sitä, että heillä on *Duumassa enemmistö*, rikkoakseen päätökset, jotka ilmentävät Duuman ulkopuolista proletariaatin tahtoa.

Duumassa on yhtenäisyys mahdollista vain siinä tapauksessa, jos 7 edustajaa luopuu moisesta toimintatavasta.

Eihän 6 edustajaa muuta vaadikaan.

Yhtenäisyys duumatoiminnassa on mahdollista, sanovat meikäläiset toverit, jos 7 edustajaa, jotka eivät pidä marxilaisten päätöksiä itseään sitovina, lakkaavat painamasta meitä, jotka haluamme toimia marxilaisten tekemien aatteellisten päätösten mukaisesti.

Tällä pohjalla on yhtenäisyys mahdollinen.

Mutta vain tällä pohjalla. Ellei 7 edustajaa tyydytä näitä vaatimuksia, niin se merkitsee, että he haluavat tietoisesti ja avoimesti kahtiajakoa. Järjestyneiden työläisten valtaenemmistö, joka seuraa kuutosryhmää, niinkuin edellä on numeroilla todistettu, *suo* 7 edustajalle mahdollisuuden toimia sopimuspohjalla. 7 edustajan kieltäytyminen tällaisen sovinnon tekemisestä on samalla täydellistä ja lopullista *erkaantumista* myös marxilaisesta työväenorganisaatiosta. Se merkitsee, että 7 horjuvaa edustajaa on astunut täydellisesti hajaannusta aiheuttavan likvidaattoruuden pohjalle.

„Za Pravdu“ № 22,
lokakuun 29 pnä 1913

Julkaistaan „Za Pravdu“ lehden tekstin
mukaan, joka on tarkistettu vertailemalla
sitä kokoelmassa „Marxilaisuus ja likvi-
daattoruus“, 11 osa, Pietari, 1914.
julkaistuun tekstiin

„MARXIN MUKAAN“ JÄRKEILEVÄ KADETTILAINEN TALONOMISTAJA

„Gorodskoje Delo” julkaisun ¹⁰⁹ toimittaja ja kustantaja, talonomistaja hra Velihov, Valtakunnanduuman edustaja ja kadettipuolueen jäsen, on noussut aikakauslehdessään puolustamaan Kieivissä pidettyä kaupungin edustajain kokousta „intelligenttibyrokralialta”.

Tuolla taantumuksellisesta lehdistöstä lainatulla kiukkuisella haukkumasanalla tarkoitetaan demokraattista sivistyneistöä, joka nähkääs tekee vääryyttä talonomistaja paroille pitämällä melua „talonomistajain instituutioista” ja vaatimalla poliittista selvyyttä. „Intelligenttibyrokralia”, valittaa hra Velihov, pyrki „tyrkyttämään edustajakokoukselle ensi kädessä yleispoliittista roolia”.

Tätä edustajakokouksen virtausta hra Velihov nimittää „poliittiseksi”, jonka vastakohtaksi hän asettaa toisen, „kunnallisen” virtauksen.

Hän selostaa tämän virtauksen katsomuksia seuraavalla tavalla:

„Vallankumous, sanoivat kaupungin toimihenkilöt, on mennyt ohi ja tuskinpa se toistuu lähitulevaisuudessa. Sitä ei onnistuttu viemään loppuun kaiketi sen tähden, että mielialoiltaan vallankumoukselliset luokat” (s.o. mitkähän luokat? Puhukaa suoraan, hra Velihov!) „esiintyivät silloin vajavaisella kokemus- ja tietopääomalla varustettuina eivätkä ne olleet valmistautuneet ottamaan valtiovaltaa haltuunsa. Ulkoilmakokousten, tunnuskauseiden, iskevien puheiden ja vastalausepäättöslauselmien lavea tie ei nyt tyydyttäisi ketään, ja se on nähtävästi jo aikansa elänyt. Edessä on äärettömän laaja käytännöllistä laatua oleva kulttuuriryö”.

Näin hra talonomistaja kirjoittaa. Hän on täysin maoorjuuttajien katsantokannalla niin moraalinsa puolesta kuin siinäkin suhteessa, että hän pyrkii unohtamaan porvariston

siirtymisen maaorjuuttajien puolelle ratkaisevalla hetkellä. Ja sitten hän toistaa hullunkurisesti joiltain, todennäköisesti likvidaattoreilta, kuulemiaan „myös marxilaisia” puheenparsiä:

„Venäjällä”, kirjoittaa hän, „jossa työläisproletariaatti on vielä vähälukuinen ja voimaton ja jossa yksinpä Marxin „Pääomankin” mukaan herruuden täytyy historiallisen kehityksen lähivaiheessa siirtyä maa-aatelistolta kaupunkiporvariston käsiin,—porvaristoa vastaan hyökkäileminen, sen hyljeksiminen, sen häiritseminen silloin, kun se yrittää käydä taistelua nykyistä valtiomuotoa ja komentoa vastaan, merkitsee luonnollisen edistyksen jarruttamista” („Gorodskoje Delo”, 1913, № 20, ss. 1341—1342).

Ihan, ihan „Marxin mukaan”!

Armahin edistysmielinen ja jopa perustuslaillis-demokraattinenkin talonomistaja! Marxilaiset eivät ole *koskaan* häirinneet eivätkä häiritse „porvaristoa, kun se yrittää käydä taistelua nykyistä valtiomuotoa” vastaan. Te ette voi koskaan osoittaa ainoatakaan sellaista tapausta, jolloin „voimaton proletariaatti” ei olisi osallistunut „taisteluun” *vieläkin suuremmalla* tarmolla. Marxilaiset ja työläiset *eivät ole hyljeksineet ainoatakaan* tapausta, jolloin porvaristo on „taistellut” maaorjuuttajia vastaan.

Mutta ettekös te, Marxia siteeraava herra, satu muistamaan historiasta sellaisia, vuoden 1848 jälkeen yhä useammin toistuneita esimerkkejä, jolloin porvaristo *on pettänyt* maaorjuuttajia vastaan käydyssä taistelussa ja siirtynyt maaorjuuttajien *puolelle*?

Sellaisia tapauksia on Venäjänkin historiassa ollut tuhkatiheään, etenkin vuonna 1904, sitäkin enemmän syksyllä 1905, vieläkin enemmän saman vuoden talvella, sitten keväällä 1906 ja niin edelleen ja niin edelleen.

Ettekö te, hra talonomistaja, joka siteeraatte Marxia, käsitä, että maaorjuuttajia vastaan käytävän *taistelun* edut vaativat paljastamaan, ottamaan hyökkäyksen kohteiksi ja saattamaan huonoon valoon *sellaiset* porvarit, jotka puhuvat taistelusta, mutta todellisuudessa pettävät tuon taistelun asian?

TYÖVÄENJOUKOT JA TYÖLÄISSIVISTYNEISTÖ

Tällä otsakkeella likvidaattorien „Nasha Zarja” lehden 9. numerossa on julkaistu G. Rakitin kirjoitus, jossa tämän on pakko myöntää se, mille likvidaattorien lehti yrittää voimattomassa kiukussaan viitata kintaalla. G. Rakitin on korkeammalla kaikenlaisia F. D:itä siinä suhteessa, että hän yrittää edes joltain kantilta *harkitua ja eritellä asiaa* eikä kestitä lukijaa kyllästyttävällä säätimisellä.

„Voitto”, näin G. Rakitin aloittaa artikkelinsa, „voitto, jonka „Pravda” lehden kannattajat saivat Pietarin metallityöläisten ammattiliiton yleisessä kokouksessa, samoin kuin eräät muutkin tosiasiat, jotka todistavat bolshevismmin vaikutuksen voimistumista työväen keskuudessa (erikoisesti Pietarissa), panevat väkisinkin ajattelemaan: kuinka on saattanut käydä niin, että menshevistisen suunnan ja erikoisesti niin sanotun „likvidaattoruuden” tukikohdat alkavat luisua pois tämän virtauksen vaikutuspiiristä, virtauksen, joka on laskenut pohjan Venäjän julkisille työväenjärjestöille ja yksin tehnyt niissä toimeliaasti työtä useiden viimeksi kuluneiden vuosien aikana?”.

Emme voi olla panematta merkille tätä lausetta näyttääksemme lukijalle, että likvidaattoreilla esiintyy harvaksen „selkeitä välipäitä”, jolloin heidän on pakko tunnustaa totuus. „Novaja Rabotshaja Gazeta” F. D:n ja kumpp. kirjoituksissa ei muuta teekään kuin purkaa vihaansa ja haukkuu, kun sille *todistetaan* II, III ja IV Duuman vaaleja koskevilla tarkoilla numerotiedoilla taikka työläisryhmien suorittamia varojen keräyksiä j.n.e. koskevilla tiedoilla, että „pravdalainen” virtaus on vallitsevana tietösten (s.o. poliittiseen elämään osallistuvien) työläisten keskuudessa.

G. Rakitin tunnustaa tosiasian. Hän tunnustaa sekä metallityöläisten kokouksessa saadun voiton että „muut

tosiasiat” (vaikka vaatimattomasti vaikenekin siitä, mitä nuo tosiasiat ovat — tämä on pelkkä intelligenttikirjailijain konsti, jonka tarkoituksena on *salata* työläisiltä *tarkat* numerot, joiden mukaan voitaisiin *itsenäisesti* tarkistaa). G. Rakitin tunnustaa yleensä „bolshevismmin vaikutuksen voimistumisen työväen keskuudessa, erikoisesti Pietarissa”, tunnustaa, että likvidaattoruuden „tukikohdat” „alkavat luisua pois” tämän „virtauksen vaikutuspiiristä”.

G. Rakitin koettaa *selittää* tätä likvidaattoreille murheelista tosiasiaa likvidaattoreita eniten *lohduttavalla* tavalla.

Millä tavalla hän sitä selittää?

„Työväenjoukot” käyvät läpi „liikkeen bolshevistista vaihetta” (s. 59), tunnustaa G. Rakitin. Mutta „työläissivistyneistön valtaosa”, sanoo hän (s. 57), „on niin sanotun „likvidaattorien” virtauksen kannalla”. Tästä tehdään tietysti se likvidaattoreita „lohduttava” johtopäätös, että „liikkeen bolshevistinen vaihe” on „joukkojen ja varttuvan työläisnuorison väli aikaista viehättymistä bolshevistiisiin tunnuksiin”, „pikemminkin vaiston ja tunteiden kuin tietoisuuden ja harkinnan” vaikutusta, sitä, etteivät työväenjoukot ole vapautuneet „talonpoikaisen maailmankatsomuksen primitiivisyydestä”, että „yliarvioidaan alkuvoimaisten purkausten merkitystä”, ettei ymmärretä (likvidaattorien) „joustavaa luokkataktiikkaa”, vaan korvataan se „bolshevismmin yksinkertaistetulla taktiikalla” j.n.e. y.m.s.

Sanalla sanoen, „Nasha Zarjan” avustajan selitys on suurenmoinen: pravdalaisilla oleva enemmistö on näet kypsymätöntä, kehittymätöntä, alkuvoimaista ja kehnonlaista, likvidaattoreilla oleva vähemmistö sen sijaan on sivistynyttä, joustavaa, tietoista ja niin edelleen. Aivan samassa hengessä kaikki taantumuksellisetkin kirjoittelijat selittävät aina joukkojen demokraattisten vakaumusten johtuvan siitä, että joukot ovat tyhmiä, kehittymättömiä ja muuta sellaista, kun aateliset ja porvarit sitä vastoin ovat viisaita ja kehittyneitä!

Mutta sallinette kuitenkin kysyä, rakkahin Rakitin, millä te sen todistatte? Tehän itse tunnustitte *tosiasia*in vahvistavan, että pravdalaiset ovat saaneet voittoja, että „joukot käyvät läpi liikkeen bolshevistista vaihetta”! Millä *tosiasioilla* te vahvistatte todeksi sen, että työläissivistyneistön valtaosa seuraa likvidaattoreita? Onko teillä esitettävänä tosiasioita sellaisesta seikasta kuin Valtakunnanduuman

vaaleista taikka työläisryhmien toimeenpanemien varojen keräysten määrästä taikka yhden tai toisen ehdokaslistan voitosta ammatillisissa liitoissa?

Rakitin ei esitä ainoatakaan, kirjaimellisesti *ei yhtään ainoata* tosiasiaa, ei ainoatakaan näkökohtaa!

Siksipä katsommekin parhaaksi olla hyväksymättä Rakitin mielipidettä. Hänestä on tietysti *mieluista* pitää bolshevistisia *työväenjoukkoja* kehittymättöminä ja tyhmähköinä („vaisto eikä tietoisuus”) ja likvidaattorivähemmistöä kehittyneenä ja viisaana. Mutta kun kirjoitetaan historiaa, kun *selitetään työväenliikkeen vaiheita* nojautumalla siihen, mikä historioitsijaa persoonallisesti miellyttää, eikä tosiasioihin, niin se — suokaa anteeksi, Rakitin, — niin se on suorastaan huvittavaa lapsellisuutta. En tietenkään voi sanoa, että likvidaattori Rakitinin „vaisto ja tunne” pakottavat hänet pitämään likvidaattorivähemmistöä erikoisen sivistyneenä, viisaana ja kehittyneenä, mutta sopiiko *kirjailijan* pitää ohjeenaan „*tietoisuuden ja harkinnan*” asemesta „vaistoa ja tunnetta”?

Kirjoitettu marraskuun alussa 1913

*Julkaistu ensi kerran v. 1938
„Proletarskaja Revoljutsija”
aikakauslehden 9. numerossa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

HAJAANNUKSESTA VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTISESSA DUUMARYHMÄSSÄ ¹¹⁰

Arvoisat toverit! Lehtenne 266. numerossa on julkaistu Teidän „Venäjän-kirjeenvaihtajanne” kirjoitus Venäjän sosialidemokraattisessa duumaryhmässä tapahtuneesta hajaantumisesta. Valitettavasti tuo kirjoitus on kovin kaukana objektiivisuudesta ja voi vississä suhteessa viedä harhaan saksalaista lukijaa. Toivomme, että Te, kunnioitet-
tavat toverit, ette kieltäydy täyttämästä pyyntöämme ja julkaisette tämän lyhyen oikaisun, jotta Saksan työläiset ja Saksan veljespuolue tulisivat oikein informoiduiksi näistä perustosiasioista.

1) Venäjän-kirjeenvaihtaja mainitsee heti alussa, että Venäjän sosialidemokratia „kärsii siitä, että se on pirstoutunut *moniksi* järjestöiksi, ryhmiksi ja virtauksiksi”. Jo yksin tämä on aivan perätöntä. Jokainen venäläinen socialidemokraatti ja yleensä jokainen, jota Venäjällä käynnissä oleva historiallinen taistelu kiinnostaa, tietää, että Venäjän työväenliikkeessä on tällä haavaa vain *kaksi* virtausta, että Venäjällä on *kaksi* Pietarissa ilmestyvää johtavaa sanomalehteä, kaksi poliittista suuntaa: marxilaiset ja likvidaattorit. Edelliset, s.o. marxilaiset, julkaisevat Pietarissa päivälehteä „Za Pravdu” (vasta äskettäin hallitus hävitti heidän toisen päivälehtensä, „Nash Putj” lehden, joka ilmestyi Moskovassa). Jälkimmäiset julkaisevat Pietarissa „Novaja Rabotshaja Gazeta”. Mitään muita „virtauksia” *ei* Venäjän työväenliikkeessä *ole*, ja yksinpä ulkomailla olevan venäläisen ylioppilaskunnankin ja emigranttien keskuudesta katoavat kaikenlaiset muut niin sanotut väli-„virtaukset”. Jokai-

sen venäläisen sosialidemokraatin on nyt tehtävä valinta marxilaisten ja likvidaattorien välillä.

2) Teidän „Venäjän-kirjeenvaihtajanne” määrittelyn mukaan venäläisten marxilaisten ja likvidaattorien välillä on samanlainen ero kuin radikaalien ja revisionistien välillä Saksassa, samanlainen ero kuin on „toisaalta Bebelin ja Ledebourin ja toisaalta Frankin ja Davidin välillä”. Se ei kuitenkaan ole ihan oikein. Venäläinen likvidaattori on tietysti revisionismin ohjelman kannalla. Hän on omaksunut kaiken, mikä länsieurooppalaisessa opportunismissa on huonointa. Kuitenkin likvidaattorien ja revisionistien välillä on olemassa huomattava ero. Frank tai David ei ryhdy koskaan väittämään, että nykyisen Saksan sosialidemokraattisen puolueen ja sen organisaation olemassaolo on „vahingollista”. Meikäläiset likvidaattorit sitä vastoin taistelevat juuri itse puolueen olemassaoloa vastaan, tosiasiallisesti he hävittävät („likvidoivat”) sen illegaalista organisaatiota, he taistelevat jopa puolueen päätöksiäkin vastaan (poliittisten) lakkojen aikana ja palkkioksi tästä toiminnastaan saavat osakseen koko Venäjän porvariston hyväksymisen ja tulisen kannatuksen.

3) Kirjeenvaihtajanne kirjoittaa, että vain yhden kerran on kuuden marxilaisen ja seitsemän, likvidaattoruuteen kallistuvan, edustajan välillä syntynyt „poliittista erimielisyyttä Duman edustajaryhmässä”. Mutta se ei pidä paikkaansa. Erimielisyyksiä on syntynyt joka askeleella, kuten Pietarin työväenlehdistö on kiistattomasti todistanut. Asia meni niinkin pitkälle, että seitsikko päätti yhden äänen enemmistöllä kumota puolueemme ohjelman. Jo ensimmäisessä poliittisessa julkilausumassa, jonka duumaryhmä esitti puhujalavalta, nämä 7 edustajaa luopuivat koko Venäjän edessä puolueen II edustajakokouksessa vuonna 1903 hyväksytystä ohjelmasta. Likvidaattoreita lähellä olevien nationalististen ainesten (Bundin) riemuksi he ilmoittivat, että Venäjän sosialidemokratia puolustaa niin sanottua „kansallista kulttuuriautonomiamia”. Ja kuitenkin puolue hylkää tämän vaatimuksen, jota Venäjällä kannattavat miltei kaikki porvarilliset nationalistit. Puolueen ohjelmaa laadittaessa *kaikki* venäläiset sosialidemokraatit hylkäsivät tämän vaatimuksen. Vasta äskettäin Plehanov luonnehti tämän vaatimuksen sellaiseksi, joka „mukauttaa sosialismin

nationalismiin". Kuusi marxilaista edustajaa esitti jyrkän vastalauseensa tuota ohjelmasta luopumista vastaan. Siitä huolimatta seitsemän edustajaa pysyi puoluetta vastaan tähdätyn päätöksensä kannalla.

4) Kirjeenvaihtajanne sanoo, että vain „välillistä tietä” voidaan näyttää toteen, että kuusi marxilaista edustajaa edustaa työväenluokan enemmistöä. Se on aivan perätöntä. Esitämme vain muutamia tarkkoja numerotietoja, jotka osoittavat, kuinka suurta työläismäärää edustaa kuusi ja kuinka suurta määrää seitsemän edustajaa.

Kuvernementit	Marxilaisten edustajain sukunimet	Työläisten lukumäärä tehdastarkastajain tietojen mukaan
Pietarin	Badajev	197.000
Moskovan	Malinovski	351.000
Vladimirin	Samoilov	205.000
Jekaterinoslavin	Petrovski	118.000
Kostroman	Shagov	91.000
Harkovin	Muránov	46.000

Yhteensä: 1.008.000

Kuvernementit	Muiden edustajain sukunimet	Työläisten lukumäärä tehdastarkastajain tietojen mukaan
Varsovan	Jagello	78.000
Donin alue	Tuljakov	59.000
Ufan	Haustov	37.000
Taurian	Burjanov	20.000
Irkutskin	Mankov	13.000
Tiflisiin	Tshheidze	5.000
Karsin alue	Tshhenkeli	2.000

Yhteensä: 214.000

Marxilaiset edustajat edustavat *koko työväenkuuriaa*. Kuusi marxilaista edustajaa edustaa vaatimattomien laskelmien mukaan *viittä kertaa* suurempaa työläismäärää kuin seitsemän likvidaattoruuden puoleen kallistuvaa edustajaa.

Ovatko nämä „välillisiä” todisteita?

Vielä muutamia numerotietoja niiden *työläisryhmien* määrästä, jotka varoja keräämällä kannattavat marxilaisten ja likvidaattorien legaalista lehdistöä:

	„Pravda“	Moskova- lainen lehti	Koko marxilainen lehdistö	Likvidaatto- rien lehti
Vuonna 1912	620	5	625	89
Vuonna 1913 huhtikuun 1 päivään asti	309	129	438	139
Vuonna 1913 huhtikuun 1 päivästä lokakuuhun	1.252	261	1.513	328
<i>Kaikkiaan molempien vuosien aikana</i>	2.181	395	2.576	556

Nämä numerot julkaistiin pietarilaisen „Za Pravdu” lehden 22. numerossa * eikä kukaan ole kiistänyt niitä. Teidän kirjeenvaihtajanne piti tietää ne. Tiedot ryhmien luovuttamista varoista julkaistaan aina molemmissa lehdissä, ja porvarilliseen leiriin kuuluvat vihollisemme pitävät näitä tietoja molempien suuntien välisen voimasuhteen osoittimena.

Ja tässäkin numerot todistavat, että marxilaisia kannattaa viisi kertaa suurempi määrä työläisryhmiä kuin likvidaatto-reita.

Voidaanko tätä nimittää „välilliseksi” todisteeksi?

Erotukseksi Länsi-Euroopan julkisista sosialidemokraattisista puolueista me emme tällä hetkellä voi ilmoittaa tarkalleen puolueemme jäsenlukua. Mutta meilläkin on silti suoranaisia todisteita siitä, kenen mukana työläiset kulkevat.

Toisessa Duumassa oli 23:sta työväenkuurian valitsemasta edustajasta (kaikki sosialidemokraatteja) 11 bolshevikkia, s.o. 47%. Kolmannessa Duumassa 4 edustajaa 8:sta, s.o. 50%. Neljännessä Duumassa 6 edustajaa 9:stä, s.o. 67%. Ehkäpä nämäkin numerotiedot kolmen Duuman vaaleista viiden vuoden (1907—1912) ajalta ovat samoin „välillisiä todisteita”?

Nyt, sen jälkeen kun kuusikko esiintyi julkisesti seitsikkoon vastaan lehdistössä, kaikki ammatilliset liitot, jotka ovat lausuneet mielipiteensä asiasta, ovat asettuneet kuuden edustajan puolelle seitsemää vastaan. Pietarissa ilmestyvä marxilainen sanomalehti julkaisee joka päivä monien työläisten, valtuutettujen, ammattiyhdistysten sekä työväen kulttuuri- ja valistusjärjestöjen päätöslausemia, joissa kannatetaan kuutta edustajaa.

* Ks. tätä osaa, ss. 459 ja 462. Toim.

Kuusi työläisedustajaa, jotka edustavat koko Venäjän työväenluokkaa, ovat muodostaneet Duumassa oman sosialidemokraattisen työväenryhmänsä, joka alistuu kaikissa suhteissa sosialidemokraattisten työläisten tahtoon. Seitsemän edustajaa esiintyy „riippumattomana” ryhmänä. Kuusi työläisedustajaa on ehdottanut seitsikolle sopimuksen solmimista Duumassa tehtävää työtä varten. Seitsikko on tähän asti hylännyt jyrkästi tämän tarjouksen. Sovinnon teko on kuitenkin kiertämätöntä.

Tällainen on todellinen asiointila.

*Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen
Pää-äänenkannattajan — „Sotsial-Demokratin”
toimitus*

*Kirjoitettu marraskuun alussa
vuonna 1913*

*Julkaistu joulukuun 24 pnä 1913
„Leipziger Volkszeitung”
lehden 298. numerossa*

*Venäjän kielellä julkaistu
ensi kerran tammikuun 21 pnä
1934 „Pravda” lehden
21. numerossa*

*Julkaistaan „Pravda” lehden tekstin
mukaan, joka on tarkistettu vertai-
lemalla sitä „Leipziger Volkszeitung”
lehden tekstiin*

Käännös saksan kielestä

VASEMMISTONARODNIKIT TAISTELUSTA MARXILAISTEN KESKUUDESSA

„Volnaja Mysl” lehden ¹¹¹ 3. numerossa on julkaistu artik-
keli, jolla on kovin konstikas otsake: „Yksiyhteys, kaksi-
yhteys vaiko kolmiyhteys”.

„Me julistamme avoimesti”, sanotaan tässä kirjoituksessa, „että
bolshevikkien puolueyhymän havittelu saada yksin huostaansa koko
työväenliike on yhtä mieletöntä ja tolkutonta kuin sosialidemokraati-
tien kahden ryhmän pyrkimys esiintyä koko Venäjän sosialistisen
liikkeen olennoitumana. Kaikkien sosialististen virtausten yhdistäminen
yhtenäiseksi puolueeksi — vain sille kuuluu tulevaisuus.

Ja me, jotka esitimme tämän tunnuksen jo vuoden 1900 alussa,
pysymme sille uskollisina loppuun saakka”.

Siinä mallinäyte huvittavan kiukkuisista „yhtenäisyys”-
fraaseista!! *Ei sanaakaan* marxilaisten ja narodnikkien
välisen historiallisen taistelun periaatteellisesta sisällöstä,
taistelun, joka on ollut käynnissä useita vuosikymmeniä.
Niin ikään ei sanaakaan vuosien 1905—1907 liikkeen histo-
riasta, jolloin kaikkiin luokkiin kuuluvien väestöjoukkojen
avoin esiintyminen osoitti käytännössä sosialidemokraatti-
sen proletariaatin ja „työtätekevän” (s.o. pikkuporvarillisen)
talonpoikaiston olevan *perin pohjin* erilaisia.

Kun Venäjällä on olemassa radikaalinen ja väkava
sanomalehti, joka asettaa kysymyksen *tällä tavalla*, niin se
on eräs niistä havainnollisista tunnusmerkeistä, jotka osoit-
tavat, kuinka välttämätöntä on vielä käydä pitkällistä ja
sitkeää taistelua periaatteellisen määrätietoisuuden *aakkos-
ten* puolesta.

Että tietoisten työläisten enemmistö on bolshevikkien
puolella, sen ovat pakotettuja tunnustamaan vihasta sähis-
ten bolshevikkien vihollisetkin — herrat likvidaattorit.

Ei sitä voida kumota tunteilla pelaamalla. Työläiset eivät anna säikäyttää itseään huudolla: se on „mieletöntä ja tolkutonta”, he vain hymähtävät sellaiselle.

Aatteiden kannalta katsoen koko marxilaisuuden historia on Venäjällä ollut taistelua pikkuporvarillisia teorioita vastaan, aina „legaalisesta marxilaisuudesta” ja „ekonomismista” alkaen. Tämä taistelu ei ole ollut sattumanvaraista. Eikä sen suoranainen jatkuminen nykyään ole myöskään sattumanvaraista. Työväenpuolue, todellinen proletaarinen luokkapuolue, muotoutuu ja varttuu Venäjällä kesäkuun kolmannen päivän järjestelmän raskaana aikana, nimittäin juuri tässä taistelussa pikkuporvarillista likvidaattoruutta ja vasemmistonarodnikkilaisuutta vastaan.

„Me, vasemmistonarodnikit, emme ole koskaan yrittäneet hyötyä toisten vahingosta”, kirjoittaa „Volnaja Mysl”. Ja sen rinnalla vakuutellaan, että hajaannus aiheuttaa „meidän sosialidemokratiamme täydellisen sisäisen voimattomuuden”!

Tuollaisen kirjoittaminen, hyvät herrat, onkin juuri „hyötymistä” — emme sanokaan: toisten „vahingosta”, vaan „toisten *aatteellisesta taistelusta*”. Sillä marxilaisten keskuudessa käynnissä olevan taistelun perustana on juuri liberaalisen ja proletaarisen politiikan aatteiden yhtenäinen tönäisyys. Työmiehet, joita eivät saata hämille sen paremmin kiukkuiset sanat kuin liikatunteellisuuskäänne, ovat jo oppineet löytämään tämän taistelun periaatteellisen pohjan.

„Euroopan työväenliikkeen yhtenäisten puolueiden sisällä on *vähemmän* erimielisyyksiä kuin meillä”, kirjoittaa „Volnaja Mysl”. Tuo on sangen yleinen, mutta peräti virheellinen mielipide. Euroopassa ei ole missään puhuttakaan sellaisesta, että proletaarinen, marxilainen organisaatio yritettäisiin korvata... puheilla Purishkevitchin siunauksella muodostettavasta „laajasta” puolueesta... j.n.e.

Tällaisesta kiistasta työläiset hyötyvät sen, että he oppivat *rakentamaan* työväenpuoluetta oikein *toden teolla* eikä vain sanoissa.

AGRAARIKYSYMYS JA VENÄJÄN NYKYTILANNE

(PUBLISISTIN MUISTIINPANOJA)

Hiljattain aikakauslehdissä julkaistiin kaksi mielenkiintoista kirjoitusta mainitusta aiheesta. Toinen likvidaattorien „Nasha Zarjassa” (№ 6, 1913 — N. Rozhkovin kirjoitus) ja toinen oikeistokadettien „Russkaja Myslissä” (№ 8, 1913 — J. J. Polferovin kirjoitus). Epäilemättä molemmat tekijät ovat kirjoittaneet artikkelinsa tietämättä mitään toisistaan, ja heidän lähtökohtansa ovat vallan erilaiset.

Ja kuitenkin molempien kirjoitusten välillä on hämmästyttävää yhtäläisyyttä. Tässä voidaan silminnähtävästi havaita — ja tämä tekeekin molemmat kirjoitukset' erikoisen arvokkaiksi — se periaatteellinen sukulaisuus, joka on olemassa liberaalisten työväenpoliitikkojen aatteiden ja vastavallankumouksellisten liberaaliporvareiden aatteiden välillä.

N. Rozhkovin esittämä aineisto on prikulleen samanlaista kuin hra Polferovin, jälkimmäisen on vain laajempi. Kapitalismi kasvaa Venäjän maataloudessa vuoden 1905 vallankumouksen jälkeen. Viljan hinnat ja maiden hinnat nousevat; maatalouskoneiden ja lannoitusaineiden tuonti kasvaa samoin kuin näiden molempien kotimainen tuotantokin. Pienlainoja antavat laitokset kasvavat; lohkitiloille siirtyvien luku lisääntyy. Työpalkat nousevat (vuodesta 1890 vuoteen 1910 — 44,2%:lla, tiedottaa N. Rozhkov unohtaen samaan aikaan tapahtuneen elinkustannusten hintatason nousun!). Laajenee kaupallinen karjanhoito, meijerituotteiden valmistus, heinäviljely ja maataloudellinen opetus-toiminta.

Kaikki tämä on sangen mielenkiintoista, se on sanomattakin selvä. Marxilaisuuden kannalta katsoen ei ole voitu

epäilläkään, että kapitalismin kehitystä on mahdoton pysäyttää. Jos kirjoittajat olisivat vain selittäneet tätä uusilla asia-tiedoilla, niin heitä ei voitaisi olla kiittämättä.

Mutta koko asian olemus on siinä, miten tietoja arvioidaan, mitä johtopäätöksiä niistä tehdään. Tässä N. Rozhkov on... aivan liikuttavan äkkipikainen. „Maaorjuudellinen tilanherratalous on muuttunut porvarilliseksi, kapitalistiseksi taloudeksi... siirtyminen porvarilliseen järjestelmään maataloudessa on aivan ilmeinen tosiasia... Agraarikysymys entisessä muodossaan on jäänyt pois päiväjärjestyksestä Venäjällä... Ei pidä yrittää elvyttää ruumista — agraarikysymystä vanhassa muodossaan”.

Kuten lukija näkee, johtopäätelmät ovat täysin selvät ja täysin... likvidaattorilaiset. Likvidaattorien julkaisun toimitus on liittänyt kirjoitukseen *varauksen* (niinkuin lahjottavissa ja periaatteettomissa toimituksissa on jo kauan sitten ollut tapana): „varsin monessa suhteessa me, mukamas, emme ole samaa mieltä... emme katso mahdolliseksi väittää *niin jyrkästi* kuin N. Rozhkov, että Venäjä on kulkeva nimenomaisesti 9/XI—14/VI annetun lain viitoittamaa tietä”...

Likvidaattorit „eivät ole niin” jyrkkiä kuin N. Rozhkov! Syvällistä, periaatteellista asiaan suhtautumista!

N. Rozhkov on vielä uudemman kerran todistanut kirjoituksellaan, että hän *on opetellut ulkoa* useita marxilaisuuden väittämiä, mutta *ei ole* niitä *ymmärtänyt*. Ja siitä syystä ne ovat „pulpahtaneet” hänestä niin helposti ulos.

Venäjän maataloudessa oli kapitalismin kehitys käynnissä jo vuosina 1861—1904. Jo silloin olivat olemassa kaikki tunnusmerkit, joista Rozhkov ja Polferov nyt mainitsevat. Kapitalismin kehitys ei poistanut vuoden 1905 *porvarillis-demokraattista* kriisiä, vaan valmisteli ja kärjisti sitä. Minkä tähden? Sen tähden, että vanhan, puolittain maaorjuudellisen luontoistalouden pohja oli jo järkkynyt, mutta vielä ei ollut luotu *uuden*, porvarillisen talouden *ehtoja*. Siitä johtui vuoden 1905 kriisin tavaton kärkevyys.

Tuollaisten kriisien maaperä on kadonnut, sanoo Rozhkov. Se on tietenkin mahdollista, jos puhutaan abstraktisesti, s.o. jos puhutaan yleensä kapitalismista *eikä* Venäjältä, *ei* vuodesta 1913. Marxilaiset luonnollisesti tunnustavat porvarillis-demokraattisen agraarikysymyksen olemassaolon vain erikoisissa oloissa (*ei* aina *eikä* kaikkialla).

Mutta Rozhkovilla ei ole käsitystäkään siitä, mitkä väitteet hänen olisi todistettava, jos hän haluaa saada todistetuksi *konkreettisen* johtopäätelmänsä.

Talonpojat eivät ole tyytyväisiä asemaansa? — „Mutta eiväthän talonpojat ole missään siihen tyytyväisiä”, kirjoittaa Rozhkov.

On suorastaan lapsellisen naurettavaa verrata toisiinsa ja samaistaa keskenään toisaalta länsieurooppalaisten talonpoikain tyytymättömyyttä, silloin kun näillä on maaseudulla täysin porvarillinen järjestelmä ja juridisesti säädetyt elinmuodot ja he muodostavat „järjestyspuolueita”, — ja toisaalta Venäjän *nälänhätävuo*sia, maaseudun *täydellistä* säätyjärjestelmän aiheuttamaa sortoa, *täydellistä* maorjuudellista komentoa oikeuselämän alalla j.n.e. Rozhkov ei näe metsää puilta.

Kapitalismi kasvaa, veropäivätyö (työllämaksu) vähenee, kirjoittaa hän. „Suurin osa tilanherroista”, kirjoittaa liberaali Polferov, „...kehittää yhä enemmän pesti- ja kahdavieljelysjärjestelmää, mikä on yksinomaisesti talonpojan rahan- ja maanpuutteen seurausta”.

„*Russkaja Myslin*” liberaali on vähemmän naiivi optimisti kuin likvidaattorien „Nasha Zarjan” entinen marxilainen!

N. Rozhkov ei edes kajonnut tietoihin, jotka koskevat kahdavieljelyksen, veropäivätöiden, barshtshinan, velkaorjuuden levinneisyyden *astetta nykyisellä* maaseudulla. Rozhkov sivuutti hämmästyttävän kevytmielisesti sen tosiasian, että ne ovat *yhä vielä* laajalle levinneitä. Ja tästä seuraa, että *porvarillis-demokraattinen* kriisi on edelleen kärjistynyt.

Älkää elvyttäkö ruumista, kirjoittaa likvidaattori toistaen tarkalleen liberaalin puheita, liberaalin, joka *toisin* sanoin julistaa „ruumiiksi” vuoden 1905 vaatimukset.

Me vastasimme siihen: Markov ja Purishkevitch eivät ole ruumiita. Heidät synnyttänyt ja heikäläisiä yhä synnyttävä talousmuoto ei ole ruumis. Tätä luokkaa vastaan taistelemisen — sellainen on omat luokkatavoitteensa elävästi ymmärtävien elävien työläisten elävä tehtävä.

Tästä tehtävästä luopuminen on merkinä siitä, että likvidaattorit mätänevät kuin *ruumis*, — eivät he kaikki puhu „niin jyrkästi” kuin Rozhkov, mutta he *kaikki* unohtavat tai hämäävät taistelun agrariolojen (erikoisesti maanomistussuhteiden) alalla esiintyvää purishkevitchilaisuutta sekä poliittista purishkevitchilaisuutta vastaan.

Purishkevitshien valtius elämässämme on tuon saman mitalin toinen puoli, jota maaseudulla nimitetään veropäivätöiksi, velkaorjuudeksi, barshtshinaksi, maaorjuudeksi, porvarillisen talouden yleisten perusedellytysten puuttumiseksi. Jos kerran miljonääri-isännät (Gutshkovit ja kumpp.) nurisevat ylhäällä, niin miljoonien pikkuisäntien (talonpoikien) olot alhaalla ovat siis vallan mahdottomat.

Kun työläiset asettavat tehtäväkseen taistelun käymisen purishkevitshilaisuuden perusteita vastaan, niin he eivät suinkaan poikkeaa syrjään „omista” tehtävistään „elvyttääkseen” jotain heille vierasta. Ei lainkaan. He vain tekevät *siten itselleen* selväksi *oman* taistelunsa, oman luokkansa demokraattiset tehtävät, he opettavat siten laajoille joukoille demokratismia ja sosialismia aakkosia. Sillä vain „kuninkaallis-preussilainen sosialismi” (niinkuin Marx sanoi Schweitzeriä vastaan esiintyessään)¹¹² saattaa jättää varjoon yleensä purishkevitshilaisuuden ja muun muassa maanomistussuhteiden alalla esiintyvän purishkevitshilaisuuden maaorjuudellisen kaikkivaltiuden.

Rozhkov luisui huomaamattaan Polferovin kannalle, joka sanoo: „yksinkertainen lohkominen” ei „pelastaisi” ilman voimaperäistämistä! Aivan kuin voimaperäistäminen ei alkaisi edistyä sata kertaa nopeammin, jos purishkevitshilaisuus *hävitettäisiin!* Aivan kuin kysymys olisi yksistään talonpojista,— „lohkaistaanko” heille maata vai ei,— eikä *koko* kansasta, *koko* kapitalismin kehityksestä, jonka purishkevitshilaisuus tekee rujoksi ja jota se jarruttaa!

Rozhkov lörpötteli julki likvidaattoruuden *olemuksen* osoittamalla, että kaikkikäsittävällä „yhdistymisvapaus”-tunnuksella (verratkaa sitä, miten Tuljakov käsitteli tätä tunnusta *liberaalisessa* puheessaan ja Badajev *marxilaisessa* puheessaan Valtakunnanduumassa 23/X—1913),— osoittamalla, että tällä tunnuksella *on yhteyttä* sellaiseen seikkaan, että *on rauhoitettu* agraarikysymyksen nykyiseen tilaan.

Tämä yhteys on objektiivinen tosiasia; „Nasha Zarja” ei voi pienin „varauksin” tehdä sitä olemattomaksi.

Lakkaa ajattelemasta koko kansaa, kaikessa elämässä esiintyvää purishkevitshilaisuutta, talonpoikain nälänhätää, veropäivätöitä, barshtshinaa, maaorjuutta — taistele „legaalisuuden puolesta”, „yhdistymisvapauden” puolesta, joka on muuan reformeista,—tällaisia ovat ne *ajatukset*, joita

porvaristo viljelee työläisten keskuudessa. Rozhkov ja likvi-
daattorit vain laahustavat porvariston perässä itsekkään
tajuamatta sitä.

Me sen sijaan olemme sitä mieltä, että proletaari, kaikkien
työväkevien joukkojen eturivin edustaja, ei voi kulkea
omaakaan vapautustansa kohti muuten kuin käymällä kai-
kinpuolista taistelua purishkevitshilaisuutta vastaan porva-
ristonvastaisen taistelun nimessä ja sen hyväksi,— tällaisia
ovat ne ajatukset, jotka erottavat marxilaisen liberaalisesta
työväenpolitiikosta.

„*Za Pravdu*” № 36,
marraskuun 15 pnä 1913
Allekirjoitus: V. Iljin

Julkaistaan „*Za Pravdu*” lehdessä
tekstin mukaan

KAKSI VÄITTELEMIS- JA TAISTELUTAPAA

Lehdistössä tapaa sellaisia väittelyjä ja sellaista mielihiteiden välistä taistelua, jotka auttavat lukijoita ymmärtämään selvemmin politiikan kysymyksiä, tekemään itselleen syvemmin selväksi niiden merkityksen, varmemmin ratkaisemaan ne.

Tavataan kiistoja, jotka muodostuvat haukkumiseksi, juoruumiseksi ja rettelöimiseksi.

Eturivin työläisten, jotka tietävät *olevansa* vastuussa proletariaattia valistavan ja järjestävän toiminnan kulusta, täytyy valvoa mitä tarkkaavaisimmin sitä, että *kiertämättömät* kiistat ja *kiertämätön* mielipiteiden välinen taistelu *eivät pääsisi mataloitumaan* haukkumiseksi, juoruumiseksi, rettelöimiseksi ja parjaamiseksi.

Tässä on kysymys työväen asiasta, työväen organisaatiosta. Se on mitä vakavin ja tärkein kysymys taistelussa pienimpiäkin hajottamisyrityksiä vastaan. Eikä sille saa viitata kintaalla: kuka ei ole oppinut tekemään kerta kaikkiaan loppua hajotustoiminnasta, hänestä ei ole organisaattoriksi. Ja ilman organisaatiota työväenluokka *ei ole mitään*. Mikään liike, muun muassa työväenliike, ei ole mahdollista ilman mielipiteiden vaihtoa, kiistoja ja mielipiteiden taistelua. *Ei voi olla mitään* organisaatiota, ellei käydä armotonta taistelua väittelyjen haukkumiseksi ja rettelöimiseksi muuttumista vastaan.

Kehotamme tietoisia työläisiä luomaan tältä kannalta pikasilmäyksen sosialidemokraattisen edustajaryhmän kuusikon ja seitsikon väliseen taisteluun.

Kuutosryhmä on tunnustanut velvollisuudekseen pitää ohjeanaan marxilaisten neuvottelukokouksen tahtoa ja päätöksiä. Proletariaatin duumaedustajien velvollisuus on

alistua Duuman ulkopuolella toimivien tietoisten ja järjestyneiden työläismarxilaisten enemmistön tahtoon.

Tämä on yleinen periaate. Tämä on kaikkia työväenliikkeen tehtäviä koskevien katsomustemme yleinen pohja.

Jos tämä katsomus on väärä, niin se on kumottava ja hylättävä. Jos se on oikea ja muodostaa *aakkoset*, joita ilman ei voida ryhtyä harjoittamaan politiikkaa, jos *mikään* organisaatio ei ole ajateltavissakaan ilman näitä aakkosia, niin silloin tämä katsomus on hyväksyttävä ja puolustettava sitä tiukasti, kaikista kirkumisista, ulvomisista, hyökkäilyistä ja parjauksista huolimatta.

Työläistoverit! Väitelkää tästä. Tehkää kiistelemällä, keskustelemalla, väittelemällä tämä kysymys täysin selväksi, mutta karkottakaa luotanne ne, jotka väittelyn asemesta vain herjaavat toisia.

Katsokaa, mitä likvidaattorit vastasivat kuutosryhmän ensimmäiseen ja tärkeimpään väittämään?

Heidän vastauksensa on pelkkää herjausta! He haukkuiivat neuvottelukokouksen, herjasivat sadannen kerran maanalaista toimintaa, ja siinä kaikki.

Onko se mikään vastaus? Eikö se ole yksinkertaisesti yritys hajottaa ja hävittää organisaatio?

Asia meni niin pitkälle, että 70. numerossa F. D. kirjoitti kirjaimelleen tällaisen lauseen: „missä ovat ne vastuunalaiset kollektiivit, jotka asettivat heidät ehdokkaiksi ja antoivat heille evästyksiä?”

Työläistoverit, ajatelkaahan tuon kysymyksen merkitystä, ja te näette, että tämä kysymys on saman arvoinen kuin... ne, jotka... kysyvät!.. Ymmärtäkää nyt jo, herrat F. D. ja muut likvidaattorit, että me *emme voi* väitellä kanssanne, koska te asetatte *tuollaisia* kysymyksiä.

Harkitkaa asiaa sen edun kannalta: onko neuvottelukokouksen päätös oikea, onko siinä tuotu oikein esille työläisten enemmistön edut ja katsomukset? „Pravdalaiset” vastaavat siihen esittämällä koko joukon tarkkoja numeroita („Za Pravdu” lehden tiistain, v. 1913 lokakuun 29 päivän numero)*. Nämä numerot osoittavat, että „pravdalaisten” puolella on tietoisten, s.o. poliittiseen elämäänsä osallistuvien, työläisten ehdoton ja kieltämätön *enemmistö*.

* Ks. tätä osaa, ss. 455—472. *Toim.*

Nämä numerot koskivat sekä työväenkuuriassa toimitettujen II, III ja IV Duuman vaalien tulosten vertailua, sekä kuusikon ja seitsikon edustamien työläisten lukumäärää, sekä niiden työläisryhmien määrää, jotka ovat julkisesti auttaneet keräyksillään yhtä tai toista sanomalehteä j.n.e.

Mitä likvidaattorit vastaavat tähän enemmistöä koskevaa kysymystä valaisevaan oleelliseen todisteeseen?

Vastauksen asemesta — soimauksia. Likvidaattorit eivät kumoa yhtäkään, kirjaimellisesti ei ainoatakaan numeroa, he eivät yritä edes oikaista niitä, vaihtaa niitä toisiin numeroihin!!!

Asia on päivänselvä: ken kiertää enemmistöä koskevat tarkat numerotiedot, hän *rikkoo* enemmistön tahtoa, hän on hajottaja.

Duumassa oleva seitsikko häilyy likvidaattoruuden puoleen, koska se katsoo luvalliseksi sättiä maanalaista toimintaa, koska se osallistuu enemmistön tahdon rikkomiseen. Tuo juuri onkin sen merkki, että seitsikko *ei ole puoluekantanainen*. Eikä koko maailmasta löydy ainoatakaan tervejärkistä ihmistä, joka sallii seitsemän puolueettoman painostaa yhden äänen enemmistöllä puolueen päätöksiä ja näiden päätösten kannattajia.

Mikään likvidaattorien harjoittama sättiminen ei kumoa tätä yksinkertaista ja selvää tosiasiaa.

Kuutosryhmä on täyttänyt velvollisuutensa. Ja mitä enemmän likvidaattorit kirkuvat ja sättivät, sitä pikemmin kaikki työläiset ja kaikki marxilaiset ymmärtävät sen, että kuutosryhmä on menetellyt oikein ja että tasavertaisuus ja sopimuksen aikaansaaminen Valtakunnanduuman puoluekannattomien sosialidemokraattisten edustajain kanssa on välttämätön.

MYÖS-„YHDISTÄJIÄ“

Puolalaisten sosialidemokraattien (Rosa Luxemburg, Tyszka ja kumpp.) Berliinin ryhmä, jonka puolalaiset sosialidemokraattiset työläiset ovat päättäväisesti hylänneet, ei taltu millään. Se nimittää itseään yhä edelleen Puolan sosialidemokratian „Päähallinnoksi”, vaikkei yksikään ihminen koko maailmassa voisi sanoa, mitä tämä puoluetta *vailla oleva* surkea „Hallinto” oikeastaan „hallitsee” ¹¹³.

Varsovan ja Lodzin sosialidemokraattityöläiset ovat jo kauan sitten ilmoittaneet, ettei heillä ole mitään yhteistä mainitun Berliinin ryhmän kanssa. Valtakunnanduuman vaalit Varsovassa ja vakuutuskampanjan kulku Varsovassa osoittivat kaikille ja jokaiselle, että Puolassa on olemassa vain yksi sosialidemokraattinen järjestö, se, joka julisti jyrkästi, ettei se tunnusta „Päähallintoon” kuuluvia hajottajia ja parjaajia. Riittää, kun tämän „Hallinnon” uroteoista mainitaan vain yksi: tuo herrasväki julisti *perusteettomasti*, että Puolan sosialidemokraattisten työläisten tukijärjestö — Varsovan järjestö — on „ohranan pauloissa”. Siitä on kulunut vuosi. „Hallinto” ei ole millään todistanut iljettävää syytöstään. Jo yksin siinä on tietysti ollut kylliksi, ettei yksikään rehellinen työväenliikkeen toimihenkilö ole halunnut olla kerrassaan missään tekemisissä Tyszkan ryhmän gentlemannien kanssa. Kuten lukija näkee, taistelumenetelmensä suhteen nämä herrat eivät eroa paljoakaan meidän Martoveista, Daneista ja kumpp. ...

Ja nyt tämä sama ryhmä, *kaikkien* Puolassa toimivien puolueiden leimaamien henkilöiden ryhmä, on päättänyt

pelastaa Venäjän työväenliikkeen. Rosa Luxemburg on tehnyt Kansainväliselle sosialistiselle toimistolle¹¹⁴ ehdotuksen, että käsiteltäisiin kysymys yhtenäisyyden palauttamisesta Venäjällä. Eräänä motiivina on se, että „Leninin ryhmä” näettekös saattaa aikaan hajaannusta Puolan sosialidemokratiassa.

Tällä lausunnollaan Berliinin ryhmä paljasti itsensä heti täydellisesti. Bolshevikit, kuten tunnettua, käyvät käsi kädessä puolalaisten sosialidemokraattisten työläisten kanssa, jotka ovat hylänneet tuon juonittelijain ryhmän. Tämä ei anna yön eikä päivän rauhaa surullisen kuuluisalle „Hallinnolle”, ja siitä onkin ollut seurauksena koko se „yhdistämis”-kampanja, joka pantiin alulle hyökkäilemällä venäläisiä marxilaisia vastaan ja jonka tarkoituksena on tukea venäläisiä likvidaattoreita.

Rosa Luxemburg ei olisi sellaista tehnyt, elleivät „asiat olisi hullusti”. Aikoinaan yksinpä hänenkin ryhmänsä kiellettyä menemästä likvidaattorien luo tekemään „elokuun” sovintoa.

Mutta nyt tämä poliittisen vararikon kärsineiden ryhmäkunta, joka periaatteettomuutensa ja juonittelunsa takia on menettänyt kaiken merkityksensä niin Puolan kuin Venäjänkin työväenliikkeessä, tarrautuu likvidaattorien takinliepeisiin. Tietysti „Leninin ryhmä” osoittautuu nyt vikapääksi kaikkiin kuolemansynteihin, ja sen vuoksi... sen vuoksi täytyy hinnalla millä hyvänsä yhdistyä tämän ryhmän kanssa. Vanha juttu!..

Entä millä tavalla venäläiset marxilaiset itse asiassa suhtautuvat siihen, että Venäjällä olevia erimielisyyksiä käsiteltäisiin Kansainvälisessä sosialistisessa toimistossa?

Mikäli tiedämme, he tulevat olemaan varsin mielissään, jos onnistutaan saamaan aikaan se, että länsieurooppalaiset toverit pääsevät selville kiistojemme olemuksesta. Olemme kuulleet, että venäläiset marxilaiset ovat puolestaan tehneet Kansainväliselle sosialistiselle toimistolle esityksen, että se käsittelee myös kysymyksen Puolan sosialidemokratiassa tapahtuneesta hajaantumisesta ja Tyszkan ryhmän häpeällisistä edesottamuksista Puolan todellisia työväenjärjestöjä kohtaan. Marxilaiset ovat sangen mielissään, jos Kansainvälinen toimisto ottaa käsiteltäväkseen myös 6 ja 7 edustajan väliset erimielisyydet. Ulkomaalaisten tovereiden ratkaistavaksi asetuu samalla kertaa kysymys, täytyykö

parlamenttiryhmän alistua työväenpuolueelle vai päinvastoin, täytyykö työväenpuolueen alistua duumaryhmälle.

Marxilaiset ovat sitäkin tyytyväisempiä, jos hyväksytään Rosa Luxemburgin esitys venäläisten yhteenliittymistä koskevan kysymyksen ottamisesta vuonna 1914 Wienissä kokoontuvan kansainvälisen kongressin päiväjärjestykseen.

Uusi Internationale on kahdesti asettanut kansainvälisissä kongresseissa tällaisia kysymyksiä. Ensimmäisellä kerralla — Amsterdamissa vuonna 1904 — oli esillä kysymys yhtenäisyyden aikaansaamisesta Ranskassa. Kongressi käsitteli *syvällisesti* guesdeläisten (marxilaisten) ja jauresilaisten (revisionistien) välisen kiistan perussyyt. Se *tuomitsi* jauresilaisten linjan — heidän osallistumisensa porvarillisiin ministeristöihin, sovinnon teon porvariston kanssa j.n.e. Ja tämän *perusasiaa* koskevan päätöksen nojalla se kehotti taistelevia puolia yhdistymään.

Toisella kertaa — Kööpenhaminassa vuonna 1910 — asetettiin kysymys tshekkiläisten ja itävaltalaisien keskuudessa tapahtuneesta hajaantumisesta. Kongressi otti taaskin kiistan sen *olemuksen* kannalta. Se asettui vastustamaan tshekkiläisten separatistien „bundilais-nationalistisia” periaatteita ja otti sen kannan, että saman maan sisällä toimivien työväen ammattiliittojen *ei* pidä rakentua kansallisen periaatteen mukaan. Tämän itse kiistan *olemusta* koskevan päätöksen pohjalla kongressi kehotti molempia puolia yhdistymään. (Tulkoon sanotuksi, että tshekkiläiset bundilaiset eivät alistuneet Internationalen päätökseen.)

Jos Venäjän kysymys otetaan esille, niin Wienin kongressi epäilemättä sanoo sanansa „maanalaisuuden” merkityksestä tällaisessa maassa kuin on nyky-Venäjä, siitä, täytyykö marxilaisten näissä oloissa pitää lähtökohtanaan „evoluition” perspektiiviä *vai* „typistämättömän” tien perspektiiviä j.n.e. Joka tapauksessa on mielenkiintoista kuulla Internationalen mielipide kaikesta tästä...

Mutta siihen on valitettavasti vielä pitkä aika. Toistaiseksi meillä ei ole muuta kuin Rosa Luxemburgin ja Tyszkan berliiniläisen ryhmän kiukkuinen, mutta voimaton esiintyminen. Neuvomme hra F. D:ia käyttämään toden teolla hyväkseen tätä esiintymistä marxilaisia vastaan ja likvidaattoruuden puolustamiseksi. Vaikka likvidaattorien sanomalehdissä onkin jo kerrottu tämän berliiniläisen ryhmän

häpeällisistä seikkailuista puolalaisia työläisiä vastaan käydyssä taistelussa, niin hätätilassa hra F. D. on tietysti karkäs juomaan tästäkin... uudesta lähteestä.

Ja venäläiset työläiset sanovat: *me* luomme itse yhtenäisyyden omissa venäläisissä työväenjärjestöissämme. Ja me vain nauramme voimattomille juonitteluille.

„Za Pravdu” № 36,
marraskuun 15 pnä 1913

Julkaistaan „Za Pravdu” lehden
tekstin mukaan

KIRJE S. G. SHAUMJANILLE

6. XII. 1913.

Kallis ystävä! Olin sangen iloinen saadessani 15.XI päivätyn kirjeenne. Teidän täytyy tietää, että minun asemassani oleva henkilö pitää tavattoman arvokkaina Venäjällä asuvien tovereiden, varsinkin harkitsevien ja saman kysymyksen parissa askartelevien tovereiden lausuntoja. Sen tähden Teidän nopeasti tullut vastauksenne olikin minusta erikoisen mieluinen. Tällaisia kirjeitä saadessasi tunnet olevasi vähemmän eristetty. Mutta — tunteiden purkaus sikseen. Menkäämme asiaan.

1. Te *kannatatte* yleistä valtakunnallista kieltä Venäjällä. Se on „välttämätön; sillä on ollut ja tulee olemaan suuri edistyksellinen merkitys”. Olen jyrkästi eri mieltä. Kirjoitin siitä jo aikoja sitten „Pravdassa” * enkä ole toistaiseksi nähnyt kantaani kumottavan. Teidän perusteenne ei saanut minua lainkaan vakuuttuneeksi, päinvastoin. *Venäjän* kielellä on ollut edistyksellinen merkitys lukuisille pienille ja takapajuisille kansoille — se on kieltämätöntä. Mutta ettekö Te tosiaankaan näe, että sillä *olisi ollut* vielä paljon suurempi edistyksellinen merkitys, ellei olisi harjoitettu pakotusta? Vai eikö „valtakunnallinen kieli” merkitse patukkaa, joka *häättää* venäjän kielestä *loitommalle??* Kuinka Te ette halua ymmärtää sitä *psykologiaa*, mikä on erikoisen tärkeää kansallisuuskysymyksessä ja mikä vähäisimmänkin pakotuksen ilmetessä tarvelee, turmelee ja tekee tyhjäksi sentralisaation, suurten valtakuntien ja yhtenäisen kielen kiistämättömän edistyksellisen merkityksen?? Mutta

* Ks. tätä osaa, ss. 347—350. *Toim.*

taloudellinen puoli on vieläkin tärkeämpi kuin psykologia: Venäjällä on jo olemassa *kapitalistinen* talous, joka tekee *venäjän* kielen välttämättömäksi. Te ette siis luota talouselämän voimaan, vaan haluatte „pönkittää” talouselämää poliisiroskajoukon kainalokepeillä?? Ettekö te tosiaankaan näe, että siten Te *teette* talouden *rujoksi*, jarrutatte sitä?? Eikö viheliäisen poliisikomennon poistaminen kymmenkertaistuta (tuhatkertaistuta) venäjän kieltä vaalivia ja levittäviä vapaita liittoja?? Ei, olen aivan eri mieltä kuin Te ja syytän Teitä königlich preussischer Sozialismus'ista *!!

2. Te *vastustatte* autonomiaa. Te kannatatte *ainoastaan* alueellista itsehallintoa. En ole lainkaan samaa mieltä. Muistakaapa Engelsin antamaa selitystä, ettei keskitys lainkaan sulje pois paikallisia „vapauksia”¹¹⁵. Minkä takia Puolalle myönnetään autonomia, mutta ei Kaukasialle, Etelälle eikä Uralille?? Autonomian *rajathan* määrittelee keskusparlamentti! Me kannatamme ehdottomasti demokraattista sentralismia. Me vastustamme *federalismia*. Me olemme jakobiinien kannalla girondisteja vastaan. Mutta pelätä nyt autonomiaa... Venäjällä — sehän on, hyvä mies, naurettavaa! Se on taantumuksellista. Esittäkää minulle esimerkki, keksikää esimerkki sellaisesta tapauksesta, jolloin autonomia *voi* muodostua vahingolliseksi! Te ette löydä sellaista. Ja ahdas tulkinta: vain itsehallinto — on Venäjällä (ja Preussissa) eduksi iljettävälle poliisikomennolle.

3. „Itsemääräämisoikeus ei merkitse ainoastaan eroamisoikeutta. Se merkitsee myös oikeutta liittoyhenteen, oikeutta autonomiaan”, kirjoitatte Te. Olen aivan eri mieltä. Se *ei* merkitse *liittoutumisoikeutta*. Liittovaltio on tasavertaisten liitto, liitto, johon tarvitaan *yhteistä* suostumusta. Kuinka *toisella* osapuolella voi olla *oikeus* sellaiseen toisen osapuolen *suostumukseen*?? Se on järjetöntä. Me vastustamme periaatteessa liittovaltiota — se heikentää taloudellisia yhteyksiä, se ei kelpaa valtiotyypiksi yhden valtion puitteissa. Haluat erota? Saat painua, jos voit katkaista taloudelliset yhteydet eli oikeammin: jos „yhteiselämässä” sorto ja kahnaukset ovat sellaisia, että ne *pilaavat* ja turmelevat taloudellisen yhteyden. Et halua erota? Siinä tapauksessa suo anteeksi, älä ratkaise asioita minun *edestäni*, älä luule, että sinulla on „*oikeus*” liittoon.

* — kuninkaallis-preussilaisesta sosialismista. *Toim.*

„Oikeus autonomiaan”?? Taaskin väärin. Me kannattamme kaikille osille myönnettyä *autonomiaa*, me kannattamme eroamis*oikeutta* (mutta emme kaikkien *eroamista*!). Meidän kannattamamme demokraattisen valtion luomisen suunnitelma edellyttää autonomiaa. Eroaminen ei suinkaan ole meidän suunnitelmamme. Me emme ylipäänsä propagoi eroamista. Yleensä me olemme eroamista vastaan. Mutta me kannattamme eroamis*oikeutta* sen isovenäläisen mustasotnialaisen nationalismin vuoksi, joka on siinä määrin liannut kansallisen yhteiselämän asian, että vapaan eroamisen *jälkeen* toisinaan muodostuu *lujempi yhteys*!!

Itsemääräämisoikeus on *poikkeus*, jonka me teemme yleisestä sentralismikannastamme. Tämä poikkeus on ehdottoman välttämätön isovenäläisen mustasotnialaisen nationalismin olemassaolon vuoksi, ja tämän poikkeuksen pieninkin kieltäminen on opportunismia (niinkuin Rosa Luxemburgilla), se on typerää isovenäläisen mustasotnialaisen nationalismin pussiin pelaamista. Mutta poikkeusta *ei saa* tulkita laajamittaisesti. Siihen ei sisälly eikä pidä sisältyä *mitään*, ei kerrassaan mitään muuta kuin *eroamis-oikeus*.

Kirjoitan tästä „Prosvestshenijeen”*. Kirjoittakaa minulle ehdottomasti yksityiskohtaisesti, kun saan loppuun nämä artikkelit (niitä tulee kolmessa vihkossa). Lähetän vielä yhtä ja toista. Päätöslauselmaa ajoin eniten läpi juuri minä. Kesällä esitelmin kansallisuuskysymyksestä¹¹⁶ ja hieman tutkiskelin sitä. Senpä takia aionkin „pysyä lujana”, vaikka tietysti ich lasse mich belehren** tovereilta, jotka ovat tutkineet kysymystä enemmän ja kauemmin.

4. Te vastustatte ohjelman „muuttamista”,— vastustatte „kansallisuusohjelmaa”?? Siinäkään en ole samaa mieltä. Te pelkäätte *sanoja*. Ei niitä tarvitse pelätä. *Kaikkihan* kuitenkin muuttavat sitä (ohjelmaa) *salaa*, katalasti, huonompaan päin. Me sitä vastoin määrittelemme, täsmennämme, kehitämme ja vakiinnutamme sitä sen omassa hengessä, *johdon mukaisen* demokraattisuuden hengessä, marxilaisessa (itävaltalaisvastaisessa) hengessä. Se *täytyi* tehdä. Pistäköötpä opportunistilurjukset (bundilais-, likvidaattori-, narodnikkilurjukset) nyt nenänsä tähän

* Ks. Teokset, 20. osa, ss. 1—34. *Toim.*

** — otan oppia. *Toim.*

asiaan — antakoot he nyt *o m a t*, yhtä *täsmälliset* ja yhtä *täydelliset* vastaukset *kaikkiin* kysymyksiimme, jotka päätöslauselmassamme on asetettu ja ratkaistu. Koettakoot. Ei, me emme „jänistäneet” opportunistien edessä, vaan *löimme* heidät *kaikissa* pykälissä!

— Yleistajuinen kirjanen kansallisuuskysymyksestä on hyvin tarpeen. Kirjoittakaa. Jään odottamaan vastausta ja puristan lujasti kättänne.

Teidän *V. I.* Terveisiä kaikille ystäville.

Kirjoitettu marraskuun 23
(joulukuun 6) pnä 1913

Julkaistu ensi kerran
maaliskuun 2 (15) pnä 1918
„Bakinski Rabotshi” lehdessä
48. numerossa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

„KANSALLISESTA KULTTUURI“-AUTONOMIASTA

Niin sanotun „kansallisen kulttuuri“-autonomian suunnitelman eli ohjelman (toisin sanoen: „kansallisen kehityksen vapauden takaavien laitosten luomisen”) olemuksena on *koulutoimen jakaminen kansallisuuksittain*.

Tätä olemusta on tähdennettävä sitä enemmän, mitä tiheämmin kaikenlaiset avoimet ja naamioidut nationalistit (heidän joukossaan bundilaiset) yrittävät hämätä sitä.

Jokainen kansakunta, riippumatta siitä, missä kukin siihen kuuluva yksilö asuu (asuma-alueesta riippumatta: tästä „eksterritoriaalisen”, asuma-alueesta riippumattoman autonomian nimityskin), muodostaa yhtenäisen valtiollisesti tunnustetun liiton, jonka hoidettaviksi kuuluvat kansalliset kulttuuriasiat. Tärkein näistä asioista on koulutoimi. Kansakunnan kokoomuksen määrittelemisen sitä tietä, että jokainen kansalainen, hänen asuinpaikastaan riippumatta, kirjoittautuu vapaasti mihin kansallisuusliittoon tahansa, turvaa koulutoimen ehdottoman tarkan ja ehdottoman johdonmukaisen kansallisuuksittain jakamisen.

Herää kysymys, onko tällainen jako sallittavaa yleensä demokratismiin ja erikoisesti proletarisen luokkataistelun etujen kannalta katsottuna?

Kun käsitetään selvästi „kansallisen kulttuuriautonomian” ohjelman olemus, niin se riittää jo, jotta tähän kysymykseen voidaan vastata epäröimättä, että se on ehdottomasti sallimatonta.

Niin kauan kuin eri kansallisuudet elävät samassa valtiossa, ne ovat sidotut toisiinsa miljoonilla ja miljardeilla taloudellisilla, oikeudellisilla ja elämäntapojen siteillä.

Kuinka koulutoimi voidaan repäistä irti näistä yhteyksistä? Voidaanko se „ottaa pois valtion hoidosta”, niinkuin kuuluu bundilaisten määritelmä, joka on järjettömyyttä korostavan selkeäpiirteisyytensä puolesta suorastaan klassillinen? Kun talouselämä sitoo yhteen samassa valtiossa asuvia kansallisuuksia, niin yritys jakaa ne kerta kaikkiaan ja ainiaaksi „kulttuuri”-asiain ja varsinkin koulutoimen alalla on typerä ja taantumuksellinen yritys. Täytyy päinvastoin pyrkiä *yhdistämään* kansallisuudet koulutoimen alalla, jotta koulussa valmisteltaisiin sitä, mitä toteutetaan elämässä. Tätä nykyä me havaitsemme, että kansallisuuksien keskuudessa vallitsee eriarvoisuus ja että niiden kehitystaso on erilainen; tällaisissa oloissa koulutoimen jakaminen kansallisuuksittain tulee *tosiasiallisesti* väistämättä *huonontamaan* jälkeensä jääneiden kansallisuuksien asemaa. Amerikan etelävaltioissa, entisissä orjavaltioissa, neekerien lapset yhä vieläkin erotetaan erikoisiin kouluihin, samaan aikaan kun pohjoisvaltioissa valkoihoiset ja neekerit opiskelevat yhdessä. Venäjällä laadittiin äskettäin suunnitelma „juutalaisten kouluopetuksen kansallistamisesta”, s.o. juutalaisten lasten erottamisesta muiden kansallisuuksien lapsista erikoisiin kouluihin. On tarpeetonta lisätä, että tämä luonnos syntyi kaikkein taantumuksellisimmissa, purishkevitshilaisissa piireissä.

Ei voida olla demokraatteja, jos puolustetaan koulutoimen jakamista kansallisuuksittain. Huomatkaa: toistaiseksi me pohdimme asiaa yleisdemokraattiselta, s.o. porvarillis-demokraattiselta kannalta.

Kun koulutoimen kansallisuuksittain jakamista katsotaan proletaarisen luokkataistelun kannalta, niin sitä vastaan tulee esiintyä vielä paljon jyrkemmin. Kukapa ei tietäisi, että kyseellisen valtion kaikkien kansallisuuksien kapitalistit liittyvät mitä kiinteimmin ja erottamattomasti yhteen osakeyhtiöissä, kartelleissa ja trusteissa, teollisuudenharjoittajain liitoissa j.n.e. työläisiä *vastaan*, olkoot nämä mitä kansallisuutta tahansa? Kukapa ei tietäisi, että *jokikisessä* kapitalistisessa liikeyrityksessä — valtavan suurista tehtaista ja kaivoksista alkaen, edelleen kauppaliikkeissä ja aina kapitalistisiin maanomistajain talouksiin asti — me näemme *aina*, ilman mitään poikkeusta, työläisjoukon olevan kansallisesti paljon kirjavampaa kuin rauhallisissa, uneliaissa korpikylissä?

Kaupunkilaistyöläinen, joka parhaiten tuntee kehittyneen kapitalismin ja on syvimmin omaksunut koko elämänsä pohjalla, ehkenpä imenyt itseensä jo äidin maidossa luokkataistelun psykologian,— tällainen työläinen tulee väkisin-kin ja kiertämättömästi ajatelleeksi, ettei koulutoimen jakaminen kansallisuuksittain ole ainoastaan *vahingollinen* hanke, vaan jopa suorastaan veijarimainen, *kapitalistien alkuunpanema* puijaushanke. Työläiset *voidaan* hajottaa, erottaa toisistaan ja heikentää heitä saarnaamalla tällaista aatetta ja sitäkin enemmän jakamalla kansakoulut kansallisuuksittain, silloin kun mikään „kansallinen kulttuuri-autonomia” ei voi missään *tapauksessa* uhata millään hajotamisella eikä millään heikentämisellä kapitalisteja, joiden lapsille on erinomaisesti turvattu rikkaat yksityiskoulut ja erikoisesti palkatut opettajat.

Todellisuudessa „kansallinen kulttuuriautonomia”, s.o. koulutoimen ehdottoman tarkka ja johdonmukainen jakaminen kansallisuuksittain, ei ole kapitalistien keksimä (*toistaiseksi* he käyttävät karkeampia menetelmiä erottaakseen työläiset toisistaan), vaan se on Itävallan opportunistisen, poroporvarillisen sivistyneistön keksimä. Yhdessäkään kansalliselta kokoomukseltaan kirjavassa länsieurooppalaisessa, demokraattisessa maassa *ei ole olemassa* tätä nerokkaan poroporvarillista ja nerokkaan nationalistista aatetta. Tämä epätoivoon joutuneen pikkuporvarin aate on syntynyt vain itä-Euroopassa, takapajuudessa, feodaalisessa, klerikaalisessa, virkavaltaisessa Itävallassa, missä pikkumaisen turhamainen tappelu (pahempikin: tora ja nujakka) kielikysymyksestä on jarruttanut *kaikkinaista* yhteiskunnallista ja poliittista elämää. Kunpa edes saataisiin kerta kaikkiaan kansallisuudet erotetuksi ehdottoman tarkasti ja johdonmukaisesti toisistaan „kansallisiin kuurioihin” koulutoimen alalla, jos kerran ei voida saada kissaa ja koiraa elämään sovussa!—tämä on se psykologia, joka on synnyttänyt typerän „kansallisen kulttuuriautonomian” aatteen. Proletariaatti, joka käsittää olevansa kansainvälinen ja pitää sitä arvossa, ei koskaan suostu kannattamaan tuota hiotun nationalismin typeryyttä.

Ei ole sattuma, että Venäjällä „kansallisen kulttuuriautonomian” ovat hyväksyneet *vain kaikki* porvarilliset juutalaispuolueet, edelleen (vuonna 1907) eri kansallisuuksien *pikkuporvarillisten*, vasemmistonarodnikkilaisten

puolueiden konferenssi ja vihdoin *marxilaisuuden liepeillä olevien* ryhmien poroporvarilliset, opportunistiset ainekset, s.o. bundilaiset ja likvidaattorit (viimeksi mainitut ovat jopa pelänneet tehdä sen suoraan ja avoimesti, täysin selvästi). Ei ole sattuma, että „kansallisesta kulttuuriautonomiasta” puhuivat Valtakunnanduuman puhujalavalta *ainoastaan* Tshhenkeli — nationalistimitartunnan saanut puolilikvidaattori — ja pikkuporvari Kerenski.

Ihan naurattaa, kun lukee likvidaattorien ja bundilaisten viittauksia Itävallan tässä kysymyksessä. Ensinnäkin, minkä takia kansalliselta kannalta kirjavista maista on *esikuvaksi* otettava takapajuisin maa? Minkä takia ei oteta kehittyneintä maata? Tuo menetelmähän muistuttaa kehnojen venäläisten liberaalien, s.o. kadettien, menetelmää, kadettien, jotka etsivät perustuslain malleja etupäässä takapajuisista maista, Preussista ja Itävallasta, eivätkä kehittyneimmistä maista, Ranskasta, Sveitsistä, Amerikasta!

Toiseksi, venäläiset nationalistiset pikkuporvarit, s.o. bundilaiset, likvidaattorit, vasemmistonarodnikit y.m.; esittävät Itävallan esimerkin ja puolestaan vielä *erikoisesti* huonontavat sitä. Meillä „kansallisen kulttuuriautonomian” suunnitelmaa käyttävät propagandassa ja agitaatiossa eniten ja ensi kädessä juuri bundilaiset (ynnä *kaikki* porvarilliset juutalaispuolueet, joiden jäljessä — itsekään aina sitä tajuamatta — laahustavat bundilaiset). Ja kuitenkin itse „kansallisen kulttuuriautonomian” aatteen syntymämaassa, Itävallassa, tämän aatteen perustanlaskija Otto Bauer omisti kirjassaan erikoisen luvun sen seikan todistamiselle, että juutalaisiin nähden „kansallisen kulttuuriautonomian” aatetta *ei voida* soveltaa!

Tämä todistaa paremmin kuin pitkät puheet, kuinka rajoitettua on O. Bauerin johdonmukaisuus ja kuinka vähän hän luottaa aatteeseensa, koska hän jättää kansakuntien eksteritoriaalisen autonomian suunnitelman ulkopuolelle *ainoan* eksteritoriaalisen (omaa asuma-alueita vailla olevan) kansakunnan.

Tämä todistaa, kuinka bundilaiset omaksuvat Euroopalta *vanhaa muotia olevia* suunnitelmia kymmenkertaistaan Euroopan virheitä ja menen mahdolltomiin näiden virheiden „kehittelyssä”.

Sillä — tämä kolmanneksi — itävaltalaiset sosialidemokraatit *hylläksivät* Brünnin edustajakokouksessa (1899)

heille esitetyn „kansallisen kulttuuriautonomian” ohjelman. He hyväksyivät vain kompromissin — valtakunnan kaikkien kansallisesti rajoitettujen *alueiden* liiton. Tämä kompromissi *ei sisällä* eksterritoriaalisuutta eikä liioin koulutoimen jakamista kansallisuuksittain. Tämän kompromissiluonnoksen mukaan kehittyneimmät (kapitalistisessa suhteessa kehittyneimmät) asutuskeskukset, kaupungit, tehtaat, kaivannot, suuret maatilat y.m.s., *eivät* pirsto koulutointa kansallisuuksittain!

Venäjän työväenluokka on taistellut ja on edelleen taisteleva taantumuksellista, vahingollista, poroporvarillista, nationalistista „kansallisen kulttuuriautonomian” aatetta vastaan.

„Za Pravdu” № 46,
marraskuun 28 pnd 1913

Julkaistaan „Za Pravdu” lehden
tekstin mukaan

ULKOMAISET RYHMÄKUNNAT JA VENÄLÄISET LIKVIDAATTORIT

„Novaja Rabotshaja Gazetan” 86. numerossa on julkaistu eräs sosialidemokraatteja vastaan tähdätty pahanpäiväinen herjauskirjoitus, joka herjaussävystään *huolimatta*, kaikkia kyllästyttävistä letkauksistaan *huolimatta* ansaitsee huomiota.

Tämä kirjoituspahanen on: „Saksan sosialidemokraattinen lehdistö hajaannuksesta”. Mainittu kirjoitus ansaitsee huomiota sen vuoksi, että se selittää tavattoman havainnollisesti venäläisille työläisille sellaisen seikan, jota he tähän asti eivät ole tietäneet ja joka *täytyy tietää*.

Täytyy tietää, minkälaisia juonia punotaan venäläisten sosialidemokraattien ulkomaisten ryhmäkuntien keskuudessa Venäjällä olevaa sosialidemokraattista organisaatiota *vastaan*, sillä se, ettei tätä tiedetä, saattaa monet venäläiset sosialidemokraatit tekemään lakkaamatta ja väistämättä koomillisia ja tragikoomillisia virheitä.

Likvidaattorien kirjoituspahanen alkaa kursiivilla paine-tuin sanoin: „*kukaan* ei ole Saksan sosialidemokratian riveissä tähän mennessä korottanut ääntään” hajaannuksen puolesta (herrat likvidaattorit nimittävät „hajaannukseksi” marxilaisen organisaation *rakentamista vastoin* likvidaattorien tahtoa).

Huomatkaa tämä kirjoituksen ensimmäisessä lauseessa kursivoitu kohta: „*kukaan* ei ole korottanut ääntään”!

Tuo on porvarillisten tuhartajien vanha konsti: eiväthän kaikki lue lehteä loppuun saakka, mutta kirjoituksen *ensimmäisen* silmäänpiستävän sanan näkee jokainen...

Lukekaa edelleen likvidaattorien artikkeleja: seuraa frank-furtilaisen lehden mielipide. Lehti on selvästi likvidaattorien

kannalla. Samaan aikaan ollaan vaiti siitä, että lehti on opportunistinen!!

Hyvät likvidaattorit! Pidättekö te tosiaankin venäläisiä työläisiä niin tomppeleina, etteivät he tiedä mitään opportunistista saksalaisten sosialidemokraattien keskuudessa ja siitä, että mukamas „Sosialistinen Kuukausijulkaisu”, saksalaisten opportunistien pää-äänenkannattaja, tukee *vakinaisesti* „Nasha Zarjaa”?

Luemme edelleen. Dresdeniläisen lehden lausunto. Tuomitaan yleensä hajaannus. Ei käy selville, mitä lehti sympatisoi Venäjän asioissa ja mikä on sen suunta saksalaisten asioissa. Likvidaattorit eivät välitä venäläisten työläisten valistamisesta, vaan he haluavat puijata näitä olemalla vaiti monesta asiasta.

Luemme edelleen. Leipzigin sosialidemokraattinen lehti

„julkaisi parisen viikkoa sitten Venäjältä saamansa uutiskirjoituksen, jossa asiaa valaistiin hajottajille melko suotuisassa hengessä”.

Kirjaimelleen näin on painettu likvidaattorien lehdessä. Ja tietenkin ilman mitään kursivointia.

Eikä tietenkään puhuta sanaakaan, ei halaistua sanaa, ei edes hiiskahdeta tämän „epämiellyttävän” kirjoituksen *olemuksesta!* O, me olemme oikein mestareita tekemään pieniä konnuuksia ja punomaan pikkumaisia juonia!

Toisaalta — kursiivilla painettu „*kukaan* ei ole korottanut ääntään”, mutta toisaalta — *ainoa* Venäjältä saatu uutinen onkin kirjoitettu likvidaattoruuden vastustajille „melko suotuisassa hengessä”.

Luemme edelleen:

(Leipzigiläisen sosialidemokraattisen lehden) „marraskuun 15 päivän numerossa on julkaistu hyvin laaja *toimituksen* (kursivointi likvidaattorien!!!) artikkeli”...

josta esitetään *vain* likvidaattorien puolesta puhuvat kohdat.

Venäläiset työläiset! Teidän on jo aika oppia paljastamaan likvidaattorien valheet.

Likvidaattorit ovat kursivoineet: „toimituksen” artikkeli. *Se on vale*. Kirjoituksen alla on nimimerkki *J. K.*¹¹⁷, siis *ei ole mikään* toimituksen kirjoitus, vaan nimenomaan erään avustajan kirjoitus!!!

Likvidaattorit pettävät Venäjän työläisiä mitä hävyttömimmin, mitä häikäilemättömimmin.

Eikä siinä vielä kaikki. Likvidaattorit *salasivat* sen, että siinä samassa kirjoituksessa *seitsikkoa* on nimetty „hävyttömiksi hajottajiksi” siitä syystä, että he ovat vastoin puolalaisten sosialidemokraattien tahtoa ottaneet Jagellon joukkoonsa!

Eikä siinäkään vielä kaikki. Likvidaattorit *salasivat* tosiasian, joka on selvä jokaiselle poliittisesti kehittyneelle henkilölle. J. K:n artikkeli on *tyszkalaisen* kirjoittama. Se näkyy kaikesta. „Tyszkalaiset” ovat Rosa Luxemburgin, Tyszkan ja kumpp. berliiniläinen ryhmä, joka pani liikkeelle uskomattoman inhottavan jutun provokaation harjoittamisesta Varsovan sosialidemokraattisen järjestön riveissä. Yksinpä „Lutsh” lehtikin on tunnustanut sen inhottavaksi (tosin vasta sen *jälkeen*, kun Jagello oli solutettu läpi!). Jopa „Novaja Rabotshaja Gazetakin” on monta kertaa tunnustanut, että „tyszkalaiset” eivät edusta Varsovan puolalaisia sosialidemokraattisia työläisiä käydessään taistelua *työväen varakeskusta* vastaan, johon kuuluvat Bund, levitsa ja puolalaiset sosialidemokraatit (tietysti varsovalaiset eivätkä tyszkalaiset).

Ja nyt, puijatakseen venäläisiä työläisiä, likvidaattorit tarrautuvat tyszkalaisten takinliepeisiin. Hukkuva tarttuu oljenkorteen (vaikka likaiseen ja mätäänkin).

Tyszkalaisen J. K:n artikkelissa niinkuin tyszkalaisten kaikissa muissakin esiintymisissä tulee ilmi yksi kiihkeä halu: punoa juonia hajaantumisen yhteydessä, haalia kokoon sen kustannuksella itselleen „poliittista pääomaa”. Venäjän työväenliikkeestä „irtautuneiden” ryhmäkuntien valtikkouden näyttelemine, tällä pohjalla harjoitettava juonittelu, imelien fraasien lateleminen Venäjän tapahtumien tutkimisen *asemesta* — sellaista on olemukseltaan „tyszkalaisuus”. juuri sitä harjoittaa yhdeksän kymmenesosaa itsenäisistä ja „riippumattomista” ulkomaisista ryhmäkunnista.

Nyt ne tavallaan elpyvät, toivossa „pelata omaan pussiinsa” kuusikon ja seitsikon hajaantumisen kustannuksella...

Turha toivo! Venäläiset sosialidemokraattiset työläiset ovat jo niin paljon viisastuneet, että tulevat *itse*, enemmistön päätöksellä, ratkaisemaan oman organisaationsa kohlatot, lakaisten inhoten tieltään ulkomaisten ryhmäkuntien

juonet. Näiden ryhmäkuntien jäsenet kirjoittelevat hyvin usein Saksan sosialidemokraattiseen lehdistöön näiden ryhmäkuntien näkökulmasta, mutta tuollainen väki voidaan helposti tuntea „korvistaan”.

„Za Pravdu” № 46,
marraskuun 28 pnä 1913

Julkaistaan „Za Pravdu” lehden
tekstin mukaan

KADETTI MAKLAKOV JA SOSIALIDEMOKRAATTI PETROVSKI

Siitä on kulunut jo melkoisen pitkä aika, kun sosialidemokraatti Petrovski piti Valtakunnanduudessa puheen evästyskysymyksestä ja istunnon puheenjohtaja kielsi häneltä puheoikeuden niiden „räikeiden sanojen” vuoksi, joita hän käytti ministeristä ynnä muusta. „Päivänkysymyksenä” sanan ahtaassa merkityksessä tämä taitaa olla jo vanhentunut asia. Mutta itse asian kannalta Petrovskin ja kadetti Maklakovin puheet ansaitsevat enemmän huomiota kuin tavallinen „päivän uutinen”.

Kadetti Maklakov piti Valtakunnanduudessa puheen uudesta evästyksestä. Tämä herra on evästyksen laatija ja evästysvaliokunnan nimittämä alustaja. Ja kadetti Maklakov esiintyy useissa kysymyksissä kadettien edustajaryhmää *vastaan* ja lokakuulaisten ja oikeistolaisten avulla ajaa läpi *mitä taantumuksellisinta* evästystä *vastoin* opposition tahtoa.

Tuo ei ole uutta. On jo kauan tunnettua, että V. Maklakov on lokakuulaisten suosikki, että hän on oikeastaan lokakuulainen. Mutta se yhteiskuntaelämämme *peräti merkittävä* tosiasia, jonka tämä kauan sitten tunnettu seikka paljastaa, ansaitsee mitä suurinta huomiota.

Käsiteltäessä kysymystä, jossa Duuma on suhteellisesti *vähemmän voimaton* kuin muissa kysymyksissä, varsin huomattu kadetti *tukahduuttaa* itse meidän silmiemme nähden *Duuman vapautta* oikeistolaisten ja lokakuulaisten avustuksella! Sosialidemokraatti Petrovski oli tuhannesti oikeassa luonnehtiessaan jyrkin sanoin moista politikointimestaria.

Mutta mikä on tämän asian olemus? Onkohan V. Maklakovin menettely valheellista siitä syystä, että

hra V. A. Maklakov on *itse petollinen*? Eipä tietenkään! Toisin sanoen ei kysymys ole siitä.

Samoin kuin Beilisin juttu¹¹⁸ on mielenkiintoinen ja tärkeä, koska se toi erikoisen selvästi ilmi meidän sisäpolitiikkamme sisäiset joustimet, sen kulussientakaisen „mekaniikan” j.n.e.,— niin tämäkin tyhjänpäiväinen (suhteellisesti tyhjänpäiväinen) tapaus — V. Maklakovin esiintyminen kadetteja *vastaan* ja Duuman vapauksia vastaan — paljastaa sadannen ja sataensimmäisen kerran meidän, Venäjän liberaaliporvariston puolueen todelliset kannustimet.

Kadettien ja lokakuulaisten välinen taistelu on *kilpailijoiden* välistä taistelua — siksi se on niin kireätä ja niin periaatteetonta. Lokakuulaisten suosikista ja Duuman vapauksien kuristajasta V. Maklakovista on *voinut* tulla kadettien „tähti” *juuri* sen tähden ja *vain* sen tähden, että kadetit ovat *yhdessä* lokakuulaisten kanssa *samalla luokk pohjalla*. He ovat liberaaliporvariston kaksi eri siipeä eli sen eri suuntavivahteiden edustajia, liberaaliporvariston, joka pelkää enemmän demokratiaa kuin Purishkevitsheja.

Tämä juuri on olennaista. Tämä on tärkeätä. Tässä on politiikan olemus. Tässä on se syvin syy, josta johtuu porvaristomme hämmästyttävä poliittinen voimattomuus, sen kaikesta taloudellisesta mahtivoimasta huolimatta.

Sosialidemokraatti Petrovski täytti demokraatin velvollisuuden taistellessaan Duuman vapauksien tukahduttajaa hra V. Maklakovia vastaan. Venäjänmaalla ei voi olla vapautta niin kauan kuin laajat kansanjoukot eivät opi halveksumaan V. Maklakovin tapaisia herroja samoin kuin niitä puolueitakin, jotka tuollaisia ritareja synnyttävät.

„Za Pravdu” № 47,
marraskuun 29 pnd 1913
Allekirjoitus: M.

Julkaistaan „Za Pravdu” lehdessä
tekstin mukaan

ZABERN

Politiikassa sattuu sellaisia „tapauksia”, jolloin tietyn asiaintilan olemus paljastuu tavattoman voimakkaasti ja selvästi jotenkin aivan äkkiä, verrattain vähäisen tapauksen yhteydessä.

Zabern on Elsassin pikkukaupunkeja. Yli 40 vuotta sitten voitokkaat preussilaiset kiskaisivat Elsassin irti Ranskasta (vain yksi ainoa puolue Saksassa, nimittäin sosialidemokraatit, esitti kiivaan protestin sitä vastaan). Yli 40 vuotta on Elsassin ranskalaista väestöä väkivallalla „saksalaistettu” ja kaikkinaisella painostuksella „patistettu” kuninkaallis-preussilaiseen, äärimmäisen raakaan, virkavaltaiseen keppikuriin, jota nimitetään „saksalaiseksi kulttuuriksi”. Mutta elsassilaiset ovat vastanneet siihen protestihenkisellä laulullaan: „Te olette kaapanneet Elsassimme, Lothringenimme, te voitte saksalaistaa peltomme, mutta ette koskaan valtaa sydämiämme, ette koskaan”.

Ja nyt sitten preussilainen aatelismies, nuori upseeri Forstner on vienyt asiat räjähtämispisteeseen. Hän haukkui karkeasti Elsassin väestöä („vakes” on karkea haukkumasana). Saksalaiset Purishkeitshit ovat miljoonia kertoja käyttäneet kasarmeissa samanlaista kieltä, ja se on aina käynyt päinsä. Miljoona ensimmäisellä kerralla... tulikin tenäl!

Nyt purkautui esiin kaikki se, mitä oli patoutunut niinä vuosikymmeninä, joiden kuluessa oli harjoitettu sortoa, nälvimistä ja solvaamista, niinä vuosikymmeninä, joiden kuluessa oli suoritettu väkivaltaista preussilaistamista. Ei se ollut ranskalaisen kulttuurin kapinoimista saksalaista vastaan — Dreyfusin juttu ¹¹⁹ osoitti aikoinaan, että Ranskassa on yhtä paljon kuin jossain muussakin maassa raakaa

sotilaskastia, joka on valmis kaikenlaisiin julmuuksiin, barbaarimaisuuteen, väkivaltaan ja rikoksiin. Ei, siinä ei ollut ranskalainen kulttuuri saksalaista vastassa, vaan Ranskan useissa vallankumouksissa kasvanut demokratia nousi kapinaan itsevaltiutta vastaan.

Mielenkuuhu väestön keskuudessa, suuttumus preussilaisia upseereja kohtaan ja vapautta rakastavan ja ylpeän ranskalaisen väkijoukon pilkanteko heistä, preussilaisten sotapukarien vimmuttu kiukku, mielivaltaiset vangitsemiset ja yleisön pieksemiset,— kaikki tämä synnytti Zabernissa (ja sittemmin miltei koko Elsassissa). „anarkian”, kuten porvarilliset lehdet sanovat. Saksan tilanherra-, „lokakuulais”-, pappismieliset valtiopäivät hyväksyivät suurella enemmistöllä Saksan keisarillista hallitusta *vastaan* tähdätyt päätöslauselman.

„Anarkia” on typerä sana. Se edellyttää, että Saksassa on ollut ja on „säädetty” siviililakiin perustuva järjestys, josta — jonkin paholaisen yllytyksestä! — on poikettu. „Anarkia”-sana aivan huokuu virallisen, tilanherrojen ja sotilaskastin edessä nöyristelevän saksalaisen yliopiston „tieteen” (luvallanne sanoen, tieteen) henkeä, tieteen, joka on ylistänyt tavatonta Saksassa vallitsevaa „*laillisuutta*”.

Zabernin tapaus osoitti, että Marx oli oikeassa nimittäessään miltei 40 vuotta sitten Saksan valtiojärjestelmää „parlamentaarisiin muotoihin koristelluksi sotilasdespotismiksi”¹²⁰. Marx antoi Saksan „perustuslain” oikeasta olemuksesta satatuhatta kertaa *syvämmän* arvion kuin sadat porvariston professorit, papit ja publisistit, jotka ylistivät „oikeusvaltiota”. Nämä ryömivät vatsallaan saksalaisten tilapäisnousukkaiden menestyksen ja voiton edessä. Marx antoi arvion politiikan luokkaolemuksesta pitäen ohjeenaan *koko kansainvälisen* demokratian ja kansainvälisen työväenliikkeen kokemusta eikä kyseellistä tapahtumain „käännettä”.

Zabernissa ei „pulpahtanut” esiin „anarkia”, vaan siellä kärjistyi ja purkautui esiin Saksan *todellinen* komento, preussilaisen puolifeodaalisen maanomistajan sapelivalta. Jos Saksan porvaristolla olisi kunniantuntoa, jos sillä olisi järkeä ja omaatuntoa, jos se uskoisi siihen, mitä puhuu, jos sen teot eivät olisi ristiriidassa sen sanojen kanssa,— sanalla sanoen, jos se *ei* olisi porvaristoa, joka on joutunut vastakkain sosialistisen proletariaatin miljoonajoukkojen

kanssa, niin se olisi Zabernin „tapauksen” „takia” tullut tasavaltalaiseksi. Mutta nyt asia rajoittuu porvarillisten poliitikoitsijain platonisiin protesteihin — parlamentissa.

Mutta parlamentin ulkopuolella asia ei rajoitukaan siihen. Saksan pikkuporvariston suurissa joukoissa on mieliala muuttunut ja muuttuu yhä. Olosuhteet ovat muuttuneet, taloudellinen tila on muuttunut, preussilaisen aateliston „rauhallisen” sapelivaltiuden *kaikki perusteet ovat järkkyneet*. Vastoin porvariston tahtoa *asiain kulku* vie sitä syvää poliittista kriisiä kohti.

Jo on mennyt ohi se kausi, jolloin „saksalainen Michel” nukkui rauhassa preussilaisten Purishkevitshien hoivatessa häntä ja Saksan kapitalistisen kehityksen ollessa poikkeuksellisen onnellista. Yleinen, perinpohjainen romahdus kypsyä ja lähenee vastustamattomasti...

„*Za Pravdu*” № 47,
marraskuun 29 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „*Za Pravdu*” lehdessä
tekstin mukaan

TOIMISTON PÄÄTÖKSISTÄ ¹²¹

Tänään, maanantaina joulukuun 2 (15) pnä, saatiin tietää — toistaiseksi vain lyhyestä sähkösanomasta — Toimiston eilisestä päätöksestä Venäjän asioista. Plehanov on ilmoittanut kirjallisesti eroavansa, s.o. hän on ottanut *itse* virkaeron.

Organisaatiokomitea (likvidaattorien johtava laitos) on affilioitu, t.s. se on saanut edustusosoikeuden Toimistossa.

(Tämän johdosta täytyy huomauttaa, että sääntöjen mukaan affilioidaan paitsi mitä opportunistisimpia puolueita vieläpä sellaisiakin työväenjärjestöjä, jotka ovat puolittain puolueita. On affilioitu englantilaisten opportunistisimmat ryhmät; ei siis voitu estää myöskään OK:n affiliointia.)

Kuinka sitten lopuksi kävi? Kävi niin, että likvidaattorit tunkivat Plehanovin pois! Jos likvidaattorit yrittävät riemuita tämän johdosta, niin heille on vastattava: Te olette *ulkokultaisia yhtenäisyyden kannattajia*. Herrat likvidaattorit saivat aikaan sen, että he pääsivät Plehanovin *tilalle*. Sellainen on tosiasiallinen tulos. Päätelköt yleensä kaikki työläiset ja eritoten menshevikkityöläiset, pyrkivätkö likvidaattorit vilpittömästi yhtenäisyyteen? eivätkö vilpittömät yhtenäisyyden kannattajat olisi asettaneet itsensä tilalle Plehanovia? Näinköhän tosiaan löytyy niin naiivi henkilö, joka saattaa uskoa, että likvidaattorin asettaminen Plehanovin tilalle on askel yhtenäisyyttä *kohti* eikä askel *pois* yhtenäisyydestä?

Kaiken varalta voin suositella toimitukselle tällaista pikkuartikkelia siltä varalta, jos likvidaattorit ovat esiintyneet jonkinlaisin tyhmin riemunosoituksin. Voidaan vielä lisätä (tuonnempana), että tultuaan affilioiduiksi OK-laiset

(= likvidaattorit) ovat sitoutuneet muodostumaan *koko-naisuudeksi*, s.o. puolueeksi. Arvattavasti *julkiseksi puolueeksi*, vai mitä, herrat? Jahka eletään, niin nähdään!

Ja lopuksi „yhdistäminen on jätetty eksekutiivisen elimen tehtäväksi”, sanotaan sähkössä. Se merkitsee, että Toimiston toimikunnan (= Vandervelde + Bertrand + Anseele + sihteeri Huysmans) tehtäväksi on annettu ryhtyä toimenpiteisiin tahi ottaa askeleita yhtenäisyyden palauttamisen suuntaan.

Nähtävästi (eli todennäköisesti) se on tehty meille moitteita esittämättä. Siinä tapauksessa voimme täydellisesti hyväksyä sen. Täytyy sanoa, että Toimiston toimikunnan velvollisuus on *aina* ja ehdottomasti huolehtia yhtenäisyydestä, ja jo kaksi vuotta sitten Toimiston sihteeri Huysmans neuvotteli kirjeitse Leninin kanssa siitä, mitä askeleita olisi otettava, että saataisiin aikaan yhtenäisyys. Siis tehtävän jättäminen eksekutiivisen elimen (= toimikunnan) täytettäväksi on meidän kannaltamme täysin hyväksyttävää, toistan, ja likvidaattorien mahdolliset vilpilliset selitykset olisivat pelkkää valhetta.

Sähkösanomassa ei ole sanottu mitään seitsikosta ja kuusikosta. Mutta kirjeestä tiedetään, että Toimiston istunnon alkaessa nimihuutoa toimitettaessa mainittiin likvidaattorin nimi. Silloin meidän edustajamme ilmoitti, että tuo henkilö ei ole kuusikon valitsema, mihin Huysmans vastasi selityksin, että sääntöjen mukaan edustettuna (sosialistien parlamenttiryhmistä) on yksinomaan enemmistö, sen puoluekanasta *riippumatta*. Sen tähden on luultavaa, että silleen se jäikin: likvidaattori yksinään seitsikon tai kahdeksikon edustajana. Jos säännöt sanovat näin (me tarkastamme sen; *toistaiseksi* emme ole voineet olla tyytymättä Toimiston sääntöjen viralliseen selitykseen, jonka Toimiston sihteeri on esittänyt virallisessa istunnossa), niin teimme oikein, kun emme kuluttaneet turhaan voimia, emme „tuppautuneet väkisin” sinne, emme käyneet siellä emmekä vaatineet. Eikä sillä ole käytännöllistä merkitystä. Tästä ei ole mukava puhua painetussa sanassa. Jos likvidaattorit ryhtyvät riemuitsemaan, niin vastaamme heille taaskin: te olette ulkokultaisia yhtenäisyyden kannattajia, tietoisten työläisten enemmistön tahdon rikkojia.

Loppujen lopuksi kävi siis niin kuin edellä on kirjoitettu. Edustajamme kirjeestä näkyy edelleen, että likvidaattorit yllyttivät Kautskya (joka edusti saksalaisia), että olisi nimetty *valiokunta* käsittelemään yhtenäisyyskysymystä. Mutta Kautsky moitti Rosa Luxemburgia hyökkäilyistä Leniniä vastaan ja oli sitä mieltä, ettei ulkomailta käsin voida tehdä mitään; täytyy päästä siihen, että venäläiset työläiset vaativat yhtenäisyyttä.

Jäämme odottamaan vahvistusta näille sanoille. Me olemme juuri sellaisen *yhtenäisyyden* kannalla, joka luodaan Venäjän tietoisien työläisten *enemmistön* tahdosta.

Tällainen on asiointila tähän mennessä saatujen tietojen mukaan.

Kirjoitettu
joulukuun 2 (15) pnä 1913
Julkaistaan ensi kerran

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

TYÖVÄEN YHTENÄISYYDESTÄ

„Novaja Rabotshaja Gazetan” polemiikki kuutta työväen edustajaa vastaan on viime aikana käynyt luonteeltaan yhä epäasiallisemmaksi, yhä periaatteettommaksi, yhä „rettelömäisemmäksi”. *Sitä suuremmalla syyllä* tämä polemiikki on muutettava jälleen kiistakysymysten vakavaksi käsitte-lyksi — siitä jokainen tietoinen työläinen on varmaan samaa mieltä kanssamme.

Edessämme ovat likvidaattorien kannustamat „nimikuu-
lut” miehet. Tsereteli ja Gegetshkori tuomitsevat kuusikon, elokuun konferenssin (v. 1912) „johtava porras” niin ikään tuomitsee sen. Tuhannennen kerran he sätivät kuusikkoa hajottajiksi ja julistavat „yhtenäisyyttä”.

Lainkaan hämmästyttä sätimisestä ja metelistä me tulemme tuhannennen kerran tyynesti kehottamaan työläisiä perehtymään kysymykseen ja harkitsemaan sitä.

Yhtenäisyys on työväenluokalle välttämätön. Yhtenäisyyden saa aikaan vain yhtenäinen organisaatio, jonka päätöksiä kaikki tietoiset työläiset toteuttavat vapaasta tahdosta eivätkä pakosta. Pohditaan kysymystä, esitetään ja kuullaan erilaisia mielipiteitä, saadaan selville järjestyneiden marxi-
laisten *enemmistön* katsomus, esitetään tämä katsomus päätöksessä, joka tehdään ilman enemmistön läsnäoloa, täytetään tunnollisesti tuota päätöstä — juuri tätä kaikkialla maailmassa, kaikkien järkevien ihmisten keskuudessa nimitetään *yhtenäisyydeksi*. Ja tällainen yhtenäisyys on työväenluokalle äärettömän kallis ja äärettömän tärkeä. Hajallaan olevat työläiset eivät ole mitään. Yhteenliittyneet työläiset ovat kaikki kaikessa.

Herää kysymys, onko olemassa sellaisia tietoja, joiden perusteella jokainen tietoinen työläinen, joka haluaa itse-

näisesti perehtyä kiistakysymykseen, voisi päätellä, miten sosialidemokraattisten työläisten keskuudessa on viime vuosien aikana *toteutettu* yhtenäisyyttä?

Täytyy pyrkiä kokoamaan tällaisia tietoja, tarkistamaan ne, julkaisemaan ne aineistoksi työläisten valistamista, yhteenliittämistä ja järjestämistä varten.

Vuoden 1912 huhtikuusta lähtien on ollut olemassa „Pravda” lehti, jonka suunta on aina (sitä yksikään sen vastustajista ei ole kieltänyt) vastannut tarkasti niitä päätöksiä, joita marxilaisten johtava elin on tuosta ajasta lähtien *kolme kertaa* tehnyt (kerran vuonna 1912 ja kaksi kertaa vuonna 1913). Kuinka suuri määrä työläisiä on tunnustanut nämä päätökset (kaikista työväen elämää koskevista kysymyksistä: kaikkiaan on tehty nelisenkymmentä päätöstä) ja toteuttanut niitä elämässä?

Tähän kysymykseen — se on ilmeisesti sangen tärkeä ja mielenkiintoinen — voidaan vastata vain likipitäisesti, mutta nojautuen aivan tarkkoihin, objektiivisiin *eikä* yksipuolisesti koottuihin tosiasioita koskeviin tietoihin. Vuosina 1912 ja 1913 ilmestyi enimmän aikaa *kaksi* työväenlehteä, jotka esittivät työläisjoukoille *erilaisia* katsomuksia. Kummassakin lehdessä julkaistiin tietoja työläisryhmistä, jotka olivat koonneet varoja toisen taikka toisen sanomalehden kannattamiseksi. Sanomattakin on selvää, että työläisryhmät, jotka lähettivät keräämänsä varat *jommankumman* sanomalehden hyväksi, osoittivat siten teollaan (eivätkä sanoissa) olevansa myötätuntoisia tämän lehden suuntaukselle ja haluvansa päättäväisesti puolustaa tämän lehden kannattamia päätöksiä.

Näiden tietojen julkaiseminen kummassakin keskenään kiistelevässä lehdessä on parhaana takeena virheitä vastaan, koska asiasta kiinnostuneet työläiset voivat itse oikaista virheet. Tässä nuo tiedot, jotka on julkaistu *jomneen* kertaan, joita kukaan *ei* ole *kertaakaan* kumonnut ja joiden asemesta ei ole esitetty muita tietoja: miltei kahden vuoden kuluessa, vuoden 1912 tammikuusta vuoden 1913 lokakuuhun, työläisryhmät suorittivat 556 rahankeräystä „Lutshille”, 2.181 „Pravdalle” ja 395 Moskovan työväenlehdelle.

Voidaan rohkeasti sanoa, että jokainen, ellei mikään erikoinen asia ole häntä sokaissut, tunnustaa empimättä sen, että „pravdalaisilla” on takanaan enemmistö (ja suuri

enemmistö onkin). Pravdalaiset luovat — hitaasti, mutta järkkymättä — itse työläisten *todellista yhtenäisyyttä*, työläisten, joita liittävät yhteen yhteiset päätökset ja jotka toteuttavat niitä tunnollisesti. Tämä on Venäjällä *ensimmäinen kerta*, kun marxilainen päivälehti, joka tiukasti puolustaa yksimielisiä ja tarkkoja päätöksiä, on näin pitkän ajan kuluessa *yhdistänyt* yhä järjestelmällisemmin ja lujemmin yhteen maan eri kulmilla hajallaan olevia *työläisryhmiä*.

Tämä juuri on työläisten todellista eikä sanallista yhtenäisyyttä! Tämä ei tietenkään ole vielä läheskään riittävää, mutta se on jo toimintaa eikä puhetta, pelkkää reklaamia.

Mutta Tsereteli, Gegetshkori, „elokuinen johtoporras”, kaikkien muiden likvidaattorien tavoin, kiertävät *uppiniskaisesti* tosiasioita!

He kirkuvat „yhtenäisyydestä” kiertäen sen seikan, että nimenomaan likvidaattorit, jotka ovat ilmeisenä vähemmistönä tietosten työläisten keskuudessa, *juuri hajottavatkin yhtenäisyyttä* rikkoen tämän enemmistön tahtoa vastaan!!

Tätä yksinkertaista ja selvää tosiasiaa ei voi kumota mikään huuto eikä ulvominen, eivät mitkään haukkumasanat. Me voimme vain hymyillä sille, kun „elokuun johtava j.n.e.” elin viittaa erilaisiin „laitoksiin” ja ryhmiin. Ajatelkaahan, hyvät herrat: mitä arvoa on „laitoksilla ja ryhmillä”, jos niiden takana *ei ole lainkaan* työläisiä taikka jos niiden takana on *ilmeinen* vähemmistö? Sellaiset „laitokset ja ryhmät” ovatkin juuri *hajotuslaitoksia*, koska ne eivät kehota kaikkia työläisiä täyttämään enemmistön tahtoa.

Se kokemus, jonka on antanut työväenliikkeessä kahden vuoden aikana tapahtunut vilkastuminen, vahvistaa yhä enemmän oikeiksi pravdalaisten *katsomukset*. Se kokemus, joka Venäjällä on saatu *työläisten* yhdistämisessä marxilaisten tiettyjen päätösten ympärille, osoittaa yhä selvemmin meidän organisaatiomme menestykset, kasvun ja voiman. Tietysti me tulemme kulkemaan entistä rohkeammin ja nopeammin tätä samaa tietä antamatta sättimisen, huutamisen tai jonkin muun hämmentää itseämme.

ITSEPINTAISTA KEHNON ASIAN PUOLUSTELUA

Herrat likvidaattorit puolustavat itsepintaisesti vapauksia koskevaan lakiehdotukseensa „joutunutta” lokakuulaista pykälää. Se on 5. pykälä, joka koukkuilun avulla rajoittaa yhdistymisvapautta sillä maininnalla, että työläisten teot eivät ole rangaistavia, „*mikäli ne eivät yleensä ole rikoslain mukaan rangaistavia tekoja*”.

Tämän pykälän taantumuksellisuus on ilmeinen. On selvää, että jos *todelliset* sosialidemokraatit joutuisivat puhumaan tästä koukkuilusta, niin he sanoisivat aivan päinvastaista, t.s. he sanoisivat joko niin, että lakon yhteydessä, sortettujen tovereiden auttamiseksi suoritettut teot eivät ole rangaistavia, tahi ainakin niin, että niistä langetettavaa rangaistusta täytyy lieventää.

On selvää, että likvidaattorien pitää pyyhkiä lakiesityksensä pois tämä taantumuksellinen pykälä: työläiset pakottavat likvidaattorit tekemään sen.

Ja nyt, sen sijaan että tunnustaisivat suoraan virheensä, likvidaattorit (Bureninin-Gamman¹²² johtamat likvidaattorit) kieräilevät, kiemurtelevat ja keksivät pikkuvälheitä. Hra Gorski uskottelee „Uudessa Likvidaattorien Lehdessä”¹²³, että ulkomailla pidetyissä neuvottelukokouksissa (noin 3—4 vuotta sitten)¹²⁴, joihin „N. Lenin otti mitä läheisimmin osaa”, hyväksyttiin muka samanlaisia pykäläiä lakkoja koskevaan lakiehdotukseen.

Kaikki tuo on silkkaa valhetta.

Ulkomailla pidetyissä neuvottelukokouksissa työ oli jaettu siten, että alivaliokunnissa laadittiin ehdotukset ja yleinen valiokunta käsitteli eräitä peruskysymyksiä. Lenin ei osallistunut lainkaan lakkoasiain alivaliokunnan työhön (hän oli

8-tuntista työpäivää käsitelleessä alivaliokunnassa). Ja yleisessä valiokunnassa Lenin puhui kaikkia sellaisia pykälää *vastaan*, joiden mukaan sallitaan tai tunnustetaan rikosoikeudellinen rangaistavuus!!

Hra Gorski haluaa panna jonkun hra F. D:n (lakkokysymyksiä käsitelleen alivaliokunnan entisen jäsenen!) ehdotuksen Leninin tilille. Mutta siinä te ette onnistu, herrat.

Hra Burenin-Gamma käytti ruman asian puolustamisessa vielä erästä huonoa perustetta.

„Heidän (sosialidemokraattien) täytyy käydä luokkataisteluaan tiettyissä puitteissa”, kirjoitti hän, „kunnioittaen ei „porvarillista laillisuutta”, vaan suurten kansanjoukkojen siveys- ja oikeustajua”.

Siinä poroporvarin arvolle sopiva peruste!

Tietyissä puitteissa, herra likvidaattori, me käymme luokkataisteluaamme pitäen silmällä *tarkoituksenmukaisuutta*, sallimatta sitä, mikä voi (tietyissä oloissa) aiheuttaa hajaannusta riveissämme taikka helpottaa vihollisen hyökkäämistä kimppuumme sellaisena aikana, jolloin se on edullista vain toiselle osapuolelle j.n.e. Likvidaattori ei ymmärrä näitä todellisia syitä ja pakkaa opportunistin suohon. Mitä ovat laajat kansanjoukot? Ne ovat kehittymättömiä proletareja ja pikkuporvareita, jotka ovat täynnä poroporvarillisia, nationalistisia, taantumuksellisia, klerikaalisia ynnä muita ynnä muita ennakkoluuloja.

Kuinka me voimme „*kunnioittaa*” esimerkiksi juutalaisvihaa henkivää „siveys- ja oikeustajua”, vaikka juutalaisviha, kuten tunnettua, on sängen usein osoittautunut esimerkiksi Wienin (monia Venäjän kaupunkeja kulttuurisemman kaupungin) „laajojenkin kansanjoukkojen” tietoisuuden vallitsevaksi piirteeksi?

Laajojen *poroporvarillisten* joukkojen „siveys- ja oikeustaju” saattaa esimerkiksi tuomita iskun, joka annetaan lakonrikkurille silloin, kun tuimasti puolustetaan nälkätalouden korottamisen puolesta käytyä lakkoa. Me emme käy *propagoimaan* väkivallan käyttämistä tuollaisissa tapauksissa, koska *meidän* taistelumme kannalta se *ei ole tarkoituksenmukaista*. Mutta me emme tule „kunnioittamaan” tuollaista poroporvarien tajua, vaan me tulemme järkkymättä taistelemaan kaikkiin vaikutus-, propaganda- ja agitaatiokeinoin tuollaista „tajuntaa” vastaan.

Hra Bureninin-Gamman kehoitus, että tulee „kunnioittaa” laajojen kansanjoukkojen siveys- ja oikeustajua, on poroporvarin kehoitus, että tulee kunnioittaa poroporvarillisia ennakkoluuloja.

Tämä todistaa uudemman kerran (tuhansien muiden todisteiden lisäksi) herrojen likvidaattorien olevan poroporvareita.

„Proletarskaja Pravda” № 1,
joulukuun 7 pnä 1918

Julkaistaan „Proletarskaja Pravda”
lehden tekstin mukaan

KADETIT JA „KANSOJEN ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUS“

Kuluvan vuoden kesällä „Retsh” lehti, liberaalien pää-äänenkannattaja Venäjällä, julkaisi hra Mih. Mogiljanskin kirjoituksen Lvovissa pidetystä yleisukrainalaisesta ylioppilaskunnan edustajakokouksesta. „Rabotshaja Pravda” lehdessä osoitettiin silloin, että hra Mogiljanski syyti vallan sopimattomasti (tavalla, mikä ei sovi demokraatille tai henkilölle, joka haluaa käydä demokraatista) *haukkumasanoja* ukrainalaista separatismia vastaan, jota muun muassa hra Dontsov julistaa *. Silloin sanottiin heti, ettei kysymys ole lainkaan siitä, ollaanko samaa vai eri mieltä hra Dontsovin kanssa, jota vastaan esiintyvät monet ukrainalaiset marxilaiset. Puhe oli siitä, että *ei voida sallia* „separatismiin” haukkumista „hourailuksi” ja seikkailupoliitikkaksi, että tuollainen menettely on shovinistista ja että silloin, kun isovenäläinen demokraatti arvostelee sitä tai tätä separaatio- (eroamis-) suunnitelmaa, hänen on ehdottomasti agitoitava eroamisvapauden puolesta, eroamisoikeuden puolesta.

Kuten lukija näkee, tämä on periaatteellinen kysymys, ohjelmakysymys, joka koskee yleensä demokraattien velvollisuuksia.

Ja nyt, puolen vuoden kuluttua, hra Mih. Mogiljanski esiintyy „Retsh” lehdessä (№ 331) uudelleen tämän saman asian johdosta, mutta hän ei vastaa siinä meille, vaan hra Dontsoville, joka on Lvovilaisessa „Shljahi”¹²⁵ lehdessä hyökkäillyt räikeästi „Retshiä” vastaan ja maininnut samalla, että „vain venäläinen sosialidemokraattinen lehdistö on asianomaisella tavalla leimannut „Retshin” shovinistisen hyökkäyksen”.

* Ks. tätä osaa, ss. 257—258. *Toim.*

Väittäessään hra Dontsovia vastaan hra Mogiljanski sanoo *kolmasti*, että „hra Dontsovin reseptien arvostelulla ei ole mitään yhteistä kansojen itsemääräämisoikeuden kieltämisen kanssa”.

Tämä liberaalien „Retsch” lehden avustajan lausunto on äärettömän tärkeä, ja me kehotamme lukijoita suhtautumaan siihen erikoisen tarkkaavasti. Mitä harvemmin herrat liberaalit suostuvat tavanomaisen poliittisen oppositiohenkisen juoruilun asemesta määrittelemään ja erittelemään demokratian olennaisia perustotuuksia, sitä itsepintaisemmin täytyy kehottaa arvioimaan vakavasti jokainen tällainen tapaus.

Tunnustaako meidän perustuslaillis-„demokraattinen” puolueemme kansakuntien itsemääräämisoikeuden vai eikö tunnusta? — tämä on se mielenkiintoinen kysymys, jota hra Mogiljanski on tahtomattaan kosketellut.

Hän esittää kolme kertaa varauksensa, mutta ei vastaa suoraan tähän kysymykseen! Hän tietää hyvin, ettei kadetti-puolueen ohjelmasta eikä tämän puolueen jokapäiväisestä poliittisesta saarnailusta (propagandasta ja agitaatiosta) voida löytää suoraa, täsmällistä ja selvää vastausta tähän kysymykseen.

„Täytyy sanoa”, kirjoittaa hra Mogiljanski, „ettei „kansakuntien itsemääräämisoikeuskaan” ole mikään fetishi, jota ei sovi arvostella: kansakunnan epäterveet elämänehdot saattavat synnyttää kansallisen itsemääräämisoikeuden alalla epäterveitä pyrkimyksiä, ja näiden viimeksi mainittujen ilmituominen ei vielä merkitse kansojen itsemääräämisoikeuden kieltämistä”.

Siinä pikku näyte niistä liberaalien verukkeista, joiden muunnoksia voitte tavata herroilla Semkovskeilla likvidattorilehden palstoilla! Oo, hra Mogiljanski, *ei yksikään* demokraattisista oikeuksista ole „fetishi”, yhdessäkään niistä ei saa unohtaa esimerkiksi *luokkasisältöä*. Kaikki yleisdemokraattiset vaatimukset ovat *porvarillis*-demokraattisia vaatimuksia, mutta vain anarkistit ja opportunistit saattavat tehdä tästä johtopäätelmän, joka kieltää proletariaattia puolustamasta mitä johdonmukaisimmin näitä vaatimuksia.

Tietenkin itsemääräämisoikeus on eri asia kuin yhden tai toisen kansakunnan itsemääräytymisen eli eroamisen *taroituksenmukaisuus* yhdessä tai toisessa tapauksessa. Tämä

on perustotuuksia. Mutta tunnustaako hra Mogiljanski, tunnustavtko Venäjän liberaalit, tunnustaako kadettipuolue sen, että demokraatin *velvollisuus* on propagoida joukoille — varsinkin isovenäläisille joukoille — tämän oikeuden tärkeää merkitystä? sen aktuaalisuutta?

Ei, ja vieläkin kerran ei. Juuri sen hra Mogiljanski kiertää, juuri sen hän salaa. Juuri tässä piilee yksi sen *nationalismin ja shovinismin* juurista, jonka kannalla ovat kadetit — eivät vain Struve, Izgojev ja muut peittelemättömät kadetit, vaan myös sellaiset kadettipuolueen diplomaatit kuin Miljukov ja tämän puolueen sellaiset filisterit kuin ... Mutta mitäpä nimistä!

Venäjän tietoinen työmies ei unohda, että meillä on paitsi kansallistaantumuksellisia myös kansallisliberaaleja, että meillä ilmenee jo kansallisdemokratisminkin alkeita (palauttaa mieleenne hra Peshehonovin esiintyminen „Russkoje Bogatstvon” 8. numerossa vuonna 1906 — hän kehotti olemaan „varovaisia” isovenäläisen rahvaanmiehen nationalististen ennakkoluulojen suhteen).

Itsemääräämisoikeuden propagoinnilla on varsin tärkeä merkitys käytäessä taistelua nationalismin mätäpaisetta vastaan sen kaikissa muodoissa.

„Proletarskaja Pravda” № 4,
joulukuun 11 pnä 1913
Allekirjoitus: I.

Julkaistaan „Proletarskaja Pravda”
lehden tekstin mukaan

HYVÄ PÄÄTÖSLAUSELMA JA HUONO PUHE

Kaikki Venäjän valveutuneet työläiset ovat epäilemättä suhtautuneet mielenkiinnolla ja asiallisesti Kansainvälisen toimiston päätöslauselmaan Venäjän asioista. Tämän päätöslauseلمان tärkeimpänä kohtana, kuten tunnettua, on se päätös, että on järjestettävä tai saatava aikaan „*yleinen mielipiteiden vaihto*” Venäjän „työväenliikkeen kaikkien ryhmien” kesken, mukaan lukien sekä ne, jotka tunnustavat sosialidemokraattisen ohjelman, että ne, joiden ohjelma „käy yhteen” (eli „on sopusoinnussa” — im Einklange) sen kanssa.

Tämä viimeksi mainittu määritelmä on tavattoman laava, siihen eivät sisälly ainoastaan Jagellon kannattajat, vaan myös kaikki sellaiset ryhmät, jotka haluavat sanoa, että niiden ohjelma „on sopusoinnussa” eli „käy yhteen” sosialidemokratian ohjelman kanssa. Tästä lavesta määritelmästä ei kuitenkaan ole mitään vahinkoa, koska „*mielipiteiden vaihtoa*” varten on tietysti toivottavaa, että osallistujain kokoonpano määriteltäisiin mahdollisimman laajaksi, sulke-matta pois niitäkään, joiden kanssa *haluaisivat* yhdistyä vaikkapa vain erilliset sosialidemokraattiset ryhmät. Ei pidä unohtaa, että Kansainvälisen sosialistisen toimiston istunnossa esitettiin kaksi suunnitelmaa: 1) Kautskyn suunnitelma — „saada aikaan yleinen mielipiteiden vaihto” *eikä muuta*. Mielipiteiden vaihto asiaan puolueettomasti suhtautuvan kollegion edessä, nimittäin Kansainvälisen sosialistisen toimiston Toimikunnan edessä, *selvittää*, minkälainen on asiointi ja kuinka syvällisiä ovat erimielisyydet. 2) Toisen suunnitelman esitti Rosa Luxemburg, mutta hän otti sen takaisin Kautskyn vastaväitteiden jälkeen,— tämän

suunnitelman mukaan „yhtenäisen puolueen ennallistamista varten” olisi tullut pitää „yhdistävä konferenssi” (Eini-gungskonferenz).

Tämä jälkimmäinen suunnitelma oli tietysti huonompi, sillä ensin on koottava tarkat asiatiedot, puhumattakaan siitä, että täten Rosa Luxemburg yritti soluttaa salaviihkaa läpi vain surullisenkuuluisan „tyszkalaisen ryhmän” „ennallistamisen”.

Hyväksytyksi tuli Kautskyn suunnitelma, joka on varovaisempi ja käy johdonmukaisemmin käsiksi yhtenäisyyskysymykseen ennakolta tapahtuvan „mielipiteiden vaihdon” ja tarkkojen tietojen tutkimisen *kautta*. Sen vuoksi onkin täysin luonnollista, että Kautskyn päätöslauselma hyväksyttiin yksimielisesti.

Mutta täytyy tehdä ero Kautskyn päätöslauselman, joka tuli Toimiston päätöslauselmaksi, ja Kautskyn *puheen* välillä, jonka eräessä kohdassa hän tuli puhuneeksi suoraan *hirveitä*. Olemme aikaisemmin jo lyhyesti maininneet tästä seikasta, mutta „Vorwärtsissä” (saksalaisten pää-äänenkannattaja)¹²⁶ julkaistu selostus Kautskyn puheesta pakottaa meidät nyt käsittelemään seikkaperäisemmin tätä tärkeää kysymystä.

Väittäessään Rosa Luxemburgia vastaan Kautsky sanoi, „että vanha puolue on kadonnut, vaikka ovat säilyneet vanhat nimet, jotka kuitenkin ovat aikaa myöten (im Laufe der Jahre — viime vuosien aikana) saaneet uuden sisällön. Vanhoja tovereita ei saa muitta mutkitta jättää syrjään vain sen takia, ettei heidän puolueensa (ihre Partei) kannan vanhaa nimeä”.

Kun Rosa Luxemburg sanoi vastaväitteeksi, että „Kautskyn sanonta, että Venäjän puolue on muka kuollut (sei tot), on harkitsematon sanonta”, niin Kautsky rajoittui „protestoimaan vain sitä vastaan, että hän olisi muka sanonut Venäjän sosialidemokratian kuolleen. Hänhän sanoi vain, että vanhat muodot on särjetty ja että täytyy luoda uusi muoto”.

Tässä käännöksinä ne virallisen selostuksen kohdat, jotka koskevat meidän kysymystämme.

Ilmeistä on, ettei Kautsky sanonut eikä voinut sanoa, että *sosialidemokratia* on kuollut. Mutta sen hän sanoi, että *puolue* on kadonnut, *eikä hän peruuttanut* sanojaan, vaikka hänelle esitettiin vastaväite!

Tämä on uskomatonta, mutta totta.

Kautsky on sotkenut asioita uskomattoman pahasti. *Keiden* „vanhojen tovereiden” syrjään jättämisestä hän puhui? Herrojen Potresovin ja kumppaneidenko? Nimittikö hän „*heidän* puolueekseen” likvidaattorien muotoutumatonta joukkoa?

Vai tarkoittiko Kautsky „PPS:n levitsää”, joka ei sisällynyt Rosa Luxemburgin määritelmään? Mutta silloin jää käsittämättömäksi sanonta „vanhat toverit”, sillä *koskaan*, aina sosialidemokraattisen puolueen syntymisestä pitäen, s.o. vuodesta 1898 lähtien, PPS:n jäsenet *eivät ole yleensä olleet* sosialidemokraattien puoluetovereita!

Meistä ovat molemmat tulkinnat saman arvoisia, sillä olisi tosiaan naurettavaa jättää likvidaattorit syrjään „mielipiteiden vaihdosta” yhtenäisyyskysymyksestä (kysymyshän on juuri heistä), ja yhtä naurettavaa olisi myös PPS:n levitsän syrjään jättäminen (sillä abstraktisesti puhuen on mahdollista, että likvidaattorit saattavat — heiltä voi odottaa mitä tahansa! — perin jyrkästi puolustaa *ei*-socialidemokraattisen puolueen — PPS:n kanssa tekemäänsä hajottajain liittoa). Täytyyhän joka tapauksessa saada tarkalleen tietää, mitä haluavat puolueelta eivät ainoastaan herrat likvidaattorit, vaan myös heidän liittolaisensa.

Kiistattomaksi jää se tosiasia, että Toimistossa Kautsky päätyi puheissaan siihen, että Venäjän puolue on muka kadonnut.

Kuinka hän saattoi puhua noin hirveitä asioita? Ymmärtääkseen sen venäläisten työläisten on tiedettävä, *ketkä toimittavat* Saksan sosialidemokraattiselle lehdistölle *tietoja* Venäjän asioista? Kun saksalaiset kirjoittavat, niin he tavallisesti kiertävät kysymyksen erimielisyyksistä. Kun venäläiset kirjoittavat saksalaisissa sosialidemokraattisissa julkaisuissa, niin me näemme joko kaikkien ulkomaisten ryhmäkuntien esiintyvän liitossa likvidaattorien kanssa herjataksaan mitä säädyttömimmän „leniniläisiä” (kuten „Vorwärtsissä” tapahtui keväällä 1912), tahi näemme niissä kysymystä tahallaan hämäävän tyszkalaisen, trotskilaisen taikka jonkun muun, ulkomaiseen kerhoon kuuluvan henkilön sepustuksia. *Vuosikausiin* ei ole julkaistu ainoatakaan asiakirjaa, päätöslauselmakokoelmaa, ei ole eritelty aatteita eikä kertaakaan ole yritetty koota tosiasioihin perustuvia tietoja!

Surkutella täytyy saksalaisia johtajia, kun he (jotka teoreettisia kysymyksiä pohtiessaan osaavat koota ja tutkia asiatietoja) kehtaavatkin kuunnella ja toistaa likvidaattoritiedottajien tarinoita.

Elämässä tullaan toteuttamaan Toimiston päätöslauselma, ja Kautskyn puhe jää vain surkeaksi kuriositeetiksi.

„Proletarskaja Pravda” № 6,
joulukuun 13 pnä 1913

Julkaistaan „Proletarskaja Pravda”
lehden tekstiin mukaan

OPPILASKUNNAN KANSALLINEN KOKOOMUS VENÄJÄN KOULUISSA

Tarkemman käsityksen saamiseksi „kansallisen kulttuuri-autonomian” suunnitelmasta, joka tarkoittaa loppukädessä koulutoimen jakamista kansallisuuksittain, on hyödyllistä ottaa konkreettiset tiedot oppilaskunnan kansallisesta kokoomuksesta Venäjän kouluissa. Pietarin koulupiiristä on tällaiset tiedot koottu vuoden 1911 tammikuun 18 päivänä toimeenpannulla tilastollisella koulukyselyllä.

Tässä tiedot oppilaiden jakautumisesta *äidinkielen*sä mukaan kansanvalistusministeriön alaisissa alkeiskouluissa. Tiedot koskevat koko Pietarin koulupiiriä, ja *sulkeitten sisässä* esitämme *numerotiedot* Pietarin kaupungin *osalta*. Virkailijat samaistavat aina „venäjän kieli” nimityksen kanssa sekä isovenäjän, valkovenäjän että ukrainan (virka-kielillä sanottuna „vähävenäjän”) kielen. Oppilaita on kaikkiaan 265.660 (48.076).

Venäläisiä 232.618 (44.223); puolalaisia 1.737 (780); tshekkiläisiä 3 (2); liettualaisia 84 (35); latvialaisia 1.371 (113); zhemaitteja 1 (0); ranskalaisia 14 (13); italialaisia 4 (4); romanialaisia 2 (2); saksalaisia 2.408 (845); ruotsalaisia 228 (217); norjalaisia 31 (0); tanskalaisia 1 (1); hollantilaisia 1 (0); englantilaisia 8 (7); armenialaisia 3 (3); mustalaisia 4 (0); juutalaisia 1.196 (396); gruusialaisia 2 (1); ossetteja 1 (0); suomalaisia 10.750 (874); karjalaisia 3.998 (2); tshuudeja 247 (0); eestiläisiä 4.723 (536); lappalaisia 9 (0); syrjäänejä 6.008 (0); samojedeja 5 (0); tataareja 63 (13); persialaisia 1 (1); kiinalaisia 1 (1); kansallisuus tuntematon — 138 (7).

Tällaiset ovat verraten tarkat tiedot. Ne näyttävät väestön olevan kansallisesti tavattoman kirjavaa, vaikka ne koskevatkin erästä Venäjän isovenäläisistä rikkainta seutua. Heti näkyy, että suurkaupunki, Pietari, on kansallisesti kirjavin. Tämä ei ole satunnainen ilmiö, vaan se on

kapitalismin laki kaikissa maissa ja maailman kaikilla kullilla. Suurkaupunkien, tehdas-, kaivos-, rautatieasutusten, yleensä kauppa- ja teollisuuskeskusten erikoispiirteenä on ehdottomasti niiden väestön kansallisen kokoomuksen mitä suurin kirjavuus, ja juuri tämänlaatuiset asutukset kasvavatkin nopeimmin vetäen lakkaamatta puoleensa yhä suu-remman osan maaseudun syrjäkylien asukkaista.

Koettakaapa nyt soveltaa näihin elävästä elämästä otettuihin tietoihin sitä nationalististen poropovareiden kuollutta utopiaa, jota nimitetään „kansalliseksi kulttuuriautonomiaksi” eli (bundilaisten tulkinnan mukaan) kansallista kulttuuria koskevien kysymysten, s.o. ensi sijassa koulutoimen, „ottamiseksi pois valtion hoidosta”.

Koulutoimi „otetaan pois valtion hoidosta” ja luovutetaan (Pietarista puheen ollen) 23:n „kansallisen liiton” haltuun, joista jokainen kehittää „omaa” „kansallista kulttuuriaan”!

On naurettavaa haaskata sanoja moisen „kansallisuusohjelman” tolkkottomuuden ja taantumuksellisuuden todistamiseksi.

On päivänselvää, että tuollaisen suunnitelman saarnaaminen merkitsee *itse asiassa* porvarillisen nationalismiin, shovinismin ja klerikalismin aatteiden ajamista taikka tukemista. Demokratian edut yleensä ja erityisesti työväenluokan edut vaativat juuri päinvastaista: täytyy pyrkiä kaikkien kansallisuuksien lapsien *yhteenliittämiseen* kyseellisen paikkakunnan *yhteisissä* kouluissa; täytyy päästä siihen, että kaikkien kansallisuuksien työläiset harjoittavat *yhteisvoimin* koulutoimen alalla sitä proletaarista politiikkaa, minkä Vladimirin työläisten edustaja Samoïlov esitti niin hyvin Valtakunnanduumassa Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen edustajaryhmän nimessä¹²⁷. Meidän on vastustettava mitä jyrkimmin kaikkinaista koulutoimen kansallisuuksittain jakamista.

Meidän ei tule huolehtia siitä, että kansallisuudet tavalla tai toisella karsinoitaisiin eroon toisistaan koulutoimen alalla, vaan päinvastoin siitä, että luotaisiin demokraattiset perusedellytykset kansakuntain sopuisalle yhteiselämälle tasavertaisuuden pohjalla. Meidän ei pidä nostaa kilvelle „kansallista kulttuuria”, vaan paljastaa yleismaailmallisen työväenliikkeen internationalistisen (kansainvälisen) kulttuurin nimessä tämän tunnuksen klerikaalinen ja porvarillinen luonne.

Mutta, kysytään meiltä, voidaanko tasavertaisuuden perusteella turvata *yhden* gruusialaisen lapsen edut Pietarin 48.076 koululaisen joukossa? Me vastaamme siihen: Pietarissa on mahdotonta perustaa erikoista gruusialaista koulua gruusialaisen „kansallisen kulttuurin” pohjalla, ja tällaisen suunnitelman propagointi on *vahingollisten* aatteiden levittämistä kansanjoukkoihin.

Mutta me emme puolusta mitään vahingollista emmekä tavoittele mitään mahdotonta vaatiessamme tälle lapselle kruunun laskuun ilmaista huoneistoa gruusian kielen, Gruusian historian j.n.e. luentoja varten, gruusiankielisten kirjojen hankkimista hänelle keskuskirjastosta, gruusiankielisen opettajan palkan yhden osan maksamista valtion varoista y.m. Väestö voi aivan hyvin saada sen aikaan, kun on luotu todellinen demokratia, kun kouluista on hävitetty tyyten byrokratismi ja „peredonovilaisuus”¹²⁸. Mutta tätä todellista demokratiaa *ei voida* saada aikaan muuten kuin siten, että *kaikkien* kansallisuuksien työläiset liittyvät yhteen.

Erikoiset kansalliset koulut jokaista „kansallista kulttuuria” varten — tuo on taantumuksellista propagandaa. Mutta todellisen demokratian aikana voidaan aivan hyvin turvata äidinkielen, oman kansan historian y.m.s. opetuksen intressit *ilman* koulujen jakamista kansallisuuksittain. Ja täydellinen paikallinen itsehallinto merkitsee sitä, ettei mitään voida tyrkyttää väkisin — sanokaamme esimerkiksi — Kemin ujestin 713 karjalaiselle lapselle (venäläisiä lapsia siellä on vain 514) taikka Petshoran ujestin 681 syrjänilapselle (venäläisiä on 153) taikka Novgorodin ujestin 267 latvialaiselle (venäläisiä on yli 7.000) j.n.e. j.n.e.

Toteuttamattoman kansallisen kulttuuriautonomian saarnaaminen on typerää, se vain hajottaa työläisiä aatteellisesti jo nyt. Kaikkien kansallisuuksien työläisten yhteenliittymisen propagointi helpottaa proletaarisen luokkasolidarisuuden menestystä, solidarisuuden, joka on omiaan takaamaan kaikkien kansallisuuksien tasa-arvoisuuden ja mahdollisimman sopuisan yhteiselämän.

LAKOT VENÄJÄLLÄ ¹²⁹

Useimmissa Länsi-Euroopan valtioissa lakkotilastot on saatu oikealle tolalle vasta verraten hiljattain, 10—20 vuotta sitten. Venäjällä on lakkoja koskevia tietoja olemassa vain vuodesta 1895 saakka. Meidän virallisten tilastojemme pääpuutteena paitsi sitä, että lakkolaisten lukumäärä on osoitettu niissä todellista pienemmäksi, on vielä se, että ne käsittävät ainoastaan tehdastarkastuksen alaisissa laitoksissa olevat työläiset. Tilastoihin eivät sisälly rautatieläisiä, vuorityöläisiä, raitioliikenteen työläisiä, akksiitehtaissa, vuoriteollisuuden tuotantolaitoksissa y.m. työskenteleviä työläisiä koskevat tiedot.

Tässä yleistiedot koko siltä ajalta, jonka kuluessa Venäjällä on laadittu lakkotilastoja:

Vuodet	Lakkojen lukumäärä		Lakossa olleiden työläisten lukumäärä	
	Kaikkiaan	%:ssa laitosten kokonaismäärästä	Kaikkiaan	%:ssa työläisten kokonaismäärästä
1895	68	0,4	31.195	2,0
1896	118	0,6	29.527	1,9
1897	145	0,7	59.870	4,0
1898	215	1,1	43.150	2,9
1899	189	1,0	57.498	3,8
1900	125	0,7	29.389	1,7
1901	164	1,0	32.218	1,9
1902	123	0,7	36.671	2,2
1903	550	3,2	86.832	5,1
1904	68	0,4	24.904	1,5
1905	13.995	93,2	2.863.173	163,8
1906	6.114	42,2	1.108.406	65,8
1907	3.573	23,8	740.074	41,9
1908	892	5,9	176.101	9,7
1909	340	2,3	64.166	3,5
1910	222	1,4	46.823	2,4
1911	466	2,8	105.110	5,1
1912	1.918	?	683.361	?

Missä määrin lukuja on pienennetty, näkyy esimerkiksi siitä, että peräti varovainen kirjoittaja hra Prokopovitsh esittää vuodelta 1912 toiset luvut: lakkoihin osallistui 683 tuhatta, ja „toisten laskelmien mukaan — tehdaslaitoksissa 1.248 tuhatta ja lisäksi 215 tuhatta niissä laitoksissa, jotka eivät ole tehdastarkastuksen alaisia”, s.o. yhteensä 1.463 tuhatta, miltei 1½ miljoonaa.

Taloudellisten lakkojen lukumäärä (vuodesta 1905 lähtien) on määritelty seuraavasti:

Vuodet	Lakkojen lukumäärä	Työläisten lukumäärä	Vuodet	Lakkojen lukumäärä	Työläisten lukumäärä
1905	4.388	1.051.209	1909	290	55.803
1906	2.545	457.721	1910	214	42.846
1907	973	200.004	1911	442	96.730
1908	428	83.407	1912	702	172.052

Näin muodoin Venäjän lakkoliikkeen historia jakautuu aivan selvästi neljään kauteen (puhumatta 80-luvun vuodesta, jolloin olivat kuuluisat Morozovin tehtaiden lakot, mitkä jopa taantumuksellisenkin sanomalehtimiehen Katkovin mielestä merkitsivät „työväenkysymyksen” ilmaantumista Venäjällä):

	Lakkolaisia keskimäärin vuodessa
1:nen kausi (1895—1904), vallankumousta edeltänyt kausi	43.000
2:nen . (1905—1907), vallankumouksen kausi	1.570.000
3:s . (1908—1910), vastavallankumouksen kausi	96.000
4:s . (1911—1912), nykykausi, elpymisen alku	394.000

Yleensä, kaikkien 18 vuoden ajalta laskien, lakkolaisten luku on ollut meillä vuosittain keskimääräisesti 345.400. Saksassa se on 14 vuoden aikana (1899—1912) ollut keskimäärin 229.500, Englannissa 20 vuoden aikana (1893—1912) keskimäärin 344.200. Osoittaaksemme havainnollisesti,

mikä yhteys lakoilla on ollut Venäjällä poliittiseen historiaan, esitämme tiedot vuosilta 1905—1907 vuosineljänneksittäin:

Vuodet	1905				1906				1907			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Vuosineljännekset												
Lakkolaisten luku (tuhansissa) joka kolmen kuukauden (vuosineljänneksen) aikana	Val-lanku-mouk-sen alku			Val-lanku-mous		I Duu-ma				II Duu-ma		
Yhteensä	810	481	294	1.277	269	479	296	63	146	323	77	193
Taloudell.	411	190	143	275	73	222	125	37	52	52	66	30
Poliitt.	399	291	151	1.002	196	257	171	26	94	271	11	163

Seuraavista tiedoista näkyy työläisten osanotto lakkoihin Venäjän eri seuduilla:

Tehdaspiirit	Tehdas-työläisten lukumäärä (tuhansissa) vuonna 1905	Lakkolaisten lukumäärä (tuhansissa)	
		Yhteensä 10 vuoden aikana (1895—1904)	Yksistään vuonna 1905
Pietarin	299	137	1.033
Moskovan	567	123	540
Varsovan	252	69	887
Kolme eteläistä piirikuntaa	543	102	403
Yhteensä	1.661	431	2.863

Tästä näkyy, että Moskova on jäänyt suhteellisen paljon jälkeen ja Etelä vieläkin enemmän, samalla kun Pietarilla ja sen teollisuuspiirillä (Riika siihen luettuna) sekä Puolalla on ilmeinen etusija.

Teollisuuden pääalojen kannalta katsoen lakkolaiset jakautuvat seuraavasti:

Tuotantoalojen ryhmät	Työläisten kokonaisuus määrä (tuhansissa) vuonna 1904	Lakkolaisten lukumäärä (tuhansissa)	
		Yhteensä 10 vuoden aikana (1895—1904)	Yksistään vuonna 1905
Metallityöläiset	252	117	811
Tekstiilityöläiset	708	237	1.296
Kirjaltajat, puunjalostus-, nahka- ja kemiall. teoll. työläiset	277	38	471
Keramiikkateoll. ja ravin- toaineteoll. työläiset.....	454	39	285
<i>Yhteensä</i>	1.691	431	2.863

Tästä näkyy, että etusija on metallityöläisillä ja että tekstiilityöläiset ovat jäljessä ja muut työläiset vieläkin enemmän.

Lakkojen syiden mukaan ne ryhmitetään seuraavasti (tiedot 14 vuoden ajalta, 1895—1908): poliittisista syistä — 59,9% lakkolaisista; palkkakysymyksistä — 24,3%; työpäivän takia — 10,9%; työolojen takia — 4,8%.

Lakkojen menestyksen kannalta katsoen saamme seuraavan jaotuksen (kun lakkolaiset, joiden osalta lakko päättyi kompromissiin, jaetaan tasan voittaneiden ja hävinneiden kesken):

*Taloudellisiin lakkoihin osallistuneiden lakkolaisten luku
(tuhansissa)*

	Yhteensä 10 vuoden aikana (1895—1904)		1905		1906		1907		1911		1912	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Voittaneita	159	37,5	705	48,9	233	50,9	59	29,5	49	51	55	42
Hävinneitä	265	62,5	734	51,1	225	49,1	141	70,5	47	49	77	58
<i>Yhteensä</i>	424	100,0	1.439	100,0	458	100,0	200	100,0	96	100	132	100

Vuosia 1911—1912 koskevat tiedot eivät ole täydelliset eikä niitä voida täysin verrata edellisiin.

Lopuksi esitämme lyhyesti tiedot siitä, kuinka lakot jakautuvat erisuuruisten tuotantolaitosten kesken sekä tuotantolaitosten sijaintipaikan mukaan:

Kunkin suuruusluokan laitoksen jokaisesta sadasta työlläisestä oli lakossa

Tuotantolaitosten suuruusluokat	Vv. 1895—1904, s. o. yhteensä 10 vuoden aikana	Yksistään vuonna 1905
Alle 20 työlläistä	2,7	47,0
21— 50 "	7,5	89,4
51— 100 "	9,4	108,9
101— 500 "	21,5	160,2
501—1.000 "	49,9	163,8
Yli 1.000 "	89,7	231,9

Lakoista oli prosenteissa

	kaupungeissa	niiden ulkopuolella
1895—1904	75,1	24,9
1905	85,0	15,0

Näistä luvuista näkyy selvästi, että suuret tuotantolaitokset ovat vallitsevina lakkoliikkeessä ja että maaseudun tehtaat ovat jääneet suhteellisen paljon jälkeen.

Kirjoitettu vuonna 1913

Julkaistu joulukuussa 1913

taskukalenterissa

„Työmiehen opas vuodeksi 1914“.

Kustannusliike „Priloi“, Pietari

Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan kalenterin tekstin mukaan

VSDTP:n KANSALLISUUSOHJELMASTA

Keskuskomitean pitämä neuvottelukokous hyväksyi „Tiedonannossa” painatetun päätöslauselman kansallisuuskysymyksestä * ja asetti kysymyksen kansallisuusohjelmasta edustajakokouksen päiväjärjestykseen.

Minkä tähden ja millä tavalla kansallisuuskysymys on noussut nykyhetkellä näkyvälle sijalle — niin kaikessa vastavallankumouksen politiikassa ja porvariston luokkatajunnassa kuin myös Venäjän proletaarisessa sosialidemokraattisessa puolueessa, — se on osoitettu seikkaperäisesti itse päätöslauselmassa. Tuskin on tarpeellista puhua siitä sen enempää, koska asiaintila on täysin selvä. Tätä asiaintilaa ja sosialidemokratian kansallisuusohjelman perusteita on viime aikana jo valaistu marxilaisessa teoreettisessa kirjallisuudessa (ensi sijalla on Stalinin artikkeli¹³⁰). Sen tähden katsommekin sopivaksi rajoittaa tässä kirjoituksessa siihen, että tarkastelemme kysymyksen puhtaasti puoluekantaista asettelua sekä selitämme sen, mitä stolypinilais-maklakovilaisen sorron polkema legaalinen lehdistö ei voi sanoa.

Socialidemokratia muodostuu Venäjällä nojautuen täydellisesti vanhempien maiden, s.o. Euroopan, kokemukseen sekä tämän kokemuksen teoreettiseen ilmentymään, nimittäin marxilaisuuteen. Maamme omalaatuisuutena sekä sen historiallisen ajankohdan omalaatuisuutena, jonka vallitessa sosialidemokratia meillä muodostuu, on ensinnäkin se, että meillä — erotukseksi Euroopasta — sosialidemokratia alkoi muodostua *ennen* porvarillista vallankumousta ja että sen muodostuminen jatkuu *vallankumouksen aikana*.

* Ks. tätä osaa, ss. 423—425. *Toim.*

Toiseksi, se kiertämätön taistelu, jota käydään proletaarisen demokratian erottamiseksi yleisporvarillisesta ja pikkuporvarillisesta demokratiasta,— taistelu, joka pohjaltaan on samanlaista kuin se, jonka kaikki maat ovat joutuneet kokemaan,— käy meillä aikana, jolloin marxilaisuus on saanut teorian alalla täydellisen voiton sekä Lännessä että meillä. Sen tähden tämä taistelu ei ole muodoltaan niinkään paljon taistelua marxilaisuuden puolesta kuin taistelua, jota käydään „miltei marxilaisilla” fraaseilla verhottujen pikkuporvarillisten teorioiden puolesta tai niitä vastaan.

Näin on asia ollut aina „ekonomismista” (1895—1901) ja „legaalisesta marxilaisuudesta” (1895—1901, 1902) alkaen. Vain historian totuutta pelkäävät ihmiset voivat unohtaa sen, että nämä virtaukset ovat varsin kiinteässä, välittömässä yhteydessä menshevismiin (1903—1907) ja likvidaattoruuteen (1908—1913) ja sukua niille.

Vanha „Iskra”, joka valmisteli VSDTP:n ohjelmaa vv. 1901—1903 ja sitten laati sen, samalla kun se ensi kertaa ja juurta jaksan perusteli marxilaisuutta teoriassa sekä työväenliikkeen käytännössä Venäjällä, taisteli kansallisuuskysymyksessä niinkuin muissakin kysymyksissä pikkuporvarillista opportunismia vastaan. Tuo opportunismi ilmeni ensi sijassa Bundin nationalistisissa viettimyksissä tai hoiperteluissa. Vanha „Iskra” kävi sitkeää taistelua Bundin nationalismia vastaan, ja kun unohdetaan tuo taistelu, muututaan taas Iivana Muistamattomaksi, irtaudutaan koko Venäjän sosialidemokraattisen työväenliikkeen historiallisuudesta ja aatteellisesta tukipohjasta.

Toisaalta, VSDTP:n ohjelmaa lopullisesti vahvistettaessa puolueen toisessa edustajakokouksessa elokuussa 1903 käytiin taistelua— sitä ei ole merkattu edustajakokouksen pöytäkirjoihin, sillä taistelua käytiin *ohjelmavaliokunnassa*, jonka työtä kävivät seuraamassa miltei kaikki edustajakokouksen osanottajat,— käytiin taistelua eräitä puolalaisia sosialidemokraatteja vastaan, jotka tekivät kömpelön yrityksen asettaa epäilyksen alaiseksi „kansojen itsemääräämisoikeuden”, s.o. kallistua opportunismiin ja nationalismiin vallan toiselta taholta.

Ja nytkin, kymmenen vuoden kuluttua, taistelua käydään kahta samaa peruslinjaa, mikä puolestaan taas samalla todistaa tämän taistelun sitoutuvan lujasti kaikkiin kansallisuuskysymyksen objektiivisiin edellytyksiin Venäjällä.

Itävallassa Brünnin edustajakokouksessa (1899) *hylättiin* „kansallisen kulttuuriautonomian” ohjelma (jota Kristan, Ellenbogen y.m. puolustivat ja joka sai ilmauksensa eteläslaavien esittämässä luonnoksessa). Hyväksytyksi tuli kansallinen *alue*autonomia, ja vain sosialidemokratian propagoima kaikkien kansallisten alueiden ehdoton liittoutuminen on *kompromissi* „kansallisen kulttuuriautonomian” aatteen kanssa. Tämän onnetoman aatteen pääteoreetikot korostivat erikoisesti ja nimenomaan sitä, että tätä aatetta *ei voida soveltaa* juutalaisiin nähden.

Venäjällä löytyi — *niinkuin aina* — ihmisiä, jotka ottivat tehtäväkseen paisuttaa vähäisen opportunistisen virheen opportunistisen politiikan järjestelmäksi. Niinkuin Bernsteinin toiminta Saksassa aiheutti Venäjällä oikeistokadettien, Struven, Bulgakovin, Tuganin ja kumpp. syntymisen, samoin myös se, että Otto Bauer „unohti internationalismiin” (äärimmäisen varovaisen Kautskyn arvion mukaan!), *aiheutti* Venäjällä sen, että *kaikki* porvarilliset juutalaispuolueet ja koko joukko pikkuporvarillisia virtauksia (Bund ja kansallisten eserräpuolueiden *konferenssi* vuonna 1907) hyväksyivät *täydellisesti* „kansallisen kulttuuriautonomian”. Takapajuinen Venäjä tarjoaa niin sanoaksemme esimerkin siitä, kuinka länsieurooppalaisen opportunistin mikrobit aiheuttavat meidän villissä maaperäsämme laajalle leviävän *kulkutaudin*.

Meillä viitataan hanakasti siihen, että Bernsteiniä „siedetään” Euroopassa, mutta unohdetaan lisätä, että „pyhää” Venäjänmaata lukuunottamatta bernsteiniläisyys ei ole missään muualla koko maailmassa synnyttänyt struvelaisuutta eikä „bauerilaisuus” ole johtanut siihen, että sosialidemokraatit olisivat puolustelleet juutalaisen porvariston hiottua nationalismia.

„Kansallinen kulttuuriautonomia” merkitsee juuri mitä hiotuinta ja sen tähden mitä vahingollisinta nationalismia, se on työläisten harhaannuttamista kansallisen kulttuurin tunnuksella ja koulutoimen kansallisuuksittain jakamisen propagointia, mikä on peräti vahingollista ja jopa demokraatianvastaistakin. Sanalla sanoen tämä ohjelma on ehdottomasti ristiriidassa proletariaatin internationalismiin kanssa ja vastaa vain nationalististen poroporvareiden ihanteita.

Mutta on olemassa *eräs tapaus*, jolloin marxilaiset, elleivät he halua kavaltaa demokratian ja proletariaatin asiaa,

ovat velvollisia puoltamaan kansallisuuskysymyksessä yhtä erikoisvaatimusta, nimittäin: kansakuntien itsemääräämisoikeutta (VSDTP:n ohjelman 9. §), s.o. valtiollista eroamisoikeutta. Neuvottelukokouksen päätöslauselmassa tätä vaatimusta on selitetty ja perusteltu niin yksityiskohtaisesti, ettei se jätä sijaa minkäänlaisille väärinkäsityksille.

Sen tähden rajoitumme siihen, että luonnehdimme vain lyhyesti niitä hämmästyttävän moukkamaisia ja opportunistisia vastaväitteitä, joita ohjelman tätä pykälää vastaan esitetään. Samalla huomautamme, että ohjelman 10-vuotisen olemassaolon aikana ei yksikään VSDTP:n osa, yksikään kansallinen järjestö, yksikään aluekonferenssi, yksikään paikalliskomitea eikä yksikään edustajakokouksen taikka neuvottelukokouksen edustaja ole koettanut herättää kysymystä 9. §:n muuttamisesta tai ohjelmasta poistamisesta!!

Tämä on otettava huomioon. Tämä näyttää meille heti, ovatko tätä pykälää vastaan esitetyt väitteet vähänkään vakavia ja puoluekantaisia.

Otamme näytteeksi hra Semkovskin likvidaattorien lehdestä. Hän julistaa kevytmielisesti niinkuin puoluetta likvidoinut mies: „eräiden näkökohtien vuoksi me emme kannata Rosa Luxemburgin ehdotusta 9. §:n poistamisesta kokonaan ohjelmasta” („Novaja Rabotshaja Gazeta”, № 71).

Näkökohdat ovat salaisia! Kuinka sitä voitaisiin olla olematta „salamyhkäisiä”, kun tunnetaan noin huonosti ohjelmamme historiaa? Kuinka voitaisiin olla olematta „salamyhkäisiä”, kun tämä kevytmielisyydessään verraton (mitä se jokin puolue tai ohjelma merkitsee!) hra Semkovski tekee poikkeuksen Suomeen nähden?

„Kuinka on meneteltävä... jos Puolan proletariaatti haluaa saman valtakunnan puitteissa käydä taistelua yhteisvoimin koko Venäjän proletariaatin kanssa, mutta Puolan yhteiskunnan taantumukselliset luokat päinvastoin haluaisivat erottaa Puolan Venäjästä ja saisivat referendumissa (kansanäänestyksessä) äänen enemmistön sen puolesta: olisiko meidän, venäläisten sosialidemokraattien, äänestettävä silloin keskusparlamentissa yhdessä puolalaisten tovereidemme kanssa eroamista vastaan vai eroamisen puolesta, ettemme loukkaaisi „itsemääräämisoikeutta”?”

Niin, totta tosiaan, miten silloin on meneteltävä, kun annetaan näin naiiveja, näin auttamattoman sotkuisia kysymyksiä?

Itsemääräämisoikeus, rakkahin hra likvidaattori, merkitsee sitä, että kysymystä *ei* ratkaise keskusparlamentti, vaan nimenomaan *eroavan vähemmistön* parlamentti, eduskunta, kansanäänestys. Kun Norja erosi (vuonna 1905) Ruotsista, niin ratkaisun teki *yksin* Norja (joka on kaksi kertaa pienempi kuin Ruotsi).

Pikkulapsikin näkee, että hra Semkovski sotkee jumalattomasti.

„Itsemääräämisoikeus” tarkoittaa *sellaista* demokraattista järjestelmää, joka ei ole vain yleensä demokratiaa, vaan jossa eroamiskysymystä *ei voida* missään tapauksessa ratkaista *epädemokraattisesti*. Yleensä sanoen demokratia soveltuu yhteen sotaisan ja sortavan nationalismin kanssa. Proletariaatti vaatii sellaista demokratiaa, joka *tekee mahdottomaksi* jonkin yhden kansakunnan väkivaltaisen pitämisen valtakunnan puitteissa. Senpä takia, „ettemme loukkaisi itsemääräämisoikeutta”, meidän velvollisuutenamme *ei ole* „äänestää eroamisen puolesta”, niinkuin hoksaavainen hra Semkovski arvelee, vaan sen puolesta, että eroavan alueen annetaan *itsensä* ratkaista tämä kysymys.

Tuntuisi siltä, että jopa silloinkin, kun on sellainen järjenlahja kuin hra Semkovskilla, olisi helppo arvata, että „avioeron ottamisen *oikeus*” ei vaadi avioeron puolesta *äänestämistä!* Mutta sellainen se 9. §:n arvostelijain osa näkyy olevan, että he unohtavat logiikan aakkoset.

Silloin kun Norja erosi Ruotsista, Ruotsin proletariaatti, ellei se halunnut mennä nationalistisen poroporvariston mukana, *oli velvollinen* *äänestämään* ja harjoittamaan agitaatiota Norjan väkivaltaista liittämistä vastaan, jota Ruotsin *papit* ja tilanherrat halusivat. Tämä on selvä asia eikä tätä ole niin järin vaikea ymmärtää. Ruotsin nationalistinen demokratia saattoi olla harjoittamatta tällaista agitaatiota, jota *itsemääräämisoikeuden* periaate vaatii *hallitsevien, sortavien* kansakuntien proletariaatilta.

„Mitä on tehtävä, jos taantumukselliset ovat enemmistönä”, kysyy hra Semkovski. Tuo on lukion kolmasluokkalaiselle sopiva kysymys. Entä kuinka menetellään *Venäjän* perustuslain suhteen, jos kansanäänestys tuottaa enemmistön taantumuksellisille? Hra Semkovski asettaa turhanpäiväisen, tyhjän ja asiaan kuulumattoman kysymyksen — tämä on niitä kysymyksiä, joista sanotaan, että seitsemän

hullua kysyy enemmän kuin seitsemänkymmentä viisasta ehtii vastata.

Kun taantumukselliset saavat enemmistön kansanäänessä, niin silloin yleensä käy ja saattaa käydä kahdella eri tavalla: joko taantumuksellisten päätös toteutetaan elämässä, ja sen turmiolliset seuraukset sysäävät joukkoja hitaammin tai nopeammin demokraattien puolelle taantumuksellisia vastaan; taikka kansanjoukkojen ja taantumuksellisten välinen ristiriita ratkaistaan kansalaissodalla tahi jollain muulla sodalla, joka on mahdollinen (kaiketi Semkovskitkin ovat kuulleet siitä) jopa demokratiainkin aikana.

Itsemääräämisoikeuden tunnustaminen on „mitä kiihkeimmän porvarillisen nationalismin” „pussiin pelaamista”, uskottelee hra Semkovski. Se on lapsellista pötyä, sillä tämän *oikeuden* tunnustaminen ei vähimmässäkään määrin kiellä sen enempää propagandan ja agitaation harjoittamista eroamista *vastaan* kuin porvarillisen nationalismin paljastamistakaan. Mutta sen sijaan on aivan kiistatonta, että eroamisoikeuden kieltäminen on *mitä kiihkeimmän isovenäläisen mustasotnialaisen* nationalismin „pussiin pelaamista”!

Siinä juuri onkin sen Rosa Luxemburgin naurettavan virheen olemus, josta häntä on jo kauan ivattu sekä Saksan että Venäjän (elokuu 1903) sosialidemokraattien keskuudessa,— että pelätessään pelaavansa sorrettujen kansakuntien porvarillisen nationalismin pussiin ihmiset pelaavatkin ei ainoastaan *sortavien* kansakuntien porvarillisen, vaan jopa mustasotnialaisenkin nationalismin pussiin.

Ellei hra Semkovski olisi niin neitseellisen kokematon puolueen historian ja puolueohjelman kysymyksissä, niin hän käsittäisi olevansa velvollinen kumoamaan Plehanovin, joka *11 vuotta takaperin*, puolustaessaan „Zarja” lehdessä VSDTP:n ohjelmaluonnosta ¹³¹ (joka sitten tuli ohjelmaksi vuodesta 1903 lähtien), aivan *erikoisesti* tähdensi (siv. 38) itsemääräämisoikeuden tunnustamista ja kirjoitti sen johdosta:

„Tämä vaatimus, joka porvarillisille demokraateille ei ole ehdottoman välttämätön, ei edes teoriassa,— on meille, sosialidemokraateille, välttämätön. Jos me sen unohtaisimme tai emme tohtisi asettaa sitä peläten kajota isovenäläisheimosten maanmiestemme kansallisiin ennakkoluuloihin, niin kansainvälisen sosialidemokratian taistelukutsu: „kaikkien maiden proletaarit, liitytkää yhteen!” kaikuisi meidän huulillemme häpeälliseltä valheelta”.

Plehanov esitti jo „Zarjassa” tärkeimmän perusteen, jota on yksityiskohtaisesti kehitelty neuvottelukokouksen päätöslauselmassa, — sen perusteen, johon herrat Semkovskit eivät ole 11 vuoden kuluessa tulleet kiinnittäneeksi huomiota. Venäjällä on 43% isovenäläisiä, mutta isovenäläinen nationalismi hallitsee 57%:a väestöstä ja painaa kaikkia kansakuntia. Kansallistaantumuksellisiin meillä ovat jo liittyneet kansallisliberaalit (Struve ja kumpp., progressistit j.n.e.), ja ovat ilmestyneet myös *kansallisdemokratism*in „ensimmäiset pääskys” (palauttakaa mieleenne hra Peshehonovin vuoden 1906 elokuussa esittämä kehoitus, että suhtauduttaisiin varovaisesti talonpojan nationalistisiin ennakkolouloihin).

Vain likvidaattorit pitävät Venäjän porvarillis-demokraattista vallankumousta jo päättyneenä, ja *tällaisen* vallankumouksen seuralaisina ovat kaikkialla maailmassa olleet ja ovat kansallisuusliikkeet. Juuri Venäjällä me näemme monissa reunamaissa sorrettuja kansakuntia, jotka naapurivaltioissa nauttivat suurempaa vapautta. Tsarismi on naapurivaltioita taantumuksellisempaa, se on vapaan taloudellisen kehityksen *mitä suurin* este ja lietsoo kaikin voimin isovenäläisten nationalismia. Tietysti aina, *kun kaikki muut olosuhteet ovat samat*, marxilainen antaa etusijan suurille valtioille pikkuvaltioihin verrattuna. Mutta olisi naurettavaa ja taantumuksellista ajatellakaan sellaista, että olosuhteet tsaristisen monarkian aikana ovat samanlaiset kuin kaikissa Euroopan maissa ja useimmissa Aasian maissa vallitsevat olosuhteet.

Sen tähden kansakuntien itsemääräämisoikeuden kieltäminen nykyisellä Venäjällä on ilmeistä opportunistia ja luopumista taistelusta nykyään vielä kaikkivoimaista isovenäläistä mustasotnialaista nationalismia vastaan.

KAUTSKYN ANTEEKSIANTAMATTOMASTA VIRHEESTÄ

„Proletarskaja Pravdan” 6. numerossa mainitsimme toveri Kautskyn puheesta *, jonka hän piti Kansainvälisessä sosialistisessa toimistossa Venäjän asioita käsiteltäessä ja jossa jokaista venäläistä lukijaa hämmästyttää se, että puhuja on täysin ja murehdittavan tietämätön Venäjän asioista.

Puheessaan Kautsky sanoi, että Venäjän „vanha puolue on kuollut”. Vastaten väitteisiin, joita tällöin esitettiin, Kautsky sanoi toisessa puheessaan: „en sanonut Venäjän sosialidemokratiaa kuolleeksi, väitän vain, että vanhat muodot on särjetty ja että täytyy luoda uudet muodot”. Näin selostaa asioita Saksan puolueen pää-äänenkannattaja „Vorwärts” („Eteenpäin”), puolueen, jonka edustajana Kautsky oli. „Eteenpäin” ilmestyy samassa kaupungissa, jossa Kautsky asuu, ja tietysti jos lehti Kautskyn mielestä olisi tulkinut väärin hänen puheitaan, niin hän olisi vitkastelematta tehnyt selostukseen oikaisujaan, niinkuin hän on niin monet kerrat tehnytkin ja kysymyksistä, jotka ovat merkitykseltään paljon vähäisempiä kuin kokonaisen puolueen, ja sitä paitsi Internationalessa edustettuna olevan puolueen, „olemassaoloa koskeva kysymys”.

Nyt sitten „Uuden Likvidaattorien Lehden” 101. numerossa on ilmestynyt lehden *oma* selostus Kansainvälisen toimiston istunnosta. Kautskyn toista puhetta siinä on tulkittu siten, ikään kuin Kautsky *olisi* suoranaisesti *kieltänyt* sen lausuntonsa, että „puolue on kuollut”.

* Ks. tätä osaa, ss. 527—530. *Toim.*

Me olisimme ensimmäisinä iloinneet siitä, jos Kautsky olisi todella ottanut toisen kerran puheenvuoron luopuakseen jyrkästi aikaisemmin esittämästään katsomuksesta, joka pohjasi siihen, että hän on murehdittavan tietämätön Venäjän puolueen elämästä. Mutta — mutta! — meillä ei ole mitään aihetta luottaa enemmän „Uuden Likvidaattorien Lehden” selontekoon kuin Saksan puolueen pää-äänenkannattajan selostukseen.

Likvidaattorien lehtipahanen yrittää hämätä asiaa. Mutta asia on selvä. Lauseellaan vanhan puolueen „kuolemasta” Kautsky ei näyttänyt ainoastaan sitä, ettei hän tunne Venäjän työväenliikkeen tosiasioita, vaan toi ilmi senkin, minkälaatuista on ulkomaisten likvidaattorikuiskuttelijoiden vaikutus ulkomaalaisiin tovereihimme.

Sanottuaan tuon hirveän lauseensa ja kohdattuaan vasta-vaatteita Kautsky yritti oikaista sanontaansa: Saksan sosialidemokratian pää-äänenkannattajasta „Eteenpäin” lehdestä päätellen hän oikaisi sitä huonosti, likvidaattorilehden uutiskirjoituksesta päätellen — paremmin, mutta ei paljoa paremmin, — sillä mitä sosialidemokratian „muodolla” sitten tarkoitetaan, ellei puoluetta?

Mutta kysymys ei ole siitä, kuinka Kautsky oikaisi *kantaansa*, vaan siitä, minkä anteeksiantamattoman virheen hän *teki* — ulkomailla asuvien likvidaattorien uurastusten tuloksena. Venäjän valveutuneet työläiset voisivat tietysti helposti paljastaa rajantakaiset kuiskuttelijat. Siihen ei tarvita muuta kuin halua. Ja heidän täytyy vihdoinkin haluta! Liikkeensä asioiden tunnetuksitekeminen ulkolaisten tovereiden keskuudessa heidän on järjestettävä siten, että tiedotustoiminta riistetään pois edesvastuuttomien rajantakaisten ryhmäkuntien käsistä. Heidän täytyy *lamauttaa* kuiskuttelijoiden yriytykset käyttää likvidatoristen tarkoitusperiensä hyväksi sitä, että ulkolaiset puolueet eivät tunne asioitamme (mikä on luonnollista). Juuri sen takia me kehoitimmekin työläistovereita vastaamaan mahdollisimman pontevasti Kansainvälisen toimiston kehotukseen, että selvitetäisiin marxilaisten ja likvidaattorien väliset erimielisyydet. Kuulkoot ulkomaalaiset toverit lopultakin itse työläisten äänen älköötäkään likvidaattorikuiskuttelijoita. Se on tärkeää, se on välttämätöntä, jos me pidämme arvossa kansainvälisen yhtenäisyyden aatetta.

Niiden yritysten vastapainoksi, joita likvidaattorit ovat tehneet Toimiston istuntoa koskevien tosiasioiden hämäärämiseksi ja vääristelemiseksi, me esitämme tämän saman kehotuksen — täytyy todella selvittää erimielisyydet ja tutustuttaa ulkomaalaisia tovereita asioihimme työläisten omien päätöslauselmien, päätösten ja äänestysten kautta.

*„Proletarskaja Pravda” № 8,
joulukuun 15 pnä 1915*

*Julkaistaan „Proletarskaja Pravda”
lehden tekstin mukaan*

VIELÄKIN KOULUTOIMEN JAKAMISESTA KANSALLISUUKSITTAIN

Marxilaiset taistelevat jyrkästi nationalismia vastaan sen kaikissa muodoissa, alkaen hallitsevien piirimme ja oikeisto-lokakuulaisten puolueiden karkeasta, taantumuksellisesta nationalismista aina porvarillisten ja pikkuporvarillisten puolueiden enemmän tai vähemmän hiottuun ja verhottuun nationalismiin asti.

Taantumuksellinen eli mustasotnialainen nationalismi koettaa turvata yhden kansakunnan erioikeudet tuomiten kaikki muut kansakunnat alistettuun, vajaa-oikeuksiseen ja jopa kerrassaan oikeudettomaankin asemaan. Ei yksikään marxilainen eikä liioin yksikään demokraatti voi suhtautua tällaiseen nationalismiin muuten kuin täysin vihamielisesti.

Porvarillinen ja porvarillis-demokraattinen nationalismi, tunnustaen sanoissa kansakuntien tasa-arvoisuuden, puolustaa teoissa (useinkin salaa, kansan selän takana) jonkin yhden kansakunnan eräitä erioikeuksia ja pyrkii aina saamaan suurempia etuisuuksia „omalle” kansakunnalleen (s.o. oman kansakuntansa porvaristolle), erottamaan ja eristämään kansakunnat toisistaan, kehittämään kansallista poikkeuksellisuutta j.n.e. Pitämällä eniten ääntä „kansallisesta kulttuurista”, korostaen sitä, mikä erottaa jonkin kansakunnan toisesta, porvarillinen nationalismi *erottaa* eri kansakuntien *työläisiä toisistaan* ja pettää heitä „kansallisilla tunnuksilla”.

Tietoiset työläiset taistelevat *kaikkinaista* kansallisuus-sortoa ja *kaikkia* kansallisia erioikeuksia vastaan, mutta eivät rajoitu siihen. He taistelevat kaikkea, jopa kaikkein hiotuintakin nationalismia vastaan, he eivät puolla ainoastaan *kaikkien* kansallisuuksien työläisten yhtenäisyyttä,

vaan myös heidän *yhteenliittämistään* taistelussa taantumusta ja kaikkinaista porvarillista nationalismia vastaan. Meidän tehtävänämmme ei ole rakentaa raja-aitoja kansakuntien välille, vaan liittää lujasti yhteen kaikkien kansojen työläiset. Meidän lippuumme ei ole kirjoitettu: „kansallinen kulttuuri”, vaan *internationaalinen* (kansainvälinen) kulttuuri, joka sulattaa kaikki kansakunnat yhteen korkeimpaan sosialistiseen yhtenäisyyteen ja jota pääoman kansainvälinen yhteenliittymys jo nyt valmistele.

Pikkuporvarillisen, poroporvarillisen nationalismin vaikutuksen alaisiksi ovat joutuneet eräät „myös-sosialistitkin”, jotka puolustavat niin sanottua „kulttuuri- ja valistusautonomiamia”, toisin sanoen koulutoimen (sekä yleensä kansallisten kulttuuriasiain) siirtämistä valtion hoidosta eri kansallisuuksien käsiin. On ymmärrettävää, että marxilaiset taistelevat tätä *kansallisuuksien toisistaan erottamisen* propagandaa vastaan, tätä hiottua nationalismia vastaan, *koulutoimen kansallisuuksittain jakamista* vastaan. Silloin kun meidän bundilaisemme ja sittemmin likvidaattorit halusivat, ohjelmasta *huolimatta*, puolustaa „kansallista kulttuuriautonomiamia”, heidän kantaansa eivät tuominneet ainoastaan bolshevikit, vaan myös puoluemies-menshevikit (Plehanov).

Nyt hra An yrittää „Novaja Rabotshaja Gazetassa” (№ 103) puolustaa keuhkoa asiaa vaihtaen salaviihkaa kysymyksen toiseen ja haukkumalla haukkuen meitä. Haukkumiset me sivuutamme tyyneesti, ne ovat vain likvidaattorien voimattomuuden merkki.

Äidinkieliset koulut ovatkin juuri koulutoimen kansallisuuksittain jakamista, uskottelee hra An; pravdalaiset haluavat riistää toiskielisiltä näiden kansalliset koulut!

Näille hra An'in konsteille voidaan vain nauraa, sillä kaikki tietävät pravdalaisten olevan kielten mitä täydellimmän tasa-arvoisuuden kannalla ja vieläpä pitävän yleisvaltakunnallista kieltä tarpeettomanakin! Voimattomassa kiukussaan hra An on alkanut menettää malttinsa,— se on vaarallista, rakas hra An!

Äidinkielen oikeudet on tunnustettu aivan tarkasti ja selvästi marxilaisten ohjelman 8. pykälässä¹³².

Jos hra An olisi oikeassa väittäessään, että äidinkieliset koulut ovatkin juuri koulutoimen kansallisuuksittain jakamista, niin minkä takia bundilaisten sitten kannatti

vuonna 1906 ja likvidaattorien vuonna 1912 „täydentää” (tahi oikeammin sanoen *väärentää*) ohjelmaa, joka *täysin* tunnusti *äidinkielen oikeudet* vuonna 1903 siinä samassa edustajakokouksessa, jossa *hylättiin* „kansallinen kulttuuri-autonomia”?

Ei, hra An, te ette onnistu vaihtamaan kysymystä toiseen ja hämäämään melulla, huudolla ja haukkumisella sitä, että likvidaattorit *rikkovat* tätä ohjelmaa, että he, toveri Plehanovin sanontaa käyttäksemme, „mukauttavat sosialismia nationalismiin”.

Me emme halua ohjelmaa rikottavan. Me emme halua mukauttaa sosialismia nationalismiin. Me puollamme täydellistä demokratiaa, kielten täydellistä vapautta ja tasa-arvoisuutta puolustamatta silti hitustakaan „koulutoimen luovuttamista kansakunnille”, „koulutoimen jakamista kansallisuuksittain”.

„Kysymyshän on koulujen jakamisesta kansallisuuksittain”, kirjoittaa hra An, „paikkakunnilla täytyy siis olla näitä kansallisuuksia, jotka häiritsevät toistensa kehittymistä, ja ne täytyy siis erottaa toisistaan myös kansanvalistuksen alalla”.

Alleviivaamamme sanat ilmaisevat selvästi, kuinka likvidaattoruus vetää hra An'ia sosialismista nationalismiin. Kansakuntien *erottaminen raja-aidoilla toisistaan* saman valtakunnan sisällä on vahingollista, ja me, marxilaiset, pyrimme *lähentämään* kansakuntia toisiinsa ja *yhdistämään* ne. Tavoitteenamme ei ole kansakuntien toisistaan „erottaminen”, vaan se, että täydellinen demokratia turvaa niiden tasa-arvoisuuden ja yhtä sopuisan (suhteellisesti) yhteiselämän kuin on Sveitsissä*.

„Proletarskaja Pravda” № 9,
joulukuun 17 pnä 1913

Julkaistaan „Proletarskaja Pravda”
lehden tekstin mukaan

* Hra An sanoo rohkeasti, että „Sveitsin kantoneissakaan ei ole kansallisuuksien toisiinsa sekoittumista”. Eiköhän häntä hävetä, kun nimeämme hänelle neljä kantonia: Bern, Fribourg, Graubünden, Valais?

Hra GORSKISTA JA ERÄÄSTÄ LATINALAISESTA LAUSEPARRESTA

Hra Gorski puolustelee edelleenkin likvidaattorien lehdessä seitsikon ilmeistä virhettä — „rikoslain mukaan rangaistavia tekoja” koskevan surkean pykälän hyväksymistä. Kaikki kieräilyt ovat turhia, hra Gorski! Suotta te sanotte, että ette muka tunne F. D:n ehdotusta — teidän on helppo löytää se lehtenne toimituksen kautta. Älköön F. D. näytelkö sellaisen todistajan osaa, joka „ei ole löydettävissä”. Sehän on naurettavaa.

Suotta hra Gorski uskottelee, että muka Lenin, Zinovjev ja Kamenev ovat „vaitiolollaan” ottaneet itselleen vastuun F. D:n ja hänen ystäviensä esittämästä ehdotuksesta. Kukin näistä kolmesta mainitusta kirjallisen työn tekijästä tarvitsisi 10 sihteeriä ja erikoisen sanomalehden ehtiäkseen kumota kaiken sen hölynpölyn, mitä suinkin pulppuaa esiin.

Suotta hra Gorski piiloutuu niiden *huonoimpien* (kaikista mahdollisista huonoimpien) sosialistien selän taa, jotka *lieventäisivät* rangaistusta „rikoslain mukaan rangaistavista teoista”, elleivät jättäisi niitä pois. On olemassa hyvä latinalainen lauseparsi, joka kuuluu: „erehtyminen on inhimillistä, vain tyhmä pitää kiinni erehdyksestään”.

Muistakaahan tätä lausepartta, hra Gorski ja hra F. D., ja neuvokaa seitsikkoa jättämään lakiehdotuksesta pois lokakuulaisten pykälä „rikoslain mukaan rangaistavista teoista”!

MARXIN JA ENGELSIN KIRJEENVAIHTO ¹⁸³

Jo kauan sitten luvattu julkaisu, joka sisältää tieteellisen sosialismin kuuluisien perustanlaskijain kirjeenvaihdon, on lopultakin nähnyt päivänvalon. Engels testamenttasi sen julkaisemisen Bebelille ja Bernsteinille, ja Bebel ehtikin vähää ennen kuolemaansa saattaa loppuun oman osuutensa toimitustyöstä.

Marxin ja Engelsin kirjeenvaihto, joka joitakin viikkoja sitten ilmestyi Stuttgartissa Dietzin kustantamana, käsittää neljä isoa nidosta. Niihin on otettu yhteensä 1.386 Marxin ja Engelsin kirjettä hyvin pitkältä ajanjaksolta, vuosien 1844 ja 1883 ajalta.

Toimitustyön, s.o. alkulauseiden laatimisen eri kausien kirjeenvaihtoon, on suorittanut Ed. Bernstein. Kuten voitiin odottaakin, tämä työ on tehty epätyytyttävästi niin teknillisesti kuin aatteelliseltakin kannalta. Sen jälkeen, kun Bernstein oli käynyt läpi surullisen kuuluisan „evoluutionsa” äärimmäisen opportunististen katsomusten kannalle, hän ei olisi saanut ryhtyä toimittamaan hengeltään läpeensä valankumouksellisia kirjeitä. Bernsteinin alkulauseet ovat osaksi sisällöttömiä, osaksi suorastaan vääriä,— esimerkiksi silloin, kun on puhe Marxin ja Engelsin paljastamista Lassallen ja Schweitzerin opportunistisista virheistä, tapaavat niiden tarkan, selvän ja suoran luonnehtimisen asemesta eklektisiä fraaseja ja sellaisia hyökkäilyjä, että „Marx ja Engels eivät aina olleet oikeassa esiintyessään Lassallea vastaan” (III nidos, siv. XVIII) tahi että he olivat taktiikassa muka „lähempänä” Schweitzeriä kuin Liebknechtiä (IV nidos, siv. X). Näiden hyökkäilyjen olemuksena ei ole mikään muu kuin opportunistin salaaminen ja kaunistelu.

Valitettavasti tuo eklektinen suhtautuminen Marxin aatteelliseen taisteluun, jota hän kävi monia vihollisiaan vastaan, leviää yhä voimakkaammin Saksan nykyisen sosialidemokratian keskuudessa.

Hakemisto on teknilliseltä kannalta katsoen laadittu epätydyttävästi, yksi hakemisto kaikkia neljää osaa varten (esimerkiksi Kautskyn ja Stirlingin nimet ovat jääneet pois); eri kirjeisiin liittyvät huomautukset ovat liian niukkoja ja hukkuvat toimittajan alkulauseisiin sen sijaan, että ne olisi sijoitettu vastaavien kirjeiden oheen, niinkuin Sorge teki, j.n.e.

Kirjeenvaihto on julkaistu ylettömän kallishintaisena — kaikki neljä osaa maksavat noin 20 ruplaa. Täydellinen kirjeenvaihto olisi epäilemättä voitu ja pitänyt julkaista vähemmän loisteliaana ja huokeampihintaisena painoksena ja sitä paitsi olisi pitänyt julkaista — laajaa työläisten keskuudessa levittämistä varten — periaatteelliselta kannalta tärkeimpien kohtien valikoima.

Kaikki nämä julkaisun puutteellisuudet vaikeuttavat tietysti kirjeenvaihtoon tutustumista. Se on valitettavaa, sillä kirjeenvaihdolla on äärettömän suuri tieteellinen ja poliittinen arvo. Se ei rajoitu siihen, että Marx ja Engels esiintyvät tässä koko suuruudessaan ja erittäin selväpiirteinä lukijan edessä. Marxilaisuuden äärettömän rikas teoreettinen sisältö tulee tässä esiin tavattoman havainnollisesti, sillä kirjeissään Marx ja Engels koskettelevat monet kerrat ja yhä uudelleen oppinsa mitä erilaisimpia puolia, tähdentäen ja selittäen — toisinaan pohtien yhdessä ja todistellen toinen toisilleen — sitä, mikä siinä on uusinta (entisiin katsumuksiin verrattuna), tärkeintä, vaikeinta.

Lukijan eteen piirtyy hämmästyttävän eloisana koko maailman työväenliikkeen historia — sen tärkeimmät momentit ja oleellisimmat kohdat. Vieläkin arvokkaampi on työväenluokan *politiikan* historia. Mitä erilaisimpien aiheiden yhteydessä, jotka koskivat vanhan maailman eri maiden ja uuden maailman tapahtumia historian eri kausina, Marx ja Engels käsittelivät sitä, mikä on periaatteellisinta työväenluokan *poliittisia* tehtäviä koskevien kysymysten *asettelun* kannalta. Ja tämän kirjeenvaihdon käsittämä kausi on juuri sitä kautta, jolloin työväenluokka erottui porvarillisesta demokraattisesta liikkeestä, se on itsenäisen työväenliikkeen syntymisen kautta, proletaarisen taktiikan ja

Перемыска Маркса и Инелса.
- Инелс как одна из основательниц коммунизма. 1)

Главное отличие индуса перемыска графини. Ихих основательница наукою содѣлала какое-то званіе со свѣдѣн. Инелс званіем индуса бабешко и берандинку, и бѣсѣн. уездн. нудадиса до своей смерти похоронилъ своегъ работъ редакціонной работѣ.

Перемыска Маркса и Инелса, возмѣщая етѣмъ ко кадѣ году каад в Магнѣтградѣ у Инелс, нудадис. Инелс нудѣ сѣбѣ работѣ бабешко жана. От них вошло всего 1386 тысячъ марок и Инелска за громаднѣйшій прошефрѣдѣ. Времени от 1844 по 1883 годѣ.

Редакторская работа, т.е. содѣлание предисловій ко перемыскѣ за оидѣлѣннѣ периодѣ, возмѣщая Ю. Бернштейнкой. Какъ и следовало ожидать, эта работа нудѣдѣлѣннѣ работѣ ни со Жерншевской ни

1) Начало коммунистической работы, коммунистической в 1913 и в начале 1914 году.

Ensi sivu
V. I. Leninin käsikirjoituksesta
„Marxin ja Engelsin kirjeenvaihto”.—
Vuoden 1913 loppu

Plenennetty

politiikan perusteiden määrittelyn kautta. Mitä useammin meidän päivinämme joudutaan havaitsemaan, kuinka eri maiden työväenliike kärsii opportunistista, joka on porvariston jähmettyneisyyden ja mätänemisen seurausta, sen seurausta, että työväen johtajat ovat kohdistaneet kaiken huomionsa päivän pikkuseikkoihin j.n.e.,— sitä arvokkaampi on perin rikas kirjeenvaihtoaineisto, joka osoittaa, että proletariaatin *pohjimmaiset* uudistamispäämäärät on ymmärretty mitä syvällisimmin ja määritelty tavattoman joustavasti kyseiset taktiikan tehtävät noiden vallankumouksellisten päämäärien näkökannalta katsoen ja tekemättä pienimpiäkään myönnytyksiä opportunistille taikka vallankumouksellisille fraaseille.

Jos koettaisimme yhdellä sanalla määritellä niin sanoaksemme koko kirjeenvaihdon polttopisteen,— sen keskeisimmän kysymyksen, jossa kaikki siinä esitettyjen ja käsiteltyjen aatteiden säikeet yhtyvät, niin tämä sana on *dialektiikka*. Materialistisen dialektiikan soveltaminen koko poliittisen taloustieteen muokkaamiseen, aina sen syntymisestä saakka,— samoin historiaan, luonnontieteeseen, filosofiaan, työväenluokan politiikkaan ja taktiikkaan,— juuri se ennen muuta kiinnostaa Marxia ja Engelsiä, juuri siinä he antavat oleellisimman ja uusimman panoksensa, juuri siinä he ovat ottaneet nerokkaan askeleen eteenpäin vallankumouksellisen ajattelun historiassa.

Myöhemmin, luotuamme yleiskatsauksen kirjeenvaihtoon, aiomme selostaa Marxin ja Engelsin mielenkiintoisimpia huomautuksia ja mietintöjä, tavoittelematta kuitenkaan kirjeiden koko sisällön tyhjentävää käsittelyä.

I. YLEISKATSAUS

Kirjeenvaihto alkaa 24-vuotiaan Engelsin kirjeistä, jotka hän kirjoitti Marxille vuonna 1844. Saksan silloinen tilanne kuvastuu niissä erinomaisen selväpiirteisesti. Ensimmäinen kirje on päivätty syyskuun lopulla 1844 ja lähetetty Barmenista, jossa Engels asui vanhempiensa luona ja jossa hän oli syntynyt. Engels ei ollut silloin vielä täyttänyt 24 ikävuottaan. Painostava ikävä vaivaa häntä kodin piirissä ja hän pyrkii pois. Isä on despootti, uskovainen tehtailija, jota

suututtavat pojan juoksentelu poliittisissa kokouksissa ja tämän kommunistiset vakaumukset. Ellei olisi äitiä, josta pidän niin kovasti, kirjoittaa Engels, en jaksaisi sietää enää näitäkään muutamia lähtöhetkeeni jääneitä päiviä. Et voi kuvitella, valittaa hän Marxille, kuinka pikkumaisia näkökohtia, kuinka taikauskaisia aavistuksia täällä kotona esitetään lähtöäni vastaan¹³⁴.

Niin kauan kuin Engels vielä on Barmenissa — eräs lemmentarina pidätteli häntä siellä vielä jonkin aikaa — hän antaa periksi isälle ja käy parisen viikkoa työssä tehtaan konttorissa (hänen isänsä oli tehtailija). „Kaupankäynti on iljettävää”, kirjoittaa hän Marxille, „Barmen on iljettävä kaupunki, tšekäläinen ajanvietto on iljettävää ja erityisen iljettävää olisi jäädä ei ainoastaan porvariksi, vaan vieläpä tehtailijaksi, s.o. proletariaattia vastaan aktiivisesti toimivaksi porvariksi”. Lohdutuksenani, jatkaa Engels, on työväenluokan asemaa käsittelevän kirjaseini kirjoittaminen (tämä kirja, kuten tunnettua, ilmestyi vuonna 1845, ja se on maailman sosialistisen kirjallisuuden parhaita teoksia). „Kommunistinakin voi vielä ulkoisten elinolojen puolesta pysyä porvarina ja kaupustelun juhtana, ellei samaan aikaan harjoita kirjallista työtä,— mutta ei saa harjoittaa samanaikaisesti sekä laajaa kommunistista propagandaa että kaupustelua ja teollisuusasioiden hoitoa. Matkustan pois. Ja kaiken lisäksi tämä unelias elämä kotona, läpeensä kristillis-preussilaisessa perheessä,— en voi enää sietää sitä, voisin muuttua täällä loppujen lopuksi saksalaiseksi filisteriksi ja tuoda poroporvarillisuutta kommunismiin”¹³⁵. Näin kirjoitti nuori Engels. Vuoden 1848 vallankumouksen jälkeen elämä pakotti hänet palaamaan isänsä konttoriin ja olemaan monia vuosia „kaupustelun juhtana”, mutta hän kykeni silti pysymään lujana, luomaan itselleen vallan toisenlaisen kuin kristillis-preussilaisen toveriseuran, ja hänestä tuli koko iäkseen „poroporvarillisuuden kommunismiin tuomisen” armoton vihollinen.

Yhteiskuntaelämä Saksan maakunnissa vuonna 1844 oli samanlaista kuin Venäjän yhteiskuntaelämä 20. vuosisadan alussa, vuoden 1905 vallankumouksen edellä. Kaikki pyrkivät kiihkeästi poliittiseen toimintaan, kaikkialla kiehuu oppositiohenkinen suuttumus hallitusta vastaan, pastorit peittoavat nuorisoa ateismin tähden, porvariperheissä lapset

järjestävät vanhemmilleen skandaaleja „palvelusväen tai työläisten aristokraattisen kohtelun vuoksi”.

Yleinen oppositiohenki ilmenee siten, että kaikki julistautuvat kommunisteiksi. „Barmenissa poliisikomissaarikin on kommunisti”, kirjoittaa Engels Marxille. Olen käynyt Kölnissä, Düsseldorfissa, Elberfeldissä — kaikkialla törmäät joka askeleella kommunisteihin! „Eräs innokas kommunisti, pilakuvia piirustava taiteilija, sukunimeltään Sehel, lähtee parin kuukauden kuluttua Pariisiin. Ohjaan hänet teidän luoksenne. Miellytte kaikki häneen — hän on intomielinen, pitää musiikista, hänestä on apua pilakuvien piirustajana”¹³⁶.

„Täällä Elberfeldissä tapahtuu ihmeitä. Eilen (kirjoitettu helmikuun 22 p:nä 1845) meillä oli täällä, kaupungin suurimmassa salissa, parhaassa ravintolassa, kolmas kommunistinen kokous. Ensimmäisessä kokouksessa oli läsnä 40 henkeä, toisessa 130, kolmannessa vähintään 200. Edustettuna oli koko Elberfeld ja Barmen, rahavallan aristokratiasta aina pikkukauppiaisiin asti, puuttui vain proletaariaattia”.

Kirjaimelleen näin Engels kirjoittaa. Silloin Saksassa olivat kommunisteja kaikki — paitsi proletaariaatti. Kommunismi esiintyi kaikilla ja eniten juuri porvaristolla oppositiomielialojen ilmaisun muotona. „Kaikkein tylsin, laiskin ja poroporvarillisin väki, jota ei mikään maailmassa ole kiinnostanut, alkaa suorastaan hurmaantua kommunismiin”¹³⁷. Kommunismin pääasiallisina julistajina olivat silloin meikäläisten narodnikkien, „sosialistivallankumoukselisten”, „kansansosialistien” y.m.s. kaltaiset miehet, s.o. itse asiassa lojaaliset porvarit, jotka olivat enemmän tai vähemmän raivoissaan hallitukselle.

Ja tällaisessa tilanteessa, äärettömän lukuisten näennäisesti sosialististen virtausten ja ryhmien keskuudessa, Engels pystyi raivaamaan itselleen tien *proletaariseen* sosialismiin, pelkäämättä katkaista suhteita lukuisiin hyviin ihmisiin, jotka olivat tulisia vallankumousmiehiä, mutta huonoja kommunisteja.

Vuosi 1846. Engels on Pariisissa. Pariisissa pohdittiin silloin kiihkeästi politiikkaa ja erilaisia sosialistisia teorioita. Engels tutkii ahnaasti sosialismia, tutustuu henkilökohtaisesti Cabet’iin, Louis Blanc’iin ja muihin tunnettuihin sosialisteihin, käy ahkerasti toimituksissa ja kerhoissa.

Hän kohdistaa päähuomionsa proudhonismiin, joka oli silloin kaikkein vakavin ja laajimmin levinnyt sosialistinen oppisuunta. Ja jo *ennen* Proudhonin „Kurjuuden filosofia” kirjan ilmestymistä (vuosi 1846, lokakuu; Marxin vastaus siihen — kuuluisa „Filosofian kurjuus” — ilmestyi painosta vuonna 1847) Engels arvosteli armottoman ivallisesti ja erittäin syvällisesti Proudhonin perusaatteita, joita saksalainen sosialisti Grün ajoi silloin erikoisen innokkaasti. Mainio englannin kielen taito (Marx omaksui sen vasta paljon myöhemmin) ja Englannin kirjallisuuden tuntemus antoi Engelsille mahdollisuuden mainita heti (syyskuun 16 p:nä 1846 päivätyssä kirjeessä) esimerkkejä Proudhonin paljonpuhuttujen „työbasarien” myttyyn menosta Englannissa ¹³⁸. Proudhon *häpäisee* sosialismin, kirjoittaa Engels suuttuneena, Proudhonin mukaan työläisten täytyy *lunastaa* pääoma!

Kaksikymmentäkuusi vuotias Engels suorastaan hävittää „todellisen sosialismin” — tapaamme tämän sanonnan hänen kirjeessään lokakuun 23 päiväältä 1846, paljon ennen „Kommunistisen manifestin” ilmestymistä — ja nimittää sen tärkeimmäksi edustajaksi Grünia. „Epäproletaarinen, pikku-porvarillinen, poroporvarillinen” oppi, „pelkkiä fraaseja”, erilaisia „yleisinhimillisiä” pyrkimyksiä, „taikauskoinen „karkean” kommunismin (Löffel-Kommunismus — kirjaimellisesti: „lusikkakommunismi” eli sapuskakommunismi) pelko”, ihmiskunnan „rauhallisen onnellistamisen suunnitelmia” — tällaisia ovat Engelsin lausunnot, jotka koskevat *kaikkia* ennen Marxia esiintyneen sosialismin lajeja.

„Kolme iltaa me kiistelimme proudhonismista”, kirjoittaa Engels, „miltei kaikki ja Grün heidän etunenässään olivat minua vastaan. Pääasia, jota jouduin todistelemaan, oli väkivaltaisen vallankumouksen välttämättömyys” (kirje lokakuun 23 päiväältä 1846). Lopulta minä jo raivostuin ja panin vastustajani niin lujille, että heidän oli pakko esiintyä suoranaisesti kommunismia vastaan. Vaadin äänestystä kysymyksestä, olemmeko me kommunisteja vai emme. Grünilaiset olivat äärettömän kuohuksissa, he alkoivat vakuutella, että he olivat kokoontuneet pohtimaan „ihmiskunnan hyvää” ja että täytyy toki tietää, *mitä* kommunismi *oikeastaan* on. Esitin silloin heille kaikkein yksinkertaisimman määritelmän, ettei olisi voitu kiertää kysymyksen ydintä. Määritelin kommunistien aikomukset, kirjoittaa Engels, seuraa-

valla tavalla: 1) ajaa proletaarien etuja porvareiden etujen vastakohtana; 2) toteuttaa se hävittämällä yksityisomistuksen ja asettamalla sen tilalle yhteisomaisuuden; 3) ei tunnusteta näiden päämäärien muuta toteuttamisen keinoa kuin väkivaltainen demokraattinen vallankumous (kirjoitettu 1½ vuotta ennen vuoden 1848 vallankumousta)¹³⁹.

Väittely päättyi siten, että kokous hyväksyi Engelsin määritelmän 13 äänellä kahden grünilaisen äänestäessä vastaan. Näissä kokouksissa kävi noin 20 puuseppää — käsityöläistä. Näin Pariisissa laskettiin 67 vuotta sitten pohja Saksan sosialidemokraattiselle työväenpuolueelle.

Vuoden kuluttua, marraskuun 23 pnä 1847 päivätyssä kirjeessä, Engels ilmoittaa Marxille laatimastaan „Kommunistisen manifestin” luonnoksesta ja muun muassa sanoo vastustavansa sen kirjoittamista katkismuksen muotoon, kuten aikaisemmin oli ajateltu. „Aloitin kysymyksestä”, kirjoittaa Engels, „mitä on kommunismi, ja sitten siirryn käsittelemään suoraan proletariaattia — sen syntyhistoriaa, sen eroa aikaisemmista työntekijöistä, proletariaatin ja porvariston vastakohtaisuuden kehitystä, kriisejä, johtopäätökset”. „Lopussa — kommunistien puoluepolitiikka”¹⁴⁰.

Tämä Engelsin historiallinen kirje kautta maailman levinneen teoksen ensimmäisestä luonnoksesta, teoksen, joka tänäkin päivänä on oikea kaikissa perusasioissa, elävä ja ajankohtainen, aivan kuin se olisi kirjoitettu eilen,— tämä kirje osoittaa havainnollisesti, että Marx ja Engels mainitaan täydellä syyllä rinnatusten nykyaikaisen sosialismin perustanlaskijoina.

Kirjoitettu vuoden 1913 lopulla

*Julkaistu ensi kerran
marraskuun 28 pnä 1920
„Pravda” lehden 268. numerossa
Allekirjoitus: N. Lenin*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

HUOMAUTUKSIA

- ¹ V. I. Leninin artikkeli „*Marxilaisuuden kolme lähdettä ja kolme perusosaa*” julkaistiin vuonna 1913 „*Prosvestshenije*” aikakauslehdessä 3. numerossa, joka oli omistettu Karl Marxin kuoleman 30-vuotispäivälle.

„*Prosvestshenije*” („Valistus”) — bolshevikkien yhteiskunnallis-poliittinen ja kirjallinen kuukausijulkaisu; ilmestyi legaalisesti Pietarissa vuoden 1911 joulukuusta. Aikakauslehti perustettiin Leninin kehotuksesta tsarivaltion lakkauttaman bolshevistisen, Moskovassa ilmestyneen „*Mysl*” aikakauslehdelle. Lenin johti „*Prosvestshenijen*” julkaisutyötä ulkomailta; aikakauslehdessä julkaistiin Leninin kirjoitukset: „Vaalikamppailun periaatekysymyksiä”, „Vaalien tulokset”, „Arvostelevia huomautuksia kansallisuuskysymyksestä”, „Kansakuntien itsemääräämisoikeudesta” ja muita. „*Prosvestshenijen*” vakituksena avustajana oli V. M. Molotov; aikakauslehdessä työhön osallistui J. V. Stalin. Kirjallisuustaitteellista osastoa toimitti A. M. Gorki. Toimituskollegiossa työskentelivät M. A. Saveljev, M. S. Olminski, A. I. Jelizarova y.m. Lehden painosmäärä lähenteli 5 tuhatta.

Tsarivaltio lakkautti lehden ensimmäisen maailmansodan edellä — kesäkuussa 1914. „*Prosvestshenijen*” julkaiseminen uudistettiin syksyllä 1917, mutta ilmestyi vain yksi numero (kaksoisnumero), jossa julkaistiin Leninin kirjoitukset „*Kykenevätkö bolshevikit pitämään valtiovaltaa?*” ja „*Puolueohjelman tarkistamisesta*”. — 3.

- ² „*Retsh*” („Puhe”) — jokapäiväinen lehti, kadettipuolueen pää-äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa vuoden 1906 helmikuusta lähtien. Pietarin Neuvoston Sotilaallinen vallankumouskomitea lakkautti sen lokakuun 26 (marraskuun 8) pnä 1917; ilmestyi toisilla nimillä vuoden 1918 elokuuhun saakka. — 11.

- ³ Lenin tarkoittaa seuraavia Marxin sanoja johdannosta „Hegelin oikeusfilosofian arvosteluun”: „Koulukunta, joka laillistaa tämän päivän kataluudet eilispäivän kataluuksilla, koulukunta, joka julistaa kapinalliseksi maaorjain jokaisen huodon ruoskaa vastaan, jos tämä ruoska vain on vanha ja synnynnäinen historiallinen ruoska...—

tämä *historiallisen oikeustieteen koulukunta* keksisi Saksan historiantekin, ellei se jo olisi Saksan historian aikaansaannos" (K. Marx ja F. Engels. Teokset, I osa, 1938, s. 387).— 12.

⁴ Käsikirjoituksesta puuttuu otsikko. Otsikon „*Naftanälästä*” on antanut NKP:n KK:n marxismin-leninisin instituutti.— 13.

⁵ „*Pravda*” („Totuus”)— bolshevikkien legaalinen jokapäiväinen lehti; sitä julkaistiin Pietarissa; perustettiin Pietarin työläisten aloitteeseen nojautuen huhtikuussa 1912.

„*Pravda*” oli työväen joukkolehti, sitä julkaistiin työläisten itsensä keräämillä varoilla. Lehden ympärille muodostui laaja työläiskirjeenvaihtajien ja työläiskynäilijäin piiri. Niinpä yhtenä julkaisuvuotena siinä julkaistiin yli 11 tuhatta työläisten kirjettä. „*Pravdaa*” levisi keskimäärin 40 tuhatta kappaletta, ja muutamina kuukausina sen painosmäärä nousi 60 tuhanteen kappaleeseen päivässä.

Oleskellen ulkomailla V. I. Lenin johti „*Pravdaa*”, kirjoitti lehden miltei joka päivä, antoi sen toimituskunnalle ohjeita, keräsi lehden ympärille puolueen parhaita kirjailijavoimia. Lehden työhön osallistuivat aktiivisesti V. M. Molotov, J. M. Sverdlov, J. V. Stalin ja M. I. Kalinin. Vakituksina toimitustyöntekijöinä olivat M. S. Olminski, N. G. Poletajev, K. N. Samoilova, N. N. Baturin, A. I. Jëtzarova, K. S. Jeremejev ynnä muut. „*Pravdan*” työhön ottivat toimeliaasti osaa IV Valtakunnanduuman bolshevikkiédustajat: A. J. Badajev, G. I. Petrovski, M. K. Muranov, F. N. Samoilov, N. R. Shagov.

„*Pravda*” joutui alituisesti poliisivainojen alaiseksi. Olemassaolonsa ensimmäisenä vuotena se takavarikoitiin 41 kertaa, toimittajia vastaan nostettiin 36 oikeusjuttua ja toimittajat istuivat vankilassa yhteensä 47½ kuukautta. Kahden vuoden ja kolmen kuukauden aikana tsarihallitus lakkautti „*Pravdan*” kahdeksan kertaa, mutta se ilmestyi jälleen uusilla nimillä: „*Rabotshaja Pravda*” („Työväen Totuus”), „*Severnaja Pravda*” („Pohjolan Totuus”), „*Pravda Truda*” („Työn Totuus”), „*Za Pravdu*” („Totuuden puolesta”), „*Proletarskaja Pravda*” („Proletaarinen Totuus”), „*Putj Pravdy*” („Totuuden Tie”), „*Rabotshi*” („Työmies”), „*Trudovaja Pravda*” („Työn Totuus”). Heinäkuun 8 (21) pnä 1914, ensimmäisen maailmansodan aattona, lehti lakkautettiin.

„*Pravdaa*” alettiin julkaista uudelleen vasta helmikuun vallankumouksen jälkeen. Maaliskuun 5 (18) päivästä 1917 „*Pravda*” alkoi ilmestyä VSDTP(b):n Pää-äänenkannattajana. Huhtikuun 5 (18) pnä, palattuaan ulkomailta, V. I. Lenin tuli toimituskunnan kokoonpanoon ja asettui „*Pravdan*” johtoon. Heinäkuun 5 (18) pnä 1917 junkkerit ja kasakat hävittivät „*Pravdan*” toimituksen. Heinälokakuun aikana 1917 „*Pravda*” Väliaikaisen hallituksen vainoamana muutti monta kertaa nimeään ja ilmestyi nimillä „*Listok „Pravdy*”” („Totuuden Lehtinen”), „*Proletari*” („Proletaari”), „*Rabotshi*” („Työmies”), „*Rabotshi Putj*” („Työmiehen Tie”). Lokakuun 27 (marraskuun 9) päivästä lehti alkoi ilmestyä vanhalla nimellään — „*Pravda*” nimisenä.— 25.

- ⁶ „*Nykypäivien Venäjä ja työväenliike*” — alustus, jonka Lenin teki Krakovassa huhtikuun 18 p:nä (uutta lukua) vuonna 1913. Lehtiselostus alustuksesta julkaistiin Galitsian ja Shleesian puolalaisen sosialidemokraattisen puolueen pää-äänenkannattajassa „*Napród*” („*Eteenpäin*”) lehdessä, joka ilmestyi Krakovassa vuodesta 1892 lähtien.— 27.
- ⁷ Lenin tarkoittaa vuoden 1907 kesäkuun 3 (16) päivän taantumuksellista valtiokaappausta, joka ilmeni hallituksen toimeenpanemana II Valtakunnanduuman hajottamisena ja Duuman vaaleja koskevan vaalilain muuttamisena.
- Uusi vaalilaki laajensi suuresti tilanherrojen sekä kauppa- ja teollisuusporvariston edustusta Duumassa ja supisti monin verroin jo muutenkin vähäistä talonpoikien, työläisten sekä ei-venäläisten kansallisuuksien edustajain lukua. Uuden vaalilain mukaan valittiin yksi valitsijamies seuraavan perusteen mukaan: maanomistajain kuuriassa (tilanherrat)—yksi valitsijamies 230 valitsijaa kohti, ensimmäisessä kaupunkikuuriassa (suurporvaristo)—1.000 valitsijaa kohti, toisessa kaupunkikuuriassa (kaupunkien muut valitsijat)—15.000 valitsijaa kohti, talonpoikaiskuuriassa—60.000 valitsijaa ja työväenkuuriassa—125.000 valitsijaa kohti. Kesäkuun 3 päivän vaalilaki turvasi sen, että III ja IV Valtakunnanduumat olivat kokoomukseltaan mustasotnialais-kadettilaisia.— 28.
- ⁸ *Katkovin ja Pobedonostsevin „patriarkaalisilla tunnuksilla”* Lenin tarkoittaa näiden esittämiä vaatimuksia maaosuuksien „luovuttamattomuudesta” sekä maayhteisön ja muiden maaorjuuden perujen säilyttämisestä. Katkov—taantumuksellisen „Moskovskije Vedomosti” lehdän toimittaja, ja Pobedonostsev—Synodin yliprokuraattori, olivat Aleksanteri III aatelismielisen maaorjuuspolitiikan kiihkeitä puolustajia.— 29.
- ⁹ Kysymys on *Yhdistyneen aateliston neuvostosta*, vuoden 1906 toukokuussa muodostetusta vastavallankumouksellisesta tilanherrain järjestöstä. Neuvostolla oli suuri vaikutus tsaarihallituksen politiikkaan. Lenin nimitti Yhdistyneen aateliston neuvostoa „yhdistyneiden maaorjuuttajien neuvostoksi”.— 29.
- ¹⁰ „*Ruskoje Bogatstvo*” („*Venäjän Rikkaus*”)—kuukausijulkaisu; ilmestyi Pietarissa vuodesta 1876 vuoden 1918 puoliväliin. 90-luvun alusta julkaisu oli liberaalisten narodnikkien äänenkannattaja. Vuonna 1906 „*Ruskoje Bogatstvosta*” tuli tosiasiallisesti enessien („kansansosialistien”) puolittain kadettilaisen puolueen äänenkannattaja. Lenin määritteli „*Ruskoje Bogatstvon*” suuntauksen tuolla kaudella „narodnikkilaiseksi, narodnikkilais-kadettilaiseksi”.— 30.
- ¹¹ Lenin tarkoittaa vuoden 1912 kesäkuun 23 (heinäkuun 6) päivän sairaus- ja tapaturmavakuutuslakeja, mitkä III Valtakunnanduumat hyväksyi työväenliikkeen painostuksesta. Nämä lait ulottuivat vain 20%:iin teollisuustyöläisistä eivätkä edellyttäneet vakuutusta työkyvyn menettämisen, vanhuuden eikä työttömäksi joutumisen tapauksessa.

Bolshevikkipuolue järjesti laajan joukkokampanjan työväen-vakuutuksen laajentamisen puolesta, käyttäen sitä vaikutusvaltansa voimistamiseksi työläisjoukkojen keskuudessa.— 30.

¹² Lenin tarkoittaa Itävallan sosialidemokratian sisällä tapahtunutta taistelua, jonka seurauksena oli yhtenäisen puolueen pirstoutuminen kuudeksi toisistaan erkaantuneeksi kansalliseksi sosialidemokraattiseksi puolueeksi: saksalaiseksi, tshekkiläiseksi, puolalaiseksi, ruteenilaiseksi, italialaiseksi ja eteläslaavilaiseksi puolueeksi. Näiden puolueiden kesken oli yhtä mittaa kahnausta.— 31.

¹³ Kysymys on Kaukasian bolshevistisista sosialidemokraattisista järjestöistä, jotka yhdistivät riveihinsä eri kansallisuuksien eturivin työläisiä.— 31.

¹⁴ *Työväenpuolue* (Labour Party) perustettiin vuonna 1900 ammattiliittojen sekä socialististen puolueiden ja ryhmien yhteenliittymänä, jonka tarkoituksena asetettiin työväen edustajain saaminen parlamenttiin („Työväenedustuskomitea”). Vuonna 1906 tämä Komitea nimittäytyi Työväenpuolueeksi (labourpuolueeksi). Labourpuolue, joka alun perin oli muodostuessaan kokoonpanoltaan työväenpuolue, on ideologiansa ja taktiikkansa puolesta opportunistinen järjestö. Siitä hetkestä lähtien, kun syntyi tämä puolue, johon sittemmin on liittynyt huomattava määrä pikkuporvarillisia aineksia, puolueen johtomiehet ovat noudattaneet porvariston kanssa harjoitettavaa luokien yhteistoiminnan politiikkaa. Imperialistisen sodan aikana (1914—1918) labourpuolueen johtomiehet olivat sosialishovinistisellä kannalla. Labouristit ovat monta kertaa muodostaneet hallituksen (vuosina 1924, 1929 ja 1945) ja ajaneet vallassa ollessaan kansanvastaista ulko- ja sisäpolitiikkaa.— 35.

¹⁵ *Britannian sosialistinen puolue* (British Socialist Party) perustettiin vuonna 1911 Manchesterissa. Sen kantajoukkona oli vuonna 1884 muodostunut Sosialidemokraattinen liitto (jonka johdossa olivat Hyndman, Harry Quelch, Tom Mann y.m.), joka sittemmin muutti nimensä Sosialidemokraattiseksi puolueeksi. Britannian sosialistinen puolue harjoitti propagandaa ja agitaatiota marxilaisessa hengessä, se „ei ollut opportunistinen, vaan liberaaleista todella riippumaton” puolue (*Lenin*). Puolueen jäsenmäärän vähälukuisuus sekä puolueen irtautuneisuus joukoista aiheuttivat sen, että puolue oli luonteeltaan hieman sulkeutunut.

Imperialistisen maailmansodan kaudella (vuosina 1914—1918) puolueessa oli havaittavissa kaksi virtausta: toinen — avoimesti sosialishovinistinen virtaus, jonka johdossa oli Hyndman, ja toinen — internationalistinen virtaus, jonka johdossa olivat A. Inkpen, F. Rothstein y.m. Vuoden 1916 huhtikuussa tapahtui puolueessa hajaannus. Hyndman kannattajineen jäi vähemmistöksi, ja he erosivat puolueesta. Siitä lähtien Britannian sosialistisen puolueen johtoon tulivat internationalistiset ainekset, jotka kävivät taistelua imperialistista sotaa vastaan. Britannian sosialistinen puolue oli vuonna 1920 perustetun Iso-Britannian Kommunistisen puolueen luomisen alkuunpanija, ja suurin osa sen järjestöistä liittyi kommunistiseen puolueeseen.— 35.

- ¹⁶ *Englannin riippumaton työväenpuolue* (Independent Labour Party) perustettiin vuonna 1893. Puolueen johdossa olivat Keir Hardie, R. MacDonald y.m. Riippumaton työväenpuolue, joka vaati itsensä pitämistä porvarillisista puolueista poliittisesti riippumattomana, oli itse asiassa „riippumaton sosialismista, mutta riippuvainen liberalismista” (*Lenin*). Imperialistisen maailmansodan kaudella (vuosina 1914—1918) Riippumaton työväenpuolue esitti ensin manifestin sotaa vastaan (elokuun 13 p:nä (uutta lukua) vuonna 1914). Sitten, helmikuussa 1915, Entente-maiden sosialistien Lontoon konferenssissa, riippumattomat kannattivat konferenssin hyväksymää sosialishovinistista päätöslauselmaa. Siitä lähtien riippumattomien johtohenkilöt olivat sosialishovinistisella kannalla verhoten sitä pasifistisilla fraaseilla. Kominternin perustamisen jälkeen, vuonna 1919, Riippumattoman työväenpuolueen johtohenkilöt tekivät puolueen vasemmistolaistuneiden jäsenjoukkojen painostuksesta päätöksen II Internationalesta eroamisesta. Vuonna 1921 riippumattomat liittyivät niin sanottuun 2½ Internationaleen ja sen hajottua liittyivät uudelleen II Internationaleen. Vuonna 1921 Englannin Riippumattomasta työväenpuolueesta erosi sen vasen siipi ja liittyi Iso-Britannian Kommunistiseen puolueeseen.— 35.
- ¹⁷ „*Labour Leader*” („Työväenjohtaja”)— vuonna 1890 perustettu viikkolehti; sittemmin siitä tuli Englannin Riippumattoman työväenpuolueen äänenkannattaja. Vuodesta 1922 lähtien lehti alkoi ilmestyä nimellä „*New Leader*” („Uusi Johtaja”); vuodesta 1946— „*Socialist Leader*” („Sosialistijohtaja”).— 35.
- ¹⁸ „*Promyshlennost i Torgovlja*” („Teollisuus ja Kauppa”)— aikakausjulkaisu, Teollisuus- ja kauppa-alan edustajain yhdistysten neuvoston äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa vuoden 1908 tammikuusta vuoden 1917 joulukuuhun. Lehti edusti kauppa- ja teollisuuspiirien suurporvariston etuja.— 39.
- ¹⁹ *F. D.* — *F. Dan* — eräs menshevikki-likvidaattoerien johtohenkilöitä.— 43.
- ²⁰ „*Lutsh*” („Säde”)— menshevikki-likvidaattoerien legaalinen jokapäiväinen lehti; julkaistiin Pietarissa syyskuusta 1912 heinäkuuhun 1913; lehti pysyi pystyssä „porvaristoon kuuluvien rikkaiden ystävien varoilla” (*Lenin*). „*Lutshin*” asemesta alkoi vuoden 1913 heinäkuusta lähtien ilmestyä sanomalehti „*Zhivaja Zhizn*” („Elävä Elämä”), sitten „*Novaja Rabotshaja Gazeta*” („Uusi Työväenlehti”), „*Severnaja Rabotshaja Gazeta*” („Pohjoinen Työväenlehti”) ja „*Nasha Rabotshaja Gazeta*” („Työväenlehtemme”).— 43.
- ²¹ Lenin korosti jo kesällä 1912 legaalisen Moskovan työväenlehden julkaisemisen välttämättömyyttä. „Jokainen tietoinen työmies käsittää”, kirjoitti Lenin silloin, „että Pietari ilman Moskovaa on samaa kuin käsi ilman toista... Moskovan täytyy tietysti saada itselleen oma työväen päivälehti”. Samalla Lenin piti tarpeellisenä lujittaa ensin „*Pravdaa*” ja sitten vasta perustaa Moskovaan sanomalehti— „*Moskovan Pravda*”, niinkuin hän sitä nimitti kirjeessään A. M. Gorkille. Kysymystä puoluelehden julkaisemisesta Moskovassa

käsiteltiin Keskuskomitean jäsenten neuvottelukokouksessa Poronissa heinäkuun 27 (elokuun 9) pnä 1913.

Varojen keräyskampanja moskovalaisen lehden hyväksi alkoi vuoden 1912 joulukuussa, sen jälkeen kun „Pravdassa” (№ 176, marraskuun 24 pnä 1912) oli julkaistu kirje, jonka oli allekirjoittanut ryhmä Moskovan työläisiä; kirjeessä osoitettiin Moskovan työväenlehden julkaisemisen olevan tärkeää ja mahdollista ja kehoitettiin järjestämään varojen keräyksiä sen rahastamiseksi. Työläiset kannattivat kiihkeästi tätä kehotusta. Lehden ilmestyminen lykkäytyi sen julkaisemista valmistelleen bolshevikkien ryhmän vangitsemisen vuoksi. Moskovalaisen työväenlehden ensimmäinen numero ilmestyi elokuun 25 (syyskuun 7) pnä 1913 nimellä „Nash Putj” („Tiemme”).— 44.

- ²² „*Russkaja Mysl*” („Venäläinen Ajatus”)—suuntaukseltaan liberaalis-porvarillinen kuukausijulkaisu; ilmestyi Moskovassa vuodesta 1880. Vuoden 1905 vallankumouksen jälkeen—kadettiipuolueen oikeistosiiven äänenkannattaja. Tuolla kaudella Lenin' sanoi „*Russkaja Mysliä*” „Mustasotnialaisten Ajatukseksi”. Julkaisu lakautettiin vuoden 1918 puolivälissä.— 54.
- ²³ „*Vehi*” („Tienviitat”)—kadettien kirjoituskokoelma; ilmestyi Moskovassa keväällä 1909 ja sisälsi N. Berdjajevin, S. Bulgakovin, P. Struven, M. Herschensonin ja muiden vastavallankumouksellisen liberaalisen porvariston edustajain kirjoituksia. Venäjän intelligenssiä koskevissa kirjoituksissaan „vehiläiset” yrittivät mustata Venäjän kansan parhaimpien edustajain, muun muassa V. G. Belinskin ja N. G. Tshernyshevskin, vallankumouksellis-demokraattisia perinteitä; he herjasivat vuoden 1905 vallankumousliikettä ja kiittelivät tsaarihallitusta siitä, että tämä „pistimillään ja vankiloillaan” pelastaa porvariston „kansan raivoilta”. Kokoelma kehotti intelligenssiä palvelemaan itsevaltiutta.— 54.
- ²⁴ „*Kijevskaja Mysl*” („Kievin Ajatus”)—liberaalis-porvarillinen jokapäiväinen lehti; ilmestyi vuoden 1906 joulukuusta vuoden 1918 joulukuuhun saakka. Menshevikki-likvidaatit ottivat mitä lähemmin osaa lehden julkaisemiseen.— 56.
- ²⁵ „*Zemstshina*” („Zemstvolaisuus”)—mustasotnialainen jokapäiväinen lehti; ilmestyi Pietarissa vuoden 1909 heinäkuusta vuoden 1917 helmikuuhun asti; sitä rahoittivat tsaarihallitus ja Yhdistyneen aateliston neuvosto.— 60.
- ²⁶ „*Novoje Vremja*” („Uusi Aika”)—jokapäiväinen sanomalehti; ilmestyi Pietarissa vuodesta 1868 vuoden 1917 lokakuuhun asti. Alussa se oli maltillis-liberaalinen, mutta XIX vuosisadan 70-luvun lopulla muuttui taantumuksellisten aatelis- ja virkamiespiirien äänenkannattajaksi. Lehti ei taistellut ainoastaan vallankumouksellista, vaan myös liberaalis-porvarillista liikettä vastaan; vuodesta 1905 alkaen se oli eräs mustasotnialaisten äänenkannattajista. Lenin nimitti „*Novoje Vremjaa*” lahjottavien sanomalehtien esikuvaksi.— 60.

- ²⁷ Ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XXV osa, 1936, s. 544.— 61.
- ²⁸ Tarkoitetaan seuraavia puolueen päätöksiä: „Luonnos ehdoiksi, joilla Bund liittyy VSDTP:seen”, joka hyväksyttiin VSDTP:n IV (Yhdistävässä) edustajakokouksessa vuonna 1906, sekä päätöslauselma „Kansallisten järjestöjen yhdistämisestä paikkakunnilla”, joka hyväksyttiin VSDTP:n Viidennessä (yleisvenäläisessä) konferenssissa vuonna 1908 (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1954, ss. 134—135, 203).— 69.
- ²⁹ „Nasha Zarja” („Meidän Sarastuksemme”)— menshevikki-likvidaat-
torien legaalinen kuukausijulkaisu; ilmestyi Pietarissa vuosina 1910—1914. „Nasha Zarjan” ympärille muodostui Venäjällä olleiden likvidaat-
torien keskus.— 70.
- ³⁰ „Torgovo-Promyshlennaja Gazeta” („Kauppa- ja Teollisuuslehti”)—
jokapäiväinen hallituksen äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa vuo-
desta 1893 vuoden 1918 syyskuuhun asti. Lehdessä julkaistiin
tilastoaineistoja ja suhdannekatsauksia teollisuuden, kaupan, maa-
talouden ja finanssiasian alalta.— 79.
- ³¹ Lenin tarkoittaa VSDTP:n Viidennen (yleisvenäläisen) konferenssin päätöksiä. Konferenssi pidettiin Pariisissa joulukuun 21—27 p:nä 1908 (tammikuun 3—9 p:nä 1909). Läsä oli 16 päätösvaltaista edustajaa: 5 bolshevikkia, 3 menshevikkia, 5 puolalaista sosialidemokraattia ja 3 bundilaista. VSDTP:n Keskuskomitean edustajana oli V. I. Lenin. Hän piti konferenssissa selostuksen „Nykyisestä ajankohdasta ja puolueen tehtävistä” sekä käytti puheenvuoroja sosialidemokraattisesta duumaryhmästä, organisaatio- ja muista kysymyksistä. Bolshevikit kävivät konferenssissa taistelua kahta puolueesta ilmennyttä opportunistin lajia vastaan— likvidaatto-
ruutta ja otzovismia vastaan. Leninin ehdotuksen mukaisesti konfe-
renssi tuomitsi likvidaattoisuuden ja kehotti kaikkia puoluejärjestöjä
käymään päättävistä taistelua puolueen likvidoinnin yrityksiä
vastaan. Konferenssi hyväksyi kaikkia kysymyksistä bolshevistiset
päätökset.— 92.
- ³² Lenin tarkoittaa VSDTP:n Kuudennen („Prahan”) Yleisvenäläisen konferenssin päätöksiä. Konferenssi pidettiin tammikuun 5—17 (18—30) p:nä 1912. Siinä oli edustettuna yli 20 puoluejärjestöä. Sen tähden konferenssilla oli muodollisesti sama merkitys kuin puolueen edustajakokouksella. Konferenssia johti V. I. Lenin; hän teki selostuksia ja kirjoitti päätöslauselmaehdotukset konferenssin päiväjär-
jestyksen tärkeimmistä kysymyksistä.
Konferenssin päätöksellä menshevikki-likvidaat-
torit erotettiin puolueesta ja tehtiin ainaaksi loppu bolshevikkien ja menshevikkien
muodollisesta samaan puolueeseen kuulumisesta.
Prahan konferenssi muodosti bolshevikkien itsenäisen puolueen.
Konferenssi valitsi Keskuskomitean, johon tulivat V. I. Lenin,
G. K. Ordzhonikidze, S. S. Spandarjan ja muita. Keskuskomitean

istunnossa kooptoitii KK:n jäseneksi poissaolevana J. V. Stalin, joka oli siihen aikaan karkotettuna; myöhemmin kooptoitii J. M. Sverdlov. Siltä varalta, että KK:n jäsenet mahdollisesti vangittaisiin, valittiin KK:n varajäseniksi myöhäisempää kooptaatiota silmälläpitäen M. I. Kalinin, S. G. Shaumjan, J. D. Stasova ja A. S. Bubnov. Puoluetyötä johtamaan Venäjällä muodostettiin KK:n Venäjän byroo, johon tulivat valituiksi G. K. Ordzhonikidze, J. V. Stalin ja S. S. Špandarjan. KK:n Venäjän byroon toimintaa ohjasi V. I. Lenin.— 92.

- ³³ Lenin tarkoittaa VSDTP:n Keskuskomitean ja puoluetyöntekijäin neuvottelukokouksen päätöksiä; konspiraatiotyöstä neuvottelukokousta nimitettiin „helmikuun” konferenssiksi ja se pidettiin Krakovassa 26 joulukuuta 1912—1 tammikuuta 1913 (tammikuun 8—14 pnä 1913). Neuvottelukokoukseen otti osaa 14 henkeä, m.m. Keskuskomitean jäsenet ja IV Valtakunnanduuman bolshevikki-edustajat: V. I. Lenin, J. V. Stalin, G. I. Petrovski, A. J. Badajev, N. P. Šhagov sekä N. K. Krupskaja, A. A. Trojanovski, J. F. Rozmirovitsh y.m.

Neuvottelukokouksessa käsiteltiin seuraavat kysymykset: 1) Paikallisjärjestöjen ja Keskuskomitean toimintaselostukset; 2) Vallankumouksellinen nousu, lakot ja puolueen tehtävät; 3) Illegaalisen järjestön rakentaminen; 4) Sosialidemokraattinen duumaryhmä; 5) Puoluelehdistö; 6) Vakuutuskampanja; 7) Suhtautuminen likvidaattoruuteen ja kysymys yhtenäisyydestä; 8) „Kansallisista” sosialidemokraattisista järjestöistä.

Neuvottelukokouksen puheenjohtajana toimi Lenin; hän puhui useista kysymyksistä, kirjoitti päätöslauselmat ja tiedonannon neuvottelukokouksesta. Gorkille lähettämässään kirjeessä Lenin mainitsi, että neuvottelukokous „onnistui erittäin hyvin ja sillä on oleva merkityksensä”.— 92.

- ³⁴ „Toimintaohjelman luonnoksen Lätinmaan sosialidemokratian IV edustajakokoukselle” Lenin kirjoitti toukokuussa 1913 latvialaisille bolshevikeille siinä yhteydessä, kun oli käynnissä valmistautuminen Lätinmaan sosialidemokratian IV edustajakokoukseen. Niihin aikoihin latvialaisten sosialidemokraattien keskuudessa kärjistyi taistelu bolshevikkien ja menshevikkien välillä; menshevikki-likvidaattorit ja sovittelijat olivat vuoteen 1913 mennessä anastaneet haltuunsa kaikki keskuselimet. Bolshevistisellä kannalla oleviin työläisiin nojautuneet latvialaiset bolshevikit muodostivat oman ryhmänsä. Lenin auttoi heitä taistelussa likvidaattorijohtoa vastaan.

Latvialaisten bolshevikkien johtajat, jotka olivat luoneet ulkomailla oman keskuksensa — „Ulkomaisten ryhmien byroon”, julkaisivat Leninin laatiman toimintaohjelman marraskuussa 1913 „Bulletiininsa” („Biletens”) 8. numerosta otettuna erillisenä vedoksena otsakkeella „Toimintaohjelmamme Lätinmaan sosialidemokratian IV kongressille”. „Toimintaohjelman luonnos” julkaistiin toistamiseen „Bulletiin” 9—10 numerossa. „Bulletiin” toimitukseen kuuluneiden sovittelija-ainesten vaikutuksesta toimitus jätti pois Leninin laatimaa tekstiä julkaistessaan kansallisuuskysymystä koskevan osan ja osittain supisteli ja muutteli muitakin osia.

Leninin Teosten neljännessä samoin kuin kolmannessakin painoksessa „Toimintaohjelman luonnos” on julkaistu täydellisenä Leninin venäjänkielisestä käsikirjoituksesta, joka on säilynyt.— 93.

- ³⁵ An — Kaukasian menshevikkien johtomiehen N. N. Jordanian salanimi.— 93.
- ³⁶ „Vperjod” („Eteenpäin”) — puoluevastainen ryhmä, johon kuului otzovisteja, ultimatisteja, jumalanrakentajia, empiriomonisteja (Machin ja Avenariuksen taantumuksellisen idealistisen filosofian kannattajia); se muodostui ulkomailla joulukuussa 1909 A. Bogdanovin ja G. Aleksinkin johdolla; sillä oli muutamia vähäisiä, etupäässä sivistyneistöä käsittäviä kerhoja Pariisissa, Genevessä ja Tiflisissä. „Vperjod” ryhmän katsomukset olivat Leninin sanonnan mukaan „irvikuva bolshevismista”. Saamatta kannatusta työläisten keskuudessa „Vperjod” ryhmä tosiasiallisesti hajosi vuonna 1913.— 97.
- ³⁷ Kysymys on kansallisuusohjelmasta, joka hyväksyttiin Itävallan sosialidemokraattisen puolueen Brünnin (Brnon) edustajakokouksessa syyskuussa 1899.— 101.
- ³⁸ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, suomenk. painos, s. 16.— 105.
- ³⁹ Artikkelin otsikon „Kadetti Maklakovin puheen johdosta” on antanut NKP:n KK:n marxismileninismien instituutti.— 116.
- ⁴⁰ „Russkije Vedomosti” („Venäläiset Sanomat”) — jokapäiväinen lehti; ilmestyi Moskovassa vuodesta 1863 Moskovan yliopiston liberaalisten professorien ja zemstvotoimihenkilöiden julkaisemana; ilmensi liberaalisten tilanherrojen ja porvariston etuja. Vuodesta 1905 lähtien — oikeistokadettien äänenkannattaja; lehti lakkautettiin kohta vuoden 1917 Lokakuun sosialistisen vallankumouksen jälkeen.— 119.
- ⁴¹ Puheluonnoksen „Kansanvalistusministeriön politiikkaa koskevista kysymyksistä” Lenin valmisti bolshevikkiedustajan duumapuheeksi. Tämän puheen piti edustaja A. J. Badajev kesäkuun 4 (17) p:nä 1913, jolloin Duumassa käsiteltiin budjettivaliokunnan selostusta kansanvalistusministeriön menoarviosta vuodeksi 1913. Badajev luki suurimman osan Leninin valmistamasta puheesta miltei sanan-tarkasti, mutta hänen puheensa keskeytettiin. Badajevilta kiellettiin puheoikeus seuraavan lauseen vuoksi: „Eikö tämä hallitus ole ansainnut sitä, että kansa ajaa sen tiehensä?” — 121.
- ⁴² Kysymys on VSDTP:n IV (Yhdistävässä) edustajakokouksessa hyväksytystä menshevistisestä maiden kunnallistamisohjelmasta. V. I. Lenin on arvostellut tätä agraariohjelmaa teoksissaan „Selostus VSDTP:n yhdistävästä edustajakokouksesta” ja „Sosialidemokratian agraariohjelma Venäjän ensimmäisessä vallankumouksessa vuosina 1905—1907” (ks. Teokset, 10. osa, ss. 324—344 ja 13. osa, ss. 242—349).— 138.

- ⁴³ Lenin siteeraa likvidaattoruuden ja otzovismin tuomitsemista koskevaa päätöstä, jonka VSDTP:n Keskuskomitean tammikuun täysistunto hyväksyi vuonna 1910 kysymyksestä: „Asiaintila puolueessa” (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1954, s. 236).— 140.
- ⁴⁴ „*Vozrozhdenije*” („Uudelleensyntyminen”) — menshevikki-likvidaattorien legaalinen aikakauslehti; ilmestyi Moskovassa vuoden 1908 joulukuusta vuoden 1910 heinäkuuhun saakka.— 143.
- ⁴⁵ „*Neviski Golos*” („Nevan Ääni”) — menshevikki-likvidaattorien legaalinen sanomalehti; ilmestyi Pietarissa toukokuusta elokuuhun 1912.— 143.
- ⁴⁶ Lenin tarkoittaa vuoden 1905 joulukuun 11 (24) päivän lakia „lakiasäättävän” Valtakunnanduuman koollekutsumisesta; tsaarihallitus julkaisi tuon lain Moskovan aseellisen kapinan ollessa kuumimmillaan. Vuoden 1905 joulukuun 11 päivän lain mukaan valittu ensimmäinen Duuma oli kadettilainen.— 148.
- ⁴⁷ Lenin nimittää „*sablerilaisiksi papeiksi*” niitä pappeja, joita Synodin yliprokuraattorin, taantumusmies Sablerin määräyksestä vedettiin aktiivisesti mukaan IV Valtakunnanduuman vaaleihin tsaarihallitukselle sopivien edustajain valitsemisen turvaamiseksi.— 148.
- ⁴⁸ L. S. (L. Sedov) — menshevikki-likvidaattorin B. A. Ginsburgin salanimi.— 153.
- ⁴⁹ Lenin tarkoittaa kahta M. S. Olminskin (Vitimskin) artikkelia, jotka julkaistiin „Pravdan” 106. ja 123. numerossa toukokuun 10 ja 30 p:nä 1913 otsikoilla: „Kuka kenen mukana?” ja „Pradva”.— 157.
- ⁵⁰ Kirjeensä „*Vielä hra Bogdanovista ja „Vperjod” ryhmästä*” Lenin kirjoitti sen johdosta, kun „Pravdan” 120. numerossa toukokuun 26 päivänä vuonna 1913 julkaistiin A. Bogdanovin kirje toimitukselle. Bogdanov yritti siinä kumota Leninin osoittaman tosiasian, että duumatoiminnan ja muiden legaalisten toimintamahdollisuuksien hyväksikäyttämisen kieltäminen liittyy „vperjodilaisuuteen” (ks. tätä osaa, s. 141). Bogdanovin kirjeeseen liitettyissä jälkisanoina, joita vastaan Lenin protestoi jyrkästi, toimitus huomautti, että Bogdanovin lausunto julkaistaan „puolueettomuuden noudattamisen vuoksi”.
- Vastaukseksi tuohon toimituksen lisäykseen Lenin lähetti „Pravdalle” yhtä aikaa sekä tämän kirjeensä „Vielä hra Bogdanovista ja „Vperjod” ryhmästä” että kirjoituksen (jota silloin ei julkaistu eikä ole tähän mennessä löydetty); kirjoitus oli tähdäty Bogdanovin harjoittamaa puolueen historian väärentämistä vastaan. Lenin varoitti moneen kertaan „Pravdan” toimitusta, ettei Bogdanovia saa pitää bolshevistisen sanomalehden työntekijänä. Leninin vaatimuksesta Bogdanov erotettiin „Pravdan” avustajain joukosta sen

- jälkeen, kun tämä oli kirjoittanut artikkelinsa „Ideologia”, jossa avoimesti propagottiin machilaisia katsomuksia.— 160.
- ⁵¹ *Domov* — M. N. Pokrovskin salanimi.— 161.
- ⁵² *Volski, Stanislav* — A. V. Sokolovin salanimi.— 161.
- ⁵³ *Stepinski* — V. R. Menzhinskin salanimi.— 161.
- ⁵⁴ Kysymys on aikakausjulkaisusta „Der Čechoslavische Sozialdemokrat” („Tshekkoslovakilainen Sosialidemokraatti”).— 163.
- ⁵⁵ *Preussin lokakuulaisiksi ja kadeteiksi* Lenin nimitti progressisteja, preussilaisen liberaalisen porvariston puoluetta.— 165.
- ⁵⁶ Puheluonnoksen „*Nykyisen hallituksen (yleisestä) agraaripolitiikasta*” Lenin laati bolshevikkiedustajan duumapuheeksi. Tämän puheen piti edustaja N. R. Shagov kesäkuun 9 (22) pnä 1913, jolloin Duumassa käsiteltiin budjettivaliokunnan selostusta valtionmaiden departementin menoarviosta. Puheen lukemisen aikana kuului oikeistolaisten edustajain välihuutoja ja Duuman puhemies varoitti puhujaa useita kertoja, että hän epää tältä puheoikeuden sen säädöksen rikkomisen vuoksi, joka kieltää puheiden lukemisen. Shagovin oli pakko jättää Leninin valmistamasta puheen luonnoksesta pois useita kohtia; luetuksi tuli vain noin puolet tekstistä.— 167.
- ⁵⁷ Kysymys on slavofiilien mielenosoituksista, joita taantumukselliset nationalistiset ainekset panivat toimeen Pietarissa maaliskuun 17, 18 ja 24 pnä (maaliskuun 30, 31 ja huhtikuun 6 pnä) vuonna 1913 sen johdosta, että serbialais-bulgarialaiset joukot olivat saaneet voittoja turkkilaisista ensimmäisessä Balkanin sodassa. Taantumukselliset ainekset yrittivät käyttää Balkanin kansojen kansallista vapaustaistelua Venäjän tsarismiin Lähi-Idässä harjoittaman suurvaltalaisten rosvopolitiikan etujen hyväksi.— 209.
- ⁵⁸ *Belgian yleislakko* oli huhtikuun 14—24 pnä (uutta lukua) vuonna 1913. Belgian proletariaatti vaati perustuslakireformia — yleistä, yhtäläistä äänioikeutta. Lakkoon otti osaa 400—500 tuhatta työläistä toista miljoonaa käsittävästä työläisten yleismäärästä. „Pravdassa” valaistiin järjestelmällisesti lakon kulkua ja julkaistiin tietoja venäläisten työläisten lahjoituksista lakkolaisten hyväksi.— 210.
- ⁵⁹ Lenin tarkoittaa Lenan kultakaivoksilla vuonna 1912 tapahtuneiden ampumisten ensimmäistä vuosipäivää, jonka merkeissä Pietarin työläiset julistivat yhden päivän lakon, johon otti osaa yli 85.000 työläistä.— 213.
- ⁶⁰ *Organisaatiokomitea* — menshevikkien johtava keskus; se muodostettiin likvidaattorien elokuun konferenssissa vuonna 1912; toimi vuoden 1917 elokuussa suoritettuihin menshevikkipuolueen Keskuskomitean vaaleihin saakka.— 218.

- ⁶¹ *Pietarin metallityöläisten ammattiliiton hallinnon vaalit* suoritettiin huhtikuun 21 (toukokuun 4) pnä 1913. Metallityöläisten kokouksessa oli läsnä lähes 800 henkeä — yli 400 ei mahtunut huoneistoon. Bolshhevikit esittivät hallinnon jäsen ehdokkaiden listan, joka oli julkaistu „Pravdan” 91. numerossa ja jaettu ennakolta kokouksen osanottajille. Vaikka likvidaattorit vaatimalla vaativat, että täytyy valita „suuntaeroon katsomatta”, niin valtava enemmistö kokouksen osanottajista äänesti „Pravdan” ehdokaslistaa. 14:stä hallinnon jäsenestä valittiin 10 „Pravdan” ehdokaslistalta.— 219.
- ⁶² *„Diskussionnyi Listok”* („Väittelylehtinen”) — VSDTP:n Pää-äänenkannattajan „Sotsial-Demokratian” liite; ilmestyi VSDTP:n Keskuskomitean tammikuun (1910) täysistunnon päätöksen nojalla Pariisissa vuoden 1910 maaliskuusta vuoden 1911 huhtikuuhun asti. Ilmestyi 3 numeroa.
„Diskussionnyi Listokin” 2. numerossa toukokuun 25 (kesäkuun 7) pnä 1910 julkaistiin loppuosa V. I. Leninin kirjoituksesta „Publistin kirjoituksia” (ks. Teokset, 16. osa, ss. 202—254).— 219.
- ⁶³ *„Der Kampf”* („Taistelu”) — kuukausijulkaisu, Itävallan sosialidemokratian äänenkannattaja, jolla oli opportunistinen, keskustalainen asenne ja joka vasemmistolaisilla fraaseilla peitteli proletaarisen vallankumouksen asian peittämistä ja vastavallankumouksellisen porvariston pokkuroimista; sitä julkaistiin Wienissä vuodesta 1907 vuoteen 1938.— 219.
- ⁶⁴ *Uusmalthusilaisuus* — eräs malthusilaisuuden, englantilaisen porvarillisen taloustieteilijän Malthusin (1766—1834) taantumuksellisen opin muunnos. Malthus väitti, että on olemassa „iakuinen”, yhteiskuntajärjestelmän erikoisuuksista riippumaton väestölaki, jonka mukaan väestö lisääntyy muka nopeammin kuin toimeentulon välineet. Vieroittaakseen työläiset vallankumoustaistelusta malthusilaiset propagoivat sellaista valheellista ajatusta, että yhteiskunnalliset onnettomuudet voidaan poistaa supistamalla keinotekoisesti väestön kasvua.
Marxismileninismien klassikot paljastivat malthusilaisuuden tieteenvastaisen luonteen ja taantumuksellisen olemuksen todistamalla, ettei ole olemassa mitään absoluuttista väestölakia, että kurjuuden syynä kapitalismin aikana on työtätekevien joukkojen riisto.
Nykyaikainen porvarillinen „tiede” yrittää herättää uudelleen henkiin malthusilaisuutta käyttäen sitä ideologisena taisteluseena työväenluokkaa vastaan, puolustaakseen kapitalistista järjestelmää ja imperialistisia sotia.— 224.
- ⁶⁵ *„Russkoje Slovo”* („Venäläinen Sana”) — suuntaukseltaan liberaalinen jokapäiväinen porvarilehti; ilmestyi Moskovassa vuodesta 1895 vuoden 1917 marraskuuhun saakka; vuonna 1918 se ilmestyi uudelleen joitakin kuukausia „Nashe Slovon” („Meidän Sanamme”) nimellä.— 224.
- ⁶⁶ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, suomenk. painos, s. 10.— 230.

67 „*Teesit kansallisuuskysymyksestä*” Lenin kirjoitti niitä esitelmiään varten, jotka hän piti kansallisuuskysymyksestä heinäkuun 9, 10, 11 ja 13 p:nä (uutta lukua) vuonna 1913 Sveitsin kaupungeissa: Zürichissä, Genevessä, Lausannessa ja Bernissä. XVII ja XXX Lenin-kokoelmassa on julkaistu esitelmän jäsenitys, jäsenyykseen tehdyt reunahuomautukset ja seikkaperäiset muistiinpanot näiden esitelmien johdosta käytetyistä puheenvuoroista. Lenin mainitsee näistä esitelmistä S. G. Shaumjanille lähettämässään kirjeessä (ks. tätä osaa, s. 499).

„*Teesit kansallisuuskysymyksestä*” käsittää käsikirjoituksena 21 liuskaa, joihin on kirjoitettu musteella vain toiselle puolen paperia. Käsikirjoituksen viimeisen liuskan toiselle puolelle Lenin on lisännyt lyijykynällä teeseihin 5 pykälää (ks. tätä osaa, s. 240), jotka hän on numeroinut kreikkalaisen aakkoston ensimmäisillä kirjaimilla.— 232.

68 „*Pahimman tyyppinen federaatio*” — näin on luonnehdittu vuonna 1912 pidetyn Prahan konferenssin päätöksissä ne kansallisten sosialidemokraattisten järjestöjen kanssa vallinneet keskinäisyyshuoneet, jotka nähtiin VSDTP:ssa vuosina 1907—1911. Vaikka Puolan ja Lietuan sekä Lätinmaan sosialidemokraattiset järjestöt ja Bund kuuluivatkin VSDTP:seen, ne todellisuudessa pysyttelivät eristäytyneinä. Niiden edustajat eivät ottaneet osaa puolueyön johtamiseen koko Venäjän mitassa; ne auttoivat joko suoraan tai välillisesti likvidattorien puoluevastaista toimintaa (siitä ks. tarkemmin Teoksista, 17. osa, ss. 444—445 ja 18. osa, ss. 400—401).— 239.

69 „*Russkaja Molva*” („Venäjän Sanomia”) — jokapäiväinen lehti, vuonna 1912 muodostuneen porvarillisen „progressisti”-puolueen äänenkannattaja. Lenin nimitti tätä puoluetta lokakuulaisten ja kadettien sekoitukseksi. Lehti ilmestyi Pietarissa vuosina 1912—1913.— 240.

70 *Narodova demokratia* (kansallisdemokratia, narodovetsit, endekit) — puolalaisen porvariston taantumuksellinen, shovinistinen puolue; muodostui vuonna 1897. Vallankumousliikkeen kasvun säikäyttämänä narodovetsit vaihtoivat alkuperäisen Puolan riippumattomuus-vaatimuksensa itsevaltiudellisen järjestelmän puitteissa toteutettavan tyypitetyn autonomian vaatimukseen. Vuosien 1905—1907 vallankumouksen kaudella narodovetseista tuli Puolan vastavallankumouksen peruspuolue, puolalaisia mustasotnialaisia, niin kuin Lenin heitä nimitti. Valtakunnanduumassa he kannattivat lokakuulaisia.

Vuonna 1919 kansallisdemokraatit muuttivat nimityksensä „Kansalliseksi kansanliitoksi” („Zwionzek ludowo-narodowy”), ja vuonna 1928 puolueen nimeksi tuli „Kansallinen puolue” („Stronnictwo narodowy”). Toisen maailmansodan jälkeen, kun kansallisdemokraattisilla aineksilla ei ollut omaa puoluetta, ne liittyivät Mikolajtshikin taantumukselliseen puolueeseen — „Puolan kansanpuolueeseen” („Polskie stronnictwo ludowe”).— 240.

- ⁷¹ Kysymys on koulutoimen jakamisesta kansallisuuksittain, mikä oli porvarillis-nationalistisen „kansallisen kulttuuriautonomian” ohjelman perusvaatimus.— 240.
- ⁷² Lenin tarkoittaa IV Valtakunnanduuman edustajain päästämistä kesälomalle ensimmäisen istutokauden päätyttyä. Duuma oli kesälomalla kesäkuun 25 päivästä lokakuun 15 päivään (heinäkuun 8—lokakuun 28) vuonna 1913.— 247.
- ⁷³ Lenin tarkoittaa „*Leipzigin Kansanlehtea*” („*Leipziger Volkszeitung*”)— Saksan sosialidemokratian vasemmistosiiven äänenkannattajaa. Lehti ilmestyi jokapäiväisenä lehtenä vuosina 1894—1933; sen toimittajina olivat monet vuodet F. Mehring ja R. Luxemburg. Vuosina 1917—1922 „*Leipziger Volkszeitung*” oli saksalaisten „riippumattomien” äänenkannattaja; vuoden 1922 jälkeen se oli oikeisto-socialidemokraattien äänenkannattaja.— 250.
- ⁷⁴ Kysymys on „*Sovremennoje Slovo*” („Aikamme Sana”) nimisestä kadettien jokapäiväisestä lehdestä, joka ilmestyi Pietarissa vuosina 1907—1918.— 252.
- ⁷⁵ „*Rossija*” („Venäjä”)— mustasotnialainen päivälehti; ilmestyi Pietarissa vuosina 1905—1914. Vuodesta 1906 lähtien se oli sisäasiain ministeriön virallinen äänenkannattaja. Lenin nimitti „*Rossija*” lehteä „lahjottavaksi poliisilehtipahaseksi”.— 255.
- ⁷⁶ Lenin tarkoittaa bolshevikkiedustajan G. I. Petrovskin puheita, jonka tämä piti Valtakunnanduuman istunnossa toukokuun 20 (kesäkuun 2) pñä 1913 sisäasiain ministeriön menoarviota käsiteltäessä. Puheen teksti oli Leninin kirjoittama. Leninin toimeksiannosta N. K. Krupskaja kirjoitti huhtikuun 18 (toukokuun 1) pñä 1913 päivätyssä Krakovasta Pietariin lähettämässään kirjeessä, että on pantava liikkeelle koko tarmo, jotta puhe tulisi luetuksi kokonaisuudessaan, koska se on tavattoman tärkeä. Puheen käsikirjoitusta ei ole löydetty.— 257.
- ⁷⁷ Lenin tarkoittaa „Uuden Reinin Lehden” („*Neue Rheinische Zeitung*”) kirjoitusta: „Berliinin väittelyjä vallankumouksesta” (ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, VI osa, 1930, ss. 162—164).— 262.
- ⁷⁸ „*Frankfurtin Lehti*” („*Frankfurter Zeitung*”)— saksalainen porvarillinen sanomalehti; sitä julkaistiin Frankfurt am Mainissa vuodesta 1856 vuoteen 1943.— 266.
- ⁷⁹ L. M.— L. Martov, eräs menshevikkien johtomiehistä.— 276.
- ⁸⁰ „*Sosialidemokraatti*” („*Der Sozialdemokrat*”)— sanomalehti, Saksan sosialidemokratian illegaalinen äänenkannattaja; ilmestyi vuodesta 1879 vuoteen 1890.— 291.
- ⁸¹ Lenin tarkoittaa A. Bebelin puheita: „Hyökkäilyjä puolueen peruskatsomuksia ja taktiikkaa vastaan”, jonka Bebel piti Saksan sosialidemokratian Hannoverin edustajakokouksessa (utta lukua lokakuun

9—14 p:nä 1899); „Puolueen taktiikka” ja „Yhteistyö porvarillisen lehdistön kanssa”, jotka hän piti Dresdenin edustajakokouksessa (uutta lukua syyskuun 13—20 p:nä 1903).— 293.

⁸² Lenin tarkoittaa Lassallen tunnettua väitettä, että suhteessa työväenluokkaan kaikki muut luokat ovat vain pelkkää taantumuksellista massaa. Tämä väite tuli hyväksytyksi Saksan Sosialistisen työväenpuolueen ohjelmaan, joka vahvistettiin Gothan edustajakokouksessa vuonna 1875.

K. Marx on arvostellut tätä vallankumousvastaista väitettä teoksessaan „Gothan ohjelman arvostelua” (ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1952, ss. 16—17).— 296.

⁸³ *Ukaasin mukaiseksi maaosuudeksi* nimitettiin sitä maosuutta, joka säädettiin vuoden 1861 helmikuun 19 päivän asetuksella Venäjän arovyöhykettä varten. Samaan aikaan kun mustanmullan ja ei-mustanmullan vyöhykettä varten oli säädetty kaksi erilaista maosuusnormia henkeä kohden: ylin ja alin normi (jälkimmäinen oli 3 kertaa pienempi kuin ylin normi), arovyöhykettä varten, jossa maata oli runsaasti, oli säädetty yksi, lailla (ukaasilla) määrätty maosuusnormi.— 329.

⁸⁴ G. R. (G. Rakitin) — menshevikki-likvidaatton V. O. Cederbaumin salanimi.— 335.

⁸⁵ PPS — *Puolan sosialistinen puolue* (Polska partia socjalistyczna) — pikkuporvarillinen nationalistinen puolue, joka perustettiin vuonna 1892. Otettuaan ohjelmansa perustaksi taistelun riippumattoman Puolan puolesta PPS harjoitti separatistista, nationalistista propagandaa puolalaisten työläisten keskuudessa ja pyrki vieroittamaan heidät venäläisten työläisten kanssa käytävästä yhteisestä taistelusta itsevaltiutta ja kapitalismia vastaan. Vuonna 1906 PPS jakaantui PPS-„levitsaan” ja oikeistolaiseen, shovinistiseen, niin sanottuun „PPS:n vallankumoukselliseen ryhmään”.

VSDTP(b):n vaikutuksesta ja myös Puolan sosialidemokraattisen puolueen (Puolan ja Liettuan sosialidemokratia) sekä rivityöläisten — PPS-„levitsan” jäsenten vaikutuksesta PPS-„levitsa” vapautui vähitellen nationalismista. Ensimmäisen maailmansodan vuosina suurin osa PPS-„levitsasta” asettui internationalistiselle kannalle ja joulukuussa 1918 yhtyi Puolan ja Liettuan sosialidemokraattiseen puolueeseen; yhdistyneet puolueet muodostivat Puolan kommunistisen työväenpuolueen (niin nimitettiin Puolan kommunistista puoluetta vuoteen 1925 saakka).

Oikeisto-PPS harjoitti ensimmäisen maailmansodan aikana edelleenkin nationalistista shovinismipolitiikkaa; se järjesti puolalaisia legioonia, jotka taistelivat itävaltalais-saksalaisen imperialismin puolella.

Puolan porvarillisen valtion muodostamisen jälkeen oikeisto-PPS otti taas nimekseen PPS. Asetuttuaan hallituksen johtoon se luovutti vallan Puolan porvaristolle ja harjoitti sitten järjestelmällisesti neuvostovastaista ja kommunisminvastaista agitaatiota, kannatti Neuvostomaata vastaan tähdätyä agresiopolitiikkaa, Länsi-Ukrainan ja Länsi-Valkovenäjän valtaamisen ja siirtomaasorron

politiikkaa. Pilsudskin toimeenpaneman fasistisen vallankaappauksen (toukokuu 1926) jälkeen PPS oli muodollisesti oppositiossa, mutta todellisuudessa se oli yhteistyössä fasistien kanssa ja harjoitti edelleenkin neuvostovastaista propagandaa.

Toisen maailmansodan aikana PPS jakaantui uudelleen. Sen taantumuksellinen, shovinistinen osa, joka otti nimekseen „Wolność, równość i niepodległość” („Vapaus, tasa-arvoisuus ja riippumattomuus”) — WRN, oli yhteistoiminnassa fasistien kanssa ja osallistui puolalaisten emigranttien taantumukselliseen Lontoon „hallitukseen”. Vuonna 1942 perustetun Puolan työväenpuolueen (PPR) vaikutuksesta PPS:n toinen, vasemmistolainen osa, joka nimitti itseään „Puolan sosialistien työväenpuolueeksi” (RPPS), liittyi yhteisrintamaan taistelussa hitleriläisiä miehittäjiä vastaan, kävi taistelua Puolan vapauttamiseksi fasistisesta orjuutuksesta ja asettui kannattamaan ystävyyssiteiden aikaansaamista Puolan ja Neuvostoliiton välillä.

Vuonna 1944, sen jälkeen, kun Puolan itäosa oli vapautettu saksalaisesta miehitysvallasta ja oli muodostettu Puolan kansallisen vapautuksen komitea, Puolan sosialistien työväenpuolue otti jälleen nimekseen Puolan sosialistinen puolue ja osallistui yhdessä Puolan työväenpuolueen kanssa kansandemokraattisen Puolan rakentamiseen. Joulukuussa 1948 Puolan työväenpuolue (PPR) ja Puolan sosialistinen puolue (PPS) yhdistyivät ja muodostivat Puolan yhdistyneen työväenpuolueen (PORP).— 336.

⁸⁶ Ks. K. Marx. „Lisäarvoteorioita”, II nide, I. osa, 1936, s. 138.— 336.

⁸⁷ Pietarin metallityöläisten ammattiliiton hallinnon uusintavaalit toimitettiin elokuun 25 (syyskuun 7) p:nä 1913. Kokouksessa oli läsnä kolmisen tuhatta työläistä. Huolimatta likvidaattorien yrityksistä nostattaa läsnäolleet työläiset liiton bolshevistista hallintoa vastaan tuli valtavalla äänen enemmistöllä hyväksytyksi päätöslauselma, jossa hallinnolle lausuttiin kiitokset sen tekemästä työstä. Likvidaattorien ehdokaslista, joka pantiin äänestykseen ensimmäisenä, sai noin 150 ääntä. Bolshevikkien ehdokaslista, joka oli julkaistu „Severnaja Pravda” lehdessä, hyväksyttiin valtavalla äänen enemmistöllä.— 343.

⁸⁸ Artikkelin „Numerot puhuvat” julkaistiin „Nash Putj” lehdessä seuraavin toimituksen huomautuksin: „Toimitus esittää kirjoittajalle anteeksipyyntönsä sen johdosta, että se on tehnyt artikkelissa välttämättömiä poistoja ja muutoksia”. Ei ole saatu selville, nimenomaan mitä muutoksia kirjoitukseen on tehty, sillä Leninin käsikirjoitusta ei ole löydetty.— 351.

⁸⁹ „Justice” („Oikeus”) — viikkolehti, perustettu Lontoossa vuonna 1884 Englannin sosialidemokraattisen liiton pää-äänenkannattajaksi; vuodesta 1911 siitä tuli Britannian sosialistisen puolueen äänenkannattaja. Puolueen kahtiajakautumisen jälkeen v. 1916 „Justice” lehdestä tuli sosialishovinistisella kannalla olleen vähemmistön äänenkannattaja; ilmestyi vuoteen 1925 saakka.

Vuosina 1902—1903 „Justicen” kirjapainossa painatettiin leniniläistä „Iskraa”.— 363.

⁹⁰ Vuoden 1906 maaliskuun 4 (17) päivän laki — yhdistyksiä, liittoja ja kokousten pitämistä koskevat väliaikaiset säännöt — salli yhdistysten, liittojen j.n.e. järjestämisen, mutta asetti samalla joukon esteitä, jotka tosiasiallisesti tekivät lain olemattomaksi. Laki myönsi sisäasiain ministerille oikeuden ei vain lakkauttaa oman harkintansa mukaan yhdistyksiä ja liittoja, vaan myös kieltää uusien liittojen rekisteröimisen.

Vuoden 1905 joulukuun 2 (15) päivän laiksi nimitettiin väliaikaisia sääntöjä, joiden mukaan lakkoihin osallistumista pidettiin rikoslain mukaan rangaistavana rikoksena.— 380.

⁹¹ „Jeniseiskaja Mysl” („Jeniseiskin Ajatus”) — suuntaukseltaan liberaalis-porvarillinen jokapäiväinen maaseutulehti; ilmestyi Krasnojarskissa vuosina 1912—1915.— 385.

⁹² „Grazhdanin” („Kansalainen”) — taantumuksellinen lehti, ilmestyi Pietarissa vuosina 1872—1914. XIX vuosisadan 80-luvulta lähtien se oli äärimmäisten monarkistien äänenkannattaja. Lehti pysyi pysyissä pääasiallisesti tsarivaltion myöntämien apurahojen turvin. Vuodesta 1906 lähtien se ilmestyi viikkojulkaisuna.— 387.

⁹³ Lenin esittää tsarismien evoluutiosta stolypinilaisella taantumuskaudella sen luonnekuvan, joka on annettu vuonna 1908 pidetyllä VSDTP:n Viidennen (yleisvenäläisen) konferenssin päätöslauselmassa (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1954, s. 195).— 397.

⁹⁴ Ranskan sosialistisen puolueen Brestin (X) edustajakokous pidettiin Brestissä (Ranskassa) maaliskuun 23—25 p:nä (uutta lukua) vuonna 1913.— 401.

⁹⁵ Lenin tarkoittaa teollisuus- ja kauppalaitosten palveluskuntalaisten 4. edustajakokousta, joka pidettiin Moskovassa kesäkuun 29 — heinäkuun 3 (heinäkuun 12—16) p:nä vuonna 1913. Edustajakokouksessa oli läsnä 378 edustajaa. Bolshevikkien kannalla oli miltei puolet koko edustajain määrästä, ja he veivät mukanaan myös edustajakokouksen vasemmistonarodnikkilaisen osan muodostaen sen kanssa enemmistön. Likvidaattoreilla oli mitättömän pieni edustusto. Edustajakokouksen työtä valaistiin perusteellisesti „Pravdan” palstoilla. Edustajakokous hajotettiin sisäasiain ministerin määräyksestä.— 405.

⁹⁶ Lenin siteeraa erinäisin muutoksin N. A. Nekrasovin runoa „Neljäkymmentäluvun mies”:

Mutt toisinaan hän kiertelee
pulmat pelottavat, tärkeät.

(Ks. N. A. Nekrasov. Valitut teokset, 1947, s. 144).— 408.

⁹⁷ VSDTP:n Keskuskomitean ja puolueyöntekijäin neuvottelukokous (jota konspiratiivisia näkökohtia silmällä pitäen nimitettiin „kesälliseksi” eli „elokuun” neuvottelukokoukseksi) pidettiin syyskuun 23—lokakuun 1 pnä (lokakuun 6—14 pnä) vuonna 1913 Poroninin kylässä (lähellä Krakovaa), jossa V. I. Lenin asui kesäkuukausina.

Neuvottelukokouksessa olivat edustettuina seuraavat järjestöt: Keskuskomitea, Pää-äänenkannattajan toimitus, „Prosveshtshenije” julkaisu, Valtakunnanduuman sosialidemokraattinen edustajaryhmä, Pietarin, Moskovan, Harkovin, Jekaterinoslavin, Kostroman, Kievin ja Uralin järjestöt. Puolan sosialidemokraattien edustajat olivat läsnä neuvottelevalla äänioikeudella. Kaikkiaan neuvottelukokoukseen osallistui 22 henkilöä: V. I. Lenin, A. A. Trojanovski, N. K. Krupskaja, A. J. Badajev, I. F. Armand, M. K. Muranov, J. F. Rozmirovitsh, G. I. Petrovski, N. R. Shagov, F. N. Samoilov, J. A. Balashov, J. S. Ganetski, G. Kamenski y.m.

Neuvottelukokous käsitteli seuraavat asiat: 1) Paikallisjärjestöjen selostukset, selostus puolalaisten sosialidemokraattien työstä ja Keskuskomitean toimintaselostus; 2) Kansallisuuskysymys; 3) Sosialidemokraattien duumatoiminnasta; 4) Sosialidemokraattisen duumaryhmän tilasta; 5) Organisaatiokysymys ja kysymys puolueen edustajakokouksesta; 6) Lakkoliikkeestä; 7) Työstä legaalisisissa yhdistyksissä; 8) Narodnikeista; 9) Puoluelehdistöstä; 10) Edessä olevasta kansainvälisestä Wienin sosialistikongressista. Kaksi ensimmäistä päivää käytettiin Duuman edustajain erilliseen neuvottelukokoukseen, jossa käsiteltiin Valtakunnanduudessa suoritettavan käytännöllisen työn kysymyksiä.

Neuvottelukokousta johti Lenin. Alussa hän piti avajaispuheen, sitten esitti Keskuskomitean toimintaselostuksen, piti alustuksen kansallisuuskysymyksestä sekä Wienin kansainvälisestä sosialistikongressista; sitä paitsi Lenin käytti puheenvuoroja miltei kaikista päiväjärjestyksessä olleista asioista, teki ehdotuksiaan, laati ja toimitti päätöslauselmaehdotuksia.

Paikallisjärjestöjen selostuksissa todettiin työväenliikkeessä tapahtuvan jatkuvaa nousua. Neuvottelukokous oli sitä mieltä, että on välttämätöntä liittää yhteen puolue työ koko Venäjällä, jotta voidaan johtaa työväenluokan esiintymisiä koko maan mitassa.

Keskuskomitean toimintaselostuksessa Lenin teki yhteenvedon KK:n työstä vuonna 1912 pidetystä VSDTP:n Prahnan konferenssista lähtien. Alustaessaan kysymystä edessä olevasta Wienin kansainvälisestä sosialistikongressista, joka oli määrä pitää vuonna 1914, Lenin ehdotti, että kongressiin lähetettäisiin mahdollisimman lukuisa joukko sekä illegaalisten että legaalisten järjestöjen edustajia, sillä samaan aikaan kongressin kanssa aiottiin pitää myös puolueen edustajakokous. Neuvottelukokouksen lopussa Lenin piti lopettajaispuheen.

Poroninin neuvottelukokouksen pöytäkirjoja ei ole löydetty. Sen päätöslauselmat julkaistiin erillisenä kirjasena — „Tiedonanto VSDTP:n Keskuskomitean ja puolueyöntekijäin vuoden 1913 kesällisestä neuvottelukokouksesta ja neuvottelukokouksen päätöslauselmat”, joka ilmestyi ulkomailla Keskuskomitean julkaisemana. Konspiratiivisista syistä eräitä päätöslausemia ei julkaistu kokonaan: lakkoliikettä koskevasta päätöslauselmasta jätettiin pois

6. pykälä ja puoluelehdistöä koskevasta päätöslauselmasta pykälät 1—5. Päätöslauselmien täydellinen teksti julkaistiin illegaalisesti hektografilla monistetussa painoksessa.— 413.
- ⁹⁸ Puolueen edustajakokous oli aiottu kutsua koolle samaan aikaan kansainvälisen sosialistikongressin kanssa, mikä helpotti edustajakokouksen koollekkutsumiseen liittyneen valmistelutyön salassa pitämistä. Edustajakokouksen valmistelutyö pääsi voimaperäisemmin vauhtiin keväällä ja kesällä 1914. Sodan alkamisen takia edustajakokous jäi pitämättä.— 417.
- ⁹⁹ Kysymys on julkisesta bolshevistisesta päivälehdestä „Nash Putj” („Tiemme”), jota julkaistiin Moskovassa elokuun 25—syyskuun 12 pnä (syyskuun 7—25 pnä) vuonna 1913. Lehti perustettiin Leninin ohjeiden mukaisesti ja hän osallistui lehden johtamiseen. Lenin lähetti kirjoituksiaan samanaikaisesti „Pravdalle” ja „Nash Putj” lehdelle. „Nash Putj” lehden avustajina olivat J. V. Stalin, A. M. Gorki, IV Duuman bolshevikiedustajat, Demjan Bednyi, M. S. Olminski, I. I. Skvortsov-Stepanov y.m. Lehti oli hyvin pidetty työläisten keskuudessa ja sai näiltä poikkeuksellisen suurta kannatusta. 395 työläisryhmää tuki lehteä keräämillään varoilla; sen painosmäärä nousi 17—20 tuhanteen.
- „Nash Putj” oli yhtämittaisten poliisivainojen kohteena ja se lakkautettiin; kaikkiaan ilmestyi 16 numeroa. „Nash Putj” lehden lakkauttamiseen Moskovan työläiset vastasivat joukkoluontoisilla protestilakoilla työväenlehdistön vainoamista vastaan. Lehden uudestaan julkaiseminen epäonnistui.— 419.
- ¹⁰⁰ Tarkoitetaan ensi sijassa legaalista bolshevististä „Priboi” kirjakustantamaa, joka muodostettiin Pietarissa vuoden 1913 alussa. „Priboi” kustannusliike julkaisi kirjoja ja pikkukirjasia erilaisista työväenliikkeen kysymyksistä; huomattava sijansa niiden joukossa oli työväenvakuutusta koskevilla kysymyksillä. Joulukuussa 1913 julkaistiin taskukalenteri „Työmiehen Opas vuodeksi 1914”, joka sisälsi V. I. Leninin kirjoituksen „Lakot Venäjällä”, ja vuonna 1914 ilmestyi kirjoituskokoelma „Marxilaisuus ja likvidaattoruus” sekä muuta marxilaista kirjallisuutta. Ensimmäisen maailmansodan alussa „Priboi” kustannusliikkeen oli pakko lakkauttaa toimintansa työväenlehdistön vainoamisen voimistumisen vuoksi ja se pääsi jatkamaan kustannustoimintaansa vasta vuoden 1917 helmikuun vallankumouksen jälkeen.— 419.
- ¹⁰¹ VSDTP:n Pää-äänenkannattajaa — „Sotsial-Demokrat” („Sosialidemokraatti”) lehteä julkaistiin illegaalisesti vuoden 1908 helmikuusta lähtien. Ensimmäinen numero ilmestyi Venäjällä. Lehden toimituksen ja kirjapainon ilmitulon jälkeen lehteä alettiin julkaista ulkomailla: ensin Pariisissa, sitten Genevessä. Lehteä ilmestyi 58 numeroa.
- VSDTP:n Keskuskomitean päätöksen mukaisesti Pää-äänenkannattajan toimitus muodostettiin bolshevikkien, menshevikkien ja Puolan sosialidemokraattien edustajista. „Sotsial-Demokratissa” julkaistiin V. I. Leninin kirjoittamia johtavia kirjoituksia. „Sotsial-Demokratin” toimituksen sisällä V. I. Lenin kävi taistelua

johdonmukaisen bolshevistisen linjan puolesta. Osa toimituskunnasta (Kamenev ja Zinovjev) suhtautui sovittelevasti likvidaattoreihin ja yritti estää leniniläisen linjan toteuttamisen. Menshevikit Martov ja Dan sabotoivat työtä Pää-äänenkannattajan toimituksessa ja samaan aikaan puolustivat avoimesti likvidaattoruutta „Golos Sotsial-Demokrata” („Sosialidemokraatin Ääni”) lehdessä. Leninin leppymätön taistelu likvidaattoreita vastaan johti siihen, että Martov ja Dan erosivat kesäkuussa 1911 „Sotsial-Demokratin” toimituksesta. Vuoden 1911 joulukuusta lähtien „Sotsial-Demokrat” lehteä toimitti V. I. Lenin.

Vuodesta 1912 lähtien lehti alkoi ilmestyä suurin väliajoin: vuosien 1912—1913 kuluessa ilmestyi kaikkiaan 6 numeroa. Imperialistisen sodan puhkeamisen jälkeen „Sotsial-Demokrat” alkoi ilmestyä säännöllisemmin. Viimeinen numero ilmestyi Genevessä tammikuun 18 (31) pnä 1917.— 420.

¹⁰² Kysymys on vuonna 1908 pidetyn VSDTP:n Viidennen (yleisvenäläisen) konferenssin „Sosialidemokraattisesta duumaryhmästä” hyväksymän päätöslauselman eräästä kohdasta (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1954, s. 200). Tämän kohdan luonnoksen esitti Lenin, mutta konferenssi hyväksyi sen alkuperäistä sanamuotoa huonontavin muutoksin (kulttuuritarpeisiin myönnettävien menoerien puolesta äänestämisen ehdot oli päätöslauselmassa määriteltä vähemmän selkeästi kuin Leninin luonnoksessa). Poronin („kesällisen”) neuvottelukokouksen päätöslauselmassa „Sosialidemokraattien duumatoiminnasta” tämä kohta hyväksyttiin uudessa, parannetussa sanamuodossa.— 420.

¹⁰³ Kysymys on Lontoossa vuonna 1907 koolla olleen VSDTP:n V edustajakokouksen ja samana vuonna Stuttgartissa pidetyn Kansainvälisen sosialistikongressin päätöksistä, jotka oli tähdätty sitä opportunistista periaatetta vastaan, että ammattiliittojen pitää olla „puolueettomia”.— 422

¹⁰⁴ Lenin tarkoittaa likvidaattorien vuoden 1912 elokuun konferenssin päätöstä, joka myönsi „kansallisen kulttuuriautonomian” tunnuksen soveltuvan yhteen VSDTP:n ohjelman kanssa.— 423.

¹⁰⁵ „Zavety” („Testamenti”)—suuntaukseltaan eserräläinen legaalin kirjallis-poliittinen kuukausijulkaisu, ilmestyi Pietarissa vuoden 1912 huhtikuusta vuoden 1914 heinäkuuhun saakka.— 428.

¹⁰⁶ „Julkilauseman” tekstin Lenin kirjoitti yhdessä Valtakunnanduuman bolshevikkiedustajain kanssa Keskuskomitean ja puolueyöntekijäin Poroninin („kesällisessä”) neuvottelukokouksessa.

Valtakunnanduuman toisen istuntokauden alkaessa, sosialidemokraattisen duumaryhmän ensimmäisessä istunnossa lokakuun 16 (29) pnä 1913 bolshevikkiedustajat vaativat menshevikkiedustajilta kategorisesti „kuusikon” ja „seitsikon” tasa-arvoiseksi tunnustamista. Kun bolshevikkiedustajat eivät saaneet tyydyttävää vastausta, niin he poistuivat istunnosta. Lokakuun 18 (31) pnä „Julkilausema” julkaistiin bolshevikkiedustajain allekirjoittamana

„Za Pravdu” lehdessä ja samalla vedottiin työläisiin, että nämä käsittelisivät „kuusikon” „seitsikolle” asettamaa vaatimusta ja auttaisivat työläisedustajia sosialidemokraattisen duumaryhmän yhtenäisyyden palauttamisessa.— 443.

¹⁰⁷ Lähettäessään artikkelinsa „Sosialidemokraattisen duumaryhmän sisäistä taistelua koskevaa aineistoa” „Za Pravdu” lehden toimitukselle Lenin ehdotti, että lehden sunnuntainumerossa julkaistaisiin erikoinen lisälehti, joka olisi kokonaan omistettu bolshevistisen „kuusikon” tukemiskampanjalle. Saatuaan tiedon lehden sen numeron takavarikoinnista, jossa „Aineistoa” artikkeli oli julkaistu, Lenin ehdotti toimitukselle lähettämässään kirjeessä, että artikkeli julkaistaisiin uudelleen seuraavissa numeroissa. „Aineistoa” ei kuitenkaan julkaistu uudelleen tässä lehdessä. Se painatettiin uudelleen vuonna 1914 kokoelmassa „Marxilaisuus ja likvidaat- toruus” otsakkeella „Venäjän sosialidemokraattisen työväen duuma- ryhmän muodostumisen historiaa koskevaa aineistoa” ja siihen oli liitetty luku „Työläisten lausuntoja Venäjän sosialidemokraattisen työväenryhmän muodostamisesta Valtakunnanduumassa”.— 455.

¹⁰⁸ „Zvezda” („Tähti”)— bolshevikkien legaalinen sanomalehti, „Pravdan” edeltäjä; ilmestyi Pietarissa joulukuun 16 (29) päivästä 1910 huhtikuun 22 (toukokuun 5) päivään 1912 (ensin kerran viikossa, sitten vuoden 1912 tammikuusta kaksi kertaa viikossa ja maaliskuusta lähtien kolme kertaa viikossa). Helmikuun 26 (maaliskuun 10) pnä 1912, samanaikaisesti „Zvezdan” kanssa, ilmestyi „Nevskaja Zvezdan” („Nevan Tähten”) 1. numero; tästä lehdestä tuli „Zvezdan” seuraaja sen lakkauttamisen jälkeen. „Nevskaja Zvezdan” viimeinen, 27. numero ilmestyi lokakuun 5 (18) pnä 1912. „Zvezda” lehden avustajina toimivat N. N. Baturin, K. S. Jere- mejev, V. M. Molotov, M. S. Olminski, N. G. Poletajev, J. V. Stalin sekä A. M. Gorki. Puoluemies-menshevikit (plehanovilaiset) avusti- vat „Zvezdaa” vuoden 1911 syksyyn saakka. Aatteellisesti lehteä johti (ulkomailta käsin) V. I. Lenin. „Zvezdassa” ja „Nevskaja Zvezdassa” julkaistiin noin 50 Leninin kirjoitusta.

Leninin ohjaama legaalinen „Zvezda” lehti oli taisteluhenkinen bolshevikkien äänenkannattaja, joka puolusti illegaalisen puolueen ohjelmaa. „Zvezda” järjesti laajalle pohjalle työläiskirjeenvaihto- osaston työn ja otti vakinaiset, lujat yhteydet työläisiin. Lehden eräiden numeroiden painosmäärä nousi 50—60 tuhanteen.

Lehti joutui alituisesti hallituksen vainotoimenpiteiden kohteeksi: „Zvezdan” ja „Nevskaja Zvezdan” 96 numerosta 39 numeroa takava- rikoiitiin ja 10 numerosta sakotettiin. „Zvezda” valmisti edellytykset jokapäiväisen bolshevistisen „Pravda” lehden julkaisemiselle; halli- tus lakkautti sen „Pravdan” 1. numeron ilmestymispäivänä.— 461.

¹⁰⁹ „Gorodskoje Delo” („Kaupunkiasiat”)— kahdesti kuukaudessa ilmes- tynyt kadettien julkaisu, joka käsitteli kaupunkitalouden ja -hallinnon kysymyksiä; sitä julkaistiin Pietarissa vuosina 1909—1918.— 473.

¹¹⁰ Artikkelin „Hajaannuksesta Venäjän sosialidemokraattisessa duuma- ryhmässä” on kirjoitettu vastaukseksi Venäjän sosialidemokraatti- sessa duumaryhmässä tapahtunutta hajaannusta käsittelevään

parjaukirjoitukseen, joka julkaistiin ilman allekirjoitusta saksalaisessa sosialidemokraattisessa „Leipziger Volkszeitung” lehdessä („Leipzigin Kansanlehdessä”) marraskuun 15 pnä (uutta lukua) vuonna 1913.

Lenin koetti tehdä kansainväliselle ja erikoisesti Saksan sosialidemokratialle selkoa todellisesta asiointilasta Venäjän työväenliikkeessä, mutta Saksan sosialidemokraattisen puolueen opportunistinen johto ei julkaissut bolshevikkien kirjoituksia pää-äänenkannattajassaan „Vorwärtsissä”. Vain „Leipziger Volkszeitungin” toimitus julkaisi Leninin k.o. kirjoituksen, mutta suuresti myöhästyneenä, selittäen viivästyksen johtuneen tilan puutteesta ja „muista syistä”.— 478.

¹¹¹ „*Volnaja Mysl*” („Vapaa Ajatus”)—eräs vasemmistonarodnikkien (eserrien) julkisen „*Zhivaja Mysl*” („Elävä Ajatus”) lehden käyttämistä nimistä; lehti ilmestyi Pietarissa vuoden 1913 elokuusta vuoden 1914 heinäkuuhun saakka; se muutti useita kertoja nimeään.— 483.

¹¹² „*Kuninkaallis-preussilaiseksi hallituksen sosialismiksi*” Marx ja Engels nimittivät politiikkaa, joka tähtäsi sovinnon tekoon Bismarckin hallituksen kanssa ja jota Lassallen jäljessä harjoitti hänen seuraajansa Schweitzer, lassallelaisten äänenkannattajan „Sosialidemokraatin” toimittaja.— 488.

¹¹³ Erimielisyydet Puolan ja Liettuan sosialidemokraattisen puolueen Päähallinnon ja Puolan sosialidemokratian vahvimman ja vallankumouksellisessa mielessä johdonmukaisimman järjestön—Varsovan järjestön välillä alkoivat ilmetä vuonna 1908, tämän puolueen VI edustajakokouksessa. Edustajakokouksessa arvosteltiin jyrkästi R. Luxemburgin, L. Tyszkan y.m. johtaman Päähallinnon menettelylinjaa, sen periaatteetonta kantaa VSDTP:n sisällä, sitä, ettei se sietänyt paikallisjärjestöjen harjoittavan arvostelua j.n.e. Edustajakokous esitti Päähallinnolle epäluottamuslauseen.

Vuonna 1912 Päähallinto ilmoitti, että Varsovan komitea hajotetaan „hajottavana” („rozlamowy”) esittäen sitä vastaan perustelemattoman epäilyksen, että se on yhteydessä ohranalaitokseen, sekä nimitti uuden Varsovan komitean omista kannattajistaan. Silloin Puolan ja Liettuan sosialidemokraattisessa puolueessa tapahtui hajaannus.

Lenin seurasi jatkuvasti Puolan sosialidemokratian sisällä käydyn taistelun kulkua. Hän ei julkaissut ainoastaan venäläisessä, vaan myös puolalaisessa puoluelehdistössä useita kirjoituksia, joissa käsitteli Puolan sosialidemokraattisessa puolueessa tapahtunutta hajaannusta, ja esiintyi julkisesti Kansainvälisessä socialistisessa toimistossa niitä hyökkäilyjä vastaan, joita Päähallinto kohdisti Varsovan järjestöön.

„Rozlamowylaiset”, jotka useissa peruskohdissa kannattivat bolshevikkien taktillista linjaa, pyrkivät lähentymään näitä myös organisatorisesti, vaikka heillä olikin erimielisyyttä kansallisuuskysymyksessä („rozlamowylaiset” olivat puolimenshevistisellä luxemburgilaisella kannalla). „Rozlamowylaiset” osallistuivat VSDTP:n

- Keskuskomitean ja puolueyöntekijäin Poroninin („kesälliseen”) neuvottelukokoukseen, joka pidettiin syyskuussa 1913. Imperialistisen maailmansodan aikana (vuosina 1914—1918) Puolan sosialidemokratian molemmat ryhmät yhtyivät jälleen yhtenäiseksi puolueeksi, jolla oli internationalistinen toimintaohjelma. Vuoden 1918 joulukuussa Puolan ja Liettuan sosialidemokraattinen puolue perusti yhdessä PPS:n „levitsan” kanssa Puolan Kommunistisen työväenpuolueen.— 493.
- ¹¹⁴ *Kansainvälinen sosialistinen toimisto* (KST)— II Internationalen toimeenpaneva elin; se muodostettiin vuonna 1900 pidetyn Pariisin kongressin päätöksen mukaisesti.— 494.
- ¹¹⁵ Lenin tarkoittaa F. Engelsin mielipiteitä, jotka tämä on esittänyt kirjoituksessa „Vuoden 1891 sosialidemokraattisen ohjelmaluonnoksen arvostelua” (ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XVI osa, II nide, 1936, ss. 110—111).— 498.
- ¹¹⁶ Kysymys on Leninin *esitelmistä kansallisuuskysymyksestä*, joita hän piti Sveitsin kaupungeissa: Zürichissä, Genevessä, Lausannessa ja Bernissä heinäkuun 9, 10, 11 ja 13 pnä (uutta lukua) vuonna 1913.— 499.
- ¹¹⁷ J. K. (J. Karski) — J. J. Marhlevskin salanimi.— 507.
- ¹¹⁸ *Beilisin juttu* — provokatorinen oikeusprosessi, jonka tsaarihallitus järjesti Kieivissä vuonna 1913 Beilis-nimistä juutalaista vastaan, jota valheellisesti syytettiin kristityn Jushtshinski-nimisen pojan rituaalimurhasta (todellisuudessa murha oli mustasotnialaisten järjestämä). Lavastamalla tämän oikeusjutun tsaarihallitus pyrki lieksomaan juutalaisvihaa ja saamaan aikaan juutalaispogromeja tarkoituksella vieroittaa joukot pois maassa laajenevasta vallankumousliikkeestä. Oikeusjuttu aiheutti voimakasta yhteiskunnallista kiihtymystä; useissa kaupungeissa oli työläisten protestimielenosoituksia. Tuomioistuin vapautti Beilisin syytteestä.— 511.
- ¹¹⁹ *Dreyfusin juttu* — provokatorinen oikeusprosessi, jonka Ranskan sotilaskastin taantumuksellis-monarkistiset piirit järjestivät vuonna 1894 yleisesikunnan upseeria juutalaista Dreyfusia vastaan, jota valheellisesti syytettiin vakoilusta ja valtiopetoksesta. Sotaoikeus antoi Dreyfusille elinkautisen vankeusrangaistuksen. Ranskassa puhjennut laaja yhteiskunnallinen liike Dreyfusin jutun uudelleen käsittelyn puolesta muodostui tasavaltalaisten ja monarkistien väliksi ankaraksi taisteluksi ja johti loppujen lopuksi siihen, että vuonna 1906 Dreyfus vapautettiin syytteestä.
- Lenin nimitti Dreyfusin juttua „erääksi taantumuksellisen sotilaskastin tuhansista ja taas tuhansista hävyttömistä vehkeilyistä”.— 512.
- ¹²⁰ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1952, s. 24.— 513.

¹²¹ „Toimiston päätöksistä” — kirje „Za Pravdu” lehdessä toimitukselle; Lenin kirjoitti tämän heti sen jälkeen, kun oli saatu ensimmäiset tiedot II Internationalen Kansainvälisen sosialistisen toimiston v. 1913 joulukuun istuntopäivän päätöksistä VSDTP:n yhteenliittämiskysymyksestä.

Tämä kysymys oli otettu istunnossa esille Rosa Luxemburgin aloitteesta (hän oli Kansainvälisessä sosialistisessa toimistossa Puolan ja Liettuan sosialidemokratian edustajana), ja tarkoituksena oli tukea venäläisiä likvidaattoreita, jotka olivat jääneet tappiolle taistelussa bolshevikkeja vastaan. Kansainvälisen sosialistisen toimiston istunnossa joulukuun 14 p:nä (uutta lukua) vuonna 1913 hyväksyttiin Kautskyn ehdottama päätöslauselma, jossa KST:n Toimikunnan tehtäväksi annettiin, muka VSDTP:n yhtenäisyyden palauttamista silmällä pitäen, järjestää mielipiteiden vaihto „Venäjän työväenliikkeen kaikkien ryhmien” välillä.

Brysselin neuvottelukokouksessa, joka pidettiin Kansainvälisen sosialistisen toimiston päätöksen mukaisesti vuoden 1914 heinäkuussa, II Internationalen johtajat vaativat bolshevikkien ja likvidaattorien välisen „sovinnon” rakentamisen varjolla, että bolshevikit lopettaisivat likvidaattorien arvostelemisen. Bolshevikit kieltäytyivät alistumasta tähän vaatimukseen ja kävivät edelleenkin leppymätöntä taistelua likvidaattoreita, työväenliikkeen vihollisia vastaan.— 515.

¹²² *Burenin* — taantumuksellisen „Novoje Vremja” lehdessä avustaja, parhaaja, joka kävi ajojahtia kaikkien edistyksellisten yhteiskunnallisten ja poliittisten suuntien edustajia vastaan. Lenin käyttää hänen nimeään niiden yleisnimenä, jotka polemisoivat epärehellisiä menetelmiä käyttäen.

Gamma — L. Martovin salanimi.— 521.

¹²³ „Uudeksi Likvidaattorien Lehdeksi” („Novaja Likvidatorskaja Gazeta”) Lenin nimitti ironisesti menshevikkien „Novaja Rabotshaja Gazetaa” („Uutta Työväenlehteä”).— 521.

¹²⁴ Kysymys on III Valtakunnanduuman sosialidemokraattisen edustajaryhmän lakiehdotuksien laatimista avustavasta valiokunnasta, joka muodostettiin Pariisissa vuonna 1909 ja johon osallistui bolshevikkeja ja menshevikkejä. Valiokunnan yhteyteen muodostettiin alivaliokunnat valmistelemaan lakiehdotusta 8-tuntisesta työpäivästä, lakkovapaudesta, ammattiliitoista. Lakkoja koskevan lakiehdotuksen laati menshevikki Dan, joka liitti siihen pykälän, jonka mukaan lakkoihin osallistumista voitiin pitää rikoslain mukaan rangaistavana tekona. Lenin esiintyi jyrkästi tätä pykälää vastaan, kun lakiehdotusta käsiteltiin valiokunnassa.— 521.

¹²⁵ „Shljahi” („Tiet”) — Ukrainan ylioppilasliiton äänenkannattaja, suunnaltaan nationalistinen lehti; ilmestyi Lvovissa vuoden 1913 huhtikuusta vuoden 1914 maaliskuuhun saakka.— 524.

¹²⁶ „Vorwärts” („Eteenpäin”) — Saksan sosialidemokratian pää-äänenkannattaja; lehti alkoi ilmestyä vuonna 1876 W. Liebknechtin y.m. toimittamana. F. Engels kävi lehdessä palstoilla taistelua kaikkinaisia

opportunistisin ilmauksia vastaan. 90-luvun toiselta puoliskolta lähtien, F. Engelsin kuoleman jälkeen, „Vorwärts” lehdessä julkaistiin säännöllisesti Saksan sosialidemokratiassa ja II Internationalessa vallassa olleiden opportunistien kirjoituksia. Imperialistisen sodan vuosina (1914—1918) „Vorwärts” oli sosialishovinismin kannalla. Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen jälkeen „Vorwärts” tuli eräs neuvostovastainen propagandakeskus; se ilmestyi Berliinissä vuoteen 1933 saakka.

Vuoden 1946 huhtikuusta lähtien „Vorwärts” on jälleen ilmestynyt Berliinissä; sitä julkaisee Saksan sosialistisen yhtenäisen puolueen Berliinin järjestö.— 528.

¹²⁷ Lenin tarkoittaa Duuman bolshevikkiedustajan F. N. Samoilovin lausuntoa, jonka tämä esitti Venäjän sosialidemokraattisen työväenyhmän nimessä Valtakunnanduuman istunnossa marraskuun 26 (joulukuun 9) pnä 1913 käsiteltäessä lakiehdotusta alempien maatalouskoulujen uskonnonopettajien palkkojen korotuksesta.— 532.

¹²⁸ Peredonovia Lenin on luonnehtinut kirjoituksessaan „Kansanvalistusministeriön politiikkaa koskevasta kysymyksestä” (ks. tätä osaa, s. 127).— 533.

¹²⁹ „Lakot Venäjällä” artikkelin Lenin kirjoitti taskukalenteria „Työmiehen Opas vuodeksi 1914” varten, jonka puoluekustantamo „Priboi” julkaisi joulukuussa 1913. Taskukalenteri sisälsi tarpeellisia tietoja Venäjän työväenlainsäädännöstä, venäläisestä ja kansainvälisestä työväenliikkeestä, poliittisista puolueista, yhdistyksistä ja liitoista, lehdistöstä j.n.e. „Työmiehen Opas” määrettiin takavarikoitavaksi, mutta painos myytiin yhdessä päivässä, ennenkuin poliisi ehti takavarikoida sen. Saatuaan yhden kappaleen „Työmiehen Opasta” Lenin tiedottaa kirjeessä Inessa Armandille, että sitä oli levitetty jo 5.000 kappaletta. Helmikuussa 1914 ilmestyi kalenterin toinen, korjailtu painos, johon oli tehty eräitä supistuksia ja muutoksia sensuuriolojen pakosta ja lisätty uutta aineistoa — kirjaluetelo itseopiskelua varten. „Työmiehen Opasta” levitettiin kaikkiaan 20.000 kappaletta.— 534.

¹³⁰ Puhe on J. V. Stalinin teoksesta „Marxilaisuus ja kansallisuuskysymys”, joka on kirjoitettu Wienissä vuoden 1912 lopulla ja vuoden 1913 alussa sekä julkaistu „Prosvestshenije” aikakauslehden 3., 4. ja 5. numerossa vuonna 1913 otsakkeella „Kansallisuuskysymys ja sosialidemokratia”. Lenin totesi tällä teoksella olevan suuren teoreettisen ja poliittisen merkityksen. Kuultuaan eräiden „Prosvestshenijen” toimituksen jäsenten esittäneen, että artikkeli katsottaisiin väittelyluontoiseksi, Lenin asettui vastustamaan sitä jyrkästi: „Me tietysti vastustamme sitä ehdottomasti. Kirjoitus on *erittäin hyvä*. Tämä on taistelukykyksiä, ja me emme luovu hitustakaan periaatteellisesta kannastamme bundilaisten heittiöiden edessä”.

Vuonna 1914 J. V. Stalinin teos julkaistiin erillisenä kirjasena nimellä „Kansallisuuskysymys ja marxilaisuus”; Lokakuun vallankumouksen jälkeen se on julkaistu uudelleen monia kertoja; se sisältyy J. V. Stalinin Teosten 2. osaan.— 539.

- ¹³¹ Lenin tarkoittaa Plehanovin kirjoitusta „Venäjän sosialidemokraattisen puolueen ohjelmaluonnos”, joka julkaistiin aikakauslehti „Zarja” 4. numerossa, elokuussa 1902.

„Zarja” („Sarastus”) — marxilainen tieteellis-poliittinen aika-kauslehti, jota „Iskran” toimitus julkaisi Stuttgartissa vuosina 1901—1902. Sitä ilmestyi neljä numeroa — kolmena niteenä. „Zarjassa” julkaistiin seuraavat Leninin kirjoitukset: „Satunnaisia kirjoitelmia”, „Zemstvov vainoojat ja liberalismiin Hannibalit”, ensimmäiset neljä lukua teoksesta „Agraarikysymys ja „Marxin arvostelijat”” (otsikolla „Herrat „arvostelijat” agraarikysymyksessä”), „Katsaus maan sisäisiin asioihin” ja „Venäjän sosialidemokratian agraariohjelman”.— 544.

- ¹³² Kysymys on puolueen II edustajakokouksessa hyväksytyyn VSDTP:n ohjelman 8. pykälästä (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1954, s. 40).— 550.

- ¹³³ Artikkelin „Marxin ja Engelsin kirjeenvaihto” on Leninin suunnitteleman laajan kirjoituksen alku; Lenin aikoi kirjoittaa tuon kirjoituksensa sen johdosta, kun syyskuussa 1913 ilmestyi painosta saksan kielellä neliosaisena kokoelmana Marxin ja Engelsin kirjeenvaihto. Lenin perehtyi tarkoin Marxin ja Engelsin kirjeenvaihtoon. NKP:n KK:n marxismin-leninismiin instituutin arkistossa on säilytettävänä Leninin paksu vihko (76 sivua), joka sisältää kirjeenvaihdon neljästä osasta tehdyn suppean konseptin sekä poimintoja kirjeistä.

Leninin kirjoitus „Marxin ja Engelsin kirjeenvaihto” aiottiin julkaista „Prosvestshenije” aikakauslehdessä vuonna 1914, mistä ilmoitettiin „Proletarskaja Pravda” lehden 7. numerossa joulukuun 14 pnä 1913, mutta kirjoitus jäi keskeneräiseksi ja julkaistiin „Pravdassa” vasta marraskuun 28 pnä vuonna 1920, Engelsin syntymän satavuotispäivänä. Valmistaessaan kirjoitusta julkaistavaksi tämän merkkipäivän yhteydessä Lenin lisäsi sen otsikkoon alaotsikon: „Engels — eräs kommunismin perustajista”, sekä liitti kirjoitukseen alaviitteen: „Vuonna 1913 tahi vuoden 1914 alussa kirjoitetun keskeneräiseksi jääneen kirjoituksen alkuosa”.— 553.

- ¹³⁴ Ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XXI osa, 1932, ss. 1—4, 20.— 556.

- ¹³⁵ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valittuja kirjeitä, 1953, ss. 14, 15.— 556.

- ¹³⁶ Ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XXI osa, 1932, ss. 1, 2, 3.— 557.

- ¹³⁷ Ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XXI osa, 1932, s. 14.— 557.

- ¹³⁸ Ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XXI osa, 1932, s. 33.— 558.

- ¹³⁹ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valittuja kirjeitä, 1953, ss. 19, 20, 21.— 559.

- ¹⁴⁰ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valittuja kirjeitä, 1953, s. 35.— 559.

TIETOJA
V. I. LENININ
ELÄMÄSTÄ JA TOIMINNASTA
(Maaliskuu—joulukuu 1913)

- Maalis—
huhtikuu.* V. I. Lenin asuu Krakovassa.
- Maaliskuu, 22
(huhtikuu, 4).* Leninin kirjoitus „Kiinan tasavallan suuri voitto” julkaistaan „Pravda” lehden 68. numerossa.
- Maaliskuu, 23
(huhtikuu, 5).* „Pravdan” toimitukselle osoitetussa kirjeessään Lenin antaa ohjeita IV Valtakunnanduuman bolshevikkiedustajain „kuusikon” tukemisesta sen taistelussa menshevististä „seitsikköä” vastaan, „Pravdan” tilauskampanjan voimistamisesta ja illegaalisien kirjallisuuden julkaisemisen laajentamisesta.
- Maaliskuu, 26
(huhtikuu, 8).* Leninin kirjoitus „Vanhat tehtävät ja liberalismien vanhuudenraihnaus” julkaistaan „Pravdan” 71. numerossa.
- Aikaisintaan
maaliskuun 26
(huhtikuun 8).* Lenin kirjoittaa artikkelin „Naftanälästä” sen yhteydessä, kun Duumassa käsiteltiin naftasyndikaatifikysymystä.
- Maaliskuu, 27
(huhtikuu, 9).* Leninin artikkeli „Kadettilainen lakiehdotus kokouksumisvapaudesta” julkaistaan pääkirjoituksena „Pravdan” 72. numerossa.
- Maaliskuu, 29
(huhtikuu, 11).* Leninin artikkeli „Balkanin sota ja porvarillinen shovinismi” julkaistaan „Pravdan” 74. numerossa.
- Maalis—
huhtikuu.* Lenin kirjoittaa artikkeliin „Vuorokeskustelu”.
- Huhtikuu,
5 (18).* Lenin tekee Krakovassa alustuksen aiheesta „Nykypäivien Venäjä ja työväenliike”; lehtiselostus alustuksesta julkaistaan puolalaisen „Napród” („Eteenpäin”) lehden 92. numerossa.
- Huhtikuu,
6 (19).* Ilmestyy Karl Marxin kuoleman 30-vuotispäivälle omistettu „Prosvestshenije” julkaisun 3. numero, jossa on V. I. Leninin kirjoitus „Marxilaisuuden kolme lähdettä ja kolme perusosaa”.

- Huhtikuu, 11 (24).* Leninin kirjoitus „Kenelle edullista?” julkaistaan „Pravdan” 84. numerossa.
- Huhtikuu, 12 (25).* Leninin artikkeli „Englannissa” julkaistaan „Pravdan” 85. numerossa.
- Huhtikuu, 12 (25)—
kesäkuu, 2 (15).* Leninin artikkelisarja, jonka yleisenä otsikkona on „Kiistakysymyksiä”, julkaistaan „Pravdan” numeroissa 85, 95, 110, 122, 124 ja 126.
- Huhtikuu, 13 (26).* Lenin pitää Leipzigissä selostuksen aiheesta: „Yhteiskunnallisen liikkeen nousu Venäjällä ja sosiaalidemokraattien tehtävät”.
- Huhtikuu, 13 (26) p:n
jälkeen.* Lenin kirjoittaa artikkelin, jossa arvostelee Potresovia siitä, että tämä on hyökkäillyt Plehanovin likvidaattoruusvastaista kantaa vastaan.
- Huhtikuu, 14 (27).* Leninin kirjoitus „Kulttuuriset eurooppalaiset ja villit aasialaiset” julkaistaan „Pravdan” 87. numerossa.
- Huhtikuu, ennen 18
(toukokuun 1).* Lenin lähettää kansallisuuskysymyksestä laatimansa puheluunnonksen edustaja G. I. Petrovskille Duumassa esiintymistä varten.
- Lenin lähettää „Pravdan” toimitukselle vappujulisteita.
- Huhtikuu, 18
(toukokuu, 1).* Lenin osallistuu Krakovassa työläisten vappukokoukseen.
- Huhtikuu, 20
(toukokuu, 3).* Leninin kirjoitus „Kauppiaiden laskelmia” julkaistaan „Pravdan” 90. numerossa.
- Huhtikuu, 21
(toukokuu, 4).* Lenin kirjoittaa IV Valtakunnanduuman bolshevikki-edustajille kirjeen, jossa pyytää lähettämään hänelle uudet lakiesitykset ja asiakirja-aineistoa Duuman asioista.
- Leninin kirjoitus „Eräs tekniikan suuri voitto” julkaistaan „Pravdan” 91. numerossa.
- Huhtikuu, 23
(toukokuu, 6).* „Pravdan” ensimmäiselle vuosipäivälle omistetussa lehden juhlanumerossa (№ 92) julkaistaan Leninin artikkeli „Yhtä ja toista tuloksista ja tosiasioista”.
- Huhtikuu, 23—24
(toukokuu, 6—7).* Lenin ja Krupskaja matkustavat kesäksi maalle Poroninin kylään (lähelle Krakovaa).
- Aikaisintaan
huhtikuun 26
(toukokuun 9).* A. M. Gorkille lähettämässään kirjeessä Lenin pyytää häntä kirjoittamaan artikkelin tai kertomuksen „Prosvestshenije” julkaisun vappunumeroon.

- Huhtikuu, 27 ja toukokuu, 1 (toukokuu, 10 ja 14).* Leninin kirjoitus „Siirtoasutuksen merkitys” julkaistaan „Pravdan” 96. ja 99. numerossa.
- Huhtikuu, 29 (toukokuu, 12).* Bolshevikkien päästyä voitolle metallityöläisten liiton hallinnon vaaleissa Lenin kirjoittaa „Pravdan” toimitukselle kirjeen, jossa antaa ohjeita liiton yhtenäisyyden lujittamisesta taistelussa likvidaatoreita vastaan ja liiton äänenkannattajan „Metalist” lehden avustamisesta.
- Toukokuu, 4 (17).* Ilmestyy „Prosveshtshenije” julkaisun 4. numero, jossa on julkaistu Leninin bibliografinen kirjoitelma „Vehiläiset ja nationalismi”.
- Toukokuu, 5 (18).* Leninin artikkeli „Liberaalit ja liittoutumisvapaus” julkaistaan pääkirjoituksena „Pravdan” 101. numerossa.
- Toukokuu, 7 (20).* „Pravdan” 102. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset „Lutshin” ja „Pravdan” lukijain varteen otettavaksi” ja „Kaksikymmentä viisi vuotta Josef Dietzgenin kuolemasta”.
- Toukokuu, 8 (21).* „Pravdan” 103. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset „Porvaristo ja rauha” (pääkirjoitus) ja „Aasian herääminen”.
- Toukokuu, 9 (22).* Leninin kirjoitus „Vieläkin siirtoasutuksesta” julkaistaan „Pravdan” 104. numerossa.
- Viimeisintään toukokuun 10 (23).* Leninin kirjoitus „Separatistit Venäjällä ja separatistit Itävallassa” julkaistaan „Pravdan” 105. numerossa.
- Toukokuu, 10 (23).* Lenin lähettää Pietariin tekstin bolshevikkiedustajan duumapuhetta varten käsiteltäessä valtionbudjettia vuodeksi 1913.
- Toukokuu, aikaisintaan 13 (26) ja kesäkuu, 3 (16).* Leninin artikkeli „Työväenluokka ja kansallisuuskysymys” julkaistaan pääkirjoituksena „Pravdan” 106. numerossa.
- Toukokuu, 14 (27).* „Pravdan” toimitukselle lähettämässään kirjeissä Lenin onnittelee pravdalaisia siitä, että lehti on tullut paremmaksi, ja antaa käytännöllisiä neuvoja, kuinka voidaan „vallata sata tuhatta lukijaa”; hän vaatii tehtyjen virheiden oikaisemista.
- Toukokuu, 14 (27).* Leninin kirjoitus „„Britannian sosialistisen puolueen” edustajakokous” julkaistaan „Pravdan” 109. numerossa.

- Toukokuu,*
16 (29). Leninin kirjoitus „Vaurastuuko vai köyhtyykö talonpoikaisto?” julkaistaan „Pravdan” 111. numerossa.
- Toukokuu,*
18 (31). Leninin kirjoitus „Takapajuinen Eurooppa ja edistykseellinen Aasia” julkaistaan „Pravdan” 113. numerossa.
- Toukokuu, 19*
(kesäkuu, 1). Leninin kirjoitus „Sopimatonta!” julkaistaan „Pravdan” 114. numerossa.
- Toukokuu, 21*
(kesäkuu, 3). „Pravdan” 115. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset „Tilanherrain maanjako” (pääkirjoitus), „Aseistautuminen ja kapitalismi” sekä pikku kirjoitus „Avuttomuudesta ja hämmingistä”.
- Toukokuu,*
ennen 25
(kesäkuun 7). Lenin kirjoittaa latvialaisille bolsheveikeille toimintaohjelman luonnoksen Lätinmaan sosialidemokratian IV edustajakokousta varten. Ohjelman luonnos julkaistiin latvian kielellä Lätinmaan sosialidemokratian Ulkomaisten ryhmien byroon „Biletens” („Bulletini”) julkaisun 8. numerosta otettuna eriköisvedoksena, joka ilmestyi marraskuussa 1913, sekä „Biletens” julkaisun 9.—10. numerossa.
- Touko—*
kesäkuu. Lenin johtaa Poroninin puoluekoulun järjestämistä ja oppilaskunnan valitsemista; laatii opetusohjelman; kirjoittaa kirjeitä G. V. Plehanoville ja A. M. Gorkille pyytäen näitä saapumaan sinne luennoimaan ja pitämään keskustelutilaisuuksia oppilaskunnan kanssa.
- Leninin kirjoitus „Tehtailijat työvään lakoista” julkaistaan „Pravdan” numeroissa 123, 126, 127 ja 131 toukokuun 30 pnä, kesäkuun 2, 5 ja 9 pnä.
- Kesäkuun alku.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Kadetti Maklakovin puheen johdosta”.
- Kesäkuu,*
1 (14). Leninin kirjoitus „Liberaalin avomielisiä puheita” julkaistaan „Pravdan” 125. numerossa.
- Viimeisintään*
kesäkuun
2 (15). Lenin kirjoittaa puheluonnoksen edustaja A. J. Badajevin esiintymistä varten Duumassa aiheesta: „Kansanvalistusministeriön politiikkaa koskevasta kysymyksestä”.
- Kesäkuu,*
3 (16). Lenin kirjoittaa kirjeen M. S. Olminskille (Vitimskille) ja toisen kirjeen „Pravdan” toimituskollegiolle otsikolla „Vielä hra Bogdanovista ja „Vperjod” ryhmästä”; hän lähettää „Pravdalle” Bogdanovia vastaan tähdätyn pikku kirjoituksen.

- Kesäkuu,*
5 (18). Leninin kirjoitus „Onko „Pravda” todistanut bundilaisten olevan separatisteja?” julkaistaan „Pravdan” 127. numerossa.
- Kesäkuu,*
6 (19). Leninin artikkeli „Liberaalit IV Duuman puolustajain osassa” julkaistaan pääkirjoituksena „Pravdan” 128. numerossa.
- Vuimeisintään kesäkuun*
7 (20). Lenin kirjoittaa edustaja N. R. Shagoville Duumassa esiintymistä varten puheluonnoksen: „Nykyisen hallituksen (yleisestä) agrariipolitiikasta”.
- Kesäkuu,*
7 (20). Leninin kirjoitus „Kapitalismi ja verot” julkaistaan „Pravdan” 129. numerossa.
- Kesäkuu,*
8 (21). Ilmestyy „Prosveshtshenije” aikakauslehden 5. numero, jossa on Leninin kirjoitus „Liberaalisesta ja marxilaisesta luokkataistelukäsitteestä”.
- Leninin kirjoitus „Taloudelliset lakot vuosina 1912 ja 1905” julkaistaan „Pravdan” 130. numerossa.
- Kesäkuu,*
9 (22). Leninin kirjoitus „Kapitalistien varallisuuden kasvu” julkaistaan „Pravdan” 131. numerossa.
- Kesäkuu,*
9—11 (22—24). N. K. Krupskajan sairauden takia Lenin matkustaa hänen kanssaan Poroninista Berniin, jonne Krupskaja menee hoidettavaksi. Matkallaan Berniin he käyvät Wienissä.
- Kesäkuu,*
11 (24). Leninin kirjoitus „Talonpoikaisto ja työväenluokka” julkaistaan „Pravdan” 132. numerossa.
- Kesäkuu,*
12 (25). Leninin kirjoitukset „Lapsityövoiman käyttö talonpoikaistaloudessa” ja „Lakkojen menestys vuonna 1912 aikaisempiin vuosiin verrattuna” julkaistaan „Pravdan” 133. numerossa.
- Kesäkuu,*
13 (26). Leninin kirjoitus „Australiassa” julkaistaan „Pravdan” 134. numerossa.
- Kesäkuu,*
15 (28). „Sotsial-Demokrat” lehden 31. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset „Vallankumouksellisen proletariaatin vapunvietto” (pääkirjoitus) ja „Publisistin kirjoituksia”.
- „Pravdan” 136. numerossa julkaistaan Leninin toimitukselle lähettämä kirje otsakkeella „Eräästä valheesta”.
- Kesäkuu,*
16 (29). Leninin kirjoitus „Työväenluokka ja uusmalthusilaisuus” julkaistaan „Pravdan” 137. numerossa.

- Kesäkuu, 17 (30).* N. I. Podvoiskille Pietariin osoitetussa kirjeessään Lenin antaa bolshevikkiedustajille taktillisia neuvoja, miten näiden pitää suhtautua menshevikkiedustajiin, kun sosialidemokraattinen duumaryhmä valmistele selostusta toiminnastaan.
- Kesäkuu, 20 (heinäkuu, 3).* Leninin kirjoitus „Liberaalit kehottavat tukemaan IV Duumaa” julkaistaan „Pravdan” 139. numerossa.
- Kesäkuu, 23 (heinäkuu, 6).* Leninin kirjoitus „Porvarilliset finanssiikemiehet ja poliitikot” julkaistaan „Pravdan” 142. numerossa.
- Kesäkuu, ennen 26 (heinäkuun 9).* Lenin laatii „Teesejä kansallisuuskysymyksestä” ja valmistele jäsenystä esitelmää varten samasta aiheesta.
- Kesäkuu, 26 (heinäkuu, 9).* Pietarin oikeuskamari langettaa tuomionsa määräten hävitettäväksi Leninin kirjasen „„Kun kuulet tyhmyrin tuomion”... (Sosialidemokraattisen lehtimiehen muistiinpanoista)”. Pietari, 1907.
- Lenin esitelmöi Zürichissä kansallisuuskysymyksestä; hän tekee muistiinpanoja puheenvuoroista.
- Kesäkuu, 27 (heinäkuu, 10).* Lenin esitelmöi Genevessä aiheesta „Sosialidemokratia ja kansallisuuskysymys”; tekee muistiinpanoja puheenvuoroista.
- Kesäkuu, 28 (heinäkuu, 11).* Lenin esitelmöi Lausannessa kansallisuuskysymyksestä.
- Kesäkuu, 30 (heinäkuu, 13).* Lenin esitelmöi Bernissä kansallisuuskysymyksestä; tekee muistiinpanoja puheenvuoroista.
- Heinäkuun alku.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Opettavaisia puheita”.
- Heinäkuu, 2 (15).* Leninin kirjoitus „Kuvia elämästä” julkaistaan „Pravdan” 149. numerossa.
- Heinäkuu, 5 (18).* Leninin kirjoitus „Hajotettu Duma ja hämmennyneet liberaalit” julkaistaan pääkirjoituksena „Pravdan” 151. numerossa. Tämän numeron jälkeen tsaarihallitus lakkautti „Pravdan”.
- Heinäkuu, 12 (25).* „Pravdan” lakkauttamisen yhteydessä Lenin ehdottaa A. M. Gorkille lähettämässään kirjeessä tapamista jossain kaupungissa hänen palatessaan Bernistä Poroniniin, jotta he voisivat pohtia yhdessä kysymystä, voisiko Gorki mahdollisesti auttaa bolševistisen lehden uutta julkaisemishanketta.

- Heinäkuu, 13 (26).* Leninin kirjoitus „Viides kansainvälinen prostituutionvastaisen taistelun kongressi” julkaistaan „Rabotshaja Pravda” lehden 1. numerossa.
- Heinäkuu, 16 (29).* Leninin kirjoitukset „Sanat ja teot” (pääkirjoitus), „Kadetit Ukrainan kysymyksestä”, „Uusimpia tietoja Saksan puolueista” ja „Englantilaiset opportunistit paljastettu” julkaistaan „Rabotshaja Pravdan” 3. numerossa.
- Heinäkuu, 17 (30).* Leninin kirjoitus „Etumaisen pääoman aatteita” julkaistaan „Rabotshaja Pravdan” 4. numerossa.
- Heinäkuu, 18 (31).* Leninin kirjoitukset „Mitä voidaan tehdä kansanvalistuksen hyväksi” ja „Pientuotanto maanviljelyksessä” julkaistaan „Rabotshaja Pravdan” 5. numerossa.
- Heinäkuu, 21 (elokuu, 3).* Leninin kirjoitus „Eräs teollisuuden „muoti”-aloista” julkaistaan „Rabotshaja Pravdan” 8. numerossa.
- Lenin tekee VSDTP:n ulkomaisen organisaation toisessa konferenssissa Bernissä alustuksen „Asiain-tilasta puolueessa”.
- Heinäkuu, 22—24 (elokuu, 4—6).* Lenin ja Krupskaja matkustavat Bernistä Poroniiniin.
- Heinäkuu, 24 (elokuu, 6).* Leninin kirjoitus „Kuollut likvidaattoruus ja elävä „Retsh”” julkaistaan „Rabotshaja Pravdan” 10. numerossa.
- Heinäkuu, 26 (elokuu, 8).* Leninin kirjoitus „Osuusmaiden saattaminen kauppavaihdon piiriin” julkaistaan „Rabotshaja Pravdan” 12. numerossa.
- Heinäkuu, 27 (elokuu, 9).* Lenin johtaa Poroninissa VSDTP:n Keskuskomitean jäsenten neuvottelukokousta, jossa käsitellään kysymykset tilanteesta puolueessa ja puolueen edessäolevista tehtävistä, sosialidemokraattisesta duumaryhmästä, puoluekoulusta, lehdistöstä, muun muassa bolshevistisen sanomalehden perustamisesta Moskovaan.
- Lenin osallistuu VSDTP:n Keskuskomitean jäsenten suppeaan neuvottelukokoukseen, jossa käsiteltiin kysymykset: uusien jäsenten kooptointi Keskuskomiteaan ja „luottamusmiesten” — Keskuskomitean asiamiesten valinta.
- Elokuu, 3 (16).* Leninin kirjoitus „Miten Venäjällä voitaisiin lisätä kulutuksen määrää asukasta kohden?” julkaistaan „Severnaja Pravda” lehden 3. numerossa.

- Elokuu, 4 (17).* „Vorwärts” („Eteenpäin”) lehden 211. numerossa julkaistaan Leninin kirjoittama VSDTP:n Keskuskomitean suruvalittelu August Bebelin kuoleman johdosta.
- Elokuu, 8 (21).* Leninin kirjoitus „August Bebel” julkaistaan „Severnaja Pravdan” 6. numerossa.
- Elokuu, 11 (24).* Leninin kirjoitus „Liberaalien erkaantuminen demokraateista” julkaistaan pääkirjoituksena „Severnaja Pravdan” 9. numerossa.
- S. G. Shaumjanille lähettämässään kirjeessä Lenin pyytää lähettämään aineistoja kansallisuuskysymyksestä ja Kaukasiaa koskevia kansallisuustilastoja.
- Elokuu, 18 (31).* Leninin kirjoitukset „Merkillinen juttu” ja „Juutalaisten kouluopetuksen kansallistaminen” julkaistaan „Severnaja Pravdan” 14. numerossa.
- Elokuu, 21 (syyskuu, 3).* Pietarin oikeuskamari langettaa tuomionsa määräten hävitettäväksi Leninin kirjasen „Martovin ja Tsherevaninin esiintymisestä porvarillisessa lehdistössä”. Pietari, 1906.
- Leninin kirjoitus „Rauta talonpoikaistaloudessa” julkaistaan „Severnaja Pravdan” 16. numerossa.
- Elokuu, 24—lokakuu, 25 (syyskuu, 6—marraskuu, 7).* Leninin artikkeli „Metallityöläisten lakot vuonna 1912” julkaistaan „Metallist” julkaisun numeroissa 7, 8 ja 10.
- Elokuu, 27 ja 28 (syyskuu, 9 ja 10).* Leninin kirjoitus „Venäjän porvaristo ja venäläinen reformismi” julkaistaan „Severnaja Pravdan” 21. numerossa ja „Nash Putj” lehden 3. numerossa.
- Elokuu, 28 ja 29 (syyskuu, 10 ja 11).* Leninin kirjoitus „Säätyjen ja luokkien osuus vapautusliikkeessä” julkaistaan „Severnaja Pravdan” 22. numerossa ja „Nash Putj” lehden 4. numerossa.
- Elokuu, 29 ja 30 (syyskuu, 11 ja 12).* Leninin kirjoitukset „Luokkasota Dublinissa” ja „Uusia toimenpiteitä maa-„reformin” alalla” julkaistaan „Severnaja Pravdan” 23. ja 24. numerossa sekä „Nash Putj” lehden 4. ja 5. numerossa.
- Syyskuu, 1 (14).* Lenin antaa „Priboi” kustantamon edustajalle ohjeet julkisen puoluekirjallisuuden kustantamisen ja vakuutusasioita käsittelevän aikakauslehden jul-

kaisemisen järjestämisestä sekä „Prosveshtshenien” edustajalle ohjeita siitä, kuinka tätä julkaisua on edelleen hoidettava.

Leninin kirjoitus „Kauppias Salazkin ja kirjailija F. D.” julkaistaan „Severnaja Pravdan” 26. numerossa.

Syyskuu,
3 (16).

Leninin kirjoitukset „Taistelu marxilaisuuden puolesta” ja „Viikon kuluttua Dublinin verilöylyn jälkeen” julkaistaan „Severnaja Pravdan” 27. numerossa. Jälkimmäinen kirjoitus julkaistaan myös „Nash Putj” lehden 8. numerossa.

Syyskuu,
4 (17).

Leninin kirjoitus „Politiikan periaatekysymyksiä” julkaistaan „Severnaja Pravdan” 28. numerossa ja „Nash Putj” lehden 9. numerossa.

Syyskuu, 5 ja 7
(18 ja 20).

Leninin kirjoitus „Liberaalien ja demokraattien kanta kielikysymyksessä” julkaistaan „Severnaja Pravdan” 29. numerossa ja „Nash Putj” lehden 12. numerossa.

Syyskuu,
6 (19).

Pietarin oikeuskamari langettaa tuomionsa määräten hävitettäväksi Leninin kirjasen „Sosialidemokratia ja Duuman vaalit”. Pietari, 1907.

Syyskuu,
8 ja 10
(21 ja 23).

Leninin kirjoitus „Numerot puhuvat” julkaistaan „Nash Putj” lehden 13. ja 14. numerossa.

Syyskuu, 11, 12
ja 14
(24, 25 ja 27).

Leninin kirjoitukset „Herrat porvarit „omaan työhön perustuvasta” maanviljelyksestä” ja „Harry Quelch” julkaistaan „Nash Putj” lehden 15. ja 16. numerossa sekä „Pravda Truda” lehden 1. ja 4. numerossa.

Syyskuu,
12 (25).

Leninin kirjoitus „Marxilaisuus ja reformismi” julkaistaan „Pravda Truda” lehden 2. numerossa.

Syyskuu,
13 (26).

Leninin kirjoitukset „Maanjako ja maalaisköyhälistö”, „Kuinka piispa Nikon puolustaa ukrainalaisia?” ja „Publisistin kirjoituksia” julkaistaan „Pravda Truda” lehden 3. numerossa.

Syyskuu,
17 (30).

Leninin kirjoitus „Sivistynyttä raakalaisuutta” julkaistaan „Pravda Trudan” 6. numerossa.

Syyskuu, 23—
lokakuu, 1
(lokakuu,
6—14).

Lenin johtaa Poroninissa VSDTP:n Keskuskomitean ja puolueyöntekijäin „kesällistä”, „elokuun” neuvottelukokousta; hän laatii ja toimittaa päätöslauselmaehdotukset, jotka neuvottelukokous hyväksyy.

- Syyskuu, 23—24*
(lokakuu, 6—7). Lenin pitää Duuman bolshevikkiedustajien kanssa erillisneuvottelun duumatoimintaa koskevista asioista.
- Syyskuu, 25—*
lokakuu, 1
(lokakuu,
8—14). Lenin johtaa puhetta Poroninin neuvottelukokouksessa; hän esittää VSDTP:n Keskuskomitean toimintaselostuksen, tekee alustukset kansallisuus-kysymyksestä ja kansainvälisestä sosialistikongressista; hän käyttää keskustelussa puheenvuoroja monista muista kysymyksistä.
- Lokakuu, 1 (14).* Lenin johtaa puolueen Keskuskomitean istuntoa, jossa käsitellään kysymystä, mitä käytännöllisiä askeleita Duuman bolshevikkiedustajain on otettava menshevikkiedustajien suhteen; päätetään, miten järjestetään J. V. Stalinin ja J. M. Sverdlovin pako karkotuspaikalta, sekä ratkaistaan muita kysymyksiä.
- Syyskuu, 26*
(lokakuu, 9). Leninin kirjoitukset „Mustasotnialaisuudesta” (pääkirjoitus) ja „Venäläisestä hallintatavasta ja venäläisistä reformeista” julkaistaan „Pravda Trudan” 14. numerossa.
- Syyskuu, 29*
(lokakuu, 12). Ilmestyy „Prosvestshenije” aikakauslehden 9. numero, jossa on Leninin artikkeli „Kuinka V. Zaslitsin hävittää likvidaattoruutta”.
- Lokakuu, 1 (14).* Leninin kirjoitus „Trudovikki sekin” julkaistaan „Pravda Trudan” 18. numerossa.
- Lokakuu, 4 (17).* Leninin kirjoitus „Sotkeutuneet puolueettomat” julkaistaan „Za Pravdu” lehden 3. numerossa.
- Lokakuu, 7 (20).* Lenin ja Krupskaja palaavat Poroninista takaisin Krakovaan.
- Lokakuu,*
12 (25). Leninin kirjoitus „Liberaalit ja maakysymys Englannissa” julkaistaan „Za Pravdu” lehden 8. numerossa.
- Lokakuu,*
17 (30). Leninin kirjoitus „Kehnon asian keinoa puolustelu” julkaistaan „Za Pravdu” lehden 12. numerossa.
- Lokakuu,*
18 (31). „Za Pravdu” lehden 13. numerossa julkaistaan Leninin kirjoittama julkilausuma, jonka bolshevikkiedustajat esittivät menshevikkiedustajille.
- Lokakuu,*
aikaisintaan 20
(marraskuun 2). „Za Pravdu” lehden toimitukselle lähettämässään kirjeessä Lenin antaa bolshevikkiedustajille neuvoja, miten on meneteltävä, jos menshevistinen „seitsikko” julistautuu Valtakunnanduuman sosialidemokraattiseksi edustajaryhmäksi.

- Lokakuu, 25*
(marraskuu, 7). Leninin kirjoitus „Duuman „seitsikko” ” julkaistaan „Za Pravdu” lehden 19. numerossa.
- Lokakuu, 26*
(marraskuu, 8). Leninin kirjoitus „Liberaalinen porvaristo ja likvi-daattorit” julkaistaan „Za Pravdu” lehden 20. nume-rossa.
- Lokakuu,*
ennen 27
(marraskuun 9). Lenin antaa „Za Pravdu” lehden toimitukselle ohjeet bolshevistisen „kuusikon” puolesta käytävän kampanjan järjestämisestä lehdessä.
- Lokakuu, 29*
(marraskuu,
11). Leninin kirjoitukset „Kapitalismi ja työläisten maa-hanmuuttoliike” ja „Sosialidemokraattisen duumaryhmän sisäistä taistelua koskevaa aineistoa” jul-kaistaan „Za Pravdu” lehden 22. numerossa.
- Lokakuu, 30*
(marraskuu,
12). Leninin kirjoitus „„Marxin mukaan” järkeilevä kadettilainen talonomistaja” julkaistaan „Za Prav-du” lehden 23. numerossa.
- Lokakuun loppu.* „Za Pravdu” lehden toimitukselle lähettämässään kirjeessä Lenin onnittelee puolueen hajottajista — menshevistisestä „seitsikosta” saavutetun voiton johdosta, Duuman sosialidemokraattisen työväen-ryhmän muodostumisen johdosta.
- Lokakuu —*
joulukuu. Lenin kirjoittaa artikkelin „Arvostelevia huomau-tuksia kansallisuuskysymyksestä”. Se julkaistaan „Prosvestshenije” aikakauslehden 10., 11. ja 12. numerossa.
- Marraskuun*
alku. Lenin kirjoittaa A. M. Gorkille kirjeen, jossa arvos-telee Gorkia jumalanrakentamisen puolustelusta.
- Lenin kirjoittaa artikkelit „Työväenjoukot ja työ-läissivistyneistö” sekä „Hajaannuksesta Venäjän sosialidemokraattisessa duumaryhmässä”. Jälkim-äinen julkaistaan saksalaisen „Leipziger Volkszei-tung” lehden („Leipzigin Kansanlehdessä”) 298. nu-merossa.
- Marraskuu,*
13 (26). Leninin kirjoitus „Vasemmistonarodnikit taistelusta marxilaisten keskuudessa” julkaistaan „Za Prav-du” lehden 34. numerossa.
- Marraskuu,*
15 (28). Leninin kirjoitukset „Agraarikysymys ja Venäjän nykytilanne”, „Kaksi väittelemis- ja taistelutapaa” sekä „Myös-„yhdistäjiä” ” julkaistaan „Za Pravdu” lehden 36. numerossa.

- Marraskuun puoliväli.* A. M. Gorkille lähettämässään kirjeessä Lenin paljastaa jumalanrakentamisen taantumuksellisen olemuksen ja arvostelee Gorkin katsomuksia tässä kysymyksessä.
- Marraskuu, 23 (joulukuu, 6).* Lenin kirjoittaa S. G. Shaumjanille kirjeen käsitellen siinä kansallisuuskysymystä.
- Marraskuu, 28 (joulukuu, 11).* Leninin kirjoitukset „Kansallisesta kulttuuri-autonomiasta” ja „Ulkomaiset ryhmäkunnat ja venäläiset likvidaattorit” julkaistaan „Za Pravdu” lehden 46. numerossa.
- Marraskuu, 29 (joulukuu, 12).* Lenin lähettää Pietariin „Konseptin paikkakunnilla pidettäviä selostuksia varten” VSDTP:n Keskuskomitean ja puolueyöntekijäin Poroninin „kesällisestä” neuvottelukokouksesta.
- Leninin kirjoitukset „Kadetti Maklakov ja sosialidemokraatti Petrovski” ja „Zabern” julkaistaan „Za Pravdu” lehden 47. numerossa.
- Joulukuu, 2 (15).* Lenin kirjoittaa „Za Pravdu” lehden toimitukselle kirjeen „Toimiston päätöksistä”.
- Joulukuu, 3 (16).* Leninin kirjoitus „Työväen yhtenäisyydestä” julkaistaan „Za Pravdu” lehden 50. numerossa.
- Joulukuu, 7 (20).* Leninin kirjoitus „Itsepintaista kehnon asian puolustelua” julkaistaan „Proletarskaja Pravda” lehden 1. numerossa.
- Joulukuu, 11 (24).* Leninin kirjoitus „Kadetit ja „kansojen itsemääräämisoikeus”” julkaistaan „Proletarskaja Pravdan” 4. numerossa.
- Joulukuu, 13 (26).* Leninin kirjoitus „Hyvä päätöslauselma ja huono puhe” julkaistaan „Proletarskaja Pravdan” 6. numerossa.
- Joulukuu, 14 (27).* Leninin kirjoitus „Oppilaskunnan kansallinen kokous Venäjän kouluissa” julkaistaan „Proletarskaja Pravdan” 7. numerossa.
- Ilmestyy painosta taskukalenteri „Työmiehen Opas vuodeksi 1914”, jossa on julkaistu Leninin artikkeli „Lakot Venäjällä”.
- Joulukuu, 15 (28).* Leninin kirjoitus „VSDTP:n kansallisuusohjelmasta” julkaistaan „Sotsial-Demokrat” lehden 32. numerossa.

Leninin kirjoitus „Kautskyn anteeksiantamattomasta virheestä” julkaistaan „Proletarskaja Pravdan” 8. numerossa.

*Joulukuu,
17 (30).*

Leninin kirjoitus „Vieläkin koulutoimen jakamisesta kansallisuuksittain” julkaistaan „Proletarskaja Pravdan” 9. numerossa.

*Joulukuu,
18 (31).*

Leninin pikku kirjoitus „Hra Gorskista ja eräästä latinalaisesta lauseparresta” julkaistaan „Proletarskaja Pravdan” 10. numerossa.

Vuoden lopulla.

Lenin tutkii saksan kielellä ilmestynyttä neliosaista Marxin ja Engelsin kirjeenvaihdon sisältävää kokoelmaa; hän jäsentelee sitä ja tekee poimintoja kirjeistä.

Lenin kirjoittaa artikkelia „Marxin ja Engelsin kirjeenvaihto”.

SISÄLTÖ

Esipuhe.....	IX
MARXILAISUUDEN KOLME LÄHDETTÄ JA KOLME PERUSOSAA.....	3—8
I.....	4
II.....	5
III.....	7
KIINAN TASAVALLAN SUURI VOITTO.....	9—10
VANHAT TEHTÄVÄT JA LIBERALISMIN VANHUUDENRAIHNAUS	11—12
„NAFTANÄLÄSTÄ”	13—16
KADETTILAINEN LAKIEHDOTUS KOKOONTUMISVAPAUDESTA	17—18
BALKANIN SOTA JA PORVARILLINEN SHOVINISMI.....	19—20
VUOROKESKUSTELU	23—26
NYKYPÄIVIEN VENÄJÄ JA TYÖVÄENLIIKE. <i>Sanomalehtiselostus</i>	27—31
SIVISTYNEITÄ DUUMAEDUSTAJIA	32
„KENELLE EDULLISTA?”	33—34
ENGLANNISSA (<i>Opportunismmin surkeita tuloksia</i>)	35—36
KULTTUURISET EUROOPPALAISET JA VILLIT AASIALAISET	37—38
KAUPPIAIDEN LASKELMIA	39—40
ERÄS TEKNIIKAN SUURI VOITTO	41—42

YHTÄ JA TOISTA TULOKSISTA JA TOSIASIOISTA	43—46
SIIRTOASUTUKSEN MERKITYS	47—53
VEHILÄISET JA NATIONALISMI (<i>Bibliografinen kirjoitelma</i>)	54—55
LIBERAALIT JA LIITTOUTUMISVAPAAUS	56—57
„LUTSHIN” JA „PRAVDAN” LUKIJAIN VARTEENOTETTAVAKSI	58—60
KAKSIKYMMENTÄ VIIISI VUOTTA JOSEF DIETZGENIN KUOLE- MASTA	61—64
PORVARISTO JA RAUHA	65—66
AASIAN HERÄÄMINEN	67—68
SEPARATISTIT VENÄJÄLLÄ JA SEPARATISTIT ITÄVALLASSA	69—71
VIELÄKIN SIIRTOASUTUKSESTA	72—73
TYÖVAENLUOKKA JA KANSALLISUUSKYSYMYS	74—75
„BRITANNIAN SOSIALISTISEN PUOLUEEN” EDUSTAJAKOKOUS ...	76—78
VAURASTUUKO VAI KÖYHTYYKÖ TALONPOIKAISTO?	79—81
TAKAPAJUINEN EUROOPPA JA EDISTYKSELLINEN AASIA	82—83
SOPIMATONTA! (<i>Vielä kerran „Lutshin” ja „Pravdan” lukijain varteenotettavaksi</i>)	84—86
TILANHERRAIN MAANJAKO	87—88
ASEISTAUTUMINEN JA KAPITALISMI	89—90
AVUTTOMUUDESTA JA HÄMMINGISTÄ (<i>Reunahuomautuksia</i>)	91—92
TOIMINTAOHJELMAN LUONNOS LÄTINMAAN SOSIALIDEMOKRA- TIAN IV EDUSTAJAKOKOUKSELLE	93—102
Poliittisen tilanteen ja sosialidemokratian yleisten taktillisten tehtävien arviointi	93
Kysymys VSDTP:n yhtenäisyydestä	95
Suhtautuminen likvidaattoruuteen	96
Kysymys kannatuksesta, jota Lätinmaan sosialidemo- kratian Keskuskomitea on antanut likvidaattorien kon- ferenssille ja likvidaattorien Organisaatiokomitealle	97
Kansallisuuskysymys	98

LIBERAALISESTA JA MARXILAISESTA LUOKKATAISTELUKASITTEESTA. <i>Reunahuomautuksia</i>	103—108
TEHTAILIJAT TYÖVÄEN LAKOISTA	109—115
I	109
II	111
III	113
KADETTI MAKLAKOVIN PUHEEN JOHDOSTA	116—118
LIBERAALIN AVOMIELISIA PUHEITA	119—120
KANSANVALISTUSMINISTERIÖN POLITIIKAA KOSKEVASTA KYSYMYKSESTÄ (<i>Lisäyksiä kansanvalistuskysymykseen</i>)	121—131
KIISTAKYSYMYKSIÄ. <i>Julkinen puolue ja marxilaiset</i>	133—156
I. Vuoden 1908 päätös	135
II. Vuoden 1910 päätös	139
III. Likvidaattorien suhtautuminen vuosien 1908 ja 1910 päätöksiin	142
IV. Likvidaattoruuden luokkamerkitys	145
V. Tunnus „taistelu julkisen puolueen puolesta”	149
VI	152
KIRJE M. S. OLMINSKILLE (VITIMSKILLE)	157—159
VIELÄ hra BOGDANOVISTA JA „VPERJOD” RYHMÄSTÄ (<i>„Pravdan” toimituskollegiolle</i>)	160—161
ONKO „PRAVDA” TODISTANUT BUNDILAISTEN OLEVAN SEPARATISTEJA?	162—163
LIBERAALIT IV DUUMAN PUOLUSTAJAIN OSASSA	164—166
NYKYISEN HALLITUKSEN (YLEISESTÄ) AGRAARIPOLITIIKASTA	167—184
KAPITALISMI JA VEROT	185—183
TALOUDELLISET LAKOT VUOSINA 1912 JA 1905	189—190
KAPITALISTIEN VARALLISUUDEN KASVU	191—193
TALONPOIKAISTO JA TYÖVÄENLUOKKA	194—196
LAPSITYOVOIMAN KÄYTTÖ TALONPOIKAISTALOUDESSA	197—200
LAKKOJEN MENESTYS VUONNA 1912 AIKAISEMPIIN VUOSIIN VERRATTUNA	201—203

AUSTRALIASSA	204—206
VALLANKUMOUKSELLISEN PROLETARIAATIN VAPUNVIETTO	207—216
PUBLISISTIN KIRJOITUKSIA	217—221
ERAÄSTÄ VALHEESTA (<i>Kirje toimitukselle</i>)	222—223
TYÖVAENLUOKKA JA UUSMALTHUSILAISUUS	224—226
LIBERAALIT KEHOTTAVAT TUKEMAAN IV DUUMAA	227—229
PORVARILLISET FINANSSILIIKEMIEHET JA POLIITIKOT	230—231
TEESIT KANSALLISUUSKYSYMYKSESTÄ	232—240
OPETTAVAISIA PUHEITA	241—244
KUVIA ELÄMÄSTÄ	245—246
HAJOTETTU DUUMA JA HÄMMENTYNEET LIBERAALIT	247—249
VIIDES KANSAINVÄLINEN PROSTITUUTIONVASTAISEN TAISTELUN KONGRESSI	250—251
SANAT JA TEOT	252—256
KADETIT UKRAINAN KYSYMYKSESTÄ	257—258
UUSIMPIA TIETOJA SAKSAN PUOLUEISTA	259—262
ENGLANTILAISET OPPORTUNISTIT PALJASTETTU	263—265
ETUMAISEN PÄÄOMAN AATTEITA	266—267
MITÄ VOIDAAN TEHDÄ KANSANVALISTUKSEN HYVÄKSI	268—270
PIENTUOTANTO MAANVILJELYKSESSÄ	271—273
ERÄS TEOLLISUUDEN „MUOTI“-ALOISTA	274—275
KUOLLUT LIKVIDAATTORUUS JA ELÄVÄ „RETSH“	276—278
OSUUSMAIDEN SAATTAMINEN KAUPPAVAIHDON PIIRIIN	279—283
MITEN VENÄJÄLLÄ VOITAIISIIN LISÄÄ KULUTUKSEN MAARAA ASUKASTA KOHDEN?	284—286
AUGUST BEBEL	287—293
LIBERAALIEN ERKAANTUMINEN DEMOKRAATEISTA	294—296

MERKILLINEN JUTTU	297—298
JUUTALAISTEN KOULUOPETUKSEN KANSALLISTAMINEN	299—300
RAUTA TALONPOIKAISTALOUDESSA	301—303
METALLITYÖLÄISTEN LAKOT VUONNA 1912.....	304—317
I.....	304
II.....	306
III.....	307
IV.....	308
V.....	309
VI.....	311
VII.....	312
VIII.....	313
IX.....	315
X.....	316
VENÄJÄN PORVARISTO JA VENÄLÄINEN REFORMISMI	318—320
SÄÄTYJEN JA LUOKKIEN OSUUS VAPAUTUSLIIKKEESSÄ	321—323
LUOKKASOTA DUBLINISSA	324—328
UUSIA TOIMENPITEITÄ MAA-„REFORMIN” ALALLA	329—331
KAUPPIAS SALAZKIN JA KIRJAILIJA F. D.	332—334
TAISTELU MARXILAISUUDEN PUOLESTA	335—339
VIHKON KULUTTUA DUBLININ VERILÖYLYN JÄLKEEN	340—342
POLITIIKAN PERIAATEKYSYMYKSIÄ. <i>Liberaalinen porvaristo ja reformismi</i>	343—346
LIBERAALIEN JA DEMOKRAATTIEN KANTA KIELIKYSYMYKSESSÄ	347—350
NUMEROT PUHUVAT	351—357
I.....	351
II.....	352
III.....	354
IV.....	355
HERRAT PORVARIT „OMAA TYÖHÖN PERUSTUVASTA” MAAN- VILJELYKSESTÄ	358—362
HARRY QUELCH	363—365

MARXILAISSUUS JA REFORMISMI	366—369
MAANJAKO JA MAALAISSÖYHÄLISTÖ	370—372
KUINKA PIISPA NIKON PUOLUSTAA UKRAINALAISIA?	373—375
PUBLISISTIN KIRJOITUKSIA	376—381
I. Puolueettomat intelligentit vastustavat marxilaisuutta	376
II. Liberaalista sokeutta	377
III. Tarpeellinen selitys	379
SIVISTYNYTTÄ RAAKALAISSUUTTA	382—383
MUSTASOTNIALAISSUUDESTA	384—386
VENÄLAISESTÄ HALLINTATAVASTA JA VENÄLAISISTÄ REFORMEISTA	387—388
KUINKA V. ZASULITSH HÄVITTÄÄ LIKVIDAATTORUUTTA	389—412
I	389
II	394
III	397
IV	400
V	403
VI	406
<i>VSDTP:n KESKUSKOMITEAN JA PUOLUETYÖNTEKIJÄIN</i> <i>VUODEN 1918 KESÄLLISEN NEUVOTTELUKOKOUKSEN PÄÄTÖS-</i> <i>LAUSELMAT</i>	413—427
AGITAATIOTEHTÄVISTÄ NYKYHETKELLÄ	415
PÄÄTÖSLAUSELMA ORGANISAATIOKYSYMYKSESTÄ JA PUOLUEEN EDUSTAJAKOKOUKSESTA	417
LAKKOLIHKKEESTA	418
PUOLUELEHDISTÖSTÄ	419
SOSIALIDEMOKRAATTIEN DUUMATOIMINNASTA	420
SOSIALIDEMOKRAATTISESTA DUUMARYHMÄSTÄ	421
TYÖSTÄ LEGAALISISSA YHDISTYKSISSÄ	422
PÄÄTÖSLAUSELMA KANSALLISUUSKYSYMYKSESTÄ	423
NARODNIKEISTA	425

TRUDOVIKKI SEKIN.....	428—431
SOTKEUTUNEET PUOLUEETTOMAT	432—435
LIBERAALIT JA MAAKYSYMYS ENGLANNISSA	436—439
KEHNON ASIAN KEHNOA PUOLUSTELUA.....	440—442
JULKILAUSUMA	443—445
DUUMAN „SEITSIKKO”	446—447
LIBERAALINEN PORVARISTO JA LIKVIDAATTORIT.....	448—450
KAPITALISMI JA TYÖLAISTEN MAAHANMUUTTOLIIKE	451—454
SOSIALIDEMOKRAATTISEN DUUMARYHMÄN SISÄISTÄ TAISTELUA KOSKEVAA AINEISTOA	455—472
Kenen tahto?	455
Mikä on Venäjän tietoisien työläisten enemmistön tahto?	456
Mitä II, III ja IV Valtakunnanduuman vaalit puhuvat proletariaatin tahdosta?	457
Ketä ovat edustajat?.....	458
Millaisen työläisten tahdon ilmauksena ovat työväen- lehdet Venäjällä?.....	461
Millaisen työläisten tahdon ilmauksena ovat työväen- lehtien hyväksi suoritettujen varojen keräykset?.....	461
Millaisesta työläisten tahdosta puhuvat Pietarin ammattiliitot?	462
Aatteellinen yhtenäisyys.....	464
Likvidaatit ja porvaristo	465
Yhteenliittyneiden marxilaisten päätös	467
Toimintamme edustajaryhmän sisällä	468
Mitä kuutosryhmä vaatii?.....	470
Yhtenäisyys Duumassa ja yhtenäisyys Duuman ulko- puolella	471
„MARXIN MUKAAN” JÄRKEILEVÄ KADETTILAINEN TALONOMIS- TAJA.....	473—474
TYÖVÄENJOUKOT JA TYÖLAISSIVISTYNEISTÖ	475—477
HAJAANNUKSESTA VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTISESSA DUU- MARYHMÄSSÄ	478—482

VASEMMISTONARODNIKIT TAISTELUSTA MARXILAISTEN KES- KUUDESSA	483—484
AGRAARIKYSYMYKSIÄ JA VENÄJÄN NYKYTILANNE (<i>Publisistin</i> <i>muistiinpanoja</i>)	485—489
KAKSI VAITTELEMIS- JA TAISTELUTAPAA	490—492
MYÖS-„YHDISTÄJIÄ”	493—496
KIRJE S. G. SHAUMJANILLE	497—500
„KANSALLISESTA KULTTUURI”-AUTONOMIASTA	501—505
ULKOMAISET RYHMÄKUNNAT JA VENÄLÄISET LIKVIDAATTORIT	506—509
KADETTI MAKLAKOV JA SOSIALIDEMOKRAATTI PETROVSKI	510—511
ZABERN	512—514
TOIMISTON PÄÄTÖKSISTÄ	515—517
TYÖVAEN YHTENÄISYYDESTÄ	518—520
ITSEPINTAISTA KEHNON ASIAN PUOLUSTELUA	521—523
KADETTIT JA „KANSOJEN ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUS”	524—526
HYVÄ PÄÄTÖSLAUSELMA JA HUONO PUHE	527—530
OPPILASKUNNAN KANSALLINEN KOKOOMUS VENÄJÄN KOU- LUISSA	531—533
LAKOT VENÄJÄLLÄ	534—538
VSDTP:n KANSALLISUUSOHJELMASTA	539—545
KAUTSKYN ANTEEKSIAINTAMATTOMASTA VIRHEESTÄ	546—548
VIELÄKIN KOULUTOIMEN JAKAMISESTA KANSALLISUUKSITTAIN	549—551
Hra GORSKISTA JA ERÄÄSTÄ LATINALAISESTA LAUSEPARRESTA	552
MARXIN JA ENGELSIN KIRJEENVAIHTO	553—559
I. Yleiskatsaus	555
<i>Huomautuksia</i>	561
<i>Tietoja V. I. Leninin elämästä ja toiminnasta</i>	589

K U V A T

Aikakauslehti „Prosvestshenijen” 3. numeron nimilehti, maaliskuu 1913; tässä numerossa julkaistiin V. I. Leninin kirjoitus „Marxilaisuuden kolme lähdettä ja kolme perusosaa” sekä J. V. Stalinin „Kansallisuuskysymys ja sosialidemokratia” teoksen alkuluvut	1
Ensi sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta „Vuorokeskustelu”.— Maalis—huhtikuu 1913	21
Ensi sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta „Nykyisen hallituksen (yleisestä) agraaripolitiikasta”.— Vuosi 1913	169
„Rabotshaja Pravda” lehden 3. numeron etusivu; heinäkuun 16 p:nä 1913. Tässä numerossa julkaistiin V. I. Leninin kirjoitukset „Sanat ja teot”, „Kadetit Ukrainan kysymyksestä”, „Uusimpia tietoja Saksan puolueista” sekä „Englantilaiset opportunistit paljastettu”	253
Ensi sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta „Marxin ja Engelsin kirjeenvaihto”.— Vuoden 1913 loppu	554—555

Karjalan ASNT
 Kulttuuriasiain ministeriön
 Poligrafizdatin
 Sortavalan kirjapaino

Sortavala, Karjalankatu, 32
